

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

**41 NUMARALI AYINTÂB ŞER'İYYE SİCİLİNİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ**
(H.1102-1104/ M. 1690/1693)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MAKBULE DEMİR KUTVAL

GAZİANTEP
HAZİRAN 2018

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

**41 NUMARALI AYINTÂB ŞER'İYYE SİCİLİNİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ**
(H.1102-1104/ M. 1690/1693)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MAKBULE DEMİR KUTVAL

DANIŞMAN
DOÇ.DR. İSMAİL KIVRIM

GAZİANTEP
HAZİRAN 2018

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİHİ-1 ANA BİLİM DALI

41 NUMARALI AYINTAB ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU
VE DEĞERLENDİRİLMESİ (H. 1102-1104/ M. 1690-1693)

Makbule DEMİR KUTVAL

Tez Savunma Tarihi: 26/07/2018

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onay

Doy. Dr. Zekiye ANTAKYALIOĞLU
SBEMüdiiri

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları sağladığı onaylanmıştır.

54.
Prof. Dr.
Enstitüsü

Ahmet GÜNDOĞDU
ABD Başkanı

Bu tez tarafınca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. İsmail KIVRIM
Tez Danışmanı

Doç. Dr. İsmail KIVRIM
Tez Danışmanı

Bu tez tarafınca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak oybirliği ile kabul edilmiştir.

Jüri Oyeleri:

imzası

Doy. Dr. Mehmet Emin ONER (Jüri Başkanı)

Doy. Dr. İsmail KIVRIM

Dr. Öğr. Üyesi Yiğit BAYIL

İmza

ETİK BEYAN

Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Makbule DEMİR KUTVAL

26/07/2018

ÖZET

41 NUMARALI AYINTÂB ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ (H. 1102-1104/ M. 1690-1693)

DEMİR KUTVAL, Makbule
Yüksek Lisans Tezi, Tarih Ana Bilim Dalı
Tez Danışmanı: Doç. Dr. İsmail KIVRIM
Haziran 2018, 417 sayfa

Osmanlı Devleti'nde merkez ve taşra teşkilatında toplumun her kesiminden insanlar arasındaki iktisadî, içtimaî, kültürel ve hukukî münâsebetlere dâir kayıtları içeren şer'iyye sicilleri Osmanlı Sosyal Tarihi açısından da büyük ehemmiyeti hâiz en önemli kaynaklardandır. Kadıların Osmanlı sistemindeki etkin rolleri sebebiyle şer'iyye sicilleri sosyal ve yerel tarih çalışmalarında da ana kaynak niteliği taşımaktadır. Şer'iyye sicilleri, kadı veya nâibine intikal eden her türlü olayın kayıt altına alındığı şehir tarihi açısından kaynak niteliği taşıyan defterlerdir. 41 numaralı Ayıntâb Şer'iyye Sicili'nde nafaka, miras, darb, velâyet, vakıf, vergi ve asker toplanması, alacak/verecek gibi konuların olduğu belgeler mevcuttur. Bu belgeler XVII. yüzyılın son çeyreğinde Gaziantep'in sosyo-ekonomik tarihini aydınlatır niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Şer'iyye Sicili, Gaziantep, Kadı, Nâib, Yerel Tarih

ABSTRACT**NUMBER OF 41 AINTAB ŞER'İYYE JUDICIAL RECORD
TRANSCRIPTION AND EVALUATION**

DEMİR KUTVAL, Makbule
M. A. Thesis, Department of History
Supervisor: Assoc. Prof. Dr. İsmail KIVRIM
June 2018, 417 pages

Which contain economic, social, cultural and legal records among people from all sections of society in the central and provincial organizations in the Ottoman State, are also the most important sources of great Ottoman Social History. Due to the active roles of the qadis in the Ottoman system, Judicial Records are also a major source of social and local history studies. Şer'iyye Judicial Records the qadi which is recorded every event where the Regent devolved into a first-hand book with a source attribute. There are documents in the number of 41 Aintab Şer'iyye Judicial Record that there are subjects such as child support, inheritance, martial, guardianship, foundation, tax and military collection, receivables/debtors. These documents are as follows: It illuminates the socio-economic history of Gaziantep in the last quarter of the XVIIth. Century.

Key Words: Şer'iyye Judicial Record, Gaziantep, Qadi, Regent, Local History.

ÖNSÖZ

Toplumunu düzenleyen ve devletin yaptırım gücünü belirleyen yasalar bütününe hukuk adı verilmektedir. Hukuk, göçebe ya da yerleşik olsun varlığını sürdürmek isteyen her devletin vazgeçilmez unsuru olmuştur. Eski Türk hükümdarları sözlü kurallardan oluşan töreyi uygulamış ve kendileri de dâhil herkesin uyması yönünde büyük çaba sarf etmiş, toplumda düzen ve halkın refahı için konulmuş hukuk kurallarının “adâlet” ilkesine uygun olmasını istemişlerdir. Kutadgu Bilig’de yer alan dört kahramandan birinin “adâlet”i temsil ediyor olması da çok mânidardır. Osmanlı sultanları da ülkelerinde adâletin tesis edilmesine büyük önem vermiş ve bu yüzden ülkenin en ücrâ köşesine kadar ulaştırılan bir hukuk sistemi oluşturmuşlardır. Adâleti hükümdar adına taşrada uygulayacak kişiler medrese tahsili almış âdil, liyâkat sahibi kadılar ve nâibler olmuştur. Bu adâlet sistemini kusursuz bir şekilde gerçekleştirme çabası şer’iyye sicillerinin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Mahkemeye yansıyan her türlü konu kendileri tarafından şer’iyye sicili adı verilen defterlere kaydedilmiştir. Bu kayıtlar o dönem Osmanlı Devleti’nin siyasi, sosyal, ekonomik, askeri yapısı hakkında bilgiler veren ana kaynak niteliği taşımaktadır.

Bu çalışma 41 numaralı Ayıntâb şer’iyye sicilinin transkripsiyon ve değerlendirilmesini içermektedir. Çalışmamız bir giriş ve üç bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde; Osmanlı hukuku ve şer’iyye sicilleri hakkında bilgi verilmiştir. Birinci bölümde; Ayıntâb’ın tarih boyunca idari, siyasi ve ekonomik alanda yaşadığı süreç ele alınmış, geçmişten günümüze üzerinde çalışılan Ayıntâb şer’iyye sicilleri liste halinde verilmiş, incelediğimiz defterde bulunan belge türleri ve görevliler hakkında da kısa bilgilere değinilmiştir. İkinci bölümde; defterin transkripsiyonu yapılmıştır. Okunamayan yerler üç nokta (...), emin olunamayan yerler soru işareti (?), hemze harfi üstten kesme işareti (’), ayn harfi ters apostrof kesme işareti (‘), uzatma harfleri ise; uzatma işareti (^) ile belirtilmiştir. Sicilde yer alan kelimeler, kavramlar ve deyimler olabildiğince orijinal şekliyle kullanılmıştır. Üçüncü bölümde

ise; değerlendirme yapılmış ve dikkati çeken olağan dışı davalar tespit edilen bulgular ışığında analiz edilmiştir.

1690-1693 yıllarını kapsayan 41 numaralı Ayıntâb şer’iyye sicili 88 poz, 174 sayfa, 499 adet belgeden oluşmaktadır. Arşiv alışanları tarafından belgenin üst orta kısmına sayfa numarası verilmiş, belge numaraları ise tarafımızdan numaralandırılmıştır. Defter zaman içinde tahribata uğramış ve bazı belgelerde yazılar okunamaz hale gelmiştir. Defterde yer alan belge ve yazı turleri için Mubahat S. Kütükoğlu’nun *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)* kitabından faydalanılmıştır. Mahalle isimleri zaman içerisinde değişikliğe uğradığı için daha önce üzerinde çalışılan Ayıntâb şer’iyye sicillerinden istifâde edilerek okunanların sağlaması yapılmıştır. Yerel tarih araştırmalarının büyük önem kazandığı son yıllarda şer’iyye sicillerine duyulan ihtiyaç da artmıştır. Bu bağlamda yaptığımız transkripsiyon ve değerlendirmenin mahalli tarih çalışanlarına katkı sağlayacağını ümit etmekteyiz.

Bu süreçte her zaman yakın ilgi, destek ve teşviklerini gördüğüm aileme ve tecrübelerinden önemli ölçüde istifâde ettiğim danışmanım, değerli hocam Doç. Dr. İsmail KIVRIM’a teşekkürlerimi bildirmeyi borç bilirim.

Makbule DEMİR KUTVAL

ADANA-2018

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
TABLOLARIN LİSTESİ.....	viii
KISALTMALAR.....	ix
GİRİŞ.....	x

BİRİNCİ BÖLÜM

I. GAZİANTEP TARİHİ.....	1
A. Siyasi Tarih.....	1
B. İdari Tarih.....	4
C. Ekonomik Tarih.....	4
II. GAZİANTEP ŞER'İYYE SİCİLLERİ.....	6
A. Üzerinde Çalışılan Gaziantep Şer'iyye Sicilleri.....	6
III. OSMANLI DEVLETİ'NDE HUKUK.....	10
A. Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı.....	10
B. Şer'i Hukuk.....	11
C. Örfî Hukuk.....	13
D. Osmanlı Mahkemeleri.....	14
E. Gaziantep Mahkemesi.....	16
IV. MAHKEME GÖREVLİLERİ.....	16
A. Kadı.....	16
B. Nâib.....	20
C. Kâtib.....	20
D. Kassâm.....	20
E. Çukadâr.....	21
F. Muhzır.....	21
G. Şuhûdü'l-hâl.....	21
H. Müftü.....	22

V. SİCİLDE BULUNAN BELGELER	23
A. Hücceet	23
B. İ'âm	23
C. Mürâsele	23
D. Temessük	24
E. Fermân	24
F. Berât	24
G. Buyruldu	25
VI. SİCİLDE ADI GEÇEN GÖREVLİLER	25
A. Örfî Görevliler	25
a. Mîr-i mîran (Vali)	25
b. Şehir Kethüdası	25
c. Voyvoda	25
d. Ayân	25
B. Şer'î Görevliler	26
a. Nakibüleşraf	26
b. Şeyhülislâm	27
c. Kadıasker	27
d. Müteveli	28
I.41 NUMARALI AYINTÂB ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU	29
I. 41 NUMARALI AYINTÂB ŞER'İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ ve BULGULAR	380
A. AİLENİN TEŞEKKÜLÜ ve SONA ERMESİ	380
a. Aile	380
b. Evlenme / Nikah Akdi	380
c. Boşanma	381
d. Mehir	382
e. Nafaka	383
f. Velâyet	384
g. Miras	385
B. BORÇLAR HUKUKU	386
a. Borç (Deyn)	386
C. EŞYA HUKUKU	388
b. Alış-Veriş (Bey ve Şira)	389

D. CEZA HUKUKU	389
a. Vefât / Katl.....	390
b. Darb.....	391
c. Hırsızlık.....	392
d. Zina	393
e. Kadın Kaçırma.....	394
f. Vakıf.....	395
E. FERMÂN	396
F. BERÂT.....	399
TABLÖLAR.....	403
SONUÇ.....	403
KAYNAKÇA.....	408
EKLER.....	413
ÖZGEÇMİŞ.....	417

TABLULARIN LİSTESİ

Tablo 1: Müslüman Erkek İsimleri.....	406
Tablo 2: Müslüman Kadın İsimleri.....	406
Tablo 3: Gayrimüslim Erkek İsimleri.....	407
Tablo 4: Gayrimüslim Kadın İsimleri.....	407
Tablo 5: Mahalle İsimleri.....	407

KISALTMALAR LİSTESİ

a.g.e.	Adı Geçen Eser
a.g.m.	Adı Geçen Makale
a.g.t.	Adı Geçen Tez
A.Ş.S.	Ayıntâb Şer'iyeye Sicili
Ansk.	Ansiklopedi
AÜHFD	Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
AÜİFD	Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
Bkz.	Bakınız
C.	Cilt
DİA	Diyanet İslam Ansiklopedisi
edt.	Editör
FÜSBD	Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi
GTO	Gaziantep Ticaret Odası
H.	Hicri
İ.A.	İslam Ansiklopedisi
İHAD	İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi
M.	Miladi
M.E.B.	Milli Eğitim Bakanlığı
mad.	Madde
OSAV	Osmanlı Araştırmaları Vakfı
s.	Sayfa
S.	Sayı
SBED	Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
TAD	Tarih Araştırmaları Dergisi
TDAV	Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
TDV	Türkiye Diyanet Vakfı
TTK	Türk Tarih Kurumu
Üniv.	Üniversite
yay.	Yayımları

GİRİŞ

Osmanlı Devleti'nde hukuk sisteminin temelini İslâm inancından dolayı klasik fıkıh kitapları içinde yer alan ve geçmiş dönemlerde devletin müdahalesinden uzak, bağımsız olarak oluşmuş şer'i hukuk ile Türk devlet geleneğinin bir birikimi olan örfî hukuk oluşturmaktaydı. Kendinden önceki İslâm devletlerinin takipçisi olan Osmanlı Devleti de şer'i kaza usulünü benimsemiş ve Osman Bey'in tâyin ettiği iki memurdan biri kadı olmuştur¹.

Kadıları yetiştirecek bir kaynak henüz mevcut olmadığından, ilk Osmanlı kadıları Anadolu, İran, Suriye ve Mısır gibi yerlerden getirilmiştir. I. Murad'ın Molla Fahreddin Acemî'yi 130 akçe maaş ile ilk defa fetva görevine tâyin ettiği bilinmektedir². Osmanlı Devleti'nin büyük ölçüde hukukî ve kültürel mirasını devraldığı Anadolu Selçuklu, Büyük Selçuklu ve Abbasi Devletleri esas itibariyle İslâm hukukuna ve sonuncusu hariç olmak üzere belirli ölçüde de eski Türk-Moğol hukukuna dayanan bir hukuk düzenine sahiptiler. Osmanlıların yaptığı, bir taraftan bu hukukî düzeni kısmen dönemin ihtiyaçları ışığında yeniden yorumlamak diğer taraftan da bu hukuk düzenini etkin bir tarzda hayata geçirmektir³. Osmanlı Devleti'ni 600 yıl ayakta tutan dinamiklerden biri de bu sistemi ustaca işletmiş olmasıdır.

Osmanlı hukukunun genel olarak şer'i hukuka dayandığı ve örfî hukukun da zaman içerisinde ihtiyaca dayalı olarak oluştuğu düşünülecek olursa örfî hukukun şer'i hukuka ters düşmemesine çalışıldığı görülecektir. Nitekim Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarında Osman Gazi'nin ilk örfî vergi olan bac (pazar) vergisinin konulmasına ilk önce "Allah emri değil" diye karşı çıkması, sonra şer'i esaslara aykırı olmadığını öğrenmesiyle adı geçen verginin kabul edilmesi buna güzel bir örnek teşkil eder. Bunun yanında hukukî problemlerde Şeyhülislâm'ın görüşünün alınmasını isteyen hatt-ı hümayûnların varlığı padişahların İslâm hukukuna uyma

1 Halil CİN, Ahmet AKGÜNDÜZ, *Türk Hukuk Tarihi*, İstanbul, Timaş yay. 1990, s.227.

2 Ahmet AKGÜNDÜZ, "İslâm Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki; Şer'iyye Mahkemeleri ve Şer'iyye Sicilleri", *Türkler*, Ankara, 2002, C. 10, s.54-68.

3 M. Akif AYDIN, "Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi" *Türkler*, Ankara, 2002, C. 10, s.15-20.

yönündeki titizliğinin bir göstergesidir⁴. Osmanlı Devleti'nde şer'î ve hukukî bütün sorunlar şer'î mahkemelerde Hanefî mezhebine göre çözümlenirdi⁵. Şer'î mahkemelerde görev yapan, çok geniş yetkileri bulunan, insanlar arasında meydana gelen davaları şer'î hükümlere uygun olarak karara bağlamak için devletin en yüksek icra makamı olan sultanlar tarafından atanan yetkili kişiler kadılardı⁶.

İktisâdî ve ictimai tarih kaynaklarımızdan en önemlilerinden biri olan şer'îye sicilleri; buldukları yerde hükümete ait her türlü vâzifeleri gören ve halkın her sahada yegâne başvuru mercii bulunan idârî ve kazai salahiyyete sahip kadılar tarafından tutulan ve gerektiğinde de tekrar kullanılmak üzere muhafaza edilen defterlerden teşekkül etmiştir⁷. “kadı defterleri”, “mahkeme defterleri”, “defâtir-i şer'îye”, “zabıt defterleri”⁸, “zabtı vakay-ı sicilleri”, “sicilat defteri”, “sicil-i mahfuz”⁹ denilen bu defterlere kısaca “sicil” de denilmektedir.

Osmanlı hukukunu oluşturan iki unsurdan İslâm hukukuna “Şer”, “Ahkâm-ı Şer'îye”, Osmanlı hükümdarları tarafından konan hukuk kurallarına da “örf”, “kânun”, “kavan-i örfîye” gibi isimler verilmiştir. Fermân, berât, hüküm, kânunnâme, siyâsetnâme, adâletnâme tarzındaki Osmanlı hukuk belgelerinde Osmanlı hukukunun bu ikili yapısı “şer” ve kânun” şeklinde sürekli birlikte anılmıştır¹⁰. Osmanlı'nın sosyal yaşamını günümüze yansıtabilecek tapu tahrir defterleri, avâriz defterleri, fermânları, kânunnâmeleri, salnâmeleri ve şer'îye sicil defterleri günümüze kadar muhafaza edilebilmiştir. Bu tarihi yazılı belgeler arasında özellikle, şer'îye sicilleri Osmanlı Devleti'nin hukukî işleyişinin anlaşılmasında inkâr edilemez bir rolü vardır¹¹. Çünkü şer'îye sicillerinin en önemli özelliği Osmanlı Devleti'nin hukukî yapısı ve işleyişi hakkında detaylı bilgi vermesidir. Şer'îye sicilleriyle Osmanlı hukukunun kaynakları, bu kaynaklar içerisinde İslâm hukuku ve uygulanışı, İslâm hukukunun kaynakları, örfî hukuk ve işleyişi, hukukun

4 M. Akif AYDIN, *Türk Hukuk Tarihi*, İstanbul, Beta yay. 1996, s.80-81.

5 İsmail Hakkı UZUNÇARŞILI, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*, Ankara, TTK yay. 3. Baskı, 1998, s.83.

6 Ahmet AKGÜNDÜZ, *Şer'îye Sicilleri Mahiyeti Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, İstanbul, TDAV yay. 1. Baskı, C.1, 1988, s.68

7 Sait ÖZTÜRK, *Askeri Kassama Ait On Yedinci Asır İstanbul Tereke Defterleri (Sosyo-Ekonomik Tahlil)*, İstanbul, OSAV, 1995, s.19

8 Kenan Ziya TAŞ, “Arşiv Malzemesi Olarak Şer'îye Sicilleri ve Taşra Üniversitelerinde Tarih Araştırmaları”, I. Milli Arşiv Şurası, Ankara, 1998, s.178.

9 ÖZTÜRK, *Askeri Kassam...*, s.19.

10 AYDIN, “Osmanlı Hukuku...”, s.15-20.

11 AKGÜNDÜZ, *Seçme Hükümler...*, s.12.

icrasında görevli makamlar, idarî organlar ve çalışmaları hakkında önemli bilgi ve tespitlerde bulunma imkânı elde edilmektedir¹².

Şer'iyye Sicilinin Önemini Arttıran Sebepler

1. Şer'iyye Sicillerine suret olarak geçmiş bulunan çeşitli fermânlar, berâtlar, mektuplar, divan tezkireleri vb. diğer resmi kayıtlar, eski nizamların iç yüzlerini ortaya koyan en müspet belgelerdir.

2. Şer'iyye Sicillerinde birçok devlet adamı, müderris, alim, şair, sanatkar ve mimar adları geçer. Her ne kadar, bu kalbur üstü kimselerin biyografisine dair kayıtlarda geniş açıklamalar bulunmuyorsa da, bunların hal tercümelerini yazmak veya yazılmış bulunan kişiler hakkındaki bilgilerin doğruluk derecesini kontrol etmekte, bu kayıtlar bize en sağlam ip uçlarını verebilir.

3. Siciller, mimarî tarihimiz açısından da, oldukça önemlidir. Zira ayakta olsun, olmasın eski sanat abidelerinin varlığını ortaya koyarlar.

4. Sicillerde geçen kişi adları, kasaba, köy, mahalle, semt adları büyük bir yekun teşkil eder. Bunlardan kadın, erkek adlarıyla ünvan ve lakaplar dil bakımından incelenmeye değer konulardır. Eskiden oturlan veya oturulmayan yerler köy, kasaba, mahalle, semt, mezra ve özellikle aşiret ve cemaat adlarını ihtiva eden kayıtlar, iskân tarihimiz için paha biçilmez belgelerdir.

5. Tımarların kimlere ve ne suretle tevcih edildiklerine dair berâtlarla, bu tımarların kadılar huzurunda ve artırma yolu ile mültezimlere verilmelerine veya sipahileri marifetleriyle tapuya bağlanmalarına, vakıflara ait emlak ve akarlarında aynı şekilde kiraya verilmelerine dair rastlanan kayıtlar, Osmanlı devletinin iç teşkilatını ortaya koyduğu için büyük bir önem taşımaktadır.

6. Sicillerde rastladığımız narh kayıtları, esnaf teftişine dair kısa fakat açık zabıtlar, o zamanki belediye kaide ve nizamlarını açıkça ortaya koyması bakımından, iktisat tarihi açısından önem taşır.

7. Kadı defterleri, tıp tarihi ve halk tebabeti açısından da incelemeye değer kaynaklardır. Ayrıca bu defterlerde geçen Türkçe terimlerle, imla özellikleri dil ve folklor yönlerinden ayrı bir inceleme konusunu teşkil eder.

¹² AKGÜNDÜZ, *Seçme Hükümler...*, s.13-14.

8. Dava konuları, mahkemelerin çalışma biçimleri, İslâm hukukunun tatbiki gibi konuları ihtiva etmesi bakımından da, hukuk tarihi açısından da önem sahiptirler¹³.

Şer'iyye Sicilleri, sadece Osmanlı Devleti'nin hukukî işleyişini değil ekonomik, sosyal, ticari, zirai, askeri, siyasi açılardan da aydınlatan değerli kaynaklar arasındadır. Yine askeri seferlerde asker toplanması ve dağıtımıyla ilgili bilgilerin tespitinde de vazgeçilmez kaynaklar arasındadır. Kısaca şer'iyye sicilleri Osmanlı Devleti hakkında bilgi veren ana kaynak niteliğindedir. Kadı veya nâib tarafından tutulan şer'iyye sicillerindeki kayıtlar, çeşitli türden belgeleri içermektedir. Osmanlı Devleti'nde merkezde ve taşrada her tabakadan insanlar arasındaki hukukî ilişkilere dair kayıtları içeren bu defterler Osmanlı hayatının aile, toplum, ekonomi ve hukuk gibi birçok alanın tarihi için en önemli kaynaklardandır¹⁴. Müslim ve gayrimüslim tebaanın uğraştıkları meslekler, ekonomik durumlarıyla ilgili kıyaslama yapma imkânı tanır. Osmanlı Devleti'nde İslâm Hukuku kurallarına dayanılarak vücuda getirilmiş olan şer'i mahkemeler, devletin yıkılmasıyla tarihe karışmışsa da, çeşitli devirlerdeki hukukî, iktisadî, askerî ve idarî meseleler hakkında önemli tarihi belgelerdir¹⁵.

13 İbrahim YILMAZÇELİK, "1750-1752 (H.1164-1165) Tarihli Gaziantep Şer'iyye Sicilinin Tanıtımı ve Fihristi", *FÜSBD*, Elazığ, 2002, C.12, S. 1, s.325-352.

14 Yunus UĞUR, "Şer'iyye Sicilleri", *DİA*, C.39, s.8.

15 Mümtaz YAMAN, "Şer'i Mahkeme Sicilleri", *Ankara Ülkü Halk Evleri Dergisi*, Ankara, 1938, C. 12, S.68, s.153

BİRİNCİ BÖLÜM

I. GAZİANTEP TARİHİ

A. Siyasi Tarih

Gaziantep'in tarihi bazı kaynaklarda M.Ö. 5600 yıllarına kadar götürülmekte, bu yönden dünyanın en eski kentlerinden biri sayılmaktadır. Gaziantep tarihi dönemler açısından Kalkolitik, Paleolitik, Neolitik dönemlerden geçen; tunç çağından sonra bağrında Mezopotamya, Selekos, Roma, Bizans, İslâm Arap ve Türk İslâm uygarlıklarını barındıran Gaziantep, çok köklü ve zengin bir kültüre sahiptir. Bölgeye Turani, Sami, Hind-Avrupai (Ari) kavimlerin göçleri olmuştur. Fakat ondan da önce bölgede "Halaf" denilen yerli bir halkın yaşadığı bilinmektedir¹⁶.

Gaziantep adı ilk kez Urfalı Mateos'un ve Papaz Grigor'un vakayinâme ve zeylinde geçer. Mateos 1124 ve Grigor 1155 yılları olaylarından söz ederken Ayıntap adını kullanırlar. Gaziantep'in bir diğer adı da "Kala-i Füsüs"dur¹⁷. İlkçağ'a ait belli başlı kaynaklarda Gaziantep ismine rastlanmasa da 12 km. kuzeyinde bulunan Dülûk oldukça eski bir mevkiidir. Antik devirlerde iktisâdî ve siyasi bütün faaliyetlerin merkezi durumundaki Kuzey Suriye ile Mezopotamya'yı İç Anadolu'ya bağlayan yolların geçtiği yerler o dönemlerde Dülûk olarak bilinmekteydi¹⁸. Dülûk ve bölgesi, ilk çağda, sırasıyla Hitit, Asur, Pers, İskender İmparatorluğu, Selekoslar, Kommagene Krallığı, Roma İmparatorluğu hâkimiyetine girmiştir. Orta Çağ Bizans hâkimiyeti sırasında Dülûk ve bölgesi Arap sınır bölgesinin önemli bir mevkiini teşkil etmekteydi. Dolayısıyla bu bölge, Bizans- Arap çatışmalarına sık sık sahne olmuştur. Muhtemelen bu mücadeleler sırasında Bizanslılar, Dülûk yakınlarına bir kale inşa etmişlerdir. Bu kale Gaziantep kentinin çekirdeğini oluşturmuştur. Bölge,

16 Erdal CEYHAN, *Gaziantep Tarihi*, Gaziantep, GTO Kültür yay. 1999, s.1

17 CEYHAN, *Gaziantep...*, s.2.

18 Hüseyin ÖZDEĞER, "Gaziantep", *DİA*, C. 13, s.466.

Hız. Ömer zamanında kumandan İyad b. Ğanem tarafından İslâm topraklarına dahil edildi¹⁹. Bu dönemde Gaziantep “Hantap” adıyla anılmaktadır. Araplar pınar kent anlamına gelen “Ayntab” adını verirler²⁰. Bu tarihlerde Bizans tahtında Herakleios bulunmaktaydı. Kuzey Suriye ileri tarihlere kadar Bizans-Arap mücadele bölgesi olmaya devam etmiştir. Gaziantep yöresinin, Türk idâresine geçişinin Alparslan ve Melikşah zamanlarında gerçekleştiği tahmin edilmektedir²¹. Haçlılar Suriye'ye geldiğinde Gaziantep bölgesi Suriye Selçuklularının elinde bulunuyordu²². I. Haçlı Seferi sırasında bir süre Edessa (Urfa) Latin Kontluğu'nun elinde kaldı (1098). Sonra Josselin de Courtenai tarafından Maraş'ta kurulan senyörlüğe bağlanmıştır²³. Haçlılar zamanında Gaziantep ve Telbâşer bölgenin önemli müstahkem kalesi mevkileriydi. Bu kaleler Halep, Urfa ve Maraş yollarının birleştiği noktada ve kervanların uğrak yerinde bulunuyordu²⁴.

1218 yılında İzzettin Keykavus bu bölgeyi yeniden ele geçirmiş ve 1242 yılına kadar Anadolu Selçukluların hâkimiyetinde kalmıştır. Bu tarihten sonra Gaziantep kenti Mısır Memlûklarının hâkimiyetine geçmiş ve bu dönemde önemli bir bilim ve sanat merkezi olmuştur. Gaziantep tarihi açısından bu bölgedeki Dulkadiroğulları Beyliği hâkimiyeti de önemli bir devreyi teşkil etmektedir. Osmanlı dönemine gelinceye kadar bölgede hâkim olan bu beylik, şehre önemli eserler kazandırmıştır²⁵.

Gaziantep; Hülâgu'nun 1259 Suriye seferi ile Moğol hâkimiyetine; Memlûk Sultanı Kutuz'un, Moğolları, 1260 yılında Ayn-ı Câlut'ta yenmesiyle de Memlûk hâkimiyetine girdi. Memlûk sultanları, XIII. yüzyılın ortalarından itibaren, Mısır ve Suriye'yi Kahire'den idâre etmiş ve geç ortaçağın en kalıcı siyasi, iktisâdî ve kültürel uygarlığını meydana getirmişlerdir. Fakat Gaziantep ve yöresi, Dulkadiroğulları ile Memlûkler arasında bitmeyen hâkimiyet mücadelelerine sahne oldu. Maraş ve Elbistan'a hâkim Dulkadiroğlu Beyliği kurucusu Zeynuddin Karaca Bey, aynı zamanda Bozok'ların ve Halep Türkmenleri'nin de reisi olmuştu. Gaziantep ve

19 ÖZDEĞER, “Gaziantep”, s.466

20 CEYHAN, *Gaziantep...*, s.49-50

21 Nejat GÖYÜNÇ, “Gaziantep Tarihi ile İlgili Bazı Notlar” *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu (22 Ekim 1999)*, ed. Yusuf Küçükdağ, Gaziantep, baskı: Gaziantep Valiliği, 1999, s.45.

22 ÖZDEĞER, “Gaziantep”, s.466.

23 CEYHAN, *Gaziantep...*, s.55.

24 J. H. MORDTMANN, “Dulkadirliiler”, *İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, C. III, 1977, s.661.

25 İbrahim YILMAZÇELİK, “XVIII. Yüzyılda Gaziantep'in İdari, Fiziki ve Sosyo-Ekonomik Durumu” *Osmanlı Araştırmaları XVIII*, İstanbul 1998, s.106.

çevresinin Dulkadirli Türkmenleri ile meskun olması Memlûk hâkimiyetine sorun teşkil ediyordu. Gaziantep, Dulkadirli-Memlûk iktidar mücadelesinden, bu mücadele devam ederken 1400'de şehri kuşatan Timur ordusundan ve 1418 yılı Karakoyunlu-Akkoyunlu kavgasından büyük zararlar gördü²⁶.

1515 yılında Dulkadiroğulları Beyliği'nin Osmanlılar tarafından ele geçirilmesinden önce Gaziantep, bu beyliğe bağlı idi²⁷. Dulkadiroğlu Alâuddevle zamanında Gaziantep şehrinde imar faaliyetlerine ağırlık verilmiş ve kendi adına bir cami inşa ettirip masrafları için de vakıf tesis etmiştir. Yavuz Sultan Selim tarafından Alâuddevle'nin ortadan kaldırılmasıyla Şehsüvaroğlu Ali Bey'e verilmiştir. Memlûklüler bu durumdan faydalanarak Gaziantep'i tekrar kendilerine bağlamışlardır. Gaziantep, Memlûk Sultanlığı'nın kuzeydeki en uç karakollarından biriydi, bu sebeple 1516'da Doğu Seferi'ne çıkan Yavuz Sultan Selim'in ilk aldığı Memlûk şehri oldu²⁸. Burası “Vilâyet-i Arab” diye anılmaktadır. Malatya ve Gaziantep'in “arab”lıkla hiçbir ilgisi olmamasına rağmen sadece fetih dönemi hatırasıdır²⁹.

Gaziantep hâkimiyetinin bu kadar sık el değiştirmesinde bölgenin, siyasi sınır boylarında yer alması etkili olmuştur. Muhtemelen Osmanlı hâkimiyeti de, Gaziantep halkı tarafından geçici bir siyasi erk değişimi olarak algılanmıştır. Osmanlı hâkimiyeti ile Gaziantep, belki de tarihinde ilk defa uçta yer alan ileri karakol olmaktan çıkıp geniş imparatorluk topraklarının ortasında sıradan bir şehir olmuştur³⁰.

Arap ve Kürt aşiretlerinin Gaziantep bölgesine sürekli saldırıları üzerine özellikle XVII. yüzyılda, Gaziantep bölgesinin Arap aşiretlere komşu olan kısımlarında harap ve boş yerler meydana gelmiştir. Süregiden gasp ve talan hareketlerine karşı ekili arazileri ve hayvanları koruma endişesi doğdu. Arap yağmacıların Anadolu içlerine akınlarına engel olma zorunluluğu vardı. Osmanlı Devleti özellikle 1691-1696 yılları arasında bir çok Türkmen aşiretini Gaziantep

26 ÖZDEĞER, “Gaziantep”, s.467

27 MORTDMANN, “Dulkadirliler”, s.661.

28 Leslie PEIRCE, *Ahlak Oyunları*, İstanbul, Tarih Vakfı yay. 2005, s.26.

29 CEYHAN, *Gaziantep...*, s.92.

30 PEIRCE, *Ahlak ...*, s. 27-36.

bölgesine yerleştirme siyâseti gütmüş. Buraya yerleşen Türkmen boyları kendi adlarını bölgenin bir çok dağ, tepe ve köylerine vermişlerdir³¹.

B. İdari Tarih

Gaziantep, Osmanlı yönetimine geçtikten sonra ilk yıllarda Halep ili içinde bir kaza olarak düşünüldü. Daha sonra Maraş eyâletine bağlı bir sancak oldu. XVIII. yüzyılın sonlarında Maraş eyâletine bağlı bir kaza olmuş. XIX. yüzyılda Hurşid Ahmed Paşa'nın Halep valiliği sırasında Halep eyâletine bağlanmıştır³².

Osmanlı, her fetih sonrasında yaptığı gibi Gaziantep'te de tahrirler yaptırmış ve şehri, merkezi Maraş olan Dulkadirli Beylerbeyliği'ne bağlamıştır³³. Tabii bu durum, Dulkadirli toprakları tamamen Osmanlı hâkimiyetine geçip, yenilgiye uğratılan hanedanın adı ile beylerbeylik olarak yönetilmesinden sonra gerçekleşti. Gaziantep, fetihden sonra, önce Halep Beylerbeyliği'ne bağlandı. Osmanlı yetkilileri bu idârî tespitle, Gaziantep ve bölgesinin, Suriye iktisat ve kültür havzasının bir uzantısı olduğunu, yani Memlûk kimliğini kabul etmişlerdir. Gaziantep idârî olarak Dulkadirli Beylerbeyliği'ne bağlanmış olsa da Osmanlı Devleti'nin İstanbul ve Kahire'den sonra üçüncü önemli şehri olan Halep'in toplumsal ve iktisâdî havzasına önemli ölçüde bağlı idi³⁴.

Dulkadirli eyâleti Maraş merkez olmak üzere Malatya, Gaziantep, Kars-ı Dulkadirli (Kadirli) ve Sümeysad (Samsat) livalarından meydana gelmekte idi. Gaziantep livası da üç nâhiyeye ayrılmıştı. Bunlar, kuzeydoğuda Gaziantep nâhiyesi, güneyde Telbâşer (XVII. yüzyıl sonuna gelindiğinde Telbâşer kadılık olacaktır) ve doğuda Nehru'l Cevaz'dır. Gaziantep 1818'de kaza haline getirilüb Halep'e bağlandı. 1908'de yapılan düzenlemelerle Halep eyâletine bağlı sancak oldu³⁵.

C. Ekonomik Tarih

XVIII. yüzyılın değişen dünya şartları Osmanlı tebaasını da etkilemiştir. Savaşların artık ateşli silahlarla yapılması, tımarlı sipahinin ordudaki önemini

31 CEYHAN, Gaziantep..., s.79.

32 CEYHAN, Gaziantep..., s.92.

33 İlyas GÖKHAN, "Gaziantep ve Yöresinin Osmanlı Hâkimiyetine Geçmesi", *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu (22 Ekim 1999)*, ed. Yusuf Küçükdağ, baskı: Gaziantep Valiliği, 1999, s. 60

34 PEIRCE, *Ahlak...*, s.36.

35 ÖZDEĞER, "Gaziantep", s.469.

azaltmış, bu silahları kullanacak piyade gücünü öne çıkarmıştır. Böyle bir orduyu beslemenin ağır yükü aynî vergiden, nakdî vergi bölümüne aktarılmıştır³⁶.

Artan nakit ihtiyacını karşılamak için devlet, iltizâm sistemini uygulamaya sokmuştur. Devlet hizmetiyle özel girişimi yan yana getiren bir sistem olarak iltizâm, ihaleye katılan gerek askeri sınıf gerekse reâyâdan olan kişilere açık artırma ile genellikle üç yıllığına satılıyordu. İltizâm sistemi, 1695'te yayınlanan bir fermânla Şam, Halep, Diyarbakır, Mardin, Adana, Malatya, Gaziantep ve Tokat vilâyetlerinde üç yıllıktan ömür boyu süren malikâne sistemine dönüştü. Bu dönüşümün sebebi, mültezimlerin sınırlı zamanda çok para kazanmak için reâyâyı aşırı sömürmesinin önüne geçmektir³⁷.

Gaziantep'in bağlı olduğu Dulkadirli beylerbeyliği, çevre vilâyetlere göre daha az vergi gelirine sahipti. Dulkadirli toprakları daha düşük verimliydi. Çünkü, büyük ölçüde dağlık üstelik Şam ve Halep gibi büyük kültür ve ticâret merkezinden yoksundu. Ayrıca Dulkadirli eyâleti çok sayıda oymak nüfusu barındırıyordu. Yarı göçer oymak nüfusu vergilendirmek her zaman zor olmuştur³⁸.

Gaziantep, kuzey, batı ve kuzey doğudan gelip Irak, Suriye, Mısır, Arabistan'a gitmek isteyen ve yine aynı yerlerden gelip, kuzey, kuzey batı ve kuzey doğu istikametine gidecek bütün kervanların, askeri seferlerin, hac ve seyahat için yapılan yolculukların uğrak yeridir. 1807 tarihli Gaziantep'e ait bir fermânda Müslüman hacılar ve sürre-i hümayûn için yol emniyetinin sağlanması emredilir. Güzergah, fermânda, Üsküdar - Ankara - Yozgat - Elbistan - Gaziantep - Halep olarak verilmiştir³⁹. Evliya Çelebi de XVII. yüzyıl ortalarında Gaziantep'e uğramış ve eserinde şehrin zenginliklerinden övgüyle bahsetmiştir⁴⁰.

İmparatorluğun Asya topraklarındaki başlıca pazarları Halep ve Kahire'dir. Gaziantep, özellikle Halep'e kuzeyden gelecek bütün yolların kavşağında, meşhur İpek Yolu üstünde bulunmakla Halep'in art bölgesi durumundadır. Gaziantep, iç halkası Halep, Kilis, Maraş, Ruha ve Bire'den, dış halkası ise Şam, Çukurova,

36 Linda T. DARLING, "Kamu maliyesi: Osmanlı Merkezi Yönetiminin Rolü", *Türkiye Tarihi (1603-1839- Geç Osmanlı İmparatorluğu)*, İstanbul, Kitap yay. 2011, 1. Baskı, s.99.

37 Carter Vaughn FINDLEY, "Siyasi Kültür ve Büyük Haneler", *Türkiye Tarihi (1603-1839-Geç Osmanlı İmparatorluğu)*, İstanbul, Kitap yay. 1. Baskı, 2011, s.99

38 DARLING, "Kamu Maliyesi...", s.161.

39 Cemil Cahit GÜZELBEY, *Gaziantep Şer'iyye Mahkeme Sicillerinden Örnekler*, C.4, s.98.

40 Suraiya N. FAROQHI, "Dokuma İmalatında Gerileyişler ve Canlanışlar", *Türkiye Tarihi (1603-1839 Geç Osmanlı İmparatorluğu)*, İstanbul, Kitap yay. 1. Baskı, 2011, s.427.

Elbistan, Malatya ve Amid'den oluşan kentler ağının merkezinde yer alıyordu⁴¹. Şehrin dokumacılık, bağcılık, dericilikte sürekli gelişen bir ivmesi vardır⁴². Gaziantep, Fransız tüccarlara satılan ve gerek çivit boyalı gerekse beyaz olarak üretilen "ajami" adlı kumaşın önemli bir merkezidi⁴³. Ayrıca Gaziantep sadece stratejik konumu ile değil, ziraî ve sınaî üretimi ile de bölgenin önemli bir merkezidir⁴⁴.

II. GAZİANTEP ŞER'İYYE SİCİLLERİ

Gaziantep şer'iyye sicillerinin tamamı 176 adettir. Bu sicillerin tamamı Gaziantep Müzesi Arşivinden, 1991 yılında Ankara'daki "Milli Kütüphane Arşivi" ne taşınmıştır. Sicillerin tamamı mikro-filmlere kaydedilmiş durumdadır. Bunun için araştırmacılara (defterlerin zarar görüp yıpranmasını önlemek amacıyla) sicillerin orijinal asıl nüshaları verilmemektedir. Araştırmacılara sadece bu mikro-filmlerden fotokopi çekilmek suretiyle istifade ettirilmektedir.

Gaziantep'e ait sicillerin ilki 938 (1531) tarihli olup, sonuncusu ise 1325 (1907) tarihlidir. Bu siciller gerek tarih sırası ve gerekse envanter numaraları olarak düzenli periyodik bir sıra takip etmektedirler⁴⁵. YÖK Tez Tarama hizmetinden faydalanarak, Gaziantep şer'iyye siciline ait 43 defterin yüksek lisans/doktora düzeyinde çalışıldığı tespit edilmiştir. Bu defterlerin hangi tarihlerde kim tarafından çalışıldığı aşağıdaki listede belirtilmiştir.

A. Üzerinde Çalışılan Gaziantep Şer'iyye Sicilleri

- C. Cahit GÜZELBEY (1966) Ayntâb Şer'i Mahkeme Sicilleri. M. 1886-1909.
Fasikül 1. Gaziantep
- C. Cahit GÜZELBEY. (1966) Ayntâb Şer'i Mahkeme Sicilleri. M. 1841-1886. Fasikül 2. Gaziantep
- C. Cahit GÜZELBEY. (1966) Ayntâb Şer'i Mahkeme Sicilleri. M. 1828-1838. Fasikül 3. Gaziantep
- C. Cahit GÜZELBEY-Hulusi YETKİN (1970) Ayntâb Şer'i Mahkeme Sicillerinden Örnekler (M.1729-1825) Gaziantep
- Fuat YILDIRIM (1995). 108 Nolu Antep Şer'iyye Sicili, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ

41 PEIRCE, *Ahlak...*, s.93.

42 ÖZDEĞER, "Gaziantep", s.468.

43 FAROQHI, "Dokuma İmalatı...", s.430.

44 ÖZDEĞER, "Gaziantep", s.468.

45 YILMAZÇELİK, "Fihrist...", s.325-352.

- Adnan ARSLANTAŞ (1997). 141 Nolu Antep Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyon ve Kataloğu, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya
- Ahmed YILMAZ (1997).19. Yüzyılın İlk Çeyreğinde Şer'iyye Sicilleri ve Tereke Defterlerine Göre Medine-i Ayntâb'ın İktisadi ve İçtimaî Durumu. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Zeynel ÖZLÜ (1999). 120 nolu Antep Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Zeynel ÖZLÜ (1999) Kassâm Defterlerine göre 18. Yüzyılın İkinci Yarısında Ayntâb, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Hüseyin ÇINAR (2000). 18. Yüzyılın İlk Yarısında Ayntâb Şehri'nin Sosyal ve Ekonomik Durumu, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Handan BOZKURT (2002). 17 Nolu Antep Şer'iyye Sicili Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Malatya
- Rabia Sultan TİMBİL (2003). 19 Nolu Antep Şer'iyye Siciline Göre Mülk Satışları, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya
- Yüksel BABANINOĞLU (2004). 155 Nolu Antep Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep
- Ayşe ERKMEN - Havva YILDIZ (2005) 156 Nolu Antep Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep
- Nalan ÖZEL (2006). 23 Nolu Antep Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla
- Hüsnüye GÜNER (2006). 21 Nolu Antep Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla
- Mehmed Ali YILDIRIM (2006). 152 Nolu Antep Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep

- Serhat KUZUCU (2006). 123 Nolu Antep Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep
- Hasan KARAKUŞ (2006). 121 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ
- Aynur GEÇGİL (2006). 141 Numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicili, Metin-Değerlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ
- Faruk YILMAZ (2007). 151 Nolu Antep Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep
- Cuma ÇAM (2008). 11 Nolu Antep Şer'iyeye Sicili Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars
- Zemzem YÜCETÜRK (2009). 98/3 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri
- İlkay KÖROĞLU (2009). 131 nolu Gaziantep Şer'iyeye Sicilinin Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya
- Sıtkı DAL (2009). 139 numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum
- Neşe TOĞRUL (2010). 129 Nolu Antep Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep
- Ökkeş NARİNÇ (2010) 64 Nolu Gaziantep Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kilis
- Ahmet KÜLEK (2010). 71 Numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicili Transkripsiyonu, Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van
- Ömer Faruk YILMAZER (2010). 98/1 numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicili Transkripsiyon ve Değerlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri
- Adem ÇALIŞKAN (2011). 159 Nolu Antep Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep

- Mehmed KARASAKAL (2011). 109 Nolu Antep Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep
- Mustafa CAN (2011). 157 Nolu Ayntâb Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep
- Murat ERYETGİN (2011). 149 Nolu Ayntâb Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep
- Enver DEMİR (2013). 148 Nolu Ayntâb Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep
- Mustafa ÇAVDAROĞLU (2013) 61 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep
- Mine KARTAL (2014). 20 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep
- Veli ALTUNTAŞ (2014). 44 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep
- Yılmaz Deniz ATEŞ (2014). 40 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep
- Aylin KURT (2013), 99 numaralı Ayntab Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep
- Eyüp ERBİLİCİ (2014), 66 Numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicilleri Metin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kilis
- Fatma YILDIZ-Nazan ÜNLÜ(2015) 42/2-3Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep
- Leyla AKCAN (2016), 142 Numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicili Metin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep

- Betül ÇİFTÇİ (2017), 49 Numaralı Antep Şer’iyye Sicili Değerlendirme ve Transkripsiyonu, Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş

III. OSMANLI DEVLETİ’NDE HUKUK

A.Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı

Osmanlı Devleti kuruluşundan itibaren bağlı bulunduğu dinin icaplarına göre bir hukuk sistemini kabul etmiştir. Buna bağlı olarak gerek cezai, gerekse vergi konuları ile müslim ve gayrimüslimlerin tâbi buldukları esaslar ve bunların birbiriyle olan münasebetleri, bu hukuk çerçevesinde konulan hükümlere göre düzenlenmiştir⁴⁶.

Türk toplumunun kendine özgü devlet düzeni sayesinde Osmanlılar, kısa zamanda bir cihan devleti halini almıştır⁴⁷. Hükümdarın mutlak hâkimiyetine dayanan Osmanlı devlet sisteminde, otorite sahibinin halka adâleti, kuvvetlinin zayıfa zulmünü ve yolsuzluklarını önleme anlamında anlaşılan bir adâlet, hükümdarın en önemli görevi sayılmıştır⁴⁸. Devletlerin bekâsı için gerekli olan hukuk sisteminde devamlılık hadisesi, Osmanlı Devleti’nde itina ile uygulanmıştır.

Osmanlı Devleti Osman Bey döneminden itibaren ele geçirilen yerleri, toprakları fetheden beylere vermiş, buralardaki adlî işlemler de kadı denilen hâkimlere bırakılmıştır. Daha sonraki dönemlerde kadılar için yüksek mercii kadı askerlik olmuştur⁴⁹. Osmanlı’da Fatih döneminde genel bir kânunnâme yapılmıştır. Bütün örfî hukuk bir kitap haline getirmiştir. Buna Kânunnâme-i Âli Osman adı verilmiştir. Bir kânun yapılacaksa şeyhülislâm’ın onayı alınarak Kur’an ve sünnete uygun olarak ve toplumun menfaatine uygun olması gerekirdi. Osmanlı’nın yaptığı örfî düzenlemeler İslâm’ın dışında değildir.

Fatih Sultan Mehmet zamanında hukuk ve adâlete gösterilen büyük titizlik sonraki zamanlarda da devam etmiş, Yavuz Sultan Selim ve Kânuni Sultan Süleyman

46 Yusuf HALAÇOĞLU, *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*, Ankara, TTK yay. 2003, s.118.

47 Yaşar YÜCEL, *Osmanlı Devlet Teşkilatına Dair Kaynaklar*, Ankara, TTK yay. 1988, s.9.

48 Halil İNALCIK, “Türk Tarihinde Töre ve Yasa Geleneği” *Doğu Batı Dergisi*, Ankara, 2000, S.13, s.158.

49 İbrahim ÖZCOŞAR, İbrahim KANKAL, *252 Numaralı Mardin Şer’iyye Sicili*, İstanbul, İmak yay. 2006, s.5.

zamanında hakkın ve adâletin korunmasına dikkat edilmiştir. Ancak devletin duraklama ve gerileme dönemlerinde diğer alanlarda olduğu gibi adliyede de bozulmalar olmuştur⁵⁰. Bir İslâm devleti olması sebebiyle Osmanlı hukukunun ana kaynağını “Şer’i Hukuk” teşkil etmektedir. Bunun yanında varlığını devam ettiren bir diğer hukuk da “Örfî Hukuk”tur. Osmanlı sisteminin bu iki temel üzerine kurulduğu uygulamalara bakıldığında açıkça ortaya çıkmaktadır⁵¹.

B. Şer’i Hukuk

Kaynağı Kur’an, sünnet, icmal ve kıyasa dayanan ve fıkıh kitaplarından tedvin edilmiş bulunan normlardır ki bunlara şer’i hükümler, şer’i şerif ya da şer’i hukuk denilmektedir. Osmanlı kânunnâmelerinde şer’i hukukun geçerliliği için hiçbir kişi veya kurulun tasdikine gerek olmayan ve fıkıh kitaplarında tedvin edilmiş bulunan hukukî hükümleri ifade eder⁵². Devletin esas kânunu şeriat kânunudur⁵³. Osmanlı Kânunnâmeleri, daha önceki Türk idâre kânunlarından yararlanmış, ancak şer’ilik süzgecinden mutlaka geçirilmiştir.

İslâm hukukunda anayasa kuralları kitap, sünnet, icma, kıyas, halifelerin uygulamaları, istihsan, istislah ve örf gibi kaynaklarda yer almıştır. Bunlardan kitap ve sünnette yer alan hükümler değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif dahi edilemez hükümlerdir. Diğer kaynaklarda yer alan hükümlerin ise zamana ve zemine göre değişmeleri mümkündür. Bir konuda daha önceden yapılmış bir içtihadın varlığı aynı konuda başka bir içtihadın yapılmasına engel teşkil etmeyeceğine göre bunlardan hangisinin anayasa hükmü kabul edileceği sorusuna, belirli bir mezhep veya mezhep içerisinde bir görüş tercih edilerek uygulanır şeklinde cevap verilir⁵⁴.

Osmanlı Devleti'nden önce Büyük Selçuklu ve Anadolu Selçuklu Devleti'nde de Hanefî mezhebi uygulamaya esas olmuştu. Mahkemelere atanan kadılar bu mezhep mensupları arasından seçiliyordu. Osmanlılar da bu geleneği devam ettirmişlerdir. Anadolu ve Rumeli'de özel izinle diğer mezhep görüşlerinin istisnaen uygulanması bir tarafa Hanefî mezhebi uygulanmıştır. Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da

50 Hıfzı Velled VELİDEDEOĞLU, *Kânunlaştırma Hareketleri ve Tanzimat*, İstanbul, Maarif Matbaası, 1940, C.1. s.215.

51 AYDIN, *Hukuk Tarihi...*, s.352

52 Murat ŞEN, “Osmanlı Hukukunun Yapısı”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, C. 6, s.328

53 F. ŞABONOV, “Osmanlı İmparatorluğunda Hükümdarlığın Hukukî Esasları (Birinci Meşrutiyete Kadar)”, *VI. Türk Tarih Kongresi(1961)*, Ankara, TTK yay. S.428

54 Osman KAŞIKÇI, “Anayasal Açıdan Fatih’in Teşkilat Kânunnâmesi”, *Türkler*, Ankara, 2002, C.10, s.43-53

ise ora sakinlerin mezhep tercihlerine saygı gösterilmiş tarafların mezheplerine göre dört Sünni mezhebin uygulanmasına imkan tanınmıştır. Ancak XVI. yüzyılın ortalarından itibaren bu konuda daha katı bir tutum takınılmış, istisnai uygulamalar devreden çıkarılarak Anadolu ve Rumeli'de sadece Hanefi mezhebi görüşleri uygulanarak diğer mezheplerden yararlanma yasaklanmıştır. Ebussuud Efendi Maruzat'ta yer alan bir fetvasında Şafii görüşünün uygulanmasının padişah tarafından yasaklandığını açıkça beyan etmektedir. Böylece belirtilen bölgelerde sadece Hanefi mezhebinin uygulanması İslâm hukukunun resmen kânunlaştırılmadığı ve dolayısıyla resmi kânun metinlerinin bulunmadığı bir dönemde hukukun uygulanmasında birlik ve yeknesaklığı ister istemez beraberinde getirmiştir⁵⁵.

Gerçekten Osmanlı hukukunda sıkça rastlanan "şer' ve kânun" kavramında şer', şer'i hukuku, kânun ise örfî hukuku yani kânunnâmeleri ifade etmektedir⁵⁶.

C. Örfî Hukuk

Örfî hukuk padişah irâde ve fermânlarıyla oluşan bir kurallar bütünüdür. Oluşmasında dönemin hukukçularının önemli rolleri olmakla birlikte bu kurallara kânun gücünü veren unsur Osmanlı padişahları tarafından yürürlüğe konulmuş olmasıdır. Bu yönüyle örfî hukuk bir kânun hukukudur. Esasen örfî hukuk denmesi de bu yüzdendir. Örfün bir anlamı da yönetimdir. Örfî hukuk yönetimden kaynaklanan hukuk anlamına gelmektedir⁵⁷. İslâm hukukçuları örfî hukuka "siyâset kânunları" demektedirler⁵⁸.

Örfî hukuk şer'i hükümlerin kânun tarzında tedvini de dahil olmak üzere, padişaha tanınan sınırlı yasama yetkisi çerçevesinde uzman hukukçuların içtihad ve fetvalarına da başvurarak ortaya konan hukukî hükümlerdir. Kısaca padişah irâde ve fermânlarıyla oluşan bir kurallar bütünüdür. Bunların kaynakları da başta örf adet kuralları olmak üzere islâm hukukunun asli ve çoğunlukla tali kaynaklardır⁵⁹. Bununla birlikte şu da belirtmelidir ki hiçbir şekilde örfî hükümler şer'i hukuka

55 AYDIN, "Kânunnameler ve Osmanlı Hukukunun İşleyişindeki Yeri", *Osmanlı Araştırmaları*, İstanbul 2004, S.24, s. 37-46.

56 KAŞIKÇI, "Fatih Kânunnâmesi...", s. 43-53

57 AYDIN, "Kânunnameler...", s. 37-46.

58 Ahmet AKGÜNDÜZ, *Osmanlı Kânunnâmeleri ve Hukukî Tahlilleri*, İstanbul, Fey vakfı yay. 1990, s.53

59 ŞEN, "Osmanlı Hukuku...", s.328.

aykırı düşmemiştir. Bu şekliyle örfî hukuk şer’i hukuk ile birleşmekte ve hatta tek hukuk tellakisi ortaya çıkmaktadır⁶⁰.

Osmanlılarda örfî hukukun uygulanışı Osman Gazi dönemine kadar uzanır⁶¹. Ancak Osmanlı Devleti’nin gerçek manada içte ve dışta tanınan devlet haline gelmesi ve örfî hukukun gelişmesinin dönüm noktası Fatih Sultan Mehmet devri ile başlar⁶². Bu yüzdendir ki örfî hukuk terimine ilk kez Fatih Sultan Mehmet (1451-1481) zamanında Tursun Bey’in kayıtlarında rastlanmaktadır. Tursun Bey örfî hukuku şu sözlerle tanıtmaktadır: "Yani bu tedbir ol mertebe olmazsa belki mücerred tavrı akl üzere nizâm-ı âlem-i zâhir için mesela tavrı Cengiz Han gibi olursa sebebine izafe ederler siyâset-i sultânî ve yasağ-ı padişahî derler ki örfümüzce ona örf derler". Burada dikkati çeken nokta Fatih dönemi gibi oldukça erken bir dönemde Osmanlı hukukunun böyle ikili bir oluşum tarzının kabul edilmiş ve yerleşmiş bulunmasıdır. Aslında böyle ikili bir yapı sadece Osmanlılara has da değildir. XIV. yüzyıla ait olduğu anlaşılan bir İlhanlı fermânı suçluların "ber vech-i şeriat ve yasa" cezalandırılmalarından söz etmektedir. Keza Bağdat Mercaniye Medresesi'nde 758 (1357) tarihli bir kitabede "Dîvân li'l-kadayaş şer’iyye ve'l-yerguciyye (örfî) ifadesi böyle ikili bir yapının İlhanlılar döneminde de var olduğunu göstermektedir. XVI. asırda Osmanlı idâresindeki Mısır'da yaşayan bir haham Osmanlılarda şer’î ve örfî olmak üzere iki hukuku sisteminin varlığından bahsetmektedir⁶³.

Önceki islâm devletlerinde de varlığına rastlanan örfî hukuk; "örfî padişahi", "örf-i münif-i sultani" şeklinde ifade edilmektedir. Moğollarda Cengiz Han Yasaları, Timur’un Tüzükat’ı, Akkoyunlular’ın Uzun Hasan Kânunları ve Dulkadiroğullarının Alaüddeve Kânunları diğer Müslüman devletlerde karşılaşılan örfî hukuklardır. Bu durum islâm öncesi dönemin "töre" ve "yasak" geleneğinin bir etkisi olarak düşünülmektedir. Örfî hukukun hazırlanmasında en önemli rol ise Divan-ı Hümâyûn ve burada meselenin uzmanı olan nişancılarıdır⁶⁴.

D.Osmanlı Mahkemeleri

Osmanlı Devleti’nde şer’i konulardan sorumlu kişi kadı (hâkim)’dir. Davalar şer’i mahkemelerde görülür. Bu mahkemeler ilk dönemlerde camilerde daha

60 HALAÇOĞLU, Osmanlı Devlet Teşkilatı..., s.119.

61 Abdülkadir ÖZCAN, "Osmanlı Kânunnâmeleri" *Osmanlı Ansiklopedisi (Tarih/Medeniyet/Kültür)*, İstanbul, Ağaç yay. 1993, C.2, s.20.

62 İsmail ACAR, "Osmanlılarda Zina Suçu ve Cezası", *Türkler*, Ankara, 2002, C.10, s.83.

63 AYDIN, "Kânunnameler...", s.37-44.

64 AYDIN, Hukuk Tarihi..., s.74-75

sonraları da kadının oturduğu ev ile yan yana bazen de büyük bir caminin yanında idi⁶⁵. Mahkeme binasının bakım ve onarımı ya bir vakfın gelirleriyle veya sancak halkı tarafından ödenen vergilerle karşılanıyordu. Vergi dağıtım defterlerin de (Tevzi Defterleri) sık sık “mahkeme tamiriyesi” adı ile geçen giderlerin olması bunu doğrulamaktadır. Bazı yerlerde ise bu giderler vakıflar tarafından karşılanıyordu⁶⁶.

Bir İslâm devleti olarak Osmanlı Devleti, esas itibariyle şeriatin üstünlüğü ilkesini izlemiştir⁶⁷. Bu devletin hukuk nizamı İslâm hukuku, yani fihidir. Doğrudan doğruya Kur'an ve sünnete dayanan ve fıkıh kitaplarında tedvin edilmiş olan hükümlere şer'i hükümler, şer'i şerif veya şer'i hukuk denmektedir. Osmanlı hukukunun % 85'ini bu hükümler teşkil eder. Bu sebeptendir ki, Molla Hüsrev'in Dürer ve Güner'i ile İbrahim Halebi'nin Mülteka'sı Osmanlı Devleti'nin medeni kânunu olarak görülmüştür⁶⁸. Molla Hüsrev eseri Fatih döneminden Kânuni dönemine kadar, Halebi'nin eseri ise Kânuni'den Osmanlı Devleti'nin son dönemlerine kadar mahkemelerde sürekli kendilerine başvurulmuş bir el kitabı olmuştur. Kadılar İslâm hukuku alanına giren hukukî ihtilafları burada yer alan hükümler ışığında çözmüşlerdir⁶⁹.

Bunun yanında, idâre, ceza, anayasa, malî hukuka dair bazı meselelerde ve özel hukukla ilgili içtihadî mevzularda İslâm hukuku, ulü'l-emr denilen halife veya padişaha sınırlı yasama yetkisi tanımıştır. Gerek zamanın ulü'l-emri tarafından, gerekse müçtehit hukukçular tarafından ortaya konan hükümlerin tamamına örfî hukuk denmektedir. Bu tabir, "siyâset", "siyâset-i şer'iyye", "kânun", "yasa" ve benzeri ifadelerle eş anlamlı hale gelmiş ve manası genişlemiştir. Osmanlı hukukunda örfî hukuk deyince sadece örf âdet hukuku değil, şer'i hükümlerin kânun tarzında tedvini de dahil olmak üzere içtihat ve fetvalarla ortaya konan hukukî hükümler akla gelmelidir⁷⁰. Kadıların yargılama sürecinde başvuru kitapları olarak kullandıkları fıkıh kaynakların yanında, resmi ve özel kânunnâme derlemeleri, başşehirden gönderilen münferit fermânlar adlî hayata güven ve istikrar getirmiştir⁷¹.

65 TAŞ, “Şer'iyye Sicilleri...”, s.178.

66 Musa ÇADIRCI, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, Ankara, TTK yay. 2013, s.87-88.

67 Hali İNALCIK, *Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adâlet*, İstanbul, Eren yay, 2000, s.39

68 AKGÜNDÜZ, *Osmanlı Kânunnâmeleri...* s.45

69 AYDIN, “Kânunnameler...”, s.37-44.

70 AKGÜNDÜZ, *Osmanlı Kânunnameleri...*, s.51.

71 M. Akif AYDIN, “Osmanlı Devleti'nde Mahkeme” *DİA*, Ankara, 2003, C. 27, s.342.

Osmanlı Devleti'nin ekseri ahalişi hanefîdir ve kadılar da Hanefî mezhebi ile hükmetmek üzere memurdurlar. Bununla beraber Irak, Mısır, Hicaz ve Yemen gibi bölgelerde başka mezheplere mensup ahali de vardır. Eğer o mahalde kendi mezheplerinden bir kadı yoksa, bunlar mensubu buldukları mezhep alimlerinden birini hakem tâyin ederler. Bu hakem kararını verir, kadı da onu tasdik ve tenfiz eder⁷². Çok hâkimli mahkeme yapısı İslâm hukuk teorisine uygun olmakla beraber, Osmanlı mahkemeleri tek hâkimlidir. O kadar ki Dîvan-ı Hümâyün dahi yüksek mahkeme olarak işlev gördüğü sırada, yargı işine sadece Rumeli Kadıaskeri bakar, yanında oturan Anadolu Kadıaskeri sadece izleyici konumunda olurdu⁷³.

Mahkeme kararları sicil defterlerine yazılırdı. Defterlere sadece dava sonuçları değil, merkezden gelen emir ve fermânların ve mahkemede düzenlenen kimi belgelerin birer sureti de kaydedilirdi. Kadının görev süresi bittiğinde, giderken bu defterleri yanında götürmez, yeni gelecek kadı için bir bilgi ve yürürlük kaynağı olarak mahallinde bırakırdı⁷⁴.

E.Gaziantep Mahkemesi

Gaziantep mahkeme tutanakları 1530'lardan başlayarak 1909'a kadar neredeyse aralıksız sürmüştür. Bu süreklilik kültürel ve toplumsal kararlılık olduğunun göstergesidir.

Gaziantep Osmanlı idâresine geçtikten sonra da eski hükümdarların yasaları bir süre yürürlükte kaldı. Özellikle 1468 ile 1496 yılları arasında hükümdarlık yapmış, halkın saydığı Memlük sultanı Kayıtbay ile Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan'ın yasalarına Kânûnî Sultan Süleyman'ın yasaları gelinceye kadar dokunulmadı⁷⁵. Devlete yeni katılan bölgeler için, merkezden idâreci atanması ya da var olanların onanması, tapu tahrirlerinin yapılması fethin tescilidir. Yeni vergilendirme ve yargı sistemine geçiş ise daha yavaş gerçekleşir. Gaziantep'in de dahil olduğu Dulkadirli Beylerbeyliği için bu geçiş biraz daha sancılı olmuştur. Bu vilâyette çok sayıda oymak nüfus vardır. Oymak Beyleri, Dulkadirli hükümdarı Alâuddevle kânunnâmesince bölgede vergi ve para cezası toplamaya yetkiliydiler. Osmanlı Devleti de bu hakkı onaylamıştır. Fakat oymak beylerinin özerkliği bölgede

72 AKGÜNDÜZ, Osmanlı Kânunnameleri..., s.69.

73 AYDIN, "Mahkeme...", s.342.

74 AYDIN, "Mahkeme...", s.344.

75 PEIRCE, *Ahlak...*, s.375.

huzursuzluklara neden olmuştur⁷⁶. Nihâyet 1536'da Gaziantep'in ilk yasası (Kânunnâme-i Livâ-i Ayntâb) çıkarıldı ve o yılın tahrir defterine işlendi. Gaziantep'in Osmanlı yasasına bağlanması görece daha erken olmuştur. Dulkadirli yasaları Bozok sancağında 1558 ya da 1559 yılına kadar yürürlükte kaldı. eyâletin başkentliğini yapan Maraş'ta ise Alâuddevle'nin kânunnâmesinin kaldırılması 1563 yılını bulur⁷⁷.

IV. MAHKEME GÖREVLİLERİ

A.Kadı

Kadı, kelime olarak “hükmeden”, “yerine getiren” manalarına gelmekte olup, Osmanlılarda şer’i ve hukukî hükümleri tatbik eden, ayrıca devlet emirlerini yerine getiren bir fonksiyona sahipti. Dolayısıyla hukukî olduğu kadar idârî bir me’mûriyet olarak da görülmektedir⁷⁸.

Kadının adlî görevi yanında idârî, ilmî ve hatta askeri görevi de vardı. Osmanlı şehir idâresinde beledi ve mülki idâre, fonksiyonları bakımından birbirinden ayrılmamıştır. Kadı, şehrin yargı mercii olduğu kadar asayişin amiri, vakıfların deneticisi, beledî, hizmet ve zabıta görevlilerinin de amiridir⁷⁹. Osmanlı kaynaklarında kadı kelimesine ilk defa Osman Gazi devrinde rastlanmaktadır. Bilecik’in fethinden sonra Selçuklu sultanından istiklâl alâmetleri olarak tabl, âlem ve kılıç gelmiş, bunun üzerine Tursun Fakih, Karacahisar’a kadı ve hâtib tâyin edilerek hutbe Osman Gazi adına okunmuştur. Dolayısıyla ilk kadı Tursun Fakih olarak görülmektedir⁸⁰.

Kadı, Osmanlı yargı sisteminin temel unsurudur. Devlet teşkilatında hâkim sıfatıyla davaları görüp karara bağlayan kadıdır. Kadı olabilmek için medresenin yüksek derecelerinden mezun olmak gerekiyordu. Kadılar, biri Anadolu, diğeri Rumeli olan iki kadıaskerliğe bağlı çalışıyorlardı. Kaza kadılığından yükselen kadı, sancak kadısı olur ve mevleviyet payesi alırdı. XVIII. yüzyıldan itibaren mevleviyetler beş kategoriye ayrılmışlardı ve Gaziantep ilk kategori olan Devriye

76 PEIRCE, *Ahlak...*, s.418-419.

77 PEIRCE, *Ahlak...*, s.420.

78 HALAÇOĞLU, *Osmanlı Devlet Teşkilatı...*, s.126-127.

79 Ziya KAZICI, *Anahatlarıyla İslâm Eğitim Tarihi*, İstanbul, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi yay. 1995, s.84-85.

80 HALAÇOĞLU, *Osmanlı Devlet Teşkilatı...*, s.127.

Mevleviyetine sahipti⁸¹. Osmanlı İmparatorluğunun üç kıtaya yayılmış olması ve buralarda farklı dil, kültür ve düşüncenin hâkim olması kadıların da üç coğrafi gruba ayrılmasını zorunlu kılmıştır. Bunlar Anadolu, Rumeli ve Mısır Kadılarıdır⁸².

Kadılık “mansıb” ve “pâye” olmak üzere iki kısımdı. Kadı görev yerine bizzat gider ve orada vâzife görürse buna mansıb, fiilen görev yerine gitmez, sadece rütbe derecesi olarak ismen kullanırsa pâye denirdi⁸³.

Kadı ilk olarak yevmiye 20 akçe ile kazalara tâyin edilirdi. Bu kadıların bir yerdeki görev süresi 20 ayı geçmezdi. Bu müddeti dolduran kadı mazul sayılır ve yerine bir başkası gelirdi. Kadıların bu kadar kısa bir zamanda yer değiştirmesi, terfi imkanlarının tıkanmaması ve halk ile yakınlık peydah etmemeleri içindi⁸⁴.

Kadıların Özellikleri

Kadının ilim sahibi olması aranır. Çocuğun, delinin ve kölenin kadılığı muteber değildir. Kadının göz, kulak gibi uzuvlarının sağlam olması lâzımdır. Hükmettiği kimselerin konuştuğu lisanı bilmesi elbette aranan bir keyfiyettir, ancak şart değildir. Tercüman vasıtasıyla tarafları ve şahitleri dinlemek mümkündür. Kadının mahalli örfleri nazara alması mecburiyeti, beraberinde mahalli lisanları da bilmeyi gerektirir. Osmanlı kadıları öncelikle Türkçe ve Arapça’dan başka çoğu zaman vâzife yaptıkları mahalli lisanını da bilirdi.

Kadı ancak Müslümanlardan olabilir. Ancak Hanefi mezhebinde zımmilerin kendilerine hâkim olarak tâyin edilmeleri mümkündür. Nitekim Osmanlı Devleti’nde Tanzimat’tan sonra Nizamiye Mahkemelerinde gayrimüslimler aza olarak bulunmaktaydı. Kadı adil olmalıdır. Erkek olmalıdır. Kadınlar, Hanefi mezhebine göre ancak hadd ve kısas türünden ceza davaları dışında mali haklara dair hususlarda hâkimlik yapabilirler⁸⁵. Kadılar reşit, tarafsız, hukukî ehliyet ve muamele kabiliyetine sahip olmalıdır. Kadılar dürüst, vakarlı ve metin olmalıdır. Kadının tâyininde olduğu gibi azl ve istifasında da şu sebepler rol oynardı: Aklını ve temyiz kabiliyetini kaybetmesi, kör, sağır ve dilsiz olması. Görevinde intikap yoluna

81 Ziya KAZICI, *İslâm Medeniyeti ve Müesseseleri Tarihi*, İstanbul, İfav yay. 2010, s.196-197.

82 Şinasi ALTUNDAĞ, “Osmanlılarda Kadıların Salâhiyet ve Vâzifeleri Hakkında”, *VI. Türk Tarih Kongresi (1961)*, Ankara, TTK yay. 2011, s.346.

83 Mehmet Ali ÜNAL, *Osmanlı Tarih Sözlüğü*, Paradigma yay. 2011, s.364.

84 KAZICI, *İslâm Medeniyeti...*, s.85.

85 Ekrem Buğra EKİNCİ, *Osmanlı Hukuku*, İstanbul, Arı yay. 2008, s.369-370.

sapması ve kânunu ihlal etmesi. İmanını kaybetmesi, yolsuzluğunun anlaşılması, bilgisizliğinin anlaşılması ve kendisinin açıklaması. Kadının yüklendiği hassas vâzifenin şuuru içerisinde tavır ve karakterinde olması gereken temel davranış kuralları ise vakar, edep, ağır başlılık ve şakacılıktan uzaklık, yalan söylememe, mahkemede alış veriştikten uzak olma, taraflardan hediye kabul etmeme, tarafların evlerine ziyafet veya başka bir sebeple gitmeme, taraflara eşit davranma veya taraflardan birine karşı özel bir yakınlık göstermeme şeklinde ifade edilebilir⁸⁶.

Kadınların Tâyinleri

Kadılar, mederese tahsili görüp icâzet alarak mülâzemet edenlerden tâyin edilirdi⁸⁷. Bu tâyinleri kazasker tarafından tutulan Akdiyye Defterlerine not edilirdi. Kaza kadınlarının müddetleri yirmi ay olup bu müddeti doldurduktan sonra mâzul olarak yerine sırada olan başkası tâyin olurdu. Müddetini dolduran mazûl kadı İstanbul'a gelerek her çarşamba günü kazasker dairesine mülâzemet edip sıra beklerdi. Bu suretle kadının bu mâzul müddetine “zaman-ı infisâli” denilip iki sene mülâzemetten sonra yeniden tâyin olununca ona da “zaman-ı ittisâli” adı verilirdi⁸⁸.

Osmanlı kadınlarından günümüze ulaşan şahsi hatıra, mütalaa ve gözlem gibi malzeme yok denecek kadar azdır⁸⁹. Kadınlara siyâset cezası uygulanamazdı. Adâletnâmelerden birinde, kadılardan görevlerini doğruluk ve adâletle yerine getirmeyenlerin “dibekte dövülüp helak edileceği” gibi muhtemelen Cengiz Yasasındaki asil sınıfın kanının akıtılmayacağı prensibine dayanan bir garip ceza tehdidi sadece bir an'ane olarak yer almaktadır⁹⁰.

Ebussuûd Efendi'nin fetvalarından anlaşıldığına göre, padişah evlenme akdi için kadıdan izinnâme alınmasını emretmiştir⁹¹. Osmanlı Devleti'nde nikâh akitlerinin bir kısmı ilk dönemlerden itibaren kadının idâresi altındaki mahkemelerde tanzim edilmiştir. Mahkemeye başvuran şahısların evlenme yönünden herhangi bir

86 Abdülaziz BAYINDIR, *İslâm Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, İslâmi İlimler Araştırma Vakfı, İstanbul, 1988, C.1, s.83-85.

87 UZUNÇARŞILI, *Osmanlı Teşkilatı...*, s.94.

88 UZUNÇARŞILI, *Osmanlı Teşkilatı...*, s.101.

89 İlber ORTAYLI, “Osmanlı Devleti'nde Kadı”, *DİA*, 2001, C. 24, s.69

90 ORTAYLI, “...Kadı”, s.70.

91 Mehmet Ali ÜNAL, *Osmanlı Sosyal ve Ekonomik Tarihi*, İstanbul, Paradigma yay. 2013, s.49.

engelinin bulunmaması ve evlenme ehliyetine sahip olduklarının tespitinden sonra nikâh kıyılarak mahkeme defterine kaydedilmiştir⁹².

Her eyâlet ve sancakta XVI. yüzyıl sonlarına kadar toprak kadıları ismiyle seyyar kadılıklar bulunmakta idi. Gerek devlet merkezinde, gerekse eyâletlerde tahkiki icap eden bir mesele, toprak kadıları vasıtasıyla teftiş olunurdu. Ayrıca köylülerin, sancakbeyi, alaybeyi, subaşı, zeâmet ve timar sahipleri ile ilgili şikayetleri, yine bunlar tarafından değerlendirilir ve mahkemesi yapılırdı. Toprak kadılarından başka bir de özel ve olağanüstü yetkilere sahip mehayif müfettişleri vardı ki, bunlar mahalli kadı ve nâiblerden ayrı olarak köylere kadar halkın derdini dinlemek ve şikayetlerini değerlendirmek için devletin tâyin ettiği kadılardı. Mehayif müfettişleri gördükleri davaları ve yapılan şikayetleri doğrudan doğruya Divan-ı Hümâyun'a arz etme yetkisine sahiptiler⁹³.

Osmanlı padişahları sefere çıktığında Anadolu ve Rumeli kazaskerleri de padişaha eşlik eder, sefer esnasında şer'î konuları çözerlerdi. Ancak padişah sefere çıkmayıp yerine serdar-ı ekrem sıfatı ile vezir-i azamı gönderirse kazaskerler de büyük kadılıklarda bulunan liyakat sahibi bir kadıyı "ordu kadısı" ismiyle tâyin ederlerdi.

B. Nâib

Kadıların mahkemelerde kendi adlarına vâzife gören nâibleri vardı. Kazanın büyüklüğüne göre kadının birden fazla nâibi bulunabilirdi. Bu sebeple nâibler vâzifelerinin önemine göre kaza nâibleri, kadı nâibleri, mevali nâibleri, bab nâibleri ve arpalık nâibleri olmak üzere altı kısma ayrılmaktaydı. Kadılarda olduğu gibi nâib tâyininde de son derece dikkatli davranılır, bir kadıda bulunması gereken dürüstlük, ahlak, bilgi ve fazilet gibi özellikler nâibde de aranır⁹⁴.

C. Kâtib

Başkatip ve katipler, mahkeme hâkimi ve ileri gelenlerin uygun gördükleri kimseler arasından seçilerek görevlendirilmekte idiler. Güzel yazı yazabilen ve düsürlüğü ile tanınan, bilgili olduğu herkes tarafından bilinen kimselerin bu görevlere getirilmeleri isteniyordu. Kadı kimi katip seçmişse bir yazı ile başkatibe

92 İbrahim Etem ÇAKIR, 16. Yüzyılda Ayıntab Şhrinde Ailenin Demografik Yapısı (1539-1576), *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Gaziantep, 2010, s.5.

93 HALAÇOĞLU, *Osmanlı Devlet Teşkilatı...*, s.130.

94 HALAÇOĞLU, *Osmanlı Devlet Teşkilatı...*, s.130.

bildiriyordu. Katiplerin asıl görevleri mahkemede yapılan duruşmaları anında mahkeme defterine, merkezden gelen resmi yazılarla benzeri belgeleri olduğu gibi sicillere geçirmekti. Yine hüccet, i'lâm ve vakıf yazışmaları ile her çeşit senetleri bunlar kayda geçiriyorlardı. Bu hizmetlerinden ötürü mahkeme gelirlerinin bir kısmı kendilerine ödeniyordu⁹⁵. Mahkeme kâtiblerinin tâyininde kadının arzı şart idi⁹⁶.

D. Kassâm

İslâm hukuk literatüründe, ganimet, şirket ve miras gibi konularda her türlü taşınır taşınmaz malı bölerek hisseler haline getiren resmi me'mûra verilen isimdir. Osmanlı uygulamasında ise, miras davalarında bizzat dava mahalline giderek gerekli tahkikatı yapıp ihtilaf hakkında bir neticeye vardıldıktan sonra davayı hükme bağlayan ve terekeyi varisler arasında taksim eden şer'i me'mûrdur. Her kadılıkta müstakil bir kassâm defteri vardı. Vefât eden şahsın bütün eşyaları kassâmın kontrolünde kalem kalem bu deftere yazılır, bilir kişi yardımıyla değerleri altlarına yazıldıktan sonra toplanır. Müteveffânın techiz, tekfin, iskât masrafları kassâm ve diğer hizmeti geçenlerin alacağı ücret düştükten sonra mirasçıları arasında paylaşılır⁹⁷. Askerlerin mirasları "askeri kassamlar" tarafından paylaşılırdı. İstanbul hariç taşra kassamlıkları Tanzimatla birlikte kaldırılmıştır. Bunların görevleri normal kadılıklara devredilmiştir⁹⁸.

Kassâmlar, yönetici zümreye mensup kişilerin verâsetini kadıasker adına taksim eden askeri kassâm ve reâyanın verâsetini vilâyet ve sancak kadıları adına taksim eden beledî/ şehri kassâm olarak ikiye ayrılırdı⁹⁹.

E. Çukadâr

Kadı mahkemelerinde ayak işlerini yerine getirenlere "Çukadâr" deniliyordu. Bunlar çuha elbise giydikleri için bu ismi almışlardır. Çuha, eski yazıda çuka olarak yazıldığı için belgelere de çukadâr olarak geçmiştir¹⁰⁰.

95 ÇADIRCI, *Anadolu Kentleri...*, s.88-89.

96 Yücel ÖZKAYA, *XVIII. Yüzyılda Osmanlı Kurumları ve Osmanlı Toplum Yaşantısı*, Ankara, Kültür Turizm Bakanlığı yay. 1985, s.226.

97 UZUNÇARŞILI, *Osmanlı Teşkilatı...*, s.123-124.

98 HALAÇOĞLU, *Osmanlı Devlet Teşkilatı...*, s.130.

99 Sait ÖZTÜRK, "Kassam", *DİA*, Ankara, 2003, C.24, s.579-580.

100 Mehmet Zeki PAKALIN, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, MEB yayımları, Ankara, s.384.

F. Muhzır

Osmanlı yargı örgütünün önemli bir parçasını “muhzırlık” kurumu oluşturuyordu. Başlangıçtan beri bir çeşit adlî polis olarak görev üstlenmiştir. Muhzırbaşının emrindeki muhzırlar, mahkemenin istediği duruşma ilgililerini getirip götürmek, mahkemede güven ve düzeni korumakla görevli idiler. Muhzırbaşılık görevi Osmanlılar döneminin XVI. yüzyıl sonlarına kadar padişah berâtı ile Altıbölük sipahilerine verilen bir hizmet niteliğini taşımaktaydı. Sonraları yeniçerilerin ağır basmaya başlamaları ile onlardan da bu görevi alanlar olmuştur¹⁰¹.

G. Şuhûdü'l-hâl

Davaların kadı tarafından hükme bağlanma sürecine tanıklık eden kişilerdir. Şuhûd mahkemelerin zorunlu unsurudur ve işlerin sağlamlığı açısından o kadar önemlidir ki kadıda bulunması gereken özellikler, şahitte bulunması gereken özellikler bağlamında düzenlenmiştir¹⁰². Bu şahitler arasına şahadeti makbul olduğu sürece herkes katılabilirdi. Görülen davalar ve hukukî muameleler değiştikçe şahitler heyetinin de değiştiği görülmektedir¹⁰³. Bazı belgelerin şuhûdü'l-hâl listesinde, müftü, müderris ve eski kadıların bulunduğu görülür. Bu durumda heyet müşavere vâzifesi de görmüş olabilir¹⁰⁴. Bu kimselerin duruşmalarda bulunması hem kadının işini kolaylaştırmakta hem de davacı ve davalıya güven vermekteydi¹⁰⁵. Tarafların gösterdikleri şahitler dışında duruşmaları izlemek veya sırasını beklemek üzere mahkemede bulunan dinleyiciler denebilecek kimseler arasından birkaçının mutlaka adları “Şuhûdü'l-hâl” başlığı altında yazılmaktaydı. Eğer hiç kimse mahkemede dinleyici olarak bulunmuyorsa bu kez muhzırlardan bir ikisinin adı tutanak sonuna yazılmakta idi¹⁰⁶. Ayrıca halkın duruşmalara katılabiliyor olması yargılamanın usulüne uygun yapıldığının kanıtıdır.

H. Müftü

Yönetici sınıfından olmamakla birlikte şehir yaşantısında sözü geçen saygın kişilerden birisi de müftü idi. Şeyhülislâmın devlet ve hükümet merkezinde gördüğü işleri, eyâlet ve sancak merkezi olan büyük kentlerde gören kimselerdi. Yöneticilerin, kadının veya halkın çözemedikleri dinsel bir sorunları ortaya çıktığında ya da

101 ÇADIRCI, *Anadolu Kentleri...*, s.89.

102 PEIRCE, *Ahlak...*, s.241.

103 Nasi ASLAN, *İslâm Yargılama Hukukunda “Şuhûdü'l-Hâl”*, İstanbul, Beyan yay, 1999, s.57.

104 ASLAN, *Yargılama Hukuku...*, s.85.

105 Mustafa AKDAĞ, *Türkiye'nin İktisâdi ve İctimaî Tarihi*, İstanbul, Yky, 2010, s.349.

106 ÇADIRCI, *Anadolu Kentleri...*, s.90.

sorunlarına din bakımından destek sağlamak istediklerinde müftülere başvururlardı. Görüşleri istenen konuda müftüler fetva verirlerdi. Fetvayı isteyen ücret alır, geçimini bu ücretle sağlardı. Kadı sorunu çözmekte güçlük çekerse müftünün görüşüne başvurur, ondan fetva isteyebilirdi¹⁰⁷. Müftü, mahkemede bizzat bulunmasa da, kendisine baş vuran davacı ya da dava olunana, şeriata uygun fetva verirdi. Bu fetva sayesinde kişi mahkemeyi kazanabilirdi. Bazen kadı da doğrudan doğruya müftüden fetva isteyebilirdi. Yani kazada, müftü, kadının müşaviri konumundaydı¹⁰⁸. Müftüler, şeyhülislâmın teklifi ile padişah tarafından atanırlardı¹⁰⁹.

Kadı veya nâib, muhızırbaşı, muhızırlar, başkâtib ve kâtibler dışında Osmanlı yargı kurumu olan ve döneminin dili ile “Meclis-i Şer” diye adlandırılan mahkemede, temizlik işleriyle uğraşan, ısıtma ve aydınlatma ile görevli müstahdemler de vardı. Ayrıca büyük yerleşim merkezindeki mahkemelerde “Mahkeme İmamları”nın da görev aldıkları görülmektedir¹¹⁰.

V. SİCİLDE BULUNAN BELGELER

A. Hücjet

Lügatta “senet, vesika, delil” demektir¹¹¹. Hücjetlere “Senedât-ı Şer’iyye” denmiştir¹¹². Osmanlılarda kadıların şer’i ve kazâî konularda yazmış oldukları vesikalara denir. Şer’iyye sicillerindeki anlam ile hücjet, kadının hükmünü ihtiva etmeyen, taraflardan birinin ikrarıyla diğerinin tasdikini içeren senettir. Bu senet üzerinde kadının ismi ve mührü bulunur. Fakat sicile kaydedilen nüshada hâkimin ismi ve mührü bulunmaz. Çünkü bunlar, kadı göreve başladığında sicil defterinin başına bir kere yazılır ve artık her belge için tekrarlanmaz¹¹³.

B. İ’lâm

Her i’lâm belgesi, davacının iddiasını, dayandığı delilleri, davalının cevabını ve def’i söz konusu ise def’inin sebeplerini, son kısımda verilen kararın

107 ÇADIRCI, *Anadolu Kentleri...*, s.91-92.

108 AKDAĞ, *İktisadi Tarih...*, s. 404-406.

109 ÇADIRCI, *Anadolu Kentleri...*, s.92.

110 ÇADIRCI, *Anadolu Kentleri...* s.90.

111 Ferit DEVELLİOĞLU, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Ankara, Aydın Kitabevi, 2007, s.388.

112 AKGÜNDÜZ, “İslâm Hukuku...”, s.60.

113 Yılmaz KURT, Muhammet CEYLAN, *Osmanlı Paelografyası ve Osmanlı Diplomatası*, Ankara, Akçağ yay., 2012, s.18-19.

gerekçelerinin ve nasıl karar verildiğine dair kayıtları ihtiva eder¹¹⁴. İ'lâmın hüccetlerden farkı, hüccetlerin mahkemelerin noterlik hizmetinin ürünü olması, i'lâmda ise kadının hükmünü açıkça bildirmesidir¹¹⁵. İ'lâmla hüccet arasındaki diğer fark ise, hüccette şahitlerin imzalarının bulunması ve alınan kararın sabit olmasıdır. İ'lâmda ise yalnızca durumun arz edilmesi söz konusudur.

C. Mürâsele

Anadolu ve Rumeli kadıaskerleri tarafından kadı ve nâiblere ve onlar tarafından nâhiye nâiblerine tâyin ve selahiyetleri hakkında bilgi vermek üzere yazılan resmi emirler için kullanılır. Kadılar tarafından bir husus hakkında yazılan resmi kağıtlara da mürâsele denirdi¹¹⁶. Kadının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs yahut makamlara hitâben kaleme aldığı yazılı belgelere mürâsele/mürâselât adı verilmektedir. Mesela merkezden gelen bir fermân veya buyruldu üzerine herhangi bir sanığın yakalanması mahallin voyvodasına veya kethüdasına resmi bir yazı yazabilirler. Ya da tâyin edildikleri kadılık görevini yine resmi bir yazı ile herhangi bir naibe devredebilirler¹¹⁷.

D. Temessük

Borç senedi manasına gelir. Bununla birlikte bir mülkün boşaltılması, taşınması ya da herhangi bir tasarruf şekline dair ilgili makam tarafından verilen varakaya da temessük denilir¹¹⁸.

E. Fermân

Divan-ı Hümâyun veya Paşakapısı'ndaki divanlarda alınan kararlara uygun olarak yazılan ve tuğra bulunan padişah emirlerine verilen addır. Fermânlar kendilerine gönderilen şahsın elkabı ile başlar ve çok kere birden çok mevki sahibine hitâben yazılırdı. Birkaç kadıya, bir beylerbeyi veya sancakbeyi ile bir kadı ve voyvodaya, yahut bunlarla birlikte yeniçeri serdarları ve iş erlerine bir arada hitap eden fermânların sayısı çoktur¹¹⁹. Fermâna bazen tevki ve hükm-i şerif de denilir¹²⁰.

114 AKGÜNDÜZ, "İslâm Hukuku...", s.62.

115 KÜTÜKOĞLU, *Osmanlı Belgeleri...*, s.350.

116 KURT, CEYLAN, *Osmanlı Paleografyası...*, s.20.

117 AKGÜNDÜZ, "İslâm Hukuku...", s.66.

118 KURT, CEYLAN, *Osmanlı Paleografyası...*, s.21.

119 KÜTÜKOĞLU, *Osmanlı Belgeleri...*, 100-102.

120 AKGÜNDÜZ, "Osmanlı Kânunnameleri...", s.53.

F. Berât

Arapça asıllı bir kelime olup "yazılı kağıt" demektir. Bir adı da "nişân" dır. Osmanlı diplomatiğinde padişah tarafından bir me'mûriyete tâyin, bir gelirden tahsis, bir şeyin kullanılma hakkı, bir imtiyaz veya muafiyetin verildiğini gösteren ve veren padişahın tuğrasını taşıyan belgedir. Padişaha ait belgeler oldukları için fermânlarla benzerler. Fermânlarla berât arasındaki farklar şöyle özetlenebilir: Fermânın davet bölümünde sadece Hüve yazarken, berâtlarda bu Hüve'l-bâkî, Hüve'l ğaniyyü'l-muğni'lmu'în gibi daha uzundur. Fermânlarda elkab, tuğradan hemen sonra gelirken, berâtlarda berâtın kimin arzıyla düzenlendiği açıklandıktan sonra gelir. Berâtlarda unvanlar "çün" kelimesiyle başlar ve berâtın verildiği kişinin bağlı bulunduğu grubu yükseltecek ifadelerle devam eder. Berâtlarda berâtın kimin arzıyla düzenlendiği belirtilir. Berâtlar genellikle "nişan" kelimesiyle başlar¹²¹.

G. Buyruldu

Sadrazam, vezir, defterdar, kadıasker, kaptan paşa, beylerbeyi vs. yüksek rütbeli vâzifelilerin, kendilerinden aşağı mevkilerde bulunanlara gönderdikleri emirler için kullanılır¹²².

VI. SİCİLDE ADI GEÇEN GÖREVLİLER

A. Örfî Görevliler

a. Mîr-i mîran(Vali)

Yüksek idarî memuriyetlerden biri olup Beylerbeyi demektir. Hem idârî hem askeri vâzife ile yükümlüdür. Mîr-i mîrânlara "Paşa" denilir ve elkab olarak "Saadetlü Efendim Hazretleri" yazılırdı¹²³.

b. Şehir Kethüdası

Şehir kethüdarları halk ile hükümet arasında aracılık hizmeti gören, malî ve idârî işlerle vâzifeli bir me'mûrdur. Devletçe yazılan fermân ve hükümlerin bir örneği de bu şehir kethüdarlarına gönderilirdi. Bir dönem vergilerin tevzi ve tahsil vâzifesi de görmüşlerdir¹²⁴.

121 KÜTÜKOĞLU, *Osmanlı Belgeleri...*, s.124-129.

122 KURT, CEYLAN, *Osmanlı Paleografyası...*, s.17.

123 PAKALIN, *Tarih Deyimleri...*, C.2, s.545.

124 PAKALIN, *Tarih Deyimleri...*, C.3, s.317.

c. Voyvoda

Slavca bir kelimedir ve ağa, reis anlamlarına gelir. Voyvodalık Osmanlılarda XVII. yüzyılda başlamıştır. Eyâlet valileri ve sancak mutasarrıfları görev yerlerine bağlı kazalar için halk arasında muteber, ileri gelenlerden birini voyvoda tâyin ederdi. Bu voyvodaların görevi zamanla genişlemiş kaza kaymakamlığına kadar yükselmiştir. Voyvoda tımar ve zeamet usulü bulunan yerlerde, mukâtaa ve havas kısmının gelirlerini toplardı. Bu itibarla tahsil memurluğu yapardı¹²⁵.

d. Ayân

XVII. yüzyılın sonlarından itibaren ve XVIII. yüzyıl boyunca devlet ile halk arasında asker sağlanması, vergi dağıtımı ve toplanması, zahire ve hayvan temini konularında aracı olan şehrin ileri gelenleri için kullanılan bir tabirdir. XVIII. yüzyılda gerek ayânlar, gerekse yerli aileler şehir hayatında diğer zümrelere göre daha aktif ve sözleri geçer durumdadırlar. Artık şehirlerde Enderunlu yerine yerli ailelerden oluşan bir yönetici zümre oluşmuştur¹²⁶. Malikâne sisteminin kurulması ve 1726 tarihli bir fermânla sancak beylerinin merkezden atanmasına son verilip, bu vâzifelere yerel ayânın gelmesinin yolu açılmıştır¹²⁷.

Bununla birlikte ayân kelimesi Osmanlı arşiv kaynaklarında çeşitli anlamlarda kullanılmıştır. Bu yüzden bir genelleme yapmak pek mümkün değildir. Ayânlığın, Peygamber soyundan veya köklü bir aileden gelmek, servet ve hâmilik, veya devlet yetkililerine karşı halkın taleplerini dile getirebilme becerisi gibi çeşitli sebepleri olabilir¹²⁸.

B. Şer'i Görevliler

a. Nakibüleşraf

Hz. Peygamber (sav)'in sülâlesine mensup kişilerin işlerinden mesul olan vâzife sahibinin unvanıdır. Nakibüleşraf, bu sülâleye mensup olanların doğumlarını ve ölümlerini deftere geçirir, onların âdi sanatlarla ilgilenmelerini engeller, kötü hallerde bulunmalarını men eder, haklarını korur, fey ve ganimetten kendilerine ait olan hisseyi alıp aralarında dağıtır, sülâleden olan kadınların dengi olmayanlarla evlenmelerine mani olur. Kısaca, Nakibüleşraf, Peygamber (sas) hanedanının genel

125 PAKALIN, *Tarih Deyimleri...*, C.3, s.598.

126 ÖZKAYA, *Osmanlı Kurumları...*, s.99.

127 FINDLEY, "Siyasi Kültür...", s.102.

128 Dına Rızık KHOURY, "Osmanlı İmparatorluğunda Merkez ile Taşradaki Güç Sahipleri Arasındaki İlişkiler: Bir Tarih Yazımı Çözümlemesi", *Türkiye Tarihi (1603-1839 / Geç Osmanlı İmparatorluğu)*, İstanbul, Kitap yay. 2011, s. 186.

vâsîsi hükmündedir. İlk defa Yıldırım Beyazıd zamanında Nakibüleşraf tâyin edilmiştir. 1908 yılına kadar maaşları 1000 kuruşu geçmezken sonrasında 5000 kuruşa çıkarılmıştır. Osmanlı saltanatının sona ermesiyle de kaldırılmıştır¹²⁹.

Seyyidliğin maddi zenginlikten öte sembolik bir değeri vardır. Seyyidlik İslâm medeniyeti çerçevesinde kana bağlı en yüksek asaleti temsil etmektedir. Bu yüzden bazı toplumsal kesimlerce bir güç unsuru olarak da kullanılmıştır. Osmanlı Türkçesi'nde bir klişe olarak kullanılan "ayân ve eşrâf" tabiri seyyidlerin ayânla aynı konumu paylaştıklarını göstermektedir¹³⁰.

b. Şeyhülislâm

Karar verirken Hanefi hukukçularının ittifak ettikleri hususlarda aynen, ihtilaf ettikleri konularda ise gerekli araştırmayı yaptıktan sonra en doğru görüşle amel edeceklerdir. İşte bu noktada kadıların müftülere ihtiyacı vardır. Osmanlı Devleti'nde müftüler iki kısımdır. Birincisi; bütün ilmiye sınıfının başı olan merkez müftüsü yani Şeyhülislâmdır. ikincisi, diğer müftülerdir ki, bunlara kenar müftüleri de denir¹³¹. Osmanlı'da ilmiye sınıfının reisi konumundadır. Ebussuud Efendi'den önce kadıaskerlik, büyük kadılık ve müderrislik yapmış olanlardan münasipleri bu makama getirilirdi. Ebussuud Efendi'den sonra ise Rumeli Kadıaskeri olanlara verilir oldu. Bunun için de kişinin müderrislik vasfını aldıktan sonra 15-20 sene talebe okutması, sonra İstanbul kadılığı, Anadolu kadıaskerliği ve en nihâyet Rumeli kadıaskerliği vâzifelerini yapmış olması gerekiyordu¹³².

XVI. yüzyıldan itibaren önemi daha da artan şeyhülislâmlık makamı manen sadrazamlıktan da daha yüksek kabul ediliyordu. Haklarında idam kararı verilemezdi¹³³. Dini otorite olmaları hasebiyle, görüşleri halk üzerinde çok etkiliydi. İlk Şeyhülislâm, II. Murat zamanında göreve getirilen, Molla Fenâri (1424-1431)'dir. Son Şeyhülislâm da Medenî Nuri Efendi (1920-1922)'dir. Medeni Nuri Efendi'nin dahil bulunduğu Osmanlı kabinesinin istifasıyla, şeyhülislâmlık makamı da İslâm dünyasından kalkmıştır¹³⁴.

129 KAZICI, *İslâm Medeniyeti...*, s.257.

130 Hülya CANBAKAL, "XVIII. Yüzyılda Teseyyüd ve Ayntab Sadâtı", *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu* (22 Ekim 1999), ed. Yusuf Küçükdağ, baskı: Gaziantep Valiliği, Gaziantep, s.81

131 AKGÜNDÜZ, "İslâm Hukuku...", s.54-68.

132 Daha geniş bilgi için bkz. KAZICI, a.g.e. s.229-257

133 Bu kararın üç istisnası vardı: Ahizade Şehid Hüseyin Efendi (1632-1634), Hocazade Şehid MESud Efendi (1656), Erzurumlu Seyyid Feyzullah Efendi (1688, 1695-1703)

134 KAZICI, *İslâm Medeniyeti...*, s.239-240.

c. Kadıasker

Asker kadısı demek olan kadıasker, Divan-ı Hümâyûn azasıdır. Vâzifeleri yalnızca askeri olmayıp sivil adlî işlere de bakıyor, kadı ve nâiblerini tâyin ediyorlardı. Anadolu kadılarını Anadolu kadıaskeri, Rumeli kadılarını Rumeli kadıaskeri tâyin ederdi. Bir kimsenin kadıasker olabilmesi, mevleviyet denilen 500 akçe yevmiyeli büyük kadılık mansıbından sonra gerçekleşirdi. Kadıaskerlerin görev süresi bir yıldır. Osmanlı Devleti'nde kadıaskerlik Sultan I. Murat zamanında, Bursa kadısı Çandarlı Kara Halil Hayreddin Paşa'nın bu vâzifeye getirilmesi ile başlar, Osmanlı saltanatının sonuna kadar devam eder¹³⁵.

d. Müteveli

Vakıf işlerini, vakfiye şartları ve şer'i hükümler doğrultusunda idâre eden kişilere verilen isimdir. Müteveli, ya vakfedenin şartı ile ya da kadının vâzifelendirmesi ile tâyin edilir. Mütevellinin amiri kadılardır. Kadı sorumsuzluk ya da vâzifesini suistimal eden müteveliği görevinden alabilir. Fakat, müteveli, vakfiye şartları ve şer'i hükümler dairesinde hareket ettiği sürece yegane tasarruf sahibidir. Vakıfta hakları olup müteveli olmayanların bu tasarrufa karışamayacağı gibi kadı da karışmamaktadır¹³⁶.

135 KAZICI, *İslâm Medeniyeti...*, s.202-205.

136 PAKALIN, *Tarih Deyimleri...*, C.2, s.640.

İKİNCİ BÖLÜM

I.41 NUMARALI AYINTÂB ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

Sayfa 2/Belge 1

Belge Özeti: Vilâyet masrafları hakkında

Bazarbaş yed'iyile Yusuf Paşa hazretlerine vilâyet için görülen mesârif yed'inden ki diğer ikrârından fî selhi rebûl-âhir Seyyid sene seb'un ve miete ve elf imkân üzere

Takdîr buyruldu mücebince verilen rehin kuruş 12722

Mütesellim İbrahim Esmânın üç günlük masrafı kuruş 135

Yusuf Paşa hazretlerinin Ağa masraf ve mütesellim menzilciye kuruş 350

Sâbık Mehmed odalar kirası kuruş 135,

Toplam masrafı kuruş 10

Hane mesârıfı kuruş 50

Meblağ-ı mezbûr cümle ma'arifetiyle nakş-ı şeddin yüz seksen sekiz mürebbi' hanesine sâlif ve tevzî' olundukta her bir haneden otuz üç kuruş olub zîl-i dakîkte muharreru'l esâs olan hâlâ ... devletlileri ve iş erleri huzurunda mezbûr tâcir Arablar yüz dokuz cemâzi-yel- evveli arasına gelinceye değin vâki' olan tekâlif ve sâliyandan zimmetinde bir akçe ve bir habbe alaka ve medhalleri kalmayub min külli'l vücûh muhâsebesi görülmüştür deyû ikrâr ve i'tirafları kayıt olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Hâc Ömer Ağa Muhsinzade, Hâc Mehmed Münhîzâde, Seyyid Ömer Çelebi, Âhir Baba, Molla Abdülfetih El-İmam, Hâc Mehmed Etmekcizâde, Hâc Mehmed Hassazâde, Hâc Ali Bin Şemseddin, Hâc Hüseyin Bin Hâc Kaya, Abdi Ağa Bin Halid, Hâc Hüseyin Bin Hâc Mehmed, Mehmed Çelebi Şeyh Guzâz, Keçeci Hâc Osman, Hâc Derviş Altıberîk Oğlu, Hâc Ahmed Çobanzâde, Halil Ağa İbrahim

Sayfa 3 / Belge 3

Belge Özeti: Hacı oğlu Hüseyin Ağa'nın yeniçeriliğinin kabulü hakkında

Şerîat-ı şî'âr-ı Ayıntâb kadısı Kasım zîde fazlühû bu kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân Ayıntâb kadısı zîde mecdühû mezbûrdan Hacı oğlu Hüseyin Ağa'nın izniyle yeniçeriliği hâs olub lâkin üzerlerinde mîrî mukâtaât olmağla sefer teklifi ile mezbûr bin bir ferde renciye vermeğle ve hal ve taarruz ettirmesi kayıtlıdır. Sene şabâni'l muazzam 1030

Sultânım

Devletlü ve saadetlü hazretleri sağ olsun

Sayfa 3 / Belge 4

Belge Özeti: Mukâtaa gelirlerinin tahsili hakkında

Yüz iki senesi Haleb Muhassıllığı ekal mahallinden vâki' emrim kılıb sâir bâzı Ayıntâb'da vâki' bazı mukâtaalar tedâhül olub mâl-ı mirilerini yüz üç senesi tahsili lâzım gelmeğle hâlâ bu kolları tarafından Ayıntâb sâkinlerinden olan Hacı Oğlu Hüseyin Ağa kullarına mukâtaat-ı mezkûrenin zabtı mâl-ı mîrileri tahsîli seyâres

olmağla merâhim aleyhlerinden ricâ olunur ki merkûm Hüseyin Ağa kullarına ol tarafla kimmesne müdâhale ve rencide eylemeği bânide buyruldu şerifleri ihsân buyurulmak niyâz olunur bâkî emr-ü fermân devletlü saadetlü sultânımındır

Seyyid Mustafa muhassıl-ı sâlif-i Haleb

Bundan akdem memâlik-i mahrûse ehl-i zimmet-i harbiyeleri hâne defterleri mûcebince cem' ve tahsîl olunub sevâbık-ı zamanda tevârih-i muhtelifede ve her karyenin evvel tarihte mevcut bulunan ahâlisi ale'l esbâb defteri aslı sâbit-i ittihâz olunub ol müddetten beri kurûn-u i'sâr mungazib olub bu ana gelince deftere şebt olunan eşhâsın ekserî belki cümlesi helâk olub ve bazı kararın ekserî defa ... şî'ar-ı afât sebebiyle ifnâ bulup ve defterde mefbûd olanların reb' mertebeleri ancak ehli zimmet kalmışken yine asıl defter mûcebince üzerlerine hazine tahmîl ve tevzî' ve hâlik olanların hazinesi mevcut bulunanların üzerine darb olunmağla ehl-i zimmete fil hîf ve bazı karyenin hîn-i tahrîrde hânesi kalîl iken sonra bâzı esbâba binâen ahâlisi asıl defterden ziyâde olub tezâyüd ve tenâkus cihetinden beynlerinde tefâvüt-ü fâhiş zâhir ve cizyeleri noksan üzere olmağla hazinenin şurutu murâat olunmamakla ehl-i zimmetin ahvâli tehattül ve perişân ve beytül malın usulü emvâl-i meşrû'asından olan mâl-ı haziyye gereği gibi mazbûud ve mahfûz olmadığından zâyi' ve telef olmağın ba'del-yevm i'mal-i mahfûza ve emvâl-i mazbûta olub ehl-i zimmetin ru'yeti üzerine mevzû'a olan cüz'iyye-i şer'iyyesin şeriat-ı mazharanın leffen ve ictihâd-ı icâb eylediği vecih üzere cibâyet olunmak ümûr-u mülkü milletlerin olmağın şer'an üzerine haziyye vaz' olunmak lâzım gelen ehl-i zimmetten fakîr mük milden on iki dirhem kaza-i hâlisâ vasatü'l hâl olandan yirmi dört dirhem kaza-i hâlisâ ve zâhiru'l işâ mükesser olandan kırk sekiz dirhem kaza-i hâlisâ olunub ekserî şer'an üzerine edâsı lâzım gelen kaza-i hâlisâ-i edâ etmekte kendilerine usret olub bedelin vermeğe tâlib ve râğb olurlar ise fakîr mu'temil olandan on iki dirhem kazıyyenin bedeline bir dinar vasatü'l hâl olandan yirmi dört dirhem kazıyyenin bedeline iki dinâr ve zahir'ul kazâ mükesser olandan kırk sekiz dirhem kazânın bedeline dört dinâr ahz olunub esnâf-ı selâseden eyâlet-i Maraş ve Malatya ve Ayıntâb sancaklarında sâkin ve mevcut bulunan ehl-i zimmetin cüz'iyyeleri hayâtiyenin bin yüz üç cemâzi-yel-âhiri ğurresinden bin yüz dört cemâzi-yel-âhiri Ayıntâb'a değin tahsîl olmak üzere

Sayfa 4 / Belge 5

Belge Özeti: Vergilerin toplanması hakkında fermân

Ber vech-i iştirâk-ı kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Yusuf ve Ali zîde kadrehümânın yedlerine verilen mühürleri imzâlı deftere mezkûr kazâların birisinde mezbûr karye ahâlisi beyninde hangi sınıftan aded i'tibar olunur ise ceriyyesi alınıp fakîr mu'temel olunur ise adem-i haziyyesi olan vasatü'l hâl ad olunur ise vasatü'l hâl ... kalb olunan ve zâhir'ul kıyâmınız ad olunur ise i'laciyesi kalb oluna ve esnâf-ı selâsenin ahâlisi beyninde ad ve i'tibâr olduğu sınıfın ceriyyesi alınıp bir sınıfın ceriyyesi sınıf üzere edâ-i cüz'iyeye eylediği ma'lûm olmak için yed'ine memhûr haziyye kağıdı virilüb hangi sınıftan ad olunub edâ-i cüz'iyeye eylediği ve hangi karyeden idüğü resim ... ile deftere kayd olunub ve cibâyetine me'mûr olanların esnâf-ı selâsenin her birinden takdîr ve tâyin olduğu miktardan bir akçe ve bir habbe ziyâde olunmayub cem' eylediği akçesini teslim hazîne-i âmire eyledik de ve muhâsebesi görüldük de ruznamçe harcı harç muhasebe nâmında kendinden bir şey talep olunmamak üzere tahsîl eylediği ol miktar ise ednâsından üç pâre evsatından altı pâre ve alâsından on iki pâre asıl mâl-ı cüz'iyeden kendisine maîşet olmak üzere taraf-ı mîriden mahsûb oluna ve her biri ra's-i hayriyyeden birer pâre muhasebe beyt ve dükkanlarına ücret-i kitâbet virilmek üzere taraf-ı mîriden mahsûb oluna ve bundan mâ adâ ehl-i zimmetten hazine-i mevzû'a-i muayyenelerinden ziyâde bir nesne alınmaya alındığı istima' olunur ise geri ashâbına red itirilüb ahvallerin der devleti medârıma arz eyleyeler vasıl-ı zimmetten üzerlerine edâ-i cüz'iyeye lâzım gelenlerden eğer bir ferdin mefâr ile cüz'isini vermeyüb bir tarikıyla ihtifâ ve yahud firâr eder ise edâ-i hayriyyeden imtina' eylediği zâhir olduk da rakabesi üzerine mazrûbe olan cüz'iyesi alındıktan sonra eşedd-i ukûbet ve i'tikâl ile muâkabet olunur ve bundan mâ adâ memâlik-i mahrûsede vâki' cümle evkâf gurrâsından sâkin olan ehl-i zimmetin ve havâssı selâtin-i vüzerâyı ızâm ve mîr-i mîran ve mirlivâ ve sâirleri ocaklıklarda ve muhassılıklarda da dâhil ve bâzı esbâba binâen maktû' olunanların gerek ehem gerek bi târik ... ve gerek birer tarîk ile ellerine berât alub tercümanlık ve mütesellimlik ve muâfiyet iddiâsında olanlar madem ki iktâbı amele kâdir olub iktisâbdan mâni' zamanda ve zerâret ve ma'luc olmaklık gibi ve yâhud ekser âmda merîz olmaklık gibi a'zar-ı sahîhası olmaya sâir ehl-i zimmetten istisnâ olunmayıp ve ammenin beyninde şâyi' ve meşhûr bazı es sene-i sânidin mezkûr olan kol ile ruhandan cüz'iyeye alınmaz deyû teallül ve cüz'iyeye imtinâ' ettirmeyüb bu mekûle cüz'iyeleri dahî vech-i sâbık üzere üzerine lâzım gelen cüz'iyeleri âmil mezbûr

cibâyet idüb ba'dehû her vakfın tahsîl olunub ... cüz'iyyesi tahsîl olunmak ise ol miktâr ruus-ü cüz'iyyesi vakfiye geldiği cüz'iyye hâli üzere evkâfî mütevellilerine mîriden teslîm olunub ve bâzı cüz'iyyeleri gayr-i mahsûr olan evkâfın dahî sinîn-i mâziyede cüz'iyyeden miktâr-ı mahsûl mahsûb olagelmiş beş sene birinin ihtilâfına göre halde vasatî i'tibâr olunub ol vecih ile taraf-ı vakfa âit olacağı cüz'iyyeleri dahî mîriden mütevellilerine teslîm olunmak üzere cüz'iyyeleri cümlesi al'â ihlâf envâihâ yed'i vâhideden cem'ü tahsîl oluna deyû sâdır olan hatt-ı hümâyûn şevket makrûnum mûcebince şer'a muvâfık vecih üzere tahsîl olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmağını tarih-i mezburdan bu berât-ı hümâyûn saâdet makrûnu virdim buyurdum ki siz ki gaziler ve ayan vilâyetin iş erleri ve sen ki zikr olunan sancaklarda ve eyâlet-i mezbûrda olan ehl-i zimmet ve nasârâ ve Yahudi tâifesinin cüz'iyyelerine cibâyetine ber vech-i iştirâk-ı memûr olan Yusuf ve Ali

Sayfa 5 / Belge 5'in devamı

...

Mühürletip hîn-i hesabta cüz'iyye kalemine götürüb teslim eylemek üzere hıfz idüb götüresin ve derûn-u berâtta olan şurûd ve kuyudun icrâsına ihtimâm idüb hilâfından bigâyet-i ihtirâz eylesin şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriratı öşr-ü şehri cemâzi-yel-âhir sene selâse mie ve elf

Sayfa 5 / Belge 6

Belge Özeti: Resm-i Bennak, Resm-i Mücerred, Resm-i Kovan vergilerinin toplanması hakkında fermân

Mahrûse Halebi'ş-şühedâ seccâde nişin şerîat-ı gurrâ olan izzetlü ve faziletlü Efendi hazretleri ve kıdvetü'n-nüvvâb müteşerrîn Ayıntâb kazâsında nâibi'ş-şer'i olan mevlana zîde ilmehü ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân livâ-i mezbûr mütesellimi zîde kadrühü inhâ olunur ki Ayıntâb kazâsına tâbi' dârendegân buyruldu Orul nâm karye ahâlisi bundan akdem âsitâne saâdete arzuhal idüb bunlar karye-i mezbûrenin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olub uluları resm-i bennâk ve müstakil kâr ve kimesne kadir-i mücerred oğulları resm-i mücerredlerin kânun ve defter mûcebince zabıtlarına vermeğe râzılar iken zabıtları kanâat etmeyüb resm-i bennâk beşer kuruş ve resm-i mücerred birer sülüs ve yüz kovandan dörder kuruş resm-i kovan ve bin bağın üzüm bağlarından ikişer kuruşun ve bin ağaç incirlerinden

dahî ikişer kuruş ve yüzer keçilerinden beşer kuruş alub ve öşr-ü mahsullerin aldıktan sonra resm-i çift nâmıyla pâre-i beşer kuruşların alub ziyâde zulüm ve takdîr eylediklerin bildirmeklerin bu mekûle zulümleri def' olunmak bâbında buyruldu iltimâs etmeleriyle isdâr kılınmıştır vusulünde gerektir ki defter haneden ihrâc olunmak mühürlü sahîh sûret-i defter-i cedîd hakanı taleb idüb göresiz suret-i defter-i hakânide resm-i bennâk mücreleri ve resm-i bigâyet ve resm-i incir ve âdet-i ağnâm ve öşr-ü mahsulleri resm-i çift minvâl üzere defterde tahrîr olunmak ise ol- minvâl üzere aldırıp hilâf-ı şer' ve defter ve kânun defter ziyâde talebiyle fukarâyâ rencide ve remîde ettirmeyüb müceb buyruldu ile amel ve hilâfından itirâz eyleyesiz deyû Seyyid sahâbe Ömer bin Abdullah kıdvetü'n-nevvâb ve'l-müteşerriîn Ayıntâb nâibi zîde ilmehû dârende buyruldu Şeyh Mehmed arzuhal idüb Ayıntâb havasında ..... nâm karyede müddet-i medîneden hâlî harâbe olmağla şîn ve âbâdan idüb be her sene taraf-ı mîriye on bin akçe virmek üzere ber vech-i maktû' berât-ı şerif eylediğinden deruhde olunub vermeğle sene-i maktû'unu taraf-ı mîriyye edâ ve teslîm idüb kusuru yok iken asâb mütesellimler olanlar dahl-i merkûmundan hâlî olmadıkları bildirüb berât-ı mücebince zabt ettirmek bâbında buyruldu iltimâs isdâr kılınmıştır vusûlünde gerektir ki mâdem ki mâl-ı maktû'umuz be her sene edâ ve teslîm eyleye berât mücebince zabt ve mütesellimler âhirden bir ferdi müdâhale ittirmeyüb bermüceb buyruldu ile amel ve hilâfından ihtiyâd eyleyesiz deyû fî 3 şevval sene 1030

Hazret-i Ali Paşa Sadr-ı Âlî

Sayfa 6 / Belge 7

Belge Özeti: Küçük Masara karyesindeki 40 kuruşluk verginin gönderilmesi hakkında

Kıdvetü'n-nevvâb ve'l-üteşerri'în Ayıntâb kadısı zîde ilmühû El-Hac Ali defter-i hakânî mestûr olan mâl-ı mîr-i peşin edâ ve teslim eyledikten sonra emin olan kimesneye taarruz ettirilmeye

Sadr-ı âli hazretleri

Saadetlü ve merhametlü sultânım hazretleri sağ olsun Dimos Ayıntâb mukâtaası karyelerinden Küçük Masara nâm karyenin defter-i hakanîde kırk kuruş mâl-ı mîrisi olub defter-i hakanî üzere malın teslim idüb bu kulları mutasarrıf olmak için fermân-ı şerîf sadaka ve ihsân buyurula

Seyyid El-Hac Ali

Sayfa 6 / Belge 8

Belge Özeti: Telbâşer nâhiyesinden Ahmed'e 8 bin akçelik tımar verilmesi hakkında berât

Berât-1 Âlişân-1 Şerif

Ayıntâb sancağında Telbâşer nâhiyesinde Ayıntâb nâm karyede gayriden sekiz bin akçe tımara şaban fevtinden tezkire ile mutasarrıf olan Ahmed fevt olub tımar mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olunduk da ibtidâdan beş bin akçe tımara emr-i şerîfim verilen orta boylu ela gözlü açık kaşlı refi'-i tevki'-i refi'i'ş-şân-ı hâkanî icrây-ı mühemmede virilmek babında inâyet ricâsına livâ-yı mezbûr alaybeyini kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kasım zîde kadrûhü i'lâmıyla sene isneyn ve mie ve elf şabanın altıncı gününden mîr-i mîran sâbık tarafından tevcîh olunub tahvîl mektûbî virilmeğle zikr olunan sekiz bin akçe tımar vech-i meşrûh üzere müteveffâ-yı mezbûr Ahmed tarafından tımar olduğu sancakta sâkin olub alaybeyini bayrağı altında sefere almak şartıyla ibtidâsı bedelinden noksanı ile ber vech-i tekmi'l on bin akçelik üzere merkûm saray-ı Mehmed'e tevcîh olunub emîrû'l ümerâ ahkam Maraş beylerbeyi Mehmed dâme ikbalenin tezkiresi mücebince ve bir ... zikr olunur

...

Buyurdum ki ba'del-yevm taht-ı yed'inde olub tasarruf kılıp şol ki vezâif-i hudemât mebrure ve mevkûre ve sâir meşkûre asâkiri mezbûrdur bir muvakkat defter-i hakâmı bî kusûr muraî ve müeddi kıla ol bâbda efrâd-ı efrîdeden hiç ahd-ı mâni' ve vâki' olmayub dahl ve taarruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar ...

Tarih-i tahrîr fî 2 rebî-ül-ahîr sene isneyn ve mie ve elf

Bi't-tamam Edirne el mahrûse

Sayfa 7 / Belge 9

Belge Özeti: Asker toplanması hakkında fermân

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-âyan mevrûse kabulünde asker sürmeye me'mûr olan mîr piyâde muslî zîde mecdühû tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki işbu

mübarek mazmûm olan gazve-i hümâyûn için ziyâde asker tedariki ehemmi mühimmât dîn-i devlet-i aliyyemden olmağla Anadolu'nun orta kolunda vâki' kasabât ve karalarda sâkin sahîh olan yeniçeri esâmisi korucu ak burak ve kuloğulları ve topçu ve cebeci tâifesinden dahî bir nefer kalmayub umumen evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve serdarları bayrağın açıp cümle neferât ile gelüb evvel rebi'de Edirne sahrasında isbât-ı vücûd etmeleri için bundan akdem fermân-ı hümâyûnumla sen tâyin olunmuş iken halâ tuğlar lef olunub asker nusret ettirmek ve hareketi karîb olmuşken nefer-i hümâyûna me'mûr olan serdarlardan ve tavâif-i askerimden olan kimesne gelmeyüb me'mûr oldukları hudemât-ı aliyyemde küllî taksirleri zahir olmağla bu bâbda senin âdem-i teğayyürüne haml olunub müstehak ukûbet olmuşundur bundan akdem sâdır olan fermân-ı hümâyûn muğâyir-i evlerinden bulunan serdarları ve tavaif-i askeriden me'mûr oldukları sefer-i hümâyûna gelmeyip itaat-ı fermân-ı hümâyûnum eylemeyenlerin ukubât-ı meşrû'adan müstehak oldukları cezaları tertib olunmak fermân-ı olmağı dergâh muallâm yeniçerileri ocakları çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân sekizinci bölüğün Hasan Çavuş'un zîde kadrûhü tâyin ve irsâl olunmuştur. Sanki mir piyâde muslî zîde mecdühü sen bu vakti sâir zamana kıyâs ittirmeyüb vakt-i gâyetinin tavaif-i askerîden ve serdarlardan olan gelmeyüb evlerinde ve yerlerinde kalanlar ahâli vilâyetin i'âneti ile ele getirilüb fermân-ı hümâyûn âdem-i itâatleri zahir olanların ukubât-ı meşrû'adan müstahak oldukları cezaların icrâ edesin şöyle ki bundan sonra dahî bir nefer kalma ihtimâli olursa teaahhur olunub sefere me'mûr olan askeri tâifesinden ve serdarlardan bir nefer kalmak ihtimali olur ise senin âdem-i tekayyüd ve tam'ı hâmki haml olunub asla özür ve cevâbın makbûl hümâyûnum olmayub senin dahî eşedd-i ukûbetle hakkından gelmeğ mukarrerdir ona göre kemâl-i mertebe basîret üzere bigâyet ihtirâz edesin deyû bi'l-fiil deyû dergâh-ı muallâm yeniçerileria ağası olan iftihârü'l-ümerâ ve'l-ekâbir Mustafa Ağa dâme ulvehû tarafından mühürlü mektup virilmeğle mûcebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişân sâdır olmuştur buyurdum ki

Vusûl bulduk da bu bâbda sâdır olan fermânı celilü'l kudâm ve ağa-yı mûmâileyh tarafından verilen mühürlü mektub mûcebince amel idüb min ba'di hılâfına rızâ ve cevâz göstermeyesin alâmet-i şerife i'timât kılâsin fî evâsıt-ı şehr-i receb sene selâse ve mie ve elf

imâm Edirne el-mahrûse

Kaydün fi'l yevmi's sâdis şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 8 / Belge 10

Belge Özeti: Orduya katılmak istemeyenlerin cezalandırılması hakkında fermân

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân Anadolu'nun orta kolunda asker sürmeye me'mûr olan mir piyâde muslî ağa zîde mecdühû inhâ ve i'lâm olunan oldur ki hâliyâ işbu sene-i mübâreke mukarrer ve muhakkak olan sefer-i hümâyûn için asker ve selâmın kesret ve kurbet üzere bulunması ehemmi mühimmât dîn-i devlet olub ve küffârı haksârın memâlik-i islâmiyeye olan mukayyed ve istilâsının def'i mazarratı için bu taraftan bulunan guzât-ı müslimîn ve karîb-i mücâhidîn uğur-u dîn-i mübinde bezl-i maktûr idüb ve bilâd-ı baid de olan âmme-i muvahhidîn üzere cihâdî maraz-ı ayn olduğu emr-i mukarrer iken memâlik-i Anadolu'nun orta kolunda ve ref'i kasabât ve karalarda sahîh olan yeniçeri ve esâmisi çatık korucu etrâk ve kul oğulları ve topçu ve cebeci tâifesinin dahî bir nefer dahî kalmayub umum evlerinden ihrâc ve serdarları bayrağın için cümle neferâtıyla gelüb nevrûz-u sultanide Edirne sahralarında isbât-ı vücud etmeleri için bundan akdem fermân-ı âlişânla sen tâyin olunmuş iken haliyâ tuğlar olan serdarlardan ve tavâif-i askerîden el an kimesne gelmeyip me'mûr oldukları hudemâtı aliyyede külli taksirâtı zâhir olmağla bu babda senin tamamına haml olunub ikâb ve itâba belki katle müstehak olmuşundur imdi bundan akdem sâdir olan fermân-ı âlişâna muğâyir evlerinde bulunan kazâların serdarları ve tavâif-i askerîden me'mûru sefer-i hümâyûn gelmeyüb itaat-ı emr-i âli eylemeyenlerin ukubât-ı meşrû'adan müstehak oldukları cezâ ile bilâ emân katl olunmaları bâbında müceddiden fermân-ı âli sâdir olmağı işbu mektub tahrîr olunub kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân sekizinci bölüğün Hasan çavuş zîde kadrehû tâyin ve irsâl olundu vusulünde sen ki mir piyâde muslî ağa zîde mecdühû gerektir ki sâdir olan fermân-ı âli mücebince bu zamanı sâir zamana kıyâs eylemeyüb vakt-i gâyetinin sefer-i hümâyûn me'mûr tavâif-i askerîden ve serdarlardan olan kimesne gelmeyüb evlerinde ve yerlerinde kalanların ahâli vilâyetin i'âneti ile ele getirülüb âdem-i itaat emr-i alîde buldukları hasebiyle emân ve zemân verilmeyüb bilâ tehhur katl eylesin bundan sonra dahî ... te'hîr olunub sefer-i hümâyûna me'mûr oluna askerî tâifesinden ve serdarlardan bir nefer kalmak ihtimâli olur ise senin dahî âdem-i tekayyud ve tamamına haml olunmağla aslen özür ve cevâbın makbûl olmayub senin dahî eşedd-i ukûbet ile hakkından gelmeğ mukarrerdir ona göre kemâl-i basîret ve

âkılâne hareket ve me'mûr olduğu üzere hizmet-i padişahînin tekmili ile müsaade-i belîğ eylesin husus-u mezbûrede âkîbet-i endişe olub hilâf-ı fermân-ı âlî vaz'ı hareketten biğâyet ihtirâz eylesin şöyle mektûb müceb-i mektub ile âmil tahrîrât-ı evâsıt-ı recebî'l hurmet selâse ve mie ve elf

Sayfa 8 / Belge 11

Belge Özeti: Yeniçeri olan Mehmed İsa'nın 7 akçe ulufesinin verilmesi hakkında

Hâliyâ taht-ı âli baht-ı sebât-ı üzere fermân-ı hümâyûn saâdetli ... vâki' olmağla umûmen müceddin berât-ı fermânım olmak bundan akdem dergâh-ı âli muallâm yeniçerilerinden olub Ayıntâb Dimos mukâtaası meelinden almak üzere yevmî yedi akçe tekaud-ü ulûfesine mutasarrıf olan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn meserret makrûn hakânı Mehmed İsa yedinden atık-i berât-ı tevdîden ricâ etmeği Ayıntâb padişahanım zuhura getirüb atık-i berât-ı mücebince bin yüz iki ramazan-ı şerîfin yirmi altıncı gününden müceddiden hümâyûn azîmetli kırk virdim ve buyurdum ki mezbûr üslub-u sâbık üzere tefsîr olunan yevmî yedi akçe ulûfesi davası mukâta'ası malından âmiz olanlar yed'inden alub mutasarrıf olub virdim berât-ı âmiz yedinden teslîm hazîne olunan şöyle alâmet-i şerîfe i'timât kılalar tahriran fi'l yevmi'l hâmis aşera şehri-i receb sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 9 / Belge 12

Belge Özeti: Yaylak bölgelere gitmek isteyen Türkmenlerin göç etmelerinin engellenmesi hakkında fermân

Kıdvetü'n-nevvâb ve'l-meşrua Ayıntâb kadısı zîde ılmühü ... ve kıdvet'ül-emâcid ve'l-ayân livâ-i mezbûr mütesellimi zîde mecdûhü mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân ayân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrühüm intihâ olunur ki bundan akdem iskânları fermân olunan Türkmen tâifesi me'mûr oldukları mahallerde bir Müslüman mütemekkin olmayub cebellerinde me'mûr ve mezkûr olan meânet ve ayân mücebince ısrâr idüb yine yaylaklarına gitmek sadedinde olurlar ise zinhâr ve zinhar bir ferdî yaylakları tarafına geçirmeyesiz şöyle ki âdem-i tekayyüdünüzden nâşi bir ferdin yaylakları tarafına mürûrları istimâ' olunur ise onlara olacak itâb ve ikâba siz mazhar olursuz eğer yaylaklarına gitmekte men' eylemek sadedinde olduğunuzda mümâne'at ve size el kaldırmak olur ise siz dahî urub be her hâl men'i def' edesiz ve eliniz ile ahz kılınub da resim ve resimleri ile arz ve i'lâ eyleyesiz deyû

Bahtım Sadr-ı Âlî Ali Paşa

27 Receb 1103

Sayfa 9 / Belge 13

Belge Özeti: Seyyid Ömer'in Burç karyesine atanması hakkında berât

İş bu râfi‘-i tevki‘-i refi‘i’ş-şân Seyyid Ömer divân-ı hümâyûnuma arzuhal idüb Dimos Ayıntâb karyelerinden Burç nâm karyelerinden Mehmed nâm kimesnenin deruhdesinde olub lâkin mezbûr Mehmed karye-i mezkûru eğer eşkıyalarından bazı kimesnelere furuht etmeğle mezbûr ekrâd-ı karye-i mezbûre reâyâlarına hilaf-ı şer’ ve kânun ziyâde zulm ve teaddî etmeğle reâyayı mezbûrların ekserî önünde ve perişân olmağla karye-i mezbûre-i şinîn ve abâdân idüb ve mal-ı maktû’undan mâ adâsına da bin akçe ile ziyade deruhde ve iltizâm olunmak bâbında inâyet ricâ etmeğini hazîne-i âmiremde mahfûz olan baş muhâsebe defterlerime nazar olundukta Dimos Ayıntâb mukâtaasına tâbi’ Burç nâm karyenin senede dört yüz kuruş tam malı olub kırk kuruşu mîrî ve dört yüz kuruşu mirlivâ havâsı olub karye-i mezbûre ahâlîleri kendilerden emr-i defterden ziyâde taleb ile rencide eylediklerin bildirüb emr-i defterden ziyâde mutaliye ile rencide olunmayalar deyû bâ fermân-ı âlî emr-i şerîf virilüb ve Dimos Ayıntâb mukâtaasıyla mean furuht olunub hâliya kimesnenin uhdesinde olmadığı derkenar olunub arz olunduk da bin yüz üç senesinde mahsûb olmak üzere yirmi kuruş ez diyârı ile sene dört yüz altmış kuruş olmak şartıyla malını mahallinde bi’t-tamam teslîm eylemek üzere Seyyid Ömer’e uhde olunub berât-ı şerîfim virilmek fermânım olmağı hakkında müzeyyed Ayıntâb padişâhanım vücuda getirüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezkûr Seyyid Ömer zîde kadrehü varub karye-i mezbûreyi evvel geldiği âdet ve kânun üzere zabt ve rabt idüb vâki’ olan mahsûlât ve rüsûmâtın abbe’ş şerî ve l-kânun mîrî için ahz ve kabz idüb ve malı olan dört yüz altmış kuruşu Ayıntâb mukatâ’ası emini olanlara bi’t-tamam edâ ve teslîm eyleyip yed’ine me’mur etmek taraf-ı âhirden bir ferd müdâhale eylemeye şöyle bileler alâmet-i şerîfe i’timât kılalar.

Fî gurre-i rebî-ül-âhir sene selâse mie ve elf

Sayfa 10 / Belge 14

Belge Özeti: Seyyid Mehmed'in, on beş bin akçe karşılığında mütesellimliğe atanması hakkında berât

İş bu râfi-i tevki-i refiu'ş-şân şehri bilindi ..... Seyyid Mehmed şark saâdeti ordu-yu hümâyûn arzuhal Ayıntâb kazâsında Telbâşer nâhiyesinde vâki' ... nâm karye yüz seneden beri vefâtı ve harâbe olub bir akçe hâsıl olmamağla maktû-u şinîn ve abâdan eylemek murad eyledik de Ayıntâb mütesellimleri baş harcı ve hıl'at ve bilâ emri şerîf tekâlif taleb idüb ğadri üzere olmalarıyla ber vech-i maktû' derkenar olunub berât-ı şerîf virilmek bâbında inâyet ricâ etmeğini hazine-i âmiremde mahfûz olan defterhâne-i âmirem defterlerine mürâcaat olundukta dahi nâm karyenin senede on beş bin akçe hâsılı olduğu derkenar olunub arz olunduk da mal-ı maktû'an Ayıntâb olanlara edâ ve teslîm eyledik de taraf-ı âhirden bir ferd müdâhale eylemek üzere berât-ı şerîfim virilmek fermânım olmağını hakkında müzeyyed Ayıntâb padişâhânım zuhura getirüb bin yüz iki şabanının yirmi beşinci gününde bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr Seyyid Mehmed zîde şerîf biyâdete varıp karye-i mezbûre şinîn ve âbâdan idüb vâki' olan mahsûlâtın bi hubbi'ş şer'i mîri için ahz ve kabz ve senede malı olan on beş bin akçe Dimos Ayıntâb emînlerine edâ ve teslîm idüb yedine ma'mûl etmeğini ve mütesellimleri âhirden bir ferd müdâhale eylemeye şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timât kılalar fi'l yevmi'l hâmis ve'l işrîn min şabani'l muazzam sene isneyn ve mie ve elf

Sayfa 10 / Belge 15

Belge Özeti: Ayıntab'da El-Hac Himmet vakfına, Mehmed'in müteveli olarak tâyini hakkında berât

Ayıntâb'da vâki' El-Hac Himmet evkâfının tevliyet-i evlâd-ı meşrûta olub meşrutiyet üzere müteveli olan Mehmed fevt olub ol vecihle biri halli ve hizmeti muattıl olmuş yerine evlâddan işbu râfi'-i tevki'-i refi'-i hümâyûn diğeri Mehmed her vecihle lâyük ve müstehak olmağını tevcîh olunub berât-ı şerîfim virilmek bâbında inâyet ricâ etmeğini kuvveti vâki' ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki varub mezbûr mütevellî olub hizmet-i lâzimesi mura'î olub ve müeddî kıldıktan sonra ber müceb-i şart-ı vâkıf ve taife-i mutasarrıf olub vâkıfın rûc ve devam ömr-ü duâya mudâvemet göstere olbâbda taraf-ı âhirden aslen bir ferd dahl ve taarruz kılınmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timât kılalar tahrîran fi evâil-i şehri recebi'l mürecceb sene selâse mie ve elf

Sayfa 10 / Belge 16***Belge Özeti: Sis, Adana, Gerger, Urfa, Hısn-ı Mansur kadılıklarına gönderilen tevcih berâtı***

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fazl ve'l-keâm Sis ve Adana ve Gerger ve Urfa ve Hısn-ı Mansur kadıları tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olacak malum ola ki haliyâ Sis ve Adana ve tevâbi'i murahhasalık ... tevcîh olunub yed'ine müceddiden berât-ı şerîfim virilmeğle mücebince olan adât ve kânun ve âyin-i bâtıleleri üzere zabt ettirmek bâbında emrim olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerîfim bu bâbda sadât olan emrim üzere amel idüb dahî zikr olunan kadılıklarda ve tevâbi'ine sâkin arza murahhasalık Kirkor nâm rahip ref'inden Morevhân nam kısa tevcîh olunub yed'ine verilen cedîd-i berât-ı şerîfim mücebince ve kadimden ola gelen adât ve kânun ve aynı bâtıleleri üzere zabt itirilüb âhirden kimesneyi dahl ve taarruz ettirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timât kılasız tahriran fi'l yevmi's sâni ve'l ısrîn min saferü'l hayr sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 11 / Belge 17***Belge Özeti: Ermeni vakfında yaşanan bir sorunun çözümü için rahip Kirkor'un görevlendirilmesi hakkında berât***

Hâliyâ İstanbul ve tevabi'inde sâkin Ermeni tâifesi üzerlerine bi tarik olan Divos bin Şahin nâm rahip divân-ı hümayûnuma mühürlü arzuhal gönderüb hâliyen rahip mezbûrun patrikliğine dahil sinin olan ve tevbihi vilâyetlerine sâkin Ermeni tâifesi üzerlerine mir hisseleri olan Kirkor nâm rahip bundan akdem eline bir tarikla berât alub şartı iltizâmımdır etmeğle mezbûr Kirkor nâm rahip ref olunub işbu dârende-i fermân-ı hümayûn Orhan nâm kısa tevcih olunmak bâbında inâyet ricâ etmeğini hazine-i âmirende mahsus olan atik defterlere nazar olundukta zikr olunan mir hisseliği altı biner akçe adet peşkeşi olub Kirkor nâm rahibin üzerine olduğu derkenar olunub arz olundukta mücebince berât-ı şerîfim virilmek babında fermân-ı âlişânım sâdir olmağını ve âdet-i peşkeşi dahi fermân-ı âli şânım ile in'âm olmağını 1103 saferü'l hayrın 22. gününde bu berât-ı hümayûnu virdim ve buyurdum ki mezkûr Orhan nâm rahib seyis Dârende ve Halep ve Maraş ve Malatya ve Şam ve Divriği ve Rumkalesi ve Urfa ve Gerger Hısn-ı Mansur ve tevabi' vilâyetlerinde sâkin olan Ermeni taifesi üzerlerine kemâ kâne hisse olub murahhasalığına dahil Ermeni taifesinin ... rahibi mezbûru üzerlerine murahhasalayıp murahhasalığına

müteallik olan hususlarda rahibi mezbûre müracaatları olub doğru sözünden tecâvüz eylemeyenler ve rahibi mezbûrun murahhasalığına dahil yerlerde azle müsteha olan Ermeni papazları ve keşişleri rahibi mezbûr anıları üzere azl ve muzib eylediğinde ahirden kimesne karışmaya murahhasalığına dahil Ermeni papazlarından dimâlî garblerinden birisi merd olsa kânun-u kadîm üzere 5000 ekalli olmamak ... rahib-i mezbûr ahz ve kabz eylediğinde felakı şinas beytü'l mâl ve kassam adamları tarafından müdâhele olunmaya ve merd olan papaz vesâir Ermeni kefesi kendi anıları üzere kiliseleri fukarâsına ve rahib-i mezbûre her ne vâsîyyet ederlerse makbûl olub yine Rum şairleriyle amel olunan rahibi merkûm kendi tarafından her kim vekil nasb ederse ahirden kimesne müdâhale eylemeye câiz olmayan keferelere nikah eylemeyeler ve aynıları mûcebince kul papazları rahibi mezbûrdan ... kiliselerinde taşra çıkıp germeyeler ve bir zimmiye ukureti fâhişe veya bir zimmi avreti boşamlı olsa evlerine rahibi mezbûrdan gayri kimesne getirmeye ve karışmaya ve vilâyeti seyis olan papaz bâis herhangi vilâyete götürürlerse kimesne rencide eylemeye ve bi'l-cümle kendilerin anıları mûcebince kiliselerine vakf olan bağ ve bahçe murahhasalarına ve evlatlarına ve mübâşirlerine ve münsadırlarına ve ayarmelerine vesâir kiliseye vakf olan eşyalarına ve davarlarına bundan evvel ve bunun emsâli murahhasa olanlar ne vecihle zabt ve tasarruf ede gelmişler ise mezbûr dahi ol minvâl üzere murahhasa olub mutasarruf ola ol bâbda ref' olunan mezbûr Kirkor nâm rahib ve ahirden bir ferd dahl ve taarruz kalmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timât kılalar taht-ı fi'l yevmi's sâlis şehri saferü'l hayr sene selâse ve mie elf

Mevlana El-Hac Mehmed Efendi el mükerrrem

Sayfa 11 / Belge 18

Belge Özeti: Nâib ataması hakkında berât

Ba'des selâm inhâ olunur ki işbu mâh-ı şa'bânın 20. günü bi hasebi'l iktizâ âsîtâne tarafına azîmet etmeğle taraf-ı mezbûre bâisi nâib nasb ve tâyin etmiştir gerektir ki beyne'l ahâli icrâ-yı ahkâmı şer'iyye eyleyesiz fi'l yevmi'l hâmis ve'l işrîn

Edirne el mahrûse

Sayfa 12 / Belge 19

Belge Özeti: 100 riyal kuruluş karşılığında Mustafa'ya iltizâm verilmesi hakkında

Şeriat-ı meâbı Ayıntâb kadısı zîde fazlühü fahrü'l emr ... eminleri olanlara edâ ve teslim ve mâl-ı maktû'u olan yüz riyâl kuruş vakti zamanıyla edâ ve teslim etmek şartıyla kendine deruhde ve iltizâm ve yed'ine berât-ı şerifi alişân verildiğini bildirüb mücebince zabt için buyruldu iltimâs etmeyi tahrir olunub ısdâr kılınmıştır vusulünde gerektir ki karye-i mezbûru elinde olan berâtı mücebince merkûm Mustafa'ya zabt ve rabt ettirip ve hilafet-i şer'i şerîf ve muğâyir berâtı âhiri müdâhale ittirmeyüb müceb buyruldu ile âmil olasız

Sayfa 12 / Belge 20

Belge Özeti: Kır nâhiyesinden İsmail'e 5 bin akçelik tımar verilmesi için gönderilen berât

Orta boylu ela gözlü açık kaşlı râfi-i tevki-i refiu'ş-şân hâkanı İsmail dergâh-ı muallâme gelüb bundan akdem yararlığı arz olundukta ibtidâdan beş bin akçe tımara emr-i şerifim virilüb Ayıntâb sancağında Kır nâhiyesinde Cebâgir nâm karye ve gayriden beş bin akçe tımar karındaşı Mehmed'in esir olduğunda kendine tevcih tezkire ettirip üzerinde ve me'mûr sefer ve tabur muhârebesinde mevcut ve mersûn ile mecrûh ve hasta kalmağla firâr eyledi deyû tımar-ı mezbûru Mehmed alub gadr etmeğle ifâ ve mukarrer ve müceddiden virilmek bâbında inâyet ricâ etmeğini tımarı olduğu sancakta sâkin olub alaybeyini bayrağı altında sefere gitmek şartıyla tevcih olunmamak için sene selâse ve mie ve elf cumade'l ahiresinin evâsıtından hükm-ü şerifim virildikten sonra tezkiresi ihrâç olunmak fermânım olmağını zikr olunan beş bin akçe tımar vech-i meşrûh üzere hilâf inhâ dahl eden Mehmed tahvilinden mezbûr İsmâile ibgâ ve mukarrer kılınıp virdim ki zikr olunur ve buyurdum ki ba'del-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılıb şol ki vezâif-i hudemâtı mürure-i mevfûre ve mesâi meşkûre asâkir-i mansuredir ber mücebi defter hakanı bi kusur mûra'i ve müeddî kıla şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timât kılalar

Fahrü'l müderris kelâm ruhum Receb Efendi ...

Tahiyyat-ı sakıye ilhâsıyla inhâ olunur ki işbu sene selâse ve mie ve elf ramazani'l mübareki guresinden olunmaz olan medine-i Ayıntâb ve mülhakatının tarafımızdan nezli tefviz idüb medine-i mezbûrede eczâ-yı ahkâmı şer'iyye için sizleri nâib ve vekil nasb etmişizdir varıp medine-i mezbûrede gurre-i şehri ramazandan eczâ-i ahkâmı şer'iyyede müceddid sâir olur bigâyeti ihrâz eylesesiz ve ba'de tettebbu' ...? ve âhiri ile amel idüb nasb ve azli minvâlesi ümuru gayet tahrir üzere olasız ve iktizâ

eylediği ... irsâl kâtib ve nâibe dahi izin verilmiştir her hâli istikâmet ve sadâ ve edâ üzere olub sıyâneti fukarâ ve riâyeti ılmen ve muayyen garben olasız fi evâil-i recep

Sayfa 13 / Belge 21

Şeriat-ı şî'ârı mir rif'at karar Ayıntâb kadısı zîde fazlühü ve kıdvetü'l müstahfızı kal'a-i mezbûre ve iş erleri ...vusulüne gerektir ki mübâşiri merkûme ma'arifeti ile kal'a-i mezbûrenin ...?... ile mümâsil olasız deyû

Sayfa 13 / Belge 22

Belge Özeti: Şeyh Ramazan'ın akrabalarından Şeyh Mustafa için gönderilen tevcih berâtı

Şeriat-ı şî'ârı mir rif'at kararı Ayıntâb kadısı zîde fazlühüm ve ayanı vilâyet ve iş erleri ... inhâ ve i'lâm olunan oldur ki bu sene-i mübârekede sefer zafer Makrûna me'mûr olduğumuz hasebiyle medine-i Ayıntâb'da ordu bazar ihrâç olunmak babında buyruldu tahrir ve Ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Yusuf Ağa zîde kadrehü tâyin ve irsâl olunmuştur gerektir ki mu'tadı kadîm üzere medine-i mezbûreden ordu bazar ihraç ettirip müveccib buyruldu ile âmil olasız deyû

Sayfa 13 / Belge 22'nin devamı

İşbu râfi'-i tevki'-i refi'i'ş-şân şehriyari kıdvetü's-sulehâ sâlikin Şeyh Mehmed Ayıntâb zîde salâhühü Edirne ve divân-ı hümâyûnuma arzuhal idüb mezbûr Ayıntâb sâkinlerinden Şeyh Ramazan akrabalarından Şeyh Mustafa dıbâğ-i tâliplerinden olub tevcih ve ihsân olunmak bâbında inâyet ricâ etmeğini hazine-i âmiremde mahfuz olan baş muhâsebe defterlerine nazar olundukta Dimos hesap mukâtaası karyelerinden zikr olunan Küçük Masara nâm karyenin senede yirmi beş kuruş tam ile sekiz akçe mal-ı maktû'u olub mir Ebubekir nâm kimesnenin berâtı ile deruhdesi olduğu derkenar ve arz olundukta mezbûr mahal ve müstehak ... derkenarı mûcebince Seyyid Mehmed zîde salâhiyetü deruhde ve berât-ı şerifim virilmek fermânım olmağını hakkında meziyeti inâyeti padişahanın vücûda getirüb bin yüz üç rebî-ül-âhirin on yedinci gününden bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr Şeyh Mehmed ile salaha varub Dimos Ayıntâb karyelerinden zikr olunan küçük muayyen nâm karyesi emr eylediği âdet ve kânun üzere zabt ve tasarruf vâki' olan mahsülât ve mersumâtını bi hasebi's şer'i ve'l-kânun miri için ahz ve kabz idüb mahal ve müstehak ve zabt ve nasihat idüb sulehâdan olmağla mal-ı maktû'u olan yirmi beş kuruş tam sekiz akçe vakti zamanıyla Dimos Ayıntâb mukâtaası emini

oldukta edâ ve teslim eylediklerine ma'mulün bih temessük aldıkça mutasarrıf olub ol-bâbda ref' olunan mezbûr Ebubekir ve taraf-ı âhirden hiç merdü mâni ve müzâhim olmayub dahl ve taarruz eylemeyeler şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timât kılalar fi'l yevmi's sâni aşera şehran reb'ül-âhir sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 13 / Belge 23

Belge Özeti: Şeyh Mehmed'in arzuhali üzerine gönderilen fermân

Kıdvetü'l-nevvâb meşru'unu Ayıntâb kazâsında nâibi şer'î olan Mevlana zîde ilmihü ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân Haleb mütesellimi ve Ayıntâb Dimos emini zîde mecdehü tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki kıdvetü's-sülehai's sâlikîn Şeyh Mehmed zîde salâhuhü divân-ı hümâyûnuma arzuhal idüb Dimos Ayıntâb mukâatası karyelerinden Küçük Masara nâm karye uhdemde olub asla mâl-ı mirisi olan senede yirmi beş kuruş tam ve sekiz akçeyi bi't-tamam vakt-i zamânıyla emin olanlara edâ ve teslim idüb yedime ma'mule asker aldıkça mukaddem fermânla deruhde eden bekir ve taraf-ı âhirden bir fert dahl ve taarruz eylemek bâbında emri şerif virilmek ricâ ederim deyü bilindiği ecilden himdi şer' ve kanûn üzere amel olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerifim vardık da bu bâbda sâdir olan ehem üzere amel idüb dahi mezbûr Şeyh Mehmed'den ... üslub-u sâbık ve emr eylediği üzere ve yedinde olan cedîd berâtı âlişân mücebince zabtı tasarruf ettirir ve mâl-ı maktû'u olan yirmi beş kuruş tam ile sekiz akçesi be her sene vakt-i zamanıyla Ayıntâb emini olanlara edâ ve teslim idüb yed'ine ma'mul temessuk aldıkça ref' olunan ... bir ferdi hilâf-ı şer'î ve kânun ve muğâyir berât-ı hümâyûn dahl ve taarruz ve rencide ettirmeyesin husus-u mezbûr için dahi emrim ... eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timât kılâsın tahriran fi'l yevmi'r rabi' ve'l ısrîn şehri reb'ül-âhir sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 14 / Belge 24

Belge Özeti: Ayıntâb'da vakıf görevine Yahya'nın atanması hakkında berât

Ayıntâb'da vâki' ... evkâfın vilâyet ve meşrutiyet üzere vâzife-i ma'neviye ... karar olan mahzarına müteveffâ-yı merkûmun oğlu işbu râfi-i tevki-i refi'ş-şân hâkânı Yahya için tevcih olunub berât-ı şerifim virilmek ricâ kıdvetü'n-nevvâb ve'l meşru'in Ayıntâb'da nâib-i şer'î olan Mevlana zîde fazlühü etmeğini hakkında ... Ayıntâb'da paşahânın zuhura getirüb Mevlanâ-yı mûmâileyhin arzı ... hümâyûnumu suret-i mücebince fevki' vâki' ise tevcih idüb bin yüz üç reb'ül-âhirinin sekizinci

gününden bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr fevt olan babası Mehmed yine vâzife-i muayyenesine minvâl üzere mutasarrıf olagelmişler ise mezbûr dahi ol minvâl üzere vâzife-i muayyenesini vakf-ı mezbûre mahsûlünden olub mutasarrıf ola ol bâbda hiç ferd dahli ve taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahrîran fi'l yevmi's sâni cemâzi-yel-evvel sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 14 / Belge 25

Belge Özeti: Kapı kapı dolaşp asker toplanması için gönderilen fermân

Hâlâ Şam-ı Şerîf valisi izzetli rif'atli Mehmed Paşa hazretleri inhâ olunurki irsâl olunan mektubun vâsıl ve mefhûmü ma'lûmum olmuştur bu mahalde ol mekûle özrü beyân edecek zaman değildir ... karârın memâlik-i islâmiye'ye zarar kastı olduğu emr-i mukarrer olmağla uğur dini mübîninde bezli iktidâr edecek vâkitdir ve dâmen-i himmetidir beyân edecek zamandır işbu sene-i mübareke'de sefer-i hümâyûna me'mûr olan vüzerâ- yı i'zâm ve mir mirân-ı kirâm ve ümerâ-yı fehâm ve dergâri Ali müteferrikaları ve ... ve defter-i hâkani kâtibleri ve şakirdleri ve altı bölük halkı da dergâh-ı âli yeniçerileri dokuzuncu ve oturak ve hîn-i yoklamada esâmileri sâbık olanlar ve cebeci ve topçu vesâyir tevâkifi askeriyeyi tesyir için me'mûr olduğumuz hasebiyle Diyarbekir'den hareket ve Murat Fırat kenarında Birecik nâm mahalle vâsıl olduğumuzda hatt-ı hümâyûn-u şevket makrunumla sâdır olub sür'at ve istiğcâl ile Edirne'ye varıp rikab-ı hümâyûna yüz sürünmemize fermân buyurmağı ber veçh-i müsârehat kendimiz revâne olub me'mûr olduğumuz tesyiri askeri ümurun size teâriş eylemişizdir ümidi buyruldu vusûl bulduğu saatte bir an ve bir saat ... tevakkuf eylemeyüb ve mükemmel ve müzeyyen kapınız askerin ve işbu sene-i mübarekede me'mûr olan ... Şam kolları ile kalkub müteveccih olasız ve gittiğiniz mahallerde bizzat kendiniz uğramak mümkün olan yerlere kendiniz varıp uğramak mümkün olmayub yemini yesârınızda olan yerlere buyruldu ile adamlarımız tâyin ve hânelerinden ihrâç ve sefere irsâl eylemeniz bâbında tarafımızdan buyruldu isdârı ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân selâm Ağamız Hüseyin Ağa zîde kadrehü tâyin ve irsâl olunmuştur inşallah-ü teâla vusûlünde gerektir ki ber-vech-i müsâreat yanınızda mükemmel ve müzeyyen ... ile ve sefere me'mûr olan Şam kolları ile hareket ve bizzat kendiniz varmak mümkün olan mahallere kendiniz uğrayub ve kendiniz varmak olmayub yemin ve yesârınızda vâki' kasabât ve kurâyâ tarafınızdan buyruldu ile mukaddem irsâl ve sefere me'mûr olan olanlarından ve yedlerinden

ihrâç üzere ... esnâsında Edirne sahrasında durup hümâyûnda mevcut ... üzere irsâl idüb has kimesnelere müsâmaha olunmağla taklîl askere bâis olmaktan ve bu bahâne ile sefere me'mûr olmayanları mücerrid celb-i mâl için hilaf-ı şerif rencide olunmaktan ihtirâz eylesin deyû Sadr-ı Âli hazret-i Ali Paşa

Sene 1103

Sayfa 15 / Belge

Belge Özeti: Asker toplanması hakkında fermân

ve çavuşları ve defter-i hakani kâtibleri ve şakirdleri ve altı bölük halkı ve dergâh-ı Ali yeniçerileri ... ve etrâk ve hîn-i yoklamada esâmileri sâbık olanların vecih ve dokuzuncu vesâir tavâif-i askeriye ihrâç ve tesyir için fermânı âli ile me'mûr olub hâlâ ... hüsnü tevkif idüb beyt-i hâlisah ile Şâm-ı şeriften ihrâç ve sahrasında menzûl olunub işbu sene-i mübarekede mütesellim olan urve-i meymûn ve cihad-ı hümâyûn sâyir senedâtan ziyâde asâkir iktizâ etmeğle veçh-i meşrûh üzere sefer-i nusret-i eşref me'mûr olan bir gün mukaddem olanlarında ve yerlerinden ihrâç ve fermân buyrulmağı üzere asker muntazam ve saatte mukaddem ve ordu-yu hümâyûna mülhak olunmak bâbında fermân-ı âlişân mücebince me'mûr olduğumuz hasebiyle buyruldu tahrir ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân izzetlü Mahmut Bey'in tâyin ve irsâl olunmuştur lede'l vusûl gerektir ki zikr olundu müra'i üzere sefer-i hümâyûndan me'mûr olan tavâif-i askeri bir gün ve bir saat mukaddem evlerinden ihrâç ve ber vech-i müsâreat ordu-yu hümâyûna muntazam ve mülhak olub ber vecihle ihmâl ve sâhile olunmayıp uğur-u dîn-i mübin ve hüdamât-ı aliyye-i hümâyûnda mevcut bulunalar inşallah el-melikül müteâl biz dahi me'mûr olduğumuz hasebiyle akablerinden meşyâ ale't-ta'cil kat'ı menâzil her tâbi' müdâhil ederek bilâd ve kuzâta uğrayıp sefer-i hümâyûna me'mûr olan tavâif-i askeriyeden bulunur ise ber vecihle i'tirâzı makbul olmayub bilâ emân eşedd-i ukûbet ile haber olunurlar var olan fermân-ı âlilerin sûretleri aynı ile ihrâç ve irsâl olunub cümlelerin ma'lûm olmağı için gönderilmiştir kırâat olundukta ve mazmûn-u şerifesiyle âmil olub tenbih ve te'kid ettiresiz işitmedik demeleri sefere me'mûr olmayanlardan mücellid celbi mâl için ve bâzı şerifi sahile olunmağla teallülü askere bâis olmaktan ve bu bahane ile hilâfi şer'i şerif bir mezdi teaddi tahrîr olunmaktan tahriz ve itbâh üzere olası deyû

Fi 12 şaban sene 1103

Şam şerifi vali Mehmed Paşa

Sayfa 15 / Belge 27

Belge Özeti: *Şeyh Maslahaddin evkâfından Şeyh Mustafa'nın vefâtı üzerine oğullarının bu göreve atanması hakkında berât*

Kıdvetü'n-nevvâb ve'l-müteşerri'n Ayıntâb nâibi zîde ilmehû inhâ olunur ki Halit bin Velid hazretlerinin evlâdından olub hatt-ı hümayûn-u şevket makrunumla sâdır olan ma'nun berât-ı şerifle Ayıntâb sancağında Telbâşer nâhiyesinde ber vech-i te'yid ve meşrûta Sarud mezraasıyla Şeyh Maslahaddin evkâf-ı zâviyesine Şeyh ve mütevellî olan Şeyh Mustafa zîde takvâhü fevt olub biri halîğ ve hizmet-i lâzimesi hâli muattıl kalmağını darendegân buyruldu müteveffâ-yı mezbûrun sahih sulbü oğulları olan Şeyh Halit ve Şeyh İsmail ve Şeyh Davud'a ber vech-i iştirâk virilmek babındadır devlet-i medar arz ve i'lâm idüb lâkin henüz bazı kimesneler meşihat üzere dahl ve taarruzdan hâlî olmamağla buyruldu ısrar kılınmıştır vusulünde gerektir ki âhirden dahl olunduğu vâki' ise madem ki istizânededen berâtıyla gelinceye âhirden bir fert ve bir taarruz ettirmeyesiz eğer müâhale eder varsa sıhhatı üzere vâki' hâli tarafımıza arz ve i'lâm eylesiz deyû

Sene 28 recep 1103

Sadr-ı âli hazret-i Ali Paşa

Sayfa 16 / Belge 28

Belge Özeti: *Halil Paşa bin Mehmed Paşa'nın arzuhâli üzerine gönderilen fermân*

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Ayıntâb kadıları ve Maraş kazası kadıları refi-i hümayûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki meşâyihî kirâmdan Şeyh Mahmud Efendi aşiyana sekiz yüz ... olan selamı zîde takvâhünün nezâretinden olan müteveccih Halil Paşa bin Mehmed Paşa evkaflarının mütevellisi alâ zîde salahu ... saâdetime arzuhal idüb evkâf-ı mezbûre karyelerinin zimmette mukayyed zimmi raiyyet ve raiyyeti oğullarından bâzıları kadîmi karyelerinden kalkub varıp taht-ı kazânızda bâzı kasabât ve merkûm askeriyye çiftliklerinde sâkin olmalarıyla mahsûl vakfa özür alındığını bildirüb ol mekule vakfın defterlü reâyası kaldırılıp kadimi karyelerine gönderilip iskân ettirilmek sâbık kânun üzere emr-i şerifim ricâ etmeğini kânun ve defter mücebince amel olunub emrim olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerifim vusul buldukta bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel leffen hususu mezbûre tamam mukayyed ve dergâh-ı muallâhına ihrâç olunmuş mühürlü sahih suret defter-i

cedid-i hâkanî taleb ederse görürse mezbûr evkafî mezbûr kararının defterde mukayyed zimmi raiyyet ve raiyyeti oğullarından ikiye kalkub varıp hâlâ emr-i mukarrer vâkitleri oturdukları yerlerde avâriz hânesine kayıt olmuşlar vekilleri ise kaldırıp kadimi vak'a-i mezbûre karyelerine gönderüb iskân ettiresin amma emr-i mukarrer oturdukları yerlerde avâriz hânesine kayd olmuşdur ise ol mekule reâyayı kaldırmak olmaz oturdukları yerlerde emri mukarrer kânun ve defter mûcebince isim isbencelerin hükm ettirip el verip bir avâriz hânesine kayd olduk ve yed'i teallül ve inad ettirmeyesin şer'i şerif ve kânun ve defter ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş ettirmeyesin şöyle bile ki alâmeti şerife i'timât kılasın tahriran fi evâil-i şehr-i cemâzi-yel-âhir sene selâse ve mie ve elf

Be makam-ı konstantiniyye el mahrûse

Tahrir-i mahsusa sene 1185

Sayfa 16 / Belge 29

Belge Özeti: Zeytün ve Mirlüsin karyelerinin cizye ve aşar vergilerinin toplanması için Hasan Ağa'nın görevlendirilmesi hakkında

Faziletli Efendi hazretlerinin meclis-i şeriflerinden müzeyyed mühür ve ... ittihâsıyla inhâ olunur ki mütevellisi olduğum Halil Paşa ve mîr-i mîran Mehmed Paşa evkâfindan Maraş sancağında Zeytün ve Mirlüsin nâm karyeleri bundan akdem bin yüz iki senesine mahsûb olmak üzere cizye ve aşar-ı şer'iyyesin iltizâm lede Hasan Ağa'sına mezbûre haber tarafımıza ref' olunmağla vaz'u yed eylemediğinden vakf-ı mâl olan bin beş yüz kuruş peşininden sekiz yüz kuruş peşin yüz iki senesiyle bin yüz üç senesin şer'an vekâleti sâbit olan Mahmut sene-i vasatıyla deruhde ve iltizâm eylemek ile mektub zabtı tahrir irsâl olundu vusulünde yüz iki senesinde bâkî kalan aşar-ı şer'iyye ve örfiyyeden cizyeden ma adâ bir kazaya ait olan rüsûmât-ı ispenc ve çiftbozan vesâir rüsûmâtı şer'î kânunda defter mûcebince ahz ve kabz ve haml ve tahmil ettirdiğine ve yüz üç senesine dahi şer ve kânun ve ... mu'tâd-ı kadim üzere zabt ve rabt ve ahz ve kabz ve rüsûmâtı cem ve tahsil eyleyesiz hilâfî şer'i fermân kimesneye muhalefet ettirmeyesiz hamiyet ... şer'iyyet badi

El-Hac Ali mütevellî

Sayfa 17 / Belge 30

Belge Özeti: Türkmen aşiretlerinden Üsküdar, Beydili ve Ulus mandasına ait olanlardan fesatlık çıkaranların hâkime teslim edilmeleri hakkında fermân

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fazl ve'l-keâm Nehr-i Belinc kenarında vâki' olan kadılar...cânib-i miriye mukayyed be sene hasıl olmadığından gayri ol havalilerden mürur ve uburundan itibar dahi salim olmamağla mevazı-ı merkûme ma'mur ve abadan ve ebnail sebil emin ve mütmeyn eylemek lâzım ve mühim olmağla büyük Türkmen taifesinden Üsküdar evkafına tâbi' bi'l-cümle Beydili vesair cemaatlerden Ulus mandası Türkmeninden mevazı-ı mezkûrede arazi seferine ve ziraat ve harsiyet eylemek için sâkin ve mütemekkin olmağla tâlib ve rağıb olanları men olunmayıp fi mâ ba'de beşerlerinden tâyin ketb eylemek iftihar eyledikleri mu'temid adamlar cemaatleri başın ve nev-i tâyin olunub içlerinden fesad şeâvet eder olur ise kendileri ahz ve hâkime teslim eylemek üzere ihtiyar ve iş erleri marifetleriyle birbirlerine tekeffül idüb ziraat ve harâset eyledikleri araziden hâsıl eyledikleri mahsulattan arazilerinin tahammüllerine göre hamse ve tis'a varınca lâzım gelen haml veyahut sebalanın ve bağ ve bostanlarından bi hasebi's şer'i iktizâ eden hukuk arazileri cânib-i miriye edâ idüb ol havalileri urban vesâyir eşkıyâ meferretlerinden gereği gibi muhafaza yapılınsın ve ibna-i sebili emin ve mutmain eylemek şartıyla hizmeti mezbûre mukabelesinde avârızı divaniye vesair rüsumu raiyyet bi'l-cümle üzerlerinden ref'i müselle olub kat'an ber nişin ile mutâlib olunmayıp mevâşilerin mukadeleri üzerine yaylalarına götürdükte kendileri götürmeyip ehl-i iyalleri kendileri sayf ve şitada mevazı-ı mezkûrda sâkin olub ancak kurbanlarıyla gönderüb kemakan zai ettirmekte kimesne mani' olmamak üzere yüz Ulus mandası Türkmeninden İzzettin ve Köçekli ve Avşar ve Anballı ve Ömerli deyü bu ve Acurlu oğlu Mehmed sevabi-i ile ve Beydili Türkmenine tâbi' Ulaşlı cemaati dahi kethüdâları Ali Bey ile ve Bark Türkmeni cemaatin kethüdâları Muharrem oğlu Musa ve Hac baba oğlu dört yüz nefer mezkûr yüz Ulus mandası cemaatlerine ilhak olunub sekiz yüz nefer olmak üzere Üsküdar Türkmenine tâbi' yine Beydili cemaatlerinden Yemişli cemaati kethüdâları Hac Ali oğlu ganim tevabi-i ile beş yüz nefer Karaşihli cemaati kethüdâları Topal Itaf tevabi-i ile altı yüz nefer ve yüz Koyunlu cemaati Feruz Bey oğlu Şahin tevabileriyle altı yüz nefer ve yine yüz koyunlu seyphan tevabihi ile iki yüz nefer Dimlögöl cematinden bir budak oğlu Mehmed ve satılmış kethüdâları tevabileri ile beş yüz nefer ki cümle üç bin iki yüz nefer olur ve bundan ma'ada Beydili aşayirleri bey sayirleri umum üzere Belinc

kenarında olan şevahide sâkin olub Rakka valilerine tâbi' ve emrine muti' olalar gurbdarlarında ve civârında olan eşkıya üzerine varmak gibi iktizâ ettikde tahrir olunan cemaatler vesayir Üsküdar Türkmenine tâbi' olub sâkin olan Türkmen tâifesi veli-i merkûme mutâbeat idüb mean eda-i hizmet eylemek üzere mahallerine kayd ve dergahı muallam kapıcı başlarından Yeğın Mehmed tâyin olunmuş idi haliyâ fevt olmağla yerine dergah muallam kapıcı başlarından iftiharu'l-emâcid ve'l-ikrâm bayram ve emri muhibde me'mûr olmağla vech-i meşruh üzere amel olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerifimle vârid sonra bu babda sâdir olan fermân-ı celil ettirmem mücebince amel idüb dahi zikr olunan üç bin iki yüz nefer ve bundan ma ada Beydili aşayirleri vesayirleri umum üzere Belic kenarında olan nevahide sâkin olub ref-i valililerine baliğ ve emrine muti' ve kurbu erlerinde ve civarında olan eşkıya üzerine varmak iktizâ ettikde zikr olunan cemaatlerden biri Üsküdar ... Türkmenine tâbi' olub sâkin olan Türkmen taifesi vali-i müşârünileyh tâbi'iyet ve mean eda-yı hizmet mûmâileyh kapıcı başı damı muhitte me'mûr olduğı üzere vâki' olan hızır mende her birinin gereğı gibi i'ânet idüb vakti meşruh üzere var olan maliki fermân-ı âlişânın mazmun rüntebih muğayir vaz-u ... biğayet iftiraz anda sen şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timât kılasız tahrîran fi'l yevmi'r rabi şehri rebî-ül-âhir siddetün selâse ve mie ve elf

Sayfa 18 / Belge 31

Belge Özeti: Molla Ahmed'in mutasarrıf olarak atanması hakkında berât

... suleha-yı ümmetden işbu rafi'-i tevki'-i refi'-i hümâyûn kıdvetü's-süleha-i vesâkin Molla Ahmed zîde salâhuhu ehl-i kuran ve Mahmud ve ehl-i ıyâl ve fakiru'l hâl olub ber-vecihle mahalli merhamet olmağla Ayıntâb Dimos mukâtaa'ası malından almak üzere bir miktar vâzife virilmek haline kıdvetü'l ulemâi'l muhakkikin ve Bağzâde vaiz Mahmut zîde ilmehü arz etmeğini İstanbul ... almak üzere yevmi 11 akçe takahüd ulüfesine mutasarrıf olan Yusuf Hersek kıları fevt olub ulüfesi mahlül olmağla Ayıntâb Dimos mukâtaası malından almak üzere merkûm Molla Ahmed tevcih olunmak fermânım olmağın hakkında ferid inâyed padişahânım zuhûra getirüb mûmâileyhin arzı ve bin yüz üç cemâzi-yel-evvelinin yirmi altıncı günü tarihiyle müteverrih verilen ruus-ü hümâyûnum mücebince tevcih idüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr Molla Ahmed zîde salâhuhu varıp vech-i meşruh üzere tâyin olunan yevmi on bir akçe vâzifesin fi mâ ba'de Ayıntâb Dimos

mukâtaasını malından emin olanlardan alub mutasarrıf olub devam-ı ömrü devletim o aynı sene müdâvemet üzere ola şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timât kılasız tahriran fi'l yevmi's sâni ve'l ısrin min cemâzi-yel-evvel sene selâse mie ve elf

Edirne-i mahrusü Osman

Sayfa 18 / Belge 32

Belge Özeti: Aşar vergilerinin toplanması hakkında fermân

Düstûr-ı mükerrerem ve muazzam müşîr-i müfahham ve muhterem nizâmü'l-âlem, müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl elmahfûfu bi-sünûfi'l-avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ Haleb eyâletine mutasarrıf olan vezirim Paşa ... Allah-ü teala iclal ve akza kuzatü'l müslimin olan mabeni'l ... rafi-i ilâmü'ş şer'iyye validi varisi ulumü'l enbiyâ-i ve'l mürselin ... i'nâyeti'l mülki'l mâin Halep ve Ayıntâb kadıları zîde fazlühüma tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki iftiharü'l-emâcid ve'l-ahkâm silahşör hassa hapsi Süleyman ve Ammu mecde der-saadetime arzuhal idüb ser-inâyet sancağına vâki' ... ve nâm karyeler hatt-ı hümâyûn ma'nun berât-ı âlişan ile on seneden mütecevizdir uhdesinde olub bin yüz iki senesine sene-i kurra-i mezkûr üzerlerine edâsı lâzım gelen aşarı rüsumatından üç yüz kuruş miktarı bâkîsi zimmetlerine olduğunu bildirüb muvakkat şer'i ile yerli yerinden bir defa edâ eylemeyenlerden muvakkat şer'an tamamen tahsil ettirilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükmü şerifimle

Vardıkta bu babda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi kura-i mezkûr ahalisinin tarih-i mezkûrda zimmetlerinde kalan a'şâr ve rüsûmatları ... her ne ise muvakkati şer'iyle yerli yerinden birer defa edâ eylemeyenlerden mevaliye Süleyman damecedenin yedine verilen berât-ı âlişanım mücebince hal tahsil tarafına edâ ve teslim ettirip zikr olunan karyelerin rüsumatı malından zimmetlerinde bir akçe ... mâvak'a olanları isim ve resimleriyle arz idüb izâat miri berât-ı ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timât kılasız tahriran fi'l yevmi'r rabi' şehr-i receb sene selâse ve mie ve elf

Edirne mahrusü Osman

Sayfa 18 / Belge 33

Belge Özeti: Aşar vergisinin toplanması hakkında fermân

Emîr'ül-ümerâil-kirâm kebîr'ül- küberâi'l- fihâm zül-kadr ve'l-ihtirâm sahibü'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Ali Asab beylerbeyisi dâme ikbâlühü ve akzâ-yı kuzati'l müslimin evlâ-yı vülati'l müvahhidin ma'denül-faz've'l-yakin, hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecmain varis-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselin el-muhtass bi-mezid-i inâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlana Asab kadısı zîde salahu tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki iftihârü'l-ekârim silahşör şehriyari Süleyman zîde mecdehü der-saâdetime arzuhal idüb Dimos Ayıntâb sancağından vâki' ...nâm karyelerin sene be sene hal-i mirisini edâ etmek şartıyla on seneden mütecaviz hatt-ı hümâyûn-u şevket makrunumla ma'nün berât-ı âlişan ile mutasarrıf olub lâkin zikr olunan karyeler ahalisi bu kadar müddetten beri üzerlerine edâsı lâzım

Sayfa 19 / Belge 33'ün devamı

Gelmeğ hukuk ve rüsumatlarını tarafından zabt ve ahz ve kabz için zabt ve vekil nasb eylediği kimesne edâ ede gelmişler iken hâlâ bu sene-i mübarekede kura-i mezkûre reâyalarının kadıları şer'i süluk ... zirâ a'zam sabık şehri muattaanın bizim yedimize fermân vermiştir ... ona kanaat eyle deyû kadimden olageldiği âdet ve kânun üzerine üzerlerine edâsı lâzım gelen hukuk ve rüsumâtlarını vermeyip cânib-i miriye ... murad eylediklerin bildirüb kura-i mezkûrenin reâyasının kadimü'l eyyâmdan ola geldikleri aşar ve rüsumâtlarını kadimden minvâl üzere ahz ve kabz ve cem'ü tahsil olunagelmiş ise yine evvel minvâl üzere cem'ü tahsil ve edâsına ahz ve kabz itirilüb ve ol vecihle şer'i süluk edenleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eylediği ecilden imdi kadimden ola geldiği minvâl ve şer'i ve kânun üzere amel olunub ve kânunu kadim de mualif teallül ederlerse ma'arifeti şer'iyile men' ve def olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerifimle tarafımdan

Vardık da bu babda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi mûmâileyhin yedinde olan berât-ı şerif-i âlişânım mücebince uhdesinde olan kurra-i mezkûr ahâlisinin üzerlerine edâsı lâzım gelen külli ... hukuk ve rüsumâtlarını kadimden olageldiği minvâl ve şer'i kânun üzere cem-ü tahsil ve edâsına ahz ve kabz itirilüb fermân-ı kadîm olagelmiş muhâlif kimesneye ol vecihle teallül ve tereddüd ittirmeyüb men' ve def eylesiz şöyle ki kânun-u kadîm muhâlif edâsına teallül ve muhâlefet eder olur ise ma'arifeti şer'iyile men' ve def' ve men'i berle mütenebbih olmayanları isim ve resimleriyle yazıb bildirüb vech-i meşruh üzere olanlar emrimi yerine getiresiz şöyle

bilesiz alâmet-i şerife i'timât kılasız tahriran fi's sâlis ve'l ısrin şehr-i cemâzi-yel-âhir sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 19 / Belge 34

Belge Özeti: Kuşçu Ceridi ve Kadirli cemaatleri için gönderilen fermân

Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fazl ve'l-keâm Maraş ve sancaklarında vâki' olan kadılar zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Maraş ve Ayıntâb misilleri zîde kadrehümâ tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki iftiharü'l emâcid ve'l-ekârim bi'n nazar hasat ... baş İsmail dame mecdehü der saâdetime arzu-hal idüb Maraş ve Ayıntâb sancaklarında vâki' Kuşçu Ceridi ve neziri ve Kadirli cemaatleri ahali defter-i cedidi hakanide mukayyed etmece sıyâdlarından olub ahirin bir türlü alaka ve medhali yok iken merdü cem'a me'mûr olan ... başları müdâhaleden hâli olmamalarıyla kadri takdir eylediklerin bildirüb yed'inde olan ... sûret-i defter mücebince amel olunub min ba'di hılaf-ı şer' ve'l-kânun ve defter kimesneye raiyyet ve müdahale ve muâraza ettirilmemek bâbında emr-i şerifim ricâ etmeğini imdi yedimde olan suret-i defter-i hakâni mücebince amel olunub hılaf-ı defter müdâhale olunmaya deyû fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerifimle

Vardık da bu babda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi kusursuz fi'l vâki' kasaba i'lâm olunduğu üzere ise ol babda kânun-u kadîm mûmâileyhin yedinde olan suret-i defter-i cedid hakanî mücebince âmil olub min ba'di hılaf-ı şer'î kânun ve muğâyir defter ve emr-i hümâyûn merdü ... müdahale ve muâraza ettirmeyesiz hususan mezbûr için i'râd ve irsâline muhtaç eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timât kılasız tahriran fi'l yevmi't tâsi' ısrin cemâzi-yel-evvel sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 19 / Belge 35

Belge Özeti: Adet-i ağnam vergisi hakkında fermân

Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fazl ve'l-keâm Maraş ve tevabi' sancaklarının doğancı başları defterine tâbi' olan yerlerin kadıları zîde fazlühüm tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki iftiharü'l emâcid ve'l-ekârim bi'l fazl hassa ... başı olan İsmail dame mecdehü divan-ı hümâyûnuma mühürlü tezkire gönderüb zikr olunan kadılıklarda vâki' defter-i cedid-i hakâni mukayyed berât-ı şerifimle tefsir olunmuş hassa ... ve evlatlarının bin yüz üç senesine mahsûb olmak

üzere ... saâdetime vakti ve zamaniyla getirmeyip ellerinde mühürlü ve ma'mul edâ-yı hizmet tezkireleri olmayanların Müslümanları yed'inden yüz elli şer akçe mir ... behâları ve âdet-i ağnâm ve resim getire ve resim örfî şân ve ... habâbet ve Yahudileri vesâir külli ve cüzzi hukuk rüsumların cedit ola geldiği üzere cem'ü tahsil eylemek için ... başlarından kıdvetül-emasil ve'l-akrân nâm doğancı başı zîde kadrehû tâyin olunduğunu bildirüb mücebince kadimden olageldiği âdet ve kânun üzere cem'ü tahsil ettirilmek bâbında emr-i şerifim virilmek ricâsına i'lâm eylediği ecilden imdi kânun-u kadîm üzere amel olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerifimle mezbûr doğancı başı zîde kadrehü bu babda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi vech-i meşruh üzere ... olunan kadılıklarda vâki' zimmet-i cedit-i hakânide mukayyed tezkireleri olmayanların

Sayfa 20 / Belge 35'in devamı

Müslümanlarından yüz ellişer akçe miri merd-ü dehâları ve âdet-i ağnâm ve resm-i gürz ve resm-i arusaneleri ve bad-ı hevâları vesâir külli ve cüz-i hukuk ve rüsumlerin kademinden olagelen adet ve kânun üzere mezbûr doğancı başı cem'ü tahsil ve miri doğanları tam'a behâları için teslim ettirtip hilaf-ı emri ve zimmeti ve kimesneye teallül ve muhâlefet ettirmeyesiz amma bu babda rıya-ı ihtimâm idüb kadimi defterde mukayyed etmeyecek olmayub ahirin defterli reâyasına müdâhale olunmamaktan ve hilâf-ı şer'i kânun bu bahâne ile kılıç ve teaddiden biğâyet ihtiraz eylesesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timât kılısız tahriran fi'l yevmi'l hâmis ve'l işrin sene rebî-ül-âhir sene selâse ve mie ve elf

Edirne mahrüsü

Sayfa 20 / Belge 36

Belge Özeti: Hoşkadem cami-i şerif evkâfında mütevellî olan Osman için tevcih berâtı

Medine-i Ayıntâb'da vâki' Hoşkadem cami-i şerifi evkâfını vâzife-i ma'neviyesi ile mütevellisi olan Osman terki hizmet olduğundan ma'ada onun ve hava ve hevâsına tâbi' olmağla ref' olunub pir yine işbu refi-i tevki-i refiü's-şân şehrebari Seyyid Mehmed halife zîded seyyadan için mahal ve müstahkiledir deyû tevcih olunub berât-ı şerifim vermeğini ricâsına kıdvetü'n-nevvâb ... Ayıntâb kazâsında sabit şer'i olan Mevlana Osman zîde ilmehü arzuhal eylemeğini hakkında müzeyyed inâyet

padişahım zuhura getirüb Mevlanayı mûmâileyhin ve bin yüz üç cemâzi-yel-âhirinin yirmi sekizinci günü tarihiyle müverrih verilen ruusü hümâyûnum sûret-i mücebince tevcih idüb bu berât-ı hümâyûnu verdim mezbûr varub evkâf-ı mezbûrun ref' olunan Osman yerine kemâkâne mütevellisi olub hizmet-i lâzimesin edâ eylemekten sonra bundan evvel mütevellisi olanlar vâzife-i muayyenesine ne minvâl üzere mutasarrıf ola gelmişler ise mebrur dahi ol minvâl üzere vâzife-i muayyenesin evkâfı mezbûre mahsülünden alub mutasarrıf olub ol babda ref' olunan mezbûr Osman ve ahiri dahl ve taarruz ittirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timât kılasız tahriran fi'l yevmi's sâni ısrîn min cemâzi-yel-âhire sene selâse ve mie ve elf

Edirne mahrüsü

Sayfa 20 / Belge 37

Belge Özeti: Antakya, Ayıntâb, Adana, Sis, Payas kadılarına gönderilen fermân

Akza-yı kuzatü'l-müslimin evlâ-yı vülati'l-muvahhidîn me'adinü'l-fazl ve'l yakîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l mürselîn el muhakkikin bi müzeyyidi inâyeti'l mülki't tâyin Haleb ve Maraş kadıları zîded fezaî lü hümâ ve mefâhirü'l kuzât ve'l hükkâm me'âdinü'l fezâyil ve'l kelâm Antakya ve Ayıntâb ve Adana ve Sis ve Payas ve Ayazma bazarı Elmaslı kadıları zîde fazlühüm tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olunmak ma'lûm ola ki zikr olunan kazalar eyâletleri dergâh-ı muallama arzuhal merdüdem gönderüb bu nev'i emr-i şerifimle vâki' avârız vesâyir tekâliflerin edâ idüb hilâf-ı şer'î şerif rencide olunmak i'câb eylemez iken beylerbeyleri ve Türkmen vesâir ... ve subaşılar vesâir efzâl örf taifesi tarafından subaşılık ve kışlak ve yaylak ve ... sehil subaşı akçesi Maraş perakendesı ve kıl ribağ ve fitrat akçesi zimmetinden gayr-i memnu' iken ... nâmıyla külli akçelerin alub ve bazıların bi gayr-i hak ahz-ü haps ve katl idüb bunun emsâli zulüm olduğunu nehâsın olmamağla hilaf-ı şer'î beyler beyleri ve ... taraflarından zikr olunan mezâlim ile reâya fukârâsına teammüdi olunmayıp men' ve def' olunmak üzere merhûm ve mağfur led karındaşım sultan selim han tâbe şerâhü zamanında emr-i şerif verildiğini bildirüb mecdehü ahkâm-ı hümâyûnum ricâ eyledikleri etıbbâdan vech-i meşruh üzere amel olunmak emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifim vusül buldukta bu babda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi hususu mezbûru tamamı hak adl üzere mukayyed olub göresin i'lâm olunduğu üzere ise eyyâmı saâdet eşcâmında reâyâyâ ber vecihle zulüm ve

teaddî olunduğuna kat'a rızâ-yı şerifim yoktur mezbûrları emr-i şerifimle vâki' ve avâriz

Sayfa 21 / Belge 37'in devamı

Vesâyir tekâlif eylediklerinden sonra mîr-i mîran voyvodaları ve subaşlarına vesâyir ehli örf tâifesine teakküm ve te'kid eylemesini subaşılık ve kışlak ve yaylak ve perakende subaşısı akçesini me'mûre ve ... behâ ve bugünkü emsâli tekâlifi ... nâmına bir akçe ve bir hisse teşrîn eylemeleri ... men'i def' eylesin şer'î şerife-i mukaddemâ ve hâlâ verilen evâmir-i şerifeye muhâlif kimesneye işin ittirmeyüb eslemeyenlerin yazıp ... husus mezbûr için bir dahi emr-i şerifim var eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timât kılasın tahriran fi'l evahiri cemâziye'l-evvel sene selâse ve mie ve elf

Edirne mahrüsü

Sayfa 21 / Belge 38

Belge Özeti: Defter-i hakaniye kaydedilmesi gerekenlerle ilgili ferman

Akza-yı kuzatü'l müslimin evla-yı vülati'l-muvahhidin me'âdinü'l fezâyil ve't tâyin raf'i i'lâmü'ş şerife ve'd-din vârisi ulumi'l enbiya-i ve'l mürselin el mutehassin ... mâyetil mülki'l muayyen Mevlana Maraş kadısı zîde fezayilehü tevki'i-i refi'-i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki medine-i mezbûre tâbi' nâm karye sâkinlerinden hassa çakırcı sıyâdlarındandır ... fermân-ı hümâyûn kavli ve kalender Ahmed ve Mustafa nâm kimesneler dergah-ı muallâme arzuhâl idüb bi'l-fiil defterde mukayyed hassa Çakırcı sıyadlarından olmağla her sene üzerlerine edâsı lâzım gelen mürde behâlârı iki yüz seneden mütecâviz emr-i şerifimle cem'ine me'mûr olan çakırcı doğancı başlarına verüb âhirden dahl olunmak i'câb eylemez iken itmihâneci mürde behâsı cem'ine me'mûr olan hilaf-ı kânun ve defterde behânızı ben aliverin deyû dahl ve nizadan hâli olmadığın bildirüb hilaf-ı kânun ve defteri tarihte ve zimmide ettirilmeyip men-ü def olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ etmeğin buyurdum ki hükm-ü şerifimle vârid kalâide bunlara ol-vecihle dahl olundukta husus-u mezbûre temâm-ı hak ve adl üzere tekayyüd ve ol vecihle dahl eden mezbûrdan dergâh-ı muallamdan ihrâç olunmuş mühürlü sahih sûreti defter-i cedidi hakâni taleb idüb göresin defteri cedid-i hâkânide ... kayıt olunmuş olmayub fi'l vâki' defter-i cedid-i hakânide mukayyed Çakırcı sıyâdları kayıt olunmuşlar ise üzerlerine edâsı lâzım

gelen mürde behâların emr-i şerifimle Çakırcı tarafından cem'ine me'mûr olanlara kadimden kânûn ve defter mücebince verdiklerinden sonra mezbûru ol vecihle hılaf-ı kânun ve defter dahl ve niza ettirilmeyib men-ü def' eylesin min ba'di şer'i şerife ve kânun-u deftere ve kadimden evvel gelen merâmı hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş ettirmeyesin ve kazıyyede medhali olmayanları dahl ve taarruz ittirmeyüb ... inâd ve muhâlefet üzere olanları yazıp bildirüb husus-u mezbûr için tekrar emrim varmalı eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timât kılalar tahrîran fi evâsıt-ı şehr-i recebü'l mürecceb sene selâse mie ve elf

Lisan-ı âlî şân

Sayfa 21 / Belge 39

Belge Özeti: Mehmed İsa'ya yevmi 7 akçe ulufe verilmesi hakkında

Hâliyâ taht-ı alî baht-ı osmâni üzere cülûsu hümâyûn saâdet makrûnum vâki' olmağla umûmen tecdid ber vech-i bundan akdem dergâh-ı muallâm yeniçerilerden olub Ayıntâb Dimos mukâtaası meelinden almak üzere yevmi yedi akce tekâüd ulûfesine mutasarrıf olan işbu darende-i fermân-ı hümâyûn ... makrûn hakâmı Mehmed İsa yedinde olan ... der-saâdete getirüb tahtan ricâ etmeğini hakkında müzeyyed inâyet padişahânım zuhur getirüb atik-i berât-ı mücebince bin yüz iki ramazan-ı şerifinin yirmi altıncı gününden müceddiden bu berât-ı hümâyûn izzet makrûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr varub üslub-u sabık üzere tâyin olunan yevmiden akçe ulûfesini itâbı Dimos mukâtaası meelinden emin olanlarında yed'i alub mutasarrıf olub resm-i berâtı emin yed'inden teslim hazine oluna şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahrîran fi'l yevmi's sâni aşera şehr-i recebü'l mürecceb sene selâse ve mie ve elf

Edirne mahrüsü

Sayfa 22 / Belge 40

Belge Özeti: Eşgali ve isimleri belirtilen eşkıyaların cezalandırılması hakkında fermân

Emîr'ül-ümerâil-kirâm, kebîr'ül- küberâi'l- fihâm zül-kadr ve'l-ihtirâm sahibü'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ ber vech-i arbalık Ayıntâb sancağına mutasarrıf olan Abdülkadir dame ikbalehü ve mefahirü'l kuzât vel hükkam

me'âdinü'l fezâyil ve'l kelâm kadıları ve Ayıntâb naibi zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Maraş mütesellimi ve Kilis zîde kadrehümâ tevki'i-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki sen ki mîr-i mîran müşârünileyh ve Ayıntâb nâibi zîde fazlühü dergâh-ı muallâme mektup ve medine-i Ayıntâb'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve eimme-i hutebâ ve ayân ve eşrâfı muhzır gönderüb Maraş yörüklerinden Kuşçuceridi cemaati eyâleti gelüb i'lâmı hâl idüb Tacirli cemaatinden şekavet ile meşhur Ali Mehmed ve Kara Veli ve Asaf ve Dai Dursun oğlu Kara Ramazan ve Mehmed Ketmizar ve İbrahim ve Himmet ve Kôr Hasan ve Hüdaverdi oğlu Veli ve Kôr Veli ve Osman oğlu Ali ve Kırılı Ali ve Sığırcı oğlu Mehmed nâm şakileri o ... kethüdâsı diğêr Mehmed havalisine tâbi' eşkıya ile bin yüz senesinde gelüb hun tâbir olunur evlerin basıp emval ve erzakların nehb-ü ğâret eylediklerinden ma adâ iki nefer adamların katl ve otuz kırk miktarı evlerin içinde olan eşyalarıyla ihrâk idüb külli fesad ve kat eylediklerinden ilhâslarıya arz ve muhfir etmeğini şakiyyi mezbûrları bayi hal ele getirülüb fukaradan bi ğayri hak aldıkların ashâbına merd olunduktan sonra bu mekule fesâd ve şekâvetleri mukaveter olanların şer'iyile haklarında lâzım geleni ibadullah üzerinden teaddileri men'i def' olunub sübut bulan nevâdı sicil ve hüccet ve der-devlet medârıma irsâl olunmak emrim olmuştur buyurdum ki ... vusul buldukta bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel dahi şakiyyi mezbûrları bayi hal ele getirüb meclis-i şer'a ihkâr ve beraber idüb ... ederiz ise şer'iyile buldurması lâzım olanlara buldurup götürüp mukaddemâ bir defa şer'iyile görölüb fasl olmayan hususların temâm-ı hak ve adl üzere müfettiş ve tefahhus idüb göresim i'lâm olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer'i kavimle amel idüb dahi nehb-ü ğâret eyledilerin emvâl ve eşyaların hazine ile ba'des sübut ashabına el verdikten sonra bu mekûle fesâd ve şekâvet üzere olanların şer'iyile haklarından lâzım geleni icrâ ve ikrârlarını sübutu mevadı sicil ve hüccet idüb der-devlet medârıma arz ve i'lâm idüb min ba'de şer'i şerif ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş ittirmeyüb hususu mezbûr için bir dahi emrim varmalı eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timât kılasın tahriran fi evâsıt-ı şehri-i receb sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 22 / Belge 41

Belge Özeti: Telbâşer nâhiyesinde 6000 akçe tımarı olan Ali'nin tımar berâtını yenilemediği için gönderilen fermân

Çün inâyet-i aliyye mukadderi şahâne ve himâye-i seniyye-i mu'tad padişahânım ibâd ve itâba mutad ... irtifa-ı şan ve müstevcid ve ihtilalı mekan olanlar hakkında mutasarrıf bi dertefidir ... ala heze işbu darende-i tevki'-i refi'i-ş-şân hâkanî nakil terliğ belig meserred ünvanı tacdarı kıdvetül-emâsil ve'l-akrân Abdurrahman zîde kadrehü dergâh-ı muallama gelüb Ayıntâb sancağında Telbâşer nâhiyesinde ... nam karye ve gayriden altı bin akçe tımar ile Ayıntâb kal'ası dizdarı olan Ali neferâtı ile hüsn-i zindegânesi olmadığından gayri iki defa cülus-u hümâyûnum vâki' olmağla tecdid berâd eylemeyib dizdarlığı mezbûre rağbet etmemekle ol vecihle mahlül olduğu livâ-i mezbûre mütesellim i'lâmı ile kendine virilmek bâbında inâyet ricâ etmeğin tevcih olunması için sene selâse ve mie ve elf cemâziyel ahirinin evail-i tarihi ile hükm-ü şerifim verdikten sonra tezkiresi ihraç olunmak fermânım olmağım zikr olunan altı bin akçe tımar ile kal'a-i mezbûre dizdarlığına rağbet eylemeyip neferâtı kal'a-i mezbûre ile hüsn-i zindegân üzere olmayan âli tahvilinden merkûm Abdurrahman zîde kadrehüye tevcih olunub virdim ki zikr olunur ve buyurdum ki ba'del-yevm tahtı yed'inde olub tasarruf kılıp şol ki vezâif-i hüdematı kal'a-i mezbûre dizdarlığı ve ... müra'i ve müeddi kıla ve kal'a-i mezbûrun kethüdâsı ve neferâtı ve sâir ahâlisi üzerlerine dizdar olub dizdarlığına müteallık ümurda müracaat edenler ol babda hiç ehaddi mani' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi 20 şehri reb'ül-evvel sene selâse ve mie ve elf

Sene fi 13 ramazan 1103

Edirne Mahrusu

Sayfa 23 / Belge 42

Belge Özeti: Ayıntâb'da Osman için gönderilen tecdid berâtı

...

Devlet-i ikbali saadet iclâl ile tahtı alî ... üzere cülus-u hümâyûn sa'âdet makrûnum vâki' olmağla umumen tecdid-i berâtı fermân-ı âlişanım olmağın Ayıntâb'da vâki' Ayıntâb mahkemesinde vâki' vâzife-i muayyene ile muhızırbaşı olan işbu rafi-i tevki-i refi'u-ş-şân hakânı Osman halife elinde olan berât-ı sureti ketip tecdidin ricâ etmeğin hakkında müzeyyed Ayıntâb padişahânım zuhura getirüb mezbûrun berât-ı sureti mücebince bin yüz iki ramazan-ı şerifinin yirmi ikinci gününde müceddiden bu

berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr Osman halife varub üslûb-u sâbık üzere Ayıntâb mahkemesinin muhızırbaşısı olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra bundan evvel minvâl üzere mahkeme-i mezbûrede vâzife-i muayyene ile muhızırbaşı olanlar mutasarrıf olmuşlar ise mezbûr dahi ol minvâl üzere vâzife-i muayyenesi ile muhızırbaşı evveliyeye ol bâbda taraf-ı âhirden bir fert dahl ve taarruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar sene şehri fi'l yevmi's sâni şehri receb sene selâse mie ve elf

Sayfa 23 / Belge 43

Belge Özeti: 8000 akçe ile Kızılkenar karyesine Ahmed Halife'nin atanması hakkında berât

...

İş bu rafî-i tevkî-i refî-i ş-şân-ı şehriyâri Ahmed halife zîde salahu divân-ı hümâyûnuma arzuhal idüb Ayıntâb kurbunda Kızılçakenâr mezrasının sülüs vakfı ve selasânı Dimos mukâtaasına dahil olub senede sekiz yüz akçe ziyâde vermek üzere kendine deruhde ve berât-ı şerif virilmek bâbında inâyet ricâ etmeğini hazine-i amiremde mahfuz olan başı muhâsebe defterlerine nazar olundukta Dimos Ayıntâb mukâataasına tâbi' Kızılçakenar nâm karyenin senede otuz sekiz kuruş ile üç rub u mali Dimos Ayıntâb mukâataasının eminleri ... dahil olduğu derkenar olunub arz olundukta sekiz yüz akçe ziyâde ile sene be sene mal-ı mirisini mukâata-i mezbûre eminlerine edâ eylemek şartıyla sahib-i arzı hale deruhde ve berât-ı şerifim virilmek fermânım olmağını hakkında müzeyyid i'nâyeti padişahânım zuhura getirüb bin yüz üç cemâzi-yel-âhîrinin yirmi yedinci gününden bu berât-ı hümâyûnu virdim buyurdum ki mezkûr Ahmed halife varıp zikr olunan karye-i evveli geldiği şer'i kânundan üzere zabt ve rabt idüb vâki' olan mahsülât ve rüsumât bi hasebi ş-şer'i ve'l-kânun mirisi için ahz ve kabz idüb ve senede malı olan otuz sekiz kuruş ile ve üç rub'u ziyade eylediği yüz sekiz akçeyi vakti zamanıyla Ayıntâb mukâataası eminlerine edâ ve teslim eyleyip yedinden dahi ma'mul temessük aldıkça taraf-ı âhirden kimesneye müdâhale eylemeye şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi'l yevmi's sâni aşera şehri cemâzi-yel-evvel

Sene selâse ve mie ve elf

Edirne mahrusu

Sayfa 23 / Belge 44***Belge Özeti: El-Hac Hasan'a kiraya verilen bağ hakkında***

Vech-i tahrir-i huruf budur ki hâliya vali-i Maraş saâdetli Ali Paşa Efendimiz hazretlerinin havacı mülhakatından livâ-i Ayıntâb'da vâki' Havas karyelerinin bin yüzü üç senesinden vâki' olan mahsûlat ve sonra bağ vesayir hububat cüz-i ve külli ... iseler ticâretimizde olmağla işbu hafızı temessük El-Hac Hasan Ağa'ya icâreye virilüb zabtı için temessük verilmiştir sizler ki livâ-i mezbûrda vâki' kara ... eyaletleri siz sene-i mezbûrda vâki' olan mahsûlât ve sonra bağ vesâir hububat cüz-i ve külli her ne ise mezbûr Hasan Ağa'ya edâ ve teslim idüb kendinden icâzetsiz harman kaldırmayasın tahriran fi evâhiri ramazani'l mübarek sene 1103

Maraş kaymakamı mîr-i mîran

Sayfa 24 / Belge 45***Belge Özeti: El-Hac Hasan Ağa'ya kiraya verilen bostanlar hakkında***

Bais teskire budur ki

İşbu bin yüz üç senesinde deruhdemizde olan Ayıntâb sancağı haslarından şehir etvafı mahsül ve sonra bağ ve sığır mahsülü tamamen ve niyet etraf şehirde vâki' bostanların yakınına işbu hafızı temessük El-Hac Hasan Ağa'ya biz dahi icâre virilüb ol dahi deruhde ve kabul idüb zikr olunan etrafı şehirde gerek sığır gerek ... etrafı şehirde vâki' bostanların tamamen zabt ve rabt ahz ve kabz tarafımızdan ve taraf-ı ahirden bir kimse müdâhale eylemeyeceği tahrirât-ı evâhiri şehr-i şabani'l muazzam Ayıntâb müslim Mustafa Kasım

Sayfa 24 / Belge 46***Belge Özeti: Vergilerini vermek istemeyen cemaatler hakkında fermân***

Kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkâm me'adinü'l-fazl ve'l-keîâm Yeni İl ve Türkmen Haleb kadıları zîde fazlühüma tevki'i-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki bin yüz üç senesine mahsûb olmak üzere Türkmen ... El-Hac Ahmed zîde Mehmed'e divan-ı hümâyûnuma arzuhal gönderüb Yeni İl ve Türkmen Haleb havası cemaatleri yüz seneden mütecaviz mutad-ı kadim üzere vere geldikleri hisselerin vermeyip bin yüz iki senesinde bâzıları birer tarik ile sirret ile hilâf ellerine şekvâ fermânı alub mu'tad-

ı kadîm olan rüsumâtı veririz deyû niza'dan hali' olmayub ve cemiyet olmayub mali külliye ğadr eylediklerin bildirüb kadimden vere geldikleri rüsumatların mu'tad-ı kadim üzere verdirip ve cemiyet ittirmeyüb rüsumâtları tahsil olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eylediği ecilden imdi kadiminden vere geldikleri rüsumat-ı şer'iyle emr-ü defter-i mücebince tahsil ettiresiz deyû fermânım olmuştur ve buyurdum ki hükmü şerifimle

Vardık da bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb Türkmen Haleb ve Yeni İl hasları cemaati reâyâsından bazıları birer tarikle ellerinden alub ve sirret idüb yüz seneden beri vere geldikleri rüsumların noksan üzere teklif idüb ğadr etmişler ise ol mekûle şer'la tenbih idüb ve kadimden vere geldiklerini rüsumların emri defter mücebince tahsil ettirtip muhâlefet üzere olanları arz ve i'lâm idüb izaat-ı miriden ihtirâz eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timat kılсын tahriran fi'l yevmi'l ısrin cemâzi-yel-evvel sene selâse mie ve elf

Muğataa

... Türkmen Haleb kaymakamlık Ayıntâb muhâsebe ... ve badı hevâ ...

Sayfa 25 / Belge 47

Belge Özeti: Şeyh Davud'un arzuhali üzerine gönderilen berât

Sulehâdan işbu refiü'ş-şân hakâni Şeyh Davud zîde salahuhu divan-ı hümâyûnuma arzuhâl idüb bundan akdem ibnâ-i sipâhiyânın olub Dimos Ayıntâb mukâtaası malından almak üzere yevmi on bir akçe ulûfe ile mütekâid olan ...?... Mustafa olub ulûfesi mahlül olmağla kendine virilmek babında inâyet ricâ etmeğini hakkında ferid inâyet padişahânım vücuda getirüb bin yüz üç cemâzi-yel-âhîrinin üçüncü gününden verilen rüüsü hümâyûnun suret-i mücebince mahlülü mezbûr yevmi on bir akçenin üç akçesi hazineye mâid olub ve yevmi sekiz akçesi Dimos Ayıntâb mukâtaası malından olmak üzere tevcih idüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr varıp tâyin olunan yevmi sekiz akçe ulûfesi Dimos Ayıntâb malından alub mutasarrıf ola şöyle bileler alâmeti şerife i'timat kılalar tahriran fi'l yevmi'r rabi şehri-recebü'l mürecceb sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 25 / Belge 48

Ayıntâb'da vâki' gök meydanda ıdeyn musallasında yevmi bir akçe vâzife ile hâtib olan işbu darende-i fermân-ı hümâyûn meserret makrûn hakânı Mevlana ...Usuliddin zîde şerefü sıyadete hü der-saâdetime gelüb hitâbeti mezbûru askeri tarafından berât ile tevcih olunub üzerinde olmağla mahalline kayıt olunub mücebince mâliye tarafından berât-ı şerifi âlişân virilmek bâbında inâyet ricâ etmeğini hakkında müzeyyed Ayıntâb padişahânım vücûda getirüb mahalline kayıt ve bin yüz iki zilhiccesinin yirmi altıncı gününden bu berât-ı hümâyûnu saadet makrûnu virdim ve buyurdum ki mezkûr varıp ıdeyn-i şerife de musallası mezbûrda hâtib olub eda-yı hizmet eyledikte sonra bundan evvel hâtib olanlar ne vecihle mutasarrıf olagelmışler ise mezkûr dahi tâyin olunan yevmi bir akçe vâzifesin ol minvâl üzere alub mutasarrıf olub ol bâbda tarafı ahirden bir ferd mani' ve müzâhim olmayub dahl ve taarruz eylemeyeler şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi'l yevmi'l hâmis ve'l ısrin min zilhicce sene

Sayfa 25 / Belge 49

Belge Özeti: Şeyh Muslahaddin zaviyesinde Şeyh Mustafa'nın vefât etmesi üzerine yeni görevlinin atanması hakkında berât

Havni fırka-i hülya-i nâim inâyetimle dâima sühremend ve bir murâd olmak âdet-i hüsn-ü şehriyâri ve kaide-i müstahşie bahtiyarıdır binaen alâ zelik sahabe-i güzinden hazreti Halid ibni Velid razıyallahü teala utbe-i evladından İsmail Salib oğlu olub medine-i Ayıntâb'da vâki' Şeyh Muslahattin zaviyesinin vâzife-i maneviyesiyle zaviyedârı ve evkâfınım mütevellisi olan Şeyh Mustafa fevt olmağla tevelliyet ve zaviyedârlığı mezkûru müteveffâ-yı mezbûrun sulbü oğlu işbu tevki-i refi'uş-şan şehriyari ve nakil yarlıg belig meserred unvan tacdarını kıdvetü's sülehâi's sâlikin Eş-Şeyh Halid zîde takvâhü'ye tevcih olunmak babında inâyet ricâsına ve kıdvetü'n-nevâb ve'l-müteşerri'in Ayıntâb kazasında nâib-i şer'i olan Mevlana Osman zîde ilmühü arz ve i'lâm etmeğini hakkında müzeyyed inâyet padişahânım vücûda getirüb nâibi mezbûrun arz ve bin yüz üç şabani'l muazzamının on birinci senesi tarihiyle müverrih verilen ruusu hümâyûnum mücebince tevcih idüb bu berât-ı saâdet ayâtı virdim ve buyurdum ki mûmâileyh Şeyh Halid bin Şeyh Mustafa zîde takvâhü varıp zaviye-i mezbûrede zaviye vârid evkâfına müteveli olub şol ki hudemât-ı lâzimesidir dâi müeddi kaldıktan sonra bundan akdem zaviye emin burada zaviye vârid müteveli olub vâzife-i muayyenesine mutasarrıf olanlar ne minvâl üzere mutasarrıf olmuşlar

ise ol minvâl üzere mutasarrıf ola ol babda hiç fet dahl-i ve taarruz kılmayub mani' ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi'l yevmi'r râbi' aşera şehri şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Edirne mahrüsü

Sayfa 25 / Belge 50

Belge Özeti: Orul karyesinde avâızların alınması hakkında

Bin doksan dokuz senesinde Ayıntâb karyelerinin Orul karyesinin emrü defter mûcebince avâızları ... alınıb yedlerine temessük vermiştir ahirden kimesne mani olmaya vesselam

El-Hac Ahmed Ağa

Oğlu bitaben gösterip mezbûrların yedinde temessük zuhur etmeğle asıl temessük verilmiştir

Bahtım cay Ahmed Ağa

Sayfa 26 / Belge 51

...

Înâyeti vâki' ... Hacı Ahmed eyledim ki Muslihanın yevmi bir akçe vâzife ile mütevellî olan İsmail nâm kimesne eda-i hizmet itmeyüb terk etmeğle ref olunub birine eyabı istihkaktan işbu râfi'-i tevki'-i Osman nâm kimesne her vecihle layık ve mahalli müstehak olmağını yevmi bir akçe vâzifesi ile tevcih olunub berât-ı şerifi Alişân virilmek bâbında hak talep etmeğle vâki' ise sadaka idüb bu berât-ı hümayûnu virdim buyurdum ki ba'del-yevm mezbûr zikr olunan muslihanın terki hizmet eden mezbûrun yerine mütevellî olub hizmeti lâzimesini müre'i ve müeddi mahallinden yevmi bir buçuk sene mutasarrıf olub ve ... deyû ömrü üzere ikrâr için duâya müdâvemet göstere ol babda taraf-ı âhirden merdü mâni' ve müzâhim olmayub mezbûre asla dahl ve taarruz kılmayalar şöyle biline alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi evâhir-i şehri rebî-ül-âhir sene isneteyni ve mie ve elf

Sayfa 26 / Belge 52

Emîr'ül-ümerâil-kirâm, kebîr'ül- küberâi'l- fihâm zül-kadr ve'l-ihtirâm sahibü'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Maraş beylerbeyisi dâme ikbâlehü ve akzâ-yı kuzati'l-müslimin evlâ-yı vülati'l-müvahhidin mâ'denü'l-fazl ve'l-yakin rafi'-i a'lâm-ı şer'iyye ve'd-din vâris-i ulumi'l-enbiyâ ve'l-mürselin el-muhtass bi mezid-i i'nâyeti'l-meliki'l-mu'in Mevlana Maraş kadısı zîde fezayilihü tevki'i refi'-i hümâyûn vasıl olacak malum olaki darende-i fermân-ı hümâyûn Seyyidi dergahı mauallame gelüb Maraş sancağında ... nâhiyesinde 200999 akçe berâtı şerifimle müşteri mutasarrıf olduğu tımar karyelerinden Sakız kebir nam karye hasılı Mahsüb cemaati Kara Molla Anhü dergah reâyâsından kimesnenin alakası yok iken Türkmen ... olanlar Üsküdar reâyâsından deyû zabt ve rabt idüb dahl etmeğle ülfet olan berâtı mücebince zabt ettirilmek babında inâyet rica etmeğini defter hane-i amiremde mahfuz olan defter-i icmal ve mufassal ruznamçe-i hümâyûnuma müracat olundukta zikr olunan cemaati mezbûre tahrirde Sakız kebir ihmali ... dahil icmali tımar cemaatinden olmak üzere tahriri defter olmağla ber mü'cebi defter-i hakanı zikr olunan cemaatte Türkmen ve ... olanların alakası yoktur deyû bi'l-fiil defteri emin olan iftiharü'l emacid ve'l-ekârim Mustafa dame mecdühü kalemiyle arz ve baş muhasebe ve Haremeyn-i Şerifeyn muhasabelerine nazar olundukta Yeni İle Türkmen voyvodaları aklamının başı muhasebede kaydı olmayub ve Haremeyn muhasebesinde Kara Musalı cemaati tahriri cedid defterinde bulunmamakla defter emini arz mücebince Türkmen voyvodaları tarafından müdahale olunmamak emrim olmuştur buyudum ki sadır olan emrim üzere zikr olunan cemaati Kara Musalı reâyâsını elinde olan berât mücebince zabt ve tasarruf ve vâki' olan mahsülat ve rüsumatını ahz ve kabz ettirib min badi vechi meşruh üzere Üsküdar reâyâsıdır deyû dahl eden mezkûr Türkmen voyvodaları ve tarafı ahirden bir ferdi dahl ve taarruz ettirmeyesiz dahl idüb berâtı mücebince tahvil tarihine deşti mahsülünden almış ise badessübut hükm idüb geri küsüratı veresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timât kılasız tahriran fi evahir-i şehr-i cemâzi-yel-âhir sene ehadün ve mie ve elf

...

Sayfa 26 / Belge 53

İş bu darende-i fermân-ı hümâyûn kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ala zîde kadrühü divanı hümâyûnuma arzuhal salub Dimos Ayıntâb kazalarından ... nam karye kimesnenin maktûu olmayub reâyâsı ... perişan üzere olmak reâyâsın yerlerine iskân

ve Őein ve abadan idüb malı mirisinden beş yüz akÇe ziyadesiyle kendine deruhde olunub miratı alişânım virilmek babında inâyet rica etmeğini hazine-i amiremde mahfuz olan baş muhasebe defterlerine nazar olundukta Dimos Ayıntâb mukâtaasına tâbi' ... karye-i tevezzül nam karyenin senede elli bir kuruş malı maktû olduğu derkenar olunub arz olundukta beş kuruş ... deruhde olunub berât-ı alişânım olmağını hakkında müzeyyed i'nâyeti padişahânım zuhura getirüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezkûr Ali zîde kadrühü varıp zikr olunan karye-i evvelki adet ve kânun üzere zabt idüb ve vâki' olan külli ve cüzzi mahsûlat ve rüsumatın bi hasebi'Ő-Şer'i ve'l-kânun miri için ahz ve kabz eyleyib ve malı maktûğ olan senede 56 kuruş Őamisine Ayıntâb emini olanlara vakti zamanıyla eda ve teslim idüb yedine mamûl be temessük aldıkÇa tarafi ahirden kimesne müdahale eylemeye Şöyle bileler alâmet-i Şerife i'timat kılalar tahriran fi salis Şehr-i cemâzi-yel-evvel sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 27 / Belge 54

...

Mehmed Bünyan ed-düveliye ... el mahfuf bi sunufi avatıfı'l mülki'l ala Haleb eyaleti mutasarrıfı olan vezirim Paşa ademullahü teâlâ iclalehü ve akza-i kuzatü'l müslimin evla-yıvülatı'l-muvahhidin ma'denü'l-fazl ve'l-yakinvâris-i ulûmi'l-enbiya-i ve'l-mürselîn rafi-i i'lâmü'Ő Şerife ve'd-din el muhtas bi temdidi i'nâyeti'l mülki Mevlana Haleb kadısı zîde fazlühü ve iftiĥârü'l-emâcid ve'l-ekârim dergâh-ı muaallâm kapıcı baŐılarından Zülġaffar dâme mecdehü tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki iftiĥarü'l-emâcid ve'l-ekâbir sâbıkan baş defterdârım olub sabıkân Halep muhassılı olan Yusuf dâme mecdehü Edirne'de divân-ı hümâyûnuma arzuhal gönderüb bin doksan sekiz ve doksan dokuz ve yüz ve yüz bir senelerine muhassılı mahsûb olmak üzere uhdesinde olan Haleb muhassıllığı aklâmından mukâtaat ... deruhdecileri vesâir yerlerde olan teyaları cüz'i ve külli marifet-i Şer'iyle yed'ine veren memhur ve mümzî defter kendilerinin temessükâtı mücebince mûmâileyh kapıcı başı Zülġaffar dâme mecdehü tâyin olunub Haleb'e dahil oldukta tahsiline mübâşeret idüb Haleb ayânından bazı kimesneler zimmetlerinde olan mal-ı miriyi ekli bel'etmek için kendi hevâlarına tâbi' olub ve bazıları dahi tahrik ve mahkemede cemiyet idüb mâlı mirinin ipdâline bâis mûmâileyhin tahsiline mâni' oldukların bildirüb memhur ve mümzî defter ve kendi temessükâtları mücebince

mal-ı miri tahsil ve inâd ve muhâlefet idüb mal-ı mirinin tahsiline mani' olanlar ahz ve kabz ve mal-ı miri bi't-tamam edâ olunmadıkça ıtlâk olunmamak bâbında emr-ü şerifim virilmek ricâ eylediği ecilden imdi mezbûrum sene-i mezkûrlarda kalan bekâyâsı yedinde olan mümzî ve mahtüm defter mûcebince şer'iyile tahsili lâzım gelenlerden tahsil ve mani' olanlar ahz olunub isim ve resimleriyle tahrir ve derdevlete i'lâm olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardıkta bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb zimmi dahi minvâli meşruh üzere sinin-i mezkûrede muhassılık malından mültezimin ve mübaşirin vesâir mahallerde olan bekâyâsın yerli yerinden ve bir defa edâ eylemeyenlerden muhassıl müşârünileyhin yedine verilen mühürlü ve imzâlı defter ve kendilerinin ma'mul be temessükâtı mûcebince ma'arifeti şer'iyile tahsili lâzım gelenlerden bayi vechi kan tahsil ve edâ ve teslim itirilüb hilaf-ı şer'i kânun ve muğayir defter ve temessükân kimesneye teallül ve niza' ettirmeyesiz ve şöyle ki bundan sonra dahi mal-ı mirinin tahsiline mani' olur varsa men'ü def idüb memnu' olmayanları ahz ve isim ve resimleriyle yazıp bildirüb der-saadetime i'lâm eylesiz ki mâl-ı mirinin tahsiline mani' oldukları için haklarında fermânım ne vecihle sâdır olur ise ona göre amel oluna şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timât kılasın tahriran fi'l yevmi's sânî aşera şehri-i cemâzi-yel-âhir sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 27 / Belge 55

Akzâ-yı kuzâti'l-müslimîn evlâ-yı vülât'il-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l mürselin rafi-i i'lâmü'ş şerife ve'ddin el muhtas be temdidi i'nâyeti'l mülki'l muayyen Mevlana Ayıntâb kadısı zîdet fezailehü tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki iftiharü'l-emâcid vel-ekârim sâbıkan baş defterdârım olub bin yüz bir senesi Haleb muhassılı olan Yusuf dâme mecdehü tarafından Dimos Ayıntâb mukâtaası tahsiline vekili olan Halil zîde kadrehü divan-ı hümâyûnuma arzuhal sanıp mukâtaa-i mezbûrenin tahsiline müstakillen vekil olduğu hasebiyle mukâtaa-i Dimos Ayıntâb aklâmından olmak üzere Karataş ve Kızıllhisar ve Kalağuz nâm karyeleri müzeraâtı ile bir seneye değin Ayıntâblı Hüseyin nâm kimesneye bin yüz elli kuruş bey müzeyyed eyledikten sonra a'şâr-ı şer'iyyesin furuht idüb zabtına şuru' idüb kabz edecek mahalde muharrem nâm kimesne on iki adet müzari'i berâtla mâl-ı kadimi ile deruhde idüb ve tarafından vekil ibrâz etmeğle müzâraatı berâtında mestur olan yüz altmış riyâl kuruş ile zabt eylediği ecilden mukaddemâ bin yüz elli kuruşa

deruhde eden Hüseyin zikr olunan mezra'alar ihrâç olunmağla ekseriyâ öşür bu mezra'alardan alınır idi

Sayfa 28 / Belge 55'in devamı

Deyû kasr-ı yed idüb bu sebep ile mal-ı miriye külli ğadri gir lâzım gelmeğini mezkûr muharrem Edirne'de fevt olub vârisi ma'ruf ve ma'rufesi mevcut olmayub mücerred vekili kabz etmeğle ve berâtında tazarru olunan mal-ı miri öşre muâdil olmayub miriye zararı olmağla ve alınmayıp bâkî kalmağla münâsip görülmeyip mezbûr ... furuht olunduğu üzere cümlesini bin yüz elli kuruşa muharremi vekili kabul ederse meblağ-ı mezbûrun edâ ve teslim idüb ve eğer imtinâ eder ise ol vecihle aldığı kuruş marifeti şer'iyile mezkûr Hasan teftiş idüb kabz eylemek için emr-i şerifim virilmek bâbında inâyet ricâ etmeğini hazine-i amiremde mahfuz olan baş muhasebe defterlerine nazar olundukta zikr olunan kuralar Dimos Ayıntâb mukâtaası tevabi'inden olub ve mukâtaa-i mezbûrenin bin yüz bir senesine mahsûb olmak üzere Haleb muhassılı mûmâileyh Yusuf dâme mecdehünün der- uhdesi olduğu derkenar olunub arz olundukta imdi Haleb muhassılı uhdesinde olmağla yedinde olan berât-ı mûcebince tahsil ettirtip şer' ve kânun üzere amel olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerifimle emektarlardan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akran Ahmed zîde kadrehü vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi zikr olunan Kızılhisar ve Kalağuz ve Karataş nâm karyeler müzarii ile Dimos Ayıntâb mukâtaası tevâbilerinden olub mukâtaa-i mezbûrenin yüz bir senesinde muhassıl mûmâileyhin uhdesinde olmağla bi hasebi'ş-şer'i ve'l-kânun mûmâileyhi tarafından vekil olan mezbûr Halil zabt etmek lâzım iken ahirden muharremi vekili zabt etmeğle miriye ve iltizâmına zarar tertib idüb ğadr olunmağla yedinde olan berâtı mûcebince zabt ve zikr olunan kara ve müzaride ahirin aldığı aşâr ve gayrühü ne ise yerli yerinden ma'arifet-i şer'iyile tahsil ettirtip kat'a kimesneye teallül ve niza' ettirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timât kılâsın tahriran fi'l yevmi'l aşera şehr-i cemâzi-yel-evvel sene isneyn ve mie ve elf

Kostantiniyye el mahrûse

Sayfa 28 / Belge 56

Mahrûse-i Haleb sancak ... neşir şeriat ğara olan izzetli ve faziletli Efendi hazretleri ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-akrân Haleb muhassılığı aklâmından tebâayan tahsiline

me'mûr lâzım dergâh-ı ali kapıcı başlarından Zülgaffar Ağa ve Haleb mütesellimi zîde mecdühüma inhâ olunan dârende buyruldu isnânedede sâbıkân der-devlet-i medarda ... defterdarı olan Yusuf Efendi tarafından vekili Hüseyin zîde kadrehü arzuhal idüb yedinde olan mümzî ve mahtüm kadı defteri mücebince bin doksan dokuz ve bin yüz bir seneleri bekâyâsı ber mü'cebi emr-i şerifi alişân tahsil olunmak bâbında tarafımızdan dahi buyruldu iltimâs etmeyini ısdâr kılınmıştır vusûlüne gerektir ki zikr olunan üç senenin teb'ası her kimlerin zimmetlerinde ise muhzır ve mahdüm ve kadı defteri ve vârid olan emr-i âli mücebince yerli yerinden şer'iyile tahsil ettirtib şer ve kânun ve defteri muğâyir kimesneye teallül ve muhâlefet ittirmeyüb müceb buyruldu ile âmil oldunuz deyû fi 3 ramazan 1103

Bahtım huzuru sadrı âlî Ali Paşa

Sayfa 28 / Belge 57

Belge Özeti: El-Hac Abbas'a gedik tımarı verilmesi hakkında

Râfi'-i tevki'-i refi'-i ş-şân-ı hâkanî El-Hac Abbas dergahı muallâma gelüb Ayıntâb sancağında ve nâhiyesinde ... hanı nâm karye ve gayriden iki bin dokuz yüz akçe gedik tımar ile Ayıntâb kalvesi kethüdâlığı bundan akdem kendine tevcih olunub üzerinde ... kal'a kendiden razı ve şakir iken âhirden ömr-ü hilaf inhâ bir tarikiyle âlî berât ettirip özür etmeğle ... kale i'lâmıyla sene selâse ve mie ve elf recebinin 13 gününden mîr-i mîran tarafından kendine tevcih olunub berât virilmeğle mücebince inâyet ricâ etmeyini mücebince tarih-i mezkûrdan teveccüh olunmak için sene selâse ve mie ve elf ramazanının evâilinde hükm-ü şerifim virildikten sonra tezkiresi ihrâç olunmak fermânım olmağımı zikr olunan iki bin dokuz yüz akçe gedik tımar ile kal'a-i mezbûre kethüdâlığı vech-i meşruh üzere hilaf-ı inhâ alub

Sayfa 29 / Belge 57'nin devamı

Berât ettirip ğadr eden ömr-ü tahvilinden müceddiden mezkûr El-Hac Abbasa tevcih olunub lâhik ve evlâ görüp ve buyurdum ki zikr olunur maarusun beş bin mezra yazucuk tabî mezbûr yakûn beş bin dokuz yüz

Ve buyurdum ki ba'del-yevm taht-ı yedimde olub mutasarrıf kılıp şol ki vezayif-i hudemât kal'a-i mezbûre kethüdâlığıdır bi tasavvuru müra'i ve müeddi kıla ve kale-i mezbûrenin neferâtı mezbûru üzerlerine kethüdâ eyleyib kethüdâlığı müteallik

ümurda müracaatı mezbûre edeler ol babda efrad-ı ferideden bir fert mani' olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar

Tarih-i zahriye berât-ı şehri ramazan sene selâse ve mie ve elf

...

Sayfa 29 / Belge 58

Belge Özeti: Ölüm dolayısıyla berât

Ayıntâb'da vâki' Salihîye cami-i şerifinde evladiyet ve meşrutiyet üzere olan ve mürâkîfından imam ve mütevellî olan Şeyh şuhulî fevt olub biri mahlûl olmağı bir yerine işbu rafî'-i tevki'-i refî'-i hümâyûn Şeyh Ahmed el-hakiki her vecihle lâyıq ve mahallî müstehâk olmağını tevcih olunub berât-ı şerifim virilmek bâbında eşeddi riayeti inâyet eylemeyi fevti vâki' ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki bâ'del-yevm mezbûr varıp imam ve mütevellî olub hizmeti lâzimesin mûra'i ve müeddi kılındıktan sonra vâzife-i manevîyesine mutasarrıf olub vakıfın devamı ömrü devletim için dâya müdâvemet göstere ol bâbda taraf-ı âhirden bir fert mâni' ve müzâhim olmayub dahl ve taarruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi evâhir-i şehri muharremü'l harâm sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 29 / Belge 59

...

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân Dimos Ayıntâb mukâtaası emini olan Mustafa zîde mecdühü ordu-yu hümâyûnuna arz gönderüb Ayıntâb davasına tâbi' karye-i Ruhan evvelin mea mezra'a işine ve ... defter-i sultanide yüz kırk riyâl kuruş mâl-ı maktû'u olub birkaç seneden beri kura-i mezkûrun reâyası perakende ve perişân olmağla ziraat ve harâset olunmayıp hal-i muattıl kalub cânib-i miriye âidi şey-i kalil olmağını karye-i mezbûrun yazısından yirmi kuruş az ve bâdile işbu rafî'-i tevki'-i refî'i's-şân-ı şehriyâri miri âli zîde kadrehüye deruhde olunmayıp berât-ı şerifim virilmek ricâsına arz ve i'lâm etmeğini hazine-i âmiremde mahfuz olan baş muhâsebe defterlerine nazar olundukta Dimos Ayıntâb mukâtaasına tâbi' karye-i ... mezraa-i işine ... nâm karyenin senede yüz kırk riyâl kuruş malı olub Dimos Ayıntâb mukâtaası aklamından olduğı mestur ve mukayyed bulunduğı der- kenar olunub arz olundukta yirmi kuruş izdiyâd ile deruhde olunub berât-ı şerifim virilmek fermânım

olmağını hakkında müzeyyed inâyeti padişâhânım zuhura getirüb mücebince bin yüz üç şevvalinin dördüncü gününden bu berât-ı hümayûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr mir âli zîde kadrehü varub karye-i mezbûru olunageldiği üzere zabt ve rabt ve vâki‘ olan mahsülât ve rüsümâtın bi hasebi‘ş-şer’i ve’l-kânun ahz ve kabz idüb ve senede mâlı maktû‘u olan yüz kırk kuruş ve izdiyâd olan yirmi kuruş ki cem’an yüz altmış kuruş vakti zamanıyla Dimos Ayıntâb mukâtaası emini olanlara edâ idüb yed’ine ma’mûl be temessük olduğu âhirden bir ferd müdâhale ve muâraza eylemeye şöyle bileler alâmet-i şerife i’timât kılalar tahriran fi’l yevmi’s sabi’ min şehr-i şevvali’l mükerrerem sene selâse ve mie ve elf

Buyurdu sahra-yı Edirne

Sayfa 30 / Belge 60

Belge Özeti: Kızılhisar karyesinde 225,5 kuruşa Süleyman’a tımar verilmesi hakkında

...

Kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Dimos Ayıntâb mukâtaası emini Mustafa divân-ı hümayûnuma arz gönderüb Dimos Ayıntâb mukâtaası aklâmından Kızılhisar karyesi ve tevabi-i mezraları senede iki yüz yirmi beş buçuk kuruş maktû’a Süleyman nâm kimesne üzerinde olub mâl-ı maktû’unu vakt-i zamânıyla edâ eylemediğinden gayri reâyâ fukarâsına zulm ve teaddisi olmağla ref olunub yerine işbu dârende-i fermân-ı hümayûn meserred makrûn hakânı miri Âli zîde kadrehüye mehr-i sen malını vakti zamanı ile verip şeyn ve abâdan etmeyi şartıyla deruhde ve berât ettirilmek i’câline arz etmeyi hazine-i âmiremde mahfuz olan baş muhâsebe defterlerine nazar olundukta Dimos Ayıntâb mukâtaasına tâbi’ Kızılhisar karyesi ve tevabi’i Güvercinlik mezra’ası ve Bey sekisi ... mal-ı maktû’u olan iki yüz yirmi beş buçuk kuruş mal-ı Dimos emini olanlara vermek üzere bin yüz iki senesinde Süleyman nâm kimesneye deruhde ve berât verilmiştir deyû derkenar olunub arz olundukta bin yüz üç senesine mahsüb olmak üzere mâl-ı miriyi bi’t-tamam teslimi hazine eylemek şartıyla merkûm mir Ali’ye deruhde olunub berât virilmek fermânım olmağını hakkında müzeyyed inâyet-i padişâhânım zuhura getirüb bu berât-ı hümayûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr mir Ali zîde kadrehü varıp karye-i mezbûreyi tevabi’i ile bin yüz üç senesi muharremi ibtidâsından ola geldiği şer’ ve kânun üzere zabt ve rabt ve

vâki' olan mahsûlât ve rûsumâtın bi hasebi'ş-şer'i ve'l-kânun miri için ahz ve kabz eyleye ve sene-i mezbûreye mahsub olmak üzere bin yüz üç ramazanın on birinci gününden Ayıntâb sâkinlerinden mezbûr mir Ali zîde kadrehü yediyle iki yüz kırk yedi esedî kuruş ve otuz akçe teslim ruznamçe-i hümâyûn olub ve madem ki be her sene karye-i mezbûrenin zikr olunan malını vakti zamânıyla teslimi hazine eyleye mutasarrıf olub âhirden bir fert ve Dimos eminleri dahl ve taarruz eylemeyeler şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi'l yemi's sâlis aşera min şehr-i ramazani'l mübarek sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 30 / Belge 61

İş bu rafi'-i tevki'-i refi'i'ş-şân-i şehriyâri kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân El-Hac Süleyman zîde kadrehü divân-ı hümâyûnuma arzuhal idüb bin iki yüz iki senesine mahsûb olmak üzere iki seneye tahvil ile Ayıntâb Dimos mukâtaası kendisine deruhde ve berât-ı alişânım virilmek bâbında inâyet ricâ etmeğin hazine-i âmiremde mahfuz olan baş muhasebe defterlerine nazar olundukta Dimos Ayıntâb ve tevabii mukâtaası bin yüz üç senesi muharremi ğurresinden senede bin kırk bir riyâl kuruş olduğu derkenar olunub arz olundukta bin beş yüz kuruş peşin istenilip de teslim olunmak üzere berât-ı şerifim virilmek fermânım olmağın hakkında müzeyyed inâyedi padişâhanım zuhura getirüb bu berât-ı hümâyûnu saadet makrûnu virdim ve buyurdum ki mezkûr El-Hac Süleyman zîde kadrehü varıp mukâtaa-i mezbûru bin yüz üç senesi muharremi ğurresinden bir sene tamamına deyin ola geldiği üzere zabt ve rabt ve vâki' olan mahsûlât ve rûsumâtı bi hasebi'ş-şer'i ve'l-kânun miri için ahz ve kabz ve senede malı olan bin kırk bir riyal kuruşu sene-i ahirine değin teslimi hazine idüb mukâtaa-i mezbûreden mütekâidin ve duâğüyâne vâzifesine mutasarrıf olanlar yedlerinde olan cedid-i berâtları mücebince verib ve berâtları suret-i zuhuruna hüccet ettirip ve getirüb ve deynine mahsûb oluna şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi evâsıt-ı şevvali'l mükerrerrem sene selâse ve mie ve elf

Buyruldu sahra-yı Edirne

Kayıt fi 26 recep sene 1103

Sayfa 31 / Belge 62

Belge Özeti: Şeyh Mehmed'in arzuhalı üzerine gönderilen berât

...

Ayıntâb sâkinlerinden olub talebe-i ulumdan olan işbu rafi‘-i tevki‘-i refi‘i’ş-şân-ı hâkanî kıdvetü’s sülehai’s sâlikin Şeyh Mehmed zîde ılmehü Edirne’de divan-ı hümâyûnuma arzuhal olub Dimos Ayıntâb mukâtaası karyelerinden Süleyman nâm karyenin miri be her sene bâ’del mahsül emin olanlar edâ ve teslim etmek üzere kendine deruhde ve berât-ı şerifim virilmek bâbında inâyet ricâ etmeğini hazine-i amiremde mahfuz olan baş muhasebe defterlerine nazar olundukta Dimos Ayıntâb mukâtaasına tâbi’ Süleyman nam karyenin senede malı maktû’ yetmiş yedi kuruş ile on altı akçeye olduğu derkenar olunur arz olundukta derkenarı mûcebince mezbûre deruhde olunub berât-ı şerifim virilmek fermânım olmağını hakkında müzeyyed inâyet padişahânım vücuda getirüb bin yüz üç cemaziye’l evvelinin yirmi sekizinci gününden bu berât-ı hümâyûn saadet makrûnu virdim ve buyurdum ki mûmâileyh Şeyh Mehmed zîde ılmehü varıp karye-i mezkûru kadiminden ola geldiği şer ve kânun üzere zabt ve mutasarrıf ve vâki‘ olan mahsûlat ve rûsumâtı bi hasebi’ş şer‘i ve’l-kânun miri için ahz ve kabz eder ve senede mâl-ı maktû’u olan yetmiş yedi kuruş ile on altı akçeyi vakt-i zamanıyla Dimos Ayıntâb mukâtaa’ası emini olanlara edâ ve teslim ve ... ma’ mûl be temessük aldıkça taraf-ı ahirden kimesne müdahale eylemeye ve şöyle bileler alâmet-i şerife i’timât kılalar tahriran fi’l yevmi’d tasi’ işrin min cemâzi-yel-evvel sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 31 / Belge 63

...

Ayıntâb’da vâki‘ Boyacıoğlu cami-i kurbunda Kır Yusuf ... vâki‘ mescid-i şerifinin imamı olan Mehmed kendi hüsnü esnamıyla sulb-i oğlu işbu rafi‘-i tevki‘-i hümâyûn Mustafa’ya fariğ olub mezbûr nefer her vecihle layık ve mahal-i müstehak olmağını tevcih olunub berât-ı şerifim virilmek bâbında istidâsı i’nâyet etmeğini vâki‘ ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdim buyurdum ki bâ’del-yevm mezbûr varub imam olub hizmet lâzimesi ... vücuda kaldıktan sonra yevmi beş akçe vâzife ile mutasarrıf olub vâkıfın ... duâyaya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerife i’timât kılalar tahriran fi evâil-i şehr-i recebi’l mürecceb sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 31 / Belge 64

Belge Özeti: Şeyh Mehmed’in arzuhalı üzerine gönderilen fermân

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'in bil fiil Ayıntâb kazasında nâib-i şer'î olan Mevlana zîde ilmehü kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Maraş mütesellimi zîde kadrehü tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki darende mizmân-ı hümâyûn Şeyh Mehmed saadetime arzuhal idüb kaza-i mezbûrda vâki' bin yüz üç senesinde olan Dimos mukâtaası kuralarından nifah nâm karye toprağında olan bostanlardan ve attar ve bahçelerinden defter-i cedid-i hâkânide mukâtaa-i mezbûreye üşür hâsıl kayd olmuş iken bostan ve bahçe ashapları defterde bostan ve asârdan asker yazılmış değil iken mahsülümüzden bir öşür vermesiz askere veririz deyû hilâf-ı şer'î kânun defter teallül niza' idüb mahsülüne ğadr olundu ... bildirüb ol bâbda emr-i şerifim ricâ etmeğini buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkta hak üzere ... veled saadetimden ihraç olunmuş mühürlü sahih suret-i defter-i hâkanî taleb ve nazar idüb ... arz olunduğu üzere karye-i mezbûr toprağında olan bostan ve asâr bahçelerinde defterde mülkünü kayıt olmayub öşür kayıt olunmuş ise hâsıl olan mahsullerinden şer'iyle mütevakıf vecih olan öşürleri hüküm idüb el idüb asker veririz deyû hilâf-ı şer'î ve'l-kânun defter ve ... hümâyûn büyüce kimesneye teallül ve niza' ittirmeyüb mükataa'î mezbûre mahsülüne ğadr olmalı eylemeyesiz inat ve muhalefet edenleri yazıp arz idüb hususu mezbûr için bir dahi emri şerifim ... eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timât kılasız tahriran fi evâil-i şehri receb sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 32 / Belge 65

Belge Özeti: Telbâşer nâhiyesinde Hacı karyesinde cami-i şerifin hâtibi olan Kasım'ın yerine Mehmed Halife'nin atanması hakkında berât

...

Ayıntâb'da Telbâşer nâhiyesinde Hacı nâm karyede vâki' cami-i şerifin hâtibi olan Kasım nâm kimesne kendi hevâ ve ahvâsında olmağla ref' olunub yerine işbu rafi'-i tevki'-i refi'-i ş-şân-i hâkanî Mehmed Halife her vecihle layık ve mahal-i müstehak olmağı mezbûre vechi meşruh üzere tevcih olunub berât-ı şerifim virilmek bâbında inâyet ricâ etmeğini vâki' ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki ba'del-yevm mezbûr zikr olunan cami-i şerifte ref' olunan mezbûrun yerine hâtib olub hizmet-i lâzimesin müra'i ve müeddi kaldıktan sonra tâyin olunan vâzife-i ma'neviyesine mutasarrıf olub vâkıfın bir dahi ve devâm-ı ömr-ü devletim için duâya müdâvemet göstere ol babda taraf-ı âhirden bir ferd mani' ve vâki' ve

müzâhim olmayub mezbûre dahl ve taarruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi evâsıt-ı şehri-i recebü'l mürecceb sene isneyni ve mie ve elf

Sahra-yı buyurdu Edirne

Sayfa 32 / Belge 66

Belge Özeti: Asker toplanması ile ilgili gönderilen fermân

Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm, ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Anadolu'nun orta kolunda vâki' olan kadılar zîde fazlühüm tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki işbu sene-i mübarekede müsammim olan gazve-i hümâyûnuma ziyâde asker iktizâsı olmağla tahtı kazanızda vâki' kasabât ve kurâda sâkin sahihü'l esâmi yeniçeri esâmisi sabık ve kurucu ve oturak ve kum oğulları topçu ve cebeci taifesinden bir nefer kalmayub umumen serdarlarıyla kalkub Edirne sahrasından gelüb isbâtı vücûd etmeleri için bundan akdem müteaddiden ve emri şerifimle ocak tarafından sürücü çavuşlar tâyin ve irsâl olunmuş iken hâliyea tuğlu taşra çıkıp hareketi hümâyûnum dahî ziyâde garip olub askeriden olan kimesne gelmeyip me'mûr oldukları hudemât-ı din mümennide külli tahsirâtı zâhir olmağla muhaddiden ocak çavuşlarından Mustafa çavuş zîde kadrehü tâyin ve irsâl olunmağını senki kadılar sadır olan emri şerifim mücebince ... hümâyûnuma me'mûr tavâif-i askeriden ... bulunanları mukaddema me'mûrlar oldukları üzere sefer-i hümâyûnuma tesyir ve emri şerifime itâat eylemeyenleri hukubâtı meşru'adan müstehak oldukları cezaları bilâ tâcir icrâ oluna ve sen ki çavuş merkûm sen me'mûr olduğun üzere hudemâtı hümâyûnumda kemal-i mertebe dikkat tâm ve ... ihtimam idüb tavaif-i mezbûreden bir ferd himâye ve tam ı hâm sebebiyle müsâade veyahut bir türlü taksirânın zâhir olur ise bir vecihle özür ve cevabın mesmu' olmayub eşedd-i ukûbet ile hakkından gelmeğ mukarrerdir ona göre mülâhaza idüb hilafından ihtiraz eyleyesi deyû bi'l-fiil dergâh-ı muallam yeniçerileri ağası İftihâr'ül-ümâra ve'l-ekâbir Mustafa Ağa dâme ulvehü taraflarından mühürlü mektub verilmeğini mücebince amel olunmak emrim olmuştur buyurdum ki vusul buldukta ki bu babda sâdır olan fermân-ı celilü'l kadrim ve ağa-yı mûmâileyh tarafından verilen mühürlü mektup mücebince amel idüb min ba'di hilâfına rızâ ve cevâz gösterilmeyip sâdır olan emri şerifimin mazmu'nu münifi ile âmil olasın şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timât kılâsın tahriran fi evâhir-i şaban sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 33 / Belge 67***Belge Özeti: Ayıntâb kadısı Mevlana Osman'ın arzuhali üzerine gönderilen fermân***

Kıdvetü'l-kuzatî'l müslimin Ayıntâb kadısı Mevlana Osman zîde fazlühü divan-ı hümâyûnuma arz gönderüb Dimos Ayıntâb aklamına tâbi' Merdemenk ikizce nâm mezra'a Mustafa nâm kimesne üzerinde senede yüz kuruş maktû' iken edâsından ve ziraat ettirmeden taciz olub ol vecihle mezraa-i mezbûre hali' ve muattıl kalmağla işbu rafî'-i tevki'-i refî'-i ş-şân-i hâkanî ve kâbil-i yarlığ belîğ meserred ünâna tacdârı Mevlana Halil zîde ilmühü bir vecihle amel ve müstehak olub perakende ve perişân olan yerleri ziraat gösterib şeyn ve abâdan eylemek üzere ve senede hal-i mirisinden on kuruş izdibâd ile bir vecih naib deruhde olunub ve be her sene mal-ı miriyle Dimos eminlerine vakt-i zamanla edâ ve teslim eylemek şartıyla yedinden berât-ı âlişân virilmek bâbında i'nâyete ricâsına i'lâm etmeğın hazine-i amiremde mahfuz olan baş muhasebe defterlerine nazar olundukta zikr olunan karye-i ... İkizce nâm mezraanın senede yüz kuruş malı maktû'u olub Dimos Ayıntâb eminlerine vakti zamanla edâ ve teslim ve şeyn ve abadan eylemek şartıyla bin doksan senesi cemâziyel-âhîrinin yirmi yedinci günü Kürklü Mustafa nâm kimesneye deruhde olunub berât-ı şerif verildiği derkenar olunub berât virilmek fermânım olmağını hakkımda ... i'nâyete padişahânım tam'a getirüb bin yüz üç şabani'l muazzamının yirmi üçüncü gününden bu berât-ı hümâyûn meserred makrûnu virdim de buyurdum ki müzeyyed Halil zîde ilmehü varıp karye-i mezbûreye şeyn ve abadan eyleyip vâki' olan mahsûlat ve rûsumât bi hasebi's şer'î ve'l-kânun miri içün ahz ve kabz idüb ve senede mal-ı maktû'u olan yüz on kuruş vakt-i zamanıyla Dimos Ayıntâb eminlerine edâ ve teslim eyledikçe olbâbda ref' olunan Kürklü Mustafa ve tarafı âhirden hiçbir mani' ve mezâhim olmayub dahl ve taarruz kalmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi'l yevmi'l hâmis aşera bin şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

...

Sayfa 33 / Belge 68

İşbu vâki' fermân-ı hümâyûn meserred makrûn hakânı kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde kadrehü divân-ı hümâyûnuma arzihal salub Dimos Ayıntâb mukâtaası

aklâmına tâbi' Boyalı nâm karye harape ve bi hâsıl olub kimesnenin maktû'uyeti olmayub ve be her sene Dimos eminlerine bir şey hâsıl olmayub mezbûr Mehmed zîde kadrehü kendi malıyla şeyn ve abadan eyleyib ziraat ve haraset ettirip hasıl olan mahsülünden miri için zabt ve tasarruf eyleyib be her sene mal-ı mirisin Dimos Ayıntâb emiri olanla eda ve teslim etmek üzere kendine deruhde ve berât-ı şerif virilmek babında inâyet rica etmeğini hazine-i amire mahfuz olan baş muhasebe defterlerine nazar olundukta Dimos Ayıntâb mukâtaasına tâbi' Boyacı nam karyenin senede yirmi beş riyal kuruş malı olur Ayıntâb mukâtaasına tâbi' olduğu der kenar olunur arz olundukta deruhde oluup berât virilmek fermânım olmağım hakkında ... inâyet padişahânım zuhura getirüb 1103 recebinin 22. gününden bu berâtı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezkûr Mehmed zîde kadrehü varıp karye-i mezbûrun kadiminden olageldiği şer ve kânun üzere zabt ve rabt idüb vâki' olan mahsûlat ve rüsumata bi hasebi'ş-şer'i ve'l-kânun ... için ahz ve kabz ederse ve senede malı maktû olan yirmi beş kuruş vakti zamanıyla Dimos Ayıntâb mukâtaası olanla eda ve teslim idüb yedine mamul be temessuk oldukça tarafı emrimden kimesne müdahale eyleyip dahl ve taarruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kıllalar

Sayfa 34 / Belge 69

Belge Özeti: Yeniçerinin 53. Bölüğünde yevmi 9 akçe ulufe alan Halil İsmail'in emekli olması hakkında

...

Dergâh-ı muallam yeniçerileri cemaatinden elli üçüncü bölükte yevmi dokuz akçe ulûfeye mutasarrıf olan işbu darendede-i fermân-ı hümâyûn meserred makrûn hanı Halil İsmail emektar olub pir ve ihtiyar ve amel mani'de olmağla tekâüdü ihtiyar etmeği hakkında mezbûr inadı şahânım zuhura getirüb düstûr-u mükerreme müşir-i mefgan dergahı muallam yeniçerileri ağası olan vezirim İsmail Paşa ademullah-ı teala iclalehünün arzuhal ve yeniçeri katibi derkenarı mücebince kadimi mutasarrıf olduğu ulûfesinin bir akçesi hazine mani'de ve bâkî yevmi sekiz akçe ulûfeniz Dimos Ayıntâb mukâtaası malından alub mütekaid zimmesinde ilhâk idüb bin yüz üç şevvalü'l mükerreminin yedinci günü tarihiyle müverrih verilen rüüs-ü hümâyûnu suret-i mücebince bu berât-ı hümâyûnda izzet makrûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr Halil İsmail varub vech-i meşruh üzere tâyin olunan yevmi sekiz akçe ulûfesin fi mâ bâ'de Dimos Ayıntâb mukâtaası malından emin olanlar yed'inden ber

vech-i tekaüd alub mutasarrıf olub devam-ı ömr-ü devletim için ed'ıyesine müdâvemet ve iştiâl üzere oldu şöyle bileler alâmet-i şerife itimât kılalar tahriran fi'l yevmi aşera şehr-i şevvalü'l mükerrerrem sene selâse ve mie ve elf

...

Sayfa 34 / Belge 70

Belge Özeti: Şehreküstü mahallesinde Esenbek mescid-i şerîfinde imam olan Kasım Halife'nin görevinin yenilenmesi hakkında berât

Ayıntâb'da Şehreküstü mahallesinde vâki' Esenbek mescid-i şerifinde imâm olan işbu rafi'-i tevki'i refi'-i hümâyûn Kasım Halife bi'l-fiil berât-ı şerifimle ... üzere cülûs-u hümâyûnum vâki' olmağla der-saadetimden müceddiden berât-ı şerifim virilmek babında yedinde olan sureti berât-ı atik mücebince istid'a-yı inâyet etmeyi ... sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki varıp mezbûr kema kane zıkr olunan mescid-i şerifte imam olub hizmeti lâzımesin mura'i ve müeddi kıldıktan sonra vâzife-i maneviyesine uslub-u sabık üzere mutasarrıf olub vâkıfın devam-ı ömr-ü için duaya müdavemet göstere ve resmi berât-ı mütevellisi yed'inden teslimi hazine önüne şöyle bilip alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi evâil-i şehr-i şevvalü'l mükerrerrem sene selâse ve mie ve elf

Kayıt fi 27 zilkade sene 1103

Sayfa 34 / Belge 71

Belge Özeti: Cebagir karyesinde 5000 akçe tımara sahip Mehmed hakkında fermân

Kıdvetü'n-nüvvabi'l-müteşerri'in bi'l fiil Ayıntâb kazasında naib-i şer 'i olduğu Mevlana zîde ılmehü kıdvetü'l-emâsil ve'l-akran bin yüz üç senesine mahsüb olmak üzere Ayıntâb sancağında vâki' za'men ... cem'ine me'mûr olan zîde kadrehü tevki'i refi'-i hümâyûn olan olacak malum olunuz tımarıbeyi Ayıntâb sancağında ... nâhiyesinde Cebâgir nam karye ve gayriden beş bin akçe tımara mutasarrıf olan Mehmed bi hakkı muhârebesinde esir olub hâlâ esirlikten hâlâs olmağla tımarı bedeli in'am olunmak bâbında inâyet ricâ etmeğini imdi bu sene ancak nısf-ı bedeli i'nam olunub mütâlâa olunmaya deyû fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardıkda bu babda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi mezbûr hâlâ esirlikten

hâlâs olub fakiru'l hâl olmağla haline merhamete tımarının ancak bu sene nısf-ı bedeli in'am olmağını nısf-ı âhir olan bedelin edâ eyledikten sonra i'nam olunan nısf-ı bedeli talebiyle kendini ve subaşılık tımarı karyeleri reâyasının bedel-i mübâşirine rencide ettirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timât kılasın tahriran fi'l yevmi'r rabi' aşera şehr-i ramazan sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 35 / Belge 72

Belge Özeti: Haremeyn-i Şerifeyn evkâfı mütevellisi hakkında gönderilen fermân

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akran Halep'de vâki' Haremeyn-i Şerifeyn evkâfı mütevellisi olan zîde kadrehü tevki'i refi'-i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki ulemadan kıdvetü'l ülemai'l muhakkikin Abdülkadir zîde ilmehü dergah-ı muallama arzuhali mütevellisi olduğum evkaf-ı merkûme muhallefâtından olub Ayıntâb'da vâki' Haremeyn-i Şerifeyn evkâf-ı mirisine mütevelliler tarafından bir kimesne yed'i icâr olmağla lâkin müstecirleri olanlar tamı hâma düşüb vakf-ı merkûm harape yüz tutup her vecihle vakfa ğadr olunmağla mezkûr Abdülkadir dindar ve ümur-u vakıf ... iktidârı olduğunu i'lâm etmeğle işbu bin yüz üç senesi ibtidâsına zabt etmek üzere sene-i sabıklarda verile geldiği minvâl üzere sene-i ibtidâlarda dahi merkûm Abdülkadir temessükünü verib hilâfında ihtirâz eylesiz deyü bi'l-fiil der-sââdetim ası olan iftiharü'l havâs ve'l mükarrebîn mutemedü'l mülûke ... İsmail Ağa dame ulvehü tarafından mühürlü mektup virilmeğle amel eylemek emrim olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerifimle vusül buldukta bu bâbda sâdır olan emr-i müşârunileyh tarafından verilen mühürlü mektub mücebince amel idüb hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timât kılasız tahriran fi evâhir-i şehr-i cemâzi-yel-evvel sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 35 / Belge 73

Mefhar-i saâdat el kirâm Es-Seyyid Hac Abdullah Çelebi dame şerefü sayadat inde't tahiyeye inhâ olunur ki Ayıntâb kazasında olan saâdatı kirâm üzerlerine tarafımızdan Kasım makâm-ı tasnîb ve tâyin etmiştir gerektir ki sahihü'n neseb oldukları meşhur ve mübeyyen olanlara i'râz ve ihtirâm idüb bi gayr-i vech-i şer'i emvâl ve arazlarına taarruzdan ihtiram edesiz ve ihzâr ve te'dib ve hukuk-u şer'iyye sabite tahsili iktizâ ettik de sair hükkamı müdâhale ittirmeyüb tesyiri zahir ve kazi hüccetiyle ve kasım makamlar temessükü ile dahl olanları alâmet-i safer isti'mâlinden men' ve zecr idüb

kendim alâmet-i vüs'ına bir mürde izin vermeyesiz iddiası sıhhati nesebi sıyâdet edenleri huzurumuzda isbâta havâle idüb bu ... emâneti uzemâya ... sayadatıma riâyet ve ihtimâm edesiz ve islâmı ... fi ğurre-i zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

...

Sayfa 35 / Belge 74

Belge Özeti: Masara'da yarım akçe yevmiye ile hatiplik yapan Es-Seyyid Ahmed hakkında berât

Ayıntâb'da vâki' Masarada yevmi nim akçe vâzife ile hâtib olan işbu rafi-i tevki'i refi'-i hümâyûn Es-Seyyid Ahmed'in huzuru mûcebi azli yok iken âhirden usulü nâm kimesne hilâf-ı inhâ bir tarikiyla alub külli ğadr etmeğle ref' olunub ... mezbûre kemâ kâne ibgâ ve mukarrer kılınmak bâbında istida-yı inâyet eylemeyini mûcebi azli yoksa sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki ba'del-yevm mezbûr varıp kemâ kâne hâtib olub hizmet-i lâzimesin mura'i ve müeddi kıldıktan sonra yevm-i nim akçe vâzife ile mutasarrıf olub vâkıfın devamı ömr-ü devletim için duaya müdâvemet göstere ol babda taraf-ı âhirden bir fert dahl ve taarruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi evâsıt-ı şehr-i şevvâlü'l mükerrrem sene selâse ve mie ve elf

İmam-ı Edirne

Sayfa 36 / Belge 75

Belge Özeti: Halep'te yevmi 4 akçe ulufe ile mutasarrıf olan Mustafa hakkında

Haleb mukâtaası malından almak üzere yevmi dört akçe tekâüd ulûfesine mutasarrıf olan işbu varisle fermânı hümâyûn meserred makrûn hakânı kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa musli ba'de kâne silahdar zîde kadrehü divan-ı hümâyûnuma arzuhali ... mutasarrıf olduğu ulûfesi hazine manda ve mukabelesiyle Dimos Ayıntâb mukâtaasına tâbi' ... nam karyenin malı mirisinden altmış kuruş izdiyâd ile be her sene malın eminlere edâ ve teslim eylemek şartıyla deruhde ve yed'ine berât-ı âlişânım virilmek bâbında inâyet ricâ etmek hakkında müzeyyed inâyet-i padişâhânım zuhura getirüb altmış kuruş izdiyâd ile esâmisi mukâbelesinde ve bin yüz üç şabani'l muazzamının yirmi üçüncü günü tarihiyle müverrih verilen ruüs-ü

hümâyûnum mücebince tevcih idüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr Mustafa musli Türkmen silahdar zîde kadrehü varıp karye-i mezbûru olageldiği üzere zabt ve rabt ve vâki‘ olan mahsûlat ve rüsümât bi hasebi’ş-şer’i olan beş yüz yirmi riyâl kuruş mal-ı mirisin be her sene Ayıntâb emini olanlara edâ ve teslim ve yedine ma’mul be temessük aldıkça taraf-ı âhirden bir fert ve mâni’ ve müzâhim olmayub dahl ve taarruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i’timât kılalar tahriran fi’l yevmi’t tasi’ min şabani’l muazzam sene selâse ve mie ve elf

İmam-ı Edirne

Sayfa 36 / Belge 76

Belge Özeti: Mehmed Halife’nin teccid berâtı

Haliyâ tahtı ferh bahtı Osmani üzere cülusu hümâyûn saâdet makrûnum vâki‘ olmağla umumen teccid-i berât-ı fermânım olmağını bundan akdem Dimos Ayıntâb mukâtaası malından almak üzere yevmi sekiz akçe vâzifeye mutasarrıf olub Şeyhü’l kura ulemasından olan işbu rafi‘-i tevki‘-i refi‘i’ş-şan-i hâkanî kıdvetü’l-emasil muhakkikin Mehmed Halife zîde ilmehü yed’inde olan berâtı getirüb dersaâdetimden teccidini ricâ etmeğini hakkında müzeyyed inâyeti padişâhanım vücuda getirüb atik berâtı mücebince bin yüz iki ramazan-ı şerifinin altıncı gününden müceddiden bu berât-ı hümâyûn saadet makrûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr varub vech-i meşruh üzere tâyin olunan yevmi sekiz akçe vâzifesini üslubu sabık üzere Dimos Ayıntâb mukâtaası malından emin olanlardan alub mutasarrıf ola mezbûrun resmi berâtı emin yedinden teslimi hazine oluna şöyle bileler alâmet-i şerife i’timât kılalar tahriren fi’l yevmi’s sâlis şehr-i ramazani’l mübarek sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 36 / Belge 77

Belge Özeti: Hacı karyesinde mütevellî Kasım’ın yerine El-Hac Kasım’ın atanması hakkında berât

...

Ayıntâb kazasında Hacı nâm karye cami-i şerif evkâfına vâzife-i muayyenesiyle mütevellî ve nâzır olan Kasım ... Mehmed heva ... ve sahibi ferrâş olmağla ref olunub yerine işbu rafi‘-i tevki‘-i refi‘-i hümâyûn El-Hac Kasım layık ve mahal-i

müstehak olmağını tevcih olunub berât-ı şerifim virilmek bâbında kadı nâibi Mevlana Osman arz etmeğini vâki' ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki ba'del-yevm mezbûr varıp mütevellî ve nâzır olub hizmeti lâzımesini müra'i ve müeddi kıldıktan sonra vâzife-i muayyenesiyle mutasarrıf olub vâkıfın ber vech-i devam-ı ömr-ü devletim için duaya müdâvemet göstere olbabda taraf-ı âhirden aslen bir fert dahl ve taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi evâsıt-ı şehr-i şevvâli'l mükerrerrem sene selâse ve mie ve elf

Kayıt fi 15 zilhicce sene 1103

Sayfa 37 / Belge 78

Belge Özeti: Hüseyin Hasan'ın 27 akçe ulufesinin verilmesi hakkında

...

Ebna-i sipâhiyândan olub yetmiş üçüncü bölükte yevmi yirmi yedi akçe ulûfeye mutasarrıf olan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn meserred makrûn hâkânı Hüseyin Hasan Kilis tekâüd ihtiyâr etmeyi hakkında müzeyyed inâyet-i padişahânım zuhura getirüb kıdvetü'l-emâcid vel-ayan ... mukabele Hüseyin zîde mecdehünün tezkiresi mücebince kadimi mutasarrıf olduğu yirmi yedi akçe ulûfesinin on yedi akçesi hazine manide ve bâkî yevmi on akçe ulûfesin Dimos Ayıntâb mukâtaası malından almak üzere mütekahidin zümresine ilhâk idüb bin yüz üç rebî-ül-evvelinin on dokuzuncu gününden bu berât-ı hümâyûn virdim ve buyurdum ki mezbûr varub vech-i meşruh üzere tâyin olunan yevmi on akçe ulûfesin fimâ ba'de Dimos Ayıntâb mukâtaası malından emin olanlar yedinden ber vech-i tekâüd alub mutasarrıf olub devam-ı ömr-ü devletim ediyesine? müdâvemet üzere ola şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi'l yevmi'r rabi' ve'l ısrin şehr-i rebî-ül-evvel sene selâse ve mie ve elf

...

Sayfa 37 / Belge 80

Belge Özeti: Telbâşer nâhiyesi için gönderilen berât

Kazai Ayıntâb müzâfatından Telbâşer nâhiyesinde vâki' ... mukâtaası karyelerinin kâtibi olan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Hacı Ali bi'l-fiil berât-ı şerifimle

mutasarrıf olub lâkin taht-ı âli baht üzere cülus-u hümâyûn saâdet makrûnum vâki' olmağla der saadetinden müceddiden berât-ı şerifim virilmek bâbında yedinde olan berât-ı atik-i mücebince üzerinde ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki varub mezbûr kemâkâne kâtib olub hizmet-i lâzımesini mûra'î ve müeddi kıldıktan sonra üslubu kadim üzere mutasarrıf olub vâkıfın ber vech-i devam-ı ömr-ü devlet-ı rûz-ı efzûnum duaya müdâvemet göstere ve ref'i miriyi mütevellisi yedinden teslimi hazine oluna şöyle biline alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi evâhir-i şehr-i rebî-ul-evvel sene selâse ve mie ve elf

Kaydün fi 15 zilhicce sene 1103

...

Sayfa 37 / Belge 81

Belge Özeti: Boyacı cami-i şerif evkâfının mütevellisi Mehmed Halife için gönderilen berât

Ayıntâb'da vâki' Boyacı cami-i şerifi evkâfının mütevellisi olan işbu rafi'-i tevki'-i refi'i'ş-şân-i hâkanî Mehmed Halife her vecihle lâyük ve mahal-i müstehak olub hizmetinde kusuru ve azli i'câb eder hâli yok iken âhirden Şeyh Mehmed nâm kimesne hilaf-ı inhâ ve bir tarikıyla alub ğadr etmeğle ref olunub geri mezbûr kemâ kâne ibgâ ve mukarrer kılınmak bâbında kadı nâibi Mevlana Osman arz etmeğini şer an ... i'cab eder hali yok ise sadaka idüb bu berâtı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki varıp mezbûr kemâ kâne müteveli olub hizmet-i lâzımesin mûra'î ve müeddi kıldıktan sonra vâzife-i muayyenesiyle mutasarrıf olub vâkıfın devamı ömr-ü devlet rûz-ı efzûnum için duâya müdâvemet göstere ol babda bir fert mani' ve müzâhim olmayub asla dahl ve taarruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi'l yevmi'l hamis şehr-i cemâzi-yel-evvel sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 38 / Belge 82

Mücebince amel oluna bundan sonra emr-i şerifime muhâlefet ederler ise cevapları verilir

Sûret-i bâ hatt-ı hümâyûn

Tab'ı suret-i hattı emri âli mûmâileyh gurusuna Eş-Şeyh makbulü'l âsi bi mennihi teâlâ

Sayfa 38 / Belge 83

Belge Özeti: Türkmen aşiretlerin Rakka, Humus'a iskânını emreden fermân

Emîrû'l-ümerâil-kirâm, kebîr'ül-küberâi'l-fihâm zül-kadr ve'l-ihirâm sahibü'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Rakka eyâletine mutasarrıf olan kadızâde Hüseyin dâme ikbale tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Rakka'da Nehr-i Belinc kenarında Hama ve Hamas beylerinde Türkmen ve Yeni İl cemaatlerinden bundan akdem iskânı fermân olunan Beydili vesâyir aşayirlerin müfredât üzere defteri gönderilmediğinden iskân hususunda iskândan mâ adâ cemaatlerin tahriri ümuru mahsüb olub fark edecek defterleri olmayub ma'lûm olmadığından gerek iskân ve gerek tahriri hususu bu güne değin netice verilmediği i'lâm olunmağı hâliye hazine-i âmiremde mahfuz olan Harameyn-i Şerifeyn muhasebesi defterlerinden Türkmen Halep ve Yeni İl cemaatlerinden Rakka'da Nehr-i Belinc kenarında ve Hama ve Hamas beylerinde iskânı fermân olunan Beydili vesâyir cemaatlerin müfredat üzere cemaat be cemaat ale'l esami tahrir ve tuğralı ve nişanlı ve mühürlü defterin sana gönderilmekle tab'ı suretü'l metâ' suretü'l ârife ... Eş-Şeyh makbulü'l kadı idilleh ... vardıkta bundan akdem vârid olan iskânı emr-i şerifimde tahrir ve tasrih olunan şurut ve kuyudu üzere irsâl olunan mühürlü ve nişanlı tuğralı defterin Haremeyn-i Şerifeyn muhâsebesi defterleri mûcebince mevâzı-ı mezkûreye şurut-u sâbika üzere iskân ettirtip bir fert inât ve muhalefet ve özür ve bahâne ettirmeyesin ve inşallah-ü tealâ irsâl olunan mühürlü ve nişanlı turalı defter mûcebince iskân itmâm olunduktan sonra defterlerin der- saâdetime arz ve i'lâm eylesin deyû fermân-ı âli şânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardıkta bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi sanki mîr-i mîran mûmâileyh sen hâliya irsâl olunan mühürlü ve nişanlı ve tuğralı memhur Haremeyn-i Şerifeyn muhâsebesi defterlerin mûcebince Nehr-i Belinc kenarında ve Hama ve Hamas beylerinde iskânları fermân olunan Türkmen Halep ve Yeni İl cemaatlerinden ale'l esâmi nakli tasrih olunan cemaatler şurut-u sâbika üzere iskân ettirtip bir fert inat ve muhalefet ve özür ve bahâne beyân ettirmeyesin inşallah-ü tealâ hâliyen irsâl olunan mühürlü ve nişanlı ve tuğralı defter mûcebince iskân itmâm olduktan sonra defterin ile der-saâdetime arz-u i'lâm eyleyib mazmun emr-i şerifimle

amel edesin şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timât kılasın tahriran fi'l yevmi şehir-i ramazan sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 39 / Belge 84

Belge Özeti: Humus'a iskânı emredilen cemaatler hakkında fermân

Mûcebince me'mûr oldukları mahallince ehl-i iskân ittirilüb işbu defterde mamulün bih olmak üzere mahallinde hıfz oluna suret-i hattı hümâyûn

Zirde mestur Türkmen taifesinden iskânı fermân buyrulan cemaatlerdir ki men'idatıyla zikr olunur Türkmen Haleb ed ıyasından ... Humus toprağına iskânı fermân buyrulan cemaatler

Cemaati ...?... tâbi' Hamza kethüdâ,

Cemaati Köseoğlu şarkıya tâbi' durdu

Cemaati Kara Afşar tâbi' Hamidi kethüdâ

Cemaati Döğer oğlan Hama tâbi' mui

Cemaati Bozsam çerkez oğulları

Cemaati ...?... tâbi' Mehmed kethüdâ

Cemaati Aynalı tâbi' Derviş kethüdâ

Cemaati Emir ve Yeddarlı tâbi' Süleyman kethüdâ

Cemaati Sam Yemişli tâbi' Abdullah kethüdâ

Cemaati Hama doğru tâbi' Derviş kethüdâ

Cemaati Kara Taht Timur tâbi' Muharrem kethüdâ

Cemaati mezbûr tâbi' Köse kethüdâ

Cemaati Kara Taht Erdoğdu

Cemaati Dokurcün harbinde tâbi' Murat kethüdâ

Cemaati Abalı Muş İl kethüdâ

Cemaati Abalı İdris Abalı
 Cemaati Asaf tâbi' mezbûr
 Cemaati Beşir oğulları
 Cemaati Enhar Sancarlı tâbi'
 Cemaati Enhar Çarık tâbi' mezbûr
 Cemaati Enhar Tosun tâbi' İsa kethüdâ
 Cemaati Ebher Karakor tâbi' İbrahim kethüdâ
 Cemaati Ebher İnan kethüdâ
 Cemaati Bozluk tâbi' Halil
 Cemaati Bozluk tâbi' Ebudderda
 Cemaati Kızıl Ali Tahtimur ...?... tâbi' Halil
 Cemaati Türkmen ...?... tâbi' Trablus
 Cemaati Tedriş oğlu ve tevebiiha tâbi' Trablus
 Yekün cemaati adet 26, Yekün cemaati adet 2

Sayfa 39 / Belge 85

Belge Özeti: Rakka'ya iskânı istenen cemaatlerin adları

Has mezbûr reâyâsından Rakka'ya iskânı fermân buyrulan cemaatlerdir

Cemaati ...?... Kasım

Cemaati Şeyhlian taife Beydimi Benam Uğurlu Şeyh oğulları

Cemaati Şeyhli Benam hamış Şeyh

Cemaati Dağalı Benam Musa Şeyh oğulları

Cemaati Döğer Mirza

Cemaati Bayındır Rüstem kethüdâ

- Cemaati Bayındır Hacı Ahmed kethüdâ
- Cemaati Bayındır Ramazan
- Cemaati Sicin tâbi' Pir Ahmed
- Cemaati Sicin tâbi' Emir Hac
- Cemaati Kara Şeyhli Horamlı tâbi' Daygın oğulları
- Cemaati Kara Şeyhli çeke tâbi' Kıran Şeyh idrisoğlu ..
- Cemaati Döğer Seyf
- Cemaati Kara Şeyhli Yadigar tâbi' El Kış
- Cemaati Kara Şeyhli Yadigarlı tâbi' İsmail kethüdâ
- Cemaati Ailer tâbi' Kara Şeyhli
- Cemaati Kara Şeyhli tâbi' Kurt
- Cemaati Kadirli tâbi' Hüseyin kethüdâ
- Cemaati Boz Kapunluk tâbi' Seyfihan Bey
- Cemaati Balabanlı İzaz Gevher an
- Cemaati Boz Kapunluk Seyfihan Ahmed fakih uşağı ...
- Cemaati Kayas Veli kethüdâ
- Cemaati Araplı Musa an taife Beydili
- Cemaati Araplı İbrahim an taife Beydili
- Cemaati ... tâbi' ...
- Cemaati Adiliz tâbi' Ahmed kethüdâ
- Cemaati Beymişli tâbi' Ğanim
- Cemaati Boz Kapunlu talis tâbi' ülciyad kethüdâ
- Cemaati Boz Kapunlu tâbi' ... kethüdâ

Cemaati ... Hacılar

Cemaati ... tâbi' Pir Budak oğlu

Yekün cemaati adet 30

Sayfa 40 / Belge 86

Belge Özeti: Yeni İl reâyâsından Rakka'ya iskânı emredilen cemaatler

Yeni İl hasları reâyâsından Rakka toprağına iskânı fermân buyrulan cemaatlerdir

Cemaati Musa Çalı tevabi İsa kethüdâ

Cemaati Musa Çalı tâbi' Ebu Sultan kethüdâ

Cemaati Musa Çalı tâbi' Ömer kethüdâ

Cemaati Musa Çalı tam Burçlu Melham kethüdâ

Cemaati Musa Çalı tâbi' Ali kethüdâ

Cemaati Musa Çalı tâbi' Bayezit kethüdâ

Cemaati taifi Afşarı tâbi' Arap Ali kethüdâ

Cemaati Duryan taifi Afşarı

Cemaati Kanaatlı dokuzu tâbi' hac ... oğlu İbrahim kethüdâ

Cemaati Kara Hicceli tâbi'

Cemaati Hicceli Yağmur oğlu kethüdâ

Cemaati Berrak tâbi' Arap Osman

Cemaati Güneş

Cemaati Kanaatlı taife Beydili

Cemaati Bayınlı an taife Beydili

Cemaati Cumalı an taife Beydili

Cemaati Sicn

Cemaati Kara Kocalı

Yekün cemaat 18

Sayfa 40 / Belge 87

Belge Özeti: Humus toprağına iskânı emredilen cemaatler

Has mezbûr reâyâsından Hama ve Humus toprağına iskânı fermân buyrulan cemaatler

Cemaati Abdallı Hacı Mehmed

Cemaati Kanalı tâbi' Haydar kethüdâ

Cemaati elçi Ramazan

Cemaati Sığırlı elçisi tâbi' Mustafa

Cemaati İspilli elçisi

Cemaati Büyülü elçisi tâbi' Delice oğlu

Cemaati İlhanlar elçisi

Cemaati ... tâbi' Asaf kethüdâ

Cemaati Şarklı Sultan kethüdâ

Cemaati Eğmir hac Bayram tâbi' Dede kethüdâ

Cemaati Halilli tâbi' Danişmentli

Cemaati Genceli Avşarı

Yekünü cemaat 10, Yekünü cemaat 2

Sayfa 40 / Belge 88

Belge Özeti: Rakka'ya iskânı emredilen tevabii cemaatleri

Mukâtaai ... ve tevabii cemaatlerinden Rakka'ya iskânı fermân buyrulan cemaatlerdir

Cemaati ... ve tevabiiha

Cemaati Kırantay ve tevabiiha

Cemaati Hacılar ve tevabiiha

Cemaati Obaş ve tevabiiha

Cemaati Kızıl Kapunlu ve tevabiiha

Cemaati adet 5

Sayfa 40 / Belge 89

Belge Özeti: Nehr-i Belinc yakınlarına iskânı emredilen Türkmen cemaatleri

Manda-i Boz Ulus Türkmeninden Rakka eyaletinde
Nehri Belinc üzere ve kenarından olan nevahilerde iskânı fermân buyurulan
cemaatlerdir

Cemaati İzzettin ve tavabiiha

Cemaati Gerçeklü

Cemaati Avşar

Cemaati Eynallı

Cemaati Anter

Cemaati Ömerli

Cemaati Çuçu

Cemaati Ömerler ve tevabiiha

Cemaati Şark Çağırnanlar

Yekünü cemaati adet 9

Sayfa 41 / Belge 90

Belge Özeti: Rakka'ya iskânı emredilen Boz Ulus Cemaatleri

Keskin ilinde sâkin Boz Ulus Türkmeninin Rakka'ya iskânı fermân buyurulan
cemaatler

Cemaati Cerid Musa ve Ömer ve İsmail kethüdâ ve ğayrühüm

Cemaati Gerçekler Ali kethüdâ ve Zeynel Abidin

Cemaati Bayaltun Ömer kethüdâ

Cemaati Tacirler Pirdal oğulları ve İsmail ve Ali ve Mehmed ve ğayrühüm

Cemaati Hazbendeli tâbi' Yakup kethüdâ

Cemaati Karaca Araplar

Cemaati Çepni an Sâkinan Recepli Avşarı

Cemaati Acurlu

Yekünü cemaati adet 8

Sayfa 41 / Belge 91

Belge Özeti: Rakka'ya iskânı emredilen Ergani ve Ankara'daki Türkmen cemaatleri

Mukaddema Ergani nâhiyesinde sâkin bâkîler aşiretinden ve Ankara sancaklarında kışlayan cemaatlerden Rakka eyaletinde haran nam mahalle iskânı fermân buyrulan cemaatler

Cemaati Erşivatlı tâbi' badiler Mir aşireti Abdullah

Cemaati ... Mir aşireti Murat

Cemaati Çemganlı tâbi' Badiler Mir aşiret

Cemaati Atmanlı tâbi' Badiler Mir aşiret Mustafa ve kethüdâları Şah Hüseyin

Cemaati Hac Mirli tâbi' Badiler Mir aşiret İsmail

Cemaati Osmanlar tâbi' Badiler

Cemaati Kurtkanlı ve Şedid tâbi' Diyarbekir Mir aşireti Şedid

Cemaati Kurtkanlı tâbi' Badiler Mir aşiret Allahverdi oğlu

Cemaati Mümaris tâbi' Badiler Musa Eli kethüdâ oğlu

Cemaati Mudanlı tâbi' Badiler Mir aşiret Abdal ve kethüdâları Ali ve Ğavs

Yekünü cemaati adet 10

Sayfa 41 / Belge 92

Belge Özeti: Aydın, Muğla ve Balıkesir'den Viranşehir'e iskânı uygun görülen Türkmen cemaatler

Aydın ve Rum caniplerinde sâkin Danişmentli Türkmeninden Muğla sancağında Ayatluğ nam diğer Viran şehir mahallinde Torbalı nam mevzia varınca tulen ve arazan tahminen 12 saat miktarı haliğ ve harape olan arazîde ve Balıkesir sancağında Susuğruluğu ve Kemerköy kurbunda timur kapudan viranhane demekle maruf arazi haliyede iskân olunub şeyn ve abadan eylemek üzere fermân olunan ceamaatlerdir

Cemaati Karalı Mir aşiret Altıparmakzade Hüseyin

Cemaati Küçük Sermayeli kethüdâları Hacı Hasan

Cemaati Civander Musa ve Uz kethüdâ

Cemaati Kaşıkçı Hüseyin ve Süleyman ve Osman

Cemaati Kölegir Sarı Bekir kethüdâ

Cemaati Büyük Sermayeli Kodal Ömer ve Ferruh kethüdâ

Cemaati Kurt Mihmanlı Veli kethüdâ

Cemaati Büyük Süleymanlı Köse İbrahim ve Baliğ kethüdâ

Cemaati Küçük Süleymanlı Ali ve ... oğlu Bekir kethüdâ

Cemaati Gürdengüde Ali ve Mehmed ve Osman ve Ali ve İbrahim kethüdâ Cemaati Burhan Hacı Mehmed kethüdâ

Cemaati Haraklı Bektaş ve Kara Ömer kethüdâ

Cemaati Karacakurt ve Cafer Ali ve oğlu Cüce kethüdâ

Cemaati Boynu İnceli İbrahim kethüdâ ve Hacı Ömer oğlu Mustafa

Cemaati Sarıca Mürsel kethüdâ oğlu Ömer ve Ali

Cemaati Şarklı Kurdu hac bekir ve Halil

Cemaati Kuzu dili ve Kebir sığır Ali ve El-Hac Avad

Cemaati sığıdıklı Mehmed kethüdâ vebAli ve Bektaş oğlu Mirzalı ve sekban oğlu Etemce

Cemaati Veliler Duman oğlu Ahmed kethüdâ ve Köse Mehmed

Cemaati diğer Kaşıcı kethüdâları İbrahim ve Rahman oğlu Ahmed kethüdâ Arap oğlu Hac Bekir ve ğayrühü

Yekünü cemaat 22

Sayfa 42 / Belge 93

Belge Özeti: Nehr-i Belinc kenarına ve Akçakale'ye gönderilen aşiretlerin yerleştirilmesi hakkında fermân

Mukâtaai uluhuyet tebiî iğraz

Kadimi sâkin oldukları iğraz nam mahalde iskânı fermân buyurmuştur

Rakka eyâletinde vâki' Nehr-i Belinc kenarında ve Akçakale ve aynı ziri varakaya varınca ol nevâhîde ve Hama ve Humus ve viranhâne beynin de büyük Türkmen taifesinden Üsküdar divâna tâbi' bi'l-cümle Beydili vesâyir aşayiri cemaatden ve Danişmentli ve Bozulus Türkmeni mandasından mevazı'ı mezkûrede sâkin ve mütevekkîn olub beynlerinde teayyün kesb eylemiş mu'temed ihtiyârları cemâatlere başbuğ olub ol havalileri Kürt ve Türkmen ve Arap ve eşkıyâsından ahâlilerin hıfz-u harâset ve ibna-i sebili emin ve mutma'in eylemek üzere ve içlerinde fesâd ve şekâvet eder olur ise kendiler ahz ve hâkime teslim eylemek şartıyla birbirine tekeffül ve idüb ve kurb darlarında ve civârlarında eşkıyâ üzerine varmak kesbi bir emr-ü vâki' oldukta Rakka valileri ile edâ-i hizmet idüb mukâbelesinde avâriz divânına ve rüsûmu râimet bi'l-cümle üzerlerine ref ve ... teslim olub kendilerden bir sene talep olunmamak şartıyla ve mu'tadları üzere mevâşilerin yaylaklarına kendileri götürmeyip çobanları ile gönderüb kemâ fi'l evvel râi? ettirib kimesne mani' olmamak üzere kendileri ehl-i ıyâlleri ile sayf ve şitâda mevâzı'ı mezkûrede sâkin ehl-i zer olub Rakka havâlisinde sâkin olanların ancak ziraat ve harâset eyledikleri araziden hâsıl olan mahsülât arazilerinin tehâmmülüne göre hamseden seb'a varınca

veâhut seb'aların ve Hama ve Humus beynlerinde sâkin olanlardan ancak hamslerin ve cümlesinin bağ ve bostanlarından bi hasebi'ş-şer'i iktizâ eden hukuk arazilerin taraf-ı miriden tâyin olunan zabıtlarına edâ eylemek üzere bütün akdem iskânları için evâhir-i şerife verilen Türkmen cemaatlerinin defterleridir ki baş muhâsebe ve Harameyn-i Şerifeyn muhâsebesi defterlerinden aynı ile nakl olundu

Fi 21 ramazan sene 1103

... hezet defter alel vechil mestur bimana fukara ...?... makbulül asi

Sayfa 42 / Belge 94

Belge Özeti: Kilis'te oturan Ali için gönderilen tecdid berâtı

Hâliyâ devlet ve ikbal ve saâdet ve iclâl ile tahtı alî bahtı Osmani üzere cülus-u hümâyûn saâdet makrûnuma vâki' olmağla umumen tecdid-i berâtı fermânım olmağını bundan akdem ibna-i sipahiyanda olub Dimos Ayıntâb mukâtaası malından almak üzere yevmi üç akçe tekâüd ulûfesine mutasarrıf olan işbu darende-i fermân-ı hümâyûn meserred makrûn hakanı Ali nâm Kilis yed'inde olan berâtın getirüb ber saâdetimden tecdidini ricâ etmeğini hakkında müzeyyed i'nâyet-i padişâhânım zuhura getirüb atik-ı berâtı mücebince bin yüz iki ramazanı şerifinin yirmi altıncı gününden divan-ı hümâyûn saâdet makrûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr varıp tâyin olunan yevmi üç akçe ulûfesini üslub-u sâbık üzere Dimos Ayıntâb mukâtaası malından emini olanlarından alub mutasarrıf ola resm-i berât-ı mirisinden teslimi hazine oluna şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi'l yevmi'l râbi' şehri receb-i şerif sene selâse ve mie ve elf

Berât-ı şerif-i Alişân

Sayfa 42 / Belge 95

Belge Özeti: Akyol mahallesindeki cami-i şerifte görevli Molla Abdurrahman'ın görevinin devamı için gönderilen berât

Nısf-ı Ayıntâb'da Akyol mahallesinde vâki' müftü cami-i şerifinde mürâğıt olmayub hali mahlûl olmağı işbu darende-i fermân-ı hümâyûn Molla Abdurrahman her vecihle lâyıq ve mahal-i müstehak olmağını ber vech-i hasebi mezbûra tevcih olunub yed'ine berât-ı şerif-i âlişânım virilmek bâbında arzuhal mücebince inâyet ricâ etmeyi mahlûl

ise sadaka idüb bu berât-ı hümayûnu virdim ve buyurdum ki varub mezbûr zikr olunan cami-i şerifim mezbûr Molla Abdurrahman vâiz ve nasih olub hizmeti lâzimesini müra'i ve müeddi kıldıktan sonra ber vech-i hasebi mutasarrıf olub vâkıfın ruhu merhûm ömr-ü devlette ruz-ı efunum ed'ıyesine müdâvemet ve iştiğâl göstere ol babda tarafi âhirden bir fert mani' ve vazı' ve müzâhim olmayub mezbûre aslen dahl ve taarruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi evâil-i zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 43 / Belge 96

Belge Özeti: Çukur mahallesinde Ahmed bin Mustafa vefât ettiği halde El-Hac Ahmed ibni Seyyid alacağına terekeden talep etmekte

Medine-i Ayıntâb'da Çukur mahallesi sekkânından işbu rafiü'l kitâb El-Hac Ahmed ibni Seydi nâm kimesne mahfil-i kazada mahalli mezbûrede sâkin iken bundan akdem fevt olan Ahmed bin Mustafa'nın Halep sağır oğlu Mehmed ve sağire kızı Ayşe'nin vâlideleri ve kabl-eş-şürûdan mensube vâsîleri olan Safiye binti Veli nâm Hatun muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûm Ahmed'e müdârebe tarikı ile yüz yetmiş kuruş def'ü teslim etmiştim kable'l ahz fevt olmağla terekесinden talep ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte inde'l inkâr mütde-i mezbûr El-Hac Ahmedten müddeâsını mübeyyine beyyin talep olundukta udul-ü müsliminden İbrahim Çelebi ibni Ahi Çelebi ve El-Hac Kasım bin Asaf nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd ve fi'l vâki' mütde-ı mezbûr Ahmed müteveffâ-yı merkûm Ahmed'e bizim huzurumuzda müdârebe tarikı ile yüz yetmiş kuruş def'ü teslim idüb ol dahi kabz u teslim etti biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'ıyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şerâtil kabul şehâdetleri makbule olduktan sonra meblağ-ı mezbûrdan küllen ve bazen ahazı istifa ve ahire havale itmeyüb ve taraf-ı şer'ıyyeden bir tarikıyla müteveffâ-yı merkûmun zimmetini ibrâ ve iskâd etmediğine mezbûr El-Hac Ahmed'e yemin teklif olundukta ol dahi ala vakfil mes'ul halefi billahil aliyyi'l azîm etmeğini meblağ-ı mezbûr yetmiş kuruşu tereke-i müteveffâ-yı merkûmdan müddeâ mezbûra edâya vâsî' merkûmeye tenbihi berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i recebü'l mürecceb sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Molla Abdülaziz bin İbrahim, Ali Beşir bin Hüseyin, Abdurrahman bin İsmail, Mehmed bin El-Hac Mehmed, Neccar Ahmed bin Mehmed, El-Hac Hüseyin ..., İsmail bin hac Ahmed,

Sayfa 43 / Belge 97

Belge Özeti: Zincirli kurbunda vefât eden Veli bin Osman'ın oğlu Osman ve kızları Âişe ve Zeyneb'e babalarından kalan mallar için valideleri Fatıma'nın vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Zincirli kurbunda sâkin iken bundan akdem fevt olan Veli bin Osman'ın sülb-i sağır oğlu Osman ve sağire kızları Âişe ve Zeyneb'e babalarından intikâl eden mallarına vâlideleri Fatıma binti Süleyman vâsî tâyin olduğu kabul ve iltizâmda fil yevmi't-tasi ve'l ısrin min recebü'l mürecceb sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Abdülkerim Efendi bin Maksut, Eş-Şeyh Ömerül imam, Osman bin Haleb muhzır başı, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 43 / Belge 98

Belge Özeti: Şehreküstü mahallesinde alacak-verecek davası

Medine-i Ayıntâb'da Şehreküstü mahallesinde sâkine ... binti Ahmed ile Sadriye kebire kızı Emine binti Eyyub nâm Hatunlar taraflarından zikr-i âti ibrâ-yı ikrâra vekil olub mezbûrtanın zatlarını ma'arifeti şer'iyle ârifân olan Ebubekir bin Mehmed ve Hüseyin bin ibni uğurlu şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan Mustafa Ağa ibn-i Eyyüb nâm ... mahfil-i kazada işbu rafiâtü'l-kitab Hasan Ağa ibni Abdullah muhzırında bi'l vekâle ikrâr ve takrir-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre ... bundan akdem mahrûse-i Edirne'de ... müvekkile-i mezbûre Emine'ye irsâl ve teslim et deyû mezbûr Hasan Ağa'ya emanet altmış kuruş def'u teslim idüb ol dahi emri üzere gelüb medine-i mezbûrede meblağ-ı mezbûre Emine'ye îrsal ve teslimden sonra yine mahrûse-i merkûmeye vardıkta mezbûre ... meblağ-ı mezbûru mezbûra Emine'ye işgal ve teslim etmedik deyû huzuru şer'ide dava etmeğle mezbûr Hasan Ağa dahi meblağ-ı mezbûru emri üzere medine-i mezbûrede mahalline teslim ettim deyû davayı def' idüb mezbûr Hasan Ağa'dan beyyin taleb olundukta mahallinde isbâta havâle olunmağla ol havâlide mezbûr Hasan Ağa mezbûre ... ya on beş kuruş def'ü teslim ve hâlâ gelüb mürafea-i şer'i şerif olmak sadedinde mezbûr Emine'ye meblağ-ı

mezbûr altmış kuruş mezbûr Hasan Ağa yedinden kendine irsâl ve teslim olduğunu ikrâr ve mezbûre ... dahi ba'det-tasdik meblağ-ı mezbûr altmış kuruş davasından mezbûr Hasan Ağa'nın zimmetini her biri ibrâ ve iskât eylediklerinde mezbûr Hasan Ağa dahi mahrûse-i merkûmeye'de zimmetlerini ibrâ ve iskât eyledi min ba'di mezbûrtân ... ve Emine'nin meblağ-ı mezbûra müteallik kat'an alaka ve medhali ve mezbûr Hasan Ağa'nın mezbûrtan ile dava-yı niza'ı kalmadı sudûr dahi ederse lede'l hükkâmü'l kirâm makbule ve mesmu'a olmasın dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi şabani'l muâzzam sene selâse ve mie ve elf

Şühûdü'l-Hal : Ahmed Ağa an Havişan dergahı Alî, Ali Bekir bin Mehmed, Abdurrahman Bekir bin Mustafa, Murat Ağa Serdar, İshak bin Mehmed Beşir, Süleyman Bey bin Osman Ağa, Mustafa Bey bin Osman, El-Hac Ahmed bin Bektaş

Sayfa 44 / Belge 99

Belge Özeti: Kuzgunlu cemaatinden Hoca Mehmed bin Mehmed'in mülkünü satması hakkında

Türkmen taifesinden Kuzgunlu cemâatinden işbu rafiû'l kitab Hoca Mehmed bin Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazada Mehmed bin nâm kimesne muhızırında üzerine dava ve tahrir-i kelâm idüb işbu meclisde mevcut ve müşâhade olunan be her ... tavrı ve müennes fatır kendi mülküm olan tavr-ı şerâimden tevellüd idüb mülküm iken bundan akdem zikr olunan hatırı ... anil meclis nasib nâm zimmiye yirm iki kuruşa ba tâbi' bey-ü kabz semen eyledikten sonra mezbûr Mehmed zikr olunan hatır-ı mülkü müşterâm iken mülkümden zayı' etmiştim deyû mesfur ... mülkü mutlak iddiâsıyla müstehak çıkıp ahz etmeğle mesfur yasaf dahi benden zikr olunan hatırın semenine müracaat murâd eder sual olunub ahkakı hak olunmak matlubumdur deyû dava-yı netâyic ettikte ğıbbe's-sual mezbûr Mehmed divanide fi'l vâki' mukaddema zikr olunan hatırı benim mülkü müşterâm olmak üzere mesfur ... dava idüb ba'del isbât ahz etmiştim lâkin zikr olunan hatır benim ... mülk-ü ferağında tevellüd etmiş mülküdür deyû mezbûr Mehmed dahi dava-yı netâc idüb tarafının mütdeâları netâc olmağla fetva-yı şerifeye müracaat olundukta zîde ömrün yed'inde olan yağla müstehak çıkıp mülkü mutlakı olduğuna ikâmet-i beyyine ve kaza-i kadı ile ahz idüb ba'de ömrü ve mezbûr yağı olan Bekir'e rücu' etmek murâd ettikte Bekir yağım olan Beşir'in ... mezbûr netâcıdır deyû dava ve müddeâsına ikâmeti beyyine ettikten sonra ömrü evvel bağı zeydin yedinden geri almak murad ettikte zîde ...

mezbûr bayi'imîn netâcîdır deyû ikâmeti beyyine eylese şer'an Bekir'in beyyinesi evlâ olursa cevabı ... olur yed'in beyyinesi makbule olmaz deyû buyrulmağı bir muvakkat fetva-yı münife müddeâ merkûm Hoca Mehmed'den müddeâsını mübeyyine beyyini talep olundukta udul-ü müsliminden El-Hac İbrahim bin El-Hac Mehmed ve Hasan ibni El-Hac Mehmed nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzîân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' zikr olunan hatırı müddeâ merkûm hoca Mehmed'in mülkü olan tavr-ı müştêrâsının netâcîdır biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahî ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'del ayetihi şeraitü'l kabul şehâdetleri makbule olmağın zikr olunan hatırı müddeâ aleyh mezbûr Mehmed yedinden niza' olunub müddeâ mezbûr Hoca Mehmed'e teslimi berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıt-ı recebü'l ferd sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi ibni Yusuf Çelebi, Molla Mustafa ibni Hacı Mehmed, Abdülgaffar Çelebi bin Abdülcelil, Osman Muhzır başı

Sayfa 44 / Belge 100

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde vefât eden Halime binti Ebudderda'nın kızı Halime'ye kalan mallar için Döndü binti Hamza'nın vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâbta Şhreküstü mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Halime binti Ebudderdâ nâm Hatunun sulb-i sağire kızı Halime'ye müteveffâ-yı mezbûreden ersen intikâl eden malını zabt ve tesfiye-i ümuruna kabl-eş-şürûdan ciddesi ve hasiniyesi rafiâtü'l heze'l-kitâb Döndü binti Hamza nâm Hatun vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesin edâya müteahhide olduktan sonra sağire-i mezbûre rezi'a ve muhtace-i marazı'a olub ücretle ahire irza olunmak iktizâ etmeğle vâsîye-i mezbûre talebiyle sağire-i mezbûrenin malı mevrûsundan müddet rızâ tamâmına değın ücretini edâya ba'del izin ve fehâmından sonra dahi nafaka ve kisvesi içün kable şuru'dan yevmi üçer akçe beha-i nafaka ve kisve farz ve takdir olunub vakt-i zarurette isti'zân ve infâka ba'de sağire-i mezbûrenin malından rücu'a mezbûre döndü Hatun izni berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yesmi's sâni ve'l ışrin min recebü'l ferd sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed bin Hüseyin, Osman Çelebi Muhzır Çelebi, Ebubekir bin Mustafa, Ahmed bin Ramazan, Mustafa Muhzır

Sayfa 45 / Belge 101***Belge Özeti: Kayser mahallesinde El-Hac Sadri'nin vâsî tâyin edilmesi hakkında***

Medine-i Ayıntâb'da Kayser mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan münkatı'a ile gayb olan ... mukarrer mer'ini zabt ve rabta termîm vâsî' nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla gaib-i merkûmun ibni Ömer işbu rafiü'l kitab El-Hac Sadri Hasan nâm kimesne zabt ve rabta kâdir olmağla hâkimi mevki' kitap topçu emiri hüsnü'yâb dahi mezbûr El-Hac Sadri vâsî nasb ve tâyin eyledikte ol dahi kabul-ü hizmet-i lâzimesini edâya müteahhid olmağını mâvak'a kayıt sene 2 ğurre-i şaban sene 1103

Şuhûdü'l-hâl: Molla Mustafa bin El-Hac Mehmed, El-Hac Ali bin Yusuf, El-Hac Osman bin Ahmed, Hasan bin Mehmed

Sayfa 45 / Belge 102

... mine'l müsâlaha ve kat'ül münâze'a sahha haliyâ ani'l mümâyea ... Allah-ü sübhaniye El-Hac Mehmed ed dıbağî el mevla el mesub li istimâi bi heze'l emr-i min kabli mine'l emri ...

Husus-u câi zikrin istima'na sadr-ı alî dâme mahfufen bi'l meâli hazretleri taraf-ı âliyelerinden fermân-ı şerifleriyle mevlâ nasb olduğumuza binaen inde'l ahâli akd-i meclis-i şer'i hatır olunduktan sonra medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkin iken bundan akdem maktûl olan Hüseyin Beşir ibni Mustafa nâm Receb'in vâlidesi Elif binti Ali ve li ebeveyn kız karındaşı Fatıma nâm hârunlar ve li imrâr karındaşı Ramazan binti Ali nâm kimesne meclisi ma' kudü mezbûrda maktûl mezbûrun babası ve tarafından hususatü'l beyânı tasdîka vekili sabitü'l vekâlesi olan El-Hac Mehmed nâm kimesne muhızırında her biri bi'l verâse ikrâr ve takrir-i kelâm idüb müverrisimiz mezbûr Hüseyin Beşir'i bundan Esbak müvekkili merkûm Mustafa Beşir aleti harbiyle ... darb ve katl etmeğle huzuru şer'i şerifte şuhûdü'l ile isbât idüb müveccib şer'isi icrâ olunmak üzere katili mezbûr habs olunub bu esnâda ocak ağalarından asker sevkine me'mûr olan iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim Musli Ağa medine-i mezbûreye gelüb ahkakı hak olunmak hususunda ciddi ihtimam etmişti el-haletü hezihi beynimize müslihun tevassut idüb katili mezbûrun kazasından iki yüz kuruş bedel üzerine inşâi akdi sulhü şer'i eylediklerinde biz dahi sulhü mezbûru kabul ve bedeli sulh olan iki yüz kuruşu meclisi sulh de babası mezbûr El-Hac

Mehmed yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz idüb bilaf ve'r rızâ ... mezbûr Mustafa Beşir'in bu hususa müteallık dava-yı ve mutâlibeden zimmetini ibrâ ve iskât ettik ba'del-yevm bizden veya vekâleti dava-yı sudur eder ise lede'l hükkâmü'l kirâm makbule ve mesmu'a olmasın dediklerinde ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i recebü'l ferd sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Murat Ağalar, El-Hac Abdullah bin Mehmed, Abdullah Haleb bin İbrahim, Neccar Ali bin Ömer, Seyyid Ömer bin Seyyid Kasım, El-Hac Ahmed bin Hüseyin, El-Hac Halil bin İsmail, Seyyid Mustafa bin Veli, Es-Seyyid Hasan bin Es-Seyyid Mehmed, Es-Seyyid Hamza bin Es-Seyyid Hüseyin, Ebubekir bin El-Hac Hüseyin, Halil bin El-Hac Ahmed, El-Hac Osman bin Ali

Sayfa 45 / Belge 103

Belge Özeti: İbn-i Şeker mahallesinde vefât eden Hızır bin Arslan'ın kızı Âişe'ye babasından kalan malları için validesi Emine binti Hızır vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Şeker mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Hızır bin Arslan'ın sulb-i sağır kızı Âişe'ye babası müteveffâ-yı mezbûrdan ers-i şer'i ile intikâl eden malımı zabt ve tesviye ümüruna kabl-eş-şürûdan bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla vâlidesi rafiâtü'l heze'l-kitâb Emine binti Hızır nâm Hatun üzerine vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi kabul ve hizmeti lâzimesini edâya taahhüd ve iltizâm etmeğini mâvak'a kayıtlandı fi 9 şaban sene 1103

Şuhûdü'l-hâl: El-Hac Mustafa bin Hacı Derviş, Es-Seyyid Hasan bin Ahmed, Hac İsmail hac Ahmed, Ahmed bin Ramazan

Sayfa 46 / Belge 104

Belge Özeti: Ayıntâb'da esnaflar arasındaki anlaşmazlığın çözülmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da vâki' erbab-ı sarrafdan ibn-i Seyyid Kasım ve Pazar başı ve El-Hac Arap sirâc hırfetinden Mustafa bin Mehmed ve Hüseyin ibni El-Hac Ali ve kuyumcu sarrafdan Seyyid Mehmed bin Seyyid Hüseyin ve ğızar sarrafdan Mehmed ibni El-Hac Ahmed ... sarrafdan İbrahim bin Halil ve zimmi Kara Seyyid ve kızgancı sarrafdan Osman bin Musli ve Ali bin Hüseyin ... sarrafdan Seyyid Abdülkadir bin Zekeriyâ ve El-Hac Ahmed bin Hasan ve ... sarrafdan El-Hac

Mustafa bin Ebudderda ve ... El-Hac Mehmed ve ... sarrafından El-Hac Osman bin Sıdga ve ... sarrafından El-Hac İsmail bin Toprak ve itar sarrafından İbrahim bin Mehmed nâm kimesne şer'iyile kazada hâlâ medine-i mezbûre sancağına mutasarrıf olan emirü'l-ümerai'l-kirâm kebir'ül-kübera'il fihhâm Abdülkadir Paşa yesser Allah-ü mâ yaşâ tarafından medine-i mezbûrede mütesellimi olan işbu rafiâtü'l kitâb fahrü'l akrân Kasım Ağa ibni Ebubekir Ağa muvâcehesinde her biri ikrâr ve takrir-i kelâm idüb paşayı mûmâileyh bi ğayri hümâyûn me'mûr olmağla münhemât ve zadele hayriyesi için hırfeti merkûmeden iştirâ ettiği eşyayı işbu yed'imize verdiği memhur defter mûcebince hesâb idüb min haysü'l mecmu' dokuz yüz on yedi buçuk kuruş hakkımız zâhir olub cümlemiz bir mecliste hazır iken rızâmız ile bizi mûmâileyh Kasım Ağa üzerine havâle idüb mûmâileyh Kasım Ağa dahi meclis-i mezbûrda meblağ-ı mezbûr vacibü'l edâ ve tesmiyedir deyû kabûl havâle eyledikten sonra meblağ-ı mezbûr dokuz yüz on yedi buçuk kuruştan Paşa-yı mûmâileyhin zimmetini ibrâ ve iskât ettik bir akçe ve bir hissemiz kalmadı dediklerinden ğıbbe't tasdikî'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâni min şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Ağa bin Mehmed Ağa, İsmail Ağa bin Zülgaftar Ağa İshak Bey ibni Ali Bey, Hüseyin Bey bin Kenan Bey, Hasan Ağa bin Yusuf Beşir, Salih Bey bin tımari, Hacı Musa Şaban, El-Hac Mehmed Elvendizade, Ali Bey Boyacı

Sayfa 46 / Belge 105

Belge Özeti: Tarla-yı Atik mahallesinden Ahmed Bey'in "kafir Hamza" diyerek Hamza bin Mehmed'i darb etmesi üzerine Hamza'nın Ahmed'den şikayetçi olması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Atik mahallesi sekkânından işbu rafiü'l-kitâb Hamza bin Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazada erbab-ı tımârdan Ahmed Bey bin Mehmed nâm kimesne muhzırı üzerine dava-yı mezbûr kelâm idüb târih-i kitâbdan bir gün mukaddem vakti asırda Alaybey cami-i şerifine namaza giderken mezbûr Ahmed Bey berber dükkanından çıkıp kafir Hamza deyû şetm ve deynek ile başıma vurmaya ve kollarıma yirmi otuz defa darb-ı şedîd idüb darb-ı mezkûrdan sol kolumun dirseği kemiği münkesir vukuf vâki' olmuştur sual olunub icrâ-yı hak olunmak matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual ve'l inkâr müddeâ mezbûr Hamza'da müddeâsını mübeyyine beyyin-i talep olundukta udul-ü müsliminden Mehmed

Çelebi bin İbrahim Efendi ve İbrahim bin Mehmed nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' târih-i kitâbdan bir gün mukaddem vakt-i mezkûrda mezbûr Ahmed Bey cami-i mezkûr kurbuna berber dükkanından çıkıp müddeâ mezbûr Hamza'ya kafir Hamza deyû bizim huzurumuzda şetm ve deynek ile başına ve arkasına ve kollarına yirmi defa darb-ı şedid etti biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyetihî şeraiti'l kabul şehâdetleri makbule olduktan sonra cerrâh taifesine Ali bin Hacı Receb ve El-Hac ... bin Ebubekir nâm kimesneler mezbûr Hamzanın azasına ilka-i nazar idüb darb-ı mezbûrun şiddetinden sol kol dirsek kemiği münkesir ve fitik vâki' olmuştur deyû ... etmeğini mücebiyle ba'del hüküm mâvak'a kayıtlandı fi 3 şaban sene 1103

Şuhûdü'l-hâl: Molla Şaban bin El-Hac Ahmed, Mehmed Bey bin Mehmed, El-Hac Ali bin El-Hac Mehmed, Üstad Osman bin El-Hac Mehmed, Abdurrahman bin Hacı Mustafa, Seyyid Hasan bin Ahmed, El-Hac safer bin ..., El-Hac Ahmed Çeribaşı, Arslan bin Ebubekir

Sayfa 47 / Belge 106

Belge Özeti: Kırk bin akçe zeamete mutasarrıf olan Süleyman Ağa bin Abdullah hakkında

Medine-i Ayıntâb'da tâbi' ... nâm karye ve ğayriden kırk bin akçe zeâmete mutasarrıf olan Süleyman Ağa bin Abdullah mahfil-i kazada işbu rafiü'l-kitab El-Hac Hanefî bin Mehmed nâm kimesne muhızırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb zeâmeti merkûme mukaddemâ berât-ı Ali müşârünileyh ... ğâibi ani'l meclis Mehmed Ağa'yı Bektaşî'yi amme-i merkûme mîr-i mîran temessükü ile İsmail Ağa üzerinde deyû mezbûr İsmail Ağa tarafından zabtı murâd idüb bin yüz iki senesinde vâki' sayf-ı mahsülâtтан ... mezbûr El-Hac Hanefî'ye tefviz etmeğle kabz idüb hâvi gelüb mutasarrıfından yedimden fermân-ı âli olmağla mezbûr El-Hac Hanefî'den taleb ve Dimos ve lede'ş şer'î fermân-ı şerif mücebince ... tenbih oldukça muhâsebesi görüp ikrâr üzere yedin yetmiş yedi kuruş kıymetli tenbih ve ... bağ zahir olmağla beynimize müslihun tevassut idüb zikr olunan yetmiş yedi kuruş davasından beni mezbûr El-Hac Hanefî ile altmış sekiz kuruş üzerine sulh eylediklerinde ben dahi sulb-i mezbûru kabul ve bedeli sulh olan altmış sekiz kuruş mezbûr El-Hac Hanefî yedinden ahz ve kabz idüb mâ adâsından zimmetini ibrâ ve iskât ettim min ba'di

salifü'z-zikr sağır ve ... müteallika dava ve nizâ'im kalmadı dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı

Fi evahiri receb sene 1103

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Ağa kethüdâ eri, Eyyub ..., Derviş Beşir ... , Süleyman Ağa bin Osman Ağa, Mehmed Bekir bin Abdurrahman, Ali Çelebi bin Ahmed Çelebi

Sayfa 47 / Sayfa 47 / Belge 107

Belge Özeti: Tarla-yı Atik mahallesinde Ahmed Bekir'in kendisini darp ettiğini söyleyerek Mehmed Bekir'den şikayetçi olması

Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Atik mahallesi sekkânından işbu rafii'l-kitab Ahmed Bekir bin Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazada Hamza bin Mehmed nâm kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mezbûr mukaddema fitik marazına mübtelâ olub huzur-u müsliminden ... fitiğımı ikrâr ve i'tirâf etmeğın târih-i kitâbdan iki gün mukaddem mezbûr Mehmed Bekir beni darb-ı müvecci' ile darb ve evvel darbden fitik vâki' olmuştur deyû dav ve fitiğımı cerrah taifesi ihbar etmeğle sual olunub müceb-i şer'isi icrâ olunmak matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûr Hamza cevâbında fi'l vâki' mezbûr Ahmed Bey beni iki gün mukaddem deynek ile darb-ı şiddetinden fitik vâki' deyû mukaddemâ fitiğımı huzur-u müsliminde ikrâr eylediğini inkâr edecek mezbûr Ahmed Beyden müddeâsını mübeyyine beyyin taleb olundukta udul-ü müsliminden Mehmed bin Seyyid Mehmed Seyyid Ebubekir nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' mezbûr Hamza merkûm Ahmed Bey'den dava-yı merkûmeye mübâşeresinden mukaddema ... bizim huzurumuzda ben fitik marazına mübtelâyım deyû ikrâr etti biz bu hususa bu vecih üzere ikrârına şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şeraitil kabûl şehâdetleri makbule olub mezbûr Hamza'nın merkûm Ahmed Bey'den fitik iddiâsı lağv olmağını mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâni mil şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Ağa bin Mehmed Ağa Zaim, Ahmed bin Mehmed, El-Hac Osman bin Emir, El-Hac Seyyid bin ...

Sayfa 47 / Belge 108

Belge Özeti: Zincirli Kuyu mahallesinden Mehmed'in mülkünü 50 kuruşa El-Hac Ali'ye sattığına dair

Medine-i Ayıntâb'da Zincirli Kuyu kubbe-i nâm mahalde sâkin Mehmed bin Hasan nâm kimesne mahfil-i kazada işbu rafîü'l-kitâb kendi tarafından asıl karındaşı Mustafa ve kız karındaşı müdâmine nâm Hatun taraflarından vekil olub Mustafa bin Yusuf ve Hasan bin balıĝ şehâdetleriyle şer'an vekâletleri sâbite olan Mehmed Beşir ibni El-Hac Ali nâm dahil muhzırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mahal-i mezbûrede vâki' lede'l ahâli ve'l hayrân ma'lümetü'l hudud ve menzil-i mezbûr Mehmed Beşir ile müvekkileleri mezbûran Mustafa ve müdâmine ve âhir karındaşı hazır-ı bi'l meclis El-Hac Ali'nin meşa' ve müşterek mülkleri iken mezbûr El-Hac Ali bundan akdem menzili mezbûr müstakil nim mülküdür deyû bana elli kuruşa bâ tâbi' teslim ve kabz-ı semen etmişti hâlâ mezbûr Mehmed Beşir asâlet ve vekâlet hasebiyle hisselerini benden talep ve dava-yı takriri'l mürâfe'a hisse-i şer'iyyelerine müstehak olub hükmü şer'i lâhik olduktan sonra mezbûrun Mehmed Beşir ve Mustafa ve müdâminenin müstehak oldukları hisse-i şer'iyyelerinin semenini mezbûr El-Hac Ali yed'inden mürâcaat idüb ahz ve kabz ettim ve mezbûr El-Hac Ali'nin hisse-i şer'iyyesini dahi işbu hazırı bi'l meclis Mehmed Beşir bin Kâye nâm kimesneye bey'ü kabz eyledim min ba'di menzil-i mezbûre müteallik mezbûrun Mehmed Beşir ve Mustafa El-Hac Ali ve müdâmine ile dava ve nizâ'im ve alaka ve medhalim yoktur savb-ı şurudan yedlerine bahtı şer'iyye versin dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu

Fi evâil-i şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mustafa bin Ali, Osman Beşir bin Mehmed, Mehmed Çelebi bin Osman, Ali bin Abdullah, Abdullah bin Abdülkadir, Mehmed Beşir

Sayfa 48 / Belge 109

Belge Özeti: Başının sol tarafına taşla vurularak öldürülen Fatıma binti Bayram'ın ailesinin ölüm sebebinin tespiti için mahkemeye başvurması hakkında

Hususatü'l beyânı mahallinde tahrir için kabl-eş-şürûdan bi't-talep tâyin olunan Mevlana Abdurrahman Çelebi zili sahifede muharrerü'l esâmi olan Müslümanlar ile medine-i Ayıntâb'a tâbi' ... nâm karye sâkinelerinden karye-i mezbûrede mecruh fevt olan Fatıma binti Bayram havâce ikisi üzerine varub a'zası keşf ve ilka-i nazar

ettiklerinde fi'l hakîka mezbûrenin başının sol tarafında taş cerrahiyesini muâyene ve müşâhede idüb mahal-i mezbûrda akd-i meclis-i şer'i hatır ettiklerinde müteveffiye-i mezbûrenin sulb-i kebir oğulları Murat ve Hamza ve Ali ve Mustafa ve zevci Halil bin El-Hac Kasım nâm kimesnelerden keyfiyeti istimdâk olundukta her biri takrir-i kelâm ve tâbiri ani'l merâm tarih-i kitabdan yedi gün mukaddem yeniçerileri sağır-i hümâyûna giderken karye-i mezbûreye konulmak maksadıyla ahal-i karye ile mücadele esnâsında mecruha-i mezbûrenin başına taş ile darb idüb mecruh etmeleri ile cerâhati mezbûrenin tesirinden fevt olub cârihi dahi bulunmamakla müteveffiye-i mezbûrenin ahali karyeden vesâyirden dem ve diyetine müteallika dava ve niza'ım yoktur dediklerini Mevlana-yı merkûm mahallinde tahrir ve mütesellim Kasım Ağa taraflarından mean irsâl olunan siyanümüş Abdullah ile gelüb Ali merkûme meclis-i şer'ide inhâ etmeleriyle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi'l âşir min şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed bin Ebubekir, Abdülkerim bin Ali, Mehmed bin Mustafa, Ali bin Abbas, Mehmed bin Mehmed, El-Hac Hüseyin bin Mehmed, Şaban bin Mehmed

Sayfa 48 / Belge 110

Belge Özeti: Sengihoşkadem mahallesinde miras paylaşımı

Medine-i Ayıntâb'da Sengihoşkadem mahallesinde sâkine Meyase binti Hasan nâm Hatun tarafından bey'i âti'l beyân ikrâra vekil olub mezbûrenin ekini ma'arifeti şer'iyye ile ârifân olan Mustafa Efendi bin Ali Efendi ve Ali bin Ali şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sabite olan Mustafa bin Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazada işbu rafiü'l kitab Mehmed bin El-Hac Mehmed muhzırında bi'l vekâle ikrar ve takrir-i kelâm idüb sevk duyuldu Adapazarı'nda vâki' bir tarafı ... mescidi vakıf ve bir tarafı Mihâliye vakfı ve bir tarafı El-Hac Abdülhamid dükkanı ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdüd bir bab-ı attâr dükkanının nısf-ı şayi'i karye-i ... tarıkında vâki' sebillik vakfı ve nısfı ahir müvekkile-i mezbûrundan akdem fevt olan zevç Mehmed ve karındaşları mezbûr Mehmed ve İbrahim ve kız karındaşları Rukiye ve Zeynep ve vâlideleri Fatıma'nın mülkü mevrüsleri olub hâlâ müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in nısfı mezkûrdan semeni hisse-i şayi'ası ers-i şer'i ile müvekkilemin hisse-i semeniye ve mehr-i müecceli mukâbelesi müvekkilede isâbet etmeğle müvekkile-i mezbûre mehase dahi dükkanı mezkûrdan semen-i mezkûru merkûm Mehmed'e on sekiz

kuruş ba tâbi' ve teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim eyledikten sonra semenî olan meblağ-ı mezkûr on sekiz buçuk kuruşu yedinden tamâmen ahz ve kabz eyledi ba'del-yevm mahdûd-ü mezkûrun nısf-ı şayi'inden müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in semen hissesi mezbûr Mehmed'in mülkü müşterâsıdır müvekkilemin kat'a alâka ve medhali yoktur keni'me yeşâ-i ... mutasarrıf olsun dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb kayıtladı

Fi evâsıt-ı şaban sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Mustafa Efendi bin Ali Efendi, Hacı Şaban bin Ali, Ali bin Ali, Seyyid Osman bin Molla Ömer, Mehmed bin Halil

Sayfa 48 / Belge 111

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde Peri bin Osman'ın kızı Zilniha'nın ihtiyaçları için babasının mirasından nafaka talebinde bulunması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Peri bin Osmanın sulb-i sağire kızı Zilniha'nın savb-ı şurudan mensub vâsî olan karındaşı Bektaş nâm kimesne mahfil-i kazada takrir-i kelâm idüb sağir-i mezbûrun nafaka ve kisve behâya eşedd-i ihtiyâcı olmağla kabl-eş-şürûdan farz ve takdir olunmasını talep ederim dedikte yüz otuz üç akçe bir kuruş olmak üzere yevmi dört akçe farz ve takdir olunub vakt-i zarûrette isti'zan ve veled-i zuhru rucu'a izin virilmek mâvak'a kayıtladı

Fi 11 şaban sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac İbrahim bin Osman, Hallac Murat, El-Hac Mehmed, El-Hac Mehmed Hassab, Mustafa bin Ali, Ahmed bin Ramazan

Sayfa 48 / Belge 112

Belge Özeti: Ammu mahallesinde vefât eden Kara Yusuf bin Mehmed Çelebi'nin oğlu Mehmed'e amcası Hasan bin Mehmed vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Kara Yusuf bin Mehmed Çelebi sağir oğlu Mehmed'e ammesi Hasan bin Mehmed vâsî nasb olduğu kabulü kayıtladı

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Mehmed bin Halil Efendi, Osman bin Muhzırbaşı, Ebubekir bin Ali, Ahmed bin Ramazan

Sayfa 48 / Belge 113

Belge Özeti: Boyacı mahallesinden Mehmed Ali bin Ebubekir'in vefât eden Mehmed'e verdiği on buçuk kuruşu terekeden talep etmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Boyacı mahallesi sekkânından Mehmed Ali bin Ebubekir nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu rafîü'l-kitâb Mehmed bin Abdülkadir nâm kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mezbûr Mehmed'in karındaşı olub bundan akdem fevt olan İbrahim nâm kimesne zimmetinde deyn-i şer'iden on buçuk kuruş hakkım olub kable'l ahz fevt olmağla mezbûr Mehmed verâsetine müteveffâ-yı merkûme babası mezbûr Abdülkadir'den ers-i şer'iyle intikâl eden karye-i Gerde'de? babası vâki' bir tarafı Ebubekir nâm kimesne mülkü ve iki tarafı ... ve bir tarafı tarik-i salik ile mahdüd nısfı çiftliği bir kıt'a ... tarlanın rub' hissesine vazıu'l yed olmağla talep ettiririm sual olunub ahkâk olunmak matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûr Mehmed cevâbında babamız mezbûr Kadir fevt oldukta karındaşım müteveffâ-yı mezbûr İbrahim vesâyir verese ile babamızın cami-i muhallefâtına bi't terâzi beynimizde taksim ve tevzi' ve her birimiz tecemmülâthâne ve ğayr-i an hisselerimiz ahz ve kabz ve akâretten dahi bir reis-i sağır ve bir meyve bostanı müteveffâ-yı merkûm İbrahim'in hissesine tâyin ve tahsis ve mahdüdü mezkûr nısfı çiftlik tarlanın tamamı benim hisseme tâyin ve tahsis olunub her birimiz kabz ve tasarruf etmiştik deyû mukâbele ettik mezbûr Mehmed'den vaz'ı mezkûrunu ... talep oldukta udul-ü müsliminden El-Hac Ömer bin Hüseyin ve Seyyid Osman nâm Mehmed kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fil vâki' mezbûrun babaları fevt oldukta cümle verese mukayyed babalarının cami muhallefâtını beynlerinde taksim ve tevzi' idüb bizim huzurumuzda bir ra'sini sağır ve bir meyve bostanı müteveffâ-yı merkûm İbrahim hissesine ve zikr olunan nısfı çiftlik tarlanın tamâmı Mehmed'in hissesine tâyin ve tahsis oldukta her biri kabz ve tasarruf etmişlerdir biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri edâ-i şehâdeti şer'iyye eylediğinden ba'det-ta'dil ve'l iltizâmiye ahidleri ... müddeâ mezbûr Mehmed Ali büyüce muârazadan men'i berle mâvak'a kayıtlandı

Fi evâsıtı şaban 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Ahmed Çavuş Nakib, Molla Hüseyin bin Molla Mehmed, Osman bin Mehmed Beşir, Ahmed bin Ramazan, Mustafa bin Ali, Ali bin Abdullah

Sayfa 49 / Belge 114

Belge Özeti: Şeref Bani mahallesinde vefât eden Hüsnü Bey'in terekesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Şeref Bâni mahallesinde sâkine Gülüf binti Hüseyin nâm Hatun mahfil-i kazada bundan akdem fevt olan karındaşı Hüsnü Bey Sadri oğlu işbu rafiü'l-kitab Süleyman bin Zülgaftar nâm kimesne muhzırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mahal-i mezbûrede vâki' bir tarafı sekban Mehmed ve bir tarafı El-Hac Mehmed nâm kimesneler mülkleri ve bir tarafı tarik-i âmm ile ve bir tarafı diğeri Mehmed ile mahdüd cemi't tevâyi ... menzil kız karındaşım müteveffât-ı mezbûre Hüsnü Bey mahfus mülkü müşterâsı olup ba'de vefâtihâ ers-i şer'i ile oğlu mezbûr Süleyman intikâl eyledi mahdüd-ü mezkûr mezbûr Süleyman'ın mülk-ü mevrusü olup vechen mine'l vücûh benim alaka ve medhalim şu kadar savb-ı şurudan yedine hüccet-i şer'iyye verilsin dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu

Fi evâil-i şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mahmut Efendi bin El-Vaiz, Es-Seyyid Mehmed Çelebi bin ..., Ahmed Efendi Neccarzade, Seyyid Ahmed Çelebi bin Ramazan Efendi, Molla Mehmed bin Molla Halil, Musa bin Mehmed, Mehmed bin İbrahim

Sayfa 49 / Belge 115

Belge Özeti: Cevizli mahallesinde vefât eden Hacı Osman bin Halife'nin çocukları Mehmed, Ebubekir, Ömer, Âişe ve İmhâni için babalarının mirasından nafaka taleb edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Cevizlice mahallesinde sâkin iken fevt olan Hacı Osman bin Halife'nin sulb-i evlâdı Mehmed ve Ebubekir ve Ömer ve Âişe ve imhâni üzere yine vâlideleri Emine binti Mehmed nâm Hatun vâsî nasb ve tâyin olundukta sonra ba'del kabûl mezbûre talebiyle ... merkûmunun nafaka ve kisve ... yevmi her birine birer buçuk nafaka ve kisve behâ farz ve takdir olunur ba'de mâ ümur ... rucu'a mezbûre Âişe'ye berle kayıtlandı

Fil yevmi'l hâmis ışrin şaban sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Fahrül ulema Hacı Mehmed Efendi Dibağ Efendizade, Fahrüssüleha Mahmut Efendi El-Vaiz, Fahrül ulema Ahmed Çelebi Şeyhzade, Es-Seyyid Hüseyin Çelebizade, Seyyid Abdullah Çelebi biraderi, Seyyid Mehmed Çelebi

Sayfa 49 / Belge 116

Belge Özeti: Tevbe mahallesinde Hatice binti Hüseyin kendisini talak-ı selâse ile boşayan eşinden mehir hakkını talep etmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Tevbe mahallesinde sâkine Hatice binti Hüseyin nâm Hatun mahfil-i kazada zevci mutlak işbu rafîü'l-kitâb Es-Seyyid Ömer bin Es-Seyyid Ahmed nâm kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mezbûr Seyyidimiz târih-i kitâbdan bir sene mukaddem beni talak-ı selâse ile talâk idüb zimmetinde olan yirmi bin kuruş mehr-i müeccelim ile kendi eşyâmdan yed'ine resim ... kuşak ... bir sac fiyatı kalmıştı ba'dehu karındaşım işbu hazır-ı bil meclis Mehmed nâm kimesneye sulh tarikiyla altı kuruş def'ü teslim idüb hâlâ mehri mezkûrdan on dokuz kuruş ve eşya-i mezkûre talep ederim sual olunub el verilmesi matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûr ... cevâbına mezbûrenin zimmetinde ol miktar mehr-i müecceli olub ba'det-talik zikr olunan yirmi beş kuruş mehri ile mârû'z-zikr kuşak ve kaslan ve kaytan davasından sulh ve ibrâ-i mutlaka karındaşı mezbûr Mehmed'i tarafımdan vekili nasb etmeğle ol dahi benim ile mehir ve eşyaya müteallıka davadan altı kuruş üzerine sulh olub ... sulhü ba'del ahz ve'l kabz cümleden zimmetini ibrâ ve iskât etti dedikte ğıbbe'l inkâr mezbûr Seyyid Ömer'den takrir-i meşrûhuna mutâbakası talep olundukta udul-ü müsliminden Hasan bin Ebubekir ve Ahmed bin Ebubekir nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l hakika mezbûre Hatice karındaşı mezbûr Mehmed'i zevci mutlak merkûme Seyyid Ömer ile muhzırı mezkûr ve eşya-yı merkûme davasından vech-i meşruh üzere bizim huzurumuzda sulh ve ibrâya bizim huzurumuzda vekil nasb ve tâyin etmeğle ol dahî tevekkülüne binâen mezbûr ile altı kuruş üzerine olub bedel-i sulh yedinden ahz ve kabz idüb mezbûre Hatice'nin muhzır ve mârû'z-zikr eşyâsı davasından min külli'l vücûh zimmeti ibrâ ve iskât etti biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahî ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden ba'de riâyet-i şerâitil kabul şehâdetleri makbûle olmağını mezbûre Hatice muârazadan men'i berle mâvak'a kayıtlandı fi evâsıt-ı şaban sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Es-Seyyid Ahmed Havi, Es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Seyyid Mehmed Çelebi, Hac İsmail bin Hac Ali, Ali Çelebi bin Ahmed Çelebi, Hüseyin bin ... , Osman Muhzırbaşı

Sayfa 49 / Belge 117

Belge Özeti: Hayık Müslüman mahallesinden Dursun'un, Mehmed'den 60 kuruş alacağını talep etmesi

Medine-i Ayıntâb'da Hayık Müslüman mahallesinde sâkin ... zimmi mahfil-i kazada Dursun veledi hatır nâm zimmi muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb merkûm ile şeriki olub bundan akdem merd olan herebid zimmi de ameli sıbâğat ücreti için yüz yirmi kuruş olub ferdi mezkûr mesfur ... birbirlerine emri kabulü hâvi kefâleti sahiha ile kefil bi'l mâl iken mesfur herebid merd oldukta meblağ-ı mezkûru merkûm ... huzur-u şer'i taleb ve dava-yı vâhid-i hümâyûn âhir kefâletini şehv-i udûl ile isbât eyledikten sonra altmış kuruşunu merkûm ... ahz ve kabz eyledim altmış kuruşum dahi bâkî kalmağla kefâleti hasebiyle taleb ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mesfur ... cevâbında hâli minvâl muharrer üzere olduğunu ikrâr ve lâkin müddeâ merkûm meblağ-ı tevhidi meblağ-ı mezbûru benden taleb dava ve kefâletimi ba'del isbât meblağ-ı mezbûru asâlet ve kefâlet hasebiyle edâya savb-ı şurudan bana tenbih olunduktan sonra altmış kuruşunu kendine edâ ve teslim idüb bâkî kalan altmış kuruş davasından min külli'l vücuh zimmeti ibrâ ve iskât etmiştir deyû def'atle mukâbele edecek ğıbbe'l inkâr mesfur ... def'i mezkûrunu mübeyyine beyyin-i taleb olunduktan udul-ü müsliminden Mehmed bin Yunus ve zimmî tâifesiinden hatır veledi mercan li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' müddeâ merkûm meblağ-ı mezbûru mesfur ... taleb ve dava ve ba'del isbât meblağ-ı mezbûr yüz yirmi kuruş asâlet ve kefâleti hasebiyle edâya tenbih olunduktan sonra mesfur

Sayfa 50 / Belge 118

Belge Özeti: 120 kuruşun 60 kuruşunun alındığına dair

Tamme-i bizim huzurumuzda meblağ-ı mezbûr yüz yirmi kuruşun altmış kuruşunu merkûm Tursun'dan ahz ve kabz idüb bâkî kalan altmış kuruş davasından min külli'l vücûh mesfur ... zimmetini ibrâ ve iskât etti biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri edâ-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinden ba'de riâyet-i şeraitil

kabûl şehâdetleri makbule olmağını mesfur ... muârazadan men'i berle mâvak'a kayıtlandı fi evâsıt-ı şaban 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Süleyman Ağa Bayraktarzade, El-Hac Mehmed Mehmizade, Ali Çelebi bin Ahmed, El-Hac Arap Pazarbaşı, Molla Hasan Gökçe

Sayfa 50 / Belge 119

Belge Özeti: Kızılca Mescid mahallesinden Ebu İshak Bey'in Kürd karyesindeki mülkünü El-Hac Mustafa'ya 92 kuruşa satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kızılca Mescid mahallesinde sâkin Ebu İshak Bey bin Mehmed Beşir meclis-i şer'î hatır lâzımü't-tevkide işbu rafiâtü'l-kitâb El-Hac Mustafa bin El-Hac Osman nâm kimesne muhzırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb medine-i mezbûreye tâbi' Kürd nâm karyede vâki' bir tarafı El-Hac Ahmed oğlu İbrahim Ağa mülkü ve bir taraf-ı yine benim mülküm ve bir tarafı tarik-i âmm iledir ve bir tarafı ... cari ile mahdüd ... bir buçuk çiftlik tâyin olunur bir kıt'a mülkü tarlâmı merkûm El-Hac Mustafa'ya doksan iki kuruşa bey'i bâtı sahihi şer'î ile bey'ü teslim idüb ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim eylediğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr doksan iki kuruşu yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledim ba'del-yevm mahdüd-ü mezkûr tarla-yı merkûm El-Hac Mustafa'nın mülk-ü müşterâsıdır kenime yeşâ-i ... mutasarrıf olun dedikte ğıbbe't tasdiki's şer'î mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı

Fi evâsıt-ı şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Hüseyin bin Mehmed Beşir, El-Hac Veli Neccar, El-Hac Mustafa Neccar, Molla Hüseyin Türkmen, Yakub Teal, Molla Abdurrahman bin El-Hac Hüseyin, Es-Seyyid Hüseyin bin Seyyid Hac Hamza

Sayfa 50 / Belge 120

Belge Özeti: İbn-i Kör mahallesinde vefât eden Seyyid Mustafa'nın çocuklarının miras paylaşımında anlaşlıklarına dair

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Kör mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Es-Seyyid Mustafa bin Es-Seyyid Mehmed'in sulb-i oğulları Es-Seyyid Ömer ve Es-Seyyid İsmail nâm kimesneler mahfil-i kazada amelleri işbu rafiü'l-kitâb Es-Seyyid

Ali Çelebi muhızında her biri tavan ikrâr ve takrir-i kelâm idüb babamız merkûm Es-Seyyid Mustafa fevt oldukta bizler sağır kadı bulunup savb-ı şurudan vâlidemiz Âişe nâm Hatun üzerimize vâsî ve mezbûr Es-Seyyid Ali Çelebi dahi nazır nasb ve tâyin olunmağla müteveffâ-yı mezbûrun cem'-i muhallefâtından defter kassâm mûcebince bize âid ve raci' olan hisse-i ersiyelerimizi vesâyet ve nezâret zabt-ü rabt ve tesviye-i ümürumuz idüb ber hadd-i bülüğuna erişib tasarrufa kâdir olduğumuzda mezbûrlar ile muhasebe-i mezbûr reşidimiz haline gelince nafaka ve kisve ve mesârîfî mühimmemizi ihrâç ve babamızın mahalle-i mezbûrede vâki' ve menzin ve tecemmülâthâne ve akârından hisse-i şer'iyelerimizi her birimiz tamâmen kabz ve tasarruftan sonra vâlidemiz merkûme Âişe dahi fevt olub iken dahi muhallefatını beynimizde taksim ve tevzi' ve her birimiz hisse-i ersiyemizi tamâmen ahz ve kabz eylediğimiz ba'de babamız merkûm Seyyid Mustafa ve vâlidemiz mezbûre Âişe'nin muhallefâtlarından ... menzil ve tahammülâthâne ve ... akârlarından hisse-i ersiyelere müteallik davadan min külli'l vücûh mezbûr Es-Seyyid Ali Çelebi'nin zimmetini ibrâ-i âm ve katı-ı iltizâmıyla ibrâ ve iskât ettik savb-ı şurudan yed'ine hüccet-i şer'iyeye verilsin dediklerinde mezbûr Es-Seyyid Ali Çelebi dahi mezbûrân Es-Seyyid Ömer ve Es-Seyyid İsmail ikrâr şartlarında tatkîk ve tahakkuk etmeyi mâvak'a kayıtlandı fi evâsıtı şaban sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl : Es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Es-Seyyid Yusuf, Es-Seyyid İbrahim Çelebi bin Es-Seyyid Hüseyin Çelebi, El-Hac Mehmed Efendi bin Dibağ Efendi, Es-Seyyid Ahmed Çelebi bin Ramazan Efendi, Es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Durmuş, Es-Seyyid Mustafa bin Hac Osman, Es-Seyyid Hasan Çelebi bin Seyyid Hamza, El-Hac Ahmed Sabuni, Seyyid Zekeriya bin Baliğ, Seyyid Halil Çelebi bin Seyyid İsmail, Dibağ İbrahim Ahiri Sabık, Es-Seyyid Hasan bin Baliğ, Seyyid Kasım Çelebi Beyler

Sayfa 50 / Belge 121

Belge Özeti: Kızılca Mescid mahallesinde Bekir'in mülkiünü Seyyid Mustafa Çelebi'ye 50 kuruşa satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kızılca Mescid mahallesinde sâkin Musli Bekir nâm kimesne Musli ... işbu rafîü'l-kitâb Es-Seyyid Mustafa Çelebi bin El-Hac Osman nâm kimesne muhızında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb karye-i müverrivâne ve sincan nâm mevzi'de vâki' bir tarafı El-Hac Hasan ve bir tarafı El-Hac Mehmed mülkleri ve iki

tarafı tarık-i âmm ile mahdûd-ü mezkûr elli bin bağ ve üç yüz şeceri ve bir taraftan yalankoz eşcârını müştemil on ... bezr-i istiâb eder bir kıt'a ... mülk-ü tarlamı mezbûr Seyyid Mustafa Çelebi'ye elli kuruşa bey'i bâtı sahih-i şer'i ile bey'ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim eylediğimden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr elli kuruşu yed'inden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledim ba'del-yevm mezkûr mezbûr Es-Seyyid Mustafa Çelebi'nin mülkü müşterâsıdır kenî' me yeşa-i mutasarrıf olsun dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a kayıtlandı

Fi evâsıt-ı ramazan sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl : Es-Seyyid Ali Çelebi Tokatlızâde, Es-Seyyid İbrahim Çelebi nısfı Sabık, Es-Seyyid Hasan Çelebi bin Balic, El-Hac Veli Neccar, Mustafa neccar, Mustafa Efendi bin Ali Efendi, Es-Seyyid İsmail bin Seyyid Mustafa

Sayfa 50 / Belge 122

Belge Özeti: Tarla-yı Cedid mahallesinde vefât eden Abdullah'ın zevcesinin terekeden nafaka talep etmesi

Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Cedid mahallesinde sâkine rafiâtü'l bi heze'l-kitâb binti Hac Ahmed nâm Hatun mahfil-i kazada ... idüb zevcem gayib-i ani'l meclis hüsnü şer'ide Abdullah nâm kimesne bundan akdem beni itlâk idüb ahir diyâra gitmekle sulb-i sağıre kızı Emine Hacar hızada olub ba'de tesviye ihtiyâç olmağla kabl'eş-şurudan kadri ma'ruf nafaka ve kisve behâ takdir olunub bana isti'zân izni talep ederim dedikte hâkim-i mevki' kitab dahi yüz otuz üç akçe bir kuruş olmak üzere sağıre-i mezbûrenin nafaka ve kisve behâsı için yirmi dört akçe farz ve takdir idüb vakti zarûrette isti'zânı veledi'z-zaferi mezbûr Hasan üzerine rücu'a mezbûre Âişe'ye izin verilmeğini mâvak'a kayıtlandı

Fi 15 şaban sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Osman Beşir Muhzırbaşı, Ahmed bin Ramazan, Ebubekir bin Mustafa, Mustafa bin Ali

Sayfa 51 / Belge 123

Belge Özeti: Orul karyesinde kazayla oğlu öldürülen ailenin şikayetçi olmaması

Medine-i Ayıntâba tâbi' Orul nâm karye sekkânından Kâsım bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şuruda takrir-i kelâm idüb târih-i kitâbdan bir gün mukaddem kable Zenbur karyemiz cemâatinden Hüseyin bin Cuma nâm kimesne Ali nâm kimesnenin sağır oğlu Ebubekir'i yerine itlâk olunur ... pâre ile başından darb ve mecruh etmeğle sağır-i mezbûr gecesi evvel darbın te'sirinden fevt olmuştur halâ üzerine varılıb vâki'ül hal tahrir ve evliyâsının takrirleri üzere tahriri hüccet-i şer'iyye olunmasını matlubumuzdur dedikte kabl-eş-şürûdan Mevlana Osman Efendi bin Durmuş tâyin ve irsâl olundukta ol dahi medine-i mezbûre mütesellimi olan fahrü'l akrân Kâsım Ağa tarafından gönderilen Siyâğuş Bey bin Abdullah ve zil-i vesîkama muharrerü'l esâmi olan müslimin ile karye-i mezbûreme müteveffâ-yı mezbûrun ... mezbûr hangi menziline meyyiti üzerine varıp a'zasını keşf ve ilga-i nazar eylediklerinde fi'l vâki' başının sağ tarafında vech-i meşruh üzere cerh olduğunu muâyene ve müşâhede idüb bade't tahrir müteveffâ-yı mezbûrun babası mezbur Hasan Ali ve vâlidesi Âişe binti Halil nâm Hatundan hususu mezbûr istihbâr olundukta her biri takrir-i kelâm idüb fi'l hakîka mezbûr Hüseyin bin Cuma karye-i mezbûrede ... meşgul iken sulb-i oğlu Hasan nâm sağire ğazâben darb kastıyla birbirine ağaç atıp bi kazailah-i teala bizde oğlumuz sağır-i mezbûr Ebubekir'in başına isâbet ve kafasından içeriye nüfuz-u cerhi azim etmeğle sahibi ferrâş olub gecesi tesiri sebebiyle fevt olmuştur bu hususta cerh-i merkûm hüsnü âlidir mezbûrdan gayr-i ahâli karye-i mezbûreden berd ile dem ve diyetine müteallik dava ve niza'ımız yoktur dediklerinde hususu mezbûru Mevlana-yı merkûm mahallinde keşf ve tahrir idüb ba'de mean irsâl olunan Mehmed'i Mustafa nâm kimesne ile gelüb meclis-i şürûda ale vukuihi inhâ ve takrir etmeyi mâvak'a bi't-taleb ketbolundu tahriran essadis aşera şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Murteza Bey bin Ali, Bektaş bin Ali, İbrahim bin Ali, Diğer Bektaş bin Ali, İsmail bin Mehmed, Mahmut Bey bin Hasan, Hac Bektaş bin Mehmed

Sayfa 51 / Belge 124

Medine-i Ayıntâba tâbi' Kürt nam karye sekkânından işbu rafiü'l kitab İsmail bin El-Hac Abdi mahfil-i kazada yine karye-i mezbûrede sâkin Hasan bin El-Hac Ali nâm kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mezbûr Hasan târih-i kitâbdan bir sene mukaddem gece ile mukarrin olan menzirim dahiline gelüb yine ğayri haberdar olub mezbru ahzı mahallinde firâr etmişti hâlâ ... bulmakla sual

olunub mûceb-i şer'isi icâ olunmak matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûr Hasan cevâbında fi'l hakika tarihi mezbûrda hevâ-yı nefse tâbi' olub gece ile müddeâ mezbûrun mukarrinen olan menzili dahiline varub ol dahi haberdâr olub beni ahza mübâşeret edince firâr idüb ... ettim deyû tav'an ikrâr ve itirâf eyledikte alâ mûcebi itirafa mezbûr Hasan'a şer'an tahrir lâzım gelmeyi şer'isi icrâ olunub mâvak'a bi't-taleb kayıtladı

Fi evâsıt-ı şabani'l muazzam sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mustafa bin Hasan Bey, Mehmed bin Yusuf, Ali Beşir bin Hac Mustafa, Ali Çelebi bin Ahmed Çelebi, Mustafa bin Himmet, Ali Beşir bin Musa

Sayfa 51 / Belge 125

Belge Özeti: Çukur mahallesinde müteveli Ebubekir'in kendi rızası ile mütevellisi olduğu vakıftan ayrılması

Medine-i Ayıntâb'a tâbi Çukur mahallesinin avârzına meşrud evkâfının ma'arifeti şer'iyile mütevellisi olan Ebubekir bin El-Hac Osman nâm kimesne kendi hüsn-ü rızasıyla tevelliyeti merkûmeden kasrid ve fariğ olub bu vecihle hizmeti bâliğ kalmağını yerine bir müteveli nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla mahalle-i mezbûre sekkânından olub tevelliyet ümuruna kadir ve istikâmeti zair rafii'l bi heze'l-kitâb Molla Abdülġanî bin İbrahim nâm kimesne yevmi iki akçe vâzife ile evkâf-ı mezkûre üzerine kabl-eş-şürûda ... müteveli nasb ve tâyin olundukta ol dahi devlet-i mezkûreye kabul ve hizmet-i lâzimesini edâya müteahhid olmağını mâvak'a bi't-taleb ketbolundu

Fi evâsıt-ı şaban sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ahmed bin Şaban, El-Hac Ahmed bin Seyyid, El-Hac Kasım bin Asaf, El-Hac Mustafa Mutaf, El-Hac Halil bin Ali, El-Hac Osman bin Muallimeci

Sayfa 51 / Belge 126

Belge Özeti: Cevizlice mahallesinden El-Hac Osman'ın vârislerinin kalan malları satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Cevizlice mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Osman bin Ahmed'in verâseti vâlidresi El-Hace Halime binti Cuma ve zevce-i metrûkeye Emine binti Mehmed nâm Hatunlara ehli kisra oğulları Ahmed ve Ali ve kisre kızı Halime ve sağır oğulları Mehmed ve Ömer ve Ebubekir ve sağire kızları Âişe ve İmhâni'ye münhasıra olduğu şer'an zahir ve mütehakkık olduktan sonra mezbûre El-Hace Halime meclis-i şer'i hatır lâzımü't-tevkide ashâbı bi heze'l-kitab mezbûrân Ahmed ve Ali ve kendi tarafından asıl eşğar-ı merkûmenin kabl-eş-şürûdan mensube vâsîleri olan mezbûre Emine tarafından tasdika vekil olub Arap Mehmed bin Yusuf ve Mehmed bin Ebubekir şehâdetleriyle vekâleti sabite olan Receb bin Abdi müvâcehelerinde tayi'a ikrâr ve takrir-i kelâm idüb oğlum müteveffâ-yı merkûm El-Hac Osman'ın muhallefati verese talepleriyle tahrir ve beynlerinde taksim ve tevzi' esnâsında ben hüsn-ü rızâm ile sana isâbet eden südüs hisse-i şer'iyemden verese-i merkûme ile tehârucu şer'i üzere bin esedî kuruş üzerine sulh olub meblağ-ı mezbûr bin esedî kuruşu verese-i merkûmun yedlerinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz idüb oğlum müteveffâ-yı mezbûr El-Hac Osman'ın mahalle-i mezbûrede vâki' menzil ve tahammülâtı hâne vesâyir akârat ve nulut ve hukukundan südüs hisse-i şer'iyeme davasından verese-i merkûmunun zimmetlerini ibra-i âmm kat'ı iltizağla ibrâ ve iskât ettim min ba'di mezbûr ile vechen mine'l vücuh bir sebeben mine'l esbâb alâmet ve medhalim dava ve niza'ım yoktur savb-ı şürûdan yedlerinde hüccet-i şer'iyeye verilsin dedikte ğıbbe't tasdiki's şer'i mâvak'a kayıtlandı

Fi evâsıt-ı şaban sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed Dibağ Efendizâde, Mahmud Ahmed bin Berâtzade, El-Hac Mustafa bin Hac Osman, El-Hac Halil bin El-Hac Veli, Molla Hasan Gökçe, Ali bin El-Hac Halil, Molla Ömer bin El Müezzın, Molla Musa bin Mustafa, Mehmed Çelebi bin Osman, El-Hac İsmail bin Cuma, Mehmed bin El-Hac Ahmed, Cuma bin Hasan

Sayfa 52 / Belge 127

Belge Özeti: Cevizlice mahallesinde El-Hace Halime'nin vefât eden oğlunun borçlarını ödediğine dair

Medine-i Ayıntâb'da Cevizlice mahallesinde sâkine El-Hace Halime binti Cuma nâm Hatun meclis-i şer'i hatır lâzımü't-tevkide bundan akdem fevt olan oğlu El-Hac Osman'ın sulb-i oğlu işbu rafiü'l kitab nâm kimesne muhzırında tâife ikrâr ve takrir-i kelâm idüb oğlum müteveffâ-yı merkûmun muhallefâtından bana isâbet eden südüs hisse-i şer'iyyemden verese ile ale tarikı ... şer'i bin esedî kuruş üzerine sulh olub meblağ-ı mezbûrun esedî kuruşu verese yedlerinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledikten sonra sekiz yüz esedî kuruşunu ba'del ifrâz merkûm Ahmed'e heyet-i sahiha-i şer'iyye ile hibe ve temlik teslim idüb ol dahi meclisi hibede ittihad ve kabz-ı kabul ve temlik etti meblağ-ı mezbûr senene yüz kuruş merkûm Ahmed'in mülkü mevhubudür yed'ine hüccet-i şer'iyye verilsin dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu

Fi evâsıt-ı şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed Efendi ibni Merhûm Dibağ Efendi, Mahmut Efendi bin Biraderan, El-Hac Mustafa El-Hac Osman, El-Hac Halil bin El-Hac Veli, Molla Hasan bin Gökçe, Ali bin El-Hac Halil, Molla Ömer bin El-Müezzin, Mehmed Çelebi Molla Musa bin Mustafa, El-Hac İsmail bin Cuma, Mehmed ibni Hac Ahmed, Hanefi bin Hüseyin

Sayfa 52 / Belge 128

Belge Özeti: Boyacı mahallesinden İbrahim'in, vefât eden babasına ait olan 3 ağacı ve bir tarlayı El-Hac Mahmud'a sattığına dair

Medine-i Ayıntâb'da Boyacı mahallesinde sâkin bâis-i heze'l-kitab İbrahim bin Mehmed Ağa nâm kimesne mahfil-i kazada medine-i mezbûreye tâbi' Orul nâm karye sekkânından Mehmed bin Osman nâm kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb karye-i mezbûre de pınar başı demekle ma'ruf ma'lûmü'l hudut tarla ve dahilinde vâki' kasımü'l usul üç dip boz şecerî bundan akdem fevt olan babam merkûmun mülkü mevrusü olmağla mukaddemâ hâli huyutunda zikr olunan tarla-yı âhire bey idüb eşcâr-ı merkûmeyi bey'i an ifrâz idüb vefâtı mahalline değeri tasarrufunda olmağla ba'de vefâtihi ersen bana intikâl idüb bin yüz bir senesine gelince ben dahi tasarruf ve hâsılını zabt ede gelmişken mezbûr Mehmed iki senedir ki fuzulen zabt etmeğle sual olunub şer'an kasr-ı yedine tenbih olunması murâdımdır dedikte ğıbbe's-sual mezbûr Mehmed cevâbında eşcâr-ı merkûme babamdan

müntakil mülkü mevrusüm olmağla zabt ederim mezbûrum vech-i muharrer üzere mülkü olduğu ma'lûmum değildir dedikte ğıbbe'l inkâr müddeâ merkûm İbrahim'den müddeâsını mübeyyine beyyin-i taleb olundukta udul-ü müsliminden Mustafa bin Sinan ve Cuma bin Mehmed nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l hakika sâlifü'z-zikr tarla ve dahilinde olan üç dip boz şecerî müddeâ mezbûrun babası merkûm Mehmed Ağa'nın mülk-ü mevrusü olmağla hâli hayatında zikr olunan tarlayı El-Hac Mahmut nâm kimesneye bey idüb eşcâr-ı merkûme ba'dehu dahil olmamağla kendi tasarruf idüb ba'de vefâtihi ersen oğlu İbrahim'e intikâl eyledi biz bu hususa bu vecih üzere şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri edâ-yı şehâdeti şer'iyye eylediklerinden şehâdetleri makbule olmağını eşcâr-ı mezkûreden merkûm Mehmed'in kasrı yedine tenbihi berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fî evâhir-i muharremü'l haram sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Ahmed bin Ramazan, Osman Beşir bin Muhzırbaşı, Ebubekir bin Mustafa, El-Hac Mustafa bin Mehmed, El-Hac Mehmed Muhzırbaşı

Sayfa 52 / Belge 129

Belge Özeti: Zincirli kurbundan Abdülğani'nin Nurvana'daki bir bab değirmenini 12 kuruşa El-Hac Mehmed'e satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Zincirli kurbunda sâkin Abdülğani bin Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazada işbu rafiü'l kitab El-Hac Mehmed bin El-Hac Hüseyin nâm kimesne muhızırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb medine-i mezbûreye tâbi' Nurvana nâm karye ... önünde vâki' ... tavsifden müstağni bir bab değirmeni yirmi dört kırattan bundan akdem fevt olan vâlidem Dursun nâm kaye nâm Hatunun mülkü olub ba'de vefâtiha ersen bana intikâl etmişti hâlâ zikr olunan nısfı kadâtı merkûm El-Hac Mehmed'e bey-i bat-ı sahihi şer'i ile on iki kuruş bey'ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim eyledikten sonra semeni olan meblağ on iki kuruş yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledim ba'del-yevm zikr olunan yirmi dört kırattan nısfı kıratı müşteri merkûm El-Hac Mehmed'in mülkü müşterasıdır kenî'me yeşa-i ... mutasarrıf olsun dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâil-i saferü'l hayr sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Mustafa bin Ali Dede, Es-Seyyid Abdullah Çelebi bin Seyyid Yusuf, Seyyid Süleyman bin İbrahim Bey, Molla Mehmed bin Abdülvehhab,

Mustafa bin Derviş Ahmed, Hac Abdullah İbn-i Eyüb, Osman Çelebi bin Ahmed Beşir, Ali Bekir bin Gürcü, Ali Çelebi Sabuncu, Hac Mehmed, Hac Ali bin Yusuf Eğerci, Mehmed Bey bin Ali, Mustafa bin Hac Hüseyin Kılıç, Emir Ahmed bin Emir Ali

Sayfa 53 / Belge 130

Belge Özeti: Kürt karyesinden Abdurrahman'ın, kendisini bıçakla yaraladığı iddiasıyla Osman'dan şikayetçi olması

Medine-i Ayıntâb'a tâbi' Kürt nâm karye sekkânından bâisi heze'l-kitab Abdurrahman bin Musa nâm mecruh meclis-i şer'i hatır lâzımü't-tevkide yine karye-i mezbûreden Osman bin nâm kimesne muhızırında takrir-i kelâm idüb târih-i kitâb günü sabah vaktinde karye-i mezbûrenin salyâne hususuna cemaat ile oturub ben halime meşgul iken mezbûrun oğlu ğâyibi ani'l meclis Süleyman nâm kimesne üzerine taslit ve beni darp ve cerha tahrik etmeğle ol dahi işbu kılıcı ile tesevvüb sol kolumun dirseğinde darb ve cerhi azim ile mecruh ve firâr idüb kendi dahi ğazâben bıçak ile üzerime hücum ve itâle ve eziyet etmiştir sual olunub vâki'ul hâl tahrir olunmasını matlubumdur dedikte mezbûr Abdurrahmanın uzvu mezkûrundan kılıç cerhi olduğu muâyene ve müşâhede olunduktan sonra mezbûr Osman isdimdâk olundukta vech-i meşruh üzere oğlu mezbûr Süleymanı tahrik ve mecruh-u mezbûru darbe emrini ve kendi dahi bıçak ile üzerine hücumunu münkesir olacak müddeâ mezbûrdan takrir-i meşruhuna mutâbık beyyin-i taleb olundukta karye-i mezbûre halkından Hamza bin Ahmed ve Mehmed bin Ali nâm kimesneli ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' karye-i mezbûrede salyânemiz hususuna müctemi olduğumuz halde mezbûr Osman oğlu Süleyman müddeâ mezbûrun üzerine teslidden sonra kendi dahi bizim huzurumuzda bıçak ile hücum ve itâle ve eziyet eyledi biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde şehâdetleri makbûle olmağımı mûcebiyle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu

Fil yevmi't-tasi aşera min şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Ali Çelebi bin Ahmed Çelebi katibi Miralay, Osman Çelebi Muhzırbaşı, Mustafa bin Ali, Hac Mehmed bin Molla Mustafa, Ali bin Abdullah Çelebi

Sayfa 53 / Belge 131***Belge Özeti: Cevizlice mahallesinden Mehmed'in çocuklarına valideleri Hatice'nin vâsî tâyin edilmesi hakkında***

Medine-i Ayıntâb'da Cevizlice mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Ahmed'in sulb-i sağır oğlu Ahmed ve sağıre kızı Ümmü Gülsüm babaları müteveffâ-yı mezbûrdan ers-i şer'i ile intikâl eden mallarını zabt ve tesviye-i ümurlarına bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla kabl-eş-şürûdan vâlideleri raifatü'l bi heze'l-kitab Hatice binti Ahmed nâm Hatun üzerlerine vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesâyeti merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesini edâya taahhüd ve iltizâm etmeyi mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi'l işrin min şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Abdullah bin İbrahim, Abdurrahman biraderi, Hamza Kabancı, Osman Beşir Muhzırbaşı

Sayfa 53 / Belge 132***Belge Özeti: Orul karyesinden Hasan Ali bin Ebubekir'in, Hüseyin tarafından darb edildiğini iddia ederek Hüseyin'den şikayetçi olması hakkında***

Medine-i Ayıntâba tâbi' Orul nâm karye sekkânından işbu rafiü'l kitab Hasan Ali bin Ebubekir nâm kimesne meslisi şer'i hatır lâzımü't-tevkide karye-i merkûme sekkânından Hüseyin bin Cuma nâm kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb târih-i kitâbdan altı gün mukaddem mezbûr Hüseyin karye-i merkûmda kendi oğlu Hasan nâm ... kadir olunan bir ... pâre atıp evvel mahalde benim sulbü oğlum Ebubekir dahi hatırı mezbûrun yanında bulunmağla zikr olunan ... hata-i oğlum mezbûr Ebubekir'in başına isâbet idüb cerhi azim etmeğle ol gece cerhi mezbûrun tesirinden oğlum mezbûr Ebubekir fevt olmuştur hatta mezbûr Hüseyin ol gözün zikr olunan ...m kendi oğlum Hasan'a gazab etmişti hata-i mezbûr Ebubekirin başına isâbet idüb mecruh olduğu mezbûr Ebubekir'in haricindendir deyû huzuru ... ikrâr ve ... eylemiştir sual olunub müceb-i şer'isi icrâ olunmak matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual ve'l inkâr ... hüsn-ü âliden müddeâsını mübeyyine beyyin taleb olundukta udul-ü müsliminden olub medine-i mezbûre muhallâtından İbn-i Eyyüb mahallesinde sâkin Hacı Mehmed bin Ömer ve Ahmed bin Mehmed nâm kimesne li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki'

tarih-i mezkûrda müddeâ mezbûr Hasan Ali'nin oğlu müteveffâ-yı merkûm Ebubekir'in başında cerh-i azîm olduğu gün mezbûr Hüseyin bizim huzurumuzda zikr olunan ... oğlum Hasan Eyyüb hattı müddeâ mezbûr Hasan Ali'nin oğlu mezbûr Ebubekir'in başına isabet etti mezbûr Ebubekir'in carih benim deyû tav'an ikrar etti biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden ba'de şeraiti'l kabul şehâdetleri makbule olmağı mûcebiyle ba'del hüküm mâvak'a kayıtlandı

Fi 20 şaban 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Ağa Musli zâde, Süleyman Ağa Devecizâde, Mustafa bin Hüseyin, Osman bin Mehmed Beşir, Mustafa bin Ali, Ahmed bin Ramazan, Şah Nazar tâbi' Devecizâde, Ali bin Abdullah

Sayfa 54 / Belge 133

Belge Özeti: Sengitavil mahallesinde görülen dava hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Sengitavil mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Kasım bin Abdünnebi'nin verâseti zevc-i metrûke Emine binti Mehmed ile li ebeveyn karındaşı Cuma ve kız karındaşı Âişe'ye münhasıra olduğu şer'an zahir ve mütehakkik olduktan sonra mezbûre Emine mahfil-i kazada müteveffâ-yı merkûmun ahir zevcesi olub ersden mahrum olan mamâniyet Musâ nâm nasraniye muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mesfure mamâ zevcem müteveffâ-yı merkûmun muhallefâtından mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı ... Mustafa mülkü ve bir tarafı zaman nâm nasrîdine mülkü ve iki tarafı tarik-i âmm ile mahdûd menziline vaziatü'l yed olmağla hisse-i ersiyemi taleb ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual merkûme mâmâ cevâbında zevcim müteveffâ-yı merkûm Kasım zimmetinde dini şer'iden elli kuruş hakkım olub ... ve kemal-i akıl ve zimmetinde mahdûd-ü mezkûru bana kırk kuruşa bâ tâbi' ve teslim-i yed dahi iştirâ ve kabul ve teslim eylediğimden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûru zimmetinde olan elli kuruşun hakkımın kırk kuruşuna ... ben dahi mikyâsa kabul ve bâkî on kuruş hakkından zimmetini ibrâ ettim deyû def'atle mukâbele edilecek ğıbbe'l inkâr merkûme mamâdan def'i mezkûrunu mübeyyine beyyini taleb olunduktan udul-ü müsliminden Molla Hasan bin Molla Ali ve Ömer bin Osman nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hazıran olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' müteveffâ-yı

mezbûr hal-i huyutunda ve kemal-i aklı sıhhatte mahdûd-ü mezkûru bizim huzurumuzda mersume mamâya kırk kuruşa bâ tâbi' ve teslim olduğu iştirâ ve kabul ve teslimden sonra semeni mezkûr kırk kuruşu merkûme mâmâyâ olan elli kuruş zimmetin kırk kuruşunu takas eyledikte mezbûre mamâ dahi takası kabul idüb bâkî on kuruş hakkından mezbûr Kasım'ın zimmetini ibrâ ve iskât etti biz bu hususa bu vecihle şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'det-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbule olmağı müddeiye-i mezbûre Emine muârazadan men'i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu

Fil yevmi's sâni ve'l ısrin min şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Osman bin El-Hac Mir, Ebubekir bin Ramazan, Seyyid Mehmed bin Hüseyin, Mustafa bin Ali, Ahmed bin Ramazan

Sayfa 54 / Belge 134

Belge Özeti: Ali Neccar mahallesinden Raziye'nin on beş kuruş mehir hakkından vazgeçtiğini bildirmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Ali Neccar mahallesinde sâkine Raziye binti Mehmed nam Hatun mahfil-i kazada zevci muhâlif işbu rafiü'l-kitâb Seyyid Müslüm bin Ali nâm kimesne muhzırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mezbûr Seyyid Müslim ile beynimizde şakak vâki' olmağla zimmetinde mutekarrir ve ma' kudün aleyh olan on beş kuruş mehr-i muaccel ve on beş kuruş mehr-i müeccelden fariğa olub nafaka iddet-i müennet sekenât kendi üzerime olmak üzere mezbûr Seyyid Müslim ile muhâlif idüb ol dahi ba'del kabul zevciyeti müteallika ait duâvide ehadühümâ ahirin zimmetini ibrâ ve iskât ettik savb-ı şürûdan hüccet-i şer'iyye olunmasını talep ederiz dedikte mezbûr Seyyid Müslim dahi sağire-i merkûme raziye-yi ikrârı meşru'asında tasdik ve tahkik idüb hal'i mezbûru kabul etmeğini mâvak'a bi't-taleb ketbolundu

Fi 22 şaban sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Es-Seyyid Ahmed Çavuş Şeref, Mehmed bin İsmail, Abdülkadir bin İbrahim, Ahmed bin Fetih, Seyyid Hasan İbrahim, Mehmed bin Ahmed, Ahmed bin Ramazan

Sayfa 54 / Belge 135

Belge Özeti: Hacı Baba mahallesinde vefât eden Abdullah'ın oğlu Mehmed ve kızı Hatice'ye akrabaları Mustafa'nın vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Hacı Baba mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Abdullah bin Mehmed'in sulb-i sağır oğlu Mehmed ve sağire kızı Hatice'ye babalarından intikâl eden mallarını zabt ve tesviye-i ümurlarına bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla kabl-eş-şürûdan sağıranı mezbûranın akrabaları olan işbu rafiü'l-kitab Mustafa bin Musa nam kimesne üzerlerine vâsî nasb olduğu kabulü kayıt

Fi 26 şaban sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Osman Bekir bin Abdülkadir, Hüsamettin bin Mehmed, Ramazan Abdullah, Mehmed bin Sari

Sayfa 54 / Belge 136

Belge Özeti: Âişe ve Fatma'ya akrabaları Seyyid Ali'nin vâsî tâyin edilmesi hakkında

Ne müteveffâ-yı merkûmun arzusundan olan sulb-i sağire kızları Âişe ve Fatma ve akrabalarından Seyyid Ali kabl-eş-şürûdan vâsî nasb olduğu ve kabulü kayıtlandı

Fi 26 şaban sene 1103

Sayfa 55 / Belge 137

Belge Özeti: Câbî mahallesinden Ali'nin, El-Hac Veli'ye 20 kuruşa sattığı mülkünün 9 kuruşunu alamadığını söylemesi ve El-Hac Veli'den şikayetçi olması

Medine-i Ayıntâb'da Câbî mahallesi sekkânından Ali bin Hasan nâm kimesne mahfil-i kazada karındaşı işbu rafiü'l kitab El-Hac Veli nâm kimesne muhzırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mahalli mezbûrede vâki' bir tarafı yine benim menzilim ve bir tarafı Hasan nâm kimesne menzili ve iki tarafı tarik-i âmm ile mahdûd bir beyti kebir ve biz hazine ve biz fevkâni taife ... müştemil mülkü menzili târih-i kitâbdan dokuz sene mukaddem yirmi kuruşa mezbûr El-Hac Veli'ye bey-i batı sahihi şer'i ile beyü teslim idüb ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim eylediğinden sonra aynı olan meblağ-ı mezbûrun dokuz kuruşunu tarihi mezkûrda yedinden ahz ve kabz idüb zimmetinde 11 kuruşum kalmıştı ve bir müddet teallül ettiğine binâen ben dahi zikr olunan

tabakanın nısfı beyinde dahil değil idi deyû dava ve tasarrufuna mani' olmuşum hâlâ mezbûr El-Hac Veli bâkî kalan on bir kuruluşumu tamamen bana teslim ben dahi kabzi teslim idüb dava-yı mezkûrdan fâriğ oldum ba'del-yevm mahdûd-ü mezkûr bi cem'it tevâbi' ve'l levâhik mezbûr El-Hac Veli'nin mülkü müşterâsıdır ... mutasarrıf olsun vechen mine'l vücuh benim alaka ve medhalim yoktur dedikte ğıbbe't tasdiki'l muteber mâvak'a bi't-taleb ketbolundu

Fi evâsıt-ı şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed Beşir bin Kaye, Abdurrahman Sirac, Es-Seyyid Ömer Çelebi bin Seyyid Mehmed Çelebi, Halil bin Hasan, Kal'a bin Mustafa Muhzır

Sayfa 55 / Belge 138

Belge Özeti: Kanalcı mahallesinde vefât eden Durmuş'un kızları Seniye ve Fatıma'ya Osman'n vâsî tâyin edilmesi

Medine-i Ayıntâb'da Kanalcı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt iken Durmuş bin Süleymanın sulb-i sağır kızları Seniye ve Fatıma'ya babalarından intikâl eden malını zabt ve tesviye-i ümuruna amelleri işbu rafiü'l-kitab Osman nam kimesne vâsî nasb oldu kabulü kayıtlandı

Fi 28 şaban sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Osman bin Durmuş, Seyyid Mehmed berber, Şeyh Mustafa bin Şeyh Ahmed, Osman bin Muhzırbaşı

Sayfa 55 / Belge 139

Belge Özeti: Ebubekir bin Ahmed, başına taş ile vurduğunu söyleyerek İbrahim'den şikayetçi olması

Medine-i Ayıntâba tâbi' ... mezrası sekkânından baisi heze'l kitab Ebubekir bin Ahmed nâm kimesne erbab-ı tımar itbâ'ından İbrahim bin Ahmed nâm kimesne üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb târih-i kitâb günü Şarkıyan mahallesi kurbunda vâki' mekâbir-i müslimin arasında mezbûr İbrahim bi ğayri hak beni ahz idüb sol kulağım üzerinden başıma taş ile darb ve kemiğe varınca ... şetm etmeğle sual olunub mûceb-i şer'isi icrâ olunması matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûr İbrahim cevabında fi'l vâki' mahal-i mezkûrda müddeâ merkûm ile mücadele idüb

evvel mukaddem beni başımdan bir parça taş ile darb ve cerh eyledi lâkin ben vech-i muharrer üzere darb ve cerh etmedim deyû inkâr edecek müddeâ mezbûr Ebubekirden takrir-i meşruhuna mutabaka yine taleb olundukta udul-ü ricâlden Ebubekir bin Satılmış ve Ahmed bin Ali nam kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eseru'l istişhâd fi'l hakîka zikr olunan kabulü müslimin arasında mezbûrları mücadele halinde beyinlerin tefrik edince mezbûr İbrahim bizim huzurumuzda müddeâ mezbûr Ebubekir'in taş ile sol kulağı ... başına darb ve mûcebince şah eyledi biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyeye eylediklerinde ba'de şeraiti'l kabul şehâdetleri makbule olduktan sonra cerrah tâifesinden Hızır bin Mustafa nâm kimesne mecruhu mezbûrun mahalli cerhine nazar idüb kemiğe varınca mûcebince ... olduğunu haber vermeğini mûcebiyle ba'del hüküm mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fil yevmi's sabi' ve'l işrin min şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: İbrahim Bekir bin Tâbi' Mehmed Ağa, Hasan bin Abdullah Tâbi'-i mezbûr, Osman bin Mehmed Ağa Muhzırbaşı, Mustafa bin Ali

Sayfa 56 / Belge 140

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinde vefât eden Mehmed bin Hüseyin'in mirasının paylaşılması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesinde sâkin işbu rafîü'l-kitab El-Hac Mustafa bin Ebubekir nam kimesne mahfil-i kazada mahalli mezbûre de sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Hüseyin'in ciddesi Cemile binti nam Hatun tarafından zikri ati davaya husumet ... vekil olub ... şer'i üzere vekâleti sabite olan Osman Bey ibni Abdülkadir nam kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb medine-i mezbûreye tâbi' Hac Arap mezrasında vâki' bir tarafı Ali Bey'in tarlası ve bir tarafı cebel ve bir tarafı tarikı salık ve bir tarafı arzı maliyeden mahalli mezbûrda bir tarafı mezbûr Ali Bey'in ve bir tarafı cebel ve bir tarafı tarikı salık ile mahdûd ve yine mahalli mezbûrda bir tarafı yine benim ve bir tarafı Hüseyin nam kimesne tarlası ve bir tarafı cebel ve bir tarafı tarikı salık ile mahdûd ve 3 kıta 12 kili bezir istiab eden tarlanın hakkı tasarrufu müteveffâ-yı merkûm Mehmed'in ... Kasım yedinden olub yed-i vefâta intikâli adi ile sulbü oğlu Hüseyin'e intikâl eyledikten birkaç sene mezbûr Hüseyin tasarruf idüb fevt oldukta sulb-i oğulları müteveffâ-yı merkûm ve karındaşı Hasan'a intikâl idüb onlar dahi sağır ve kasır olmalarıyla kabl-

eş-şürûdan mensube vâsîleri vecdeleri müvekkile-i mezbûre Cemile vesayete tasarruf idüb mezbûran Mehmed ve Hasan bila veled fevt olub zikr olunan tarlalar müstehak tab' olmağla târih-i kitâbdan on dört ay mukaddem kânun üzere sipahinden toplayıb yedime temessük vermişken müvekkile-i mezbûru Cemile tasarrufuma mani olur sual olunub kasrı yedine tenbih olunmak matlubumdur deyû müddeasına mutabık tab-ı temessükü ibraz etmeğini ğıbbe's-sual vekili mezbûr Osman Bey'in cevabında mezkûr tarlalar müvekkile-i mezbûrenin tasarrufunda olduğunu velâkin mukaddema hakkı kararı müteveffâ-yı merkûm Çinteli Kasım yedinde olub bâde vefâtihî oğlu merkûm Hüseyin'e 2 ... fevtinden sonra oğulları mezbûran Mehmed ve Hasan'a intikâl adı ile intikâl eylediğini inkar edecek müddeâ mezbûr El-Hac Mustafa'dan müddeasını mübeyyin beyyine talep olundukta udulü müslüminden İbn-i Eyyüb mahallesinde sâkin El-Hac Mahmud bin Ahmed ve El-Hac Osman bin Ebubekir nam kimesneler li ecli'ş-şehade meclis-i şer'a hazıran olub eserul istişhad fil vâki' zikr olunan tarlaların hakkı kararı mukaddema çinteli Kasım yedinde ve tasarrufunda iken fevt olub intikâli adı ile sulbü oğlu mezbûr Hasan'a ol dahi fevt olub sulbü oğulları mezbûran Mehmed ve Hasan'a intikâl eyledikte mezbûran Mehmed ve Hasan sağır ve kasır olmaları ile kabl-eş-şürûdan mensube vâsîleri ... mezbûre Cemile vesâyeti hasebiyle birinci sene zabt idüb bila veled mezbûran ve Mehmed ve Hasan dahi vefât etmişlerdir biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'det-ta'dil ve'd-tezkiye şehâdetleri makbule olub mezkûr tarlalar arazi-i miriyeden olmağla bu vecih üzere sipahinin tapusu sahih olmağını vekili mezbûr mukarazadan men-i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i şabanü'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ali bin Osman Ağa, El-Hac Mehmed bin Mustafa, Mustafa bin Ali, Ahmed bin Ramazan, Osman bin Mehmed Beşir

Sayfa 56 / Belge 141

Belge Özeti: Kürt karyesinden Döndü'nün, kocasının kalan malından hisse talep etmesi

Medine-i Ayıntâba tâbi' Kürt nam karye sâkinelerinden Döndü binti Ali nam Hatunun zevç ve tarafından hususatü'l beyan vekili sicili olan Şaban bin Musa nam kimesne mahfil-i kazada zikri-ati tarlalara mutasarrıf olan rafîü'l heze'l-kitab Cuma bin Mustafa nam kimesne muhızırında üzerine bi'l-ve kale dava ve takrir-i kelâm idüb

karye-i mezbûre suretde Hızır mezrası nam mezrada vâki' mahallinde hudutları malum El-Hac ümmetlik tarlası demekle maruf ayna Ağılıkkaya nam mahalde vâki' tahminen üç kili bezir ihata eder iki kıta tarlalar zevcem müvekkile-i mezbûrenin 3 Mehmed Ali nam kimesnenin tasarrufunda olub bâde vefâtihi oğlu Emrullah nam sağire intikâl eyledikten sonra mezbûr Emrullah dâhi fevt oldukta mezbûr Cuma ibni amelleri olmağla zikr olunan tarlaları geçen sene ... arzdan toplayıp müstakillen tasarruf etmeğle hâlâ mezbûre Döndü verâseti tekarrubuyla zikr olunan tarlalardan hisse talep eder sual olunsun mezbûr Cuma'ya sual teveccüh itmeyüb vekili mezbûrun takriri üzere mutasarrıf mezbûrun tapusu ve tasarrufu muteber olmağı vekili mezbûr şaban teveccühü muarazadan men-i berle mâvak'a bit talep ketbolundu

Fi evahir-i şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Ebubekir bin Mustafa, Ahmed bin Ramazan, Kaleli Mustafa, El-Hac Mehmed bin Mustafa, Küçük Mehmed, Osman Beşir Muhzırbaşı

Sayfa 57 / Belge 142

Belge Özeti: Ammu mahallesinden El-Hac Ali'nin müşterek mülkünü 160 kuruş Mustafa'ya satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesi sekkanından El-Hac Ali bin El-Hac Hızır Beşir nam kimesne kendi tarafından ihale ve karındaşı oğlu İbrahim bin Mustafa ... nam kimesne tarafından bey-i ati el beyan ikrarı vekil olub El-Hac Hüseyin bin El-Hac Mehmed bin Mehmed bin Cuma şehâdetleriyle şer'an vekâleti sabite olduktan sonra vekâlete ve karındaşı oğlu Mehmedi El-Hac Kürt nam kimesne isale mahfil-i kazada hükmü mezbûreye tâbi' karye-i sekkanından işbu rafiü'l-kitab Mustafa bin Şaban kimesne muhızırında her biri isale ve vekâlete ikrar ve takrir-i kelâm idüb karye-i mezbûrede vâki' Hatice Hatun bahçesi demekle maruf bir tarafı Arab nam kimesne mülkü ve bir tarafı müşteri mezbûrun karındaşı Hasan mülkü ... bir tarafı ... ile mahdüd bir kıta eşcarı muhtelifeyi müşmil bir kıta meyve bostanı meşa' ve müşterek mülkünü mevrusümüz olub hâlâ mezbûr Mustafa'ya 160 kuruş bey-i batı sahihi şer'i ile bey'ü teslim ol dahi işтира ve kabul ve teslim olduğundan sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr 160 kuruş yedinden her birimiz bi't-tamam ahz ve kabz eyledik ba'del-yevm mahdüdü mezkûr mezbûr Mustafa'nın mülkü müşterasıdır ...

mutasarrıf olsun dediklerinde ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a kayıtlandı tahriran fi şehr-i ramazanü'l mübarek sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ali bin Osman, El-Hac Ali bin Osman Bey, El-Hac Mehmed Alaf, Şaban bin Abdullah, Ali bin Musa, Mustafa bin Göçeri, Halil bin Arap ... , Şaban bin Cuma Mustafa

Sayfa 57 / Belge 143

Belge Özeti: Ehl-i Cefa mahallesinde Zemzem'in 36 kuruş mehir hakkını aldığına dair

Medine-i Ayıntâb'da Ehl-i Cefa mahallesinde sâkin baisetü'l heze'l-kitab El-Hac Ömer bin El-Hac Ahmed nam kimesne mahfil-i kazada Zemzem binti Halil nam Hatun muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mezbûrenin oğlu ğaibi anil meclis Abdülkadir bin Ali nam kimesne zimmetinde 36 kuruş hakkım olmağını târih-i kitâb şehr-i ramazan-ı şerif ... eyleyim deyû meblağ-ı merkûme keffiyle bil mal olmuştur hâlâ teallül eder sual olunub şer'an el verilmesi matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual ve akibul inkar müddeâ mezbûrdan müddeasını mübeyyine beyyin taleb olundukta udulü ricalden mehri yüz beş Rahim bin Ömer nam kimesneler li ecli'ş-şehade meclis-i şer'a hazıran olub eserul istişhad fi'l hakika mezbûre Zemzem Hatun oğlu ğayıbi merkûm Abdülkadir zimmetinde olan müddeâ mezbûr semeni 36 kuruşuna bizim huzurumuzda ... bil kemal oldu biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyeye eylediklerinde ba'de riâyet-i şeraitil kabul şehâdetleri makbule olmağı meblağ-ı merkûm 36 kuruş kefaleti hasebiyle müddeâ mezbûra edâya mezbûre Zemzem Hatuna men-i berle mâvak'a kayıtlandı fi 6 ramazan 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Osman sulbü Muhzırbaşı, Kaleli Mustafa, El-Hac Mehmed bin Mustafa, Kemalettin Kuloğlu

Sayfa 57 / Belge 144

Belge Özeti: Cevizlice mahallesinde vefât eden Ali bin Ahmed'in zevcesi İsmihan binti Bayram'a yevmi dört akçe nafaka verilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Cevizlice mahallesi kurbunda sâkin iken bundan akdem fevt olan Ali bin Ahmed'in zevce-i metrûkesi işbu baisetü'l-kitab İsmihan binti Bayram

nam Hatun meclis-i şer'i şerif lâzımü'ş-şerifde takrir-i kelâm ve tâbir-i anil meclis idüb zevcem müteveffâ-yı merkûmun firaşından mütevellide hicri hizağda olan Âişe nam sağırin nafaka ve kisveye ihtiyacı olmağla kabl-eş-şürûdan miktarul kifaya nafaka ve kisve beha takdir olunub istiğzaniye iztiğzan ederim dedikte hâkimi mevki kitabı ... çiftleri dahi yüz otuz üç kuruş olmak üzere yevmi 4 er akçe sağıre-i mezbûrenin nafaka ve kisvesi için farz ve takdir idüb vakti zaruretden istiğzan veledi'z-zafer rücu mezbûre İsmihan izni berle mâvak'a bit taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâni min şehr-i ramazü'l mübarek sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mustafa bin Ali, Hac Hasan bin Abbas, Receb bin Receb

Sayfa 57 / Belge 145

Belge Özeti: Kürtünciyân mahallesinde Zeyneb binti Ömer'e yevmi 4 akçe nafaka bağlanması hakkında

Kürtünciyân mahallesi sekkanından rafü'l-kitab Seyyid Mehmed bin Mustafa nam kimesne meclis-i hatırda tâbir-i anil meram idüb işbu Zeynep binti Ömer sağıre-i li ecli'r-rebi ahz ettim nafaka ve kisve takdiri taleb ederim ... 133 kuruşa olan akçeden yevmi 4 akçe farz oldu ... izni berle mâvak'a kütüb oldu fi'l yevmi's sâni min şehr-i ramazanü'l mübarek sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Osman Muhzırbaşı, Kal'a bin Atıf, Ahmed bin Ramazan, Küçük Mehmed Muhzır

Sayfa 57 / Belge 146

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde vefât eden Mustafa bin Mehmed'in kızları İmhâni ve Dursun'a yevmi dörder akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mustafa bin Mehmed'in sulb-i sağıre kızları İmhâni ve Dursun babaları müteveffâ-yı mezbûrdan ers-i şer'i intikâl eden mallarını zabt ve tesviye ümurlarına bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla kabl-eş-şürûdan vâlideleri işbu rafiati'l-kitab Halime bin Mustafa nam Hatun sağırtanı mezbûrtan üzerlerine vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi kabul eylediğinden sonra nafaka ve kisveye ihtiyaç olmağla vâsî mezbûr talebiyle hâkimi mevki kitap yüz otuz üç akçe 1 kuruş hesabı her biri yevmi 4 akçe nafaka ve kisve beha farz ve takdir idüb her birine yevmi 4 er akçe farz

ve takdir idüb vakti zaruretden istiğzanı veledi'z-zafer mallarından rücu mezbûre Halime'ye izin virilmek mâvak'a kayıtlıdır fi ğurre-i ramazan sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Bayazıt bin Ahmed, Musa bin Hac Receb, Hasan bin Cuma, Veli bin Üsküdar, Mehmed bin Süleyman

Sayfa 58 / Belge 147

Belge Özeti: Bostancı mahallesinde vefât eden İbrahim bin Mehmed'in 52 kuruş borcunun eşi tarafından ödenmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Bostancı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan İbrahim bin Mehmed'in zevce-i metrûkesi ve eytamı sığarının kabl-eş-şürûdan mensube vâsîleri olan Hatice nam Hatun tarafından zikr-i âti davaya vekil olub Hüseyin bin Mustafa ve Ömer bin El-Hac Mehmed şehâdetleriyle şer'an vekâleti sabite olan El-Hac İbrahim bin Oğuzlu nam kimesne mahfil-i kazada işbu rafi'ul kitab El-Hac Ali nam kimesne muhızırında bil vekale üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûm İbrahim'in mezbûr El-Hac Ali zimmetine ... vesayir eşyasından 52 kuruş hakkı olub kable'l ahz fevt olmağla müvekkilem mezbûre Hatice meblağ-ı mezbûru vesayeti merkûm El-Hac Aliden taleb idüb 19 kuruşunu ahz ve kabz 33 kuruşu bâkî kalmağla taleb ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte ğabbessuâl mezbûr Ali cevabında müteveffâ-yı mezbûre ... ancak 35 kuruşu deynim olub 16 kuruşu suyutunda kendine eda ve teslim idüb hatta meblağ-ı mezbûr 16 kuruşu ahz ve kabz huzuru müsliminde ikrar dahi etmiştir bâkî kalan 19 kuruşu dahi vefâtından sonra vâsî mezbûreye eda ve teslim ettim zimmetde 1 akçe ilavesi kalmadı deyû 35 kuruştan ziyadeyi inkar edecek olan vekili mezbûr El-Hac bin Ahmed 35 kuruştan ziyadeyi mübeyyine beyyin taleb olundukta ityanı beyyineden izharı acz idüb istihlaf etmeğini badel halefi'ş-şer'i mezbûr El-Hac Ali dahi müddeasını mübeyyine beyyini taleb olundukda udulü müsliminden El-Hac Mehmed bin Hüseyin ve Mehmed bin El-Hac Ahmed nam kimesne li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hazıran olub eserul istişhad fil vâki' müteveffâ-yı merkûm İbrahim suyutunda mezbûr Hac Ali zimmetinde olan kevnî semeninden 16 kuruşu ahz ve kabz ettim deyû bizim huzurumuzda ikrar ve bizi işhad biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'det-tâdil şehâdetleri makbule olmağını vekili mezbûr El-Hac İbrahim muarazadan men-i berle mâvak'a kayıtlıdır fi evâil-i ramazan sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Şeyh Ömerul İmam, Mustafa İzzetli, El-Hac Mehmed bin Mustafa, Ali bin Abdullah

Sayfa 58 / Belge 148

Medine-i Ayıntâb'da Kayacık mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan İmhâni Hatun Mahmut Çavuş'un zevci metrukü ... Bekir bin İbrahim Ağa ile oğlunun oğlu Molla Yahya bin Mehmed Ağa nam kimesneler mahfil-i kazada müteveffîye-i mezbûrenin li ebeveyn er karındaşı olub makud olan Hüseyin Çelebi nam kimesnenin zevcesi Kerime Hatun ibnetül Hac Ali ve sulb-i kızları Fatıma ve fihri nam Hatunlar taraflarından husumet vekilleri olub ilmi şer'i ile zatlarını arifan olan Ali bin Osman ve İsmail bin İbrahim nam kimesneler şehâdetleri ile şer'an vekâleti sabite olan Mustafa Çelebi bin Ahmed nam kimesne muhzırında her biri üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb târih-i kitâbdan 30 sene mukaddem merkûm Mahmut Çavuş fevt oldukta cem'i eşya ... oğlu mezbûr Hüseyin Çelebi zabt ve tasarruf idüb bade diyarı ahire azimet mahallinde mezbûre İmhâni min cihetil ers cümleden sülüs hissesini mezbûr Hüseyin Çelebi'den talep ve dava eylediğinde istimhal idüb hemşirem mezbûrenin hissesi hâlâ benim yed ve tasarrufumdadır ba'del-yevm avdetimde eda ederim ruusül işhad ikrar ve itiraf eyledikten sonra gidip ğaybet Mustafa ile gaip olunmak mezbûre İmhâni babası müteveffâ-yı mezbûrun malından sülüs hisse-i ersiyesi ikrar olunub kendine teslim olunmak bundan akdem medine-i mezbûrede hâkimü'ş-şerif olan Hamdi Abdullah Efendi huzurunda davaya şürû etmeğle hâkimi muşârûnileyh gaibi mezbûrun malını zabt ve rabt vesayir ümuru şer'iiyesini işbu hazırı bil meclis Molla... bin Halili vekil kaymi nasb ve tâyin idüb vekili mezbûr ile vüterafian olundukta muşârûnileyh dahi kütübü mutebereye tettebbu idüb kitabı cami'ül fusuliyeden deyû kaza alel ğayib bila hasm anhü ...nakli üzere müteveffâ-yı mezbûr Mahmut Çavuş'un cem'i malından mezbûre İmhâninin sülüs hissesini ifraz ve teslime vekil mezbûr Molla miktada hükmü zimmetine ettikten sonra mezbûre İmhâni kablel ahz ve fevt olub hissesi bize isabet etmeyi mezbûratı Kerime ve Fatıma ve fihri ve vekili mezbûrdan davayı sadedinde olduğumuzda her biri sulha rağıb olub tevassut müslühin ile kendi menzillerinde davayı mezkûrdan mahalli mezbûrede vâki' fevkani ve tahtani vusulüyü müştamil bir bab oda ile Seylan nam karyede vâki' nısfı değirmeni üzerine inşa-ı ... sulhü şer'i eylediklerinde biz

dahi ba'del kabul bedeli sulh olan marü'z-zikr oda ve değirmeni kabz etmiş ki hâlâ mezbûrane taraflarından vekilleri mezbûr tasarrufumuza mani olu sual olunub şer'an men olunmaları matlubumuzdur dediklerinde ğıbbe's-sual ve akibül inkar müddeyanı mezbûrandan müddealarını mübeyyine beyyini talep olundukta ... muvahhidinden Ali Efendi bin Mehmed Efendi bin Mehmed Efendi bin Abdurrahman Efendi ve Ali Efendi bin El-Hac Mustafa ve El-Hac Mehmed bin Hac İbrahim nam kimesneler li ecli'ş-şehade meclis-i şer'a hazıran olub eserul istişhad fil hakika mezbûran Yahya Bey ve Molla Yahya müverrihleri mezbûre İmhâni'nin sülüs hissesini müvekkilatı mezbûratı ile Molla ... talep davadan sonra bizim huzurumuzda zikr olunan ... nısfı değirmen üzerine sulh olub bedeli sulh olan mezkûr oda ve değirmeni mezbûrlara teslim olanlar dahi kabzü kabul ettiler biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyeye eylediklerinde ba'de riâyet-i şeraitil kabul şehâdetleri makbule olmağını sâbıkı'z-zikr oda ve nısfı değirmen muaraza-i men-i berle mâvak'a talebi ketbolundu

Fi aşera şehr-i ramazanü'l mübarek sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mevlana Abdullah Efendi el Katib, El-Hac Mehmed Efendi bin Ebubekir Efendi, Mustafa Ali bin İbrahim Efendi, Seyyid Osman Efendi bin Durmuş, Osman Çelebi Muhzır başı

Sayfa 59 / Belge 149

Belge Özeti: Gücüğe karyesinde yaşanan olay hakkında

Medine-i Ayıntâba tâbi' Gücüğe nam karye ahalisinden Mehmed bin Attar ve Abdülkerim bin Osman ve İsmail bin Ebubekir nam kimesneler vesayirleri medine-i mezbûreye tâbi' ... sağır nam karye ahalisinden ashabı heze'l-kitab Molla Cuma bin Mehmed bin Minnet ve Hac Süleyman bin Ahi Yusuf bin Kıyad ve Cuma bin El-Hac Ebubekir nam kimesneler müveccihesinde her biri takrir ve dava idüb zikr olunan karye-i Araplar ... vâki' bir tarafı Eyyüb taburu ve bir tarafı Cebeli Burhan ve bir tarafı Kara Gün nam mahal ve bir tarafı Bozkaya ile mahdüd ve müntaz sarı düz demekle maruf kazada sabit olan halinden biz varub odun ve serne kat ede gelmişken hâlâ mezbûrları men ederler sual olunub müceb-i şer'isi icra olunmak matlubumuzdur dediklerinde mezbûrum Molla Cuma ve Mehmed ve El-Hac Süleyman ve Yusuf ve Cuma istimdak olundukta sâbıkı'z-zikr kaza bizim tapu ile

tahtı tasarrufumuzda olub karyemiz ahalisi ... islah ve haraset olunmağla be her sene sabit olan calibini olub ziraat ederiz kazayı mezkûre dahi bu vecihle ziraate salih iden mezbûrlar cemiyetle çalı kat' etmeğle varıp 40-50 kadar devab ve mevaşilerin etrafında vâki' etmelerimiz ve mezru olan tarlalarımıza irsal idüb hatta muhafaza için bağlarımız kenarına vaz ettiğimiz çalıları dahi kal-i ve yükletip bize külli zarar irsal etmiş mikyatları olmağla mani oluruz dediklerinde üzerine varılıp vâki'ul hal kavariinde vâki' olan kara halkından istihbar ve hüccet-i şer'iyye olunsun deyû taraftan tahrir rağib olmalarıyla kabl-eş-şürûdan Mevlana Seyyid Osman Efendi tâyin ve irsal olundukta ol dahi zili vesikada isimleri muharrer olan müslimin ve ğayri ... cem-ü kesir ile tenazuh fih olan mahalle varub nazar eylediklerinde fi'l hakika mahdûdü mezkûr sarı düz karye-i Araplar ... vâki' olub sabit olan çalı ihraç olunmağla ziraate salih olduğumuz muayene ve müşahade eylediklerinden sonra hizarı meclis olan İncesu nam karye sekkanından Molla Hüseyin bin Durmuş karye-i Cıkde sekkanından Süleyman bin Murat ve Abdurrahman bin Musa ve karye-i Araplar kebirden Molla Şerefüttin bin Abdülkerim ve Sinan bin Molla Selim ve Kızılcakuyu nam karyeden Abdülğani bin Hasan ve Kara Ahmed bin Hasan nam kimesnelerden istihbar olundukta fil vâki' işbu sarı düz tâbi' olunan kazada eğerki çalı sabit olmuştur lâkin ba'del ihraç ziraat olunmağa kabildir ve karye-i Küçük sekkanından mezbûrlar vesayirleri bu mahalle gelüb ihtidaba meşğul olmalarıyla devab ve müvarislerin hali koyup mezbûrların ... mezruatlarına zarar ve haret ettikleri vâki'dir deyû her biri ala tarikışşehade haber vermeleriyle hususu mezbûru mevlanayı merkûm mahallinde tahrir badehu meclis-i şer'a gelüb mean irsal olunan El-Hac Mustafa bin Abdullah ve mütesellim Ayıntâb fahrü'l-akrân Kasım Ağa tarafından Abdurrahman Bey nam kimesneler ile ala vukuihi inha ve takrir etmeleriyle karye-i Göcke ahalisini ancak mezkûr sarı düz nam mahalliye taarruzdan ve bu vecih üzere teaddüdden men'i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâil-i şehr-i ramazanü'l mübarek sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Musa bin Şaban, Abdülgaffar bin Cafer, Veli bin Şaban, Ali bin Halil

Sayfa 59 / Belge 150

Belge Özeti: Şehreküstü mahallesinde vefât eden Mehmed bin Mehmed'in oğulları Ali ve Veli ile kızı Meryem'e yevmi üçer akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Şehreküstü mahallesi kurbunda sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Mehmed'in sulb-i sağır oğulları Ali ve Veli ve sağire kızları Meryem'in vâlideleri işbu rafiâtü'l kitab Meryem binti Mustafa nam Hatun meclis-i şer'i şerifde sığarı mezbûrun hizanda olmağını kabl-eş-şürûdan miktarül kifaye nafaka ve kisve beha talebinde 133 akçe 1 kuruş olmak üzere her birisi yevmi 3 akçe karz-ı istiğzan ve zaferde rücuua mezbûre Meryem'e 10 virilmek ketbolundu fil yevmi's-sâlis ısrin şehr-i ramazanü'l mübarek sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Hacı Mehmed bin Veli, Halil bin Ahmed, Muhzırbaşı Osman Çelebi, Mustafa bin Ali

Sayfa 59 / Belge 151

Belge Özeti: Yahni mahallesinde El-Hac İsmail bin El-Hac Ali'nin oğlu Yahya ve kızı Ümmü Gülsüm'e yevmi 8 akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Yahni mahallesinde sâkin El-Hac İsmail bin El-Hac Ali nam kimesne mahfil-i kazada takrir-i kelâm idüb mahalli mezbûrede sâkin iken bundan akdem fevt olan Ömerzadem El-Hac Ebubekir ... Bey sulb-i sağır oğlu Yahya ve sağire kızı Ümmü Gülsüm vâlideleri Elika nam Hatunun sahrı hizarında olub hâlâ mezbûre Ağa tezevvüç etmeğle Hasaneden sakıt olmağla sağıranı mezbûran olan Bey ... alub hâlâ tahtı şer'idedir savb-ı şürûdan nafaka ve kisve beha takdir olub babalarından intikâl eden mallarından ve nafaka ve kisveye izin taleb ederim dedikte savb-ı şürûdan ... sağıranı mezbûranın her birine 133 akçe 1 kuruşa ... olduğu üzere yevmi 8 akçe farz ve takdir olunub vakti zarurette istiğzan veledi'z-zaferi rucua mezbûr El-Hac istiğmalen izin virilüb mâvak'a kayıtlandı

Fi 19 ramazan sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Fahrül ulema Avaz Efendi el Müderris, Seyyid Bayram Çelebi bin Seyyid Mahmud, Ali Efendi bin Angerid, El-Hac Ömer bin Sıdka

Sayfa 60 / Belge 152

Belge Özeti: Kayser mahallesinde vefât eden El-Hac Himmet bin Ali'nin terekesinin paylaşılması

Hususatü'l beyânın mahallinde kütüb ve tahriri iltimâs olmağın savb-ı şurudan Mevlana Abdullah Efendi tâyin ve irsâl olunub ol dahi zil-i vesikada muharrer olan müslimin ile medine-i Ayıntâb'da Kayser mahallinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Himmet bin Ali'nin menziline varub lede'l ahali akdi meclis-i şer'i olundukta müteveffâ-yı merkûm El-Hac Himmet'in verâseti ... metrûkesi Abdullah ile sulb-i kebire kızları İmhâni ve Zemzem ve ... ve oğlunun oğlu Ömer bin Osman münhasıra olub kable'l kısmet mezbûr Osman dahi fevt olub verâseti ibni Ömer El-Hac Hızır'ın münhasıra olduğu şer'an zahir ve müteayyin olduktan sonra mezbûre İmhâni meclisi ma'kudü mezbûrda verese-i mezbûrdan müvâcehelerinde üzerlerine dava ve takrir-i kelâm babam merkûm El-Hac Ümmet hâl huyutunda ve kemal-i akl-ı ve zimmetinde işbu muâyene ve müşâhede olunan bir tarafı mezbûr El-Hac Hızır ve bir tarafı Ramazan mülkleri ve tarafını tarik-i âmm ile mahdûd olan büyütu ... müştemil mülkü menzilinın ğanib-i şimâl garbisinden ... sağır ve mefâreyi müştemil tuğlen ve arazan yirmişer zira salonu bana hibe-i sahiha-i şer'iyye ile hibe ve temlik ve teslim ben dahi meclis-i hibe ithâb ve kabz ve kabul ve temlik idüb bu ana gelince tahtı tasarrufunda iken verese-i merkûme mezbûr El-Hac Himmet'in terekesinden olmak üzere tatmin-i idhâl murat ederler sual olunub men' olunmalarını talep ederim dedikte ğibbe's-sual hisse-i merkûme-i mezbûrtân Zemzem ve Gülfe ikrârı mezbûr El-Hac Hızır inkar edecek mezbûrca İmhânidenden müddeâsını mübeyyine beyyin-i taleb olundukta udul-ü müsliminden olub mahal-i mezbûrede sâkin Veli bin Mehmed ve Mehmed bin Mirzâ nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclisi mezbûre hazırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' müteveffâ-yı merkûm hal-i huyutunda ve kemal-i akl-ı sıhhatinde bizim huzurumuzda mahdûd-ü mezkûrun işbu canib-i şimali garbisinden ... beriyyeti sağır ve mefâreyi müştemil tûlen ve arazan yirmi şer zira' salonu bizim huzurumuzda mezbûre İmhâni'ye hibe-i sahiha-i şer'iyye ile hibe ve temlik teslim olduğu ... hibede ithâb ve kabz-ü kabul ve temlik idüb bu ana gelince taht-ı tasarrufundadır biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinden ba'det-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbule olmağın hususu mezbûru mevlanayı merkûm mahallinde tahrir ba'dehû mean irsâl olunan cufedâr Abdullah Beşir ile elip meclisi şuru'da alâ vukuihi ... ve takrir etmeğini vezne-i merkûmenin mukarazadan müteayyin berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâil-i ramazani'l mübarek sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Efendi bin Osman Efendi, Mehmed Efendi bin Ömer Efendi, Ramazan bin Ali, Mehmed bin Allahverdi, Ali bin Veli, Mustafa bin Salimin, Mehmed bin Bekir

Sayfa 60 / Belge 153

Belge Özeti: Ayıntâb'da Mehmed Sengi evkafındaki sorunların çözülmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da vâki' Mehmed Sengi evkâfına evlâdiyet ve meşrutiyet üzere istihkâk iddia eden işbu rafiü'l-kitâb Hüseyin bin Hüseyin nâm kimesne mahfil-i kazada evkâf-ı merkûmenin evladiyet ve meşrutiyet mütevellisi olan Mehmed bin Mustafa nâm kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb ceddimiz vâkıf-ı merkûm Mehmed Bey'in vakfiye-i ma'mûl behâsında vakfının tasarrufunu evvela kendi tefennün ba'de vefâtihi mutlakan evladına ve evvela evlad-ı evladına karnen ba'de karn ve neslen ba'de nesl şart ve tâyin idüb evladından zükur ve inası hasıl olan ğulleyi şart-ı mezkûr üzere ale's-seviye zabt ve tasarruf idüb evlattan bazıları ceddimiz vâkıf-ı merkûm evkâf-ı merkûmeyi evlad-ı zükûruna şart etmiştir biz vâkıfın evlâdı zükurundanız deyû iddiâ idüb tarihi vakfiye iki yüz seneyi tecâvüz idüb şurut ve kuyud-u muhattel ve müşebbit olmağla asıl vakfa şehâdeti müteazzir olub ... muvahhidinden cemmi ğâfir yüz seneden beri vâkıf-ı mezbûrun evlâdı zükur ve inası ğulle-i vakf-ı beynlerinde ale's-seviye zabt ile gelince şehâdet ve hüccet-i şer'iyye olunub evlâdı inâsdan ceddim zilnihâsib Mehmed Çelebi evkâf-ı merkûme ğullesinden hisse alır iken fevt olub hissesi sadr-ı kebir oğlu Hasan'a intikâl idüb ol dahi birince eyyâm hissesine mutasarrıf iken bilâ veled fevt olub nöbet tasarrufa bana intikâl etmişken hâlâ mezbûr Hasan bana teslimden intinâ eder sual olunub ahkak olunmak matlubumdur deyû birkaç kıt'a hüccet-i şer'iyye ve müceblerince emr-i âlî ve fetvâ-yı münîfe ibrâz idüb her birleri müvâcehelerinde fetih ve kırâat olunub müzamin münifleri müddeâ mezbûr Hasan'ın kelâmına mutâbık bulunup mütevellî mezbûrdan sual olundukta cevâbında fi'l hakîka müddeâ mezbûrun ceddese mezbûre Zilnihâ vâkıf-ı merkûmun evlâdı inâsından olub ğulle-i vakıftan hisseye mutasarrıf olduğunu ikrâr ve lâkin mezbûre Zilnihâ'nın huyutunda sadr-ı oğlu müddeâ mezbûrun babası merkûm Hüseyin fevt olub ba'de mezbûre Zilnihâ fevt oldukta hissesi ahir oğlu mezbûr Hasan'a intikâl idüb mezbûr Hasan dahi müddeâ mezbûr

Hasan'ın yedinde olan fetvâ-yı şerifededir vakf-ı meşhurun kitabı zâyi' olub şâhitleriz fevt olmağla

Sayfa 61 / Belge 153'ün devamı

Vâkıfın şartı ma'lûm olub mesârîf-ı müsebbite olsa kadim-i eyyâmından biri nazırlar ne vecihle ve evlattan kime sarf ettiklerine nazar olunub onun üzerine nebâl olunur mu cevabı ba cevâbında olunur bu surette kadimden beri nazırlar evladı zükur ve inasa ale'l isâl fevt oldukça hisseleri evlatlarına ve evlâd-ı evlatlarına sarf ede gelmişler iken hâlâ evlad-ı inâsdan Zeyd fevt olub evlâdından karındaşı oğlu Ömer'i nezl eylese şer'an Zeyd'in hissesi Ömer'e de sarf olunur deyû buyrulub ... udul-ü müsliminden Mustafa Efendi bin Ali Efendi bin ve Ramazan Çelebi bin El-Hac Halil li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub ğıbbe'l istişhâd yüz seneden beri vâkıf-ı mezbûrun zükur ve inâsı ğulle-i vakıf beynlerinden ale'l-isâl zabt ve tasarruf ettiklerine şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri mezbûr Hasan'ın yed'inde olan hüccet-i şer'iyelerin mazmunlarına eda-i şehâdeti şer'iyeye eylediklerinden ba'det-ta'dil ve'd-tezkiye şehâdetleri makbule olmağın mütevellî mezbûrun ikrârı üzere mezbûre Zilnihâ'nın mutasarrıfa olduğu husulü fetva-yı şerife mücebince oğlunun oğlu merkûm Hüseyin'e edâya mütevellî mezbûre tenbih-i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıt-ı ramazani'l mübarek sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mustafa Efendi bin Ali Efendi, Osman Çelebi bin Mehmed, Mustafa bin Ali, Ali bin Abdullah

Sayfa 61 / Belge 154

Belge Özeti: Boyacı mahallesinde Cemile Hatun'un vefât etmesi üzerine vâsî tâyin edilen Osman Bey'in bir bab neccar dükkanını satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Boyacı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Cemile Hatun ... vâsî muhtar nasb ve tâyin eylediği râfiü'l heze'l-kitâb Osman Bey bin Abdülkadir nâm kimesne meclis-i şer'i hatır lâzımü't-tevkide müteveffiyeye-i mezbûrenin minciheti zevi'r-rahme vârisi olan Hüseyin bin Hasan nâm kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mezbûre Cemile Hatun hal-i marazında emlâkından olub arsa meydanında vâki' lede'l cirân ma'lûmü'l hudud bir bâb neccâr dükkanını vefâtından sonra bey' olunub semeninden bu'tad üzere teşhiz ve tekfir ve mesarîfı defin ve iskât-ı salâtına sarf olunduktan sonra mâ adâsını vücuh-

u hayrâta harç ve sarf eyleye deyû beni vâsî muhtar nasb etmişken hâlâ mezbûr Hüseyin muâraza eder sual olunub şer'an ... olunması matlubumdur dedikte ğibbe's-sual ve akibü'l inkâr müddeâ mezbûr Osman Bey'den tekarrur meşruhunu mübeyyin beyyin-i taleb olundukta udul-ü ricâlden Ahmed Efendi El-Hac ve Mehmed bin El-Hac Mahmut nam kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' mezbûre Cemile Hatun hâl-i marazında emlâkımdan arsa meydanı kurbunda vâki' bir bâb neccâr dükkanını vefâtından sonra kıymet-i âdilesiyle bey' idüb semeninden alâ vech-i mu'tad ...?... ve müennes defn-ü iskât-ı salâtına sarf olunub bâkî kalan meblağ vücuhu hayrâta sarf ile kayıt bizim huzurumuzda mezbûr Osman Bey'i vâsî' muhtar idüb musarreten ale'l isâl fevt oldu biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz her biri edâ-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şerâtil kabul şehâdetleri makbule olmağı mezbûre Cemile'nin vâsîyeti meşru'asını icrâya mezbûr Osman Bey'e tenbihi berle mâvak'a kayıtlandı fi evâsıt-ı ramazan sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Ali bin Mehmed, El-Hac Ebubekir bin El-Hac Ahmed, El-Hac Halil bin Ömer

Sayfa 61 / Belge 155

Belge Özeti: Bostancı mahallesinde Mehmed bin Ahmed'in oğlu Mehmed'in üzerine toprak kayması sonucu vefât etmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Bostancı mahallesinde sâkin Mehmed bin Ahmed mahfil-i kazâda takrir-i kelâm idüb tarih-i kitap ... vakt-i zuhurla sülb-i sağır oğlu Mehmed mahal-i mezbûre kurbunda câri olan Sacur kenârında mülâabe ederken ... kenârından üzerine bir miktar sekr tâbir olunur toprak yakılıb ... sol tarafından bir miktar mevzı'n kafa kemiği ile nez idüb sağır-i mezbûr ol aynıyla mehрут fevt olmuştur üzerine varılıb keşf ve zahrir olunmağı taleb ederim dedikte savb-ı şürûdan merğubeden Mevlana Abdullah Efendi tâyin ve irsâl olunub ol dahi ehli kitabla isimleri muharrer olan müslimin ve medine-i mezbûr mütesellimi Kasım Ağa tarafından Hasan Beyler ile mahalli mezbûr kurbunda mezkûr ... kefaretle sağiri mezbûrun meyyiti üzerine varub azasına ilka-i nazar ettiklerinde fi'l hakika mezkûrun kenarından bir miktar ... tâbir olunan toprak sağır-i mezbûrun başına yakılıb senin sol tarafından bir miktar mevzı'n kafa kemiği ile nez' idüb sağır-i mezbûr ol hiniyle mahrusan fevt olduğun muâyene ve müşâhede ve dibâsı merkûm

Mehmed ve vâlidesi Hatice binti Ahmed'den sual eylediklerinde cevâplarında oğlumuz sağir-i mezbûrun üzerine zikr olunan Sacur kenârında ... tabir olunan toprak yakılıb ... fevt olmuştur ahali mahal-i mezbûre ve ğayri ile sağir-i mezbûrun ... zimmetine müteallik dava ve niza'ım yoktur dediklerinde Mevlana-yı merkûm mahalliyle tahriri ba'de mean irsâl olunan su kadar Hac Abdullah Beşir ile gelüb meclis-i şürûda alâ vukûihi inhâ ve takrir etmeğini mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evâsıt-ı ramazani'l mübârek sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Hasan bin Seyyid Mehmed, İbrahim bin Hacı Ömer, Mustafa bin Mehmed, Hacı Osman bin İsa, veğayruhüm

Sayfa 62 / Belge 156

Belge Özeti: Tarla-yı Atık mahallesinde Fatıma Hatun ibnetü Mustafa Ağa'nın mülkünü 17 kuruşa satması

Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Atık mahallesinde sâkine Fatıma Hatun ibnetü Mustafa Ağa tarafından bey-i âtil beyân ikrâra vekil olub mezbûrenin zâtını muvakkat şer'iyye ile ârifân olan Hasan bin El-Hac Hamza ve Ahmed bin El-Hac Hasan şehâdetleri ile şer'an vekâlet-i sâbite olan İbrahim Bekir bin Hamza nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu bâiset'üs-sefer evhâm veledi ... nâm zimmi muhzırında bi'l vekâle ikrâr ve takrir-i kelâm idüb meclis-i mezbûrede vâki' bir tarafı muhzır nâm Hatun ve iki tarafı yine müvekkile-i mezbûre mülkü ve bir tarafı Ahmed Beşir mülkü ile mahdüd tûlen beş zira ve arazan üç zira arsa-i haliye-i müvekkilem mezbûre Fatıma Hatunlar ... evhan bey-i batı sahih-i şer'î ile on yedi kuruşa bey'ü teslim idüb ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim eylediğimden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledim ba'del-yevm mahdüd-ü mezkûru mezbûre evhânın mülk-ü müşterâsıdır keni'me yeşa-i ... mutasarrıf olsun dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a kayıtlandı fi evâhir-i ramazan sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Ebubekir bin Ahmed, El-Hac Hasan bin Ali Demirci, Ahmed bin Ali Ğazaz, Hamza bin Hac Hamza, Ahmed bin Hacı Hasan

Sayfa 62 / Belge 157

Belge Özeti: Boyacı mahallesinde vefât eden Cemile'nin mirasından farklı kişilerin hak talep etmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Boyacı mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât eden Cemile binti ... verdiye vech-i âti üzere verâset iddia eden işbu rafîü'l-kitâb Hüseyin bin Hasan kimesne mahfil-i kazada medine-i mezbûrede beytü'l mâl emini olan fahrü'l-akrân Kasım Ağa tarafından zikr-i âti davaya husumet ve redd-i fetvâya vekil olub ... şer'i üzere vekâlet-i sâbite olan Ali Çelebi ibni Ahmed Çelebi muhızırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûre Cemile'nin li ebeveyn karındaşı uğurlunun sulb-i kebire kızı Emine'nin Sadri sahîh oğlu olub sinni ciheti zürrahim ...varis-i ma'rufu iken hâlâ emini mezbûr tarafından mezbûr Ali Çelebi terekesini zabt ve tasarrufuma mani' olur sual olunub şer'an kasr-ı yed'ine tenbih olunmasını murâd ederim dedikte ğıbbe's-sual vekil-i mezbûr cevâbında mezbûre Cemile bilâ vâris bila vâris fevt olub eşyası cümle beytü'l mâle râci' olmak üzere emini mûmâileyh beytü'l mâl cânibine zabtı murâd eder müddeâ mezbûrun cihet-i merkûme ile vârisi olduğu ma'lûmu değildir dedikte müddeâ mezbûr Hüseyin'den müddeâsını beyyin-i taleb olundukta udul-ü müsliminden olub Kürkciyân mahallesinde sâkin Molla Ebubekir bin Ali ve El-Hac Halil bin Mer ve Hüseyin bin Veli nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hazırûn olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' mezbûr Hüseyin müteveffât-ı merkûme Cemile'nin li ebeveyn karındaşı mezbûr Uğurlu'nun sulbiye kızı mezbûre Emine'nin sadri sahîh oğlu ve min ciheti zü'r-rahim vârisi ma'rufu olub zahirde mezbûr Hüseyin'den gayri vâris ma'rufu olduğu ma'lûmum değildir biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri ers-i şehâdeti şer'iyeye eylediklerinde ba'det-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbule olmağın vekili mezbûr Ali Çelebi'nin ... muârazadan men'i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıt-ı şehr-i ramazani'l mübârek sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Ebubekir bin İbrahim, Osman bin Mehmed Beşir, Ebubekir bin Mustafa, Ali bin Abdullah, Mustafa bin Ali

Sayfa 62 / Belge 158

Belge Özeti: Tarla-yı Cedid mahallesinde vefât eden Es-Seyyid Yunus'un mirasının paylaşılması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Cedid mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Es-Seyyid Yunus bin Es-Seyyid Ümmü'l Hüdâ'nın sulb-i kebir oğulları Es-Seyyid Mehmed ve Es-Seyyid Ahmed nâm kimesneler isâle ve Es-Seyyid Abdullah nâm

kimesne dahi kendi tarafından asıl vâlideleri Emine binti Mehmed ve kız karındaşları Rahime ve Âişe nâm Hatunlar taraflarından hususu caiz zikr için vekilleri olub zatlarını ilm-i şer'î ile ârifân olan Ahmed bin El-Hac Ali ve Ebubekir bin El-Hac Ahmed nâm kimesneler şehâdetleri ile şer'an vekâleti sâbite olmağla vekâleti mahfil-i kazada kız karındaşları işbu sahibü'l-kitab Es-Seyyid Mehmed Efendi muhızırında her biri ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mevrusümüz mezbûr Seyyid Yusuf fevt oldukta eşyasını beynimizde teharrur ve takdim idüb mahal-i mezbûrede vâki' bir tarafı Derviş Mehmed ve bir tarafı Solak Osman ve bir tarafı Hac Ömer nâm kimesneler mülkleri ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdûdü menzilin müştemilatını seksen kuruş ve karye-i beyler beyinde vâki' bir tarafı Ethem oğlu ve bir tarafı Araboğlu ve bir tarafı Ebubekir ve bir tarafı Ramazan nâm kimesneler mülkleri ile mahdûd iki yüz bin bağ ve yine karye-i mezbûrede vâki' bir tarafı Seyyid Ali Çelebi ve bir tarafı Ömer ve bir tarafı Mehmed nâm kimesneler ve bir tarafı Emine Hatun mülkleri ile mahdûd iki yüz bin bağ cem'an dört yüz ... müştemil bağ ve yirmi kuruş ve on kuruş dahi tecemmülât hânedan min haysü'l mecmu' terekesi yüz on kuruşa baliğ olmuştur lâkin müteveffâ-yı mezbûrun altmış kuruş düyun-u müteferrikası zâhir olmağla karındaşımız Seyyid Mehmed Efendi bizim emri kabulümüz ile düyûn-u mezkûreyi kendi malından edâ idüb menzili mezkûr ve marü'z-zikr bağları zabt etmek ba'de esmanlarından bâkî elli kuruşu dahi bil ... şer'îyye beynimizde taksim ve tevzi' ve her birimiz hisse-i ersiyemizi yedinden ahz ve kabz idüb mezbûr Seyyid Mehmed Efendi edâ-i deyn ettiği meblağ-ı merkûm altmış kuruştan ve gayriden bizim zimmetimizi ibrâ ve iskât idüb ve biz dahi sâbıkı'z-zikr menzil bağlara müteallik amme-i dua ve ... zimmetini ibrâ ve iskât ettik akârı merkûme emlak-ı mahsusa olub bizim bir vecihle alaka ve medhalimiz kalmadı keni'me yeşa-i ... mutasarrıf olsun dediklerinde mâ vak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i ramazani'l mübarek sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Ahmed Efendi bin Şaban, Es-Seyyid Halil bin İsmail, Molla Ali Göceklizade, Molla Abdullah bin Molla Hasan, Ebubekir bin Ahmed, Ahmed bin Mehmed

Belge Özeti: İbn-i Eyyüb mahallesinden Seyyid Ali bin Halil'in, kendisini siyah kabzalı hançerle darp ettiklerini iddia ederek Osman bin Molla Ali'den ve Mehmed bin Veli'den şikayetçi olması

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Eyyüb mahallesinde sâkin işbu rafiü'l-kitâb Seyyid Ali bin Halil nâm ... mahfil-i kazada Osman bin Molla Ali ve Mehmed bin Veli nam kimesneler muhızrlarında üzerlerine dava ve takrir-i kelâm idüb târih-i kitâbdan iki gün mukaddem ba'del ıŝâ Adapazarı'ndan gelüb menzilime giderken Alaybeyi cami-i şerifi kurbunda mezbûrân Osman ve Mehmed ve rıf'atlı bin ayıbanı anil meclis kel Ömer ve El-Hac Ahmed dokuz nefer kimesne ... üzerime hücum idüb ben dahi firâr ederken ... mezbûr Osman elinde bir yarma siyah kabzalı hançer ile yetişip sol böğründem beni darb ve mecruh etmiştir sual olunub ahkak-ı hak olunmak matlubumdur dedikte ğıbbe'l inkâr mezbûr Seyyid Ahmed'den müddeâsını mübeyyine beyyin-i taleb olundukta udul-ü müsliminden olub mahalle-i mezbûrede sâkin Molla Mehmed bin Ahmed ve Mehmed bin İbrahim nâm kimesneler li ecli'ŝ-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' tarihi mezkûr gecesi ba'del ıŝâ mahalle-i mezbûrede mezbûrân Osman ve Mehmed birkaç nefer kimesne müddeâ mezbûrun üzerine alet-i harb ile hücum ol dahi firar ederken ... mezbûr Osman yetişip elinde bir barma kabzalı siyah hançer ile sol böğründen bizim huzurumuzda darp ve mecruh etti biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şeraitil kabul şehâdetleri kabule olmaĝını mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı

Fi evâsıt-ı ramazan sene 1103

şuhûdü'l-Hâl: Ahmed bin El-Hac Ali, Mehmed Beşir bin Kaye, Mustafa bin Ali, Ali bin Abdullah, Osman Beşir bin Mehmed Beşir

Sayfa 63 / Belge 160

Belge Özeti: Kızılca Mescid mahallesinden Hüseyin bin Mehmed'in Tarla-yı Atik mahallesindeki mülkünü şaban bin Mahmud'a 40 kuruşa satması

Medine-i Ayıntâb'da Kızılca Mescid mahallesinde sâkin Hüseyin bin Mehmed ve karındaşı Ali nâm kimesneler isâle ve ahir karındaşları Mustafa nâm kimesne tarafından bey'i âti'l beyânı ikrâra vekil olub ... şer'i vekâleti sâbite olan şaban bin Mahmut nam kimesne vekâleti mahfil-i kazada işbu hamilü'l-kitâb zimmi derûn

veledi üsdur muhzırında her biri isâle ve vekâlete ikrâr ve taktır-i kelâm idüb Tarla-yı Atik mahallesinde vâki‘ bir tarafı Mehmed nâm kimesne mülkü ve bir tarafı Sara nâm Hatun mülkü ve bir tarafı zimmi Berkıs mülkü ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdüd bir Tahtani beyt ve iki harabe müşerref beyt ve ... ve salonu müştemil menzili mülk-ü mevrusümüz olub mesğur zimmi ... kırk kuruşa bey’i bâtı sahih-i şer’i ile bey’ü teslim olduğu iştirâ ve kabul ve teslim eylediğinden sonra seneni olan meblağ-ı mezbûr kırk kuruşu yedinden bi’t-tamam ve’l-kemâl ahz ve kabz eyledim ba’del-yevm mahdüd-ü mezkûr mesfuru ... mülkü müşterâsıdır ke ni’me yeşâi ... mutasarrıf olsun dediklerinde ğıbbe’t tasdiki’ş şer’i mâvak’a kayıtlandı fi evâhir-i ramazan sene 1103

Şuhûdü’l-Hâl: El-Hac Mustafa Zaniyeli, El-Hac Ali bin El-Hac Mehmed, Mehmed bin Hac Hasan, Hac Ebudderda bin Hasan, Hamza bin Mehmed

Sayfa 63 / Belge 161

Belge Özeti: Ehl-i Cefa mahallesinde vefât eden El-Hac Ebubekir’in Mehmed’de kalan 120 kuruş alacağıının, Ebubekir’in oğlu ve kardeşleri tarafından talep edilmesi

Medne-i Ayıntâb’da Ehl-i Cefa mahalesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Ebubekir bin El-Hac Mehmed’in sulb-i kebir oğlu Mehmed nâm kimesne isâle ve karındaşları Hasan ve Hüseyin ve Ahmed ve akıllanın kabl-eş-şürûdan mensubu vâsîleri olmağla vesâyete meclis-i şer’i hatır lâzımü’t-tevkide işbu rafiü’l-kitâb Mehmed bin El-Hac karye nâm kimesne muhzırında ikrâr ve taktır-i kelâm idüb babamız müteveffâ-yı mezbûrun merkûm Mehmed zimmetinde asıl mal yüz kuruş ve ... şer’iyye cihetinden yirmi kuruş cem’an yüz yirmi kuruş hakkı olmağını meblağ-ı mezbûr benim hisse-i ersiyeme takdir ve tahsis olunmağla hâlâ mezbûr Mehmed bana ... ve teslimi ben dahi yedinden yüz yirmi kuruş tamamen ahz ve kabz idüb meblağ-ı merkûmdan ve ... olmuştur savbı şeri’atı ... hüccet-i şer’iyye i’tâ olunsun dedikte ğıbbe’t tasdiki’ş şer’i mâvak’a kayıtlandı fi evâhir-i ramazan sene 1103

Şuhûdü’l-Hâl: El-Hac Veli bin Piri, El-Hac Mustafa Badizâde, El-Hac Ebudderda bin El-Hac Ahmed, Es-Seyyid Mehmed Çelebi Musazâde, Mustafa bin El-Hac Mehmed

Sayfa 63 / Belge 162

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinden Osman bin El-Hac Yusuf'un darb edildiğini söyleyerek Selim ve Mürtezâ'dan şikayetçi olması

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkin râfiü'l heze'l-kitab Osman bin El-Hac Yusuf meclis-i şer'i şerif lâzımü't-tevkide Mürtezâ bin Selim nâm kimesneler muhızrlarında üzerlerine dava ve takrir-i kelâm idüb tarih-i kitab ... vakt-i asırda arsa meydanında ... taifesinden Acur iştirâsı üzere iken mezbûru sağır vechi nimle mücâdele idüb ikisi dahi muâyene araların alub ... başımdan ve veçhimden darb etmeleriyle ... sual olunub müceb-i şer'isin icrâ olunması matlubumdur dedikte müddeâ mezbûrun başında ve sol taraf ... muâyene ve müşâhede olunub mezbûran Selim ve Mürtezâ istimdâk olunduktan her biri ... müddeâ mezbûr Osman'dan takrih-i meşrûhuna mutâbakat beyyin-i taleb olunduk da udul-ü ricâlden Es-Seyyid Ahmed bin Es-Seyyid Yusuf İbrahim bin Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' mezbûrân Selim ve Mürtezâ zikr olunan arzı mübdeâtında bizim huzurumuzda vech-i meşrûh üzere başından ve yüzünden müddeâ mezbûr Osman'ı darb ettiler biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden şehâdetleri makbule olmağını müveccihiyle ba'del-hüküm mâvak'a bi't-taleb ketbolundu

Fi evâil-i şevvali'l mükerrrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Muahhirul ulemâ Ömer Efendi, Osman Çelebi bin Abdullah Efendi, Mustafa Afakı Gerizâde, Yahya bin birader İshak bin ez- zaim

Sayfa 64 / Belge 163

Belge Özeti: Ayıntâb'da bacacı hırfeti arasında çıkan anlaşmazlığın çözümü için mahkemeye başvurulması

Medine-i Ayıntâbta vâki' bacacı hırfetinden ashab-ı heze'l-kitab Ebubekir bin Mehmed ve El-Hac Hüseyin bin Mehmed ve Receb bin El-Hac Hüseyin ve Durmuş bin Halil ve Mahmud bin Mehmed ve Mustafa bin Musli ve Osman bin Ali nam kimesneler ve sayirleri mahfil-i kazada medine-i mezbûre kal'asında bir hane-i nefsi ışab ve ğayriden berât-ı şerifle bin altı yüz akçe gedik tımarı lâkin üzere mustahfız olan Ali bin Halil nâm kimesne tarafından husumet ve redd-i cevâba vekil olub nehç-ü şer'i üzere vekâlet-i sâbite olan Abdurrahman Ağa ibni muhızrında her biri üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb bizim cümlemizin ... olan serhâne-i nısfı Ayıntâb zikr

olunan kal'ada gedik tımarlığı üzere bin altı yüz akçe müstahfız olanlara hâsıl kayıt olunub yedlerinde olan berât-ı şerif mûcebince senevi bin altı yüz akçenin edâsına razığâr iken vekili mezbûr Abdurrahman Ağa bizden zulmen ziyade akçe talep idüb rencide etmeğle sual olunub men'ü def' olunmasını talep ederiz dediklerinde ğıbbe's-sual vekili mezbûr cevâbında fi'l vâki' tımar-ı mezbûr müvekkilime bin altı yüz akçe ile teveccüh olunduğunu ikrâr ve lâkin bu ana gelince mezbûrlardan be her yevmi bir ... rub'u ile bir saman paça eline gelüb mu'tad-ı kadîm olduğuna binâen sinini sâikada olunduğu üzere talep ederim dedikte mûcebi berât-ı şerifi âlişân tımarı mezbûr müvekkili mezbûr Ali'ye bin altı yüz akçe ile teveccüh olunub zıkr olunan bin altı yüz akçenin rayici fi'l vakti her yüz akçesi bir kuruş tam olmak üzere şehriyesi bir kuruş ile bir sülüs kuruşu vekili mezbûr Abdurrahman Ağa'ya edâya hırfeti merkûmeye tenbih olunub vekili mezbûr Abdurrahman Ağaya edâya dahi zulmen ziyâde talebinden men'i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâil-i şevvali'l mükerrerrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed Efendi ibni merkûm Dibağ Efendi, Osman Efendi bin Müftüzâde, Ahmed Efendi ..., Hasan Ağa bin Yusuf Beşir, El-Hac Osman Çelebi bin Osman

Sayfa 64 / Belge 164

Belge Özeti: Şarkıyan mahallesinde kaybolan Mehmed'in mallarına kaym atanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Şarkıyan mahallesinde sâkin iken bundan akdem aniti münkatı'a ile gâib olan Mehmed bin ... nam kimesne zevcesi Yete Sultan binti Abdi nam müteveffiyenin terekesinden ers-i şer'i ile gayibi mezbûre intikâl eden malını zabt ve rabt bir kaym vâsîi nasb olunmak lâzım ve mühim olmağla hazkimi mevki' sadr-ı kitab hazretleri dahi müteveffıye-i mezbûrenin kız karındaşı baisetü heze'l-kitâb Fatıma nâm Hatun kable şer'i şeriften kaym nasb ve tâyin olunub ve mezbûrenin ümuruna muâvenet için diğer kız karındaşı Âişe nâm hâtun dahi nazıra ve tâyin olundukta her biri hizmeti merkûmeyi kabul ve merâsimini edâya müteahhide olmalarıyla mâ hevâil vâki' bi't-taleb ketbolundu tahriran fi'l yevmi's sâmin ve'l ısrin min şehr-i ramazani'l mübârek sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Süleyman bin Mustafa, Mehmed bin Fazlı, Mehmed bin Ebubekir, Ali bin Abdullah

Sayfa 64 / Belge 165

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinde vefât eden El-Hac Osman bin Sıdka'nın oğlu Ömer ve kızı Rahime'ye terekeden yevmi dörder akçe nafaka verilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Osman bin Sıdka'nın sulb-i sağır oğlu Ömer ve sulb-i sağıre kızı Rahime'ye babaları müteveffâ-yı merkûmdan ers-i şer'i ile intikâl eden mallarını zabt ve tesviye-i ümurlarına kabl-eş-şürûdan şerifden bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla sağırân-ı mezbûranın vâlideleri rafiâtü'l bi heze'l-kitaba Âişe binti Mehmed nâm Hatun üzerine vâsî tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla sağırân-ı mezbûranın vâlideleri rafiâtü'l bi heze'l-kitâba Âişe binti Mehmed nâm Hatun üzerlerine vâsî nasb ve tâyin olundukta vesâyeti merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesini edâya taahhüt ve iltizâm etmeğini sağırân mezbûrân nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyaçları olmağını hâkim-i mevki' kitap dahi yüz otuz üç akçe bir kuruş olmak üzere ve hibe-i mezbûre talebiyle sağırânın her birine yevmi dörder akçe nafaka ve kisve beha farz ve takdirane ve ittifâka veledi'z-zafer surânı mezbûrâne ersen intikâl eden mallarından ... mezbûre Âişe'ye izin virilmek mâvak'a kayıtlandı fi 5 şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Hac Ömer bin Sıdka, Hasan bin Molla ..., Ebubekir bin Receb, Muhzır başı Osman

Sayfa 64 / Belge 166

Belge Özeti: Kozanlı mahallesinden Hüseyin bin Abdülkadir'e İbn-i Eyyüb mahallesinde katır tepmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kozanlı mahallesini sekkânından Hüseyin bin Abdülkadir nâm kimesne meclis-i şer'i şerifte takrir-i kelâm idüb târih-i kitâbdan ... vakt-i zuhurda karındaşım oğlu Mustafa bin Allahverdi nâm sağır benim emrim ile mülkü tarafı menzilime götürürken harici şehirde İbn-i Eyyüb musallası semtinde vâki' ... müslimin arasında mezbûr Mustafa zemâmını beline bağlayıp sevki hâlinde mezkûr

katır ürküp sağır-i mezbûru müğâyir taşlarına çalmakla ol dahi ... hulasa kâdir olmayub başının cildi soyulup ve cem'i a'zası mecruh olmağı ol hinde fevt olmuştur üzerine varılıb vâki'ul hâl keşf ve tahrir zimmetine izin olunması matlubumdur dedikte kabl-eş-şürûdan Mevlana Mehmed Efendi nasb ve irsâl olundukta ol dahi medine-i mezbûre mütesellimi fahrü'l akran

Sayfa 65 / Belge 166'nın devamı

Kasım Ağa tarafından Süleyman bin Mustafa Bey nâm kimesne vesayir zili sahife de isimleri muharrer olan müslimin ile zikr olunan mekabir beyninde sağır-i mezbûrun meyti üzerine varılıb a'zasını keşf ve ilkâ-i nazar eylediklerinde fi'l vâki' sağır-i mezbûrun başında vesayir aza-i müteaddidesinde cerh-ı şedid olub cüruhu mezkûreden fevt olduğunu muâyene ve müşâhede idüb ba'dehû sağıri mezbûrun ... hasr ersi olan mezbûr Hüseyin'den sual eylediklerinden fi'l hakîka sağır-i mezbûr benim mülkü katırımı emrim ile menzilime götürürken yularını beline bağlayıp bu mahalden mürûr ederken katır ürküb sağıri mezbûr vech-i meşruh üzere mecruhan fevt oldu hususu mezbûr sağır-i merkûm Mustafa Bey kendi san'ı ile sudur etmiştir el-halet-ü hezihi civârında olan muhallatı ahâlisinden bir fert ile dem ve diyetine müteallik vechen mine'l vücuh ve sebeben mine'l esbab dava ve niza'ım yoktur dedikte husus-u mezbûru mevlanâyı mezbûr mahallinde tahriri ba'de gelüb meclis-i şer'a mean irsâl olunan cevfe El-Hac Abdullah ile alâ vukuihi inhâ etmeleriyle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi selh-i şehri ramazan

Şuhûdü'l-Hâl: Hasan Ali Çelebi bin İsmail, Hasan bin Receb, Abdullah bin El-Hac Mehmed, Cafer Çelebi bin El-Hac Mehmed, Dede bin Mehmed Mustafa

Sayfa 65 / Belge 167

Belge Özeti: Zincirlikuyu mahallesinde vefât eden Seyyid Mustafa'nın oğlu Mehmed'e amcası Es-Seyyid Haydar'ın vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Zincirli Kuyu kurbunda sâkin iken bundan akdem fevt olan Seyyid Mustafa bin mahalli nâm kimesnenin sulbü suğra oğlu Mehmed babası müteveffâ-yı mezbûrdan ers-i şer'i ile intikâl eden malını zabt ve tesviye-i umuruna kabl-eş-şürûdan bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla sâiri mezbûrun akrabasından işbu rafiü'l kitab Hasan bin Melkuc nâm kimesne sağıri mezbûrun üzerine vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesâyeti merkûmeyi kabul ve

hizmeti lâzımevi edâya taahhüd ve iltizâm eylediğinden sonra vâsî mezbûre li ecli'l muâvene sağır-i mezbûrun ammisi Es-Seyyid Haydar nâm kimesne dahi nazır nasb olunub ol dahi nezâreti merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzımesini edâya taahhüt etmeğini mâvak'a kayıtlandı fi evâil-i şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed bin Ali Bey, Abdülcelil Efendi bin İbrahim, Es-Seyyid Ahmed Çavuş, Muhzırbaşı Osman Beşir

Sayfa 65 / Belge 168

Belge Özeti: Sengitavil mahallesinde vefât eden Yusuf bin Abdullah'ın zevcesi Âişe binti Mehmed on beş kuruş mehr-i muaccel ve on beş kuruş mehr-i müeccel hakkını ölen kocasının terekesinden talep etmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Sengitavil mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Yusuf bin Abdullah'ın ne vech-i metrûkesi işbu rafiâtü'l kitâba Âişe binti Mehmed nâm Hatun mahfil-i kazada müteveffâ-yı merkûmun zâhirde vârisi ma'ruhu olmamağla muhallefâtına beytü'l mâl emini tarafından vazıu'l yed olan Ali Çelebi ibni Ahmed nâm kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûm zimmetinde mütekarrir ma'küdü'n aleyh olan on bin kuruş mehr-i muaccel ve on beş kuruş müeccelimden sekiz kuruş huyutunda ahz ve kabz idüb yirmi iki kuruşu zimmetinde iken fevt olmağla terekesinden talep ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual ve'l inkâr mezbûre Âişe'den müddeâsını mübeyyine beyyin-i talep olundukta udul-ü müsliminden Mustafa Efendi bin Ali Efendi ve El-Hac Zeynel bin Ahmed nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâziân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' mezbûre Âişe müteveffâ-yı merkûm Yusuf'a akd-i nikah olundukta bzim huzurumuzda on beş kuruş mehr-i muaccel ve on beş kuruş müeccel tesmiye olunub akd-i nikâh olundu biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinden ba'det-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbule olduktan sonra meblağ-ı bâkî yirmi iki kuruştan küllen ve bazan ahz-ü istifâ ve ya hibe ve âhire havâle itmeyüb taraf-ı şer'iyyeden bir tayyıkla müteveffâ-yı mezbûrun zimmeti ibrâ ve iskât etmediğine mezbûre Âişe'ye yemin teklif olundukta ol dahî alâ vakfi'l mes'ul halefi billâhi'l aliyyi'l azîm etmeğini meblağ-ı mezbûr yirmi iki kuruşu tereke müteveffâ-yı mezbûreden mezbûre Âişe'ye edâya mezbûr Ali Çelebi'ye tenbihi berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâil-i şevvali'l mükerrerrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Osman bin Hasan, El-Hac Ahmed Çeribaşı, İbrahim bin Halil, Osman bin Ahmed Beşir

Sayfa 65 / Belge 169

Belge Özeti: Tarla-yı Atik mahallesinde vefât eden El-Hac Ahmed bin Abdullah'ın kızı Âişe'ye dayısı vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Atik mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Ahmed bin Abdullah'ın sülbiye sağire kızı Âişe'ye babası müteveffâ-yı merkûmdan ers-i şer'i ile intikâl eden malını zabt ve tesviye ümuruna bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla kabl-eş-şürûdan sağire-i mezbûrenin dayısı işbu rafiü'l-kitab Mehmed Çelebi bin Mustafa nam kimesne sağire-i mezbûre üzerine vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesayeti merkûmeyi kabul ve hizmeti lâzımevi edaya taahhüt ve iltizâm etmeğini mâvak'a kayıtlandı fi evâsıt-ı şevvalü'l mükerrerem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Hamza bin Mehmed, El-Hac Mehmed bin Hac Mehmed, Arslan bin Ebubekir, Es-Seyyid Mehmed bin Hüseyin

Sayfa 66 / Belge 170

Medine-i Ayıntâb'da Câbî mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Ebubekir'in verâsetini zevce-i metrûkesini Âişe binti ile sulb-i sağire kızı Hatice'ye ve ibni ammileri El-Hac Mehmed ve ... Kaya'ya münhasır olduğu şer'an zâhir ve mütehakkik olduktan sonra mezbûr El-Hac Mehmed kendi asâlete ve vâsîyi mezbûrenin kabl-eş-şürûdan mensub vâsî olmağla vesâyeti mezbûr Kaya asâlete mahfil-i kazâda işbu rafiü'l-kitâb Hac Veli bin Hasan muhızırında asâlete ve vesâyete ikrâr ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûme Mehmed'in mahalle-i mezbûrenin avârizına müteveffiye olan nükuttan zimmetinde elli kuruş zimmi olub mütevellisi olan Hac Mehmed şuhûdü'lü huzuru şer'iyye isbât ve müteveffâ-yı merkûmenin terekesinden edâya hükm-ü şer'i olunub bundan mâ adâ ... mezbûrenin nafaka ve kisveyi ihtiyâc olub müteveffâ-yı merkûmun mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı katır ... mülkü ve bir tarafı cami-i şerif vakfı ve iki tarafı tarik-i âmm ile mahdüdden fevkâni ve emr-i ihtiyâlini beyt ve bir kathi ... müştemil menzilinden tahriri bey' olunub deyn-i mezkûr ifâ olunacak meşgulât olunmağla mahdüd-ü mezkûr bil izni şer'i müzâyid olunub i'tiyâdı nâsı münkati olduktan sonra müzeyyed ricâcı Veli

üzerine yüz kuruşta karar idüb ziyâde ile talib ve râğib olmamağı ve meblağ-ı mezbûr mahdûd-ü mezkûrun Veli behâsını olduğunu ... müslimin ahbarından sonra mezbûr Hac Veli'ye yüz kuruşa ba tâbi' ve teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yüz kuruş yedinden bi't-tamam ahz ve kabz eyledik ba'del-yevm menzil-i mahdûdü mezkûru mezbûr El-Hac Veli'nin mülk-ü müştêrâsıdır keni'me yeşai ... mutasarrıf olsun dediklerinde ğıbbe't tasdiki's şer'i mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı

Fi evâil-i şevvali'l mükerrrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Ahmed Efendi bin Şaban, Molla Ali bin Abdülkadir, Molla Ahmed bin İbrahim, Abdurrahman ..., Hac Mehmed bostancı, Cuma bin Hüseyin, Hac Mehmed bin

Sayfa 66 / Belge 171

Belge Özeti: Câbî mahallesinde hane-i avâırına vakf olan El-Hac Mehmed bin El-Hac Hamza'nın zimmetinde kalan 50 kuruşun terekesinden ödenmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Câbî mahallesinin hane-i avâırına vakf olan nükudun mütevellisi olan işbu rafiâtü'l-kitâb El-Hac Mehmed bin El-Hac Hamza nâm kimesne mahfil-i kazada mahalle-i mezbûrda sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Ebubekir'in sulb-i sağıre kızı Hatice'nin kabl-eş-şürûdan mensub vâsî ve hakkı ciheti ... varisi olan ibni Ömer El-Hac Mehmed bin Kaya nâm kimesne muhzırında bi't tevellüyet üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb nükud-u merkûmeden müteveffâ-yı mezbûr Mehmed zimmetinde elli kuruşun olub kable'l ahz fevt olmağla terekesinden talep ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual ve'l inkâr müddeâ mezbûrdan müddeâsını mübeyyine beyyin-i talep olundukta udul-ü müsliminden Ali bin Ahmed ve Mehmed bin Ali nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd müteveffâ-yı merkûm Mehmed hali huyutunda mahal-i mezbûrenin vakf-ı nükudundan zimmetimde elli kuruş vardır vacibü'l edâ deynimdir deyû bizim huzurumuzda ikrâr ve takrir-i kelâm idüb biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû dedikte ğıbbe't tasdiki's şer'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâil-i şevvâli'l mükerrrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Efendi bin İmam Boyacı, Ahmed Efendi bin İmam Ebu Eyyub, Hac Arap Pazarbaşı, Osman Çelebi bin Mehmed Beşir

Sayfa 66 / Belge 172

Belge Özeti: Boyacı mahallesinde Cemile Hatun'un bir bab dükkanını Ali Bey'e 60 kuruşa sattığına dair

Medine-i Ayıntâb'da Boyacı mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Cemile Hatun ibnetü celb verdiği mülkünden zikri âti dükkanını semeni misli ile bey-i vücuh hayrat ve bir hasenâta sarf ve hüccet-i şer'iyye ile vâsî muhtarın Osman Bekir bin Abdülbekir nâm kimesne mahfil-i kazada işbu sahibü'l-kitâb Ali bin ibni Mehmed nâm kimesne muhzırında bi'l vesâye ikrâr ve takrir-i kelâm idüb ... mezbûrenin arsa meydanında vâki' bir tarafı Boyacı Ömer ve bir tarafı Şaban ve bir tarafı Seyyid Osman nâm kimesneler dükkanı ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdud bir bâb sabancı dükkanını mezbûr Ali Bey'e bey-i batı sahih-i şer'i ile altmış kuruşa bey'ü teslim olduğu iştirâ ve kabul ve teslim eyledikten sonra semeni merkûm altmış kuruşu vesâyeti muhakkiyemiz hasebiyle yedinden iltimâm ve ikmâli ahz ve kabz etti ba'del-yevm dükkan-ı mezbûr müşteri mezbûrun mülk-ü müşterâsıdır ... mutasarrıf olsun dedikte ğıbbe't tasdiki's sıhhati bey'a hükmü berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu

Fil yevmi's sâni min şevvali'l mükerrrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mahmud Efendi bin el İmam, Molla Mustafa, Ahmed Efendi bin El-Gazi, Süleyman Bekir bin Osman Ağa, Ebubekir Bakkal Seyyid Murad bin Abülbâkî

Sayfa 66 / Belge 173

Belge Özeti: Tarla-yı Cedid mahallesinde vefât eden Süleyman bin Ahmed'in kızı Fatıma'ya, babasından kalan malları için bir vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Cedid mahallesi kurbunda sâkin iken bundan akdem fevt olan Süleyman bin Ahmed'in sülb-i sağıre kızı Fatıma'ya babası müteveffâ-yı mezbûrdan ers-i şer'i ile intikâl eden malını zabt ve tesviye-i ümûruna bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla kabl-eş-şürûdan sağırenin ceddesi rafiâtü'l heze'l-kitab ... binti Osman nâm Hatun vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi

vesâya-yı merkûme kabul ve hizmet-i lâzimesin edâya taahhüd ve iltizâm etmeğini mâvak'a bi't-taleb ketbolundu

Fil yevmi'd tâsi' şevvali'l mükerrerrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Beşir, Mehmed Çelebi Kasapbaşı, ... Ebubekir bin Mahmut, Hasan bin Kara Mehmed

Sayfa 66 / Belge 174

Belge Özeti: El-Hac Mehmed'in terekesinden 50 kuruşun Mehmed'e ödenmesi kararı

Deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şeraitil kabul şehâdetleri makbule olduktan sonra meblağ-ı mezbûrdan küllen ve bazen ahz-ü istifâ ve ahire havâle itmeyüb taraf-ı şer'iyyeden bir tarikıyla müteveffâ-yı mezbûrun zimmetini ibrâ ve iskât etmediğine müteveli mezbûr El-Hac Mehmed'e yemin teklif olundukta alâ vakfi's sual halefün billahi'l aliyi'l azîm etmeğini meblağ-ı mezbûr elli kuruşu müteveli mezbûr El-Hac Mehmed'e tereke müteveffâdan edâya vâsî merkûme tenbih-i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu

Fi evâil-i şevvali'l mükerrerrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Osman bin Hasan, Abdurrahman Sirac, Cuma bin Hüseyin, Molla Ali bin Molla Abdülkadir

Sayfa 66 / Belge 175

Belge Özeti: Ammu mahallesinde vefât eden Es-Seyyid Mehmed'in oğlu Mehmed'e ve kızı Âişe'ye bir vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Es-Seyyid Mehmed bin Es-Seyyid Mehmed'in sulb-i sağır oğlu Mehmed ve sağire kızı Âişe'nin amelleri ve üzerlerine vâsî nasb ve tâyin olunan Es-Seyyid Ömer nâm kimesnenin ümurunda bir nâzıra muhtac olmağını sağırân-ı mezbûranın vâlideleri rafiâtü'l bi heze'l-kitab Emine binti Hamza nâm Hatun kable şer'iatı mütahhereden vâsî mezbûrun üzerine nâzır nasb ve hibe olundukta nezâreti merkûmeyi kabul ... lâzimesini edâya taahhüd ve iltizâm etmeğini mâvak'a kayıtlandı

Fi evâil-i şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Çelebi bin Kasab, Mustafa bin Cuma, Osman Çelebi Muhzırbaşı

Sayfa 67 / Belge 176

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde Âişe, Fatıma ve Kaya Sultan'a ait mülkün Ahmed Bey'e 60 kuruşa satıldığına dair

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkine Âişe ve Fatıma ve Kaya Sultan Nebat El-Hac Abdî nâm Hatunlar taraflarından bey'i âti'l beyânı ikrara vekil olub mezbûratın zaatlarını ilmi şer'i ile afanı olan Molla Hüseyin bin Molla Ömer ve Derviş Ali bin Mehmed nâm kimesneler şhâdetleri vekâlet-i sabite olan İsmail El-Hac Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'i hatır lâzımü't-tevkide işbu sahibü'l kitâb Ahmed Efendi ile Şaban tarafından tasdika vekil olub ... şer'i üzere vekâleti sabite olan Molla Ahmed bin Molla Mehmed nâm kimesne muhzırında bil vekâle ikrar ve takrir-i kelâm idüb ibni ... mahallesinde vâki' bir tarafı tarik-i âmm ve bir tarafı yine mezbûr Ahmed Efendi mülkü ve bir tarafı paçacı Ebubekir ve bir tarafı müşteri mezbûr mülkleri ile mahdûd bir fevkânı ... ve bir matbah ve kebir salonu müştemil menzili müvekkilelerimin meşâ' ve müşterek mülkleri olub müvekkili mezbûr Ahmed altmış kuruşa bey'i bât-ı sahih-i şer'i ile bey'ü teslim olduğu iştirâ ve kabul ve teslim eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr altmış kuruşu yedimden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz eylediler ba'del-yevm menzili ... mezkûr mezbûr ... mülkü müşterâsıdır keni'me yeşa-i ... mutasarrıf olsun dedikte ğıbbe't tasdiki's şer'i mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı

Fi evâil-i şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Es-Seyyid Mehmed bin Seyyid Ali, Es-Seyyid İbrahim bin es-Seyyid Hüseyin, Molla Ali bin Molla Abdülkadir, Molla Yusuf ..., Molla Hüseyin İmam kal'a, Ahmed bin Mirza Ebubekir, Ebubekir bin Paçacı, El-Hac Osman Kendirci, El-Hac ...

Sayfa 67 / Belge 177

Belge Özeti: Boyacı mahallesinde vefât eden Hüseyin bin Kasım'ın terekesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Boyacı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Hüseyin bin Kasım'ın vech-i âti üzere vâsî muhtar nasb ve tâyin eylediği Ebubekir bin ibni Mahmud nâm kimesne mahfil-i kazada mahalle-i mezbûre sâkine iken bundan akdem fevt olan Cemile binti celb verdiği karındaşı kızının oğlu ve zî rahim sıhhatinden vârisi olan işbu rafiü'l-kitab Hüseyin bin Hasan nâm kimesne muhzırında ikrâr ve tahrir-i kelâm idüb medine-i mezbûre ... mevzide vâki' ma'lûmetü'l hudut ... bostanın rub'u şayi' müteveffâ-yı merkûm Hüseyin'in mülkü ve rub'u şayi' müteveffât-ı mezbûre Cemile'den ersen mezbûr Hüseyin'e intikâl idüb müteveffâ-yı merkûm Hüseyin maraz-ı mevtinde bostanı mezkûrda olan rub'u şayi'ini yüz kuruşa bey'i semenini ...vâsîyet-i merkûme üzerine ... fevt olmağla hâlâ ben dahi bostan-ı mezkûrun rub'u şayi'ini müteveffâ-yı mezbûrun vâsîyeti üzere merkûme Hüseyin'e yüz kuruşa bey'ü teslim olduğu iştirâ ve kabûl ve teslim eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz kuruş vâsîyet-i mezkûru tâyin etmişim hâlâ mahalli ... fevt olub sene-i atiyeye te'hir olunmağla semen-i mezkûr yüz kuruşu bin beş yüz ers-i ramazan-ı şerif ğurresinde edâ etmek üzere müşteri merkûm istimhâlar etmeğini ba'del-imhâk ve't-ta'cil bostan-ı mezkûrdan rub' hisse-i müteveffâ-yı merkûme Cemile'den mülk-ü mevrusü ve müteveffâ-yı merkûm Hüseyinin dahi vâsîyet ettiği rub' hisse ... mezbûr Hüseyin'in mülk-ü müşterâsıdır

Sayfa 68 / Belge 178

Belge Özeti: İbn-i Eyyüb mahallesinde vefât eden Hüseyin bin Şaban'ın kızı Elife'ye yevmi üç akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Eyyüb mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Hüseyin bin Şaban'ın sulbüye sağire kızı Elife'ye babası müteveffâ-yı merkûmdan intikâl eden malını hıfz-u tesviye-i ümuruna bir vâsî lâzım ve mühim olmağla savb-ı şerife merğubeden sağire mezbûrenin vâlidesi Kerime binti Ali nâm Hatun sağire mezbûre üzerine vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzımesini edâya taahhüt ve iltizâm eylediğinden sonra sağire-i mezbûre nafaka ve kisveye muhtac olmağla yüz otuz üç akçe bir kuruş olmak üzere yevmi üçer akçe nafaka ve kisve ve behâ farz ve takrir olunub vakti zarurette isti'zânı veledi'z-zafer sağire-i mezbûre malından rücu'a vâsî mezbûre Kerime'ye izin verilmeğini mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâil-i şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Ahmed Efendi bin Hamza Efendi, El-Hac Hızır bin Hüseyin, Molla Yusuf, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 68 / Belge 179

Belge Özeti: Tarla-yı Cedid mahallesinde vefât eden Emine binti El-Hac Ömer'in malları için kardeşi Mehmed bin Ömer'in vâsî tâyin edilmesi

Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Cedid mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Emine binti El-Hac Ömer nâm sağırenin ... karındaşı Mehmed bin Ömer nâm sağıre müteveffât-ı merkûmenin muhalledâtından ers-i şer'i ile intikâl eden hissesini zabt ve tasviye bir vâsî nasb ve mühim olmağla sağır-i mezbûrun vâlidesi işbu rafîü'l-kitab şehba Abdullah nâm Hatun vesâyet-i merkûmeye ehil olmağını hâkimi mevki' sadr-ı kitab ... hüsn-ü meâb mezbûre şehbazı sağır-i mezbûr Mehmed üzerine vâsî nasb ve tâyin eyledikte ol dahi vesâyeti merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzımesini edâya taahhüt iltizâm etmeğini mâvak'a kayıtlandı fi evâil-i şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Ahmed Çelebi bin Musa Efendi, Sinan Bekir bin Abdullah, Yazıcı Mehmed bin Kalender, El-Hac Mehmed bin Osman

Sayfa 68 / Belge 180

Belge Özeti: İbn-i Kör mahallesindeki vakıf hakkında

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Kör mahallesinde sâkin talibü'l hayrat ve rağıbü'l hasenât Es-Seyyid Ali Çelebi bin Es-Seyyid Mehmed Çelebi nâm kimesne meclis-i şer'i şerif vacibü't teşrifte zikri ati ... li ecli't-tescil mevlâ nasb ve tâyin eylediğim sulb-i kebir oğlu Mehmed Çelebi nâm kimesne muhzırında ikrâr-ı sahih-i şer'i ve itirâfı sarıh müra'i kılıb emlakımdan olub medine-i mezbûrede vâkıf iki kapılı hâne muttasıl bir bab hâne mezkûr ve bir tarafı sevkitaviyle müntehâ ve bir taraf-ı mescidi şerif ve bir taraf-ı tarik-i âmm ile mahdüd bir bâb ekmekçi fırını ve bir bab sağır kitabcı dükkanının nısfı şayi'i mülkü sarıhim olub hasbetullahi teâla Ali Neccâr mahallesi kurbuna ... ta'bir olunur mahalleden mürûr eden tarik-ı cadde üzerine müceddiden binâ ve ammeye tescil için vakf ettiğim sikâyenin müennetine vech-i âti üzere mesârifına vakf ve habs idüb şöyle şat ettik ki madem ... olduğumca tasarrufu benim yed'imde olub mülk-ü tab'aya intikâlden sonra oğlum mezbûr Seyyid muharrer mütevellî olub ba'de evlâdı evladı evlad mutasarrıf olacağında inkırazühüm ra'yi

hâkimü'ş-şer'iyile mütevellî olanlar tasarruf edeler ve dahi şöyle şart ettim ki zikr olunan dükkanlar ki nısfından senede hazıl olan ucür muayyenesinde zidi mütevellî ile sika-i mezkûrenin senevi âb-ı kişte ücret-i ma'lûmesi virildikten sonra mâ adâdan âhir müenneti lâzimesi iktizâ ettikçe ta'mim ve termimi görülüp ve be her sene üç rub' dahi karye-i sam cami-i şerifi müennetine sarf için mütevelliyete teslim olunub ve senede bir kuruş vâzife-i tevelliyet alub bâkî kalan meblağ ile fukarâ-yı müslimine itlâm ve ruhum için isticlâb duâ-yı hayr oluna ve bu tâyin fûrud ve tebyin kuyut idüb mütevellî mezbûre teslim ettim dedikte ol dahi kabz-ü teslim ve şurut-u mezkûreyi edâya müteahhid olduktan sonra vakf-ı mezbûr semt-i şikâkı azim olub imamı akdem ve a'zam himâm-ı efhâm Ebu Kufi hazretleri katında akar kısmının vakfiyeti ve ona mutasarrıf olan lüzumu dahi gayri sahiha ve lâzime olmağla vakf-ı mezbûrdan rücu' ettim mütevellî mezbûr yedini ref' etsin dedikte mütevellî mezbûr Seyyid Mehmed Çelebi dahi cevâba mütesaddi olub eğer ki vakf-ı akâr imam muşârûnileyh katında sahih ve lâzım olmayub lâkin imameyni hümameyn eğer mühim allahü fi'd dareyn katında sahih ve lâzım olmağını binâen alâ zelik vakfiyetine ve lüzûmuna hüküm-ü şer'i lâhik olmasın taleb ederim dedikte sadr-ı kitâbı tevki-i müstetıbbâ-yı ile mahalliye eden hâkimi ... dahi cânibi vâkıf önü ve ahir ... ulemâ-i bi'l hilâf akâr-ı merkûmenin vakfiyet ve lüzumuna hüküm etmeğle min ba'di naks ve nikâza mecâlî mümteniü'l ihtimâl oldu ... bedele ba'demâ semeni ... aledin ... ve icraü'l vâkıf ale'l hayyi'l kerim innehü hüve'l berrür rahim tahriran fi ğurre-i şevvalü'l mükerrrem sene selâse ve mie ve elf min hicreti Seyyidi selef vel halef

Şuhûdü'l-Hâl: Mefharül kuzat Ali Efendi bin Mehmed Efendi, Fahrül müderrisin Ali Efendi bin Molla Mustafa, El-Hac Mehmed Mehnizade, Molla Muallad bin Halil, Molla Ahmed el İmam

Sayfa 69 / Belge 181

Belge Özeti: Ali Neccar mahallesinde vefât eden Osman bin Ebubekir'in oğlu Ali Mehmed'e vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Ali Neccar mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Osman bin Ebubekir'in sulb-i sağır oğulları Ali Mehmed'e fevt olan amelleri kızızı Zeyneb'den ers-i şer'i ile intikâl eden mallarını zabt ve tesviye-i ümurlarına bir vâsî lâzım ve mühim olmağla kabl-eş-şürûdan baisetü heze'l-kitab evlâ veledleri Âişe'ye Mehmed nâm Hatun üzerlerine vâsî nasb ve tâyin eyledikte ol dahi vesâyeti

merkûmeyi kabul ve hizmeti lâzimesini edâya taahhüd ve iltizâm etmeyi mâvak'a kayıtlandı

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ahmed Ekmekçi, Abdullah bin Ahmed, Ahmed bin Mehmed, Osman bin Muhzırbaşı

Sayfa 69 / Belge 182

Belge Özeti: Şeyhli Ceridinden Mehmed bin Ali'nin kaybolan kısrağı hakkında

Kaza-i Ayıntâb'da sâkin Şeyhli Ceridi taifesinden işbu rafiâtü'l kitab Mehmed bin Ali nâm kimesne mahfil-i kazada El-Hac Fethi bin Alican nâm kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb işbu mahalde mevcut ve müşâhede olunan birer ... kendi kısrağından müteneccih mülküm olub târih-i kitâbdan on dört ay mukaddem kaza-yı mezbûrede meradan zâyî' etmiştim hâlâ mezbûr El-Hac Fethi'nin yed'inde buldum taleb ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûr El-Hac Fethi cevâbında ben zikr olunan kısrağı altı ay mukaddem işbu hazır-ı bi'l meclis Hasan bin Satılmış'tan on dört kuruşa iştirâ ettim müddeâ mezkûrun mülkü olduğu ma'lûmum değildir dedikte müddeâ mezbûr Mehmed'den müddeâsını mübeyyine beyyin-i taleb olundukta udul-ü müsliminden Çavuş bin ibni Hızır Bekir ve El-Hac Mehmed bin Hasan nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' zikr olunan kır kısrağ müddeâ mezbûrun mülkü olub tarih-i mezkûrda mer'adan zayi etti biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden ba'de riâyet-i şeraitil kabul şeâdetleri makbule olduktan sonra zikr olunan kısrağı ahire bey' veyâ hibe itmeyüb taraf-ı şer'iyyeden bir tarikıyla mülkünden ihrâc etmediğine müddeâ mezbûre yemin teklif olundukta ol dahi fethinin yed'inden ... nez' olunur müddeâ mezbûr Mehmed'e teslimi berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu

Fi evâil-i şevvalü'l mükerrerrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Katırcı ... bin Mehmed, El-Hac Hasan bin Yusuf, Osman Çelebi Muhzırbaşı, Ali bin Abdullah

Sayfa 69 / Belge 183

Belge Özeti: Çukur mahallesinde vefât eden Yusuf'un kızı Hatice'ye Rahime Hatun'un vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Çukur mahallede sâkin iken bundan akdem fevt olan Yusuf bölükbaşı nâm müteveffâtın sulbiye sağire kızı Hatice ve sevgiliye babaları müteveffâ-yı mezbûrdan ersen intikâl eden mallarını hıfz ve tesviye ümurlarına bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla sağirtânı mezbûrtânın kebir karındaşları rafiâtü bi heze'l-kitab Rahime nâm Hatun kable şer'i şeriften üzerlerine vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesâyeti merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesini edâya müteahhide olmağını mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evâsıt-ı şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed bin Seyyidi, El-Hac Ebubekir bin Hasan, El-Hac Kasım bin Asaf

Sayfa 69 / Belge 184

Belge Özeti: Orul karyesinde vefât eden Merdan Ali bin Şah Hüseyin'in kızı İmhâni'ye yevmi beş akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâba tâbi' Orul nâm karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan Merdan Ali bin Şah Hüseyin'in sulbiye sağire kızı İmhâni nâm sağirenin ceddesi ve mahiyetine işbu rafiü'l-kitab mürde binti Seyyidi nâm Hatun mahfil-i kazada ümur-u kelâm idüb sağire mezbûre bil hazâne tahtı ... olub nafaka ve kisveye muhtac olmağla savb-ı şurudan ma'ruf nafaka ve işve behâ farz ve takdir olunub isti'zân izni talep ederim dedi ki halim mevki' sadrı kitab ... hazretleri yüz otuz üç akçe bir kuruş olmak üzere sağire-i mezbûre yevmi beş er akçe nafaka ve kisve behâ farz ve takdir idüb vakt-i zarurette isti'zân-ı veledi'z-zafer rücu'a mezbûresi diye izin verib mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evâsıt-ı şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Çelebi Kasap başı, Hızır bin Hac Mustafa, Bakkal Ali bin Ahmed, Hamza bin Ali

Sayfa 69 / Belge 185

Belge Özeti: Kanalıcı mahallesinde vefât eden Mehmed bin Cafer'in zevcesi Mehna binti Hasan'ın 40 kuruş mehir hakkını terekeden talep etmesi

Medine-i Ayıntâb'da Kanalıcı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Cafer'in zevce-i metrûkesi Mehnâ binti Hasan nâm Hatun mahfil-i kazada müteveffâ-yı merkûmun sulb-i sağir oğlu İbrahim ve sağire kızı Hatice'nin

cedleri ve kabl-eş-şürûdan mensub vâsîleri olan mezbûr Hüseyin muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb zevcem müteveffâ-yı merkûm zimmetinde mukarrer ve ma'kudun aleyh olan ğıbbe'l inkâr mezbûre muhzırından müddeâsını mübeyyine beyyin-i taleb olundukta udul-ü müsliminden Mustafa Efendi bin Ali müddeâ mezbûre müteveffâ-yı merkûme akd-i nikâh olundukda bizim huzurumuzda kırk kuruş mehr-i muaccel ve kırk kuruş mehr-i müeccel tesmiye olunub akd-i nikah olundu biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyeye eylediklerinden ba'de riâyet-i şeraitil kabul şehâdetleri makbule olduktan sonra zikr olunan kırk kuruş mehr-i müeccelinden küllen ve bazen ahz-ü istifâ ve ahire havâle veya hibe için tarik-ı şürûdan bir tarikıyla müteveffâ-yı mezbûrun zimmetini ibrâ etmediğine mezbûre mehni halif olunub meblağ-ı mezbûr

Sayfa 70 / Belge 185'in devamı

Meblağ-ı mezbûr kırk kuruşu müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden mezbûreye edâya vâsî mezbûr Hüseyin'e mübeyyin berle mâ vak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıt-ı şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Hüseyin bin Gökçe, Ahmed Çelebi bin Hac Ali, Ebubekir bin Mustafa, Seyyid Mehmed bin Seyyid Mustafa

Sayfa 70 / Belge 186

Belge Özeti: Kanalcı mahallesinde vefât eden Mehmed bin Cafer'in zevcesi Âişe'nin 15 kuruş mehir hakkını terekeden talep etmesi

Medine-i Ayıntâb'da Kanalcı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Cafer'in zevce-i metrûkesi Âişe ibnetü Es-Seyyid ... nâm Hatun mahfil-i kazada müteveffâ-yı merkûmun sulb-i sağır oğlu İbrahim ve sağıre kızı Hatice'nin cedleri ve kabl-eş-şürûdan mensube vâsîleri olan Hüseyin bin El-Hac Ahmed muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûm zimmetinde mütekarrir ve ma'kudun aleyh olan on beş kuruş mehr-i muaccel ve on beş kuruş mehr-i müeccelim bâkî iken fevt olmağla terekesinden talep ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte ğıbbe'l inkâr mezbûre Âişe'den müddeâsını mübeyyine beyyin-i taleb olundukta udul-ü müsliminden El-Hac Mustafa bin Ebil Kasım ve Abdurrahman bin İsmail nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân eseru'l istişhâd fi'l vâki' mezbûre Âişe müteveffâ-yı merkûme akd-i nikâh

olundukta bizim huzurumuzda on beş kuruş mehr-i müeccel tesmiye olunub akd-i nikah olundu biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyu takriri edâ-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şeraitil kabul şehâdetleri makbule olduktan sonra zikr olunan muaccel mehr-i müeccelinden küllen ve ba'zan ahz-ü istifâ ve âhire havâle veya hibe itmeyüb tarafı şer'iyyeden bir tarikıyla müteveffâ-yı merkûmun zimmetini ibrâ ve iskât etmediğine mezbûre Âişe tahlif olunub meblağ-ı mezbûr otuz kuruş tereke müteveffâ-yı mezbûrdan mezbûre Âişe'ye edâya vâsî' mezbûre Hüseyin'e tenbih-i berle mâvak'a bi't-taleb kayıtladı

Fi evâsıt-ı şevvalü'l mükerrerrem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Hüseyin Gökçe, Ahmed Çelebi bin Ali, Ebubekir bin Mustafa, Osman bin Mehmed Beşir

Sayfa 70 / Belge 187

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde vefât eden Derviş Ahmed bin Mehmed'in mirasının paylaşılması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Derviş Ahmed bin Mehmed'in zevce-i metrûkesi ve terekesi ... binti Hasan nâm Hatun ile sulb-i kebir oğulları Osman ve Hamza Ebubekir ve sağır oğlu Ali ve sağire kızı Hatice'ye ve vâlidesi Dursun binti Ali'ye münhasır olduğu şer'an zahir ve müteayyin olduktan sonra mezbûr Osman meclis-i şer'i hatır lâzımü't-tevkide mezbûr Mehmed ile kendi tarafından asıl ve sağırânı mezbûranın kable şuru'dan mensub vâsîleri olan mezbûr Ebubekir muhzırlarına ikrâr ve takrir-i kelâm idüb babam müteveffâ-yı merkûm Derviş Ahmed'in cem'i muhallefâtından hisse-i ersiye ... verese-i merkûme ile alâ tariki't tehârüc şer'i sekiz kuruşdan rub'u nakısa sulh olub bedli sulh olan sekiz kuruştan bir rub'u nâkısı yed'lerinden bi't-tamam ikmal ahz ve kabz idüb babam müteveffâ-yı merkûmun mahalle-i mezbûrede vâki' metruk ve tecemmülâthâne vesâyir eşyâsından hisse-i ersiyem davasından min külli'l vücûh verese-i merkûmenin zimmetlerini ibrâ-i âmm katı' şuruyla ibrâ ve iskât ettim ba'de verese-i merkûme ile dava ve niza'im alâka ve medhalim kalmadı dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a kayıtladı

Fi evâsıt-ı şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Hamza bin El-Hac Mehmed, İbrahim bin Ali, El-Hac Mehmed Dibağ, Osman bin Balıkçı, Hüdaverdi bin Osman

Sayfa 70 / Belge 188

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinde Nimet binti Cuma'nın Avaz bin Abdullah'ı tüfek ile yaralaması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesinde sâkine rafietü heze'l kitab Nimet binti Cuma nâm Hatun mahfil-i kazada Avaz bin Abdullah nâm kimesne muhızırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb târih-i kitâbdan bir gün mukaddem kable'z-zuhri merkûm Avaz oğlu Kayum önünde elinde olan boylu tüfek ile kovarken ben dahi taş çıkınca mezbûr Avaz üzerine yürüdüm ve sağ omzum ve sağ elimin baş parmağından tüfek kontağı ile Mehmed'i darb etmeğle ziyade elim âriz olmuştur sual olunub mûceb-i şer'isi icrâ olunması matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual ve akibü'l inkâr mezbûre Nimet'ten takriri meşruhunu mübeyyine beyyin-i taleb olundukta udul-ü ricâlden Ahmed bin Ahmed nam kimesne ... Fatıma binti Ali ve İmhâni binti Ebubekir nam Hatunlar li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hazıran olub eserul istişhad fil vâki' mezbûr Avaz bizim huzurumuzda mezbûre Nimet Hatun tüfeğın kontağı ile omzundan ve sağ el baş parmağından darbı müvecci ile darb etti biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde bade riâyet-i şeraitil kabul şehâdetleri makbule olub badehu mahallesi sekkanından ... kimesneler mezbûr Avaz'ın her ... ba'del-hüküm mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıt-ı şevvalü'l mükerrerem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Osman Çelebi bin Abdullah Efendi, Seyyid Hasan Hamamcı, Ali bin Abdullah, Abdurrahman bin Hasan, Mehmed bin Mahmud

Sayfa 70 / Belge 189

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinde Fatıma ve Emine'ye valideleri İmhâni binti Ebubekir'in vâsî tâyin eidlmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan yüzükutlu binti Mehmed'in lam kız karındaşları Fatıma ve Emine nam sağırelere müteveffat-ı mezbûreden ersen intikâl eden mallarını zabt ve tesviye ümurlarına bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla kable şer'i şerife sağıranı

mezbûrtanın vâlideleri işbu rafiâtü'l-kitab İmhâni binti Ebubekir nam Hatun üzerlerine vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesayeti merkûmeyi kabul ve hizmeti lâzimesini edaya taahhüt ve iltizâm etmeğini mâvak'a kayıtlandı

Fi 23 şevval 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed bin Veli, Osman bin Receb, Muhzırbaşı Osman Beşir, Mustafa bin Ali

Sayfa 71 / Belge 190

Belge Özeti: Ammu mahallesinde vefât eden Es-Seyyid Mehmed'in kardeşini vâsî tâyin etmesi

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Es-Seyyid Mehmed'in karındaşı vâsî muhtarı olduğu iddiâ eden rafiû bi heze'l kitab Seyyid Ömer nâm kimesne mahfil-i kazâda müteveffâ-yı mezbûrun zevce-i metrûkesi Emine binti Hamza nâm Hatun karındaşı ve tarafından husumete vekilü sabitü'l vekâlesi olan Hasan nâm kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb karındaşım Seyyid Mehmed Ali marazında beni vâsî muhtar nasb ve tâyin idüb ben dahi kabul-ü vesâyet etmeyi hâlâ mezbûre Emine Hatun muaraza eder

sual olunub şer'an men olunması matubumdur dedikte ğıbbe's-sual ve akibü'l inkar mezbûr Seyyid Ömer'den mübeyyine beyyin-i taleb olundukta udul-ü ricâlden hızır bin Mustafa ve Hüseyin bin Abdülcelil nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhad fi'l hakika mezbûr Seyyid Mehmed Ali marazında ... merkûm Seyyid Ömer bizim huzurumuzda vâsî muhtar nasb ve tâyin edildiğinde ol dahi vesâyeti merkûmeyi kabul eyledi biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şerâtil kabûl şehâdetleri makbule olmağı vekil-i mezbûru muârazadan men'i berle mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evâil-i şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Es-Seyyid Ömer bin İsmail, Ahmed Efendi el İmam, Osman Beşir Muhzır başı, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 71 / Belge 191

Belge Özeti: Ayıntâb'da Zeliha binti Ebudderda'nın bir siyah mürekkebi, bir halısı ve bir tenceresinin kaybolması üzerine mahkemeye başvurması

Medine-i Ayıntâb'da sâkinelerinden Zeliha binti Ebudderda nam Hatunun uc ve tarafından zikr-i âti davaya vekil olub ... şer'i üzere vekâleti sâbite olan Mustafa İmhâc Ali nâm kimesne mahfil-i kazada işbu rafiü'l-kitâb Ali bin Hasan nâm kimesne muhızırında bi'l vekâle üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mezbûr Hasan târih-i kitâbdan on iki gün mukaddem medine-i mezbûre de müvekkilem mezbûre Zeliha'nın bir ra'si tavrı bir siyah mürekkebi ve bir halıca ve bir tenceresini gasben ahz etmeğle talep ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûr Ali cevâbında müvekkile-i mezbûrenin karındaşı olub bundan akdem fevt olan Mehmed bin Ebudderda benim ammim oğlu olub veresesini kız karındaşları mezbûre Zeliha ve Hatice ve İmhâni ve Zeyneb'e ve bana ve karındaşım Mehmed'e münhasıra olmağla zikr olunan bargir ve tereke ve halıca ve tencereyi müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in muhalledâtından min vechi'l ... hisse-i şer'iyemiz için ahz ettim dedikte vekil-i mezbûr merkûmân Ali ve Mehmed'in ibni ammi olduklarını inkâr edecek mezbûru Ali'den müddeâsını mübeyyine beyyini talep olundukta udul-ü müsliminden ibni Mustafa El-Hac Mehmed ve Mehmed bin Ahmed nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fil vâki' mezbûrân Ali ve Mehmed müteveffâ-yı merkûm Mehmed ile ibni ammi olub müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in babası mezbûr Ebudderdâ ile mezbûran Ali ve Mehmed'in babaları merkûm Hasan karındaşlarıdır babaları ismi Mehmed ve cedleri ismi Yusuf'dur biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri edâ-i şehâdeti şer'iyeye eylediklerinden ba'de riâyet-i şeraitle kabul şehâdetleri makbule olmağını vekil-i mezbûr Mustafa muarazadan men'i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıt-ı şevvali'l mükerrrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed bin Mustafa, Ebubekir bin Mustafa, Mustafa bin Ali, Ali bin Abdullah

Sayfa 71 / Belge 192

Belge Özeti: Sengitavil mahallesinde Emine binti Ali, kocası El-Hac Mehmed ile mehir hakkından vazgeçerek anlaşmalı boşanma talep etmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Sengitavil mahallesinde sâkine Emine binti Ali nâm Hatun mahfil-i kazada ... işbu rafiü'l kitab El-Hac Mehmed bin Mustafa nâm kimesne muhzırında ikâr ve takrir-i kelâm idüb mezbûr El-Hac Mehmed ile beynimizde sikâk vâki' olmağla zimmetinde mütekarrir ve ma' kudün aleyh olan otuz kuruş mehr-i müeccelimden fariğa olub nafaka iddet ve müennet sekân üzrine mezbûr El-Hac Mehmed ile muhâlifi sahiha ile muhâlefet idüb min ba'di zevciyeti müteallıkı amme-i duâviden takririmiz âhirin zimmetini ibrâ ve iskât ettik ... birbirimizle dava ve niza'ımız kalmadı savb-ı şürûdan merkûmeden hüccet-i şer'iyye talep ederiz dedikte mezbûr El-Hac Mehmed dahi mezbûre Emine'yi ikrâr-ı meşruhuna tasdik ve tahkik idüb mutalaayı kabul etmeğini mâvak'a kayıtlandı

Fi 16 şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Es-Seyyid Ömer bin Seyyid Kasım, El-Hac Mehmed bin Hızır, El-Hac Ömer bin Hüseyin, Ahmed bin Hasan, Osman Çelebi bin Mehmed Beşir

Sayfa 71 / Belge 193

Belge Özeti: Şehreküstü mahallesinde vefât eden Fatıma binti El-Hac Hızır'ın kızına vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Şehreküstü mahallesi kurbunda sâkine iken bundan akdem fevt olan Fatıma binti El-Hac Hızır'ın nam Hatunun sadriye sağire kızı altın terekesinden ersen intikâl eden malını hıfz ve tesviye-i ümüruna bir vâsî lâzım ve mühim olmağla sağiri mezbûrenin babası rafiätü'l bi heze'l-kitab Mehmed bin El-Hac Mustafa evla olmağını kabl-eş-şürûdan mutahhareden mezbûr Mehmed vâsî nasb ve tâyin olundukda ol dahi vesâyeti merkûme kabul ve hizmeti lâzimesin edaya taahhüd ve iltizâm etmeğini mâvak'a bi't-taleb ketbolundu

Fi evâsıt-ı şevvali'l mükerrerrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Abdullah bin Hasan, Mehmed Efendi bin El-İmam, Osman Efendi bin Hasan

Sayfa 72 / Belge 194

Belge Özeti: Eblehan mahallesinde vefât eden El-Hac Mustafa bin Ahmed'in kızı Hatice'ye yevmi üç akçe nafaka bağlanması

Medine-i Ayıntâb'da Eblehan mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Mustafa bin Ahmed'in sulb-i sağire kızı Hatice'nin ceddese ve kabl-eş-şürûdan mensube vâsî olan Hatice binti Mehmed nam Hatun mahfil-i kazada takrir-i kelâm idüb sağire mezbûre hal taht-ı terbiyemde olub nafaka ve kisveye muhtac olmağla babası müteveffâ-yı merkûmdan intikâl malından kadri ma'ruf nafaka ve kisve behâ farz ve takdir olunub isti'zânına izin taleb ederim dedikte savb-ı şerîatı ğarâdan yüz otuz üç akçe bir kuruş olmak üzere sağir-i mezbûrun yevmi üç akçe vaz ve takdir olunub vakti zarurette isti'zân-ı veledi'z-zafer sağire-i mezbûreye babasından intikâl eden malından rücu'a vâsî mezbûre izin berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu

Fil yevmi's sabi' aşera min şevvali'l mükerrerrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mustafa bin Ali, Ali bin Abdullah, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 72 / Belge 195

Belge Özeti: Tövbe mahallesinde vefât eden Ali bin Mehmed'in mirasının vâsîleri arasında anlaşmalı olarak paylaşılması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Tövbe mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ali bin Mehmed'in sulb-i kebire kızı Zemzem nâm Hatun mahfil-i kazada karındaşı işbu rafiü'l kitab Mustafa nâm kimesne muhzırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb babam müteveffâ-yı merkûmu Ali'nin kable kesir cemi'i muhallefâtından hisse-i ersiyem her ne ise mezbûr Mustafa yed'inden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz idüb mahalle-i mezbûrede vâki' menzil ve tecemmülâthâne vesâir eşyâdan ers-i müteallıkta amme-i duâvî ve imân ve muhâsemâtdan mezbûr Mustafa'nın zimmetini ibrâ ve iskât ettim min ba'di babam muhallefâtan muteallika mezbûr Mustafa ile dava ve niza'im ve alaka ve medhalim yoktur savb-ı şurudan yedine hüccet-i şer'iyye verilsin dedikte mezbûr Mustafa dahi mezbûre Zemzem'i ikrâr-ı meşruhuna tasdik idüb benim dahi mezbûre ile babam muhallefatına müteallika dava ve niza'im yoktur dedikte mâ vak'a bi't-taleb ketbolundu

Fi evâil-i şevvali'l mükerrerrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Hasan bin Osman, Mehmed bin Ebubekir, Mustafa bin Mehmed, Osman Çelebi bin Mehmed Beşir

Sayfa 72 / Belge 196

Belge Özeti: Sengitavil mahallesinde Nersiz Veledi'nin Dülük Baba'daki mülkünü satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Sengitavil mahallesinde sâkinelerinden Nersiz Veledi nâm zimmi mahfil-i kazada işbu rafii'l-kitab Molla Ali bin El-Hac Mehmed nâm kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb medine-i mezbûreye tâbi' Dülük Baba nâm mahalliye vâki' iki tarafı Mustafa nâm kimesne bağ ve bir tarafı Ömer nâm kimesne bağ ve bir tarafı vadi ile mahdüddür ... bana târih-i kitâbdan dört sene mukaddem ... ahir diyâra gitmekle zimmetde on kuruş zabt ve tasarruf eder sual olunub ğalebe-i mezkûrenin el verilmesini talep ederim dedikte ğıbbe's-sual merkûm Molla Ali cevabında fi'l vâki' tarihi mezkûrda ğulle-i mezkûrenin zabtını ikrârı lâkin bağı mezkûr bana on kuruş bey-i batı sahihi şer 'i ile bey idüb semeni olan meblağ-ı mezbûr zimmetinde olan on kuruş hakkımı ... etmişti ona binâen zabt eyledim dedikte ğıbbe'l istindâk vel inkâr merkûm Molla Ali'den takriri meşruhasını mübeyyine beyyini talep olundukta udul-ü müsliminden muğdat bin Molla Ali ve Kasım bin Hamza nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub fi'l hakîka bizim huzurumuzda mahdüd-ü mezkûru bağ mefsurumuz on kuruşa tarih-i mezkûrda bey idüb semeni olan on kuruşu zimmetinde olan merkûm Molla Ali'nin hissesi ol dahi muhâsebe ve kabul eyledi biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şeraîtil kabul şehâdetleri makbule olmağı bey'ü şirâya hüküm olunum ve mesfuru ... davasından men'i berle mâvak'a kayıtlandı

Fi evâsıt-ı şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Abdurrahman El-İmam, Osman Çelebi Muhzırbaşı, İsmail bin Ebubekir, Halil El-Mudad, Hac Ömer bin Hac Hasan

Sayfa 72 / Belge 197

Belge Özeti: Ammu mahallesinde zimmi Kirkor'un oğulları ve kızına vâsî tâyin edilmesi

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan hatır veled Kirkor nam zimminin talebi sağır oğulları Kirkor ve ... ve sulb-i sağire kızı Hatuna merdü mesfurun terekesinden isabeti mal mevruslerini zabt ve rabt ve tesviye-i ümurlarında bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağını sığıarı

merkûmunun vâlideleri rafiü'l-heze'l kitab nam zimmiye vesayet uhdesinden ... kadura olmağla evladı sığarı merkûmun üzerlerine kabl-eş-şürûdan vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesayeti merkûmeyi kabul ve hizmeti lâzimesin edaya müteahhide olacak mâ vak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıt-ı şevvalü'l mükerrerem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Ahmed bin Veli, Hac Ali bin Abdüllatif, Ali Çelebi bin Ahmed, Koca Veled Celal, İskender Veli

Sayfa 72 / Belge 198

Belge Özeti: Tarla-yı Cedid mahallesinde Ali bin Mehmed'in zevcesi Fatıma'nın zorla kaçırılması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Cedid mahallesi sekkanından işbu rafi'ul kitab Ali bin Mehmed nam kimesne mahfil-i kazada İbrahim bin İlyas ve Mehmed bin Veli ve Hasan bin Ebubekir nam şabı emir ... muhzırında üzerlerine dava ve takrir-i kelâm idüb târih-i kitâbdan bir gün mukaddem vakti işada mezbûrdan İbrahim ve Mehmed ve Hasan ve rifatleri ğalibanı anil meclis Ömer ve ... Hasan ile 5 nefer şaki menzilim kapısına aleti harb ile gelüb cebran ... zevcem işbu haziratü bi'l meclis Fatıma binti Ali nam Hatunu mehrimden çıkarub mukabeleye kudretim kalmayub getirüb ahir mahalle girmişlerdir sual olunub müceb-i şer'isi icra olunmak matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûrdan İbrahim ve Mehmed ve Hasan cevaplarından fi'l vâki' birbirimizi ... ile târih-i kitâb gecesi 5 nefer kimesne müddea mezbûr Ali'nin vakti mezbûrda menzili kapısına varıp zevcesi mezbûre Fatıma'yı cebren menzilinden çıkarub medine-i mezbûre ... meydanbaşı nam mahalde cevizler altına götürdük deyû ikrar ve itiraf eylediklerinden mücebiyle ba'del-hüküm mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evâsıt-ı şevvalü'l mükerrerem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Bayram bin Seyyid Mahmud, El-Hac İbrahim bin Osman, Hüseyin bin Hac Ömer, Mustafa bin Mehmed, El-Hac Hüseyin bin Osman, Mehmed bin Mehmed Ali, Mehmed bin Ebubekir, Mustafa bin Ali, Ali bin Abdullah

Sayfa 73 / Belge 199

Belge Özeti: Ammu mahallesinde vefât eden Es-Seyyid Mehmed bin Seyyid Mehmed'in oğlu Mehmed ve kızı Âişe'nin valideleri çocukların ihtiyaçları için zevcinin terekesinden nafaka talep etmekte

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Es-Seyyid Mehmed bin Seyyid Mehmed'in sulb-i sağır oğlu Mehmed ve sağıre kızı Âişe'nin vâlideleri rafiâtü'l heze'l-kitab Emin bin Hamza nam Hatun meclis-i şer'i hatır lâzımü't-tevkide takrir-i kelâm idüb sağıran mezbûran hâlâ tahtı terbiyemde olub nafaka ve kisve ihtiyaçları olmağla babalarından intikâl eden mallarından kadri maruf nafaka ve kisve beha takdir olunub istidaneye izin talep ederim dedikte 133 akçe 1 kuruş olmak üzere hâkimi mevki sadri kitab ... bin Hasan meab hazretleri dahi sağıranı mezbûranın her birine yevmi 5 akçe arz ve takdir olunub vakti zaruretden istidane ... veledi'z-zafer sağıran mezbûranın ersen intikâl eden mallarından cev'a mezbûre Emine'ye izin virilmek mâvak'a kayıtlandı fi 10 şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Ahmed Efendi El-İmam, Eş-Şeyh Ömer bin İsmail, Es-Seyyid, Mehmed Çelebi Seyyid Yusuf, Osman Beşir Muhzırbaşı

Sayfa 73 / Belge 200

Belge Özeti: Hayık Müslüman mahallesinde vefât eden Zülgaffar Ağa ibni Ali'nin mülkleri hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Hayık Müslüman mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Zülgaffar Ağa ibni Ali'nin sulb-i kebir oğlu Ali Bey mahfil-i kazada müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi metrûkesi işbu rafiâtü'l-kitab Fatıma Hatun binti İbrahim muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı El-Hac ... menzili ve bir tarafı Aynalı oğlu zimmi seraun menzili ve bir tarafı tarik-i âmm ve bir tarafı tarik-i has ile mahdûd hariciye oda ... ve dahiliye büyüt-ü müteaddide ve matbah ve bi'ruma ve ... müştemil menzil babam müteveffâ-yı merkûm Zülgaffar Ağa'nın mülkü olub ba'de vefâtihi ersen bana ve mezbûre Fatıma vesayir vereseye intikâl etmiş ki mezbûre Fatıma hâlâ menzili mahdûdü mezkûru müstekillen zabt eder sual olunub hisse-i şer'iyemden kasr-ı yedine tenbih olunmasını talep ederim dedikte ğibbe's-sual mezbûre Fatıma cevabında fi'l hakika menzili mahdûdü mezkûr zevcem müteveffâ-yı merkûm Zülgaffar Ağa'nın mülkü

olub ve lâkin hukuk-u şer'iyeden zimmetinde 7 göz 7 kuruş makam olmağla fevtinden birkaç sene mukaddem mahdûdü mezkûru bana ol miktar diyeti mukabelesinde verüb ben dahi ahz-ü kabul eyledikten sonra müstakillen mülküm olmak üzere zabt ederim deyû def'atle mukâbele edece ğıbbe'l inkâr mezbûre Fatıma Hâtun def'i mezkûrunu mübeyyine beyyin-i taleb olundukta udul-ü müsliminden Ali Efendi ibni Mehmed Efendi ve Es-Seyyid Osman ibni Seyyid Ömer El-Hac Yusuf bin Mustafa ve Ali Bey bin Mustafa nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hazırun olub eseru'l istişhâd müteveffâ-yı merkûm Zülgaffar Ağa vefâtından birkaç sene mukaddem bizim huzurumuzda zevcem mezbûre Fatıma'nın zimmetinde hukuku şer'iyeden hakkı olub menzili mahdûd-ü mezkûru mezbûreye zimmetimde olan hakkı mukabelesi virdim menzil-i mahdûdü mezkûr mezbûre Fatıma'nın mülküdür deyû ikrâr ve i'tirâf etti biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şeraitil kabul şehâdetleri makbule olmağın müddeâ mezbûr Ali Bey mukarazadan men'i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıt-ı şevvali'l mükerrerrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Efendi bin Sinanzâde, Seyyid Hasan Çelebi Ahi Baba, İshak Bey bin Ali Bey, İsmail Bey bin Zülgaffar Ağa, Abdurrahman Ağa bin El-Hac Ebudderda, El-Hac Hüseyin bin Yusuf, Hasan Ağa bin Yusuf Beşir, El-Hac Ali bin Osman Ağa, El-Hac Yusuf bin Mustafa

Sayfa 73 / Belge 201

Belge Özeti: Kürtünciyân mahallesinde vefât eden Emine binti Veli'nin kızı Hatice'ye annesinden intikâl eden malları için akrabasından Seyyid Mehmed'in vâsî tâyin edilmesi

Kürtünciyân mahallesinde iken fevt olan Emine binti Veli'nin sadriye kızı Hatice binti Süleyman nam sağıreye anasından intikâl eden malını zabta akrabasından Seyyid Mehmed bin Seyyid Hüseyin nam vâsî nasb olunduğudur fi'l yevmi't-tasi aşera min şevvalü'l mükerrerrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Abdullah bin Hac ishak, Es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Seyyid Ali, Osman Çelebi Muhzırbaşı, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 73 / Belge 202

Belge Özeti: Câbî mahallesinde vefât eden Mehmed bin Ebubekir'in kızı Hatice'ye yevmi 4 akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Câbî mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Ebubekir'in sulbiye sağıre kızı Hatice'ye babası müteveffâ-yı mezbûrdan intikâl eden malını zabt ve tesviye-i ümuruna vâsî mensub olan işbu rafiâtü'l-kitab El-Hac Mehmed bin Kaya nam kimesne mahfil-i kazada takrir-i kelâm idüb sağıri mezbûre tahtı terbiyemde olub nafaka ve kisveye eşeddi ihtiyacı olmağla savb-ı şürûdan miktarul kifaye nafaka ve kisve beha takdir olunmasını talep ederim dedikte hâkimi mevki kitab ... ve hüsnü meab hazretleri dahi 133 akçe 1 kuruş olmak üzere yevmi 4 akçe nafaka ve kisve beha farz ve takdir idüb vakti zaruretde istiğzane veledi'z-zafer ... vâsî mezbûrun El-Hac Mehmed'e izni berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fil yevmi's-sânî min şevvalü'l mükerrerrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'Hâl: Mehmed bin Kasap başı, Mustafa Beşir bin Cuma, Osman Beşir Muhzırbaşı, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 74 / Belge 203

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde vefât eden Fatma ibnetü El-Hac Hızır'ın kızı Elife'ye yevmi 5 akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesi kurbunda sâkine iken bundan akdem fevt olan Fatma ibnetü El-Hac Hızır'ın sağıre kızı Elife'ye vâlidesi müteveffât-ı mezbûreden intikâl eden malını hıfz ve tesviye-i ümuruna sağıre mezbûrenin babası Mehmed bin El-Hac Mustafa vâsî nasb olunmağla vâsî mezbûr üzerine bir nazır nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağını sağıre mezbûrenin ceddesi ve hasnesi işbu rafiâtü'l kitab sâkine binti Hüseyin nâm Hatun vâsî mezbûr Mehmed üzerine nazır nasb ve tâyin olunub ol dahi ... merkûmeyi kabul ve hizmeti lâzimesi edâya taahhüd ve iltizâm eyledikten sonra sağıre-i mezbûre sâkinenin hicri hasenâta ... olub nafaka ve kisveye muhtac olmağla mezbûre sâkineye talebiyle sağıre mezbûrenin malından yüz otuz üç akçe bir kuruş olmak üzere yevmi beş akçe nafaka ve kisve beha farz ve takdir olunub vakt-i zarurete isti'zâmı veledi'z-zafer rucu'a mezbûre sâkineye izn-i berle mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi 20 şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Ömer bin Hac İsmail, Hüseyin bin Cuma, Şahidin Mehmed, Hac Derviş bin Mehmed, Mehmed bin Ahmed, Ahmed bin Ramazan, Ali bin Abdullah

Sayfa 74 / Belge 204

Belge Özeti: Eblehan mahallesinde borç davasının görülmesi

Medine-i Ayıntâb'da Eblehan mahallesinde sâkin işbu rafiâtü'l-kitab fahrü'l-akran Kasım Ağa bin Ebubekir Ağa mahfil-i kazada ... Müslüman mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan zaim Zülgaffar Ağa ibni Ali'nin sulbü kebir oğlu Ali Bey ile zevcesi Fatıma binti İbrahim nam Hatun muhzırlarında üzerlerine dava ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûm Zülgaffar Ağa zimmetinde müştera ve makbuz at ve kılıç behâlârlarından ve karzı şurudan cem'an üç yüz yirmi kuruş hakkım olub geçen sene bir seferde iken mezbûre Fatıma meblağ-ı mezbûrdan 30 kuruşunu tarafımdan vekilim olan hazırı bi'l meclis Ali Çelebi'ye eda ve teslim idüb ma adası zimmetinde iken mezbûr Zülgaffar Ağa fevt olmağla muhalledatından talep ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedik de ğıbbe'l inkâr mûmâileyh Kasım Ağa'dan müddeasını mübeyyine beyyine talep olundukta udulü müsliminden İsmail Ağa ibni Zülgaffar Ağa ve El-Hac Hüseyin bin Yusuf nâm kimesneleri li ecli'ş-şehade meclis-i şer'a hazıran olub eserul istişhad fi'l vâki' müddea mûmâileyhin müteveffâ-yı merkûm Zülgaffar Ağa zimmetinde müştera ve makbuz at ve kılıç behâlarında ve karzı şer'iden ve cem'an üç yüz yirmi kuruş hakkı vardır biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyeti şeraiti'l kabul şehâdetleri makbule olduktan sonra meblağ-ı mezbûr üç yüz yirmi kuruştan otuz kuruştan ma adâ makbule olduktan sonra meblağ-ı mezbûr üç yüz yirmi kuruştan otuz kuruştan ma'ada küllen ve bazan ahzü istifâ veya hibe ve âhire havale itmeyüb taraf-ı şer'iyyeden bir tarikıyla müteveffâ-yı mezbûrun zimmeini ibrâ ve iskât etmediğine mûmâileyh Kasım Ağa'ya yemin teklif olundukta ol dahi ale vakfil mes ul halefü billahil aliyyil azim etmeğini meblağı bâkî iki yüz doksan kuruş tereke-i müteveffâ-yı merkûmdan mûmâileyh Kasım Ağa'ya edâya mezbûrân Ali bin ve Fatıma'ya tenbihi berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıt-ı şevvali'l mükerrerem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Efendi bin Sinanzade, Seyyid Hasan Çelebi Ahi Baba, Abdurrahman Ağa bin Hac Ebudderda, İshak bey bin ..., Hasan Ağa bin Yusuf Beşir

Sayfa 74 / Belge 205

Medine-i Ayıntâb'da Eblehan mahallesinde sâkin işbu rafiü'l kitab fahrü'l-akrân Kasım Ağa bin Ebubekir Ağa mahfil-i kazada ... Müslüman mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan raim Zülgaffar Ağa ibni Ali'nin sulbü kebir oğlu Ali Bey ile zevce-i metrûkesi Fatıma Hatun ibnetü İbrahim muhzırlarında üzerlerine dava ve takrir-i kelâm idüb işbu hazır-ı bi'l meclis Hasan Ağa bin Yusuf Beşir bey müteveffâ-yı merkûme Zülgaffar Ağa zimmetinde deyni şer'iden yüz otuz kuruş hakkı olup meblağ-ı mezbûre müteveffâ-yı mezbûrun emri ile ... bil mal olduktan sonra meblağ-ı mezbûrdan otuz dört kuruşunu mezbûrân Ali Bey ve Fatıma mezbûr Hasan Ağa buğday ve arpa edâ ve teslim idüb doksan altı kuruşu müteveffâ-yı merkûm zimmetinde bâkî iken fevt oldukta mezbûr Hasan Ağa meblağ-ı bâkî doksan altı kuruş kefaletim hasebiyle benden talep ve ahz etmeğle ben dahi müteveffâ-yı merkûm Zülgaffar Ağa'nın terekesinden talep ederim dedikte keyfiyet-i hal mezbûr Hasan Ağa'dan saniyen mezbûran Ali Bey ve Fatıma'dan sual olundukta mezbûr Hasan Ağa cevâbında fi'l vâki' müteveffâ-yı merkûm Zülgaffar Ağa zimmetinde yüz otuz kuruş hakkım olup otuz dört kuruşunu ahz ve kabz ve doksan altı kuruşu bâkî iken kable'l ahz fevt oldukta mûmâileyh Kasım Ağa kefil bi'l mal olmağla meblağ-ı bâkî doksan altı kuruşu mûmâileyh Kasım Ağa'dan kefaleti hasebiyle ahz ettim deyû ikrar ve mezbûran Ali Bey ve Fatıma deyni mezkûru ve mûmâileyh Kasım Ağa'nın kefil bi'l mal olduğunu inkâr eylediklerinde mûmâileyh Kasım Ağa'dan ... mutâbaka beyne talep olundukta udulü müsliminden İsmail Ağa bin Zülgaffar Ağa Abdurrahman Ağa bin El-Hac Ebudderâ nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup eseru'l istişhad fi'l vâki' mezbûr Hasan Ağa'nın müteveffâ-yı merkûm Zülgaffar Ağa zimmetinde deyni şer'iden yüz otuz kuruş hakkı olup mûmâileyh Kasım Ağa emrû kabulü haviye kefaleti sahiha ile kefil olup meblağ-ı mezbûr otuz dört kuruşunu mezbûr Hasan Ağa ba'del-ahz doksan altı kuruşu bâkî iken mezbûr Zülgaffar Ağa fevt oldukta mezbûr Hasan Ağa meblağı bâkî doksan altı kuruşu kefaleti hasebiyle Kasım Ağa'dan talep ve ahz etti bi bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'det-ta'dil ve'd tezkiye şehâdetleri makbule olduktan sonra müteveffâ-yı merkûm Zülgaffar Ağa zimmetinde bâkî kalan doksan altı kuruştan küllen ve ba'zen ahz-ü istifâ ve taraf-ı şer'iyyeden bir tarikiyle müteveffâ-yı mezbûrun zimmetini ibrâ etmediğine mezbûr Hasan Ağa tahlif olunub mezbûr Kasım

Ağa kefâlete edâ eylediği doksan altı kuruş tereke müteveffâ-yı mezbûrdan mezbûr Kasım Ağa edâya mezbûrân Ali bin Fatıma'ya tenbihi berle mâvak'a kayıtlandı fi evâsıt-ı şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Efendi Sinanzâde, Seyyid Hasan Çelebi Ahi Baba, İshak Bey bin Üveys, El-Hac Yusuf bin Mustafa, El-Hac Hüseyin bin Yusuf

Sayfa 75 / Belge 206

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde vefât eden Ahmed bin Tanrıverdi'nin kızı Kerime'ye yevmi üç akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ahmed bin Tanrıverdi'nin sulb-i sağır oğlu ve sağire kızı Kerime'ye babaları müteveffâ-yı mezbûrdan ers-i şer'i ile intikâl eden mallarına zabt ve tesviye-i ümurlarına bir vâsî lâzım ve mühim olmağla sağırân-ı mezbûranın vâlideleri rafiâtü'l heze'l-kitab Ümmetullah binti Mustafa nam Hatun üzerlerine vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesi edâya taahhüd ve iltizâm eylediğinden sonra yüz otuz üç akçe kuruş hesabı üzere vâsîyye-i mezbûre talebiyle sağırânı mezbûranın her bir ... yevmi üçer akçe nafaka ve kisve beha farz ve takdir olunub vakt-i zarurette veledi'z-zafer rucu'a mezbûre Ümmetullah'a izin virilmek mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı Fi 23 şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Hızır bin Mehmed, Molla Hasan bin Ali, İsmail bin Hac Ahmed, Ebubekir bin Saad

Sayfa 75 / Belge 207

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde vefât eden Ahmed bin Tanrıverdi'nin oğulları Ali ve Ebubekir'e yevmi üçer akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkin iken fevt olan Ahmed bin Tanrıverdi'nin sağır oğulları Ali ve Ebubekir'e babaları müteveffâ-yı mezbûrdan ers-i şer'i ile intikâl eyleyen mallarını hıfza bir vâsî mühim ve lâzım olmağı mezbûrların kebire kız karındaşları Hatice nam Hatun vesayeti merkûmeye ... olmağla mezbûre savbı şuru'dan sağırân-ı mezbûrânın mallarını hıfza vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesâyeti merkûme-i kabul ve hizmeti lâzimesin edâya müteahhide olduktan sonra vâsî mezbûr talebiyle yüz otuz üç akçe bir kuruş râc olan akçeden sağırânı

mezbûrana nafaka ve kisve beha için her birine yevmi üçer akçe nafaka ve kisve behâ farz ve takdir olunub vakti zarurette isti'zanı veledi'z-zafer sağiranı mezbûranın mallarına rucu'a vâsî mezbûre izni berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâni ve'l ısrin min şevvali'l mükerrerem sene selâsün ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Hızır bin Mehmed, Molla Hasan bin Ali, İsmail bin Hac Mehmed, Ebubekir bin Saad

Sayfa 75 / Belge 208

Belge Özeti: Kızılca Mescid mahallesinde vefât eden Es-Seyyid Ahmed Çelebi bin Cuma'nın kızı Âişe'ye yevmi üç akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kızılca Mescid mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Es-Seyyid Ahmed Çelebi bin Cuma'nın sulb-i sağire kızı Âişe'ye babası müteveffâ-yı mezbûrdan ers-i şer'iyile intikâl eden malını zabta ve tesviye-i ümüruna kabl-eş-şürûdan bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla sağire-i mezbûrenin vâlidesi rafiâtü'l heze'l-kitab Fatıma binti Osman nâm Hatun üzerine vâsî nasb ve tâyin olunub ol dahi vesâyeti merkûmeyi kabul ve hizmeti lâzimesin edâya teahhüt ve iltizâm eylediğinden sonra sağireyi mezbûreye nafaka ve kisveye ihtiyacı olub vâsî mezbûre talebiyle hâkimi mevki sadr-ı kitab ... ve hüsn-ü meab hazretleri dahi yüz otuz üç akçe bir kuruşun hesabı üzere sağire mezbûreye nafaka ve kisve beha için yevmi üç akçe farz ve takdir idüb vakti zarurette isti'zane veledi'z-zafer rucu'a mezbûre Fatıma'ya izin vermediğini mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâni ve'l ısrin min şevvali'l mükerrerem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Abdülcelil Efendi bin İbrahim, Berber Seyyid Mehmed, Osman Beşir Muhzırbaşı

Sayfa 75 / Belge 209

Belge Özeti: İncesu karyesinde vefât eden Abdurrahman bin Ahmed'in terekesinden kalan malların satışı hakkında

Medine-i Ayıntâba tâbi' İncesu nam karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan Abdurrahman bin Ahmed'in zevce-i metrûkesi eytam-ı sığarının vâsîleri olan işbu rafiâtü'l-kitab Gülef binti Mustafa nam Hatun mahfil-i kazada medine-i mezbûrede Kayacık mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Hüseyin Çelebi bin

Mahmut Çavuş zevce-i metrûkesi Kerime Hatun ibnetü'l Hac Ali ile sulb-i kebir kızıları Fatıma ve Fahire taraflarından zekerâtı davaya husumet ... vekil olub ... şer'i üzere vekâleti sabite olan Mustafa da ibni Ahmed'e muhzırında asalete ve vesâyete üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb karye-i merkûmede vâki' lede'l ahali malumü'l hudud bir kıta tarlanın hakkı tasarrufu müvekkilâtı mezbûre ... Kerime ve Fatıma ve Fahire'nin müverrisleri müteveffâ-yı merkûm Hüseyin Çelebi yedinden alub hali sametinde zikr olunan tarlaya ... idüb arz ve eşcar ve semeninin nısf-ı mezbûr Hüseyin Çelebi'nin ve nısfı ahiri zevcem müteveffâ-yı mezbûr Abdurrahman ameli mukabelesin olmak üzere zevcem müteveffâ-yı mezbûr akdi bereket ... eylediklerinden sonra zevcim müteveffâ-yı mezbûr dahi zikr olunan tarlaya dokuz yüz bin ... idüb altı sene tımar ve terbiye idüb tesviye salih oldukta mezbûr Hüseyin Çelebi ba'dehu zevcim mezbûr Abdurrahman kuvvet olduklarında müvekkilâtı mezbûrat bağı mezkûrun cümlesini müstekillen zabt idüb zevcim müteveffâ-yı merkûmun nısf hissesini teslimden imtinâ etmeleriyle sual olunub kasrı yedlerine tenbih olunmak matlubumdur dedikte ğıbbe'l inkar mezbûre Gülef'den müddeâsını mübeyyine beyyini talep olundukta udulü müsliminden Hüseyin bin Mahmud ve Mahmud bin Osman nam kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hazıran olub

Sayfa 76 / Belge 209'un devamı

Eserü'l istişhad fi'l vâki' zikr olunan tarla mukaddemâ müteveffâ-yı merkûm Hüseyin Çelebi'nin tasarrufunda iken mezbûr Abdurrahman ile vech-i muharrer üzere akdi şirket idüb ol dahi dokuz yüz bin ... idüb altı sene tımar ve terbiye eyledikte meyveye salih oldukta mezbûr Abdurrahman fevt olub bağı mezkûrun cümlesini müvekkilâtı mezbûrat zabt eylemiştir biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de şahâdeti şeraiti'l kabul şehâdetleri makbule olub lâkin şirketi arz ve eşcar ve esmârda olmağını şer'an şirketi mezbûre fsta olub müteveffâ-yı mezbûr Abdurrahman'a kıymeti ğarası ile ecri misil ameli lâzım gelmeği bi farzı müslimin tahminiyle altı senede mezbûr Abdurrahman'ın ecri misli ve kıymeti ğarası cem'an kırk beş kuruşa bâliğ olub mezbûre Gülef beş kuruşundan dahi fariğa oldukta meblağı bâkî kırk kuruşu mezbûre Gülef'e edâya vekili mezbûr Mustafa Dede'ye tenbih-i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed Efendi bin Dibağ Efendizâde, Mehmed Efendi bin Hac Mustafa, İbrahim Efendi bin Abdüllatif, El-Hac Ali bin Boyacı

Sayfa 76 / Belge 210

Belge Özeti: Tarla-yı Atik mahallesinde vefât eden Mustafa bin El-Hac Hüseyin'in terekesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Atik mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mustafa bin El-Hac Hüseyin'i verâset-i sulb-i kebir oğlu İbrahim ve kebir kızı Âişe'ye münhasır olub kablel kısme mezbûre Âişe dahi fevt olub verâseti Sadri kebir oğlu Mehmed ve kebir kızı Rahime'ye münhasır olduğu şer'an zahir ve muayyen oduktan sonra mezbûr İbrahim mahfil-i kazada mezbûr Mehmed ile ve mezbûre Rahime'nin vekili şer'isi Osman Efendi bin Hasan muhızlılarında üzerlerine dava ve takrir-i kelâm idüb mezbûrân Mehmed ve Rahime'nin min haysü'l ers tasarruflarında olan menzil dahilinde bir tarafı mezbûrların hariciye odaları ve bir tarafı El-Hac Mustafa ve El-Hac Abdî vereseleri ve bir tarafı Molla Ali mülkü ve bir tarafı zimmi Boyacı mülkü ile mahdûd bir tahtani beyt ve bir kiler ve matbah ... muayyeneyi müştemil menzil babam müteveffâ-yı merkûmun mülkü müşterası olub bad'e vefâtihi selesanı bana ve selası ahiri mezbûrların müverriseleri mezbûre Âişe'ye intikâl idüb kable'l kısme mezbûre Âişe dahi fevt oldukta mezbûran Mehmed ve Rahime mahdûd-ü mezkûrun cümlesini zabt ve tasarruf etmeleriyle sual olunub selesân hissemenden kasrı yedlerine tenbih olunmak matlubumdur dedikte ğıbbe'l inkar mezbûr İbrahim'den müddeasını mübeyyine beyyini talep olundukta udulü müsliminden El-Hac Abdülbâkî ve Ahmed bin Halil nam kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hazıran olub eserul istişhad fi'l vâki' mahdûdü mezkûr müddea mezbûrun babası merkûm Mustafa'nın mülkü müşterası olub bade ve fatihi oğlu mezbûr İbrahim'e selâsen hissesi ve selası ahiri kızı müteveffâ-yı mezbûre kızı Âişe'ye ersen intikâl eylemiştir biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri edayı şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'de riayeti şeraitil kabul şehâdetleri makbule olmağını mahdûdü mezkûrdan mezbûr ... selâsen hissesinden mezbûran Mehmed ve Rahime'nin kasrı yedlerini tenbihi berle mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evâhir-i şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Beşir bin Kaye, Osman Beşir bin Mehmed, Ali Çelebi bin Ahmed Çelebi, Ali bin Abdullah, Mustafa bin Ali

Sayfa 76 / Belge 211***Belge Özeti: Tarla-yı Cedid mahallesinde vefât eden Emine binti El-Hac Ömer'in terekisi hakkında***

Medine-i Ayıntâb'da Kurb-i Tarla-yı Cedid mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Emine binti El-Hac Ömer'in verâsetini vâlidesi Şehbaz binti Abdullah ile kul karındaşı Ali nam kimesneye ve kul karındaşı Mehmed Ali bin Ömer nam sağire münhasıra olduğu şer'an zahir ve müteayyin olduktan sonra sağiri mezbûr Mehmed Ali'nin vâlidesi ve kabl-eş-şürûdan mensube ve hapis olan mezbûre Şehbaz tarafından zikr-i âti ibra-yı ikrar vekil olub ... şer'i üzere vekâleti sabite olan Es-Seyyid Bayram bin Seyyid Mahmud nam kimesne mahfil-i kazada mezbûr Ali muhızırında bi'l vekale ikrar ve takrir-i kelâm idüb müteveffat-ı mezbûre Emine'nin babası mezbûr El-Hac Ömer fevt olduktan muhallefâtından mezbûre Emine'ye isabet eden hisse-i ersiyesini defteri kassam mücebince mezbûr Ali zabt idüb hâlâ mezbûre Emine fevt olduktan mezbûr Ali yedinde tamamen ahz ve kabz idüb evvela müteveffât-ı mezbûre Emine'nin babası müteveffâ-yı merkûm El-Hac Ömer'den isabet eden hisse-i ersiyesi davasından mezbûr Ali vesayir veresinin zimmetlerini saniyen müteveffât-ı mezbûre Emine'nin muhallefâtından vâlidesi müvekkile-i mezbûre Şehbaz ve kul karındaşı sağir-i mezbûr Mehmed Ali'nin hisse-i ersiyesi davasından mezbûr Ali'nin zimmetini ibra-i âmm kati un lizala ibra ve iskat etti min badi müteveffâ-yı merkûm El-Hac Ömer'in veresesinden mezbûre Emine'nin dahi hissesine müteallika mezbûr Ali'de ve Ömer nizamı? ve alaka ve medhali kalmadı savbı şurudan yedine hutcet-i şer'iyye verilsin dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i şevvali'l mükerrerrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Ağa bin Osman Ağa, Abdullah Bekir Gergeri, El-Hac Ömer bin Hac Derviş, Osman Çelebi bin Ahmed Beşir, Ahmed Dılal, Ahmed bin Mustafa, Ali Çelebi bin Kasım, Molla Yahya bin Mehmed Ağa Sırac Mehmed, Şaban Çelebi, El-Hac Zeynel Yayı, Abdülcelil Efendi Mehmed Çelebi bin Osman

Sayfa 77 / Belge 212***Belge Özeti: Kozanlı mahallesinde Ahmed bin El-Hac Ali'nin mülkünü El-Hâce Fatıma'ya 24 kuruşa satması hakkında***

Medine-i Ayıntâb'da Kozanlı mahallesinde sâkin Ahmed bin El-Hac Ali nâm kimesne mahfil-i kazâda zikri ati menzile vaziatü'l yed olan sahibetü heze'l-kitab El-Hâce Fatıma binti Ebudderda nâm Hatun muhzırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mahalli mezbûrede vâki' bir tarafı Molla Musa ve bir tarafı Ali ve bir tarafı El-Hac Kâsım nâm kimesneler mülkleri ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdüd menzili bi tevabiihâ babam mezbûr El-Hac Ahmed'in mülkü olub hali huyutunda menzil-i mezkûru ... ğayıbetü ani'l meclis Teslime binti nâm Hatunun zimmetinde mütekarrir ve müşârüniyleh yirmi dört kuruş mehr-i müecceli mukâbelesinde mezbûre Teslime'ye def'ü teslim ol dahi kabz u teslim idüb mülkü muhzır olmağla mezbûre Teslime Hatun dahi bundan akdem ve mezkûru mezbûre El-Hâce Fatıma'ya bey-ü kat' ile yirmi dört kuruşa bey'ü teslim ve kabz-ı semeni mezkûr etmeğini menzil-i mezkûrda benim bir vesihle alâka ve medhalim yoktur mezbûre El-Hâce Fatıma'nın mülk-ü müşterâsıdır keni me yeşa-i ... mutasarrıf olsun dedikte mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâil-i şevvali'l mükerrerem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mustafa bin Mahmut Dede, Kasapbaşı Mehmed Çelebi, Mustafa an Kale, Ahmed bin Ramazan, Mustafa bin Ali

Sayfa 77 / Belge 213

Belge Özeti: İbn-i Eyyüb mahallesinde Ömer bin Mehmed'in çocuklarına yevmi 3 akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Eyyüb mahallesinde sâkin rafii'ü'l heze'l-kitab Ömer bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'i hazırda takrir-i kelâm idüb işbu Musli bin Mehmed nâm sağıri bi kesb olmağla li ecli't-terbiye ... almıştım hâlâ kable şer 'i şerifden li ecli'l kifâye nafaka ve kiske behâ takdir olunub isti'zâneye izin talep ederim dedikte mezbûr otuz üç akçe bir kuruş hasenât üzere hâkimi mevki' sadr-ı kitâb ve hüsn-ü meâb hazretleri dahi sağıri mezbûrun nafaka ve kiske behâsı için yevmi üç akçe farz ve takdir idüb vakti zarurette isti'zâne ve infâka veledi'z-zafer rücu'a mezbûr Ömer'e izin verilmeğini mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's ve'l işrin min şevvali'l mükerrerem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Süleyman Bekir bin Osman Ağa, Mehmed bin Mustafa, Osman Beşir Muhzırbaşı, Ali bin Abdullah

Sayfa 77 / Belge 214

Belge Özeti: Ammu mahallesinde vefât eden El-Hac Hasan İbrahim'in oğulları Himmet, Ali ve kızları Fatıma ve Elif'e yevmi dörder akçe nafaka bağlanması

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Hasan İbrahim'in zevcesi rafiatü'l heze'l-kitab Rahime binti Ramazan nam Hatun meclis-i şer'i hazır lâzımü't-tevkide zevcim müteveffâ-yı mezbûrun firaşından hasıl olan sağır oğulları Himmet ve Ali ve sağire kızları Fatıma ve Elif'e hicri hizasında olub nafaka ve kisveye ihtiyaçları olmağını kable şer'i şerifden miktarul kifaye nafaka ve kisve beha takdir olunub bana istiğzaneye izin taleb ederim dedikte 133 akçe 1 kuruş hesabı üzere hâkimi mevki sadr-ı kitab ... ve hüsnü meab hazretleri dahi sığarı mezbûrun her birine yevmi dörder akçe nafaka ve kisve beha farz ve takdir idüb vakti zaruretden istiğzane ve infaka veledi'z-zafer sığarı mezbûruna ersen intikâl eden mallarından rücua mezbûre Rahime'ye izin verilmeği mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi 25 şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Ömer bin Molla Mustafa, Molla İbrahim bin Molla Ali, Veli Beyazıt, Şeyh Ömer Şami

Sayfa 77 / Belge 215

Belge Özeti: Ammu mahallesinde El-Hac Hasan'ın oğulları Ali ve Himmet ile kızları Fatıma ve Elif'e, Ramazan'ın vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Hasan bin Himmet'in sulb-i sağır oğulları Ali ve Himmet sağire kızları Fatıma ve Elif'e babaları müteveffâ-yı merkûmdan intikâl eden mallarını hıfz ve tesviye-i umurlarına bir vâsî lâzım ve mühim olmağla sığarı merkûmenin amelleri işbu rafîü'l-kitab Ramazan bin Himmet nam kimesne sığarı merkûme üzerlerine savbı şurudan vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesayeti merkûmeyi kabul ve hizmeti lâzımesini edâya taahhüt ve iltizâm etmeğini hâkimi mevki kitab ... ve hüsnü meab sığarı merkûmenin kebir karındaşları Mehmed nam Şami vâsî mezbûr Ramazan üzerine nazır nasb ve tâyin eyledikte ol dahi nezareti merkûmeyi kabul ve hizmeti lâzımesini edaya taahhüt ve iltizâm etmeyi mâvak'a kayıtlandı fi evahiri şevval sene 1103

Sayfa 77 / Belge 216

Belge Özeti: El-Hac Ramazan'ın mülkünü 120 kuruşa Seyyid Ebubekir Çelebi'ye satması hakkında

Medine-i Ayıntâb kal'ası sekkanından sabikun El-Hac Ramazan bin Hasan nam kimesne tarafından bey-i atil beyanı ikrara vekil olub El-Hac Hüsamettin bin Mehmed ve El-Hac Süleyman bin Ali nam kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sabite olan Mehmed bin Mehmed nam kimesne meclis-i şer'i hazır lâzımü't-tevkide işbu rafii'l-kitab Seyyid Ebubekir Çelebi nam kimesne muhzırında bi'l vekâle ikrar ve takrir-i kelâm idüb ... mezbûrede vâki' bir tarafı müşteri mezbûr mülkü ve iki tarafı tariki âmm ve bir tarafı Raziye nam Hatun mülkü ile mahdüd iki Tahtani beyt ... muayyeneyi müştemil mülkü menzilini müvekkilem mezbûr El-Hac Ramazan Bey'i batı sahihi şer'i ile merkûm Es-Seyyid Ebubekir Çelebi'ye yüz yirmi kuruşa bey-i batı sahihi şer'i ile bey-i teslim idüb ol dahi iştırâ ve kabul ve teslim eylediğinden sonra semeni mezkûr 120 kuruşa yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledi ba'del-yevm mahdüdü mezkûr müşteri merkûm Seyyid Ebubekir Çelebi'nin mülkü müşterasıdır kenî'me yeşa-i ... mutasarrıf olsun dedikte mâvak'a kayıtlandı fi evâhir-i şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Ali bin Yakub, Hac Süleyman bin Ali, Ali bin El-Hac Mustafa, Ahmed Çelebi bin Ali Beşir, Şeyh Mehmed Çelebi bin Ahmed Çelebi, Ebubekir bin Mehmed, Mustafa bin Mehmed, Ali bin Mehmed, El-Hac Hüsamettin bin Mehmed, Mahmut bin Ramazan, ... Ali El-Hac Hüseyin, Mehmed Çelebi

Sayfa 78 / Belge 217

Belge Özeti: Tarla-yı Cedid mahallesinde El-Hac Ömer bin Abdullah'ın oğulları Ramazan, Mustafa ve Osman'a babalarından kalan malları idâre etmesi için Maksut'un vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Cedid mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Ömer bin Abdullah'ın sulb-i sağır oğlu Ramazan ve Mustafa ve Osman babaları müteveffâ-yı mezbûrdan ers-i şer'i ile intikâl eden mallarını zabt ve tesviye-i umurlarına Maksut bin Ali vâsî nasb olduğu kabulü kayıtlandı fi evhir-i şevvâl sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Hasan bin Şaban, Molla Osman bin Muharrem Efendi, Ali bin Abdullah, Muhzır başı Osman Beşir

Sayfa 78 / Belge 218***Belge Özeti: Şarkıyan mahallesinde Hatice'nin 25 kuruş mehir hakkından vazgeçmesi***

Medine-i Ayıntâb'da Şarkıyan mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Hatice binti Abdurrahmanın verâseti zevci metrüku Abdurrahman bin Abdurrahman ile vâlidesi Mukadder binti Mahmut ile lab Emine'ye ve i'lâmı er karındaşı Mustafa'ya münhasıra olduğu şer'an zahir ve müteayyin olduktan sonra mezbûrtan Bağdat ve ... mahfil-i kazada işbu rafiaü'l-kitab mezbûr Abdurrahman muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb müverrisemiz müteveffât-ı mezbûrenin merkûm Abdurrahman zimmetinde olan yirmi beş kuruşu mehr-i müeccel ... hisse-i ersiyelerimizi talep ederiz sual olunub el virilmek matlubumdur dediklerinde ğıbbe's-sual mezbûr Abdurrahman cevabında fi'l vâki' müteveffât-ı mezbûrun zimmetinde yirmi beş kuruş mehir olduğu ikrâr ve lâkin mezbûre Hatice huyutunda sana hibe ve temlik idüb ben dahi ithâb-ı kabul ettim deyû def ile mukâbele edecek ğıbbe'l inkâr mezbûr Abdurrahman def-i mezkûrunu mübeyyine beyyini talep olundukta udul-ü müsliminden El-Hac Mehmed bin Hasan nâm kimesne ile ... yemini binti Mehmed ve Hüsnü ... Ali nâm Hatunumuz li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' müteveffâtı merkûme Hatice huyutunda bizim huzurumuzda zevci merkûm Abdurrahman zimmetinde olan yirmi beş kuruş mehr-i müeccelini mezbûr Abdurrahman'a hibe ve temlik idüb ol dahi ithab ve kabul etti biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyeye eylediklerinde ba'de riyâet-i şeraitil kabul şehâdetleri makbule olmağın mezbûrtan Bağdat ... muarazan men'i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i şevvali'l mükerrrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Ebubekir bin Mustafa, Maksut bin Ali, Mustafa bin Ali, Ali bin Abdullah

Sayfa 78 / Belge 219***Belge Özeti: Senginakkaş mahallesinde Seyyid Hüseyin Çelebi bin Seyyid İbrahim Çelebi'nin mülkünü borcuna karşılık 70 kuruşa takas etmesi***

Medine-i Ayıntâb'da Senginakkaş mahallesinde sâkin işbu baisü'l kitab Seyyid Hüseyin Çelebi bin Seyyid İbrahim Çelebi meclis-i şer'i hazır lâzımü't-tevkide

Huzur mahallesi sekkânından iken bundan akdem fevt olan Ahmed bin Mehmed'in babası vâsîleri sağır oğlu Ali ve sağire kızı Cemile'nin kabl-eş-şürûdan mensub vâsîleri olan merkûm Mehmed muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mahalli mezbûrede vâki' iki tarafı Gergerzâde bostanı ve bir tarafı Ali nâm kimesne menzili ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdûd binâsı mülkü olan garb-ı canibde vâki' kapısı şimale feth olunur bir tahtani beyt ve bir tabaka ve bir matbah müteveffâ-yı mezbûrun mülkü olmağla târih-i kitâbdan bir sene menzil-i mezkûr müştemilatsız bana yetmiş kuruşa bey'ü teslim ben dahi kabul ve teslim idüb semeni merkûm yetmiş kuruşunu zimmetinde bana deyni olan yetmiş kuruş takas ettikten sonra mezbûr Ahmed beyti mezkûru isti'câr etmeğle ben dahi icâre-i muayyene ile kendine bi miktar icâre-i şer'i almıştım hâlâ babası merkûm Mehmed beyti mezkûru bana teslimden imtina' eder sual olunub şer'an teslimine tenbih olunması matlubumdur dedikte ğibbe's-sual ve akübü'l inkâr müddeas mezbûr Seyyid Hüseyin Çelebi'den müddeasını mübeyyine beyyini talep olundukta udul-ü müsliminden El-Hac Kasım bin Mehmed ve Ali Çelebi bin Ahmed nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l hakika merkûm Ahmed tarihi mezkûrda balada zikr olunan menzilinini tevabi ve livâ hakkı ile bizim huzurumuzda mezbûr Seyyid Hüseyin Çelebi'ye yetmiş kuruşa ba bey'ü teslim ol dahi mekul-ü muharrer üzere kabzu teslim eyledikten sonra semeni merkûm yetmiş kuruşu zimmetinde mezbûr Hüseyin Çelebi'ye deyni olan yetmiş kuruşuna takas eyledi biz bu hususa vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şeraitil kabul şehâdetleri makbule olmağını beyti mezkûrede tevabiini müddeas mezbûre Teslim'e merkûm Mehmed'e beyyini berle mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evahiri şevvalü'l mükerrerrem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Osman Efendi Baharlızâde, Ali Bekir vekili Kethüdâ eri, İshak Bekir bin Laz Mehmed Beşir, ... bin Mehmed

Sayfa 78 / Belge 220

Belge Özeti: Ali Neccar mahallesinde vefât eden Osman bin Ahmed'in oğlu Ömer ve kızı Hatice'ye valideleri Fatıma binti Abdülhalim'in vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Ali Neccar mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Osman bin Ahmed'in sulb-i sağır oğlu Ömer ve sulb-i sağire kızı Hatice'ye kabl-eş-

şürûdan vâlideleri Fatıma binti Abdülhalim vâsî nasb ol dahi kabul evahir-i şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Arab Pazarbaşı, Ali Çelebi bin Ahmed, Molla Ömer bin Mehmed

Sayfa 79 / Belge 221

Belge Özeti: Ehl-i Cefa mahallesinde vefât eden El-Hac Ahmed bin Nasır'ın oğlu Mehmed ve kızları Emine ve İsmiye'ye babalarından kalan malları idâre etmesi için büyük kardeşleri Ali vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da Ehl-i Cefa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Ahmed bin Nasır'ın sulb-i sağır oğlu Mehmed ve sülbiye sağire kızları Emine ve İsmiye'ye babaları müteveffâ-yı mezbûrdan ersen intikâl eden mallarına mezbûrunun kebir karındaşları Ali nâm kimesne vesâyeti uhdesinden gelmeye kâdir ve mu'temid olduğu mahallesinden ... kimesneler zaruriyetleriyle mezbûr vâsî' nasb ve tâyin olunduktan sonra sığarı merkûmenin nafaka ve kisveye ihtiyaçları olduğuna binaen her birine yevmi beşer akçe nafaka ve kisve behâ farz olunub vakti zarurette isti'zân ve nafaka ba'dehu emvâli mevruselerinden rucu'a vâsî mezbûre min şevvali'l-mükerrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Abdurrahman İmam, El-Hac Halil ..., El-Hac Ömer bin El-Hac Ahmed, El-Hac Veli bin El-Hac Hasan, Ali bin Osman

Sayfa 79 / Belge 222

Belge Özeti: Tarla-yı Atik mahallesinde vefât eden Mustafa Çelebi ibni Yusuf'un terekesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Atik mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mustafa Çelebi ibni Yusuf'un sulb-i kepire kızı İsmâni'ye nam Hatun tarafından hususu caiz zikr vekil olub mezbûrenin zatını ilmi şer'î ile arifan olan El-Hac Ahmed bin Bektaş ve Ahmed bin Ömer Çelebi nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sabite olan Osman Efendi bin nâm kimesne meclis-i şer'î hazır lâzımü't-tevkide müvekkile-i mezbûrenin li ebeveyn karındaşı sahib-i heze'l-kitab Mehmed nâm kimesne muhzırında bi'l vekâle ikrâr-ı tâm ve takrir-i kelâm idüb müvekkilemin babası merkûm Mustafa Çelebi ile ba'dehu fevt olan vâlideleri Âişe binti Mustafa

nâm Hatunun terekeleri karındaşı merkûm Mehmed ile beynlerinde meşa' ve gayri maksûm kalmağla hâlâ iktisâm idüb eşya-i mevcudeden mahalli mezbûrede vâki' malumu'l hudud dahiliye büyütu müteaddid dahi ve hariciye oda ve müstemilâtından ve arsa meydanı kurbunda vâki' El-Hac nam haşmiyesi ittisâlinden olan bir bâb ekmekçi dükkanının sülüsü sayı-i ve karye-i Sam kurbunda ... nam mahalde vâki' 7 ... malumul hudud bin iki yüz bin bağdan beş yüz bin bağ ve yine karye-i mezbûrede vâki' kasımül usul on beş dip cüz eşcârından dahi sülüsü şayi-i ve esası beyti malumeden kalil ve kesir ve celil ve hafirine ne var ise mezbûreye tâyin ve tahsis olunan eşya ve akar kendine teslim olunub ve nükuttan dahi kırk kuruş isâbet etmeğle cümlesi mezbûr yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz ve teslim idüb babası ve vâlidesi terekelerinden min külli'l vücûh verâsete müteallık dava ve mütalibe ve imandan karındaşı mezbûr Mehmed'in zimmeti ibrâ ve iskât etti min ba'di mezbûreden bu hususta dava sudur ederse lede'l hükkâmü'l kirâm mesmu'a ve makbule olmasun dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evail-i şevvali'l-mükerrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Ahmed Dimoszâde, Ali Çelebi bin Nasuh Çelebi, Ahmed Bekir bin Bektaş, Ahmed Çelebi bin Mustafa Bekir, Abdi bekir ...zade, Osman Çelebi bin Ahmed Beşir, El-Hac Ali bin Eskici, Mehmed bin Hasan Beşir, Hüseyin Çelebi bin Ali, Gafil Hüseyin Bekir tımarı

Sayfa 79 / Belge 223

Belge Özeti: Cevizlice mahallesinde vefât eden Abdullah'ın oğlu Mehmed'e babasından intikâl eden malları için validesi Zühre binti Himmet vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da Cevizlice mahallesi kurbunda sâkin iken bundan akdem fevt olan mevcut Abdullah nâm müteveffanın sulb-i sağır oğlu Mehmed'e babası müteveffâ-yı mezbûrdan ersen intikâl eden malını zabt ve tesviye-i ümûruna kabl-eş-şürûdan vâlidesi Zühre binti Himmet nâm Hatun sağır-i mezbûr üzerine vâsî nasb olduğundan tahriran fi'l yevmi's sâni ve'l işrin min şevvali'l-mükerrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Osman bin Mehmed, El-Hac Abdulkadir bin Ali, İsmail bin Ali, Ebubekir bin Mustafa

Vas mezbûr talebiyle sağırân-ı mezbûrânın her birine yevmi üçer akçe nafaka ve kisve behâ takdir olunduğu kayıtlandı

Sayfa 79 / Belge 224

Belge Özeti: Kozanlı mahallesinde vefât eden Fatıma binti Ebudderda'nın oğlu Ali ve kızı İmhâni'ye El-Hac Mehmed vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da Kozanlı mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Fatıma binti Ebudderdâ'nın sulb-i sağır oğlu Ali ve sağıre kızı İmhâni'ye kan karındaşları El-Hac Mehmed vâsî nasb oldu kabulü kayıtlandı fi evâhir-i şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mustafa bin İsmail, Mustafa bin Mahmut, Mehmed bin ..., Molla Ebubekir bin Hac Hasan

Sayfa 79 / Belge 225

Belge Özeti: Orul karyesinde vefât eden Süleyman Çelebi bin İsmail Dede'nin oğulları İsmail, Mehmed ve Mustafa'ya Molla Ömer vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâba tâbi' Orul nam karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan Süleyman Çelebi bin İsmail Dede'nin sulb-i oğulları İsmail ve Mehmed ve Mustafa'ya kabl-eş-şürûdan kan karındaşları Molla Ömer vâsî nasb ol dahi kabulü kayıtlandı fi evâhir-i şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Hüseyin Çelebi bin Ahmed, Seyyid Hasan biraderi, Seyyid Mustafa Ali, Ali bin Gürab, Molla Hüseyin bin Hasan

Sayfa 80 / Belge 226

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde Mehmed bin İsa'nın mülkünü satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesi kurbunda sâkin Mehmed bin İsa nâm kimesne mahfil-i kazada işbu rafiü'l-kitab Ahmed bin Hüseyin nâm kimesne muhzırında ikrâr ve takrir-i kelâm karye-i Orul türâbında vâki' bir tarafı Ebudderdâ ve bir tarafı Veli ve bir tarafı Karaoğlan ve bir tarafı Rüstem nâm kimesneler mülkleri ile mahdûd bir kıt'a bağın nısfı şayi-i babamızdan bana ve karındaşım

Rüstem'e ve nısf-ı âhiri dahi ahir karındaşım Hasan ve Hüseyin'e ersen intikâl etmeğle karındaşım mezbûr Rüstem ile nısf hisse-i şayiamızı bundan akdem mezbûr Ahmed'e on sekiz kuruşa bâ tâbi' ve teslim ve semeninden her birimiz hissemizi mezbûr Ahmed yedinden ahz ve kabz etmiştik mahdûdü mezkûrun nısf-ı şayi-i mezkûr Ahmed'in mülkü müşterâsıdır keni'me yeşa-i ... mutasarrıf olsun dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'i fi evâhir-i şevvali'l mükerrerrem sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Hamza bin Ali, Seyyid Bayram bin Seyyid Mahmud, Mustafa bin Ali, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 80 / Belge 227

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde vefât eden Molla Ahmed bin Hac İsmail'in oğulları Abdullah ve İsmail'e babalarından intikâl eden mallar için amca oğulları Hasan bin İsmail vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Molla Ahmed bin Hac İsmail'in sulb-i sağır oğulları Abdullah ve İsmail babaları müteveffâ-yı mezbûrdan ersen intikâl eden mallarını zabt ve tesviye-i ümurlarına bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla kable şuru'dan işbu rafiâtü'l kitab ammileri oğlu Hasan bin ismail nâm kimesne vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesi edâya taahhüt ve iltizâm etmeğini mâvak'a kayıtlandı

Fi evâhir-i şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Ahmed Çelebi Şeyhzâde, El-Hac Zeynel Yayı, Mustafa bin Ali, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 80 / Belge 228

Belge Özeti: Kanalcı mahallesinde vefât eden Mehmed bin Cafer'in kızı Hatice'ye babasından kalan mallar için validesi Münhi binti El-Hac Hüseyin vâsî tâyin edilmiş ve yevmi üç akçe nafaka talep edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da Kanalcı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Cafer'in sulb-i sağire kızı Hatice'ye babası müteveffâ-yı mezbûrdan ersen intikâl eden malını zabt ve tesviye-i ümuru bir vâsî lâzım ve mühim olmağla

kable şer'i şeriften vâlidesi rafietü'l heze'l-kitab Münhi binti El-Hac Hüseyin nâm Hatun sağire-i mezbûre üzerine vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesâyeti merkûmeyi kabul ve hizmeti lâzimesini edâya taahhüt ve iltizâm eylediğinden sonra yüz otuz üç akçe bir kuruş üzerine vâsî-yi mezbûre talebiyle sağiran-ı mezbûrenin nafaka ve kisve behası için hâkimi mevki sadr-ı kitab ... ve hüsnü meâb hazretleri dahi yevmi üçer akçe farz ve takdir idüb vakti zarurette istiğzane veledi'z-zafer sağire mezbûrenin malına rucu'a mezbûre Münhi'ye izin verilmeği mâvak'a kayıtlandı fi 28 şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Mehmed bin Hüseyin, Seyyid Hasan bin İbrahim, Seyyid Mehmed, Osman bin Muhzırbaşı

Sayfa 80 / Belge 229

Belge Özeti: Ammu mahallesinde vefât eden El-Hac Ömer'in kızı Fatıma'ya yevmi dört akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Ömer'in sulb-i sağire kızı Fatıma'ya babası müteveffâ-yı merkûmdan intikâl eden malını hıfzu tesviye-i ümüruna bir vâsî lâzım ve mühim olmağla savbı şurudan sağire-i mezbûrenin Ömer işbu rafi'ül-kitab Ebubekir nam kimesne sağiri mezbûrun vâsî nasb ve tâyin olunduğu ol dahi vesâyeti merkûmeyi kabul ve hizmeti lâzimesi edaya taahhüd ve iltizâm eyledikten sonra sağire-i mezbûre vâsî mezbûrun tahtı hizaya tertibiyesinde olub nafaka ve kisveye muhtac olmağla vâsî mezbûr talebiyle 133 kuruş olmak üzere yevmi dörder akçe nafaka ve kisve beha farz ve takdir olunub vakti zaruretden istiğzan veledi'z-zafer babasından intikâl eden malında rucua mezbûr Ebubekir'e izin virilüb mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi ğurre-i zilkâde-i şerife sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Şeyh Ömer Şami, Mehmed bin Ebubekir, El-Hac Ahmed bin, Ebubekir bin Osman

Sayfa 80 / Belge 230

Belge Özeti: İbn-i Şeker mahallesinde Hatice binti Aydın'ın mülkünü Âişe binti Ömer'e satışı

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Şeker mahallesinde sâkine Hatice binti Aydın nâm Hatun mahfil-i kazada sahibetü bi heze'l-kitab Âişe binti Ömer nâm Hatunun zevci tarafından zikr-i âti hibeyi tasdika vekil olub ... üzere vekâleti sabite olan Mehmed bin Mahmut nâm kimesne muhızırında taife-i ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Abdülcelil Çelebi mülkü ve bir tarafı El-Hac Mehmed mülkü ve iki tarafı tarik-i âmm ile mahdüd menzil mülküm olub mahdüd-ü mezkûrun canib-i şimâlından kibleye nazır bir tahtani beyt ve beyti mezkûre muttasıl hazine ve nısfı matbah ve nısfı ... muayyene-i ikrârından ba'de't tahliyetü'ş şer'iyye mahdüd-ü mezkûrun hol kapısı dahi müşterek mezbûre Âişe'ye hibe-i sahiha-i şer'iyye ile hibe ve temlik ve teslim ol dahi meclisi hibe de ithâb ve kabz ve temlik eyledi min ba'di salifü'z-zikr ... hazine ve nısf-ı matbah ve nısf-ı bi ruma ... muayyene ve hol kapısı müşterek müvekkile mezbûre Âişe'nin mülkü ... mutasarrıf olsun dedikte vekil-i mezbûr Mehmed dahi sefere-i merkûme Hatice'yi ikrâr ... tasdik ve tahdik etmeğini mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi ğurre-i zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Hüseyin bin Gökçe, Ebubekir bin İbrahim, Mehmed bin ..., El-Hac Mustafa bin Yusuf, Ali Kaye bin Mehmed, Seyyid Mehmed bin Hüseyin, Mehmed bin Hac Halim, Seyyid Osman Çelebi bin Durmuş Seyyid, Ömer Çelebi ..., Seyyid Mehmed bin El-Hac Mehmed

Sayfa 81/ Belge 231

Belge Özeti: Baba Dağı'nda bulunan Bektaş Çavuş mallarının idâresi için El-Hac Ahmed bin El-Hac Mehmed'i vâsî tâyin etmiştir

Fi'l asıl vilâyeti Anadolu'da medine-i Ayıntâb'da ... mahallesi ahâlisinden olub vilâyet-i Rumeli'nde Baba Dağı'nda mütebail ve mütemekkin olan Bektaş Çavuş ibni El-Hac Ebudderda meclis-i şer'i şerif enverde işbu baisetü'l-kitab El-Hac Ahmed bin El-Hac Mehmed nâm kimesne muhızırında ikrâr ve takrir-i kelâm tâbiri ani'l merâm idüb ben birkaç seneden beri ol tarafta kat-ı alaka ve Baba Dağı'nda mütemekkin olmağla ... olub medine-i mezkûrda hifaf hânede vâki' ma'lûmü'l hudud bir hifâf dükkanı ve Oruç Bey çarşısında vâki' malumu'l hudud dört babı teal dükkanı ve mahal-i mezbûrede vâki' menzil ... nâm karyede vâki' üç bin akçe bir kıta bağ ve kendi sâkin olduğum menzil ve esas beyt ve bi'l-cümle onda ismi malı ıtlâk olunur eşyayı semen malları ile ahire bey'ü semenlerin kabza ve anda sâkine sevce-i ... fi tatlik ve zimmilere ma'kudün aleyh olan mehr-i müeccelini edâya ve mâ

adâsını anda sâkine sülbiye kızı ... münâsib kimesneye tezvice ve mehri mezbûrdan fazla her ne kalırsa kızım mezkûrenin muhazene sarf ve kendine teslim mezbûr El-Hac Ahmed'i tarafından vekil ve nayibi münasib nasb ve tâyin eyledim dedikte ol dahi vekâleti mezbûre-i kabul ve hizmet-i lâzimesin kemâ yenbaği edâya taahhüt etmeğini işbu vesika-i bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâlis ve'l işrin min receb ... sene isneyni ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Usul Dede ibni Seyyid Mehmed, Es-Seyyid Ömer ibni Seyyid Hamza, Mustafa bin Şaban

Sayfa 81 / Belge 232

Belge Özeti: Şarkıyan mahallesinde yaşayan Hüseyin bin Hasan'ın mülkünü Seyyid Kasım'a iki yüz elli üç buçuk kuruşa sattığına dair

Medine-i Ayıntâb'da Şarkıyan mahallesi sekkanından Hüseyin bin Hasan nâm kimesne mahfil-i kazada sâhibetü heze'l-kitâb Seyyid Kasım Çelebi ibni Seyyid bin Ramazan El-Hac ... nam kimesneler muhızrlarında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb medine-i mezbûre kazasına ... nam mahalde vâki' bir tarafı mezbûrların mülkü ve bir tarafı Hac Mehmed mülkü ve ... bir tarafı Boyacıoğlu Vakfi olan batan ile mahdûdü tahminen beş kiledir ihâte eder bir kıt'a mukayyed tarlanın nısf-ı şayi'i benim mülküm ve nısf-ı ahiri vâlidem nâm Paşa ve Fatıma nâm Hatunların mülkleri olub hâlâ ben mülküm olan nısf-ı şayi'ini mezbûr Seyyid Kasım ve El-Hac Şaban'a iştirakî sü-i? üzere bey-i kat' ile iki yüz elli üç buçuk kuruşa bey teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim eyledikten sonra semeni merkûm iki yüz elli üç buçuk kuruşu yedlerinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz ettim ba'del-yevm mahdûd-ü mezkûrdan nısf-ı şayi'i mezbûrun ale'l iştirâk Halil'in müşterileridir ke ni'me yeşa-i ... mutasarrıf olsunlar dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb kayıtlı fi ğurre-i zilkâde-i şerife sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Es-Seyyid Ali Çelebi Doğanzâde, Molla İshak bin El-Hac Gülabi, Kara Süleyman bin Veli, Kara Osman bin Abdülkadir, Seyyid Nurullah Çelebi bin El-Hac Hasan, Ali Dede bin Mustafa, Mehmed Çelebi bin ..., El-Hac Mehmed bin ..., Es-Seyyid Ali Çelebi bin Emir Yusuf

Sayfa 81 / Belge 233

Belge Özeti: Câbî mahallesinde borcun terekeden talep edilmesi davası

Medine-i Ayıntâb'da Câbî mahallesinde sâkin işbu rafiati' l-kitab El-Hac Mehmed bin El-Hac Hamza nâm kimesne mahfil-i kazada medine-i mezbûreye tâbi' Cubba nam karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan Köse Mehmed bin İbrahim'in sulbi kebir oğlu muhalledfâtına vaziu'l yed olan nâm zimmetinde karzı şer'iden bin kuruş ve ciheti savb-ı şürûdan iki ... hakkım olub hâlâ sıhhatinde meblağ-ı mezbûr yüz kuruşun otuz beş kuruşuna müteveffâ-yı merkûmdan beyimiz ahz idüb bade vefâtihi oğlu mezbûr Ali yedinden 30 kuruş 1 sülüs bir defa ve 5 kuruş birer iki bin ve sekiz buçuk kuruş bir defa ve iki kuruş bir rub'a nohut ki cem'an seksen bir kuruş ahz ve kabz ettim ve zimmetinde on dokuz kuruş ile iki kantar maz ve hakkım bâkî' kaldı terekkesinden talep ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûr Ali cevabında fi'l vâki' babam müteveffâ-yı merkûm Köse Mehmed zimmetinde müddeâ mezbûr El-Hac Mehmed'in yüz kuruş karz ve iki kantar maz ve ciheti selemi şer'iden hakkı olduğunu ikrar ve lâkin babam Nur Muhammed huyutunda meblağ-ı mezbûrun elli beş kuruşuna mezbûr El-Hac Mehmed'e beyimiz ve otuz iki kuruş nakit ve otuz altı kuruşuna keçi verip fevt oldukta ben dahi kırk altı kuruşa salifü'z-zikr nukud ve eşya def'ü teslim ettim dedikte ğıbbe'l istimdâk mezbûr El-Hac Mehmed ziyadeyi ... olub mezbûr Ali'den ziyâde müddeâsını mübeyyine beyyin-i talep olundukta ityân-ı beyyineden ihzarı acz idüb istihlaf edecek fil hakika müteveffâ-yı merkûmun huyutunda 35 kuruşa beyimiz bade vefâtihi mezbûr Ali'lerin dahi kırk altı kuruş nakit ve iki bin nohut ahz idüb ziyade ahz etmediğine

Sayfa 82 / Belge 233'ün devamı

Müteveffâ-yı merkûmun huyutunda meblağ-ı bâkî on dokuz kuruş ile iki kantar mazıdan küllen ve bazen ahzü istifa veya hibe ve ahire havale itmeyüb bir tarafı şer'iyeden bir tarikla müteveffâ-yı mezbûrun zimmetini ibrâ ve iskât etmediğine mezbûr El-Hac Mehmed'e yemin teklif olundukta ol dahi ala vakfin mes'ul halefün billahi'l aliyi'l azim etmeğini meblağ-ı bâkî on dokuz kuruş ile iki kantar ... mezbûr El-Hac Mehmed'e tereke-i müteveffâ-yı merkûmdan edâya mezbûr Ali'ye tenbihi berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed bin Mustafa, Osman Çelebi bin Mehmed Beşir, Mustafa bin Ali, Ebubekir bin Mustafa, Ali bin Abdullah

Sayfa 82/ Belge 234

Belge Özeti: İlbeyli cemaatinin avâriz bedeli hakkında

Bin doksan dokuz senesinde eyâleti Maraş'ın emri Ali ile Ağarız ve bedeli nezdi cem'ü tahsiline me'mûr olan Ahmed Ağa bin Ömer Ağa meclis-i şer'î hazır lâzımü't-tevkide medine-i Ayıntâb ... ve erbab-ı tımarı alaybeyisi olan işbu rafiü'l-kitab fahrü'l-akrân Kasım Ağa bin Ebubekir Ağa muhzırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb sene-i merkûmede me'mûr olduğumuz eyâleti merkûme tevabiinden İlbeyli cemaatinin avâriz ve bedeli nüzüllerini müvâliyen Kasım Ağa benden matbuat üzere dört yüz kırk kuruş deruhde ve iltizâm idüb cem'ü tahsiline yedine temessük vermiştim ol dahi meblağ-ı mezbûr dört yüz kırk kuruşun yüz kuruşunu bana edâ ve teslim idüb üç yüz kırk kuruşu zimmetinde bâkî kalmıştı hâlâ meblağı bâkî üç yüz kırk kuruşu dahi yedinden tamamen ahz ve kabz idüb zimmetini ibrâ ve iskât etti min ba'di cemaat-i merkûmenin sene-i merkûme avâriz ve bedel-i nezli malı olub mûmâileyh Kasım Ağa'nın deruhde eylediği salifü'z-zikr dört yüz kırk kuruştan mûmâileyh Kasım Ağa zimmetinde 1 akçe ve tercih alaka ve medhalim kalmadı dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'î mâvak'a kayıtlandı fi evâil-i zilkâde sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: İsmail bin Mehmed, İsmail Ağa bin Zülgaffar, Abdurrahman Ağa bin Ebudderda, El-Hac Mehmed bin Hac Mehmed, El-Hac Ahmed Çeribaşı nam Ahmed

Sayfa 82 / Belge 235

Belge Özeti: Hayık Müslüman mahallesinde sâkin iken seferde vefât eden Zülgaffar Ağa ibni Ali'nin terekesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Hayık Müslüman mahallesinde sâkin iken bundan akdem sefer-i hümâyûnda fevt olan zaim Zülgaffar Ağa ibni Ali'nin sulbü kebir oğlu Ali Bekir nam kimesne meclis-i şer'î hazır lâzımü't-tevkide ... vâlidesi sahibetü heze'l-kitab Fatıma Hatun ibnetü İbrahim Ağa muhzırında ihzarı sahihi şer'î ve itirafı sarihi mûra'i kılıb baba müteveffâ-yı mezbûrun esası beyti malumede ... Fatıma her ne var ise marifeti şer'îyle takrir defter okunup sevki sultanide müzayede ve ... olunduktan sonra bi'l-cümle düyunu muayyenesine eda olunmuştur eşyaya müteallika mezbûrenin yedinde

bir senesi kalmayub lâkin vâlidem can fedası Abdullah nam Hatun dahi fevt olduktan sonra terekesinden mezbûre Fatıma Hatun yedinde bir ... kuşak ve bir hafif altın kolye ve bir muhtemel ... gömleği ve alaca zebun ve altı buçuk kuruş olmağla hâlâ eşya-i merkûme nükudu mezkûresi tamamen bana def-ü teslim ben dahi kabzu teslim idüb vâlide benim verâsetime müteallika mezbûre Fatıma Hatun ile vechen mine'l vücuh dava ve nizaim alaka ve medhalim kalmadı mezbûrenin zimmetini ibra ve iskat ettim ba'del-yevm bu hususlara benden dava sudur ederse ledel hükkamü'l-kirâm makbule ve mesmua olmasın dedikte mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi ğurre-i zilkâde-i şerife sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Abdülcélil bin İbrahim, İsa bin El-Hac İbrahim, Ahmed Çelebi bin El-hac İbrahim, Abdülcélil Çelebi bin Şeyhzâde, Mustafa Çelebi Şeyhzâde, Ahmed Çelebi Şeyhzâde, Hamza Çelebi bin Halil Efendi

Sayfa 82 / Belge 236

Belge Özeti: Kürtünciyân mahallesinde Emine binti Abdullah zevci Hüseyin bin Bayram ile anlaşmazlık yaşadığı için boşanma talep etmiş bu yüzden de yirmi beş kuruş olan mehir hakkından feragat etmiştir

Medine-i Ayıntâb'da Kürtünciyân mahallesinde sâkine Emine binti Abdullah nam Hatun mahfil-i kazada zevci muhâlifi işbu rafiâtü'l-kitab Hüseyin bin Bayram nam kimesne muhzırında ikrar ve takrir-i kelâm idüb mezbûr Hüseyin ile beynimizde şikak vâki' olmağla zimmetinde mütekarrir ve makudünaleyh olan yirmi beş kuruş mehr-i müccelimden fariğa olub mukaddema kendiden mehr-i muaccelim için ahz eylediğim beş nakit kuruş ve bir çift altın küpe ve dört ... dahi kendine red-ü teslim idüb nafaka iddet ve müennet seknam üzerine mezbûr Hüseyin ile muhala-i sahiha ile muhala ettik min badi zevciyyeti müteallika birbirimiz ile dava ve nizaimız alaka ve medhalimiz kalmadı dedikte mezbûr Hüseyin dahi hal-ı mezbûru kabul idüb mezbûre Emine'yi ikrarı meşruhunda tasdik etmeğini mâ vak'a bi't-taleb ketbolundu fil yevmi'r-rabi min zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Osman bin Mehmed, Molla Hasan bin İbrahim, El-Hac Mehmed bin Ali, Molla Hasan bin Molla Hüseyin, Şeyh Ömeruşşam

Sayfa 82 / Belge 237

Belge Özeti: Şehreküstü mahallesinde vefât eden Molla Ahmed ibni El-Hac İsmail'in oğlu Abdullah'a yevmi dört akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Şehreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Molla Ahmed ibni El-Hac İsmail'in sulb-i sağır oğlu Abdullah'ın kabl-eş-şürûdan mensub vâsîsi olan Hasan bin Abdullah nam kimesne mahfil-i kazada takrir-i kelâm sağiri mezbûrun nafaka ve kisveye muhtac olmağla savbı şurudan ... maruf nafaka ve kisve beha farz olunub babasından intikâl eden malından ... izin taleb ederim dedikte savbı şurudan yüz otuz üç akçe bir kuruş olmak üzere sağiri mezbûre yevmi dörder akçe nafaka ve kisve beha farz ve takdir olunub istiğzan veledi'z-zafer malından rucua vâsî mezbûr Hasan'a izin virilüb mâvak'a ketbolundu fil yevmi's sâni min zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Derviş kasım Bekdest, Şaban bin Ahmed, Osman Bekir bin Mehmed Beşir, Mustafa bin Ali

Sayfa 83 / Belge 238

Belge Özeti: Sengihoşkadem mahallesinde yapılan satış hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Sengihoşkadem mahallesinde sâkin İbrahim bin Mehmed Çelebi isâle ve karındaşı Mehmed Çelebi kendi ifaline ve kız karındaşları Hatice ve Zeyneb ve vâlidesi Fatıma binti Zeynel taraflarından bey-i atil beyan-ı ikrâra vekil olub El-Hac Mehmed bin Zeynel Abidin El-Hac Derviş bin Mustafa şehâdetleri ile şer'an vekâlet-i sâbite olduktan sonra vekâlet-i meclis-i şer'i hazır lâzımü't-tevkide işbu rafii'î kitab Es-Seyyid Mehmed Çelebi ibni Seyyid Ali Çelebi muhzırında her biri asâlete ve vekâlete ikrâr ve takrir-i kelâm idüb ... sulbiye ... kurbunda vâki' Şeyh İbrahim Çelebi dükkanı demekle ma'ruf bir tarafı nâm karye tarıkında ... vakfi ve bir tarafı Mihâliye medresesi vakfi ve bir tarafı Seng-i Tavil ile mahdûd bir bab attar dükkanı müvekkilatı mezbûrat ile meşa-ı müşterek mülkü mevrusumuz olub hâlâ mezbûr Seyyid Mehmed Çelebi'ye yüz beş esedî kuruşa bey-i batı sahihi şer'i ile bey'ü teslim ol dahi iştirâ ve kabûl ve teslim eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz beş kuruşu yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledikten sonra her biriniz hisse-i şer'iyemizi asâlete ahz ettik ba'del-yevm dükkan-ı mahdûd-ü mezkûru mezbûr Es-Seyyid Mehmed Çelebi'nin mülk-ü

müşterâsıdır kenime yeşa-i ... mutasarrıf olsun dediklerinde ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu

Fi'l yevmi'l hamis min zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Ahmed Çelebi ibni El-Hac Mahmut, Ahmed Bekir ibni Ali Ağa, Mehmed Çelebi Hüsamzâde, Molla Osman bin Mehmed Efendi, Ali Dede bin Molla Mustafa, Kılıç Bey bin Osman, El-Hac Abbas Kethüdâ-yı Kale, Abdurrahman Çelebi bin Abdullah Efendi, El-Hac Mehmed Ali Basmacızâde

Sayfa 83 / Belge 239

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde vefât eden Molla Hasan bin El-Hac Himmet'in kızları Rukiye ve Zeyneb'e babalarından kalan mallar için valideleri Fatıma binti Ahmed vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Molla Hasan bin El-Hac Himmet'in sulb-i sağıre kızları Rukiye ve Zeyneb babaları müteveffâ-yı mezbûrdan ersen intikâl eden mallarını zabt ve tesviye-i ümurlarında kabl-eş-şürûdan vâlideleri Fatıma binti Ahmed vâsî nasb ol dahi kabulü kayıtlandı

Şuhûdü'l-Hâl: Molla İbrahim bin El-İmam, Veli bin Mehmed, Abdullah bin Ömer, Hac Mustafa bin Musa

Sayfa 83 / Belge 240

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde vefât eden Mustafa bin Hüseyin'in oğlu Abdullah'a babasından kalan malların idâresi için amcası Mehmed vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde iken fevt olan Mustafa bin Hüseyin'in sulbü sağır oğlu Abdullah'a babası müteveffadan intikâl eden malına bir vâsî mühim olmağını sağır-i mezbûrun ammisi işbu rafiü'l-kitab Mehmed nam kimesne vâsî nasb olunduğu fi evaili zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed bin Mustafa, El-Hac Şaban bin Karakoca, El-Hac Hasan bin Yahya, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 83 / Belge 241

Belge Özeti: Hayık Müslüman mahallesinde Üveys Veledi Aranis'in mülkünü 20 kuruşa Ahmed Bey'e satması

Medine-i Ayıntâb'da Hayık Müslüman mahallesinde sâkin Üveys Veledi Aranis nâm zimmi mahfil-i kazada işbu sahibü'l-kitab Ahmed bin Yakup nâm kimesne muhızırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Hızır nâm kimesne menzil-i ve bir tarafı Aslan nâm zimmi ve bir tarafı ... zimmi mülkleri ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdûd ... tevabi' ve livâcık ve cem'i menafi'inden sülüs hisse-i şayi-i mülk-ü mevrûsum olmağı hâlâ sülüsü mezkûru bey-i batı sahihi şer'i ile yirmi kuruşa merkûm Ahmede Bey teslim ol dahi iştirâ kabûl ve teslim eyledikten sonra semeni merkûm yirmi kuruşu yed'inden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz ettim min ba'di mahdûd-ü mezkûrun sülüsü şayi-i müşteri merkûm mülk-ü müşterâsıdır ... mutasarrıf olsun dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a kayıtlandı fi 9 zilkâde sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Ahmed Çelebi El-İmam, Osman Çelebi bin Ömer, Seyyid Mehmed bin Mehmed, Mustafa bin Yusuf, Osman bin El-Hac Hasan

Sayfa 83 / Belge 242

Belge Özeti: Zincirli Kuyu mahallesinde Ümmetullah binti İsmail'in, ölen kocası Seyyid Mustafa'nın terekesinden nafaka talep etmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Zincirli Kuyu mahallesinde sâkine rafiâtü'l heze'l-kitab Ümmetullah binti İsmail meclis-i şürûda takrir-i kelâm idüb zevcim olub bundan akdem vefât eden Seyyid Mustafa bin mahallinin ferasetinden hasıl hâlâ taht-ı kazasında olan Mustafa nam sağırin nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyacı olmağla kabl-eş-şürûdan kadri'l kifâye nafaka ve kisve behâ takrir olunub ve bana isti'zân izin talep ederim dedikte hâkimi mevki' kitab dahi yüz otuz akçe bir kuruşa râyiç olduğu üzere sağır-i mezbûrun nafaka ve kisvesi mesâyir kavayih zaruriyesi için küllü yevmin dört akçe farz ve takdir idüb vakti zarurette isti'zân sarfa ba'dehu sağıri mezbûrun mal-ı mevrûsünden rücu'a mezbûre Ümmetullah'a izin verilmeğı mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi'l âşir min zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Sadri bin Muhli, Molla Mehmed bin El-Hac Şaban, El-Hac Ali bin Şaban, Osman Beşir Muhzırbaşı

Sayfa 83 / Belge 243

Belge Özeti: Kozanlı mahallesinde vefât eden Eş-Şeyh Abdurrahman bin İsmail'in kızı Zühre'ye Ömer Kasım vâsî tâyin edilmiştir

Kozanlı mahallesinde fevt olan Eş-Şeyh Abdurrahman bin İsmail'in sülbiye kızı Zühre'ye kabl-eş-şürûdan ibni Ömer Kasım nam kimesne vâsî nasb ol dahi kabulü kayıtlandı fi evâil-i zilkâde sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Ahmed bin Ramazan, Osman bin Muhzırbaşı, Ali bin Abdullah, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 84 / Belge 244

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde Fatıma binti Ahmed, kızları Rukiye ve Zeyneb için nafaka talebinde bulunmakta

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkine baisetü heze'l kitab Fatıma binti Ahmed nâm Hatun mahfil-i kazada takrir-i kelâm idüb müteveffa zevcim Molla Hasan bin Himmet'in firaşından mütevellat kızları Rukiye ve Zeynep nam ... olub nafaka kisve behaya muhtac olmalarıyla kabl-eş-şürûdan kadri'l-kifâye nafaka ve kisve beha olunub ve bana isti'zaneye izin taleb ederim dedikte sağirtanı mezbûrtanın kisveleri için be her sene yevmi iki akçe farz ve takdir olunub vakti zaruretde isti'zane veledi'z-zafer mâl-ı mevrusundan rucu'a mezbûre Fatıma'ya izin verilmeğini mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi'd tâsi' min zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed bin Mehmed, El-Hac Mehmed bin Molla Mustafa, Ebubekir bin Mustafa, Osman Çelebi bin muhzıran

Sayfa 84 / Belge 245

Belge Özeti: Kozanlı mahallesinde vefât eden Ali bin El-Hac Osman'ın kızı Ümmü Gülsüm'e yevmi üç akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kozluca mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ali bin El-Hac Osman'ın sulb-i sağire kızı Ümmü Gülsüm müteveffâ-yı mezbûrun muhallefatından ersen intikâl eden malını hıfz-u tesviye-i ümüruna kable şer'i şerifden bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla sağiri mezbûrenin

vâlidesi rafiâtü'l heze'l-kitab Emine Hatun ibnetü Şeyh Abdullah Efendi üzerine vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesayet-i merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesi edâya müteahhid olduktan sonra sağire-i mezbûrun nafaka ve kisveye ihtiyacı olduğuna binaen vâlidesi vâsî mezbûre talebiyle yüz otuz üç akçe bir kuruş hesabı mezbûre sağirenin nafaka ve kisvesi vesayir havayic-i zaruriyesi için yevmi on akçe farz olunub vakt-i zaruretle isti'zane ve infaka ba'de mezbûre Ümmü Gülsüm'ün hali mevrusünde rucu'a mezbûre Emine Hatun izin verilmeğini mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi 10 zilkâde sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Fahrü'l ulemâ Mehmed Efendi bin Dibağ Efendizâde, Eş-Şeyh Mahmut Efendi bin..., Seyyid Ahmed Çelebi Şeyhzâde, Mehmed Emin Çelebi

Sayfa 84 / Belge 246

Belge Özeti: Ammu mahallesinde Seyyid Mehmed Çelebi bin Seyyid Ali Çelebi'nin bir bab atar dükkanını 105 kuruşa Mehmed bin El-Hac Mehmed'e satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkin rafiâtü'l heze'l-kitab Seyyid Mehmed Çelebi bin Seyyid Ali Çelebi nâm kimesne mahfil-i kazada Mehmed bin El-Hac Mehmed muhızırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mezbûr Mehmed medine-i mezbûrede sevkı tavilde vâki' lede'l cirân ma'lûmü'l hudud mülk-ü mahsus olan bir bab atar dükkanını bundan akdem yüz beş kuruşa bana bey'ü teslim ve kabz-u semen etmişti ba'dehu bi't-terâzi mezbûr ile semeni mezkûr üzerine beynimizde ikâle-i şer'iyye câri olmağla elli iki kuruşunu yedinden ahz ve kabz idüb hâlâ elli üç kuruşumu dahi edâya teallül eder sual olunub şer'an el verilmesi matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual merkûm Mehmed cevâbında müddeâ mezbûr bir tarikıyla bundan semeni merkûmdan elli iki kuruşunu ahz eyledi deyip ikale-i mezbûreyi münker olacak müddeâ mezbûr Seyyid Mehmed'den takriri meşruhunu mübeyyine beyyini talep olundukta udulü ricalden Mehmed bin Osman ve İsmail Beşir bin İbrahim nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eseru'l istişhâd fi'l hakika mezbûr Mehmed Seyyid Mehmed ile bizim huzurumuzda salifü'z-zikr dükkanı semeni mezkûr üzerine ikale-i sahiha ile ikale ve bey-ü evla set ettirilir biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyeti şeraiti'l kabul şehâdetleri makbule

olmağın semeni mezkûrdan bâkî kalan elli üç kuruşu edâya mezbûr Mehmed'e tenbihi berle mâvak'a kayıtlandı fi evâsıt-ı zilkâde sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed bin Zeynel Abidin, El-Hac Derviş bin Mustafa, Ali Dede bin Mustafa, Ahmed Çelebi bin Ali Ağa

Sayfa 84 / Belge 247

Belge Özeti: Hayık Müslüman mahallesinde borcun terekeden karşılanması davası

Medine-i Ayıntâb'da Hayık Müslüman mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Receb Ağa bin sulb-i sağire kızı Hatice'nin vâlidesi ve kabl-eş-şürûdan mensube vâsî olan Tatar bin Abdullah nâm Hatun mahfil-i kazada işbu rafiâtü'l-kitab Derviş ... veledi Abdullah nâm zimmiler muhızrılarında bi'l vesâye ikrâr ve takrir-i kelâm idüb sağire-i merkûmenin malından sağiran Derviş ve ... zimmetlerinde deyni şer'iden iki yüz kuruş olmağla her biri için zimmetine lâzım gelen meblağ'a emr-ü kabulü havi kefâlet-i sahiha ile kefil olduktan sonra meblağ-ı mezbûrun elli kuruşunu hâlâ yedlerinden ahz ve kabz idüb bâkî kalan yüz elli kuruşu dahi işbu bin yüz üç senesi zilkâde-i şerifenin ğurresinden bir sene kamileye on on bir hesabı üzerine yüz altış beş kuruş üzerine muamele-i şer'iyye ettim sual olunub li ecli'l istihkâm hüccet-i şer'iyye olunmasını taleb ederim dedikte ğıbbe's-sual merkûman zimmi Derviş ve ... cevablarında vâsî mezbûreyi takriri meşruhlarında tasdik idüb tarihi mezkûrda bir sene kamile tamamında meblağ-ı mezbûr yüz altmış beş kuruş vacib'ül-eda deynimizdir deyû vechi ... üzere her biri ahirin zimmetine lâzım gelen meblağa kefaletlerini ikrar ve itiraf etmeleriyle mâvak'a kayıt fi evâsıt-ı zilkâde sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Hüseyin Çelebi bin İbrahim, El-Hac Mahmut bin Receb, Mehmed Çelebi Muhsinzâde, Halil Çelebi bin İsa, Musli Bekir bin Abdullah

Sayfa 84 / Belge 248

Belge Özeti: Ammu mahallesinde vefât eden Seyyid Mehmed bin Mehmed'in oğlu Mehmed'e vâsî tâyin edilen Seyyid Ömer'in de vefât etmesi üzerine Âişe binti Hızır'ın yeni vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Seyyid Mehmed bin Mehmed'in sulb-i sağir oğlu Mehmed'in amelleri ve vâsî muhtarları

olan Seyyid Ömer fevt olub yerine bir vâsî lâzım ve mühim olmağla sağıranı mezbûrun cedleri işbu rafiätü'l heze'l kitaba Âişe binti Hızır nam Hatun üzerlerine kabl-eş-şürûdan vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesayeti merkûmeyi hizmeti lâzimesi edâya taahhüd etmeyi mâvak'a kayıtlandı

Fi 16 zilkâde sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ömer Muhsinzâde, Hac Ali bin Mehmed, İbrahim bin ..., Hac Ali bin Osman

Sayfa 85 / Belge 249

Belge Özeti: Boyacı mahallesinde Cennet binti Numan bir bab bakkal dükkanını Ali Bey bin Mahmud'a satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Boyacı mahallesinde sâkine Cennet binti Numan nâm Hatun mahfil-i kazada işbu rafiätü'l-kitab Ali Bey bin Mahmud nâm kimesne muhızırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mezbûre Boyacı pazarına vâki' bir tarafı Ali Yarcı dükkanı ve üç tarafı tarik-i âmm ile mahdüd bir bab bakkal dükkanı mülkü müverrisim olub ben sağire iken onu babam El-Hac Yusuf nâm kimesne dükkanı mezkûru mezbûr Ali Bey'e bey etmeğle taleb ederim sual olunub kasr-ı yedine tenbih olunmak matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual Ali Bey'in cevabında dükkan-ı mezkûru târih-i kitâbdan on sene mukaddem mezbûr El-Hac Yusuf bana bey'ü teslim ve kabz-u semen eylediği meclisde mezbûre Cennet hazire olub sen ... buluğa tahammülü ve bülüğünü muhtelife olmağla dükkan-ı mezkûrda benim alaka ve medhalim yoktur deyû ol meclisde ikrâr ve tâyin mülk etmeğle bey-i mezkûru mütecevviz etmiştir deyû def'iyile mukabele eyleyecek mezbûr Ali Bey'den def'i mezkûrunu mübeyyinesini taleb olundukta udulü müsliminden Seyyid Osman bin Seyyid Ahmed ve Mustafa Bey bin Ebubekir Bey nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' tarihi mezkûrda mezbûr El-Hac Yusuf ve dükkanı mezkûru mezbûr Ali Bey'e bey'ü teslim ve kabz-ü semen eylediği meclisde mezbûre Cennet hazırân olub bizim huzurumuzda bülüğünü ma'rife olub dükkanı mezkûrda alaka ve medhalim yoktur deyû ikrâr ve tâyini mülk bey-i mezkûru tecviz ettiresiz biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şeraitil kabul şehâdetleri makbule

olmağını mezbûre cennet büyüce muârazadan men-i berle mâvak'a kayıtladı fi evâil-i zilkâde sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Musavver Efendi bin Ali, Mehmed Efendi bin Hamza Efendi, Mehmed Çelebi bin Şeyh Mevlevi, Seyyid Mehmed Çelebi bin Seyyid Yusuf, Seyyid Abdulah Çelebi bin Gözü Kızıl

Sayfa 85 / Belge 250

Belge Özeti: Boyacı mahallesinde El-Hac Şaban bin Receb'in, Ömer bin Ali'deki 260 kuruş borcunu istemesi

Medine-i Ayıntâb'da Boyacı mahallesinde sâkin işbu rafîü'l-kitab El-Hac Şaban bin Receb nâm kimesne mahfil-i kazada Ömer bin Ali nâm kimesne muhızır üzerine dâva ve takrir-i kelâm idüb mezbûr Ömer zimmetinde müşterâ ve makbuz buğday semeninden iki yüz altmış kuruş hakkım vardır talep ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûr Ömer cevâbında fi'l hakika müddeâ mezbûr El-Hac Şaban'ın buğdayı bahanesinden zimmetinde iki yüz altmış kuruş hakkı vardır deyû ikrâr ve lâkin meblağ-ı mezbûrdan yetmiş iki kuruşunu kendi âhir diyârda iken zevcesine edâ ettim ve elli dört kuruşunu dahi kendine edâ ettim ve on kuruşunu dahi Seyyid Hamza nâm kimesneye havâle tarikı ile edâ eyledim zimmetimde ancak yüz yirmi üç kuruş bâkî kaldı dedikte ğıbbe'l inkâr mezbûr Ömer'den müddeâsını mübeyyine beyini talep olundukta ikâmeti beyyineden izhârı acz idüb istihlâk edecek fi'l vâki' meblağ-ı mezbûr iki yüz altmış kuruştan yetmiş iki kuruşu zevcesi yedinden ve elli dört kuruşu kendi ve on kuruşu mezbûr Seyyid Hamza'dan havâleden makbuzu olmadığına mezbûr El-Hac Şaban'a yemin teklif olundukta ol dahi ala vakfi'l mes-ul halefin billahi'l Aliyyil azim etmeğini meblağ-ı mezbûr iki yüz altmış kuruşu müddeâ mezbûr El-Hac Şaban'a edâya mezbûr Ömer'e tenbihi berle mâvak'a kayıtladı fi evâsıt-ı zilkâde sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Mustafa bin Ali, Ali bin Abdullah, Ahmed bin Ramazan, Mehmed bin Mehmed

Sayfa 85 / Belge 251

Belge Özeti: Bostancı mahallesinde vefât eden Pirli bin Ebubekir'in oğlu Ebubekir ve kızı Elif'e babalarından kalan mallar için Musa bin İbrahim vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da Bostancı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Pirli bin Ebubekir'in sulb-i sağır oğlu Ebubekir ve sağire kızı Elif'e babaları müteveffâ-yı mezbûrdan ers-i şer'i ile intikâl eden mallarını zabt ve tesviye ümurlarına bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla kabl-eş-şürûdan işbu rafiü'l-kitâb Musa bin İbrahim nam kimesne vesâyet uhdesinden gelmeye kadir olmağın sağırânı mezbûran üzerlerine vâsî' nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesâyeti merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya taahhüt ve iltizâm etmeğini sağırânı mezbûranın nafaka ve kisveye ihtiyaçları olmağla vâsî' mezbûr talebiyle yüz otuz üç akçe bir kuruş hesabı üzere sağırânı mezbûranın her birine yevmi üçer nafaka ve kisve beha farz ve takdir olunub vakt-i zarurette isti'zâne veledi'z-zafer rucu'a vâsî mezbûre izin verilmeğini mâvak'a kayıtlandı fi 16 zilkâde sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ömer Ağa Muhsinzâde, El-Hac Mehmed bin Ali, İbrahim ..., Hac Ali bin Osman

Sayfa 85 / Belge 252

Belge Özeti: Kozanlı mahallesinde vefât eden Abdurrahman bin İsmail'in kızı Cemile'ye kız karındaşı Ümmü Gülsüm vâsî tâyin edilmiştir

Mahalle-i Kozanlı'da fevt olan Abdurrahman bin İsmail'in sulb-i sağire kızı Cemile'ye ... kız karındaşı Ümmü Gülsüm vâsî nasb olduğu kabulü kayıtlandı fi evâsıt-ı zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ahmed bin Çoban, Osman bin Abdullah, Mustafa bin Ali

Sayfa 85 / Belge 249

Belge Özeti: Şarkıyan mahallesinde vefât eden Emine binti El-Hac Ebubekir'in kızı Fatıma'ya babası vâsî tâyin edilmiştir

Şarkıyan'da fevt Emine binti El-Hac Ebubekir'in sulb-i sağire kızı Fatıma'ya babası vâsî nasb olduğu kabulü kayıtlandı fi evâil-i zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Ebubekir bin Halil, Mehmed Çelebi bin Tanrıverdi, Molla Mustafa bin Ali, Mehmed bin Hacı Osman

Sayfa 86 / Belge 254

Belge Özeti: Ehl-i Cefa mahallesinde Fatıma binti Cafer, sağ memesine 8 kurşun sıkılarak öldürülmüş ve katiller bulunamamıştır

Medine-i Ehl-i Cefa mahallesinde sâkine Fatıma binti Cafer nâm Hatun mahfil-i kazada mahalle-i mezbûre ahâlisinden ashâbı heze'l-kitab Dede bin Mehmed ve El-Hac Veli ibni El-Hac Hasan ve Veled bin Musa ve Mehmed bin Halil ve ... nam mahalle ahâlisinden El-Hac Ahmed bin Cuma ve karındaşı Mustafa ve Ahmed bin Ali ve Mehmed bin Cafer nam kimesneler vesayirleri muhızırlarında ikrar ve takrir-i kelâm idüb sadriye sağire kızım Dursun târih-i kitâb günü vakt-i zuhurda mahalle-i mezbûre ile medine-i mezbûre mekabiri beyninde vâki' tarik-i âmm üzerine olan ... kendi canibi meşgul iken ibna-i sebilden bir kimesne tevfiik ile gelüb zikr olunan ... alub hata-i sağire-i mezbûrenin sağ memesi üzerinden sekiz mevzine kurşun saçması düşüp sağire mezbûre evvel hinde fevt olmağla savb-ı şürûdan üzerine keşşâf varub keşfü tahrir eyledikte katili ma'lûm olmayub el hâletü hezihi zikr olunan Ehl-i Cefa mahallesiyile ve Zincirli Kuyu mahallesi ahâlilerini sağir-i mezbûrenin dem ve diyeti mukadderâtından zimmetlerini ibrâ ve iskât ettim ahal-i mezbûrun ile kat'an dava ve nizâ'im ve alaka ve medhalim yoktur savb-ı şürûdan yedlerine hüccet-i şer'iyye verilsin dedikte mâ hüve'l vâki' ğibbe't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâlis aşera min zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Kamil Bey bin Ahmed, İbrahim bin Osman, Hacı Berekat bin Muhittin, Meramü'd-derda bin Kalender, Hasan Bekir bin Mehmed, Mehmed Efendi bin İmam Cami Şeyh, Seyyid Hüdaverdi bin Ahmed, Seyyid Mustafa bin Seyyid Ahmed Çelebi, Molla Mehmed bin Molla Halil, Ebudderda bin Arap, İshak bin Hac Mustafa, İşci Ahmed bin Ramazan

Sayfa 86 / Belge 255

Belge Özeti: Cevizlice mahallesinde Ümmetullah bin Ali kılıç, taş ve değnek kullanarak Mehmed bin Ömer'i darp etmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Cevizlice nam karye sekkânından Mehmed bin Ömer nam ... mahfil-i kazada işbu rafiü'l-kitâb Ümmetullah bin Ali nâm kimesne muhızırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb târih-i kitâbdan beş gün mukaddem gece ile karye-i merkûmede çay kenârında beş nefer kimesne aleti harble üzerime hücum idüb sağ ayağımın topuk üzerinden kılıç ile darb ve mecruh ve taş ve deynek ile sâir a'zayı harb ve ... etmeğle mezbûr Abdullah ... idüb ahz ve kabz ettirmiştım hâlâ müddeayı isbâta kadir olmayub dava-yı merkûmeden fariğ olub mezbûr Abdullah'ın zimmeti ibrâ ve iskât ettim min ba'di cerhi mezkûre mütellika dava ve nizam yoktur dedikte mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâlis aşera min zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Ahmed bin Musli, Mehmed bin Mustafa, Mustafa bin Ali, Osman Beşir Muhzırbaşı

Sayfa 86 / Belge 256

Belge Özeti: Ammu mahallesinde vefât eden Mehmed bin El-Hac Mustafa'nın zevcesi Fatıma binti Ebudderda'nın 50 kuruş mehir hakkını ölen kocasının terekesinden talep etmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin El-Hac Mustafa'nın zevce-i metrûkesi baisetü heze'l-kitab Fatıma binti Ebudderdâ nam Hatun'un babası ve tarafından hususâtü'l beyân vekilleri sabitu'l vükelâsı olan mezbûr Ebudderdâ mahfil-i kazâda müteveffâ-yı merkûmun vâlidesi ve terekesine vaziatü'l yed olan Hatice binti Abdullah nâm Hatun muhızırında bi'l vekâle üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mezbûre Fatıma mezbûr Mehmed'e elli kuruş mehr-i müeccel üzerine akd-i nikâh olunub cümlesi zimmetinde iken mezbûr Mehmed fevt olmağla hâlâ vâlidesi mezbûre Hatice tereke-i vâkfiyesinden mehr-i mezkûr ile hisse-i ersiyesini teallül eder şer'an el verilmesi matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûre Hatice cevâbında miktar-ı mezkûr mehri muaccel ve müeccel ile mezbûre Fatıma oğlu müteveffâ-yı mezbûrun ... olduğunu inkâr edecek vekili mezbûr Ebudderdâ'dan müddeâsını mübeyyine beyyini talep olundukta udul-ü ricâlden Hasan bin Ömer ve Mustafa bin Mehmed nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' mezbûre Fatıma bizim huzurumuzda elli kuruş mehri muaccel ve elli kuruş mehr-i müeccel ile müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'e akdi nikah olundu biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet

dahi ederiz deyiş her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şeraitil kabul şehâdetleri makbule olmağını mezbûre Fatıma meclis-i şürûda vech şer'i üzere tahlis olunduktan sonra

Sayfa 87 / Belge 256'nın devamı

Muaccel ve müeccel 100 kuruş mehri ile tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan hisse-i ersiyesini edâya mezbûre Hatice'ye tenbihi berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıt-ı zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Abdullah bin Tanrıverdi, Osman Çelebi Muhzırbaşı, El-Hac Mehmed bin Mustafa, Mustafa bin Ali

Sayfa 87 / Belge 257

Belge Özeti: İbn-i Şeker mahallesinde vefât eden müteveli Molla Abdülbâkî yerine El-Hac Mustafa bin Şaban'ın müteveli tâyin edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Şeker mahallesinin hane-i avârızına vâkıf olan nükudun mütevellisi olan Molla Abdülbâkî fevt olub nükudu merkûmeye bir müteveli lâzım ve mühim olmağını mahalli mezbûre sekkanından bi ğarzı şikak mütesellimlerine mahalle-i mezbûrede sâkin işbu rafiü'l-kitab El-Hac Mustafa bin Şaban nam kimesne tevellüyet uhdesinde mahallelele kadir ... müstakim olduğunu ihbardan sonra hâkimi kitab hüsnü meab hazretleri mezbûr Mustafa nükudu mezbûr üzerine müteveli nasb ve tâyin eyledikte ol dahi tevellüyeti merkûmeyi makbul ve hizmeti lâzımesini edâya taahhüd ve iltizâm etmeğini mâvak'a kayıt fi evâsıt-ı zilkâde sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Hasan bin Hac Ahmed, Mehmed bin Şaban, Ramazan bin Hac Mehmed, El-Hac Mehmed bin Yusuf

Sayfa 87 / Belge 258

Belge Özeti: Sengi Hoşkadem mahallesinde Mehmed bin Ebubekir'in Ehl-i Cefa mahallesindeki mülkünü satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Sengi Hoşkadem mahallesinde sâkin Mehmed bin Ebubekir nâm kimesne mahfil-i kazada işbu rafiü'l kitab El-Hac Mehmed bin Osman nâm kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm Ehl-i Cefa mahallesinde vâki' bir tarafı Mustafa nâm kimesne mülkü ve bir tarafı diğeri Mustafa mülkü ve bir tarafı

Yusuf nâm kimesne mülkü ve bir tarafı ... nâm kimesne mülkü ile mahdud ve menzilin sülüs hissesi babam merkûm Ebubekir'den ersen intikâl idüb ben sağır iken vâlidem sâkine nâm Hatun mezbûr El-Hac Mehmed'in babası merkûm Osman Fuzulen bey' etmeğle hisse-i şer'iyyemi talep ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûr El-Hac Mehmed cevabında fi'l vâki' müddeâ mezbûr Mehmed bundan akdem menzili mezbûrun sülüs hissesini vechi muharrer üzere benden talep ve dava eylediğinde beynimiz muslühun müslimün tevassut idüb an inkar dava-yı merkûmeden üç kuruş üzerine mezbûr Mehmed'i sulh eylediklerinden ol dahi sulhü mezbûru kabul ve bedel-i sulhü teaddül ahz menzili şer'i davasından zimmetini ibrâ ve iskât etmiştir dedikte mezbûr El-Hac Mehmed'den müddeâsını mübeyyine beyyin-i talep olundukta udul-ü müsliminden El-Hac Ömer bin El-Hac Mehmed ve El-Hac Mehmed bin Ali nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' bundan akdem müddeâ mezbûr Mehmed menzil-i mezbûrun sülüs hissesini dava eyledikte beynlerine müslimün ve muslihun tevassut idüb bizim huzurumuzda davayı merkûmeden mezbûr Mehmed an inkâr üç kuruş üzerine sulh eylediklerinde ol dahi sulhu mezbûru kabul ve bedeli sulhü ba'del ahz mezbûr El-Hac Mehmed'in davası merkûmeden zimmetini ibrâ ve iskât etti biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'det-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbule olmağını mezbûr Mehmed muarazadan men'i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıt-ı zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Efendi bin İmam Boyacı, El-Hac Mehmed bin ..., Şeyh Ömer Eş-Şami, Ali bin Abdullah

Sayfa 87 / Belge 259

Belge Özeti: Tarla-yı Atik mahallesinde Halime binti Mehmed kocası Ahmed bin Ebubekir'e 6 kuruş suretiyle resmen ayrılmak istemesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Atik mahallesinde sâkine Halime binti Mehmed nâm Hatun mahfil-i kazada zevç El-Hac işbu rafiü'l-kitab Ahmed bin Ebubekir nâm kimesne muhzırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mezbûr ile beynimizde imtizac olmayub muhalefeye raiyyet olduğumuzda mezbûrun zimmetinde mütekarrir ve ma' kudün aleyh mehr-i müeccelimden bâkî altı kuruş ile nafaka-i iddet ve müennet seknâm üzerine muhalaa-i sahiha-i şer'iyye ile muhalaa olunub her birimiz ahirden

hukuku zevcine müteallik amme-i duavi ve mutalibeden ibra-i zimmet ettik dedikte mezbûr Ahmed dahi mezbûre Halime'yi ikrar-ı meşruhunda tahkik ve tasdik etmeğini mâvak'a bi't-taleb ketbolundu zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed bin İdris, Hasan bin Bayram Hoca, Mehmed bin ..., Ali bin Abdullah

Sayfa 87 / Belge 260

Belge Özeti: Ammu mahallesinde dört akçe nafaka talebi hakkında görülen dava

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesi sâkinelerinden baisetü bi heze'l-kitab ... Hatun tarafından hususatü'l beyân olub ... şer'i üzere vekâleti sâbite olan karındaşı Ali nâm kimesne mahfil-i kazada takrir-i kelâm idüb müvekilem mezbûre ... işbu hazır-ı meclis Mustafa bin Mehmed'in zevcesi olub bundan akdem tatlik eylemekle mezbûr Mustafa'nın firâşından mütevellid Fatıma nam sağıre hâlâ mezbûre-i ... olub nafaka ve kisveye muhtac olmağla savbı şeriat-ı mezbûrdan kadri ma'ruf nafaka ve kisve beha farz ve takrir olunub vakt-i zarurette ... veledi'z-zafer mezbûr Mustafa'ya rücu'a izin taleb ederim dedikte hâkim-i mevki sadr-ı kitab hüsn-ü meâb bin yüz otuz üç akçe bir kuruş olmak üzere sağır-i mezbûreye yevmi dörder akçe nafaka ve kisve behâ farz ve takdir idüb vakt-i zaruret-i isti'zan veledi'z-zafer babası mezbûr Mustafa'ya rücu'a mezbûre ... izin vermeğini mâvak'a kayıtlandı fi evâhir-i zilkâde sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Mustafa bin Halil, Seyyid Mehmed bin Zeynel Abidin, Abdülcélil Çelebi bin İbrahim

Sayfa 88 / Belge 261

Belge Özeti: Hacı karyesinde görülen dava üzerine

Medine-i Ayıntâb'da tâbi' Hacı nâm karye sekkânından ashab-ı heze'l kitab Molla Abdurrahman bin Hüseyin ve Kenan bin Osman ve Mehmed bin Ebudderdâ ve Hasan bin Mehmed ve Ahmed bin Musâ ve Süleyman bin Rasül ve Mehmed bin Halil ve Mustafa bin Mehmed ve Yusuf bin Yakub ve Mustafa bin Ahmed ve El-Hac ... bin Ali ve Mustafa ibni Hasan ve El-Hac Ömer bin Cuma ve Mirşân bin Ahmed ve Ramazan bin Hüseyin ve Mustafa bin Mehmed ve Hac Ömer bin Ahmed ve Yusuf bin Ahmed nâm kimesneler mahfil-i kazada yine karye-i merkûme sekkânından El-

Hac Mehmed bin Hac Mir ve Hac Yusuf bin Yakub ve Mustafa bin Mahmut nam kimesneler muhızrlarında her biri ikrar ve takrir-i kelâm idüb ve tâbi'ri ani'l merâm idüb mezbûrlar birkaç seneden beri karye-i merkûmenin avâriz ... vesayir bana tâyin vâki' oldukta ahirden isti'zân ve mahalline edâya ve ba'dehû cümle ma'arifetle salyâne ve cem'i tahsiliye vesâyir murumuzu tesviyemize vekilimiz olmağla bu ana gelinceye vech-i müzeyyen üzere cümle ümürümüzü tesviye idüb hâlâ mezbûrla ile beynimizde muhâsebe görüp ba'de külli'l hasenât mezbûrun El-Hac Mehmed ve El-Hac Yusuf ve Mustafa bizden karye-i merkûmenin salyânesini kusuru için bir miktar meblağ taleb ve da'â sadedinde olmalarıyla biz dahi hüsn-ü rızâmız ile mezbûrlara la tariki'l Masalaha yirmi kuruş def'ü teslim idüb târih-i kitâba gelince mezbûrların karye-i merkûmede vâki' olan salyâne ve tekâlif-i vesayir ahz ü i'tasına müteallik bizim zimmetimizi ibrâ ve iskât idüb biz dahi vech-i muharrer üzere mezbûrların zimmetini ibrâ ve iskât idüb min ba'di birbirimize dava ve niza'ımız ve alaka ve medhalimiz kalmadı sudur dahi ederse ledel hükkamü'l-kirâm makbule ve mesmu'a olmasın dediklerinden mezbûrun El-Hac Mehmed ve El-Hac Yusuf ve Mustafa dahi ahali-i merkûmenin takriri meşruhunda tahkik ve tasdik etmeğini mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Ali bin Abdülcelil, Seyyid Ali bin El-Hac Ahmed, Abdullah bin El-Hac Mehmed, Muharrem bin El-Hac Receb, Ali bin Abdullah, El-Hac Halil bin Ebubekir, Seyyid Mehmed bin Hac İbrahim

Sayfa 88 / Belge 262

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinde vefât eden Yusuf bin Yakub'un zevcesi Fatıma binti Ebubekir'in ölen kocasının terekesinden 50 kuruş mehir hakkını talep etmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Yusuf bin Yakub verâseti zevce-i metrûkesi Fatıma binti Ebubekir ile li ebeveyn kız karındaşı Emine ve ibni Ömer İbrahim bin Abdülkadir'e münhasıra olduğu şer'an zahir ve müteayyin olduktan sonra mezbûrân İbrahim ve Emine mahfil-i kazada işbu baisetü'l-kitâb mezbûre Fatıma muhızrında bi'l verâse ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mezbûre Fatıma'nın müverrisimiz müteveffâ-yı merkûm Yusuf zimmetinde mütekarrir ve ma' kudün aleyh olan elli kuruşun mehr-i müeccelin müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden edâya savb-ı şürûdan tenbih olunmağla mahal-i mezbûrede

vâki' bir tarafı Hüseyin nâm kimesne mülkü ve üç tarafı tarik-i âmm ile mahdûd bir fevkâni ve bir tahtani beyt ve bir oda ve bir matbah ve bi'ru mâ ... müştemil menzilin nısf-ı şayi-i müteveffâ-yı merkûm Yusuf'un mülkü olmağla nısf-ı mezkûru mezbûre Fatıma'ya yetmiş beş kuruşa bey'ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim eyledikten sonra semeni mezkûrun elli kuruşunu mezbûre Fatıma'nın elli kuruş mehr-i müecceline takas idüb bâkî kalan yirmiş beş kuruşun on bir buçuk kuruşunu dahi müteveffâ-yı merkûmdan isâbet eden hisse-i ersiyesine takas idüb on üç buçuk kuruşunu dahi yed'inden ahz ve kabz ettik ba'del-yevm mahdûd-ü mezkûrun nısf-ı şayi'i mezbûre Fatıma'nın mülkü müşterâsıdır kat'an alaka ve medhalimiz yoktur ... mutasarrıf olsun dediklerinde ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ahmed bin Mehmed, Ahmed bin Hac Mehmed, Molla Ebubekir bin Ali, Ebubekir Ağa bin Mehmed, Seyyid Mehmed bin Hac İbrahim, Mustafa Ağa bin Ebubekir, Molla Ebubekir İmam, Hac Halil bin İbrahim

Sayfa 88 / Belge 263

Belge Özeti: Bostancı mahallesinde vefât eden Fatıma ibnetü El-Hac Ömer'in kızı Emine'ye dayısı Seyyid Kasım bin Seyyid Ramazan vâsî tâyin edilmiştir

Bostancı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Fatıma ibnetü El-Hac Ömer'in sadriye sağır kızı Emine'ye vâlidesi müteveffıye-i mezbûreden intikâl eden malını zabt ve tasviye ümûruna bir vâsî lâzım olmağla savb-ı şürûdan sağire-i mezbûrenin dayısı Seyyid Kasım bin Seyyid Ramazan sağiri mezbûre üzerine vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesâyeti merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesin edâya taahhüt etmeğini mâvak'a kayıtlandı

Fi evâir-i zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Ali Çelebi ... zâde, El-Hac Ali Çelebi Kalezâde, El-Hac Osman Çelebi bin Abdullah Efendi, El-Hac Ömer bin Hac Mehmed, veğayrühüm

Sayfa 89 / Belge 264

Belge Özeti: Kilis'te El-Hac Ömer'in emanet bıraktığı malları hakkında

Kaza-yı Kilis'e tâbi Cumda sâkin El-Hac Ömer nâm kimesne tarafından zikri âti davaya vekil olub Hasan bin Ahmed ve Halil bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sabite olan Mustafa bin Ömer nâm kimesne mahfil-i kazada medine-i Ayıntâb'da ... mahallesi sekkânında Mehmed bin Hamza nâm kimesne muhızırında bi'l vekâle üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mezbûr Mehmed târih-i kitâbdan bir sene mukaddem müvekkilem El-Hac Ömer'in mülkü olan bir ... ahir mahalle gidip zikr olunan ati müvekkileme i'sâl ve teslim etmeğle talep ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûr Mehmed cevâbında fi'l hakîka müvekkili merkûm Hac Ömer'in tarihi mezkûrda zikr olunan atına binip ahir mahalle gitmiştim hâlâ yedimde mevcuttur deyû tav'an ikrâr ve i'tiraf etmeğini alâ mûcebi i'tiraf zikr olunan âti vekili mezbûre Teslime mezbûr Mehmed'e tenbihi berle mâ vak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Ebubekir bin Ali, Ömer bin Hac Ebubekir, El-Hac Balı bin Cuma, Bektaş bin Ali

Sayfa 89 / Belge 265

Belge Özeti: Kayser mahallesinde Zühre'nin 25 kuruş mehr-i müeccel hakkını aldığına dair

Medine-i Ayıntâb'da Kayser mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Hatice binti El-Hac Yusuf'un verâseti zevc-i metrukü Mehmed'i Hasan nâm kimesne ile ... kız karındaşı Emine nâm sağireye münhasır olduğu şer'an zâhir ve müteayyin olduktan sonra sağır-i mezbûrenin vâlidesi ve kable şuru'dan mensube vâsî olan Zühre binti Hasan nâm Hatun mahfil-i kazada işbu rafiâtü'l-kitab mezbûr Mehmed muhızırında bi'l vesâya ikrâr ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûre Hatice muhallefâtının nısf-ı sağire-i mezbûre Emine'ye ve nısf-ı ahiri zevci mezbûr Mehmed'e isâbet etmeğini mezbûre Hatice mezbûr Mehmed zimmetinde mütekarrir olan yirmi beş kuruş mehr-i müecceli ile sağır muhallefâtından nısf-ı ersiyesini sağire-i mezbûre için vesâyete mezbûr Mehmed yed'inden tamâmen ahz ve kabz idüb muteveffât-ı merkûme Hatice'nin cemi'i muhallefâtından hisse-i ersiyesi davasından mezbûr Mehmed'in zimmeti ibrâ ve iskât ettim dedikte mezbûr Mehmed dahi vâsî mezbûre Zühre'yi ikrârı meşrûhunda tasdîk ve tahkik etmeğini mâ vak'a kayıtlandı

Fi evâhir-i zilkâde-i şerife sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Ömer bin Osman, Arslan bin Ali, Ebubekir bin Yakub, Mehmed bin Cuma, Seyyid İbrahim bin Mehmed, Ahmed bin Ebudderda

Sayfa 89 / Belge 266

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde vefât eden Arap Ali bin Abdullah'ın oğlu Mehmed'e vâsî tâyin edilen Hüseyin ibni Ali'nin, Mehmed'in müşterek mülkünü yirmi kuruşa Musa'ya satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Arap Ali bin Abdullah'ın sulb-i sağır oğlu Mehmed'in kabl-eş-şürûdan mensube vâsî olan Hüseyin ibni Ali nâm kimesne sağiri mezbûre vesâyete ve kezâ asâlete mahfil-i kazada işbu rafiü'l-kitab Musa bin Ali nâm kimesne muhızırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezbûre vâki' bir tarafı Mehmed ve bir tarafı Hasan ve bir tarafı Molla Veli nâm kimesneler mülkleri ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdüd menzil-i sağiri mezbûrun babası müteveffâ-yı merkûm Arap Ali ile meşa'ı müşterek mülkümüz olub hâlâ mezbûr Ali fevt olub nısf hissesi oğlu sağır-i mezbûr Mehmed'e intikâl idüb sağır-i mezbûrun nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâcı olub zikr olunan nısf hisseye menzilden gayri menkulâtı olmadığı mahal-i mezbûre sekkânından Ali bin Ali ve Ali bin Mehmed ve Molla Cafer bin Abdullah haber vermeğini sonra bi'l izni'ş şer'î menzili mezbûrun tamamını kıymeti âdilesi olmak üzere mezbûr Musa'ya yirmi kuruşa bata bey'ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim eyledikten sonra semeni olan yirmi kuruştan on kuruşunu sağır-i mezbûrun nısf hissesi için vesayete ahz ve kabz ve on kuruşunu benim nısf hissem için ben ahz ve kabz ettim ba'del-yevm mahdüd-ü mezkûru merkûm Musa'nın mülkü müşterâsıdır ke ni'me yeşa-i ... mutasarrıf olsun dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'î mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Abdullah bin Tanrıverdi, Ahmed bin Ramazan, Osman bin Hasan, Hasan Sirac, Mahmud bin Şaban

Sayfa 89 / Belge 267

Belge Özeti: Kozanlı mahallesinde vefât eden Ebubekir bin Mehmed'in oğlu Ebubekir'e validesi Âişe'nin vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kozanlı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ebubekir bin Mehmed sulb-i sağır oğlu Ebubekir'e kabl-eş-şürûdan vâlidisi Âişe binti Yusuf arzı nısf ol dahi kabulü kayıtlandı

Fi evâhir-i zilkâde sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed bin ..., Molla Mutad El-İmam, Şeyh İmam Ömer bin İsmail, Ahmed bin Ramazan

Sayfa 90 / Belge 268

Belge Özeti: Sengihoşkadem mahallesi sakinlerinden Murad, kendisini darp ettiklerini söyleyerek Seyyid Hüseyin, Bektaş ve Yıldız'dan şikayetçi olmaktadır

Medine- Ayıntâb'da Sengi Hoşkadem mahallesi sekkânından Murat ve ... zimmi mahfil-i kazada mahalle-i mezbûrdan Seyyid Hüseyin bin Seyyid Hasan ve Bektaş bin Bektaş nâm kimesneler muhızrlarında üzerlerine dava ve takrir-i kelâm idüb târih-i kitâbdan bir gün mukaddem mezbûran Seyyid Hüseyin ve Bektaş ğayibi ani'l meclis Yıldız nâm ... mahalli mezbûrede vâki' menzilin kapısına gelüb beni menzilimden kapıya çıkarub taş ve deynek ile darb ve başımı beş mevziden mecruh etmeleriyle mezbûrlar ile mürâfa'a-i şer'i olub müddeâ-yı isbâta havâle olunmak el-haletü hezihi husus-u mezbûre şahitlerim vardır davam mezbûrun Seyyid Hüseyin ve Bektaş ve Yıldız da der ahâli mahalle-i mezbûre ve gayriye cerhi mezbûre müteallika dava ve niza'im ve alaka ve medhalim yoktur dedikte mâ hüve'l-vâki' ğıbbe't-taleb ketbolundu fi 27 min zilkâde sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Mustafa Bekir bin Abdülğaffar, ... bin Süleyman, Seyyid Ahmed bin Mehmed Çavuş, Ömer bin Abdülğaffar Bey

Sayfa 90 / Belge 269

Belge Özeti: Ammu mahallesinde Emine'ye 25 akçe nafaka verilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkine işbu rafiü'l kitab ... bin Mehmed nâm Hatun zevci mutlak Mehmed bin Hac Kürd muhızrında takrir-i kelâm idüb zevcim mezbûr Mehmed'in firâşından mütevellid Emine nâm sağire ... olub nafaka ve kisve behâ taleb ederim dedikte yüz otuz üç akçe bir kuruş olmak üzere sağireye yirmi beş akçe garz ve takdir idüb isti'zân veledi'z-zafer babası mezbûr Mehmed'e

rücu'a mezbûre Emine izn-i berle ketbolundu fi'l yevmi's sabi' ve'l ışrin min zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mustafa bin Ali, Ahmed bin Ramazan, Ali bin Abdullah, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 90 / Belge 270

Belge Özeti: Bostancı mahallesinde vefât eden El-Hac Hasan'ın borçlarının terekesinden ödenmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Bostancı mahallesinde sâkin bais-i heze'l-kitab El-Hac Ömer El-Hac Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'i hazır lâzımü't-tevkide müddet-i mezbûre ... mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Hasan bin Mehmed'in eytâmı üzerine kable şuru'dan mensub vâsîleri olan Seyyid Ömer Çelebi bin Durmuş nâm kimesne mühründe üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb tüccar emti'asına müşterâ ve ... semeninden müteveffâ mezbûr zimmetinde iki yüz otuz kuruşum olub kable'l istifâ fevt olmağla sual olunub terekesinde edâya vâsî mezbûre tenbih olunması matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual ve akibü'l inkâr müddeâ mezbûr El-Hac Ömer'den müddeâsını mübeyyine beyyin-i taleb olundukta udul-ü ricâlden El-Hac Ömer bin Hasan ve El-Hac Mustafa bin Şaban nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l hakika müddeâ mezbûr El-Hac Ömer'in zikr olunan tellihare semeninden müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde iki yüz otuz kuruş hakkı olub alât-ı zimmetinde ... biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri edâ-i şehâdeti şer'iyeye eylediklerinde ba'de riâyet-i şeraiti'l kabul şehâdetleri makbule olmağı meblağ-ı mezkûrdan küllen ve bazan eşya ahz ve kabz olmayub ve taraf-ı şer'iyeden bir tarikıyla müteveffâ-yı mezbûrun zimmetini ibrâ ve iskât etmediğine müddeâ mezbûra yemin teklif olundukta ol dahi alâ vakfi'l mes'ul halefün billahi'l aliyyi'l azîm etmeğini meblağ-ı mezbûr iki yüz otuz kuruşu tereke müteveffâ-yı mezbûrdan edâya vâsî mezbûre tenbih-i berle mâvak'a kayıtlandı fi evâhir-i zilkâde sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed Beşir bin Kaye, El-Hac Ömer Baharzade, El-Hac Mustafa Muacir, Osman Çelebi Muhzırbaşı

Sayfa 90 / Belge 271

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinde görülen vakıf davası

Medine-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesinin hâne avârız vakfı olan nükudun mütevellisi Balı bin nâm kimesne mahfil-i kazada mahalli mezbûrede sâkin iken fevt olan Ebubekir bin İsâ'nın eytam-ı sığârı vâsîleri olan vâlideleri İmhâni binti Hüseyin nâm Hatun muhzırında bi't-tevellüyet üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb vakf-ı mezbûrdan müteveffâ-yı merkûm Ebubekir zimmetinde altı kuruş olub kable'l ahz fevt olmağla terekesinden talep ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte ğıbbe'l inkâr müteveli mezbûrdan müddeâsını mübeyyine beyyin-i talep olundukta udul-ü müslüminden Mehmed bin Bayram ve Mehmed bin Mustafa nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' meclis-i mezbûrenin vakfı nukudundan müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde altı kuruş vardır biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'det-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbule olduktan sonra meblağ-ı mezbûrdan küllen ve bazan ahz-ü istifa ve ahire havale itmeyüb taraf-ı şer'iyyeden bir tarıkla müteveffâ-yı mezbûrun zimmetini ibrâ ve iskât etmediğine müteveli mezbûr bâli tahlif olundukta sonra vâsî mezbûre İmhâni meclisi ahirde müteveli mezbûr müvâcehesinde bi'l vesâye ikrâr ve takrir-i kelâm idüb medine-i mezbûreye tâbi' cebrin mezra'asında vâki' bir tarafı Şaban ve bir tarafı Mustafa ve bir tarafı Molla Ahmed oğlu nâm kimesneler ve bir taraf-ı İmhâni nâm Hatun mülkü ile mahdûd dört yüz bin kıt'a bağdan gayri müteveffâ-yı mezbûrun menkulâtı olmamağla bağ-ı mezkûrdan yüz otuz üç bin müteveli mezbûre altı kuruşa bey'ü teslim ol dahi iştirâ ve kabûl ve teslim eyledikten sonra semeni olan elli kuruş müteveffâ-yı merkûmun vakf-ı mezbûre olan altı kuruş deynine takas idüb ol dahi ... ve kabul eyledi dedikte ğıbbe't tasdiki's şer'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Sadık bin Ahmed, Mehmed bin Faris, Mehmed bin Mustafa, Osman Beşir Muhzırbaşı

Sayfa 91 / Belge 272

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinde görülen vakıf davası

Medine-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesinde vâki' Ebubekir Bey cami-i şerifinin evkâfi mütevellisi olan işbu rafiatü'l-kitab Hüseyin bin Ali nâm kimesne mahfil-i

kazada mahalli mezbûrede sâkin iken fevt olan Ebubekir bin İsa'nın eytam-ı sığârının vâlideleri ve kabl-eş-şürûdan mensube vâsîleri olan İmhâni binti Hüseyin nâm kimesne muhzırında bi't-tevellüyet üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb evkâf-ı merkûmeden müteveffâ-yı merkûm Ebubekir zimmetinde on iki kuruş olub kable'l ahz vel istifâ fevt olmağla terekesinden taleb ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte gıbbe'l inkâr müddeâ mezbûr ... müddeâsını mübeyyine beyyin-i taleb olundukta udul-ü müsliminden El-Hac Ömer Sıdka ve El-Hac Osman bin nazır nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' evkâf-ı merkûmeden müteveffâ-yı merkûm Ebubekir zimmetinde on iki kuruş olub fevt mahalline deyin zimmetinde deyni olduğuna şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri edâ-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'det-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbule olduktan sonra mütevelliyeti mezbûr hılâf-ı şer'î ile tahlif olunub meblağ-ı mezbûr on iki kuruş müteveffâ-yı merkûmun terekesinden müteveli mezbûre edâya tenbihden sonra vâsî mezbûre imhâni meclis-i ahirde müteveli mezbûr Hüseyin muhzırında bi'l vesâye ikrâr ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûmun medine-i mezbûreye tâbi' cebrin mezra'asında vâki' bir tarafı Molla Ahmed oğlu ve bir tarafı Şaban ve bir tarafı İmhâni Hatun ve bir tarafı Mustafa mülkleri ile mahdûd dört yüz bin bağdan gayri bey' olunub deyni mezbûr ifâ olunmak maktûlâtı olmağla mahdûd-ü mezkûrdan iki yüz altmış yedi bin ifrâz idüb ba'del müzâyede kıymet-i âdilesi olmak üzere müteveli mezbûre on iki kuruşa bey'ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr-u müteveffâ-yı merkûmun evkâf-ı merkûmeye olan on iki kuruş deynine takas eyledim dedikte müteveli merkûm Hüseyin dahi vâsî mezbûreyi ikrâr-ı meşruhunda tasdik ve tahkik etmeğini mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i zilkâde-i şerife ve sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Sadık bin Ahmed, Mehmed bin Farsi, Mehmed bin Mustafa, Osman bin Muhzırbaşı

Sayfa 91 / Belge 273

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinde vefât eden Ebubekir bin İsa'nın oğlu Ebubekir ve kızı İmhâni'ye valideleri İmhâni binti Hüseyin'in vâsî tayin edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ebubekir bin İsâ'nın sulb-i sağır oğlu Ebubekir ve sulbiye sağire kızı İmhâniye babası müteveffâ-yı mezbûrdan ersen intikâl eden mallarını zabt ve tesviye-i ümurlarına bir vâsî lâzım ve mühim olmağla sağıranı mezbûrânın vâlideleri işbu rafiâtü İmhâni binti Hüseyin nâm Hatun sağırân-ı mezbûrân üzerlerine vâsî nasb ol dahi kabulü kayıtlandı fi evâhiri zilkâ'de sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Sadık bin Ahmed, Mehmed bin Farsi, Mehmed bin Mustafa, Osman bin Muhzırbaşı

Sayfa 91 / Belge 274

Belge Özeti: Nurvana karyesinden Hatice binti Ebubekir'in mülkünü 30 kuruşa satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'a tâbi' Nurvana nâm karyede sâkine Hatice binti Ebubekir nâm Hatun mahfil-i kazada işbu sahibü'l-kitâb El-Hac Hüseyin bin Hüseyin ve El-Hac Mehmed bin Sübhânverdi nâm kimesneler muhzırında üzerlerine dava ve takrir-i kelâm idüb târih-i kitâbdan üç sene mukaddem karye-i mezbûre kurbunda ... nâm mezra'a kurbunda vâki' bir tarafı Musâ nâm kimesne bağ ve bir tarafı Hatice nâm Hatun bağı ve bir tarafı vadi ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdüd bir kıta beş bin bin mülk bağımın selesân hisse-i şayi'ası üç yüz otuz iki bin olmak üzere mezbûrlara otuz kuruşa bey'ü teslim meblağ-ı mezbûrdan yirmi altı kuruş iki sülüsünü yedlerinden ahz ve kabz idüb bâkî üç kuruş ... sülüsüm kalmıştı badehu mezbûrlar yüz otuz iki senelerinde bir sülüs hissemden hâsıl olan o zimmi dahi ahz ve kabz etmeleriyle sual olunub meblağ-ı bâkî üç kuruş bir sülüs ile seneteyni mezkûreteynde kabz ettikleri üzümün mezbûrlardan şer'an el verilmesi matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûrat ... El-Hac Hüseyin ve Mehmed cevâplarında mahdüd-ü mezkûrun selesânından ... mezkûru zimmi mezbûre Hatice'den yirmi altı kuruş iki sülüs iştirâ ve vaz'u semen ettikten sonra mezbûrenin sülüs hisse-i şayi'asından sene-i evvelden zimmetimizde hâlâ bir kuruşluk yaş üzüm kalub kuru üzüm hissesini mezbûr iki senesinde vâki' olan yaş ve kuru üzümünden hissesini dahi tarafımdan kabza vekil eylediği zevci Hamza nâm kimesneye tamamen edâ ve teslim ettik zimmetimizde bir sene kalmamıştır deyû def'iyle mukâbele etmeleriyle mezbûre Hatice'den ziyâde semeni mübeyyine beyyin-i talep olundukta ityân-ı beyyineden atharı acz ile istihlâf edecek ba'del istihlâf ve't tahlif mezbûre Hatice zikr olunan

hisselerini kabza tarafından zevc-i mezbûr Hamza'yı ... olmağını mezbûrân El-Hac Hüseyin ve El-Hac Mehmed'den tenbih taleb olundukta ibnân-ı beyyineye istimhâl etmeleriyle ... şer 'i olup mâ vak'a bi't-taleb kayıtları fi evâhir-i zilka'de sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Osman bin Mehmed, Mustafa bin Ali, Ali bin Abdullah

Sayfa 91 / Belge 275

Belge Özeti: İbn-i Şeker mahallesinde vefât eden El-Hac Abdullah bin El-Hac Ahmed'in oğlu Mehmed'e akrabalarından Hüseyin Ahmed vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Şeker mahallesinde fevt olan El-Hac Abdullah bin El-Hac Ahmed'in sülbi sağır oğlu Mehmed'e akrabalarından Hüseyin Ahmed vâsî nasb ol dahi kabulü kayıtları

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Ömer bin İsmail, Osman Beşir bin Mehmed Beşir, Abdullah bin Ali

Sayfa 92 / Belge 276

Belge Özeti: Sam karyesinden Meryem binti Mustafa, Ali bin Mehmed'in kendisini zorla تنها bir yere götürüp bekaretini bozduğunu söyleyerek Ali'den şikayetçi olmuştur

Medine-i Ayıntâba tâbi' Sam nâm karye-i sâkinelerinden Meryem binti Mustafa nâm Hatun meclis-i şer 'i hazır lâzımü't tevki'de yine karye-i mezbûre sekkânından rafi-i heze'l-kitab Ali bin Mehmed nâm kimesne müvâcehesinde üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb târih-i kitâbdan bir ay mukaddem mezbûr Ali ... ile karye-i mezbûrda beni tenhâ mekâna çekip cebren ve kerhen benimle fili zinâyâ mübâşeret ve bekâretimi izâle etmiştir sual olunub müceb-i şer 'isi icrâ olunması matlubumdur dedikte mezbûr Ali istimdât olundukta husus-u mezbûru bi'l külliye mükesser olmağını mezbûre Meryem'den takrir-i meşruhunu mübeyyine beyyini taleb olundukta ityân-ı beyyineden âciz ve kâsire olub istihlâk etmeğini müddeâ aleyh mezbûr Ali'ye bu maddede şer'an yemin lâzım gelmediği inde'l fukahâi'l izâm müttetekun aleyh olub ve inde'l imamü'l a'zâm ve himamü'l efhâm müdde'ıye-i mezbûre Meryem'e dahi haddi şer 'i lâzım olmadığı kütüb-ü mu'teberede Musarrah

olmağını mezbûre Meryem'i büyüce davadan men'i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i zilkâ'de-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Cafer bin Ebubekir Çelebi, El-Hac Ebubekir bin Cuma, Molla Osman bin Ebubekir, Abdurrahman bin Ebubekir, Hasan bin Abdülgaftar

Sayfa 92 / Belge 277

Belge Özeti: Sazgın karyesinden Gülef binti Ahmed'in intihar edip ölmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'a tâbi' Sazgın nâm karyede sâkine iken bundan akdem fevt olan Gülef binti Ahmed nâm Hatun'un zevci metrukü El-Hac Mustafa bin Receb ve Sadrı kebir oğulları Mehmed ve Ali nâm kimesneler meclis-i şer 'i hazır lâzımü't tevki'de karye-i mezbure sekkânından ashab-ı heze'l-kitâb Ahmed bin Mehmed ve El-Hac Mustafa bin Ahmed nâm kimesneler muhızrlarında her biri ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb târih-i kitâbdan altı gün mukaddem müverrisemiz mezbûre Gülef Hatun ... mübtelâ olmağla şirreti harâretten bitab olduğu halde sınıf ile kendini menzil damından aşağı tarh idüb marazı mezbûrdan gayri cesedinde güruh ve curûhdan kat'an bir nesne zâhir olmayub birkaç gün sahibi firaş olmayı ... fevt olmuştur el halet-ü hezihi karye-i mezbûre ahâlisinden ve gayriden bir fert ile vechen mine'l vücuh dava ve niza'ımız yoktur lâkin ashabı i'raz ilkâsıyla ehl-i örf tarafından ahali mezbûr vesayir ... rencide olunmamak üzere kable şeriat-ı mutahhereden yed'lerine hüccet-i şer'iyye i'tâ olunub dediklerinden sonra hali minvâli muharrer üzere olduğu dahi ... ihbâr etmeleriyle ma hüve'l vâki' ğıbbe't-taleb kayıtlandı fi selhi zilka'de sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Abdülgani El-İmam, El-Hac Ahmed bin Şaban, El-Hac Halil bin Ali, El-Hac Mustafa muvazzaf

Sayfa 92 / Belge 278

Belge Özeti: İbn-i Şeker mahallesinde vefât eden El-Hac Abdullah bin El-Hac Ahmed'in vâsîleri tarafından Ammu mahallesindeki mülkünün satılması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Şeker mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Abdullah bin El-Hac Ahmed'in sulb-i sağır oğlu Mehmed kable şuru'dan

mensub vâsî olan işbu rafiâtü'l-kitab Hüseyin bin El-Hac Ahmed nâm kimesne mahfil-i kazada El-Hac Hasan bin nam kimesne muhızırında bi'l vesâyete üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb sağır-i mezbûr malından mezbûr El-Hac Hasan zimmetinde bi tarikî'l garz iki yüz kırk iki kuruş olup meblağ-ı mezbûrdan Ammu mahallesinde vâki' bir tarafı Kadızâde ve bir tarafı Mehmed Efendi ve bir tarafı Ahmed nâm kimesneler mülkleri ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdûd ve mülk-ü menziline seksen kuruşa ve on dört miskâl bir altın ... yirmi kuruşa muâkade-i şer'iyye ile bize def'ü teslim idüb bâkî kalan yüz kırk kuruşunu vesâyete talep ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual El-Hac Hasan cevâbında fi'l hakîka sağır-i mezbûre cihet-i merkûmeden iki yüz kırk iki kuruş deynim olup seksen kuruşuna menzili mezbûr ve yirmi kuruşuna zikr olunan altın ... muâkade-i şer'iyye ile mezbûr Hüseyin'e vesâyeti hasebiyle def'ü teslim idüb ol dahi kabz u teslim eyledikten sonra zimmetimde yüz kırk iki kuruşu bâkî kaldı deyû ikrâr ve i'tiraf etmeğini ala mûcebi itiraf meblağ-ı bâkî yüz kırk iki kuruşu vâsî mezbûre edâya merkûm El-Hac Hasana men'i berle mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evahir-i zilka'de sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Şeyh Ömer Şami, Mustafa bin Ali, Ali bin Abdullah, Ahmed bin Ramazan

Sayfa 92 / Belge 279

Belge Özeti: Şahme karyesinde vefât eden Ali bin Musa'nın oğlu Musa ve kızları Fatıma ve Meryem'e valideleri Elif binti Ali vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâba tâbi' Şahme nâm karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan Ali bin Musa'nın sulb-i sağır oğlu Musa ve sağıre kızları Fatıma ve Meryem'e babaları müteveffâ-yı mezbûrdan ersen intikâl eden mallarını zabt ve tesviye ümurları bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla kable şer 'i şeriften vâlideleri rafiâtü'l-kitab Elif binti Ali nâm Hatun üzerlerine vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesâyeti merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesi edâya taahhüd ve iltizâm etmeyi mâvak'a kayıtlandı fi evail-i zi'lhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed bin Musli, Es-Seyyid Mustafa bin Nasi, El-Hac Mehmed bin Ahmed, Ramazan bin Ebubekir

Sayfa 93 / Belge 280

Belge Özeti: Sengi Nakkaş mahallesinden Abdülkadir bin El-Hac Şaban'ın mülkünü 12 kuruşa sattığına dair

Fil asıl mahmiye-i Halebü'ş şehbâ sekkânından olub hâlâ medine-i Ayıntâb'da Sengi Nakkaş mahallesinde sâkin Abdülkâdir bin El-Hac Şaban nâm kimesne meclis-i şer 'i hatır lâzımü't-tevkide canib-i sâhibi heze'l-kitâb Hacic bin nâm kimesne muhızırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mahmiye-i mezbûre muhallâtından ... mahallesinde vâki' bir tarafı Abdülkâdir ve bir tarafı Mehmed nâm kimesneler mülkleri ve bir tarafı tarik-ı hâs ve bir taraf-ı tarik-i âmm ile mahdüd menzil ve müştemilatından on buçuk kırat hisse-i şayi'ası benim mülkü mahzım olmağla hâlâ zikir olunan hisse-i şayi'amı mezbûr Hacic bey-i bâtı sahih-i şer'î ile on iki kuruşa bey' idüb ol dahi iştirâ ve kabul eylediğinden sonra semeni merkûm on iki kuruşu yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz idüb mahallinde kabza-i taslid ettim min ba'di müşterâsıdır ... mutasarrıf olsun dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer 'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâlis min zilhicce-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Arslan bin El-Hac Abdülğani El-Halebi, Hasbi bin El-Hac Rıza El-Halebi, Said bin Abdülâzım El-Halebi, Süleyman bin El-Hac Mehmed

Sayfa 93 / Belge 281

Belge Özeti: Kozanlı mahallesinde vefât eden Şakire binti El-Hac Mehmed'in oğlu Kasım'a yevmi yedi akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kozanlı mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Şâkire binti El-Hac Mehmed nâm Hatunun muhalledâtından ers-i şer 'i ile sulb-i sağır oğlu Kasım'a intikâl eden malını hıfz-u tesviye-i umuruna bir vâsî nasb ve tâyin olunmak vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesâyeti merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesini edâya müteahhide olduktan sonra sağiri merkûmun nafaka ve kisveye ihtiyacı olmağla yüz otuz üç akçe bir kuruş râyiç olduğu üzere nafaka ve kisvesi için küllü yevmin yedi akçe farz ve takdir olunub vakti zarurette isti'zâne ve ... sağır-i mezbûrun malından rucu'a mezbûre Fatıma Hatun rucu'a izin verilmeğini mâvak'a kayıtlandı fi ğurre-i şevval sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Ebubekir bin Mustafa, Hüseyin Sirac, Ali Kaya bin Süleyman Bekir

Sayfa 93 / Belge 282

Belge Özeti: Gerciğin karyesinde Âişe binti Ali'nin kaybolan malının bulunması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Gerciğin nam karyede sâkine Âişe binti Ali nâm Hatunun vâlidesi tarafından husasatü'l beyân vekili sabiü'l vekâleti olan Müslime binti Ömer nâm Hatun yine karye-i mezbûre sekkânından baisü'l kitâb Seyyid Ebubekir bin Seyyid Mustafa nâm kimesneyi meclis-i şer'a isfâr ve muvâcehesine üzerine dava ve takrir-i kelâm târih-i kitâb mâh-ı ramazan-ı şerifinde kızım müvekkile-i mezbûrenin menzilinden kendi malı iki tarafı ... resim kuşağı zayi' olmağla tefahhus idüb bundan akdem mezbûr Seyyid Ebubekir zikr olunan kuşağı ben ahir mevzide buldum deyû mezbûreye teslim etmişti hususu mezbûr Seyyid Ebubekir'den sual ve keyfiyet-i hali ba'del istihbâr hüccet-i şer'iyeye olunması matlubumdur dedikte mezbûr Seyyid Ebubekir istindâk olunub cevabında fi'l vâki' mezbûre Âişe'nin zikr olunan kuşağını karye-i mezbûre ... bulup kendine teslim ettim dedikte mezbûr Seyyid Ebubekir'in mezkûr kuşağı bulup mezbûreye teslim etmesiyle şer'an kendine bir şey lâzım gelmediğinden gayri karye-i mezbûre ahalisinden hizar-ı meclis-i şerif olan Molla Hasan bin El-Hac Mehmed ve Mustafa bin İbrahim ve İbrahim bin El-Hac Mustafa ve Seyyid Mehmed bin Seyyid Veli nâm kimesnelerden istihbâr olundukta mezbûr Seyyid Ebubekir kendi haline meşgul olub bu ana gelince bir ferd zarar ve takdisi zahir olmayub her hal mezbûrdan râzı vesayirlerimiz deyû her biri hüsn-ü malından haber vermeleriyle mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evahil-i zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Fahru's sâdât Seyyid Usulüddin en-Nakib, El-Hac Eyyub Çadırcı, Seyyid Ebubekir Çelebi Çavuş, Es-Seyyid Ahmed Çavuş

Sayfa 93 / Belge 283

Belge Özeti: İbn-i Şeker mahallesinde vefât eden El-Hac Hasan bin Durmuş'un oğlu Ebubekir'e yevmi altı akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Şeker mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Hasan bin Durmuş'un sulb-i sağır oğlu Ebubekir'in vâlidesi rafiâtü'l heze'l-kitab Emine binti Ali nâm Hatun mahfil-i kazâda takrir-i kelâm idüb sağır-i mezbûr hicri hizâda olub nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâcı olmağla kable şuru'dan miktaru'l kifâye nafaka ve kisve behâ takdîr olunub bana isti'zâneye izni taleb ederim dedikte hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb ve hüsn-ü meâb hazretleri dahi yüz otuz iki akçe bir

kuruş olmak üzere sağiri mezbûrun nafaka ve kisve behâsı için yevmi altışar akçe fazr ve takdir idüb vakt-i zarurette isti'zâne ... sağir-i mezbûrun malından rucu'a mezbûre Emine'ye izin virilmek mâvak'a kayıtlandı fi ğurre-i zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Eş-Şeyh Ömer bin İsmail, El-Hac Mustafa bin Mehmed, El-Hac Mehmed bin Mustafa, Ahmed bin Ramazan, Ali bin Abdullah

Sayfa 94 / Belge 284

Medine-i Ayıntâba tâbi' Gerciğin nâm karyede sâkine baisetü heze'l-kitâba Âişe binti Ali nâm Hatunun vâlidesi ve tarafından hususu ... zikre vekili sabitü'l vekâlesi olan Müslime binti Ömer nâm Hatun yine karye-i mezbûre sekkânından Seyyid Ebubekir bin Seyyid Mustafa nâm kimesne meclis-i şer 'i şerife ihzâr ve müvâcehesinde bi'l vekâle takrir-i kelâm idüb târih-i kitâb mah-ı ramazan-ı şerifinde kızım müvekkile-i mezbûre menzilinden kendi malı iki tarafı beşer ... kuşağı ben âhir mahalde buldum deyû mezbûreye teslim etmişti merkûm Seyyid Ebubekir'den sual olunub mûcebi icrâ olunmasını matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûr kuşakta hali minvâli muharrer üzere olmuştur deyû ikrâr ve i'tiraf idüb husus-u mezbûrda bir vecihle mersume Âişe Hatun'a ... arız olacak yine bir sene lâzım gelmediğinden gayr-i karye-i mezbûre ahâlisinden hazırdan bi'l meclis olan Molla Hasan bin El-Hac Mehmed ve Mustafa bin İbrahim ve İbrahim bin El-Hac Mustafa ve Seyyid Mehmed bin Seyyid Veli nam kimesnelerden vesâyirlerden istihbâr olundukta mezbûre Âişe Hatun afife ve mesture olub dibânet ve iffet ile meşhure ve ma'rufedir deyû her biri hüsn-ü hâlinden haber vermeleriyle mâ hüve'l vâki' ğıbbe't-taleb ketbolundu

Şuhûdü'l-Hâl: Fahru's sadât Seyyid Usuliddin en Nakib, Eş-Şeyh Ömer eş-Şami, El-Hac Eyyub Mekkari, Seyyid Ahmed Çavuş, Seyyid Ebubekir Çavuş

Sayfa 94 / Belge 285

Belge Özeti: Şarkıyan mahallesinde vefât eden Emine binti Hac Ebubekir'in kızı Fatıma'ya yevmi beş akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Şarkıyan mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Emine binti Hac Ebubekir'in sadriye sağire kızı Fatıma'ya vâlidesi müteveffat-ı mezbûreden ersen intikâl eden malını zabt ve tesviye-i ümüruna bir vâsî lâzım ve mühim olmağla kable şuru'dan sağire mezbûrenin cediti işbu rafiu'l-kitâb El-Hac

Ahmed nâm sağıre mezbûre üzerine vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesi edâya taahhüd ve iltizâm etmeyi vâsî mezbûr talebiyle yüz otuz iki akçe kuruş üzerine sağır-i mezbûre yevmi beş akçe nafaka ve kisve beha takdiri vakt-i zarûrette isti'zâne veledi'z-zafer sağır-i mezbûrun malından rucu'a mezbûr El-Hac Ebubekir'e izin virilmek mâvak'a kayıtlandı 21 zi'hicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Süleyman Ağa Bayraktarzâde, Molla Mehmed El-İmam, Ebubekir bin Mustafa, Ahmed bin Ali

Sayfa 94 / Belge 286

Belge Özeti: Cevizlice mahallesinde Zühre binti Himmet'in oğluna yevmi dört akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Cevizlice mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan mevcut ... sulb-i sağır oğlu Mehmed'in vâlidesi ... şuru'dan mensube vâsîsi olan Zühre binti Himmet nâm Hatun meclis-i şer 'i hazır lâzımü't tevki'de takrir-i kelâm ve tâbi'ri ani'l merâm idüb oğlum sağır-i mezbûrun nafaka ve kisveye ihtiyâcı olmağla savb-ı şurudan miktaru'l kifâye nafaka ve kisve behâ farz ve takdir olunub ve bana isti'zâneye izin talep ederim dedikte hâkimi mevki' kitâbı ... ve hüsnü meâb dahi yüz otuz üç akçe bir kuruşa râyiç olduğu üzere sağır-i merkûmun nafaka ve kisve behası için yevmi dört akçe arz ve takrir idüb vakt-i zarurette isti'zâne ve ... baide sağır-i mezbûr Mehmed'in malı mevrüsünden rucu'a mezbûre ... izin verilmeği mâvak'a kayıtlandı fi 8 zi'hicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Osman bin Mehmed, İsmail bin Ali, Bektaş bin Hasan

Sayfa 94 / Belge 287

Belge Özeti: Kızılca Mescid mahallesinde vefât eden El-Hac Ahmed bin Cuma'nın oğlu Mustafa'ya anne baba bir kız kardeşi Leyla vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da Kızılca Mescid mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Ahmed bin Cuma'nın sulbü oğlu olub ... Mustafa ile kaybolan Mustafa nâm kimesneye müteveffây-ı mezbûrdan ersen intikâl eden hisse-i müverrisemiz zabt ve rabt ... vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağını ğayib-i mezbûrun liebeveyn kız karındaşı rafiatü'l heze'l-kitab Leyla binti nâm Hatun kable şeriat-ı

merğûbeden rağib-i merkûmun malını zabt ve rabta kayyimi vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi kabul ve merâsimini edâya taahhüd ve iltizâm etmeği mâvak'a kayıtlandı fi evahili zi'lhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Ebubekir El-İmam, Cuma bin Bektaş, Kaleli Mustafa Veli, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 94 / Belge 288

Belge Özeti: Kızılca Mesid mahallesinde vefât eden Seyyid Ahmed bin Cuma'nın zevcesi Fatıma binti Osman 15 kuruş mehir hakkını ölen kocasının terekesinden talep etmekte

Medine-i Ayıntâb'da Kızılca Mescid mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Seyyid Ahmed bin Cuma'nın zevce-i metrûkesi sahibetü heze'l-kitâb Fatıma binti Osman nâm Hatun mahfil-i kazâda müteveffâ-yı mezbûrun kızı eşyasına vaziatü'l yed olan Leyla nâm Hatun muhızırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb zevcim müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde mütekarrir ve ma' kudün aleyh on beş kuruş mehr-i müeccelimi terekesinden talep ederim sual olunub şer'an elverilmesi matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual ve akibü'l inkâr mezbûre Fatıma'dan müddeâsını mübeyyine beyyin-i talep olundukta udul-ü ricâlden El-Hac Ali bin Ömer ve Ebubekir Hasan nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l hakika ... mezbûrenin zevci müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde ma' kudün aleyh on beş kuruş mehr-i müecceli olduğuna şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri edâ-i şehâdeti şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri makbule olub meblağ-ı merkûmdan küllen ve bazan istifâ ve ahz ve kabz veya hibe itmeyüb taraf-ı şer'iyeden bir tarikla müteveffâ-yı mezbûrun zimmetin ibrâ ve iskât etmediğine mezbûre Fatıma tahlif olunduktan sonra meblağ-ı merkûm on beş kuruş tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan edâya mezbûre Leyla'ya ba'de't tenbih mezbûre Leyla dahi meclis-i mezkûrda mezbûre Fatıma müvacehe takrir ve dava idüb medine-i mezbûre ... nâm mahalde vâki' bir tarafı İbrahim ve bir tarafı Neccâr Ahmed bağları ve bir tarafı Osman nam kimesne tarlası ve bir tarafı tarik-i salık ile mahdüd yüz yirmi bin bağ mukaddemâ mezbûre Fatıma benden on kuruşa iştirâ idüb yedi kuruşun kendi malından edâ eyledikten sonra babam müteveffâ-yı mezbûrdan üç kuruş isti'zân idüb kable'l istifâ fevt olub mezbûrenin zimmetinde kalmağla meblağ-ı merkûmdan hissemi talep ederim sual olunub şer'an el verilmesi matlubumdur dedikte ğıbbe's-

sual mezbûre Fatıma cevabında bir kuruşunu ikrâr ve iki kuruşu ... olmağını mezbûre olmağını mezbûre Leyla'dan müddeâsını mübeyyine beyyin-i taleb

Sayfa 95 / Belge 288'in devamı

İtyân-ı beyyineden âciz olub istihlâf edecek ba'del istihlâf merkûmdan bir kuruşuna takas tenbih-i berle mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evâhil-i zi'lhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Ebubekir El-İmam, Eş-Şeyh Ömer bin İsmail, Ahmed bin Ramazan, Ali bin Abdullah

Sayfa 95 / Belge 289

Belge Özeti: Kozanlı mahallesinde vefât eden Mehmed bin Ebubekir'in oğlu Ebubekir için yevmi beş akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kozanlı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Ebubekir'in sulb-i sağır oğlu Ebubekir'in vâlidesi ve kable şuru'dan mensube vâsî olan rafiâtü'l heze'l-kitâb Âişe binti Yusuf nâm Hatun meclis-i şer'î şerif lâzımü't teşrifte takrir-i kelâm idüb sağır-i mezbûrun nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâç olmağla kable şeriat-ı merğûbeden kadri ma'rûf nafaka ve kisve behâ farz ve takrîr olunub bana isti'zâneye izin taleb ederim dedikte hâkim-i mevki' kitâbı ... hüsn-ü meâb dahi sağiri mezbûrun nafaka ve kisve behâsı için külle yevmin beş akçe farz ve takrir idüb vakt-i zarurette isti'zâne ve infâkta ba'de sağiri mezbûrun malından rucu'a mezbûre Abde Hatuna izin vermeğini mâvak'a kayıtlandı fi 6 zi'lhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ramazan, Murad Ağa Tuğralızâde, Mehmed bin El-Hac Abdullah, Halil bin Bektaş, Hac Hasan bin Hasan

Sayfa 95 / Belge 290

Belge Özeti: Kozanlı mahallesinde vefât eden Ebubekir bin Mehmed'in oğlu Ebubekir'in ihtiyaçları için mallarının bir kısmının Osman bin Hasan'a yirmi kuruşa satılması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kozanlı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ebubekir bin Mehmed'in sulb-i sağır oğlu Ebubekir'in vâlidesi ve kable şuru'dan mensube vâsî olan Abde ibnetü Yusuf nâm Hatun mahfil-i kazada işbu rafiâtü'l-kitâb

Osman bin Hasan nâm kimesne muhzırında bi'l vesâye ikrâr ve takrir-i kelâm idüb vâsî mezbûr hicri hizağda olub nafaka ve kisveye ihtiyacı olmağla karye-i tahtanide vâki' bir tarafı mezbûr Osman mülkü ve bir tarafı Molla Mehmed mülkü ve bir tarafı tarik-i âmm ile ve bir tarafı arzı âliye ile mahdüd beş yüz bin yer kıt'a bağından gayr-i menkulâtı olmayub mehdüd-ü mezkûr sağır-i mezbûrun zarûreti nafakası için bi izni şer 'i müzâyede olunub ... mukatta'a olduktan sonra mezbûr Osman üzerinde yirmi kuruşta karar idüb ziyâde ile tâlib ve râğıbı olmamağını mezbûr Osman yirmi kuruşa bey'ü teslim ol dahi iştirâ ve kabûl ve teslim eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yirmi kuruşu yed'inden tamamen ahz ve kabz eyledim ba'del-yevm bağ-ı mezkûr mezbûr Osman'ın mülkü müşterâsıdır kenime yeşa-i ... mutasarrıf olsun dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'î mâvak'a kayıtlandı fi evâili zi'lhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ramazan, Es-sabikun

Sayfa 95 / Belge 291

Belge Özeti: Zicirli Kuyu mahallesinde görülen dava hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Zincirli Kuyu mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Veli bin Osman'ın hasr üzerini olub ibni ammi olan Musa bin Osman nâm kimesne mahfil-i kazada müteveffâ-yı mezbûrun ammitesi sahibetü heze'l-kitâb Hatice binti Molla Veli nam Hatun muhzırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr ammim oğlu Veli'nin muhallelâtına mezbûre Hatice vaziatü'l yed olmağla muhallelâtı mezbûre-i merkûmeden talep ve dava etmekte beynimizde müâzeat-ı kesire vâki' olmuş iken beynimiz muslihun ve müslimün tevassut idüb dava-yı mezbûre beni bin kuruşun üzerine sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ü mezbûru kabul ve bedeli sulh olan beş kuruşu merkûme Hatice yedinden bi't-tamam ahz ve kabz eyleyip müteveffâ-yı merkûm ammim oğlu Veli'nin muhallelâtı olan eşyaya müteallık davadan mezbûre Hatice'nin zimmetini ibra-i âmm ile ibrâ ve iskât eyledim dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'î mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâili zilhicce-i şerife sene selâse ve mie ve lef

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Hamza bin Ali, Ebubekir bin Hasan, Mehmed bin Hasan, Molla Osman bin müezzin

Sayfa 95 / Belge 292

Belge Özeti: Hüseyin bin Ahmed'in kızı Cemile'ye validesi Rahime binti Ebubekir'in vâsî tâyin edilmesi hakkında

Karye-i müverrivane de sâkin iken fevt olan Hüseyin bin Ahmed'in sulbiye sağire kızı Cemile'ye tesviye-i ümuru için vâlidesi Rahime binti Ebubekir savb-ı şurudan vâsî nasb olundukta vesâyeti merkûme-i mezbûre dahi kabul etmeğini mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıtı zilhicce-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Osman bin Hacı Ali, Hac Mehmed bin Durak, Ali bin Veli, Mehmed bin Osman

Sayfa 96 / Belge 293

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde Osman Efendi, Sarut mezrasında vefât eden El-Hac Osman'ın terekesinden borcunu istemekte

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesi sekkânından işbu rafiâtü'l-kitab Osman Efendi ibni Halil Efendi mahfil-i kazda medine-i mezbûreye tâbi' Sarut mezrası sekkânından iken bundan akdem fevt olan El-Hac Osman bin El-Hac Mehmed'in eytâmı sığârına kable şuru'dan mensub vâsî olan Abdullah bin Şaban nâm kimesne muhızırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûm El-Hac Osman zimmetinde târih-i kitâb senesi şevvali'l mükerra gürresine müccel ciheti ... şer 'i den otuz beş kil buğday hattım olub kable'l ahz fevt olmağla terekesinden talep ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte ğıbbe'l inkâr müddeâ mezbûr Osman Efendi'den müddeâsını mübeyyine beyyini talep olundukta udul-ü müsliminden olub mahalli mezbûrede sâkin Mehmed Efendi ibni Molla Mustafa ve Molla Hüseyin bin Molla Ömer nâm kimesneler li eclî'ş-şehâde meclis-i şer' a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' müddeâ mezbûr Osman Efendi'nin müteveffâ-yı merkûm zimmetinde tarih-i mezkûre müccilen ... şer'iden otuz beş kile buğday hakkı olub vefâtı mahalline gelince üzerindedir biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyeti şeraiti'l kabul şehâdetleri makbule olduktan sonra zikr olunan otuz beş kile buğdaydan küllen ve bazen ahz ü istifâ ve âhire havâle itmeyüb taraf-ı şer'iyyeden bir tarikla müteveffâ-yı mezbûrun zimmetini ibrâ ve iskât etmediğine mezbûr Osman Efendi'ye yemin teklif olundukta ol dahi ala vakfi'l mes'ul halefün billahi'l aliyi'l azîm etmeğini zikr olunan otuz beş kile buğday müteveffâ-yı mezbûrun muhalledâtından mezbûr Osman

Efendi'ye edâya vâsî mezbûre tenbihi berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâili zilhicce-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Halim Çelebi Bahtzâde, Molla Abdullah bin Tanrıverdi, El-Hac Ali bin Hüseyin, El-Hac Mehmed bin El-Hac Fazıl

Sayfa 96 / Belge 294

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde Mustafa Çelebi'nin, Keret karyesinde vefât eden Osman Bin El-Hac Mehmed'in terekesinden borcunun tahsilini istemesi

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkin bâis-i heze'l-kitâb ... bin Mustafa Çelebi mahfil-i kazada medine-i Ayıntâb'a tâbi' Keret mevrâsı nâm karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan Osman bin El-Hac Mehmed'in sulb-i sağır oğlu Mehmed'in kable şuru'dan mensub vâsî olan Abdullah bin Şaban nâm kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde ciheti dini şer'iden yüz beşer kuruş ve rub' hakkım olub kable'l istifâ fevt olmağla sual olunub tereke-i vâfiyesinden şer'an edâya tenbih olunması matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual ve akibü'l inkâr müddeâ mezbûr Halid Çelebi'den müddeâsını mübeyyine beyyin-i taleb olundukta udul-ü ricâlden El-Hac Mehmed bin El-Hac Fâzıl ve Molla Abdullah bin Tanrıverdi nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l hakika müddeâ mezbûr Halid Çelebi'nin müteveffâ-yı mezbûr El-Hac Osman zimmetinde cihet-i mezbûreden yüz bir kuruşun bir rub' hakkı olub hâlâ bâkîdir biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyeti şeraiti'l kabûl şehâdetleri makbule olmağını meblağ-ı merkûmdan küllen ve bazen istifâ ve ahz ve kabz veya hibe veya âhire havâle itmeyüb tarafı şer'iyyeden bir tarikla müteveffâ-yı mezbûrun zimmetini ibrâ ve iskât etmediğine mezbûr Halid Çelebi'ye yemin teklif olundukta ol dahi ala vakfi'l mes'ul halefün billahi'l aliyi'l ala etmeğini meblağ-ı merkûm yüz kuruşun ve bir rub' tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan edâya vâsî mezbûre tenbihi berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıt-ı zilhicce-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Osman Efendi bin Halil Efendi, Mehmed Çelebi bin Mustafa Çelebi, El-Hac Ali bin Hüseyin, Osman Beşir Muhzırbaşı

Sayfa 97 / Belge 295

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde El-Hac Ali'nin Sarut karyesinde vefât eden El-Hac Osman'dan alacağı olduğunu söylemesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkin işbu rafiâtü'l-kitâb El-Hac Ali bin Hüseyin nâm kimesne mahfil-i kazada medine-i mezbûre tâbi' Sarut mezra'ası nâm karyede sâkin iken fevt olan El-Hac Osman bin El-Hac Mehmed'in sulb-i sağır oğlu Mehmed'in tesviye-i ümuruna kable şuru'dan mensub vâsî olan Abdullah bin Şaban nâm kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde ciheti hakkı şer'iden elli üç esedî kuruşum olub kable'l edâ fevt olmağla sual olunub şer'an terekesinden el virilmek matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual ve akibü'l inkar müddeâ mezbûrdan müddeâsını mübeyyine beyyin-i taleb olundukta udul-ü müsliminden El-Hac Mehmed bin El-Hac Fazıl ve Molla Abdullah bin Tanrıverdi nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l hakîka müddeâ mezbûrun müteveffâ-yı mezbûr El-Hac Osman zimmetinde bâkî elli üç esedî kuruş hakkı vardır biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyu her biri eda-i şehâdeti şer'iyeye eylediklerinde ba'de riâyet-i şeraiti'l kabul şehâdetleri makbule olduktan sonra meblağ-ı merkûmdan küllen ve bazen istifâ ve ahz ve kabz veya hibe veya âhire havâle itmeyüb vücuhu şer'iyeden bir vecihle müteveffâ-yı mezbûrun zimmetini îrâd ve iskât etmediğine mezbûr El-Hac Ali'ye yemin teklif olundukta ol dahi ala vakfi's sual halefün billahil aliyyi'l alâ etmeğini meblağ-ı merkûm elli üç kuruşu tereke-i müteveffâ-yı merkûmdan edâ-ya vâsî mezbûre edâ-ya bâde't tenbih mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıt-ı zilhicce-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Osman Efendi bin Halil Efendi, Halid Çelebi bin Mustafa Çelebi, Osman Çelebi bin Mehmed Ağa, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 97 / Belge 296

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinden El-Hac Ebubekir'in Burç karyesinden Allahverdi bin Ömer'den 36 kuruş alacağını talep etmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesi sekkânından El-Hac Ebubekir bin Ahmed nâm kimesne mahfil-i kazada medine-i mezbûreye tâbi' Burç nâm karye sekkânından işbu rafiü'l-kitâb Allahverdi bin Ömer nâm kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mezbûrun zimmetinde deyni şer'iden otuz altı kuruş hakkım olub

târih-i kitâbdan yedi sene mukaddem meblağ-ı mezbûru her bir kuruşun bir buçuk kil buğdaya ecli ma'lûm ile akdi selimi şer'î idüb bu ana gelince edasına teallül etmeğle taleb ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûr Allahverdi cevabında müddeâ mezbûr El-Hac Ebubekir'in bende ol miktar hakkı olub kendine tamamen edâ ve teslim etmişim hatta yirmi iki kil hınta dahi ziyâde ahz ettikten sonra mezbûr El-Hac Ebubekir meblağ-ı merkûm zimmetinde ... bundan akdem benden dava ve niza' etmeğle beynimize muslihun tevassut idüb dava-yı merkûmesinden bizi kil buğday üzerine sulh eylediklerinden mezbûr dahi sulhu mezbûru kabul ve bedeli sulh olan iki kil buğdayı ahz ve kabz ve zikr olunan teslim vesayir i'tâyâ müteallika amme-i duâvî mutala'addan her birimiz ahirin zimmetini ibrâ ve iskat ettik zimmetimde bir senesi kalmamıştır dedikte ğıbbe'l inkâr mezbûr Allahverdi'den müddeâsını mübeyyine beyyin-i taleb olundukta udul-ü müsliminden El-Hac Yusuf bin Mehmed ve Yusuf bin Yusuf ve Ali bin Bey'in nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclisi hazırân olub eserü'l istişhâd fi'l vâki' müddeâ mezbûr El-Hac Ebubekir mezbûr Allahverdi'den vech-i muharrer üzere dava idüb beynlerinde niza' eylediklerinde vâki' olmağla ani'l inkâr mezbûr El-Hac Ebubekir'i dava-yı mezkûreden iki kile buğday üzerine sulh eylediklerinde ol dahi ba'del kabul bedel-i sulh olan iki kil buğdayı yedinden ahz ve kabz idüb bizim huzurumuzda zikr olunan davayı ... vesayir ahz-ü itâyâ müteallika amme-i duâviden mezbûr Allahverdi'nin zimmetini ibrâ ve iskât idüb mezbûr allah verdi dahi mezbûr El-Hac Ebubekir'in zimmetini ibrâ ve iskat etti biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde bâ'det ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbule olmağını mezbûr El-Hac Ebubekir'i muarazadan men-i berle mâvak'a kayıtlandı fi evâil-i zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed Münizâde, Ahmed bin Ramazan, Mustafa bin Ali, Ömer bin Hüseyin, Muhzırbaşı Osman

Sayfa 98 / Belge 297

Belge Özeti: Câbî mahallesinde vefât eden Mehmed bin Bektaş'ın oğulları Ali, Bektaş ve Abdullah'a büyük kız kardeşleri Emine vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da Câbî mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Bektaş'ın sülb-i sağır oğulları Ali ve Bektaş ve Abdullah babaları müteveffâ-yı merkûmdan intikâl eden mallarını zabt ve sığar-ı merkûmenin kebire

kız karındaşları baisetü heze'l-kitâb Emine nâm Hatun üzerlerine vâsî ve nasb tâyinden sonra ol dahi vesâyet-i merkûmede kabul etmeği mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıtı zilhicce-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Hasan Balcı, ... bin Hızır, Ramazan bin Ahmed, Mustafa bin Ali

Sayfa 98 / Belge 298

Belge Özeti: Kızılca Mescid mahallesinden Mirza bin Abdullah'ın, Boyacı pazarındaki bir bab dükkanını Ali Bey'e yirmi beş kuruşa satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kızılca Mescid mahallesi sekkânından Mirza bin Abdullah nâm kimesne mahfil-i kazada işbu rafiâtü'l-kitab Ali Bekir bin Mehmed nâm kimesne muhızırında ikrar ve takrir-i kelâm idüb medine-i mezbûrede Boyacı pazarında vâki' bir tarafı mescid-i şerif vakfi ve bir tarafı ekmeççi dükkanı ve bir tarafı Boyacı cami-i şerifi ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdüd bir bab mülk dükkanını mezbûr Ali Bey'e yirmi beş kuruşa bey-i batı sahihi şer'i ile bey'ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul teslim eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yirmi beş kuruş yed'inden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledim ba'del-yevm dükkanı mezkûr mezbûr Ali Bey'in mülkü müşterâsıdır kenî'me yeşai ... mutasarrıf olsun dedikte ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıt-ı zilhicce-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: İshak Bekir bin Mehmed Beşir, Süleyman Bekir bin Osman Ağa, El-Hac Şaban bin Cuma, El-Hac Mustafa bin Abdullah, Ebubekir bin Hac Mustafa, Bektaş bin Abdullah bin Ali

Sayfa 98 / Belge 299

Belge Özeti: Zincirli Kuyu mahallesinden Fatıma binti Hac Hüseyin'in bir bab dükkanını 35 kuruşa Ali Bey'e satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Zincirli Kuyu kurbunda sâkine Fatıma binti Hac Hüseyin'in karındaşı tarafından bey'i atil beyânı ikrâra vekil olub Ebubekir bin Veli ve Süleyman bin Osman Ağa şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan Ahmed nâm kimesne mahfil-i kazada Ali bin Mahmut nâm kimesne muhızırında bi'l vekâle ikrâr ve takrir-i kelâm idüb arzı kurbunda vâki' bir tarafı Cafer Bey mülkü ve bir tarafı

boyahâne ve bir tarafı tarik-i âmm ve bir tarafı Seyyid Ahmed mülkü ile mahdud bir bab sabancı dükkanı müvekkilem mezbûre Fatıma'nın mülkü olub mezbûr Ali Bey'e otuz kuruşa bey'i batı sahih-i şer'î ile bey'ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr otuz kuruşu mezbûr Ali Bey yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledi ba'del-yevm dükkan-ı mezbûr mezkûr Ali Bey'in mülk-ü müşterâsıdır kenî'me yeşa-i ... mutasarrıf olsun dedikte ğıbbe't tasdiki's şer'î mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıtı zilhicce-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: İshak Bey bin Mehmed Beşir, Süleyman Bey bin Osman Ağa, El-Hac Şaban bin Kara Koca, Abdullah bin Ali, Cuma bin Berrak, El-Hac Mustafa bin Molla Mehmed, Ebubekir Bey bin El-Hac Mustafa

Sayfa 98 / Belge 300

Belge Özeti: Tarla-yı Atik mahallesinde Ömer ve Abdullah ibni El-Hac Cuma'nın dükkanını 170 kuruşa Ali Bey'e satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Atik mahallesinde sâkin Ömer ve Abdullah ibni El-Hac Cuma nâm kimesneler asâlete ve kız karındaşları Cemile ve İmhâni taraflarından bey'i âti'l beyânı ikrâra vekil olub Süleyman Bey ibni Osman ve Yusuf bin Abdullah şehâdetleriyle şer'an vekâleti sabite olan El-Hac Ali bin El-Hac Mehmed nâm kimesne vekâleti mahfil-i kazada işbu rafiâtü'l-kitab Ali Bey ibni Mehmed nam kimesne muhızırında her biri asâlete ve vekâlete ikrâr ve takrir-i kelâm idüb arsa kurbunda vâki' bir tarafı Seyyid Kasım mülkü ve bir tarafı Abdüllatif mülkü ve bir tarafı kadızâde vakfi ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdud bir bab attar dükkanı mülkü ü mevrusumuz olub mezbûr Ali Bey'e yüz yetmiş kuruşa bey'i batı sahihi şer'î ile bey'ü teslim ol dahi iştirâ ve teslim eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz yetmiş kuruştan hisse-i şer'iyye ... her birimiz mezbûr Ali Bey yed'inden bi't-tamam ahz ve kabz eyledik ba'del-yevm dükkan-ı mezkûr mezbûr Ali Bey'in mülkü müşterâsıdır

Sayfa 99 / Belge 300'ün devamı

Kenime yeşai ...mutasarrıf olsun dediklerinde ğıbbe't tasdiki's-şer şer'î mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıtı zilhicce-i şerife sene selâsün ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: İshak Bey bin Mehmed Beşir, El-Hac Şaban bin Mustafa Hoca, Bektaş Bey bin El-Hac Hasan, Süleyman Bey bin Osman Ağa, El-Hac Mustafa bin El-Hac Ali

Sayfa 99 / Belge 301

Belge Özeti: Tarla-yı Atik mahallesinde alacak-verecek davasının görülmesi

Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Atik mahallesinde sakin iken bundan akdem fevt olan sarhoş Veled... nam zimminin verâsetü'l ümmi er karındaşı Mirza ve ibn-i Ömer Manas nam zimmi ve ahireyni ammileri Sergin ve Bagos ve Bedros nam sığare munhasıra olduğu şer'an zahir ve mütehakkik olduktan sonra mezbûr Manas isâle ve mesfurunun kable şuru'dan tesviye-i umurlarına vâsî mensubeleri olan kızıl ve ... nam zimmi mahfil-i kazada mezbûrun isbatına va'iu'l yed olan karındaşı rafiâtü'l heze'l-kitab mezbûr Mirza müvacehesinde her biri asalete ve vesayete ikrar ve takrir-i kelâm idüb mesfûr ... cem'i şerikesi yüz otuz kuruşa baliğ olmağla meblağ-ı merkûm yüz otuz kuruşun min ciheti'l ers-i şer'î otuz kuruşu mezbûr Mirza'nın südüs hissesine isabet idüb bâkî kalan yüz kuruştan ale'l isâl her birimize yirmişer kuruş tâyin olunmağını ben hisse-i ersiyemi aid olan yirmi beş kuruşu mesfur Mirza yed'inden ahz ve kabz idüb zimmetinde bir akçe ve bir habbe kalmamıştır kable şuru'dan yed'ine hüccet-i şer'iyye verilsin dediklerinde ğıbbe't tasdiki'ş şer'î mâvak'a bit't-taleb kütub olundu fi evâsıt-ı zilhicce-i şerife selâsün ve mie ve elf (gayrimüslim şahıs isimleri okunamadı)

Sayfa 99 / Belge 302

Belge Özeti: Kürtünciyân mahallesinden El-Hac Hüseyin'in ceviz tarlasını 80 kuruşa satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kürtünciyân mahallesinde sâkine ibnetü El-Hac Hüseyin nam hatun meclis-i şer'î hazır lâzümü't-tevkide Fatıma binti Molla Ahmed nam hatunun zevci ve ati'l beyan tasdika vekil olub ... şer'î üzere vekâlet-i sâbite olan rafiâtü'l heze'l-kitab Molla İbrahim bin Hüseyin nam kimesne muhzırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb medine-i mezbûreye tâbi' ...nam karyede vaki' bir tarafı Veli nam kimesne mülkü ve bir tarafı zikri beyan ve bir tarafı değirmen... ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdud tahminen bir kil hakkın bezr-i istiab eder bir kıta ...tarlanın nısf-ı şayi-i mülküm olub dahilinde vaki' beş bin kaimü'l usul ceviz eşcaryla hâlâ

müvekkile-i mezbûre Fatıma Hatun seksen kuruşa bey'i bat-ı sahih-i şer'i ile bey'ü teslim idüb ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim eylediğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr seksen kuruş yed'inden nısf-ı şâyi'i ... ceviz eşcarı mezbûre Fatıma Hatun'un mülk-ü müşterasıdır kenî'me yeşai ...mutasarrıf olunsun alaka ve medhalim yoktur dedik de ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-tâleb ketbolundu fi evâsıt-ı zilhicce-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Osman bin Ebubekir, El-Hac Ebudderda bin El-Hac Ahmed, Hüseyin bin Ali Kaye, Mehmed Çelebi bin Hacı Hüseyin, Seyyid Mustafa bin Ali Kaye, Seyyid Mehmed bin ...

Sayfa 99 / Belge 303

Belge Özeti: Kürtünciyân mahallesinde vefât eden El-Hac Mehmed bin Selim'in oğlu İsmail'e babasından kalan mallar için kardeşi Ali vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da Kürtünciyân mahallesinde sâkin iken fevt olan El-Hac Mehmed bin Selim'in sülb-i sağır oğlu İsmail babası müteveffâ-yı mezbûrdan ers-i şer'i ile intikâl iden emvalini zabt ü rabt vesair tesviye-i ümuruna li ebeveyn karındaşı Ali nam kimesneye kable şuru'dan vâsî nasb ve tâyin olundukda ol dahi vesâyeti merkûme-i kabul ve hizmeti lâzimesin eda-yı müteahhid olmadığımı mâvak'a bi't-taleb ketbolundu

Fi evâil-i muharremü'l haram sene erba'ün ve mie v elf

Şuhûdü'l-Hâl: Hacı Mehmed bin Abar, Seyyid Ömer bin Seyyid Halil, Seyyid Hasan bin Seyyid Mehmed, Seyyid Hasan bin Paşa Şaban

Sayfa 100 / Belge 304

Belge Özeti: Kayacık mahallesinden Âişe binti Abdurrahman'ın mülkünü 65 kuruşa satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kayacık mahallesinde sâkine Âişe binti Abdurrahman nâm Hatun mahfil-i kazada işbu baisetü'l ... nâm zimmi muhzırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Yusuf nâm kimesne menzili ve bir tarafı zimmi Manas menzili ve bir tarafı Mirza nâm zimmi menzili ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdüd tahtani ve bir fevkâni tabaka ve bir ... ve bir mağara ve bir matbah

ve bi ru'ma ... müstemil mükü menzilimi mesfur zimmi ... altmış beş kuruşa bey-i batı sahihi şer'i ile bey'ü teslim idüb ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim eylediğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr altmış beş kuruşu yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledim ba'del-yevm mahdûd-ü mezkûr menzili bi cümleti't tevâbi' ve'l levâhık mesfur zimmi ... mülk-ü müşterâsıdır kenî'me yeşa-i ... mutasarrıf olsun dedikte ğıbbe't-tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıtı zilhicce-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Hamid Çelebi bin Mehmed Efendi, Abdurrahman Çelebi Derviş biraderi, Ali Çelebi bin Beşir Verdi, Hac Ramazan Küçük Sipahi, El-Hac Ali bin Zekeriya, El-Hac Ömer bin El-Hac Derviş

Sayfa 100 / Belge 305

Belge Özeti: Akyol mahallesinde vefât eden Halil bin Hasan'ın kızı Fatıma'ya üç akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Akyol mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Halil bin Hasan'ın sulbiye sağıre kızı Fatıma'ya bir vâsî lâzım ve mühim olmağla savbı şeriât-ı merğubeden sağıri mezbûrenin vâlidesi işbu rafiâtü'l kitâb Fatıma binti Hasan nâm Hatun sağıir-i mezbûre üzerine vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesâyeti merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesi edâya taahhüd ve iltizâm eyledikten sonra sağıir-i mezbûre vâlidesi mezbûr Fatıma'nın hicri hisânesinde olub nafaka ve kisveye muhtac olmağla mezbûr Fatıma talebiyle yüz otuz üç akçe bir kuruş olmak üzere sağıri mezbûreye yevmi üçer akçe nafaka ve kisve behâ farz ve takdir olunub vakt-i zarurette istiğzanı veledi'z-zafer rucu'a mezbûre Fatıma'ya izin verilmeğini mâvak'a kayıtlandı fi 17 zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Cerrah Hızır bin Mustafa, Mustafa bin Hızır, Mustafa bin Ahmed, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 100 / Belge 306

Belge Özeti: Ali Neccar mahallesinde Mehmed bin Hüseyin'in Sam karyesinde mülk satın alması

Medine-i Ayıntâb'da Ali Neccâr mahallesinde sâkin Mehmed bin Hüseyin nâm kimesne mahfil-i kazada mahal-i mezbûrede sâkin iken bundan akdem fevt olan

Ahmed bin Hac Ahmed'in vâlidisi sağiri oğlu Mahmud sağire kızı Fatıma'nın kable şuru'dan mensube vâsîleri olan baisetü heze'l-kitâb Hesna binti Mehmed Ali nâm Hatun muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb medine-i mezbûreye tâbi' Sam nâm karyede El-Hac Ahmed nâm kimesne tarlası etrafında vâki' bir dip kayimu'l usul ceviz eşcâr-ı müteveffâ-yı mezbûr Ahmed hali huyutunda bana dört kuruşa bey'i kabz-ı semen eylemişti hâlâ mezbûre Hesna mâni' olmağla sual olunub men olunmasını talep ederim dedikte ğıbbe's-sual ve akibü'l inkâr mezbûr Mehmed'den müddeâsını mübeyyine beyyini talep olundukta ityân-ı beyyineden izhârı acz idüb istihlâf dahi etmeğini bi vech-i muârazadan merkûm Mehmed'in men-i berle mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evâsıtı zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mustafa bin Hasan, Osman bin Muhzırbaşı, Ahmed bin Ramazan, Ebubekir bin Mustafa, El-Hac Mehmed Muhzır

Sayfa 100 / Belge 307

Belge Özeti: Bostancı mahallesinde vefât eden Mehmed bin Bektaş'ın varislerinin mülk satışı hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Bostancı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Bektaş'ın verâseti sulb-i sağir oğulları Bektaş ve Ali ve Abdullah ve kebire kızı Emine'ye münhasıra olduğu şer'an zahir ve mübeyyin olduktan sonra mezbûre Emine asâlete ve sığar-ı merkûmenin kable şuru'dan mensube vâsîleri olmağla vesâyete mahfil-i kazada işbu rafi'ül-kitab Kamil bin El-Hac Ahmed nâm kimesne muhzırında asâlete ve vesâyete üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb medine-i mezbûreye tâbi' ... nâm karyede vâki' bir tarafı ... Ali nâm kimesne mülkü ve bir tarafı verese-i mezbûrenin mülkü ve bir tarafı tarik-i âmm ve bir tarafı arz-ı haliye ile mahdüd iki yüz elli bin bağ babamız müteveffâ-yı merkûmun mülkü olub ersen bize intikâl etmişti hâlâ mezbûr Kamil fuzûlen zabt eder sual olunub kasr-ı yed'ine tenbih olunmak matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûr Kamil cevabında fi'l vâki' bağı mezkûr müteveffâ-yı merkûmun mülkü olub verese-i merkûmeye intikâl eylediğini ikrâr ve lâkin sığar-ı merkûmenin nafaka ve kisveye ihtiyaçları olub bağı mezkûrdan gayri menkulât kıymetinden bir nesnelere olmağla mukaddema vâsîleri olub fevt olan amelleri Ahmed nam kimesne sığarı merkûmenin zarureti nafakaları için ba'de ... bağı mezkûru iki sene mukaddem yedi kuruşa bey-i batı ile bey-ü kabzı semen idüb yedinde olan nafaka hücceti mücebince sığarı merkûmun nafakasına harç ve sarf ve

bir kuruşunu dahi mezbûre Emine'ye hissesi için def-ü teslim etmiştir deyû müddeasını mutabaka hücceti nafaka iraz idüb mazmunu merkûm kamilin takririne muvafık bulunmağını vâsî mezbûre Emine büyüce muarazadan men-i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıtı şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Ahmed bin Ramazan, Muhzırbaşı Osman Beşir, Ebubekir bin Mustafa, Mustafa bin Sofu, Mustafa bin Ali

Sayfa 101 / Belge 308

Belge Özeti: Ehl-i Cefa mahallesinde mülk satışı yapılması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Ehl-i Cefâ mahallesinde sâkin Ömer bin Ali nâm kimesne kendi aâle ve vâlide Şami binti Musli ve kız karındaşları Kaye ve Meryem taraflarından bey-i atil beyân ikrâra vekil olub Ali bin Abdülaziz Mustafa bin Şaban şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olduktan vekâlet ve karındaşı Durmuş mahfil-i kazada işbu rafiâtü'l-kitab El-Hac Şaban bin Receb nâm kimesne muhzırında her biri asâlete ve vekâlete ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mezbûr El-Hac Şaban'ın karındaşım mezbûr Durmuş ile ikimiz zimmetinde buğday semeninden iki yüz altmış kuruş hakkı olub meblağ-ı mezbûrun altmışar kuruşunu kendine bi't defeât ta'dâd idüb bâkî kalan iki yüz kuruşu mukâbelesinde mülk-ü mevrusumuz olub mahal-i mezbûreye vâki' lede'l ahâli ve'l ceyeran malumü'l hudud menzilizimizi yüz otuz kuruşa bey'ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz otuz kuruşu zimmetimizde bâkî kalan iki yüz kuruşunun yüz otuz kuruşuna takas idüb ol dahi ... kabul eyledikten sonra bâkî kalan yetmiş kuruş dahi vech-i şer'î üzere üzerine edâsı lâzım gelen ... idüb biz dahi bâde'l kabul mezbûr El-Hac Şaban ile sâbıkü'z-zikr iki yüz yetmiş kuruşa müteallik vesâyir ahz-ü i'tâyâ müteallika birbirimizde dava ve niza'ımız kalmadı ba'del-yevm menzili mezbûru merkûm El-Hac Şaban'ın mülkü müşterâsıdır alada ve medhalimiz yoktur dediklerinde mezbûr El-Hac Şaban dahi mezbûrân Ömer ve Durmuş'u ikrâr ve meşrularında tasdik ve tahkik idüb sâbıkü'z-zikr iki yüz altmış kuruş davasından mezbûrân Ömer ve Durmuş'un zimmetlerini ibrâ ve iskât ettim mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıtı zilhicce-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Abdurrahman Ağa Dünder, Ömer Beşir Mustahfiz-ı kale, Hüseyin bin İbrahim, Veli bin Ali, Abdullah bin Mehmed, Davud bin Ali, Hüseyin bin El-Hac

Hasan, İbrahim bin Abdullah, Molla Süleyman bin El-Hac Hüseyin bin beyimiz
Ahmed, Hasan Bey bin Kenan

Sayfa 101 / Belge 309

Belge Özeti: İbn-i Şeker mahallesinde El-Hac Mustafa'nın alacağını vefât eden El-Hac Hasan bin Mehmed'in terekesinden talep etmesi

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Şeker mahallesi sekkânından işbu rafiâtü'l-kitâb El-Hac Mustafa bin El-Hac Ahmed nâm kimesne mahfil-i kazada mahal-i mezbûrede sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Hasan bin Mehmed'in eytâm-ı sığârına kable şuru'dan mensub vâsî olan Seyyid Ömer bin Durmuş nam kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûm El-Hac Hasan zimmetinde tarih-i kitâb senesi şevvali guresine müeccel mev'ûd iki yüz kuruş hakkım olub kable'l ahz fevt olmağla tereke-i vafiyesinden talep ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte ğıbbe'l inkâr müddeâ mezbûrdan müddeâsını mübeyyine beyyin-i talep olundukta udul-ü müsliminden El-Hac Hasan bin Ali ve El-Hac Mustafa bin Şaban nâm kimesneler li eclî'ş-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' müteveffâ-yı El-Hac Hasan hali huyutunda müddeâ mezbûr El-Hac Hasan'ın Mustafa'nın tarih-i mezkûre müeccilleri mev'ûd zimmetinde iki yüz kuruş hakkı vardır vacibü'l edâ zimmetimde zimmetimdir deyû bizim huzurumuzda ikrâr etti biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'yye eylediklerinde ba'de riâyet-i şeraiti'l kabûl şehâdetleri makbule olduktan sonra meblağ-ı mezbûrdan küllen ve bazan ahz ü istifa veyâ hibe ve âhire havâle almayı vücuhu şer'yyeden bir vecihle müteveffâ-yı mezbûrun zimmetini ibrâ ve iskât itmeyüb vücuh-u şer'yyeden bir vecihle müteveffâ-yı mezbûrun zimmetini ibrâ ve iskât etmediğine mezbûr El-Hac Mustafa tahliften sonra meblağ-ı mezbûr iki yüz kuruşu tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan mezbûr El-Hac Mustafa'ya edâya vâsî mezbûr Seyyid Ömer'e tenbihi berle mâvak'a kayıtlandı fi evahil-i zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ebudderda bin El-Hac Ahmed, Abdurrahman Ağa Dizdar,
Seyyid Osman Çelebi bin Durmuş, El-Hac Mehmed bin Mustafa

Sayfa 101 / Belge 310

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinde vefât eden Ali bin Mahmud'un oğlu Mahmud'a babasından intikâl eden mallar için Durmuş Bey vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ali bin Mahmud'un sulb-i sağır oğlu Mahmud'a babası müteveffâ-yı mezbûrdan ers-i şer'î ile intikâl eden malını zabt ve rabt ve tesviye-i ümuruna bir vâsî nasb ve tâyin lâzım ve mühim olmağla sağıri mezbûrun karındaşı rafiatü'l heze'l-kitab Durmuş Bey nâm kimesne vesâyete evlâ vâki' olduğunu ... ihbâr eyledikten sonra hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb ... ve hüsnü meâb dahi mezbûr Durmuş Bey'i sağır-i mezbûr üzerine vâsî nasb ve tâyin eylediğinde ol dahi vesâyeti merkûmeyi kabul ve merâsimini edâya müteahhid ve iltizâm etmeyi mâvak'a kayıtlandı fi evâhiri zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Osman Baharzâde, El-Hac Ali Muhsinzâde, Molla Ebubekir El-İmam, El-Hac Ahmed ..., Ali Bey bin Ahmed, El-Hac Mustafa Bey, Süleyman Bey bin ... Osman Ağa

Sayfa 102 / Belge 311

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinde vefât eden Ali bin Mahmud'un ölmeden oğluna bıraktığı mirası belirtmesi

Medine-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ali bin Mahmud'un sulbü kübra oğlu işbu rafiatü'l-kitâb Durmuş nâm kimesne mahfil-i kazada kendi tarafından asıl ve sağır karındaşı Mahmud'un li eclî'l-maslaha kable şuru'dan mensub vâsî olan Mehmed ve ahir karındaşı Halil muhzırlarında üzerlerine dava ve takrir-i kelâm idüb babam mezbûr Ali Bey târih-i kitâbdan altı ay mukaddem hal-i huyutunda ve kemal-i akl-ı sıhhatinde Boyacı pazarında vâki' bir tarafı El-Hac Ahmed mülkü ve iki tarafı El-Hac Sıdka ve refİKası mülkleri ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdüd bir bab ... ve dahilinde olan bin kuruş ras' malını bana hibe-i sahihe-i şer'iyye ile hibe ve temlik ve teslim ben dahi meclisi hibe de ithâb ve kabz u kabul idüb bu ana gelince mülk-ü mevhubüm olmak üzere tasarrufumda iken hâlâ mezbûrlar tasarrufuma mani' olurlar sual olunub men' olunması taleb ederim dedikte ğıbbe's-sual mezbûran Mehmed ve Halil hibe-i merkûmeyi inkâr eylediklerinde mezbûr Durmuş'tan müddeâsını mübeyyine beyyin-i taleb olundukta udul-ü müslüminden olub Tarla-yı Atik mahallesi sekkânından Molla Ömer bin Ali nâm

kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' müteveaffâ-yı merkûm Ali'nin hali hudutunda ve kemal-i akl-ı sıhhatinde tarihi mezkûrda bizim huzurumuzda ... mezkûre ile mahdûd olan ... dahilinde olan bin kuruş ras' malını oğlu mezbûr Durmuş'a hibe-i sahihe-i şer'iyye ile hibe ve temlik ve teslim idüb ol dahi meclisi hibe de ithâb ve kabz-u kabûl eyledi biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şeraiti'l kabul şehâdetleri makbule olmağı mezbûrân Mehmed ve Halil büyüce muârazadan men-i berle mâvak'a bi't-taleb kayıt fi evâsıtı zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ali Binahi Evran, Ömer Efendi bin El-Gazi, Eş-Şeyh Ömer Eş-Şami, Ali Bey bin Ahmed Bekir, Ahmed bin Molla Ebubekir, Hasan bin Ebubekir, Ahmed bin El-Hac

Sayfa 102 / Belge 312

Belge Özeti: Beğ mahallesinde Mehmed bin Sadullah,'ın 10 kuruşa mülk satın alması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Beğ mahallesi sekkânından Mehmed bin Sadullah nâm kimesne mahfil-i kazada işbu rafiâtü'l-kitâb Mehmed bin Mehmed nâm kimesne muhızırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb medine-i mezbûre kurbunda meydan başı nâm mahalde vâki' bir tarafı El-Hac Ramazan mülkü ve bir tarafı El-Hac İsmail mülkü ve bir tarafı El-Hac Ahmed mülkü ve bir tarafı vadi ile mahdûd iki yüz bin bir kıt'a bağı benim mülk-ü müşterâm olub mahdûd-ü mezkûrdan yüz bini mezbûre on kuruşa bey'ü kabz-ı semen idüb yüz bini mezbûrun mülkü olub yüz bini benim mülküm iken iki senedir ki mahdûdü mezkûrun cümlesini zabt eder sual olunub benim mülküm olan yüz binden kasr-ı yedine tenbih olunmak matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûr cevabında fi'l hakika mahdûd-ü mezbûrun cümlesi müddeâ mezbûr Mehmed'in mülkü müşterâsı olduğunu ikrâr velâkin mukaddemâ yüz binini bana bir defa on kuruşa bey'ü teslim kabz-ü semen eyledikten sonra defa-i ... bâkî kalan yüz binini dahi on kuruşa bey'ü teslim kabzı semen idüb cümlesi mülkü müşterâm olmak üzere zabt ederim deyû def ile mukâbele edecek mezbûr Mehmed'den def'i mezkûrunu mübeyyine beyyini talep olundukta udul-ü müslüminden Mustafa bin Mehmed ve Ahmed bin Osman nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' mahdûd-ü mezkûrun yüz binini müddeâ mezbûr Mehmed mukaddemâ bir defa mezbûre Mehmed'e on kuruşa bey'ü teslim ve

kabz-ü semen eyledikten sonra bâkî kalan yüz binin dahi on bir kuruşa bey'ü teslim ve kabz-ü semen etti biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deydü her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şeraiti'l kabul şehâdetleri makbule olmağını müddeâ mezbûr Mehmed muârazadan men'i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıtı zilhicce-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed bin Mustafa, Osman bin Mehmed Beşir, Ahmed bin Ramazan, Mustafa bin Ali, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 102 / Belge 313

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde vefât eden Fatıma binti Mehmed'in oğulları Ahmed ve Mehmed ile kızı Safiye'ye validelerinden intikâl eden mallar için babaları Abdullah bin İsmail vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Fatıma binti Mehmed'in sadri oğulları Ahmed ve Mehmed ve sadriye sağıre kızı Safiye'ye vâlideleri müteveffâ-yı mezbûren ersen intikâl eden mallarını zabt ve tesviye ümurlarına bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağı babaları Abdullah bin İsmail vâsî nasb ol dahi kabulü kayıtlandı fi 25 zilhicce sene 1103

Şuhudü'l-Hâl: Seyyid Hüseyin Çelebi bin El-Hac Hamza, Seyyid Mehmed Çelebi bin El-Hac Hasan, Molla Abdurrahman bin El-Hac Hüseyin

Sayfa 103 / Belge 314

Belge Özeti: Ayıntâb'da kiraya verilen dükkanlar hakkında

Medine-i Ayıntâb'da vâki' dekakcı taifesi üzerlerine Şeyh olan İbrahim bin Ahmed nâm kimesne ve Seyyid Ömer bin Ali Mehmed bin Ramazan ve El-Hac Recep bin nam kimesneler vesayirleri mahfil-i kazada boyacı taifesinden El-Hac Şaban bin Mustafa ve El-Hac Hüseyin bin Mustafa Ahmed bin Sarı Yusuf bin ve Mehmed ve Mehmed bin Ali sayirleri muhzırlarında her biri takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l merâm idüb hâlâ karu kesb ettiğimiz dükkanlar ve dekak altı mezbûrların malı olub bize pervaht için verdikleri her yüz bize iki yüz kuruş ücret dekâyık ... olmağını ücret-i merkûmeden her birimiz birer sülüs alub iki dergahda ... sülüs ... Türkmen dergahında işleyen ... bir sülüs üstadeye tâyin olunub ve yarım kuruş dahi dükkan icâresi ve ıslahı alat ve mesarılı lâzıme hesab olunub bu vâsî üzere ittifâk olunmuştur

hâlâ bâzımız niza'a mütesaddi olmağla sual olunub takrirleri tahrir ve mu'tad-ı kadîme muhâlif olunmamak üzere hüccet-i şer'iyye olunması murâdımızda dediklerinde mezbûrun El-Hac Şaban ve El-Hac Hüseyin ve Mehmed ve Yusuf ve Mehmed vesâyirleri cevaplarında hâli minvâli muharrer üzere olub mezbûrların balâda zikr ettikleri ücretlerine aslâ inâd ve muhalefetimiz yoktur her biri ... birer sülüs ve iki dergah reisine yarım sülüs ve dört dergah reisine bir sülüs üstadiye vermeye razıdırız min ba'di muhâlefetimiz yoktur dediklerinden tarafının rızâ ve talepleriyle mâ hüve'l vâki' hıfzan li'l müteâl ketbolundu fi'l evâhiri zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Süleyman Ağa Bayraktar, Molla Abdülğani bin İbrahim, El-Hac Ebudderda bin El-Hac Ahmed, Molla Mustafa Bozlu

Sayfa 103 / Belge 315

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Şeker mahallesinde sâkin rafiâtü heze'l-kitab Osman Efendi bin Durmuş nâm kimesne meclis-i şer 'i hazır lâzımü't-tevkide Maraş nâhiyesinde mütemekkin İlbeyli cemâatinden El-Hac Halil bin Halil nâm kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb târih-i kitâbdan üç sene mukaddem ... cemaat-i mezbûreden ğaibi ani'l meclis Ahmed nâm kimesneye teslim etmek üzere mezbûr El-Hac Halil ... teslim ol dahi kabz-ü teslim idüb menziline vusulden sonra ... meks ile emrime muhâlefet idüb mezkûr tâli' mezbûr Ahmed'e i'sâl ve teslim itmeyüb yed'inde müteaddiyen zayi' etmeyi sual olunub ahkak-ı hak olunmasını matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûr El-Hac Halil cevabında minvâli muharrer üzere vedia-i mezkûre müteaddiden yed'inde zayi' oldu deyû ... taliyen ikrâr ve i'tirâf edecek mezkûr tayı şer'an kıymeti misli lâzım gelmeğini edâsına mezbûr El-Hac Halil'e tenbihi berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi'l hâdi ve'l işrin min şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Ali Efendi bin El-Gazi, Mehmed Efendi bin Sinanzâde, Ahmed Ağa bin Ahmed Ağa, Avaz Ağa bin Abdullah, Molla Abdülğani bin İbrahim, Ali Efendi bin Mustafa

Sayfa 103 / Belge 316

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde Fatıma'nın Ammu mahallesindeki mülkünü Seyyid Mustafa'ya 30 kuruşa satması

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkine Fatıma binti El-Hac Kürd nâm Hatun meclis-i şer 'i şerif ve recebi şerifte işbu sahibü'l kitâb Seyyid Mustafa Çelebi bin Seyyid Nasır nâm kimesne muhzırında ikrâr-ı tâm ve takrir-i kelâm idüb medine-i mezbûrede Ammu mahallesinde vâki' iki tarafı Hüseyin Ağa vereseşi mülkleri ve bir tarafı neccâr Mehmed mülkü ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdüd menzil bi cam'it tevâbi' ve'l levâhik mülkü mahzım olmağla hâlâ mezbûr Seyyid Mustafa canibine bey'i batı sahihi şer 'i ile otuz kuruşa bey'ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim eylediğinden sonra semeni merkûm otuz kuruşu yedinden bi't-tamam ahz ve kabz ettim ba'del-yevm mahdüdü mezkûr menzil müştemilatla müşteri merkûm Seyyid Mustafa'nın mülkü müşterâsıdır ... mutasarrıf olsun dedikte ğıbbe't tasdiki's şer 'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi't tasi' işrin zilhicce-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: ... bin Mustafa, Bestan bin Ramazan, Hasan bin Mehmed, Mustafa bin Ali, Seyyid Ebubekir Çavuş, Seyyid Mehmed Çelebi Lalazâde, Mehmed bin Hac Osman

Sayfa 104 / Belge 317

Belge Özeti: Kürkiyân mahallesinde vefât eden Ali Bey bin Mahmud'un mirasının aile fertleri arasında paylaşılmasını üzerine konunun mahkemeye taşınması

Medine-i Ayıntâb'da Kürkiyân mahallesi sekkânından iken bundan akdem vefât eden Ali Bey bin Mahmud'un sulbü kebir oğlu Mehmed nâm şabı emri mahfil-i kazada karındaşı olub kendi tarafından asıl ve sağır karındaşı Mahmud'un tesviye-i ümuruna kable şuru'dan vâsî' nasb ve tâyin olunan Durmuş Bey nâm kimesne muhzırında dava ve takrir-i kelâm idüb babam müteveffâ-yı mezbûr târih-i kitâbdan iki sene mukaddem bizaristanda vâki' bir bâb dükkanın hakkı tasarrufunu bana fâriğ olduktan sulh ticârette şeriki olan El-Hac Ahmed nâm kimesne yedinde bin kuruş ra'si malını dahi şuhudu udül muhzırında hibe ve temlik ve teslim ben dahi ithâb ve kabul ve temlik etmişken hâlâ mezbûr Durmuş Bey tasarrufuma mâni' olur sual olunub muârazadan men' olunmasını talep ederim dedikte ğıbbessuâl ve akibül inkar ve müddeâ mezbûr Mehmed'den müddeasını mübeyyine beyyini talep olunduktan udul-ü ricâlden Molla Ali bin Mustafa ve El-Hac Ahmed bin Hüseyin nâm kimesnelere li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l hakîka

tarih-i mezkûrda mezbûr Ali Bey zikr olunan dükkanın hakkı tasarrufunu oğlu mezbûr Mehmed'e fariğ olduktan sonra şeriki mezbûr El-Hac Mehmed yedinde olan bin kuruş ra'si malını dahi bizim huzurumuzda mezbûre hibe ve temlik teslim idüb ol dahi ithâb ve kabul ve temlik eyledi biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyeti şeraiti'l kabûl şehâdetleri makbule olmağını mezbûr Durmuş Bey'i muârazadan men'i berle mâvak'a kayıtlandı fi evâhiri zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ali bin Ahi Evran, Ömer Efendi bin El-Gazi, Eş-Şeyh Ömer bin İsmail, Ali bin Ahmed, Molla Ahmed bin Ebubekir, Hasan bin Ebubekir

Sayfa 104 / Belge 318

Belge Özeti: Gücüğe karyesinde vefât eden Abdurrahman bin İbrahim'in ölüm sebebinin tespiti için Mevlana Mehmed Efendi ibni Ebubekir'in tâyin edilmesi

Medine-i Ayıntâba tâbi' Gücüğe nâm karye-i sekkânından olub târih-i kitâbdan bir gün mukaddem ... ile mecruhan maktûl olan Abdurrahman bin İbrahim'in vakı'ül hâli mahallinde keşf ve tahriri iltimâs olmağını kable şuru'dan Mevlana Mehmed Efendi ibni Ebubekir tâyin ve irsâl olundukta ol dahi medine-i mezbûre mütesellimi olan fahrü'l akrân Kasım Ağa tarafından tâyin olunan Hüseyin Bey nâm kimesne vesâyir zili vesîkada isimleri muharrer olan müslimin ile yine medine-i mezbûre tâbi' Kandıra nâm mezra'a sınırında vâki' cebeli sağır zilinde mecruh maktûlün üzerine varıp azasını keşf ve ilka-i nazar eylediklerinde fi'l hakîka mezbûr Abdurrahman'ın zahrında kurşun cerhi olub cerhi mezkûrdan fevt olduğunu muâyene ve müşâhede eylediklerinden sonra maktûlü mezbûrun karındaşları İbrahim ve Ebubekir ve Mustafa ve Halil ve Ömer ve kız karındaşları Esmâ ve Hüsna ve zevce-i metrûkesi Meryem binti El-Hac Mehmed nâm Hatunlardan keyfiyeti hâl istihbâr olundukta her biri takrir-i kelâm idüb tarih-i mezkûr gecesi karye-i ... sağırdan Hüseyin bin Hızır ve karye-i Araplar kebirden Hasan Ali bin Kemal ve Veli Yusuf ve ... oğlu nâm kimesneler tüfengi ve esliha ile karye-i mezbûre basıp ve kurşun atıp mukaddemâ sizinle husûmetimiz vardır birkaç adam katl ederiz deyû hücum etmeleriyle müverrisemiz mezbûr Abdurrahman ve cemaatimizden birkaç adam mezbûrları kovarak işbu mahalde geldiklerinde ol dört nefer tüfek endâzı şakileri mezbûr Abdurrahman'ı kurşun ile zahrından darb ve mecruh idüb mezbûr Abdurrahman ol hinde fevt oldu katilleri karye-i Araplardan mezbûrlardır karye-i mezbûre ...

ahâlilerinden bir ferd ile müteveffâ-yı mezbûrun dem ve diyetine müteallık vechen mine'l vücuh dava ve niza'ımız yoktur dediklerinde hususu mezbûru mevlanâ-yı merkûm mahallinde keşf ve tahrir idüb ba'dehû mean irsâl olunan çuhadar El-Hac Abdullah ile meclisi şe'a gelüb alâ vukuihi inhâ ve takrir etmeleriyle mâ hüve'l vâki' ğıbbe't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâdis aşera min zilhicce-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Osman bin Mehmed, Hasan bin Hüseyin, Mahmud bin Abdullah, Mehmed bin Halil, Seyyid Osman bin Seyyid İsmail, Mehmed bin Abdullah, Ebubekir bin Mehmed

Sayfa 104 / Belge 319

Belge Özeti: İbn-i Eyüb mahallesinde vefât eden El-Hac Yahya bin Mustafa'nın kızı Ümmetullah'a validesi Leyla binti İbrahim'in vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Eyüb mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Yahya bin Mustafa'nın sulbiye sağıre kızı Ümmetullah'ın vâlidesi işbu rafiâtü'l kitâb Leyla binti İbrahim nâm Hatun sağıre-i mezbûre üzerine vâsî' nasb olundukta ol dahi kabulü kayıt fi 27 zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Arap pazarbaşı, Ahmed bin Ramazan, Osman bin Muhzırbaşı

Sayfa 105 / Belge 320

Belge Özeti: Gücüğe karyesinden Abdurrahman'ın Hasan Ali'nin kurşunu yüzünden vefât etmesi hakkında

Medine-i Ayıntâba tâbi' Gücüğe nâm karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan Abdurrahman bin İbrahim'in li ebeveyn er karındaşı İbrahim ve ... karındaşı Ebubekir nâm kimesneler mahfil-i kazada medine-i mezbûreye ... Araplar kebir nâm karye sekkânından Hasan Ali bin Kemal nâm kimesne muhzırında her biri üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb tarihi kitâb zilhiccesi şerifesinin on yedinci cuma gecesi mezbûr Hasan Ali hevâsına tâbi' üç nefer rif'atlerinden işbu hazır-ı bi'l meclis deli Yusuf nâm kimesne dahi boylu tûfengi ile karye-i mezbûreye gelüb kavgaya teaddî berle kurşun atıp şekâvet etmeleriyle karındaşımız mezbûr Abdurrahman cemaat karye ile çıkıp mezbûrları def' etmek üzere kandıra nam mezra'a sınırında vâki' cebeli sağıre vardıklarında ba'del avdet mezbûr Hasan Ali kurşun ile müverrisimiz

mezbûr Abdurrahman'ı amden zahrından darb-ı şedid ile darb ve mecruh idüb ... merkûm aniden yıkılıp vefât etmiştir sual olunub müceb-i şer 'isi icrâ olunması matlubumuzdur dediklerinde ğıbbe's-sual ve akübü'l inkâr müddeyân mezbûrân İbrahim ve Ebubekir'den mukarrer meşruhlarını mübeyyine beyyin-i taleb olundukta udul-ü ricâlden olub zikr olunan karye-i ahâlisinden Seyyid Cuma bin Osman ve Ahmed bin Hamza ve Halil bin Ramazan nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırın olub eseru'l istişhâd fi'l hakika tarih-i mezkûr gecesi karye-i mezbûrede kavga zahir olub mezbûr Abdurrahman cemaati karyeye hücum eden dört nefer kimesneleri def'a vardıkta biz dahi mean mezraa-i mezbûre kandıra serâbında cebeli mezbreye karib varıp avdet ettikten sonra mezbûr Hasan Ali kurşunlu boy tüfeği ile alub mezbûr Abdurrahman'ın zahrından amden darb ve mecruh edecek evvel darbden yıkılıp vefât etti biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri edâ-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde inde'l imâmeyn ... şuhud-u merkûmunun şehâdetleri makbule olduğu kütübü mu'tebere Musarraha olmağını şehâdetlerini bade't ta'dil haberi kavilde vâki' olmağını mücebiyle ba'del hüküm mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi't tasi' aşera min zilhicce-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdül-Hâl: Avaz Efendi bin El-Vaiz, Ali Çelebi bin Ahmed Çelebi, Abdurrahman bin Tâbi' Miralay, El-Hac Ali bin El-Hac Arap, Molla Abdurrahman Beşir Veli, Hasan Ağa Erzurum kale, El-Hac Osman bin El-Hac Hüseyin

Sayfa 105 / Belge 321

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinden Hasan bin Mehmed'in Rum karyesinde cesedinin bulunması üzerine diyet talebinde bulunulması

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem maktül olan Hasan bin Mehmed'in Hesna binti İsa ve zevce-i metrûkesi Emine binti El-Hac Mehmed ve kız karındaşı Âişe nâm Hatunlar meclis-i şer 'i hazır lâzımü't-tevkirde medine-i mezbûreye tâbi' Rum emirlik nâm karye sekkânından eshâb-ı heze'l-kitab El-Hac Mehmed El-Hac İsmail ve Ömer bin Osman ve Mustafa bin Hasan ve El-Hac Mustafa bin Şaban ve karye-i gayriden Mehmed Ali bin Mustafa ve karye-i ... mülkden El-Hac Şaban bin El-Hac Ali nâm kimesneler muhzırlarında her biri takrir-i kelâm ve tâbir-i ani'l merâm idüb mevrusümüz maktûlü mezbûr Hasan târih-i kitâbdan on bir gün mukaddem karye-i kurbunda vâki' o kaban nâm mahalde maktü'l bulunmağla evvel gün taraf-ı şuru'dan keşaf kaldırıp meyyitin defni için

vardığımızda hamli mezkûrdan mezbûr Hasan'ın meyyiti nâ bedîd olmuştur el-halet-ü hezihi maktûl-ü mezbûrun katl olunduğu mahal-i mezkûr zikr olunan Rum emirlik ve gayri ... karaya baîd olub ahâlisinden mezbûrun ile dem ve diyetine müteallık bizim dava ve niza'ımız olmadığı ecilden yed'lerine mihnet-i şer'iyye i'tâ olunsun dediklerinde mâvak'a ğıbbe't taleb ketbolundu fi evâhir-i zilhicce-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Avaz Efendi bin El-Vaiz, Ali Efendi bin Hüseyin, Mehmed Ağa Sabıkanlı, El-Hac Abbas Kethüdâzar kale

Sayfa 106 / Belge 322

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde vefât eden Mehmed bin Mehmed Ali'nin oğlu Hüseyin ve kızı Teslime'ye İmhâni binti Süleyman vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Mehmed Ali'nin sulb-i sağir oğulları ve Hüseyin ve sağire kızı Teslime'ye babaları müteveffâ-yı merkûmdan ersen intikâl eden mallarını zabta bir vâsî lâzım ve mühim olmağla kable şer 'i şeriften cedleri rafiâtü'l kitâb İmhâni binti Süleyman nâm Hatun sığarı merkûme üzerlerine vâsî' nasb olundukta ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul etmeğini mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhiri zilhicce-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Ali Çelebi bin Ahmed Çelebi, Mehmed bin Derviş, Muhzırbaşı Osman, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 106 / Belge 323

Belge Özeti: Kürtünciyân mahallesinde vefât eden Ali Bey bin Mahmud'un oğlu Mahmud'un, babasının El-Hac Ömer'de bulunan 175 kuruş alacağını talep etmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kürtünciyân mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ali Bey bin Mahmud'un sulbü oğlu ve sulbü sura oğlu Mahmud'un kalbe şuru'dan vâsî mensubu olan Durmuş Bey mahfil-i kazada işbu baisü'l kitab El-Hac Ömer bin El-Hac Mehmed nâm kimesne muhzırında asâlete ve vesâyete üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb babam müteveffâ-yı mezbûrun merkûm El-Hac Ömer zimmetinde yüz yetmiş beş kuruş olub kable'l istifâ fevt olmağını ve mirâsım hasebiyle talep ettim

sual olunub şer'an el verilmesi matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûr El-Hac Ömer ikrâr ve i'tirâf idüb lâkin hali huyutunda mezbûr Ali Bey'e meblağ-ı merkûmu eda ve teslim eylediğimden sonra ala ruusi'l işhâd meblağ-ı mezkûre müteallika davadan himmetimi ibrâ ve iskât eyledi deyû def ile cevap vermeğle mezbûr El-Hac Ömer'den müddeâsını mübeyyine beyin-i taleb olundukta udul-ü ricâlden Molla Osman bin Mehmed ve Ramazan bin İbrahim nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l hakika mezbûr Ali Bey bizim huzurumuzda meblağ-ı merkûm yüz yetmiş beş kuruşu mezbûr El-Hac Ömer'den ahz ve kabz idüb meblağ-ı merkûm davasından zimmetini ibrâ ve iskât ettim deyû ikrâr ve i'tiraf ve bizi işhâd etti biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şehâdetleri bade't ta'dil ve't-tezkiye makbule olmağını mezbûr Durmuş Bey'i muârazadan ba'del men'i mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evâhiri zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac İsmail bin Mehmed, Süleyman Bey bin ... Osman Ağa, Mustafa bin Mehmed, Mustafa bin Ali

Sayfa 106 / Belge 324

Belge Özeti: Kızılcahisar karyesinden Ömer bin Ahmed'in Ali Bey'den 492 kuruşunu aldığına dair

Medine-i Ayıntâba tâbi' Kızılcahisar nâm sekkânından ashab-ı heze'l kitab Ömer kethüdâ bin Ahmed ve El-Hac Ebubekir Kasım ve Mehmed Ali bin Ahmed nâm kimesneler meclis-i şer 'i hazır lâzımü't-tevkide medine-i mezbûrede Kürkciyân mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Ali Bey bin Mahmud'un sulbü kebir oğlu ve sulb-i sağır oğlu Mahmud'un kalbe şuru'dan vâsî' mensub olan Durmuş nâm kimesne muhzırında her biri üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb târih-i kitâbdan iki sene mukaddem işbu hazırı bi'l meclis El-Hac Ömer bin El-Hac Mehmed'in ahz ü i'tâ cihetinden zimmetimizde dört yüz doksan iki kuruş olmağla mezbûr Ali Bey ... ile eşyâsını bey'ü teslim biz dahi teslim ve kabul eylediğimizde merkûm Ali Bey meblağ-ı merkûm El-Hac Ömer'in malıdır benim alaka ve medhalim yoktur muvâza'a olunduğunu ala ruusü'l işhâd ikrâr ve i'tirâf eylediğinden sonra meblağ-ı merkûm dört yüz doksan iki kuruşu tamâmen mezbûr El-Hac Ömer'e def'ü teslim her birimiz ahirin zimmetini ibrâ ve iskât etmişki ba'dehü mezbûr Ali Bey meblağ-ı merkûm bizden taleb ve dava idüb tarihi mezkûrda nâibi şer 'i şerif

olan Yahya Efendi huzurunda mürâfe'a olub vech-i muharrer üzere muvazaa-i mezkûreyi şuhud-u udûl ile isbât idüb Mevlana-yı müşârun ileyh mezbûr Ali Bey davayı fâidesinden men' ve yed'imize hüccet-i şer'iyye verdikten sonra mezbûr Ali Bey meblağ-ı merkûm benim hakkım idi deyû bundan esbak Medine-i mezbûrede naib olan Osman Efendi zamanın da bizden dava sadedinde olmağını nâib-i mezbûr hüccet-i şer'iyyemiz üzere davayı şer'iyyemizi âsifen itmeyüb ... meblağ-ı mezkûru için bazımızı hapis etmeğini mezbûr Ali Bey bi gayri vech-i şer 'i sulh nâmıyla bizden yüz altmış kuruş ahz ve kabz etmiştir lâkin sulh-ü mezbûr dava-yı faide bina-i câri olub bizim için hakkı istirdâd olunmağı hâlâ sual olunub meblağ-ı merkûm yüz altmış kuruşun el verilmesi murâdımızdır deyû müddeâlarına mutâbaka fetvâ-yı şerife ve bir kıta hüccet-i şer'iyye ibrâz ve bi'l müvâcehe fetih ve kıraât olunub mezbûr durmuş bey istimdâk olundukta cevâbında hüccet-i merkûmeyi ba'dehü vech-i muharrer üzere babası mezbûrun Musalaha tarikıyla ol miktâr akçeleri olduğunu inkâr edecek müddeiyyün mezbûrundan takrir-i meşruhlarını mübeyyine beyin-i taleb olundukta udul-ü ricâlden Ömer Efendi bin El-Hac Mehmed ve El-Hac Ömer bin El-Hac Mehmed nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l hakîka mûmâileyh Yahya Efendi huzurunda mezbûr Ali Bey ile müddeiyyün mezbûrun beynlerinde vech-i mübeyyen üzere dava-yı sudur idüb mezbûr Ali Bey muvazaa-i fâside ile i'mâlini mezbûrdan şuhud-u Abdullah isbât eylediklerinde şer'an men' olunub yed'lerine işbu hüccet-i şer'iyye verilmişken bade mezbûr Ali Bey mezbûrun El-Hac Ebubekir kethüdâ ve Mehmed Ali yed'lerinde alâ tariki'l müsâlaha bizim huzurumuzda yüz altmış alub her biri ahiri ile ibrâ ... eylediler biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz

Sayfa 107 / Belge 324'ün devamı

Şehâdet dahi ederiz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eyledikleri hini kabulde vak'a olmağı kitab-ı işbâhdan musrarrâh olan sulhü an dava-yı fâsidesi ve mücmail ... sulhü faside ... livâ-i berâ hümera ... üzerine meblağ-ı mezbûr altmış kuruşun şer'an ferd ve edâsı lâzım gelmeyi tereke-i müteveffâ-yı mezbûrun edâyâ mezbûr Durmuş Bey'e tenbihi berle mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evâhiri zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Usuluddin en Nakib, Ali Bey bin kethüdâ vekili, Süleyman Bey bin Osman Bey, Osman Beşir bin Mehmed Ağa, Mustafa bin Ali, Ahmed bin Ramazan

Sayfa 107 / Belge 325

Belge Özeti: İbn-i Kör mahallesinde vefât eden Seyyid Hanefî bin Seyyid Ali'nin kızı Âişe'ye yevmi beş akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Kör mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Seyyid Hanefî bin Seyyid Ali'nin sulbiye sağire kızı Âişe'nin vâlidesi Emine binti Hüseyin nâm Hatun mahfil-i kazâda takrir-i kelâm idüb sağiri mezbûre ... olub nafaka ve kisveye ... olmağla kalbe şer 'i şeriften kadri ma'ruf nafaka ve kisve behâ farz ve takrîr olunub isti'zaniye izin taleb ederim dedikte yüz otuz üç akçe bir kuruş üzerine sağir-i mezbûrenin nafaka ve kisve behâsı için yevmi beşer akçe farz ve takdir olunub vakt-i zarurette isti'zân ve lede'z zafer nafakası lâzım gelen kimesne rucu'a mezbûre Emine'ye izin verilmeği mâvak'a kayıtlandı fi ğurre-i zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed bin Avaz, Ahmed bin Hasan, Hac Mehmed bin Mahmud, Ahmed bin Ramazan

Sayfa 107 / Belge 326

Belge Özeti: Beğ mahallesinde vefât eden El-Hac Hasan bin Mehmed'den kalan mirasın vâsîleri tarafından satılması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Beğ mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Hasan bin Mehmed'in zevce-i metrûkesi eytâm-ı sığârının kalbe şuru'dan mensube vâsîleri olan Âişe binti Mehmed nâm Hatun tarafından hususatü'l beyâna vekil olub mezbûrenin zâtını ilmi şer 'i ile ârifân olan Molla Ömer bin Osman ve Süleyman bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan Molla Mehmed bin Yusuf nâm kimesne mahfil-i kazada müteveffâ-yı mezbûrun li ebeveyn karındaşı sahibi heze'l kitab El-Hac Ali nâm kimesne muhzırında bi'l vekâle üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mahalli mezbûrede vâki' bir tarafı El-Hac Mehmed nâm kimesne mülkü ve bir tarafı ... nâm zimmi ve bir tarafı Manas nâm zimmi mülkleri ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdud menzil ve mülhakâtından bi hasebi'l ferâiz birer rub'

müteveffâ-yı mezbûr El-Hac Hasan'ın mülkü mevrusü selâse-i erba-i mezbûr El-Hac Ali ve karındaşları olub hâlâ Mekke-i mükerrreme de mütemekkin El-Hac Hüseyin'in ve kıza karındaşları Mahbube nam Hatunları meşa' ve müşterek mülkü müverrisleri olmağla mezbûr El-Hac Hasan hali huyutunda rub' hisse-i şâyi'asını mezbûr El-Hac Ali'ye yüz kuruşa bey'ü teslim idüb semenini kable'l ahz fevt olmağla sual olunub vesâyete semeni mezkûru şer'an el verilmesi matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûr El-Hac Ali cevabında rub' mezkûru karındaşım mezbûr El-Hac Hasandan yüz kuruşa iştirâ idüb semeni merkûmu inde'l müslimin tamamen kendine edâ ve teslim ettim dedikte mezbûr El-Hac Ali'den müddeâsını mübeyyine beyini talep olundukta udul-ü müsliminden El-Hac Mehmed bin El-Hac İbrahim ve El-Hac Hasan bin Molla Ali nam kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l hakîka mezbûr El-Hac Hasan hali huyutunda mahdûd-ü mezkûrda bir rub' hisse-i şâyi'asını bizim huzurumuzda karındaşı mezbûr El-Hac Ali'ye yüz kuruşa bey'ü teslim kabz-ü semeni merkûm eyledi biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riayeti şeraiti'l kabul şehâdetleri makbule olmağını vekili mezbûru muarızadan ba'del men mezbûrtan ... taraflarından hususatü'l beyân ikrâra vekil olub şâhidanı mezbûran Molla Ömer ve Süleyman şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan mezbûr Molla Mehmed meclisi şuru'da mezbûr El-Hac Ali müvâcehesinde ikrâr ve takrir-i kelâm idüb müvekkilelerim mezbûrtân ... mahbube mahdûd-ü mezkûrdan ale'l iştirâk rub' hisselerini mukaddemâ karındaşları mezbûr El-Hac Ali'ye elli kuruşa bey'ü teslim ve ba'de't teslim semeni mezkûru yed'inden ahz ve kabz idüb karındaşları mezbûr El-Hac Hüseyin dahi rub' hissesini geçen sene Mekke-i mükerrremede elli kuruşa mezbûr El-Hac Ali'ye bey'i kat'ı ile bey-ü kabz-ı semen ettiği ma'lûmları olub bir vecihle alaka ve medhalleri kalmadı min ba'di mülkü müşterâsıdır dedikte ğıbbe't tasdiki şer 'i el-mu'teber mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evâsıtı zil hicce sene 1103

Şuhûdül-Hâl: El-Hac Mehmed Mühni, El-Hac Mehmed bin Yusuf, Osman Efendi bin ... zâde, El-Hac Mehmed bin El-Hac Veli, Osman Çelebi Muhzır başı

Sayfa 107 / Belge 327

Belge Özeti: Ehl-i Cefa mahallesinde vefât eden Ömer bin Osman'ın oğlu Osman ve kızları Raziye ve Emine'ye yevmi dört akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Ehl-i Cefa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ömer bin Osman'ın sulb-i sağır oğlu Osman ve sağıre kızları Raziye ve Emine'nin vâlideleri işbu rafiât-ül kitab Hatice binti Veli nam Hatun meclis-i şer 'i hazır lâzımüttevkî'de takrir-i kelâm idüb sıgarı merkûme hicri hizanda olub nafaka ve kisveye eşeddi ihtiyacları olmağla kalbe şurudan kadri maruf nafaka ve kisve beha farz ve takdir olunub bana istiğzaneye izin talep ederim dedikte bana yüz otuz üç akçe bir kuruş hesabı üzere hâkimi mevki sadrı kitab hazretleri dahi sıgarı merkûmenin her birine yevmi dörder akçe nafaka ve kisve beha farz ve takdir idüb vakti zaruretde istiğzan ve infaka veledi'z-zafer maliklerinde rucua mezbûre Hatice'ye izin vermeğini mâvak'a kayıtlandı fi 27 min zilhicce sene 1103

Şuhûdü'Hâl: El-Hac Ali bin Mehmed, Ali bin Kasım odabaşı, Durmuş bin Ali, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 108 / Belge 328

Medine-i Ayıntâb'da Ali Neccar mahallesinde sâkine rafiâtü heze'l-kitab Emine Hatun ibnetü Murad mahfil-i kazâda mahalle-i merkûmede sâkin Mehmed bin Veli nâm kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb li ebevyn karındaşım olub hâlâ âsıtane-i saâdet hizmetinde mütemekkin olan Abdülkadir Ağa kendine mütellik mezbûr Mehmed yedinde vedia olan defterli sepet içinde mahfuz eşya ve emtia-i muayyenesini tarafından zabtu rabt için târih-i kitâbdan dört sene mukaddem beni vekâlet-i merkûme ile beni vekil nasb tâyin idüb ben dahi kabulü vekâlet etmiştim halâ sual olunub mezbûr Mehmed'den vedia-i merkûme bana teslim olunmasını talep ederim dedikte ğıbbe's-sual mezbûr mahdüd vedia-i mezkûre yedinde olduğunu ikrâr ve i'tiraf idüb mezbûr Abdülkadir Ağa tarafından mezbûrenin vech-i muharrer üzere vekili olduğu ma'lûmum değildir dedikte mezbûre Emine Hatun'dan müddeâsını mübeyyine beyyin-i talep olundukta udul-ü ricâlden Osman ... Hasan ve Osman bin Cuma nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l hakika tarih-i mezkûrda mahrûse-i İstanbul'da mûmâileyh Abdülkadir Ağa mezbûr Mehmed yedinde olan eşyâsını defter üzere vedi'a zabt u rabta bizim huzurumuzda kız karındaşı mezbûre Emine'yi kabûlünü mevkûfe vekâleti şer'iyye ile vekil nasb ve tâyin eyledi biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri edâ-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde şehâdetleri

makbule olmağını vedia'i mezkûreyi teslimi mezbûr Mehmed'e tenbih-i berle mâvak'a bi't-taleb kayıtladı fi evâhiri zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mahmud bin Yusuf, Ebubekir bin Mustafa, Ali Efendi bin İsa, Osman Çelebi Muhzırbaşı

Sayfa 108 / Belge 329

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde vefât eden El-Hac Ebubekir bin El-Hac Ahmed'in babası El-Hac Ahmed'in, oğlunun El-Hac Nasır'da olan 132 kuruşunu talep etmesine dair

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Ebubekir bin El-Hac Ahmed'in eytâm-ı sığarı vâsîleri olan babası mezbûr El-Hac Ahmed meclis-i şer 'i hazır lâzımü't-tevkide işbu rafiü'l-kitâb El-Hac Nâsır bin El-Hac Mehmed muhzırında asâle ve vesâyete üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb oğlum müteveffâ-yı merkûmun merkûm El-Hac Nâsır zimmetinde cihet-i mudâribeden yüz otuz iki kuruş ve karzı şer 'iden on iki kuruş hakkı olub kable'l ahz fevt olmağla talep ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûr El-Hac Nasır cevâbında müteveffâ-yı merkûmun zimmetinde cihet-i merkûmeden ol miktar hakkı olub vefâtından sonra mezbûr El-Hac Ahmed asâlet ve vesâyeti hasebiyle meblağ-ı mezbûrundan talep eyledikte kendine tamâmen edâ ve teslim idüb huzuru müsliminde meblağ-ı mezbûrdan zimmetimi ibrâ ve iskât eylemiştir dedikte mezbûr El-Hac Nasır'dan sıdka mekâlini mübeyyine beyyini talep olundukta udul-ü müsliminden Ahmed Çelebi bin El-Hac İbrahim ve El-Hac Ebubekir bin Abdüllatif nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' mezbûr El-Hac Ebubekir'in vefâtından sonra babası merkûm El-Hac Ahmed asâlet ve vesâyete mezbûr El-Hac Nasır'dan zikr olunan müdârebe ve karz cihetinden olan yüz kırk dört kuruşu talep idüb bi't-tamam vel kemâl ahz ve kabz eyledim zimmetinde bir akçe ve bir habbe kalmadı deyû bizim huzurumuzda ikrâr ve i'tirâf mezbûr El-Hac Nasır'ın zimmetini ibrâ ve iskât etti biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri edâ-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde bade riâyet-i şeraiti'l kabul şehâdetleri makbule olmağını mezbûr El-Hac Ahmed muârazadan men'i berle mâvak'a bi't-taleb kayıtladı fi evâhiri zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ebudderda bin El-Hac Ahmed, Mehmed bin Bektaş, El-Hac Mehmed bin Ali, Abdi bin İsa, Mustafa bin Ali

Sayfa 108 / Belge 330

Belge Özeti: Kayacık mahallesinde görülen borç davası

Medine-i Ayıntâb'da Kayacık mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden El-Hac Ahmed bin Mustafa'nın zevce-i metrûkesi sahibi heze'l-kitab Ümmü Gülsüm binti Avaz nâm Hatun mahfil-i kazada müteveffâ-yı mezbûrun sulb-i sağır oğlu Mehmed'in tesviye-i ümüruna kable şuru'dan vâsî' mensube olan El-Hac bin Yusuf nam kimesne muhzırında dava ve takrir-i kelâm idüb zevcim müteveffâ-yı mezbûr hâl-i huyutunda mahal-i mezbûrede vâki' bir tarafı El-Hac Ali nam kimesne menzili ve bir tarafı diğêr El-Hac Ali menzili ve bir taraf-ı zimmi menzili ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdüd menzilini zimmetinde vâki' otuz beş kuruş hakkım ile otuz beş kuruş mehr-i müeccelim mukâbelesinde bana def'ü teslim ben dahi kabul ve teslim etmişken hâlâ vâsî mezbûr tasarrufuma muâraza eder sual olunub şer'an men' olunmasını talep ederim dedikte ğıbbe's-sual ve akibü'l inkâr mezbûre Ümmü Gülsüm'den müddeâsını mübeyyine beyyin-i taleb olundukta udul-ü ricâlden Ebudderdâ Ahmed Molla Abdurrahman bin şehveli Efendi nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l hakika târih-i kitâbdan bir sene mukaddem mezbûr El-Hac Ahmed mülkü olan menzil-i mahdüd-ü mezkûru zevcesi mezbûreye zimmetinde olan otuz beş kuruş deyni ile on beş kuruş mehr-i müecceli mukâbelesinde mezbûre Ümmü Gülsüm'e def'ü teslim idüb bizim huzurumuzda kabûl ve teslim eyledi biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyeti şeraiti'l kabul şehâdetleri makbule olmağımı vâsî mezbûru muârazadan men'i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhiri zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Efendi bin Şeyhulkura, El-Hac Hasan Şehir kethüdâsı, El-Hac Ömer bin El-Hac Derviş, El-Hac Hüseyin Göncü

Sayfa 109 / Belge 331

Belge Özeti: Ammu mahallesinde yapılan satış sözleşmesi

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan ... veledi Karagöz nâm zimminin sulb-i sağır oğulları ... ve Karagöz'ün vâlideleri ve kable şuru'dan mensube vâsîleri olan zimmi ... nâm Nasrullah mahfil-i kazada işbu rafi'u'l kitab Seyyid Mustafa bin Seyyid nâsı kimesne muhızırında bi'l vesâyeye ikrâr ve takrir-i kelâm idüb haliki mesfurun düyünü müteferrikası zahir olub her biri meclisi şuru'da şuhud ve udûl ile isbât ve hüccet-i şer'iyye virildikten sonra Halik-i mesfurun terekesinden edâya savb-ı şurudan tenbih olunub Halik-i mesfurun mahalli mezbûrede vâki' bir tarafı Ahmed ve bir tarafı Mehmed ve bir tarafı Derviş Mehmed mülkleri ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdûd bir fevkâni beyt ve bir tahtâni beyt ve bir harâbe tahtâni beyt ve bir matbah ... müştemil menzilinden gayri rasim malı itlâk olunur menkulâtı olmamağla zarureti beyn için mahdûd-ü mezkûr bi izni şer 'i müzâyede olunur rağbâtı nâs münkati'a olduktan sonra yüz beş kuruş mezbûr Seyyid Mustafa üzerinde ikrâr idüb ziyâde ile talibi olmayub nezli mezbûrun meblağ-ı mezbûr kıymeti âdilesi olduğunu i'razı müslimin ahbarından sonra mezbûr Seyyid Mustafa'ya yüz beş kuruşa ... bey'ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz beş kuruşu vesâyete ahz ve kabz ve ashab-ı divana edâ eyledim ba'del-yevm mahdûd-ü mezkûr mezbûr Mustafa'nın mülk-ü müşterâsıdır ... mutasarrıf olsun dedikte ğıbbe't tasdik mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâil-i muharremü'l harâm sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Hüseyin Çelebi, El-Hac İbrahim bin Uğurlu, Ali bin Turna Mehmed, İbrahim bin Hacı İsmail, İmam bin İsmail, Ahmed bin İsmail, Mehmed bin Düğmeci, Hasan bin Mustafa, Ahmed bin Veli, Ali bin Kasım, ve ğayrühüm

Sayfa 109 / Belge 332

Medine-i Ayıntâb'da Bostancı mahallesi kurbunda sâkine bâiset-ü heze'l-kitab Elif binti Receb nâm Hatun mahfil-i kazada Fatıma binti Osman nâm Hatun muhızırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb medine-i mezbûre kurbunda Hacı Baba zâviyesi önünde vâki' bir tarafı Muhsinzâde Hacı Ömer mülkü ve bir tarafı Baharzâde El-Hac Ömer mülkü ve bir tarafı cebel ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdûd iki yüz bin kıt'a bağ-ı mezbûre Fatıma'nın bundan akdem mefkud olan babası mezbûr Osman'ın mülkü olub târih-i kitâbdan beş sene mukaddem udul-ü müslümin mezbûr Osman'ın veresesine ... ihbâr etmeğle mezbûr Osman'ın veresesine muhalledâtını beynlerinden taksim ve tevzi' idüb bağ-ı mezkûru mezbûre Fatıma'nın karındaşı Ebubekir'in

hissesine tâyin olundukta mezbûr Ebubekir dahi bağ-ı mezkûru ba'del-kabz on üç buçuk kuruşa nikah ve teslim ve kabz-ı semen etmiş ki iki sene tasarrufundan mezbûre Fatıma bağ-ı mezkûr malı mefkuddür deyû yed'imden ahz idüb iki senedir ki fuzûlen zabt eder sual olunub kasr-ı yed'ine tenbih olunmak matlubumdur dedikte ğıbbe's-sual mezbûre Fatıma cevâbında fi'l vâki' bağ-ı mezkûru malı ma' kud olmak üzere mezbûre Elife yed'inden ahzını ikrâr ve lâkin babası mefkudü mezbûrun ... ihbar olunub terekesi beyne'l verese taksim olunduğunu inkâr edecek mezbûre Elife'den müddeâsını mübeyyine beyyin-i taleb olundukta udul-ü müslüminden Ahmed bin Mustafa ve Mehmed bin Mürsel nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' tarih-i mezkûrda mefkudu mezbûrun ... udul-ü müslümüne ihbâr idüb muhalleâtını beyne'l verese taksim ve tevzi' ve bağ-ı mezbûr Ebubekir'in hissesine tâyin olunub ol dahi ba'del-kabz bizim huzurumuzda mezbûre elifeye on buçuk kuruş bey'ü teslim ve kabz u semen eyledi biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde bade't-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbule olmağı bağ-ı mezkûrdan mezbûre Fatıma'nın kasr-ı yed'ine tenbihi berle mâvak'a kayıtlandı fi evâhir-i muharrem sene 1108

Şuhûdü'l-Hâl: Mustafa bin Hasan Beyzâde, Hasan Çelebi bin Hacı Ömer, Seyyid Ahmed, Ebubekir Mustafa, Mustafa bin Mehmed

Sayfa 109 / Belge 333

Belge Özeti: Sengi Hoşkadem mahallesinde görülen borç davası

Medine-i Ayıntâb'da Sengi Hoşkadem mahallesinde sâkin Halil bin El-Hac Hüseyin nam şabı emrû meclis-i şer 'i hazır lâzımü't-tevkide işbu rafiâtü'l-kitab Hasan bin El-Hac İbrahim nam kimesne muhızırında ikrar ve takrir-i kelâm idüb bundan akdem diyarı ahirde ammim mezbûrunu hizmetinde istihdam idüb ücreti emniyesiyle bir seneden müteceviz hizmetinde olmuşum ba'dehu medine-i mezbûreye gelüb mezbûrdan ahire mislini taleb ve dava ... olduğumda ala tariku's-sulh ücretim mukabelesinde bana üç kuruş def-ü teslim idüb ben dahi ... kabz ü teslim davayı mezkûrdan zimmetini ibra ve iskat ettim dedikte mâvak'a kayıtlandı fi evahiri zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Fahrü'l-akran Haşim Ağa Miralay, Ahmed Ağa bin Selam Çavuş, El-Hac Osman Baharzâde, El-Hac Ali bin El-Hac İbrahim, Osman Muhzırbaşı

Sayfa 109 / Belge 334

Belge Özeti: Yahni mahallesinde El-Hac İsmail'in Mehmed bin Ali'den 15 kile buğday hakkını talep etmesi

Medine-i Ayıntâb'da Yahni mahallesinde sâkin baisi heze'l-kitab El-Hac İsmail bin El-Hac Ali nam kimesne mahfil-i kazada ... nam karye sekkanından Mehmed bin Ali nam kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mezbûr Mehmed zimmetinde ... on beş kile hinta hakkım olub ... etmişken hâlâ edasına teallül eder sual olunub şer an el verilmesi matlubumdur dedikte ğıbbessuâl mezbûr Mehmed cevabında fi'l vâki' müddea mezbûrun ciheti mezkûrun zimmetimde on beş kile hinta hakkı vardır deyû bittav-i ikrar ve itiraf etmeğini itirafı üzerine miktarı mezkûr hinta-yı müddea mezbûre eda ve teslim merkûm Mehmed'e tenbihi berle mâvak'a kayıtlandı fi evahiri zilhicce sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Eş-Şeyh Ömer El-İmam, Osman Çelebi Muhzırbaşı, Ebubekir bin Mustafa, Mustafa bin Bekir

Sayfa 110 / Belge 335

Belge Özeti: Sengi Hoşkadem mahallesinde vefât eden İmhâni binti Halil'in oğluna kalan mülkü hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Sengi Hoşkadem mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât eden İmhâni binti Halil nâm Hatun'un oğlu Mehmed bin Molla Murat nâm kimesne mahfil-i kazada dayısı olub bundan esbak fevt olan El-Hac Hüseyin bin Halil nâm kimesnenin sulbü oğulları ashabı heze'l-kitab Abdullah ve Halil ve İbrahim nâm kimesneler muhzırlarında bi'l verâse üzerlerine dava ve takrir-i kelâm idüb ... mahallesinde vâki' bir tarafı kara Hamza menzili ve bir tarafı Abdullah nâm kimesne menzili ve bir tarafı zimmi Gökçe menzili ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdüd menzili vâlidem mezbûre ile dayım merkûm El-Hac Hüseyin beyninde meşa' ve müşterek mülk-ü mevrüsleri iken mezbûr El-Hac Hüseyin târih-i kitâbdan yirmi sene mukaddem mahdüd-ü mezkûru nefsi âhire bey'ü teslim ve kabz-ü semen idüb semeni muayyenesinden vâlidem mezbûre imhâni sülüs hissesini min talebi vefâti mahalline

... tehir eyleyip olmağla hisse-i ersiyesini talep ederim sual olunub şer'an el verilmesi matlubumdur dedikte mezbûrdan Abdullah ve Halil ve İbrahim sual-i teveccüh itmeyüb mezbûre İmhâni sinn-i mezkûreden beri terki dava etmeğle ... kütüb-ü fikhiyede Musarrah olmağını müddeâ mezbûr Mehmed'i dava-i mezkûrdan men'i berle mâvak'a kayıtlandı fi ğurre-i muharrem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Ömer Şamiye, Mustafa bin Ali, Mehmed bin Ali, Ali bin El-Hac, Hasan bin Mustafa, İbrahim bin Ahmed

Sayfa 110 / Belge 336

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinde Mustafa bin El-Hac Ali'nin ölüm sebebinin tespiti için Mevlana Mustafa Efendi'nin görevlendirilmesine dair

Hususâtü'l beyânın mahallinde keşf ve tahriri iltimâs olunmağını kable şuru'dan Mevlana Mustafa Efendi ibni Etem Efendi tâyin ve irsal olundukta ol dahi medine-i Ayıntâb mütesellimi Kasım Ağa tarafından Ömer bin Ali nâm kimesne vesâyir zil-i vesikada isimleri muharrer olan müslümin ile medine-i mezbûrede vâki' Kürkciyân mahallesi sekkânından Mustafa bin El-Hac Ali ve diğeri Mustafa bin El-Hac İshak nâm mecruhların mahalle-i mezbûrede vâki' çeşme kurbunda üzerlerine varıp azalarını keşf ve ilka-i nazar eyledikleri fi'l hakika mezbûr Mustafa bin El-Hac Ali'nin zahrında ve sol memesi üzerinde bıçak cerhi olub ve diğeri mestur El-Hac İshak'ın dahi sol halicesi üzerinde ve boynunda ve üç yerde bıçak cerhleri olduğunu muâyene ve müşâhade idüb mecruânı mezbûrandan keyfiyeti hali sual eylediklerinde târih-i kitâb günü vakt-i zuhurda biz işbu mevzi'de otururken mahallemiz sekkânından Yusuf bin El-Hac Osman nâm kimesne bilâ sebep üzerimize hücum idüb kebir bıçak ile bizi zikr olunan a'zamızdan darb ve mecruh etti cerhimiz mezbûr Yusuf'dur andan gayri mahalle-i mezbûre sekkânından bu huşuda bir fert ile vechen mine'l vücûh dava ve niza'ımız yoktur dediklerinde husus-u mezbûru mevlanâ-yı merkûm mahallinde keşf ü tahrir idüb ba'dehû mean irsâl olunanan çuhadar El-Hac Abdullah ile meclis-i şer'a gelüb alâ vukûihi inhâ ve takrir etmeleriyle mâ hüve'l vâki' ğıbbe't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sanî min muharremi'l haram sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mustafa an mahalle-i mezbûre, Mustafa Çelebi Bayraktarzâde, Mehmed bin Ebubekir mahalle-i mezbûre, Molla Ebubekir El-İmam, Abdurrahman

bin Abdülkerim, Seyyid Hüseyin bin İsmail, Mehmed bin Ahmed Bekir, Seyyid Hasan bin Hasan, Ömer bin Ahmed, Kara Fıkıh an mahalli İbn-i Eyüb

Sayfa 110 / Belge 337

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinden Mustafa bin El-Hac İshak'ın, Yusuf bin El-Hac tarafından siyah kabzalı hançer ile yaralanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesi sekkânından mecruh ve sahibi firâş olan Mustafa bin El-Hac İshak'ın li ebevyn karındaşı ve tarafından davayı âtiye vekil-i sabitü'l vekâlesi olan Abdullah nâm kimesne mahfil-i kazada yine mahalle-i mezbûreden Yusuf bin El-Hac Osman nâm kimesne muhzırında bi'l vekâle dava ve takrir-i kelâm idüb mezbûr Yusuf ... alât-ı hable beyne'n nâs müşâhade halinde olmağla tarih-i kitâb günü vakt-i zahk kübrâda mezbûr mahalli merkûmede vâki' çeşme kurbunda bilâ sebep işbu siyah kılıflı ve kabzası siyah kebir bıçak ile karındaşım mezbûr Mustafa'nın sol haliçesi üzerinden ve dahi boynundan üç yerden cerhi şedid ile anden darb ve mecruh idüb hâlâ sahibi firâş olmuştur sual olunub mûcebleri icrâ olunması matlu'bumdur dedikte ğıbbe's-sual ve akibü'l inkâr vekil-i mezbûr Abdullah'dan takrir-i meşruhunu mübeyyine beyyin-i taleb olundukta udul-ü ricâlden Numan bin Molla Ali ve Mehmed bin Ömer nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' tarih-i mezkûrda merkûm Yusuf zikr olunan çeşme kurbunda işbu müşâhede olunan siyah kabzalı kebir bıçak ile bizim huzurumuzda mezbûr Mustafa'nın sol haliçesi ve boynundan üç yerden anden darb ve mecruh eyledi biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'de riayet-i şeraitil kabul şehâdetleri makbule olmağını mûcebiyle ba'del hüküm mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâni min muharremi'l haram sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Mehmed Çelebi bin Seyyid Yusuf, Molla Abdulğani bin İbrahim, Molla Ebubekir El-İmam, El-Hac Ali el-müezzin, Mehmed bin Avaz, Hasan bin İbrahim, Mehmed bin Molla Ali, Mustafa bin Ramazan, El-Hac Mehmed bin Hamza

Sayfa 111 / Belge 338

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinden Mustafa bin El-Hac Ali'nin, Yusuf bin El-Hac Osman tarafından siyah kabzalı hançer ile yaralanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kürkiyân mahallesinde sâkin Mustafa bin El-Hac Ali nam mecruh ve sâhibi firâşın li ebeveyn karındaşı tarafından dâvâ-yı âtiye vekil-i sâbitü'l vekalesi olan baisi heze'l kitab Hasan nam kimesne mahfil-i kazada mahalle-i mezbûre sekkanından Yusuf bin El-Hac Osman nam muhzırında bil vekale üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mezbûr Yusuf dâima ... âlat-i harb ile beyne'n nâs müşâhede hâlinde olmağla târih-i kitab günü vakt-i ... kübrâ da mezbûr mahalle-i merkûmede vâki' çeşme kurbunda bila sebep işbu siyah kılıflı ve kabzası siyah kebir bıçak ile karındaşım mezbûr Mustafa'nın zuhurundan vusul ve sol memesi üzerinden cerh-i azîm ile amden darb ve mecruh idüb hâlâ sahib-i firâş olmuştur sual olunub mûceb-i şer'isi icrâ olunması matlubumdur dedik de gıbbe's sual ve akıb'ül inkar vekil-i mezbûre ... takriri meşruhunu mebeyyin beyini talep olundukda udul-ü ricâlden Numan bin Molla Ali ve Mehmed bin Ömer nam kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhad fi'l vâki' tarih-i mezkûrda merkûm Yusuf zikr olunan çeşme kurbunda işbu müşâhede olunan siyah kabzalı kebir bıçak ile bizim huzurumuzda mezbûr Mustafa'nın zahrından ve sol memesi üzerinden amden darb ve mecruh eyledi deyû biz bu vecih üzere şahidleriz şehâdet dahî ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyeti şerâiti'l kabul şehâdetleri makbule olmağını mûcebiyle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâni min muharremi'l harâm sene erbaa ve mie ve elf

Sayfa 111 / Belge 339

Belge Özeti: İbn-i Şeker mahallesinde Fatıma ibnetü Molla Mehmed'in mehir bedelini talep etmesi

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Şeker mahallesinde sâkine Fatıma ibnetü Molla Mehmed nam Hatun tarafından zikr-i âti sahih ve ibrâ-i ikrara vekil olub Mehmed Efendi ibn-i Hamza Efendi ve El-Hac Ebdderda bin El-Hac Ahmed şehâdetleri ile şeran vekâlet-i sâbite olan El-Hac Ali bin Yusuf nam kimesne meclis-i şer'a hazır lâzımü't tevki'de mahalle-i ... sâkin iken bundan akdem fevt olan Hızır bin El-Hac İbrahim'in veresesinden li ebeveyn kız karındaşı ... nam Hatun tarafından tasdika vekil-i şer 'isi olan El-Hac eli bin Mustafa nam kimesne muhzırında bil vekale ikrar ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr hızırın .... dayısı mezbûr Molla Mehmed müvekkile-i merkûme Fatıma'yı mezbûr Hızır'a akd-i nikâh idüb mezbûr Hızır ba'del bülüğ akd-i mezkûre ... fevt olduk da müvekkile-i mezbûre

Fatıma dahî müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde mütekarrir ve ma' kudün aleyh olan müeccel rub' hissesini talep ve dava eyledik de müvekkile-i mezbûre ... kendi malından şer'an mezbûre Fatıma ile dava-yı merkûmeden elli kuruş üzerine sulh olduklarında mezbûre Fatıma dahi sulh-ü mezbûru kabul ve bedel-i sulh olan elli kuruşu mezbûre ... yedinden ahz ve kabz idüb zikr olunan mehr-i müeccel ve rub' hissesi davasından mezbûre ... müteveffâ-yı merkûmun sair veresesinin zimmetlerini ibrâ ve iskâd etti dedik de vekil-i mezbûr El-Hac Ali dahî ... merkûm El-Hac Ali'yi ikrar-ı meşruhunda tasdîk ve tahkîk etmeğini mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i zilhicce-i şerife sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Efendi bin Hamza Efendi, El-Hac Ebudderdâ bin Hacı Ahmed, El-Hac Hüseyin bin Mustafa, El-Hac Mustafa bin Derviş, Ebubekir bin Hasan, Mehmed bin İbrahim, Mustafa bin Mustafa, Molla Abdullah bin Tanrıverdi, El-Hac Ali bin Ahi Evran, Ebuddderda bin Hasan, El-Hac Yakup bin Ömer, Hasan bin Mustafa, Abdullah bin Avaz, Mehmed bin Hüseyin

Sayfa 111 / Belge 340

Belge Özeti: Çukur mahallesinde vefât eden Ali Beşir'in vâsîleri hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Çukur mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ali Beşir nam kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Hatice binti Mustafa ve sulbü oğlu Mehmed Ali ve sulbiye kebire kızları Âişe ve Fatıma nam Hatunlara munhasıra olub ba'dehü mezbûre Hatice fevt olub verâseti evladı mezbûrdan Mehmed Ali ve Âişe ve Fatıma taraflarından vech-i âti üzere sulh ve ibra-yı ikrara vekilleri olub mezbûrtânın dayılarını ilm-i şer'î ile ârifân Molla Abdülganî bin İbrahim ve Süleyman bin Piri nam kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan Mehmed bin Yusuf nam kimesne mahfil-i kazada sahib-i heze'l-kitab mezbûr Mehmed Ali muhzırında bi'l vekâle ikrâr-ı tâm ve takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Hamza nam kimesne menzili ve bir tarafı ... Çelebi menzili ve bir tarafı teslim-i nâm kimesne menzili ve bir tarafı tarik-i hâs ile mahdüd menzili müteveffâ-yı mezbûr ile zevcesi müteveffîye mezbûrenin meşâ' ve müşterek mülkleri

Sayfa 112 / Belge 340'ın devamı

Ba'de vefâtihime ersen mezbûr Mehmed Ali ve Âişe ve Fatıma'ya intikâl idüb ... beynlerinde meşâ' ve gayr-i maksûm kalmağla hâlâ müvekkiletân-ı mezbûrtân menzil-i mezkûrdan hisse-i ersiyyelerini merkûm Mehmed Ali'den talep ve dava sadedinde olmalarıyla beynlerinde muslihûn tevassud idüb dava-yı mezkûrelerinden Ali sebilü'n neccâr şer'ı her birini beşer kuruş üzerine sulh eylediklerinde onlar dahî sulh-ü mezkûru kabul ve bedel-i sulh olan on kuruş yedinden ahz ve kabz idüb menzili mezkûrdan vesair babası ve anaları terekesine müteallika âmme-i duâvi ve mutâlibât ve muhasemattan karındaşları mezbûr Mehmed Ali'nin zimmetini ibrâ ve iskâd ettiler dedik de gibbe't tasdîki'ş şer'î mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi gurre-i muharremu'l harâm sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Abdülğani bin İbrahim, El-hac Ahmed bin ..., Ali bin Cafer

Sayfa 112 / Belge 341

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinde öldürülen Yusuf bin Osman'ın babası El-Hac Osman ve validesi Rabia bin Ali Bey'in, elinde siyah kabızalı hançer olan ve oğlunu öldürdüğünü itiraf eden Seyyid Mehmed'den şikayetçi olmaları hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesinde sâkin iken bundan akdem mecruhan fevt olan Yusuf bin Osman'ın babası merkûm El-Hac Osman ve vâlidesi Rabia bin Ali Bey nam Hatun mahfil-i kazada mahalle-i mezbûreden ammim demekle maruf Mustafa bin El-Hac Ali nam mecruhun meclis-i şer'a huzuru mu'tezir olub el vekâletü fi isbâti'd dem fi cânibi'l müddeâ aleyh makbule ... üzere tarafından hususatü'l beyâna vekil olub şer'î üzere vekâlet-i sâbite olan karındaşı Hasan nam kimesne muhızırında her biri dava ve takrir-i kelâm idüb târih-i kitâbdan bir gün mukaddem nehâren mahalle-i mezbûre beyinde müteveffâ-yı mezbûru vech-i meşruh üzere darb ve cerhini ... ani'l müslimin ikrar ve itiraf etmeğini bir gün sahib-i firâş olub ... ol cerhtan bi emrillahi teala ecl-i isabet idüb vefât etmiştir sual olunub müceb-i şer'îsi icrâ olunası matlubumuzdur dediklerinde gibbe's sual ve akübü'l inkar mezbûr El-Hac Osman ve Rabia'dan müddeâlarını mübeyyine beyini talep olundukda udul-ü ricâlden olub Kürkciyân mahallesi sekkanından El-Hac Hasan bin Kasım ... mahallesi sekkanından El-Hac Hasan bin El-Hac Abdüllatif nam kimesneler li eclî'ş-şehâde meclis-i şer'a hazıran olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' merkûm ammim Mustafa mahalle-i mezbûrede elinde siyah kabızalı hançer ile

vâkıf iken mezbûr Seyyid Mehmed hançer ile seni darb ve mecruh ettim deyû bizim huzurumuzda ikrâr ve itiraf eyledi ba'dehü mezbûr Yusuf cerh-i mezkûrun tesirinden fevt olduğu biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahî ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde bade't ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbule olmağını mezbûr El-Hac Osman ve mezbûre Rabia Hatun talebleriyle katil-i mezbûr Mustafa'nın ... hüküm ve tenbih-i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi' rabi' min muharremi'l haram sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Beşir bin Kaye, Seyyid İsa bin Seyyid Musa, Hasan Ali bin El-Hac İsmail, Halil Beşir, Mustafa bin Mehmed, El-Hac Ahmed bin Bektaş, Molla Mehmed bin Ahmed

Sayfa 112 / Belge 342

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinde öldürülen Osman bin Yusuf'un ölüm sebebinin tespiti için Mevlana Seyyid Osman Efendi'nin tâyin edilmesi ve Osman'ın sağ böğründe hançer izine rastlandığının tespiti

Medine-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesinde sâkin bais-i heze'l kitab Osman bin Yusuf nam kimesne mahfil-i kazada takrir-i kelâm idüb târih-i kitâbdan bir gün mukaddem vakt-i zuhurda mahalle-i mezbûrede sekkanından ammim Mustafa bin El-Hac Ali nam şâb yine mahalle-i mezbûrede vâki' çeşmenin kurbunda sulb-ü kebir oğlum Yusuf nam ile muharebe idüb mezbûr Mustafayı oğlum merkûm Yusuf bir siyah kabzalı siyak kebir bıçak ile zahrından ve sol memesi altından darb ve mecruh etti deyû huzur-u şuruda dava ve şühûd ve udul ile üzerine ityan ve hucet ettirmekle mezbûr Yusuf kale bend olunmuştu mezbûr Mustafa dahi oğlum mezbûr Yusuf ol muharebede hançer ile sağ böğründen darb ve mecruh etmeğle mezbûr Yusuf hâlâ kalede cerh-i mezkûrun te'yidinden fevt olmuştur üzerine varılıp keşf-ü tahrir olunmasını talep ederim dedik de savb-ı şuru'da Mevlana Seyyid Osman Efendi tâyin ve irsal olunub ol dahî zil-i vesikada muharreru'l esâmî olan müslimîn ile kale-i merkûmede mezbûr Yusuf'un mücerred sağ böğründe hançer cerhini muayene ve müşâhede idüb cerh-i mezkûrdan gayri müennet-i delâlet eder bir eseri cerhi olmadığını ve mezbûr Yusuf cerh-i mezkûrun tesirinden ... anda olan bi gayrimüslimin ihbar etmeğle mevlanayı merkûm vâki' hal mahallinde tahrir baie mean irsal olunan çuhadar El-Hac Abdullah Beşir ile gelüb meclisi

şuru'da alâ vukuihî inha ve takrir etmeğini ma vak'a bi't-taleb ketbolundu fî 8 muharrem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Ömer bin Receb, Molla Mehmed bin Ahmed, Mehmed bin Süleyman, Mirza bin Ali, Seyyid Mehmed bin Seyyid Ali, Seyyid Ali bin Halil

Sayfa 113 / Belge 343

Belge Özeti: Zincirli Kurbunda vefât eden Seyyid Mustafa'nin borçlarının terekesinden ödenmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Zincirli kurbunda sâkin iken bundan akdem vefât eden Seyyid Mustafa bin ... zevce-i metrûkesi Fatıma binti Ali Bey nam Hatun mahfil-i kazada müteveffâ-yı mezbûrun eytamında kable şuru'dan mensube vâsî olan Hasan bin Malkoç nam kimesne muhızırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb zevcim mezbûr Seyyid Mustafa zimmetinde deyn-i şer 'iden on üç kuruşum olub hal-i huyutunda dahi ikrar ve itiraf etmeğle sual olunub şeran terekesinden el verilmesi matlubumdur dedik de gıbbe'sual ve akübü'l inkâr mezbûre Fatıma'dan müdde'asını mubeyyine beyyin-i taleb olunduk da udul-ü ricalden İbrahim bin Mehmed ve Mehmed bin Ali Bey nam kimesneler li eclî's-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eserul istişhâd fî'l hakıka mezbûr Seyyid Mustafa zevcem mezbûre Fatıma'nın zimmetimde on üç kuruş hakkı vardır deyû bizim huzurumuzda ikrar ve itiraf ve bizi işhâd etti biz bu hususa şahidleriz şehâdet dahî ederiz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinden ba'de riâyeti şer'aitü'l kabul şehâdetleri makbule olmağını mezbûre Fatıma vech-i şer 'i üzere tahlif olunduktan sonra meblağ-ı merkûm on üç kuruşu müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden edaya vâsî mezbûre tenbih-i berle mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evail-i muharrem sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mustafa bin Ali, Ebubekir bin Mustafa, Osman Çelebi muhızırbaşı

Sayfa 113 / Belge 344

Belge Özeti: Bostancı mahallesinde vefât eden Ali bin Yusuf'un kızı Hatice'ye yevmi dört akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Bostancı mahallesi kurbunda sâkin iken bundan akdem fevt olan Ali bin Yusuf'un sulbiye sağıre kızı Hatice'ye bundan akdem fevt olan vâlidisi

Hesna'nın muhalefâtından intikâl eden hisse-i ersiyyesini hıfz-u tesviye-i umuruna bir vâsî lâzım ve mühim olmağı sub-ı şuru'da mezbûreden işbu rafiü'l kitab El-Hac Mehmed bin Abdullah nam kimesne vâsî nasb ve tâyin olunduk da ol dahi vesâet-i merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzımesini edaya taahhüd ve iltizâm eyledikten sonra sağır-i mezbûre nafaka ve kisveye muhtace olmağla yüz otuz üç akçe bir kuruş olmak üzere yevmi dört akçe nafaka ve kisve behâ farz ve takdir olunub vakt-i zarurette istizâne veledi'z-zafer sağır-i mezbûrenin malından rucu'a vâsî mezbûre izin virilüb mâvak'a bi't-taleb kayıtlıdır fî gurre-i muharrem sene 1103

Sayfa 113 / Belge 345

Belge Özeti: Ayıntâb'da vefât eden Mehmed bin El-Hac Osman'ın kızları Ahsen, Esmâ ve Âişe'ye yevmi dörder akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb kal'asında sâkin iken bundan iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin El-Hac Osman'ın sulbiye sağire kızları Ahsen ve Esmâ ve Âişe'ye babaları müteveffâ-yı mezbûrdan intikâl eden mallarını zabta bir vâsî lâzım ve mühim olmağla kable şer 'i şeriften sağırân-ı mezbûrânın vâlidesi işbu rafiâtü'l kitab Elife binti Hacı Mehmed nam Hatun üzerlerine vâsî nasb ve tâyin olunduk da ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzımesin edaya taahhüd ve iltizâm eylediğinde sonra ... mezbûre talebiyle yüz otuz üç akçe bir kuruş üzerine hâkim-i mevki kitab ... ve hüsn-ü meâb hazretleri dahî sağırân-ı mezbûrânın her birine yevmî dörder akçe farz ve takdir idüb vakt-i zarurette istizân ve infâka veledi'z-zafer sağırât-ı mezbûrâta intikâl eden mallarından rucu'a mezbûre elifeye izin verilmeğini mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fî gurre-i muharrem sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Es-Seyyid Abdi bin Seyyid Kasım, Osman Beşir Muhzırbaşı, Mehmed el muhzır, Ahmed bin Ramazan

Sayfa 113 / Belge 346

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinden Fatıma binti Abbas ve zevci El-Hac Mehmed bin Hızır'ın muhalaa ile boşanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesinde sâkine Fatıma binti Abbas nam Hatun mahfil-i kazada zevc-i muhâlif rafi-u heze'l kitab El-Hac Mehmed bin Hızır nam

kimesne muhzırında ikrar ve takrir-i kelâm idüb zevcim mezbûr ile bundan esbak beynimizde bazı münâzeât ve muhâsemât-ı vâk'a olub zimmetinde mütekarrir ve ma' kudün aleyh yirmi beş kuruş mehr-i muaccel ve yirmi beş kuruş mehr-i müeccel ile nafaka ve iddet ve müennet seknâm üzerine mezbûr ile muhalaa-i sahiha-i şer'iyye ile hal' olduğumuzdan sonra mezbûr El-Hac Mehmed malından bana şer'an beş kuruş def-ü teslim ben dahi kabz u teslim idüb her birimiz zevciyet ve hukuka müteallika davadan ahirin zimmetini ibrâ ve iskâd ettik ba'dehü dava ve nizâmımız kalmadı dedik de mezbûr El-Hac Mehmed dahî sağire-i mezbûre Fatıma takrir-i meşruhunda tasdîk ve tahkîk etmeğini mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâbi' min muharremi'l haram sene erbeun ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Abdurrahman Ağa dizdâr-ı kale, El-Hac Hüsameddin bin Mehmed, El-Hac Abbas kethüdâ-yı kale, Ramazan Çelebi kâtib-i kâle, Derviş Kasım

Sayfa 114 / Belge 347

Belge Özeti: Ehl-i Cefa mahallesinden Abdullah bin El-Hac Halil'in mülkünü 16 kuruşa Mehmed Çelebi'ye sattığına dair

Medine-i Ayıntâb'da Ehl-i Cefa mahallesi sekkanından Abdullah bin El-Hac Halil nam kimesne meclis-i şer'î hazır lâzımü't-tevkîrde işbu rafıu'l-kitâb Mehmed Çelebi bin Halil muhzırında ikrar ve takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı ... Hamza ve bir tarafı Abdurrahman nam kimesneler malları ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdûd tahtânî beyt ve bir matbah ve bir hazine ... müştemil menzilleri üç rub' u merkûm Mehmed Çelebi'nin zevcesi Sultane binti Ahmed nam Hatun'un mülkü ve bir rub'u benim mülk-ü mevrusüm olub hâlâ mahdûd-ü mezkûrda olan rub' hisse-i şâyi'amı merkûm Mehmed Çelebi'ye on altı kuruşa bey'i bât-ı sahîh şer'î ile bey'ü teslim idüb oldahî iştirâ ve kabul ve teslim eylediğinden sonra semenî olan meblağ-ı mezbûr on altı kuruşu yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledim ba'del-yevm mahdûd-ü mezkûrda olan rub'u hisse-i şâyiam mezbûr Mehmed Çelebi'nin mülk-ü müşterâsıdır ... mutasarrıf olsun dedik de ğıbbe't-tasdîkî's şer'î mâvak'a kayıtlandı fî evâil-i muharrem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Ramazan bin Hac Ahmed, Ahmed bin Halil, Ali bin Ali, Molla Hüseyin bin Molla Mehmed, Seyyid Mehmed Çelebi bin Ebulhudâ, Molla Süleyman talebe, Molla Abdullah talebe, Hacı İbrahim oğlu neccar İbrahim

Sayfa 114 / Belge 348

Belge Özeti: Beylerbeyi karyesinden Veli ve Ömer ibni El-Hac Osman'ın mülklerini Molla Mustafa'ya 70 kuruşa satması hakkında

Medine-i Ayıntâba tâbi' Beylerbeyi nam karye sekkanından Veli ve Ömer ibni El-Hac Osman nam kimesneler mahfil-i kazada işbu rafiü'l kitab Molla Mustafa bin Molla Hüseyin nam kimesne muhzırında her biri ikrar ve takrir-i kelâm idüb karye-i merkûme türâbında vâki' iki tarafı Hüseyin nam kimesne mülkü ve bir tarafı öksüz Mehmed mülkü ve bir tarafı arz-ı haliye ile mahdüd bin yedi yüz bağ ve yine bir tarafı El-Hac Ahmed ve bir tarafı arzuhaliye ve bir tarafı hamal Ali ve bir tarafı El-Hac Hasan mülkleri ile mahdüd üç yüz bin bağ mülkü müverrisimiz olub ... Molla mezbûr Molla Mustafa'ya yetmiş kuruşa bey-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey'ü teslim ol dahî iştiâ ve kabul ve teslim ol dahî iştirâ ve kabul ve teslim eylediğinden sonra semenî olan meblağ-ı mezbûr yetmiş kuruşu ... yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledik ba'del-yevm mahdüd-ü mezkûr ile mahdüd olan iki kıta bağ mezbûr Molla Mustafa'nın mülk-ü müşterâsıdır ... mutasarrıf olsun dediklerinde gıbbe't tasdîki's şerî mezbûrân Veli ve Ömer meclis-i mezbûrda mezbûr Molla Mustafa muvâcehesinde mukaddemâ mezbûr ile beynimizde ... ahz-ü i'tâ vâki' olmuştu el haletü bi hezihî amme-i duâvî ve mutâlibattan min külli'l vücûh her birimiz âhirin zimmeti ibrâ ve iskâd ettik dediklerinde mezbûr Molla Mustafa dahî mezbûrân Veli ve Ömer'i ikrâr-ı meşruhlarında tasdîk etmeği mâvak'a kayıtlandı fî evâil-i muharrem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed Efendi bin El merhûm Dibağ Efendi, Mehmed Efendi bin Mustafa, Molla Mehmed Beydilizâde, Abdurrahman Ağa Dizdâr, El-Hac Abbas kethüdâ, El-Hac Mehmed kethüdâ, El-Hac Mehmed Mühnizâde, Molla Musdâd El-İmam, El-Hac Ömer el müezzin

Sayfa 114 / Belge 349

Belge Özeti: Tevbe mahallesinde vefât eden Mustafa bin İbrahim'in zevcesi Fatıma binti Abdullah'ın 7,5 kuruş mehir hakkını vefât eden kocasının terekesinden talep etmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Tevbe mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mustafa bin İbrahim'in verâset zevce-i metrûkesi Fatıma binti Abdullah nâm Hatun ile li ebeveyn er karındaşı Ahmed nam kimesne vâlidesi binti Elife binti Şaban nam Hatun munhasıra olduğu şer'an zahir ve mütehakkik olduktan sonra mezbûre Fatıma'nın karındaşı ve tarafından ikrar-ı âtil beyan vekil olub ... şer'î üzere vekâleti sabite olan Ali bin Abdullah nam kimesne mahfil-i kazada müteveffâ-yı mezbûrun ... vazıu'l yed olan sahibi heze'l-kitab ve mezbûr Ahmed muhzırında bil vekâle ikrar ve takrir-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Fatıma'nın zevci müteveffâ-yı mezbûr Mustafa zimmetinde mütekarrir ve ma'kudün aleyh yedi buçuk kuruş mehr-i müecceli olub ve on kuruş dahî deyn-i şer'iden hakkı olmağla min haysül mecmu' on yedi buçuk kuruştan gayri tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan hisse-i ersiyyesinden on iki buçuk kuruş isabet etmeğini cem'an otuz kuruş hakkını mezbûr Ahmed tamamen mezbûreye def-ü teslim ol dahî kabz u teslim idüb min külli'l vücuh hukuk-u verâsete müteallik âmme-i duâviden ve mutalebattan mezbûr Ahmed vesair veresesinin zimmetlerin ibrâ ve iskat etti kable şuru'dan yedlerine hüccet-i şer'iyye verilsin dedik de gıbbe't tasdîki's şer'î mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evail-i muharremü'l harâm sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Eş-Şeyh Ömeru's şâmî, Osman Çelebi bin Mehmed Ağa, Mustafa bin Ali, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 114 / Belge 350

Belge Özeti: Ammu mahallesinde Hatice binti Hüseyin'in zevci tarafından terk edilmesi üzerine nafaka talep etmesi

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkine işbu rafiâtü'l kitab Hatice binti Hüseyin nam Hatun mahfil-i kazada takrir-i kelâm idüb zevcim Hüseyin Bekir bin Durmuş nam kimesne beni ve sulbü sağır oğlu Abdullah'ı bila nafaka terk idüb ahir diyara gitmekle savb-ı şurudan kadr-i ma'ruf nafaka ve kiske behâ farz ve takdir olunub vakt-i zarurette istizâne veledî'z-zafer mezbûre Hüseyin Bekir üzerine

rucu'a izin talep ederim dedik de mezbûr Hüseyin Bey ol hinde mezbûre Hatice ile oğlu mezbûr Abdullah'a ... nafakadan bir nesne terk etmediğine mezbûre Hatice'ye yemin virildikten sonra yüz otuz akçe bir kuruş olmak üzere mezbûre Hatice ve oğlu mezbûr Abdullah'a yevmi dörder akçe nafaka ve kisve behâ farz ve takdir olunub vakt-i zarurette istizân veledi'z-zafer mezbûr Hüseyin Bey üzerine rucu'a mezbûre Hatice'ye izin virildikten sonra mezbûr Hüseyin Bey'in bundan akdem fevt olan vâlidesi iaşeden muntakil karye-i efkârda vâki' lede'l ahali malumu'l hudud menzilinden iki sehem hisse-i ersiyyesi harabe müşerref olub mezbûr Hüseyin beyin zikr olunan iki sehem hisseden gayri maktûlât olmadığını Seyyid Mehmed bin Hanefî ve Allahverdi bin Ömer nam kimesneler ihbar etmeğle zikr olunan iki sehem bi aynihi mezbûre Hatice'ye izn-i berle mâvak'a bi't-taleb kayıtladı fi 10 muharrem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed bin Osman Beşir, Mustafa bin Ali, Ebubekir bin Mustafa, Ahmed bin Ramazan

Sayfa 115 / Belge 351

Belge Özeti: Şhreküstü mhallesinde vefât eden Hasan bin Mehmed'in öldürüldüğünün kesinleşmesi üzerine diyet talebinde bulunulması

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Hasan bin Mehmed'in verâseti zevce-i metrûkesi Emine binti Mehmed vâlidesi Hesnâ binti İsa nam Hatunlar ve li ebeveyn arkadaşı Ali ve karındaşı Âişe ve sulbiye sağire kızı Halime'ye munhasıra olduğu şer'an zahir ve mütehakkik olduktan sonra mezbûr Ali ve mezbûre Hesna asâlete ve mezbûrtân Emine ve Âişe taraflarından husus-u câi'z-zikri ikrara vekilleri olub Abdullah bin Ömer ve Murad bin Ahmed nam kimesneler şhâdetleri şer'an vekâlet-i sâbite olan Hüseyin bin Ebubekir nam kimesne vekâleti mahfil-i kazada ashab-ı heze'l kitab medine-i mezbûreye tâbi'... nam karye ahalisinden Murad bin ... ve Halil bin Bektaş ve İbrahim ... karyeden Mehmed bin Himmet ve Beyazıd bin Yakub ve Mustafa bin Mustafa ve karye-i ... Mehmed bin Yakub ve Ahmed bin Hacı Mikail ve Mustafa bin El-Hac Rıdvan nam kimesneler muhızırlarında her biri asalete ve vekâlete ikrar ve takrir-i kelâm idüb müverrisimiz mezbûr Hasan'ın bundan esbak karye-i mezkûre kurbunda ok atan nâm mevzide maktûl olduğunu istimâ' etmiştik varıp mezbûrun meyyitini ol mahalde bulmayıp nâ bedîd olmağın hâlâ dem ve diyetine

müteallik dava ve niza'dan ahali mezbûrunun zimmetlerini ibra ve iskâd ettik savb-ı şurudan yedlerine hüccet-i şer'iyye verilsin dediklerinde mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fil yevmi'l âşir min muharremil harâm sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Hasan bin Seyyid Mehmed, Mehmed bin Osman Molla, Veli bin Mehmed, Mehmed bin Mehmed, Eş-Şeyh Ömeru's şâmî

Sayfa 115 / Belge 352

Belge Özeti: İbn-i Şeker mahallesinde Mehmed bin Muhsin, validesi Zühre binti Süleyman'a vermiş olduğu 100 kuruşun annesinin terekesinden ödenmesini talep etmekte

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Şeker mahallesinde sâkin işbu rafiu'l-kitâb Mehmed bin Muhsin nam kimesne mahfil-i kazada kebîr karındaşı Seyyid Hasan ile sağır karındaşı İsmail'in vâlidesi kable şuru'dan mensube vâsî olan Elife binti Hasan nam Hatun tarafından husumete vekil olub şer 'i üzere vekâlet-i sâbite olan Molla Ahmed bin nam kimesne muhızrlarında üzerlerine dava ve takrir-i kelâm idüb bundan akdem fevt olan vâlidem Zühre binti Süleyman terekesinden bana yüz kuruş sarf etmeğle ba'dehû ben tasarrufa kadir olduğumda meblağ-ı merkûmdan kırık kuruşunu bana def-ü teslim ben dahi kabz-ü teslim idüb ve on iki kuruş dahî benim için îd-i ezhâda ... sarf eylediğini kabul ettikten sonra zimmetinde kırk sekiz kuruşum bakî kalmağla meblağ-ı merkûm bana deynî olduğunu dahî inde'l müslimîn ikrâr ve itiraf idüb kable'l edâ fevt olmağla terekesinden talep ederim sual olunub elvermek matlubumdur dedik de gibbe'l inkâr mezbûr Mehmed'den müddeâsını mubeyyine beyin-i talep olundukta udul-ü müsliminden Hüseyin bin Mehmed ve El-Hac Ali bin Hüseyin nam kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' müteveffe-yı merkûm hal-i huyutunda oğlum Mehmed'e otuz sekiz kuruş deynim vardır deyû bizim huzurumuzda ikrar etti biz bu hususa şahidleriz şehâdet dahî ederiz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şerâiti'l kabul şehâdetleri makbule olduktan sonra meblağ-ı mezbûrdan küllen ve ba'zan ahz ü istifâ veya hibe ve ahire havale almayıp taraf-ı şer'iyyeden bir tarîkla müteveffâ-yı merkûmun zimmetini ibrâ ve iskâd etmediğine mezbûr Mehmed'e yemin teklif olunduk da ol dahî halefün billahil Aliyyil azîm etmeğini meblağ-ı mezbûr otuz sekiz kuruşu tereke müteveffâ-yı merkûmdan mezbûr Mehmed'e edâya mezbûrân Seyyid Hasan ve Molla Ahmed'e

tenbih-i berle mâvak'a bi't-taleb kayıtlıdır fî evâil-i muharremü'l haram sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Hasan Çelebi Ahir Baba, Abdurrahman bin Ebudderdâ Çelebi, Mehmed Beşir bin Kaye, El-Hac Osman er-Racil, Mehmed bin er-Racil

Sayfa 115 / Belge 353

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinde Yusuf bin El-Hac Osman'ın, amcası Mustafa tarafından katledilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesinde sâkin iken bundan akdem mecruhan maktül olan Yusuf bin El-Hac Osman'ın babası mezbûr El-Hac Osman'ın babası mezbûr El-Hac Osman kendi asalete ve maktül-ü mezbûrun vâlidesi Rabia binti Ali Bey nam Hatun tarafından zikr-i âtî ibrâ ve ikrâra vekil olub ... şer'î üzere vekâlet-i sâbite olduktan sonra vekâleti mahfil-i kazada mahalle-i mezbûre ahalisinden ashab-ı heze'l kitab Mehmed bin Murad ve Sadık bin Veli ve Osman bin Ahmed nam kimesneler vesairleri muhızrlarında asalete ve vekâlete ikrâr-ı tâm ve takrir-i kelâm idüb oğlum mezbûr Yusuf yine mahalle-i mezbûre sekkanından ammim Mustafa nam kimesne mecruhan katl eylediğini şühud-u udul ile huzur-u şuru'da mezbûr ammim Mustafa üzerine isbat idüb hüccet-i şer'iyye ve müceb-i şer'isi icra olunmağla maktülü mezbûrun dem ve diyetine müteallika ahali mahalle-i mezbûre ile vechen minel vücûh dava ve nizamız ve alaka ve medhalimiz yoktur zimmetlerini ibrâ ve iskâd ettik savb-ı şeriat-ı mezbûreden yedlerine huccet-i şer'iyye verilsin dedikde gıbbe't tasdîki's şer'î mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fî evail-i muharremü'l harâm sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed bin El-Hac Ali Kaye, El-Hac Mehmed Çökmece, Kaleli Mehmed bin Mehmed, Osman Beşir bin Mehmed Beşir, Mustafa bin Ali, Ali bin Abdullah, Ahmed bin Ramazan, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 116 / Belge 354

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Eyyub mahallesinde sâkin El-Hac Mehmed bin Mustafa nam kimesne mahfil-i kazada baiset-ü hezel kitâb binti Ümmü Hatice binti El-Hac Ali nam Hatun tarafından husumet ve redd-ü cevâba vekili olub ... şer'î üzere vekâlet-i sabite olan Ahmed Efendi bin Hamza Efendi nam kimesne muhızrlarında

üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mahal-i mezbûrede vâki' bir taraftan Ahmed ve bir taraftan El-Hac Mustafa ve bir taraftan İbrahim nam kimesneler menzilleri ve bir taraf-ı tarik-i âmm ile mahdüd menzil ve müştemilâtın nısf-ı şâyi'i benim mülküm mevrusüm ve nısf-ı âhiri dahî ammim mezbûr El-Hac Ali'nin mülkü olub ba'de vefâtihi nısf-ı hissesi ersen benimle kızı mezbûre Hatice'ye intikâl etmişken ben diyar-ı Mısır'da birkaç sene mütemekkin olmağla davaya mesâğ olmamağını hâlâ mezbûre Hatice tamamen tasarruf idüb mülken ve ersen hissemi bana teslimden imtinâ' eder sual olunub şer'an kasr-ı yedine tenbih olunması matlubumdur dedik de gibbe's sual vekil-i mezbûr cevabında menzil-i mezkûru müteveffâ-yı mezbûr El-Hac Ali'nin müstakillen mülkü olmağla hâl-i huyutunda mahdüd-ü mezkûr zevcesi olub yedinden esbak fevt olan Mühni binti Hüseyin nam Hatun mehr-i müecceli ile zimmetinde vâki' deyni mukabelesinde mezbûre Mühni'ye def-ü teslim idüb ol dahî ba'del-kabz ve't teslim ol dahî kabz ü teslim idüb ba'del-kabz ve't teslim sadriye kızı müvekkile-i mezbûreye hibe ve temlik ve teslim ol dahi kabzan teslim idüb yedine hüccet-i şer'iyye virilüb mülk-ü mevhübü olmağla tasarruf eder dedik de mezbûr El-Hac Mehmed hibe-i merkûme-i inkar ve müddeâsını beyan ve istimhal etmeğle vekil-i mezbûr Hasan Ali'den takrir-i meşruhunu mübeyyine beyin-i taleb olunduk da udul-ü müzliminden El-Hac Ali bin İsa ve Ebubekir bin Osman nam kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eseru'l istişhâd fi'l hakıka mezbûr El-Hac Ali mukaddema hal-i huyutunda mahdüd-ü mezkûru müstakillen mülkü olmak üzere bizim huzurumuzda zevcesi mezbûre mühniye hukuk-u mzkuresi için def-ü teslim etmeğle ol dahi kızı mezbûreye Hatice'ye hibe ve temlik ve teslim idüb yedine hüccet-i şer'iyye verildi biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden ba'de riâyeti şerâiti'l kabul şehâdetleri makbule olmağını mezbûr El-Hac Mehmed bilâ beyine muârazadan men'i berle mâvak'a bi't-taleb ktüb olundu fî evâil-i muharremu'l haram sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Ahmed Bey tımarı, Süleyman bin Mustafa, Hasan Ali Bey bin İsmail, Mustafa Beşir kasapbaşı, Osman Beşir muhırbaşı, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 116 / Belge 355

Belge Özeti: Akyol mahallesinde vefât eden İbrahim'in mirasının oğulları Mehmed ve Ahmed ile kızı Fatıma arasında paylaşılması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Akyol mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan İbrahim bin Koca Fıkhın verâseti sulbü oğulları Mehmed ve Ahmed kızı Fatıma'ya munhasıra olduğu şer'an zahir ve mütehakkik olduktan sonra mezbûr Mehmed asâle ve mezbûr Ahmed ve mezbûre Fatma taraflarından hususâtü'l beyan vekil-i şer'îsi olan Receb bin Ahmed nam kimesne vekâleti mahfil-i kazada işbu rafi'ul kitab İsmail bin Ali Kaya nam kimesne muhızırında her biri asale ve vekâlete ikrar ve takrir-i kelâm idüb müverrisimiz El-Hac İbrahim'in mezbûr İsmail zimmetinde menzili semeninden üç buçuk kuruşu olub kabşe'l istifâ fevt olmağını hâlâ ... hasebiyle mezbûrdan meblağ-ı merkûmu tamamen ahz ve kabz idüb her birimiz hisse-i ersiyyemizi mutasarrıf olub mezbûr İsmail'de bir akçemiz kalmadı zimmetini ibrâ ve iskâd ettik dediklerinde mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıtı muharremu'l haram sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ali bin Şemseddin, Seyyid Abdi Çelebi Câbi, Ali bin Abdullah, Ali bin Cuma, Osman Beşir muhızırbaşı

Sayfa 116 / Belge 356

Belge Özeti: Sengihoşkadem mahallesinden El-Hac Mustafa bin El-Hac Osman'ın mülklerini satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Sengi Hoşkadem mahallesi sekkanından El-Hac Mustafa bin El-Hac Osman nam kimesne meclis-i şer 'i şerîf lâzımü't teşrifte işbu sahibü'l kitâb Arpacızâde El-Hac Mehmed bin El-Hac Hızır nam kimesne muhızırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb Medine-i mezbûreye tâbi' ... nam karyede vâki' bir tarafı Abdulkadir nam kimesne mülkü ve bir tarafı Muhsin oğlu mülkü ve bir tarafı ... ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdûd eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmireyi mahalliyeyi müştemil bir kıta hadîkanın nısf-ı şâyi'i mülk-ü mevrusüm olmağını hâlâ tarafından icâb ve kabulü hâvî ve şart-ı müfsideden arî bey-i bâtı sahih-i şer 'i ile iki yüz o esedî kuruş ile kabza-i aded nâ ma'lûm mıngıra mezbûr El-Hac Mehmed'e bey'ü teslim idüb ol dahî iştirâ ve kabul ve teslim eyledikten sonra üç yüz bin bağ El-Hac Hasan oğlu kozluğu eylemekle ma'ruf kâyimü'l usul yedi aded ceviz eşcarından nısf-ı şâyi'i bir kıta semen-i merkûm iki yüz on kuruş ve bir kıta nâ mahdûd mankırı yedinden bi't-tamam vel kemal ahz ve kabz ettim ba'del-yevm mahdûd-ü mezkûrun nısf-ı şayi müşteri merkûm El-Hac Mehmed'in mülk-ü müşterâsıdır ... mutasarrıf olsun benim alaka ve medhalim kalmadı dedik de gıbbe't

tasdîki'ş şer'î mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fil yevmi's sâni aşera min muharremi'l harâm sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Abdullah Çelebi bin Seyyid Mehmed, Mehmed Ağa bin Osman Ağa, Molla Ahmed Marâşî, Ahmed bin Hüdâverdi, El-Hac Aşur Hayamlı, El-Hac Mustafa Kehribân başı, Hasan bin Ali Kaye, El-Hac Kasım Hızırızâde, El-Hac Mehmed bin El-Hac Muslî, El-Hac Ali bin Ahmed Sirâc

Sayfa 117 / Belge 357

Belge Özeti: Beylerbeyi karyesinden Mustafa bin Hüseyin'in müşterek mülkünü Molla Mustafa'ya 32 esedî kuruşa satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Beylerbeyi nam karye sekkanından Mustafa bin Hüseyin nam kimesneler mahfil-i kazada işbu sahibü'l-kitab Molla Mustafa bin Molla Hüseyin tarafından akd-i âti'l beyan tasdika vekil-i şer'î olan Hasan bin El-Hac Receb nam kimesne muhızırında her biri ikrar ve takrir-i kelâm idüb karye-i mezbûre kurbunda vâki' bir tarafı bizim bağımız ve bir tarafı El-Hac Hasan nam kimesne bağ ve tarafını tarîk-ı âmm ile mahdüd üç yüz doksan bin bağ meşâ' ve müşterek mülkümüz olmağla hâlâ mezbûr Molla Mustafa'ya bey'i kat' ile otuz ik esedî kuruşa bey'ü teslim idüb ol dahî iştirâ ve kabul ve teslim eyledikten sonra semenî olan meblağ-ı mezkûr otuz iki kuruş bi't-tamam ve'l-kemâl yedinden ahz ve kabz ettik min ba'di müşteri merkûm Molla Mustafa'nın mülk-ü müşterâsıdır ... mutasarrıf olsun dedik de gibbe't tasdîki'ş şer'î mâvak'a kayıtlandı fî 12 muharrem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Ömer bin Ahmed, El-Hac Ali el- müezzin, Molla Ahmed bin El-Hac Ali, Molla Hasan bin El-Hac Hasan

Sayfa 117 / Belge 358

Belge Özeti: Sengi Hoşkadem mahallesinden Mehmed ve İbrahim Çelebi'nin mülkünü Ali Bey'e 95 kuruşa satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Sengi Hoşkadem mahallesi sekkanından Mehmed ve İbrahim Çelebi nam kimesneler meclis-i şer'î hazır lâzımü't tevkîrde işbu sahibü'l kitab Ali Bey bin Mehmed muhızırında her biri ikrar ve takrir-i kelâm idüb Medine-i mezbûre eşrâfından Sengitavîlde attar pazarında vâki' İbrahim Çelebi dükkanı demekle ma'ruf ma'lûmü'l hudud bir bab dükkan müstakillen bizim mülk-ü

mevrusumuz olmağını hâlâ Ali Bey'e bey-i bât-ı sahih-i şer'î ile doksan beş kuruşa bey'ü teslim idüb ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim eylediğinden sonra seen-i merkûm doksan beş kuruşu yedinden bi't-tamam ve'l kemal ahz ve kabz ettiği ba'del-yevm mezbûr Ali Bey'in mülk-ü müşterâsıdır ... mutasarrıf olsun dedik de gıbbe't tasdîki's şer'î mezbûrân Mehmed ve İbrahim'in vâlidesi Fatıma binti İlyas ve kız karındaşları Zeyneb ve Hatice nam Hatunlar meclis-i mezkûrda ikrar ve i'tirâf idüb dükkan-ı mezkûr-u mezbûrân İbrahim'in iştirâken mülkleri olan alaka ve medhalimiz yoktur deyû bey-i mezkûru tahvîz etmeleriyle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi'r râbi' aşer amin muharremi'l harâm sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Hasan Ağa zabıtı karye ..., Molla Abdurrahman bin Osman Çelebi, Mehmed Çelebi bin Tashihçizâde, Molla Osman Bahadırlı, Ali Çelebi Zencî

Sayfa 117 / Belge 359

Belge Özeti: Kızılhisar karyesinden Abdullah bin Mustafa'nın mülkünü Molla Mustafa'ya 96 kuruşa satması hakkında

Medine-i Ayıntâba tâbi' Kızılhisar Tahtanî nam karyede sâkin Abdullah bin Mustafa nam kimesne meclis-i şer'î şerif lâzımü't teşrifte işbu sahibül kitab Molla Mustafa bin Molla Hüseyin nam kimesne tarafından akd-i âti'l beyân tasdîka vekil olub ... şer 'i üzere vekâlet-i sâbite olan El-Hac Mehmed bin El-Hac İbrahim nam kimesne muhzırında ikrar ve takrir-i kelâm idüb karye-i mezbûre sınırında vâki' bir tarafı vakf-ı cami-i şerif ve bir tarafı Gergerizâde El-Hac Ömer veresesi mülk ve tarafını tarîk-ı âmm ile mahdûd tahminen üç kile tohum ihata ederiz bir kıta tarla tamamen mülk-ü mevrusum olmağla hâlâ bey-ü bat-ı sahih-i şer'î ile altı kuruşa müvekkil-i mezbûr Molla Mustafa'ya bey'ü teslim idüb ol dahi iştirâ ve kabûl ve teslim eylediğinden sonra semen-i merkûm doksan altı kuruşu yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz ettim ba'del-yevm mahdûd-ü mezkûr tarla müşteri merkûm Molla Mustafa'nın mülk-ü müşterâsıdır ... mutasarrıf olsun dedik de gıbbe't tasdîki's şer 'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu tahriran fi'l yevmi's sâdis aşer amin muharremi'l harâm sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed Mühnizâde, El-Hac Ömer ..., El-Hac Mehmed bin Sübhanverdi, Molla İbrahim bin Hanif Efendi, Molla Ahmed bin Ahmed, Molla

Hasan Araplarlı, Ahmed Araplarlı, El-Hac Ali bin El-Hac Yusuf, Mehmed Ali bin Ali kethüdâ, Molla Mehmed, İbrâhim bin Mehmed

Sayfa 117 / Belge 360

Belge Özeti: Bostancı mahallesinde vefât eden Mehmed bin El-Hac Mehmed'in terekesinin kız kardeşine bitrakılması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Bostancı mahallesi kurbunda sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin El-Hac Mehmed bin Ramazan bin Kasım ibn-i ammim olmak üzere min ciheti'l usube verâset iddiâ eden Mehmed bin Cafer nam kimesne mahfil-i kazada müteveffâ-yı mezbûrun karındaşı kızı olub ammisi müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in muhallefâtına vâziatü'l yed iken fevt olan Fatıma binti Ali'nin vâlidesi ve terekesine vaziatü'l yed olan Hatice binti İbrahim nam Hatun muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb benim babam mezbûr Hızır ile müteveffâ-yı merkûmun ceddi mezbûr kası li ebeveyn karındaşlar olub babaları ismi durak cedleri ismi Hacı Kaya olmağla merkûmun verâseti usubetle bana munhasır iken muteveffât-ı mezkûre Fatıma'dan zevi'l ihram dan olub mirasdan mahrum olan mezbûre Hatice muhallefât-ı merkûmeyi zabt etmeğle sual olunub kasr-ı yedine tenbih olunmak matlubumdur dedik de gibbe's-sual mezbûre Hatice cevabında fil hakıka muteveffâ-yı merkûm Mehmed'in terekesi defter-i kassam mûcebince karındaşı kızı muteveffâ kızı müteveffâ-tı mezbûre Fatıma'ya intikâl etmek üzere zabt eyledim müddeâ mezbûr Mehmed'in ciheti mezbûreden müteveffâ-yı merkûm Mehmed'e varis olduğu malumum değıldir dedik de muddeâ mezbûr mehdeden müddeâsını mgbeyyine beyin-i taleb olunduk da

Sayfa 118 / Belge 360'nın devamı

Udul-ü müsliminden olub şehreküstü mahallesinde sâkin Hüseyin bin Ebubekir ve Şarkıyan mahallesinde sâkin Abdullah bin Mehmed Ömer nam kimesler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' müddeâ mezbûr Mehmed'in babası merkûm Hızır müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in ceddi merkûm Kasım ile li ebeveyn karındaşları olub babaları ... cedleri Hacı Kaya'dır biz bu hususa şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden ba'det-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbule olub müddeâ mezbûr Mehmed müteveffâ-yı merkûm Mehmed'e ... müteveffâ-yı mezbûre Fatıma ...

olmağla müteveffâ-yı merkûmun verâseti müddeâ mezbûr Mehmed'e munhasır olub müteveffât-ı mezbûre Fatıma ersten mahruma olmağını müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in defter-i kassâm mücebince terekesini müddeâ mezbûr Mehmed'e teslime mezbûre Hatice'ye tenbih-i berle mâvak'a kayıtlandı fi evâsıt-ı muharremul harâm sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Abbas kethüdâ-yı kale, Mustafa bin Ali, Ebubekir bin Mustafa, Ahmed bin Ramazan, Ali bin Abdullah

Sayfa 118 / Belge 361

Belge Özeti: Yahni mahallesinde vefât eden El-Hac Durmuş bin Süleyman'ın kızları Emine ve Fatıma'ya yevmi dört akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Yahni mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Durmuş bin Süleyman'ın sulbiye sağire kızları Emine ve Fatıma'nın ammilerî ve kable şuru'dan mensube vâsîleri olan rafiatü'l heze'l kitab Osman nam kimesne mahfil-i kazada takrir-i kelâm idüb sağirtân-ı mezbûrtânın nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyaçları olmağla kable şuru'dan kadri'l kifâye nafaka ve kisve behâ farz ve bana istizaneye dahî nafaka ve kisveleri vesair havayic-i zaruriyeleri için küllü yevmin her birine dört akçe farz ve takdir idüb vakt-i zarurette istizâne infâka ba'dehû sağirtânı mezbûrtânın mâl-ı mevrüslerinden rucu'a vâsî mezbûr Osman izin verilmeğini mâvak'a bi' taleb ketbolundu fi'l yevmi'l hâmis aşer amin muharremi'l harâm sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Ali bin Abdullah Çelebi, Mustafa bin Ali, El-Hac Mehmed bin Molla Mustafa

Sayfa 118 / Belge 362

Belge Özeti: Tarla-yı Atik mahallesinden Hatice binti Mehmed ve zevci Mehmed bin Ali şiddetli geçimsizlik yüzünden boşanma talep eder

Medine-i Ayıntâb'da Tarlay-ı Atik mahallesinde sâkine Hatice binti Mehmed nâm Hatun meclis-i şer 'i hazır lâzımü't tevkîr zevc-i muhâlif râfi-i' heze'l-kitab Mehmed bin Ali nam kimesne muhzırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb zevcim mezbûr Mehmed ile beynimizde hüsn-i zindegânededen nâs-ı muhalefe murad eylediğimizde mezbûrun zimmetinde mütekarrir ve ma' kudün aleyh otuz beş

kuruş mehr-i müeccelim ve nafaka-i iddet ve müennet seknâm üzerine ve merkûm Mehmed'in firaşından zuhuru karîb hamlem olub ... dahi iki sene tamamına değin irzâ' emr-i sâl üzerine hal' olub ba'del-yevm zevciyet ve hukukuna müteallika dava ve niza'dan her birimiz âhirin zimmetini îrâd ettik yedin de merkûm dahî hal'ı mezkûru kabul idüb makarre-i mezbûreyi kelimât-ı meşrûhasında tahkik ve tasdîk etmeğini mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi 15 muharrem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ebubekir bin Hac Hızır, El-Hac Hızır bin El-Hac Hüseyin, Hasan bin Hasan Çelebi, Molla Mustafa bin Molla Ömer, El-Hac Abdullah bin Hac Abdurrahman, Abdurrahman bin Hüseyin

Sayfa 118 / Belge 363

Belge Özeti: Lala Mustafa Paşa'nın Ayıntâb'da bulunan bizaristan dükkanının yanması üzerine konunun araştırılması için Mevlana El-Hac Mehmed Efendi'nin tâyin edilmesi

Fatih- i Kıbrıs merhûm Lala Mustafa Paşa'nın evlâdiyet ve meşrutiyet üzere mütevellisi olub hâlâ Şam cennet-i meşâmda mütemekkin olan Ömer'e a'yan Mehmed bin tarafından Medine-i Ayıntâb'da vâki' evkâfi üzerine vekil-i şer'isi olan fahrül akrân Ahmed Ağa bin Yusuf nam kimesne meclis-i şuru'da takrir-i kelâm ve besat-ı merâm idüb evkaf-ı mezbûreden Medine-i mezbûrede vâki' bizaristana muttasıl cânibe şimalinde vâki' yed-i evkâf-ı mezkûre cümlesinde keresteci dükkanlarına ... Allahü tealâ gece ile ateş isabet idüb bi'l külliye ihrâk-ı bi'n nâr olmağla zikr olunan bizastanın şimal tarafı duvarı dahî ...nın şiddetinden yedimizde ve inhidâma karîb olmağını üzerine varılıp ba'del keşf ve't tahrir levâzımı tahmin ve tecdiden izin verilmesini talep ederim dedikde kable şuru'dan Mevlana El-Hac Mehmed Efendi ibni Ebubekir Efendi tâyin ve irsal olunduk da ol dahi Medine-i mezbûrede mimarbaşı olan üstâd-ı fenn-i binâ taifesinden El-Hac Ahmed bin Mustafa ve Abdullah bin Mehmed nam kimesnler vesair bina umuruna ... tam olan bi farzı müslimin ile bizaristan-ı mezkûrun tecdid iktizâ eden mahalline varıp nazar eylediklerinde fil hakika divân-ı mezkûr şiddet-i ihrâktan biz merd-ü tamire muhtac olduğunu muayene ve müşahede idüb levazımını tahmîn-i sahîh ile tahmin eylediklerinde bin altmış kuruş olmak üzere doksan kuruş kıymetli bin beş yüz ... taş ve on kuruş şekl ve ahir levazımı yirmi kuruş ırgâidye ve elli kuruş üstâdiyesiyle yüz yetmiş beş kuruş tahmin olunub ba'de bizaristan-ı merkûmun

cânib-i Arapisinde vâki' iki kanatlı kebir demir kapısı dahî meyl idüb tecdid-i iktizâ eylemeğini elli kuruş kıymetli yüz ... taş ve on iki kuruş üstâdiye min haysü'l mecmu' yüz doksan üç kuruş mesarif tâyin olunduğunu Mevlana-yı merkûm mahallinde tahrir-i bâidi her biri meclis-i şer'a gelüb duvar-ı mezkûrun taşı gayr-i münifiye olub bu hal üzere kalır ise eyyâm-ı şitâda bir karar olmaz deyû haber vermeleriyle evkâf-ı mezkûre ... tamir ve tecdîd ve masrûfatıyla defter idüb cümle harc ve sarfında sıyanet etmek üzere vekil-i mûmâileyh Ahmed Ağa'ya izni berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evail-i muharrem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Es-Seyyid Ali Çelebi bin Seyyid İsmail, El-Hac Osman Baharzâde, El-Hac Hasan Baharzâde, El-Hac Mehmed Arpacızâde, El-Hac Ebudderdâ bin El-Hac Ahmed, El-Hac Veli bin Pîri, Ahmed Çelebi bin Abdurrahman

Sayfa 119 / Belge 364

Belge Özeti: Tarla-yı Atik mahallesinde İmhâni Hatun'un 396 kuruş alacağına dair

Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Atik mahallesinde sâkine rafiâtü heze'l-kitab İmhâni Hatun ibnetü Mehmed Ağa tarafından zikr-i âtî davaya vekil olub mezbûrenin zatını ... şer'î ile arifân olan Hüseyin bin Hasan Çelebi ve Ali Bey bin Mehmed şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan Ahmed Ağa bin Ömer Ağa'nın sağire kızı Şemsi'nin ... vâsî olan Asiye nam Hatun tarafından vekili Seyyid Mehmed Çelebi bin Mehmed Çavuş muhzırında bi'l vekale üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûme Ahmed Ağa târih-i kitâbdan yedi sene mukaddem müvekkilem mezbûre İmhanî Hatun'dan Göynük nam mahalde üç yüz doksan altı kuruş istirâz ve kabz idüb meblağ-ı mezbûru kable'l edâ fevt olmağla muhalledattan talep ederim sual olunub elvirilmek matlubumdur dedik de gıbbe's sual ve'l-inkâr vekil-i mezbûr Ali Bey'den müddeâsını mübeyyine beyini talep olunduk da udul-ü müsliminden olub mahalle-i mezbûrede sâkin ... Mehmed bin Mîrza Abdullah nam kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' müteveffâ-yı mezbûr Ahmed Ağa tarihi mezkûrda mahall-i mezbûrda bizim huzurumuzda müvekkile-i mezbûre İmhanî Hatun'dan üç yüz doksan altı kuruş istikrâz ve kabz idüb fevti mahalline gelince vacibü'l edâ deyndir biz bu hususa bu vecih üzere şahidleriz şehâdet dahî ederiz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyeti şerâitü'l kabul şehâdetleri makbule olduktan sonra

meblağ-ı mezbûr üç yüz doksan altı kuruştan küllen ve bazan ahz-ü istifâ veya hibe ve ahire havale itmeyüb taraf-ı şer'iiyyeden bir tarikla müteveffâ-yı mezbûrun alâ vakfî's sual halefün billahi'l aliiyyil azîm etmeğini meblağ-ı mezbûr üç yüz doksan altı kuruşu tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan müvekkile-i mezbûre İmhanî Hatun'a edâya vekil mezbûr Seyyid Mehmed Çelebi'ye tenbih-i berle mâvak'a bi't-taleb kütüb olundu fî evâsıtı muharrremü'l haram sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Osman Efendi Müftüzâde, Ahmed Efendi... , Molla Ahmed bin Sefer Ahmed, El-Hac Abbas kethüdâ-yı kale, Mustafa bin Ali, Ali bin Abdullah, İbrahim ..., Mustafa bin Abdullah, Abdi bin Kenan Bey

Sayfa 119 / Belge 365

Belge Özeti: Boyacı mahallesinden Rukiye binti Molla Mehmed'in zevci El-Hac Fethullah'ın ahir diyara gitmesi üzerine Rukiye'nin nafaka talep etmesi

Medine-i Ayıntâb'da Boyacı mahallesinde baisetü heze'l-kitab Rukiye binti Molla Mehmed nam Hatun meclis-i şuru'da takrir-i kelâm idüb zevcim El-Hac Fethullah Alican nam kimesne bundan akdem bilâ nafaka ve müennet terk idüb diyar-ı ahirde mütemekkin olmağını able şerîat-ı mutahhereden bana nafaka behâ farz ve takdir olunub istizâneye izn-i talep ederim dedik de mahalle-i mezbûreden Molla Hüseyin bin Molla Mehmed Mustafa bin Cuma nam kimesneler mezbûre Rukiye merkûme El-Hac Fethullah'ın zevce-i menkûhası olduğunu haber verdikden sonra mezbûre Rukiye vech-i şer'î üzere tahlif olunub nafakası ve levazım-ı zaruriyesi için rayihun fi'l vakti yevmi yedi akçe farz ve takdir olunub vakt-i zarurette istizâne ve levazım-ı zaruriyesi için rayihun fi'l vakti yevmi yedi akçe farz ve takdir olunub vakt-i zarurette istizâne bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâbi' aşer amin muharremi'l haram sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Ali Çelebi bin Ahmed Çelebi, El-Hac Abbas kethüdâ kale, Mustafa bin Ali, Mehmed bin Mehmed el muhzır

Sayfa 119 / Belge 366

Belge Özeti: Ammu mahallesinde Ebubekir bin Ali, Osman'ın sol kulağını hançer ile yaraladığını söyleyerek Osman'dan şikayetçi olması

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkin Ebubekir bin Ali nam Şaban emri mahfil-i kazada Osman bin Ahmed nam kimesne muhızırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb târih-i kitâbdan on gün mukaddem vakt-i mağribde battal ... kurbunda mezbûr Osman birkaç refekâsıyla üzerime gelüb sol kulağım üzerinden hançer ile darb ve mecruh etmiştir sual olunub müceb-i şer 'isi icrâ olunsun dedik de mahalle-i mezbûre sekkanından olub udul-ü ricalden Veli bin Ali Kaya devlet-i tereküb nâm kimesneler li eclî'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' mezbûre Osman'ın zıkr olunan mahalde müddeâ merkûmun üzerine hücum idüb bizim huzurumuzda hançer ile sol kulağı üzeri darb ve mecruh etti biz bu hususa bu vecih üzere şahidleriz şehâdet dahî ederiz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de riâyeti şerâiti'l kabul şehâdetleri makbule olub mecruh-u mezbûr Ebubekir'in cerhi muvazzaha olduğunu ehl-i habere haber vermeğini mücebiyle ba'del hükm mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâil-i muharremu'l haram sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Ahmed Çelebi bin Şeyh Ramazan, Seyyid Abdullah Çelebi en-nakîb, Arap Şeyh Mehmed, Seyyid Yusuf bin Seyyid Ahmed, El-Hac Abbas bin Veli

Sayfa 120 / Belge 367

Belge Özeti: Sazgun karyesinde beş yıldır mütevellisi olmayan Arapoğlu vakfına bir mütevellî atanması hakkında

Medine-i Ayıntâba tâbi' Sazgun nam karyede vâki' Araboğlu vakfı demekle maruf gulleli olan meşrut yirmi kırad ... mütevellisi olmayub beş seneden beri hali ve harape olub umuruna ... mütevellî nasb olunmak lâzım ve mühim olmağla evlâ vakitten işbu rafiâtü'l heze'l-kitab Mehmed bin İbrahim nam kimesne kable şerâat-ı mutahhereden vakf-ı mezkûr üzerine yevmi bir akçe ulûfe ile mütevellî nasb ve tâyin olunduk da ol dahî tevellüyet-i merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesini edaya müteahhid olmağını mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıt-ı muharremu'l haram sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Murad Ağa Tuğralızâde, Abdurrahman Çelebi bin Abdullah Efendi, El-Hac Muharrem bin Mehmed, Osman Beşir bin Abdullah, Ali bin Abdullah

Sayfa 120 / Belge 368

Belge Özeti: Ehl-i Cefa mahallesinde vefât eden Cafer bin Abdullah'ın kızı Zemzem'e yevmi dört akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Ehl-i Cefa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Cafer bin Abdullah'ın sulbiye sağire kızı Zemzem babası müteveffâ-yı mezbûrdan intikâl eden malını hıfz-ı tesviye umuruna bir vâsî lâzım ve muhim olmağla sağire mezbûrenin vâlidesi işbu rafiâtü'l kitab Hatice ibni Ebubekir nam Hatun üzerine vâsî nasb ve tâyin olunduk da ol dahi vesayet-i merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesini edâya taahhüd ve iltizâm eyledikten sona sağire-i mezbûre nafaka ve kisveye muhtace olmağla vâsî mezbûre talebiyle yüz otuz üç akçe bir kuruş olmak üzere yevmi dörder akçe nafaka ve kisve behâ farz ve takdir olunub vakt-i zarurette istizân veledi'z-zafer sağire-i mezbûreye babasından intikâl eden malından rucu'a vâsî mezbûre Hatice'ye izin virilüb mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fî 20 min muharemü'l harâm sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mustafa bin Hüseyin, Ali Bey bin Boyacı, Mustafa bin Ali, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 120 / Belge 369

Belge Özeti: Eş-Şeyh Mehmed'in öşür vergisinin alınması hakkında

Dimos Ayıntâb mukâtaasına tâbi' nifah nam karyeyi ibni şerifi alişân ile deruhde ve iltizâm eden Eş-Şeyh Mehmed bin nam kimesne mahfil-i kazada karye-i merkûme ahalisinden eshab-ı heze'l-kitab Ali bin İsmail ve El-Hac Halil bin Yusuf ve El-Hac Abdulkadir Ali ve Osman bin Ahmed ve Mehmed nam kimesneler vesairleri muhzırlarında ikrar ve takrir-i kelâm idüb karye-i mezbûrede vâki' asâr-ı bostanlarını ahâlî mezbûrdan mukaddemâ umnây-ı sabık zamanında tâyin ittirmeyüb maktûyyet üzere resm veregelüb murur-u eyyâm ile eşcâr-ı muzmahil olub arsasını ashab-ı ziraat etmeğle ... razı olmayub üzlüb-ü sâbık üzere eşcâr-ı maktû'unu edâ ederim deyû teallül eylediklerinde binâ-i vâki'ül hâl der-devlet-i mısıra i'lâm eylediğimde ol mekule eşcârı muzmehil olub ziraat olunan arsanın kânunen ta'şir ve öşürleri alınmak babında emr-i şerif ... itâ olmağla ber müceb-i emr-i âli ahâlî mezbûrdan dahî itaat ve inkıyâd idüb ziraat ettikleri arsayı ta'şir ve kânunen öşürlerin vermeye razı olmuşlardır ben dahi öşürlerinden ziyade mezbûrlardan bir habbe taleb itmeyüb âhir teklif ile rencide etmek üzere taahhüd

eyledim savb-ı şurudan yedlerine hüccet-i şer'iyye verilsin dediklerinde ahali mezbûrun dahi mukarrer merkûm Mehmed Efendi'yi ikrâr-ı meşruhunda tasdîk ve tahkîk etmeğini mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evâsıt-ı muharremu'l haram sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mahmud bin Yusuf, El-Hac İsmail bin Durak, Ali bin Ali Kaye

Sayfa 120 / Belge 370

Belge Özeti: Ali Neccar mahallesinde vefât eden Abdülkadir Ağa bin Murad'ın kalan mülkünün 315 kuruş satılması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Ali Neccar mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Abdülkadir Ağa bin Murad'ın kız karındaşı hisse-i ersiyyesi sahibet-ü heze'l-kitab Emine nam Hatun tarafından hususâtü'l beyana vekil olub ... şer 'i üzere vekâlet-i sabite olan El-Hac Mahmud bin El-Hac Yusuf nam kimesne mahfil-i kazada müteveffâ-yı merkûmun karındaşı olub müteveffâyı merkûmdan mukaddem fevt olan Mustafa'nın zevce-i metrûkesi Hatice binti Abdurrahman nam Hatun muhızırında bi'l vekale üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı El-Hac Ali nam kimesne bahçesi ve bir tarafı ammim Mehmed Ağa menzili ve bir tarafı Medine-i mezbûre Musallâsı ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdüd hariciye oda ve ahur ... dahiliye iki bab tahtani beyt ve üç tâb ... beyt fevkânı ve bir eyvân ve bir matbah ... hadikayı müştemil menzil Feyzullah ve Hüseyin Dede ibni Abdülaziz nam kimesnelerin iştirâk-ı sû-i üzere mülkleri olub târih-i kitâbdan on altı sene mukaddem mezbûrân Feyzullah ve Hüseyin Dede mahdüd-ü mezkûru müteveffâ-yı merkûm mezbûr Abdülkadir Ağa tarafından serâyaya vekil olub vekâleti sabite olan işbu hazır-ı bi'l meclis Ebubekir bin Süleyman nam kimesneye vekâleti hasebiyle üç yüz on beş kuruşa bey'ü teslim oldahî iştirâ ve kabul ve teslim eyledikten sonra meblağ-ı mezbûr üç yüz on beş kuruş müteveffâ-yı merkûm Abdülkadir Ağa malından bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz idüb mahdüd-ü mezkûru müteveffâ-yı mezkûr Abdülkadir Ağa'nın mülk-ü müştêrâsı iken hâlâ fevt olub ers-i şer'î ile müvekkilem mezbûre Emine'ye intikâl etmiş ki mezbûre Hatice menzili mezbûre vaziatü'l yed olub fuzulen zabt etmeğle sual olunub kasrı yedine tenbih olunmak matlubumdur dedik de gibbe's-sual mezbûre Hatice cevabında menzil-i mezbûre zevcim müteveffâyı merkûm Mustafa'nın mülkü olub ers-i şer'î ile bana vesair veresisine intikâl etmek üzere

zabt ederim müteveffâ-yı merkûm Abdülkadir Ağa'nın huccet-i merkûmeden mülk olduğu malumum değildir dedik de vekil-i mezbûr El-Hac Mahmud'dan müddeâsını mübbeyyine beyn-i taleb olunduk da udul-ü müslimin udul-ü müsliminden olub Tarla-yı Atik mahallesi sekkanından Mehmed bin Abdülbakî ve İbn-i Şeker mahallesi sekkanından Mustafa bin Osman nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eserul istişhâd fi'l vâki' mahdûd-ü mezkûr mukaddemâ mezbûran Feyzullah ve Hüseyin Dede'nin mülkleri mülkleri olub tarih-i mezkûr eserul istişhâd fil vâki' mahdûdü mezkûr mukaddema mezbûran Feyzullah ve Hüseyin Dede'nin mülkleri olub tarih-i mezkûrdan bizim huzurumuzda merkûm Abdülkadir Ağa tarafından serâye vekil olan mezbûr Ebubekir üç yüz on beş kuruşa bey'ü teslim ol dahî iştirâ ve kabul ve semen-i mezkûr üç yüz

Sayfa 121 / Belge 370'in devamı

On beş kuruş müteveffâ-yı mezbûr Abdülkadir Ağa malından haz-ü kabz eylediler mahdûd-ü mezkûr müteveffâ-yı merkûm mülk-ü müşterasıdır. Biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'det-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbule olmağını mahdûd-ü mezkûrdan mezbûre Hatice bin kasr-ı yedine tenbih-i berle mâvak'a bi't-taleb kayıt fi evâsıt-ı muharrem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Efendi bin Hamza Efendi, Seyyid Mustafa bin İsmail, Molla Abdurrahman bin Molla Osman, Mustafa bin Ali, Osman Çelebi muhızırbaşı

Sayfa 121 / Belge 371

Belge Özeti: Tarla-yı Atik mahallesinde vefât eden Ahmed Ağa ibni Ömer Ağa'nın kızına Davud Ağa'nın vâsî tâyin edilmesi

Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Atik mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ahmed Ağa ibni Ömer Ağa'nın sulb-i sağire hayırlıya babası müteveffâ-yı mezbûrdan ersen intikâl eden malını zabt ve tesviye-i umuruna bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla kable şuru'dan İbn-i Ömer rafiû'l kitab Davud Ağa bin Mehmed Ağa sefere mezbûre üzerine vâsî nasb ve tâyin olunduk da ol dahi vesayet-i merkûmeyi kabul kabul ve hizmeti lâzimesini edaya taahhüd ve

iltizâm etmeğini mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evahiri muharremu'l haram sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Ali Bekir bin Ahmed Ağa, Osman Beşir muhızırbaşı, Ahmed bin Ramazan, Mustafa bin Ebubekir

Sayfa 121 / Belge 372

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinden Şaban'a validesi Fatıma binti Abdullah vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde fevt olan sulbü sağır oğlu Şaban kable şuru'dan vâlidesi Fatıma binti Abdullah vâsî nasb ol dahi kabulü kayıtlandı fi evahiri muharrem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Hasan bin Ali, Mehmed bin Abdünnebi, Ebubekir bin Mustafa, Muhızırbaşı Osman

Sayfa 121 / Belge 373

Belge Özeti: Molla Ahmed mahallesinden Mustafa bin Ali'nin kızları Rukiye ve Fatıma'yayevmi üçer akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Molla Ahmed mahallesi sekkanından rafıu'l kitâb Ahmed Çelebi ... Efendi mahfil-i kazada takrir-i kelâm idüb akrabamızdan olan Mustafa bin Ali nam kimesne sulbiye kızları Raziye ve Fatıma nam sağıreleri bilâ nafaka terk idüb ahir diyara gitmekle hâlâ tahtı terbiyemde olub nafaka ve kisveye ihtiyacları olmağıla savb-ı şurudan nafaka ve kisve behâ farz ve istizân-ı izin taleb ederim dedik de yüz otuz üç akçe bir kuruşa olmak üzere sağırtân-ı mezbûrtânın her birine yevmî üçer akçe nafaka ve kisve behâ takdir olunub istizân ve infaka veledi'z-zafer babaları mezbûr Mustafa üzerine rucu'a merkûm Ahmed Çelebiye izni berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâdis vel ısrîn min muharremi'l harâm sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mustafa bin Ali, Ali bin Abdullah, Mehmed bin Veli

Sayfa 121 / Belge 374

Belge Özeti: İbn-i Şeker mahallesinden Seyyid Mehmed ve Seyyid Ömer'in mülklerini 130 kuruşa Hasan'a satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Şeker mahallesinde sâkin Seyyid Mehmed ve Seyyid Ömer ve Seyyid Musli ibnâ-i Seyyid Kasım nam kimesneler ile sen ... tahammülü olan buluşunu mutasarrıf olan karındaşları Seyyid Osman mahfil-i kazada işbu rafiâtu'l kitâb Hasan bin El-Hac İbrahim nam kimesne muhızırında her biri ... ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mahal-i mezbûrede vâki' bir tarafı mahkeme-i şerife ve bir tarafı Ahmed nam kimesne mülkü ve iki tarafı tarik-i âmm ile mahdud iki bab beyt ... bir kiler ve matbah ... müştemil menzil-i meşâ'ı ve müşterek mülk-ü mevrusümüz olub mezbûr Hasan'a yüz otuz kuruşa bey'i bât-ı sahih-i şer'i ile bey'ü teslim ol dahî iştirâ ve kabul ve teslim eyledikten sonra semenî olan meblağ-ı mezbûr yüz otuz kuruşu yedinden bi't-tamam vel kemal ahz ve kabz eyledik ba'del-yevm menzili mahdud-ü mezkûr mezbûr Hasan'ın mülk-ü müşterâsıdır ke nime yeşâ-i ... mutasarrıf olsun dediklerinde ğıbbe't-tasdîkî's şerî mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâsıt-ı muharremü'l haram sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Abdurahman Ağa Dizdâr, El-Hac Ali Çelebi Kamlıkzâde, El-Hac Hüseyin bin Ebubekir, Hasan bin Hüseyin, Mehmed Çelebi Kamlıkzâde, Molla Halil El-İmam, El-Hac Abbas kethüdâ-i kale, Mehmed bin Mustafa, Molla Ali bin El-Hac Süleyman

Sayfa 121 / Belge 375

Belge Özeti: Ali Neccar mahalsinde vefât eden Abdülkadir Ağa ibni Murad'ın kalan malalarının satılması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Ali Neccar mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Abdülkadir Ağa ibni Murad'ın kız karındaşı olan Emine binti Murad nam mahfil-i kazada muteveffâ-yı mezbûrun karındaşı olub mukaddem fevt olan Mustafa'nın zevcesi ve sulbiye sağire kızları Âişe ve Fatıma ve Raziye ve Meryem'in kable şuru'dan mensube vâsîleri olan işbu rafiâtu'l kitab Hatice binti Abdurrahman nam Hatun tarafından husus-u câyi'z-zikr tasdika vekil olub El-Hac Mehmed bin Ekmekçi ve El-Hac Derviş bin Mustafa şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan Ali Bey bin Ahmed Ağa muhızırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Ali bahçesi ve bir tarafı Mehmed Ağa metreli ve bir

tarafı medine-i mezbûre musallâsı ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdüd hariciye oda ... dahiliye büyüt-ü muteaddide .. müştemil menzil-i müverrisimiz müteveffây-ı merkûm Abdülkadir Ağa'nın mülk-ü müşterâsı olub ers-i şer'î ile bana intikâl eylediğini hâkim-i mevkî kitab huzurunda vâsî mezbûre ile murafaa-i şer'î şerif olub şühûd-ü udul ile isbat ve hüccet-i şer'iyye ile zabt-u rabt etmiştim

Sayfa 122 / Belge 375'in devamı

Ve lâkin karındaşım müteveffâ-yı merkûm Abdülkadir Ağa huyutunda manzil mahdüd-ü mezkûrun nısf-ı şâyi'i karındaşım Mustafa'nın mülküdür deyû huzur-u müsliminde ikrar etmiştir vâsî mezbûre Hatice davaya mübaşeret idüb ben dahi müteveffâ-yı merkûm Abdülkadir Ağa'nın vech-i mübeyyen üzere ikrarını tasdik ve kabul idüb menzili mahdüd-ü mezkûrun nısf-ı şâyiinde kasr-ı yed idüb vâsî mezbûre Hatice'ye teslim ettim ve bundan ma ada muverrisimin taht-ı tasarrufund olub karye-i sâmide vâki' bir tarafı Kestik oğlu ve bir tarafı Tascir oğlu ve bir tarafı İbrahim Beşir ve bir tarafı Şeyhzâde tarlalı ile mahdüd bir kıta altı kil bezr-i alır tarlasının hakkı tasarrufunu vâsî mezbûre Hatice'ye sığâr-ı merkûmun için on beş kuruşa ferâğ ve tefvîz idüb ol dahi vesayete tefvîz ve kabul eyledikten sonra meblağ-ı mezbûr on beş kuruşu ığâr-ı merkûmeye hibe ve temlik idüb ol dahî vesayete kabul ve temlik eyledi ba'del-yevm mahdüd-ü mezkûr ...nısf-ı şâyi'i alâ tariki'l ... vâsî mezbûr ile sığâr-ı merkûmenin mülkleri ve tarla-yı mezkûre sığâr-ı merkûmenin mülkü müfevizleridir kat'an alaka ve medhalim yoktur dedik de vekili mezbûr Ali Bey dahi mezbûre Emine'yi ikrar-ı meşruhunda takrir ve tasdik etmeğini mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evahir-i muharremu'l haram sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Mehmed Çelebi Hekimzâde, İbrahim Efendi bin Abdullatif, Mehmed bin Veli, El-Hac Hasan bin Mustafa, El-Hac Ali bin Mehmed Çelebi, El-Hac Ahmed bin Hacı Mehmed, El-Hac Mustafa bin İsmail

Sayfa 122 / Belge 376

Belge Özeti: Boyacı mahallesinden İbrahim bin Hüseyin'in mülkünü 20 kuruşa Mehmed'e satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Boyacı mahallesi sekkanından olub zikr-i ... demekle ma'ruf vakfın evlâdiyet ve meşrutiyet üzere mütevellisi olan İbrahim bin Hüseyin nam

kimesne mahfil-i kazada işbu rafiatu'l kitab Mehmed bin Ali nam kimesne muhızırında ikrar ve takrir-i kelâm idüb Medine-i mezbûre de vâki' bir tarafı tarik-i âmm ile mahdüd arsanın senede vakf-ı mezkûr canibine nısf kuruş mutavvı'î olan bir bab dükkanın binası vâlidem cemile nam müteveffiyenin mülkü olub ersen bana intikâl etmeğini târih-i kitâbdan üç sene mukaddem mezbûr Mehmed bey-ü kat' ile yirmi kuruşa bey'ü teslim idüb ol dahi maktû'u mezkûru ile iştirâ ve kabul ve teslim etmeğle semeni merkûmu yedinden bi't-tamam vel kemal ahz ve kabz ettim min ba'di binası müşterâsıdır kenime yeşâi ... mutasarrıf olunsun dedikden sonra müteveli mezbûr İbrahim Ağa'da kelâm idüb evkâf-ı merkûmeden boyacı oğlu ... vâki' bir tarafı tarik-i âmm ile mahdüd bir bâb dükkan murur-u eyyam ile yakılıp hali ve harape .... zayi' olmağla arsa-i haliye kalub kat'an muntefeun bih olmadıği ecilden merkûm Mehmed üzerine kendi malı ile müceddiden dükkan bina idüb binası mülkü olub sene be sene bir kuruş vermek üzere istihbar etmeğini ben dahi ... hasebiyle zikr olunan arsa-i haliyeyi mezbûre def-ü teslim ol dahi ... üzere teslim ve kabul eyledi li ecli'l istihkam savb-ı şeriat-ı mergubeden yedine hüccet-i şer'iyye verilsin dedik de ğıbbe't tasdiki'l muteber mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evâili muharrem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Eş-Şeyh meru'l İmam, Üstad Mehmed Şeyh Sabâğî, Osman Çelebi bin Mehmed Ağa, Mustafa bin Ali

Sayfa 122 / Belge 377

Belge Özeti: Eblehan mahallesinde vefât eden Molla İbrahim bin Molla Hâkim'in oğluna Kasım 'ın vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Eblehan mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Molla İbrahim bin Molla Hâkim'in sulb-i suğrâ oğluna babası müteveffâ-yı mezbûrun muhalledefâtından ers-i şer'î ile intikâl eden malını zabt ve tesviye-i umuruna bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla sağır-i mezbûrun kebir karındaşı sahibetü heze'l-kitab Kasım nam ... emr-ü vasıyet uhdesinden gelmeğe kadir olmağını hâkimi mevki' kitab ... hüsn-ü meâb hazretleri dahi mezbûr Kasım üzerine vâsî nasb ve tâyin eylediğinde ol- dahî vesayet-i merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzımesini edaya taahhüd ve iltizâm etmeğini mâvak'a kayıtlandı fi selh-i muharrem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Es-Seyyid Mehmed bin Hüseyin, Derviş bin Mehmed Çelebi, Mehmed bin Ali Bey, Molla Abdülğani bin İbrahim, Molla Mustafa Ali Dede

Sayfa 122 / Belge 378

Belge Özeti: Zincirlikuyu mahallesinde vefât eden Seyyid Mustafa'nın oğlu Mustafa'ya validesi Ümmetullah binti İsmail'in vâsî tâyin edilmesi

Medine-i Ayıntâb'da Zincirlikuyu mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Seyyid Mustafa bin Seyyid ... sağır oğlu Mustafa ve babası muteveffâ-yı mezbûru kendine ersen intikâl eden malını zabt ve rabta tesviye-i umuruna bir vâsî lâzım ve nasb olunmak lâzım ve mühim olmağını sağır-i mezbûrun vâlidesi Ummetulah binti İsmail nam Hatun savb-ı şurudan üzerine vâsî nasb ve tâyin olunduk da ol dahî vesayet-i merkûmeyi ve hizmet-i lâzimesini edâya muteahhide olduktan sonra vâsî mezbûrenin umuruna muâvenet ... sağır-i mezbûrun evlâ dayısı Mehmed bin ve merasimini edâya taahhüd ve iltizâm edecek mâvak'a kayıtlandı fî selh-i muharrem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Es-Seyyid Mehmed bin Hüseyin, Derviş bin Mehmed Çelebi, Mustafa Efendi bin Ali Dede

Sayfa 123 / Belge 379

Belge Özeti: Ammu mahallesinde Rukiye binti Seyyid Ömer'in 50 kuruş mehr-i muaccel ve 50 kuruş mehr-i mueccel hakkını alması

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkine Rukiye binti Seyyid Ömer nam Hatun meclis-i şer'i hazır lâzımü't-tevkide zevc-i nikâh olub hâlâ sefer-i hümâyûnda olan El-Hac Mustafa bin El-Hac Ahmed'in karındaşı ve tarafından vech-i âti üzere hal' ve irâya vekil olub Seyyid Ömer bin Seyyid Mustafa Seyyid Hasan bin Seyyid Ahmed nam kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olan rafiü'l heze'l-kitab Seyyid ... kimesne muhzırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mukaddemâ elli kuruş mehr-i muaccel ve elli kuruş mehr-i müeccel ile mezbûre ... tezevvüc etmiştim kable'l hal' ve 'z-zifâf mezbûr El-Hac Mustafa sefer-i hümâyûndan gidip eli âlât-ı gelmemekle hâlâ ... talibi olduğumda mezbûrun zimmetinde mütekarir ve ma'kudün aleyh elli kuruş mehr-i ... üzere vekil-i merkûm ile hal' olub mehr-i mezkûr vesair hukuk-u şer'iyeye müteallika davadan

zevcim mezbûr El-Hac Mustafa'nın zimmetini ibrâ ve iskât idüb mezbûr Seyyid .... Hal'ı mezkûru kabul ve vekâleti muhakkiyesi hasebiyle husus-u mezbûrdan benim ... ibrâ ve iskâd etti dedik de ehadühümâ âhiri kelimât-ı meşruhasında tahkik ve tasdîk etmeğini mâvak'a kayıtlandı fi selh-i muharrem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Hasan Ağa bin El-Hac Yusuf Beşir, Abdurrahman Ağa dizdar-ı kale, El-Hac Abbas kethüdâ, Molla Mehmed bin İsmail Efendi, El-Hac Abdüllatif bin Ebubekir Çelebi

Sayfa 123 / Belge 380

Belge Özeti: Kayser mahallesinde vefât eden Mustafa bin Abdullah'ın kardeşine kalan malını on kuruşa sattığına dair

Medine-i Ayıntâb'da Kayser mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mustafa bin Abdullah'ın verâseti karındaşı oğlu Mehmed bin Allahverdi nam kimesneye munhasır olduğu şer'an zâhir ve mütehakkik oldukdan sonra mezbûr Mehmed meclis-i şer'i hazır lâzımü't-tevkide ammissi sahib-i hêze's sefer İbrahim ve Veledi Mircân nam zimmi müvâcehesinde bi'l verâse ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı El-Hac Süleyman ve bir tarafı Hüseyin ve bir tarafı Ömer nam kimesneler menzilleri ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdûd menzil ve mülhakatından muverrisimiz mezbûr Mustafa'nın rub' hisse-i şer'iyyesi şâyi'ası olmağını tevassut-u müslihîn ile rub'u mezkûr davasından on kuruş üzerine sulh olub bedel-i sulh olan meblağ-ı merkûm on kuruş mesfur İbrahim yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz idüb ve tereke-i menkulesinden mesfur İbrahim'in vazıu'l yed olduğu ... ve iki sepet ve bir yorgan ve bir döşek ve üç sahan ve bir bakır şamdan ve bir .... dahi ammim mezbûr İbrahim bana def-ü teslim ben dahî kabz u teslim idüb menzil-i merkûm ve eşyay-ı mezkûreye müteallikaya dava-yı mutâlibeden mezkûrun zimmetini ibrâ-i iskâd ettim min ba'di dava ve nizâm kalmadı yedine hüccet-i şer'iyye verilsin dedik de mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i muharrem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Es-Seyyid İbrahim Çelebi bin Hüseyin, Molla Cafer bin Mustafa, Ali bin Abdullah, El-Hac Osman Baharzâde, El-Hac İsmail bin Osman, El-Hac Mahmud bin Veled

Sayfa 123 / Belge 381

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinde vefât eden Murad bin Ahmed'in kızı Emine'nin 38 kuruşluk borcuna karşılık babasından kalan mirası takas etmesi

Medine-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Murad bin Ahmed'in sulbiye kebir kızı işbu rafiâtü'l kitab Emine nam mukellefe mahfil-i kazada muteveffâ-yı mezbûrun sülbi sağır oğlu Mehmed ve sağıre kızı Fatıma'nın vâlideleri kabl-eş-şürûdan mensube vâsîleri olan Âişe binti Zekeriyya nam Hatun muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb muteveffâ-yı mezbûrun taht-ı nikâhında iken fevt olan vâlidem Banu binti İbrahim'in muhallefatından bana otuz sekiz kuruş hisse-i ersiye isabet idüb ol hinde ben sağıre olub tasarrufa kadir olmamağla abam muteveffâ-yı mezbûr meblağ-ı mezbûru kendi mesarifine sarf idüb ba'de ben baliğa olduğumda muteveffâ-yı mezbûr Murad mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Mehmed ve bir tarafı Kenan ve bir tarafı Abdi Beşir nam kendiler mülkleri ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdûd mülk-ü menzili dahilinde kable canibinde bir tahtanî beyt-i atîk ve hazine ve mağara ... muayeneyi ifrâz ve bana otuz sekiz kuruş deyni mukabilinde otuz sekiz kuruşa bey'ü teslim ve semenini deynine takas etmişti hâlâ vâsî mezbûre tasarrufuma mani' olur sual olunub men'ü def' olunmasını talep ederim dedik de ğıbbe'l inkar medine-i mezbûre Emine'den müddeâsını mubeyyine beyin-i talep olunduk da udul-ü müsliminden olub mahalle-i mezbûrede sâkin Molla Ebubekir bin Ali ve Molla Mehmed bin Abdurrahman nam kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' müteveffâ-yı mezbûr murad hal-i huyutunda mezbûre Emine'nin hâl-i sağırında taht-ı nikahında iken fevt olan vâlidesi mezbûre Hatunun muhallefâtından mezbûre Emine'ye otuz sekiz kuruşa bey'ü teslim semenini meblağ-ı mezkûr otuz sekiz kuruş deynime takas ettim deyû bizim huzurumuzda ikrar ve bizi işhâd idüb mezbûre Emine dahî ... kabul etti biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahî ederiz deyû her biri edâyı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'det-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbule olmağını vâsî mezbûre Âişe muarazadan men'i berle mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evâhir-i muharrem sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Hamza Bakkal, Mustafa bin Ali, Ebubekir bin Mustafa, Molla Ebubekir bin Ali

Belge Özeti: Hayık Müslman mahalleisinden Altun binti Hacar'in mülkünü bir zimmiye doksan kuruşa sattığına dair

Medine-i Ayıntâb'da Hayık Müslüman mahallesinde sâkine Altun binti Hacar nam zimmete tarafından hususâtü'l beyân vekil olub ... zimmiler şehâdetleriyle vekâlet-i sâbite olan te'dib ve veld-i bâli müvekkile-i mezbûre kız karındaşı Zuhâl nam zimmiye tarafından dahi şahidân-ı mesfûrân şehatleri ile şer'an vekâlet-i sâbite olan .... nam zimmi meclis-i şer'i şerif lâzımü't teşrifte sahibetü'l heze'l-kitab nam zimmi müvacehesinde her biri bil vekale ikrâr ve takrir-i kelâm idüb mahll-i mezbûrede vâki' bir taraftan Avaz nam kimesne mülkü ve bir taraftan ... nam zimmileri menzili ve bir taraftan tarik-i âmm ile mahdûd menzil-i müvekkilelerimiz mezbûrtân ... Altun vâlideleri olub bundan akdem malik olub ... zimmiyenin mülkü muhızır olmağla hal-i huyutunda mahdûd-ü mezkûru oğulları gayibân-ı ani'l meclis ehven ... nam zimmilere hibe ve temlik ve teslim idüb ba'det teslim onlar dahî mahdûd-ü mezkûru bey-i kat' ile sekiz sene mukaddem mezbûr zimmi doksan kuruşa bey'ü teslim ve kazu semen-i mezbûr idüb bu ana gelince malikane sâkin ve mütemekkin olub müvekkilâtân-ı mesfûrtân Altun ve Zuhâl menzili mezkûre ve semenine müteallika vechen mine'l vücüh ve sebebdan mine'l esbâb dava ve niza'ları alaka ve medhalleri yotur yedine hüccet-i şer'iyye verilsin dedik de mâvak'a ğıbbe't-taleb ketbolundu fi gurre-i seferü'l hayr sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Ahmed Çelebi bin Mehmed Efendi, Mustafa bin Mehmed, Ebudderdâ bin Ahmed, Seyyid Veli

Sayfa 124 / Belge 383

Belge Özeti: Ammu mahallesinde vefât eden Seyyid Ömer Çelebi'nin kızı Rukiye'ye vâsî tâyin edilen ammitesî Zemzem'in 150 kururşu Rukiye'ye teslim ettiğine dair

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Seyyid Ömer Çelebi bin Havace Halil'in sulbiye kızı Rukiye nam .... mahfil-i kazada ammitesî sahibetü heze'l-kitab Zemzem binti Havace Halil nam Hatunun zevci ve tarafndan hususu ... tasdika vekil olub nehb-ü şer'i üzere vekâlet-i sabite olan Seyyid Ömer bin Seyyid Mustafa nam kimesne muhızırında ikrar ve takrir-i

kelâm idüb mukaddema babam mezbûr Ömer Çelebi fevt olduk da cem'i terekesinden bana ers-i şer'i ile yüz elli kuruş isabet idüb lâkin ol hinde ben sağire ve kasır olmağla ammitem mezbûre Zemzem Hatun tesviye-i umuruna kable şuru'dan vâsî nasb ve tâyin olunduk da ecilden vesayeten meblağ-ı merkûmu ahz ve kabz ve zabt-ü rabt eylemeğini ... tasarrufa kadir olub meblağ-ı merkûm kendinden talep eylediğim mezkûre Zemzem Hatun zikr olunan yüz elli kuruşu bi't-tamam ve'l-kemâl def-ü teslim ben dahi kabz-u teslim eyledim min ba'di eblağ-ı mezkûre müteallik dava ve nizâm yoktur zimmetini ibrâ ve iskât ettim dedik de ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a kayıtlandı fî gurre-i sefer sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Hacı Hasan Ağa Baharzâde, Hacı Abdullatif tâbi'-i mezbûre, Abdurrahman Ağa dizdâr, Molla Mehmed bin Molla İsmail, El-Hac Abbas kethudâ-yı kale

Sayfa 124 / Belge 384

Belge Özeti: Zincirlikuyu mahallesinde vefât eden Mustafa bin Halil'in zevcesinin mehir hakkını terekeden talep etmesi

Medine-i Ayıntâb'da Zincirlikuyu mahallesinde sâkin ken bundan akdem fevt olan Mustafa bin Halil'in zevce-i metrûkesi vâsîleri oğlu Mustafa'nın vâlidesi kable şuru'dan mensube vâsî olan Ümmetullah binti İsmail em Hatun meclis-i şer'i şerif lâzımü't tevkide müteveffâ-yı mezbûrun âhir zevce-i metrûkesi baisetü heze'l-kitab Fatıma binti Ali nam Hatun tarafından akd-i ati'l beyân ı tasdîka vekili sâbitü'l vekalesi olan Molla Abdülgani bin İbrahim nam kimesne muhızırında asalete ve vesayete takrir-i kelâm idüb karye-i mezbûrda vâki' br tarafı Şaban nam kimesne menzili ve bir tarafı Ali nam kimesne menzili ve bir tarafı ... cami-i şerif vakfı ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdûd beyt-i sağır ve ve bir merkeb damının binasından nısf-ı müteveffâ-yı mezbûrun oğlu Mehmed nam kimesnenin mülkü ve nısfı âhiri sağır-i mezbûrun babasından muntakil mülk-ü mevrusu olub azz-i kabulü taksim olduğundan mâ ada mezbûre Fatıma'nın müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde dokuz buçuk kuruş mehr-i müecceli ... sabit olan on üç kuruş hakkı ve terekesinden bi tariki'l ers altı buçuk kuruş hisse-i seniyesi min haysü'l mecmu' yirmi dokuz kuruş hukuku zahir olub ifaya tenbihi şer'i olunmağını ben dahi vesayetim hasebiyle mahdûdü mezkûrdan nısf hisse ... mezbûre Fatıma'ya bey-i kat' ile yirmi dokuz kuruşa bey-ü teslm idüb ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim

eylediğinden sonra semen-i merkûmu müvekkile-i mezbûrun yirmi dokuz kuruşun hukuk-u mezbûresine takas ettik min ba'di ... mezbûrun nısf-ı ... Fatıma'nın mülkü müşterâsıdır. Kenime yeşâ-i ... mutasarrıf olsun dedik de ğıbbe't tasdiki'l muteber mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi gurre-i seferu'l hayr sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Es-Seyyid Mehmed bin Hüseyin, Derviş bin Mehmed Çelebi, Mehmed bin Ali Bey, Molla Mustafa bin Ali Dede

Sayfa 125 / Belge 385

Belge Özeti: Orul karyesinde Hüseyin tarafından darp edilerek öldürülen Ebubekir'in ailesinin diyet talebinde bulunması hakkında

Medine-i Ayıntâba tâbi' Orul nam karyede sâkin iken bundan akdem mecruhan fevt olan Ebubekir nam sabinin babası Hasan Ali bin Ebubekir vâlidesi Âişe binti Halil nam Hatun mahfil-i kazada karye-i sekkanından ashab-ı heze'l-kitâb Hüseyin bin Cuma nam kimesne ile mezbûr Hasan'ın babası mezbûr Cuma ve karındaşı Halil ve ammisi Süleyman ve ibni ammileri Mustafa bin Mehmed ve Mehmed Süleyman ibni Ahmed nam kimesneler muhızrlarında her biri bi'l verâse üzerlerine dava ve takrir-i kelâm idüb mezbûr Hüseyin târih-i kitâbdan altı ay mukaddem tarih-i mezbûrede oğlumuz mezbûr Ebubekir'i yerine tâbir olunur değnek ile hataen başından darb ve mecruh idüb âyinde cerh-i mezkûrdan fevt olmağla mezbûr Hüseyin'in cinâyeti hâkim-i mezki' kitab huzurunda şühûdu ad'ullah isbat ve mûcebi diyet-i kâmile olduğu hüccet-i şer'iyye olunub ücrâ olunmak üzere tenbih-i şer'i dahî olunmuştu hâlâ mecruh-u mezbûrun diyeti merkûm Hüseyin akilesinden babası ve karındaşı ve ammisi ve ammileri mezbûrundan talep ederiz sual olunub şer'an ahkak-ı hak olunması matlubumuzdur dediklerinde mezbûrlar istindak olundukda her biri havale şuru' idüb hâlâ minval-i muharrer üzere olmuştu lâkin biz nev'i acemden olub tenâsır dahî bulunmayıp acemde akvâl-i müftiye üzere âkile itibarı olmamağla bu maddede diyet-i mezbûr Hüseyin malından lâzım geldiğini nâtika fetvâ-yı şerifemiz vardır deyû biz kat'a fetvâ-yı sahîhatü'l unvân ibrâz idüb bil müvâcehe fetvâ ve kıraat olunduk da Arab'ın ğayrinden olan Zeyd Ömer vâsî-i hata-i kat'l eylese fi zamanına Arab'ın ğayrinde âkile olmayub madde-i mezbûrede nasır bulunadığı ecilden zîd-i mezbûrun babası ve karındaşı ve ammisi ve ibni ammileri vesair akrabalarına diyet lâzım olmayub zîd canibinin kendi malından

lâzım olur mu cevabında olur buyurulup kitâbı menhu'l fukaradan ve lâ âkiletü'l acem ... ve fî muhtasarihi ve kal'a fi'l hulâsati lev kene'r racülü mine'l acem an şemsi'l eimmeti'l halevânü'l eimme ihtelefû fihi kâle ba'zuhüm lâ âkile lilacem ... Şeyh Atharüttin .... İrâd olunmağımı ber mûceb-i fetvâ-yı şerife mezbûr Hasan Ali ve mezbûre Âişe'yi dava-yı mezkûrelerinden men'i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fî gurre-i seferu'l hayr sene erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mustafa bin Ali, Mehmed bin Mehmed, El-Hac Mehmed bin Mustafa, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 125 / Belge 386

Belge Özeti: Orul karyesinde Hüseyin tarafından darp edilerek öldürülen Ebubekir'in ailesinin diyet talebinde bulunması üzerine toplamda 77 kuruş diyet ödenmesi kararlaştırılmıştır

Medine-i Ayıntâba tâbi' Orul nam karyede sâkin iken bundan akdem mecruhattan olan Ebubekir bin Ali'nin babası Ali ile vâlidesi Âişe binti Halil nam Hatun mahfil-i kazada karye-i mezbûre sekkanından Hüseyin bin Cuma nam muhzırında her biri bi't-tav ... ikrar ve takrır-i kelâm idüb târih-i kitâbdan altı ay mukaddem mezbûr Hüseyin karye-i mezbûrede ... tâyin olundu bir değnek ile oğlumuz mezbûr Ebubekir'in hataen başından darb ve mecruh idüb evvel cerhten fevt olmağla lede'ş şer'i şerif mezbûru isbat idüb hccet-i şer'iyye ile mûcebi icrâ olunmak üzere hükm-ü şer'i lahık olmuştu hâlâ mezbûrdan diyet-i kâbilesini talep ve dava eylediğimizde katil-i mezbûr Hüseyin'in diyet-i kâmileyi edâya iktidâr olmadığı ecilden beynimize muslıhûn tevassud idüb dava'-yı merkûmeden beni kırk yedi kuruşa ve hazır-ı bi'l meclis zevcem mezbûre Âişe'yi otuz kuruş üzerine inşâ-i akdi sulhü şer'i eylediklerinde biz dahi sulh-ü mezbûru kabul ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr Hüseyin yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl meclis-i sulhta ahz ve kabz idüb oğlumuz maktül-ü mezbûrun dem ve diyetine müteallika dava ve mutâlibeden mezbûr hüzeynin zimmetini ibrâ-i âmm ile ibrâ ve iskât ettik min ba'di mezbûr Hüseyin ve gayride husus-u mezbûre muteallika dava ve nizâmımız yoktur sudur dahî ederse lede'l hukkâmü'l kirâm makbule ve mesmu'a olmasın dediklerinde ğibbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fî gurre-i seferu'l hayr sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Avaz Efendi bin Mehmed, Molla Osman bin Mehmed, Hamza Efendi bin Süleyman, Mustafa bin El-Hac Ali, El-Hac Mehmed ...

Sayfa 126 / Belge 387

Belge Özeti: Çukur mahallesinde Ali, Hülya ve Cemile'ye vâsî atanması hakkında

Medîne-i Ayıntâb'da Çukur mahallesinde iken kuvvet-i evlâ Ahmed ser Mehmed ser Sabri sağîr oğlu Ali ve Hülya'ya sağîra kızı Cemile'ye babaları müteveffâ-yı mezbûrdan intikâl eden malların ... ve tesviye-i ümûrlarına ve hiss-i lâzım olmağın suğrân-ı merkûmenin kademi redd-i ref' tehennüd edilen Mehmed bin Hasan nâm kimesne kable şerîat-ı mergûbeden üzerlerine ve sırr-ı teayyub olundukta olduğu vesâyet-i mergûbeye kabûl ve kudemet-i lâzimesi edâya mebzûl olmağın mâvak'a bi't-taleb kütüb olunmadan fî evâil-i ... hayrı sitte erbaa ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed bin Hacı Yusuf, Osman Ali bin Mehmed Ağa, Mehmed bin Mehmed

Sayfa 126 / Belge 388

Belge Özeti: Ayıntâb'da vefât eden Mehmed bin İdris'in oğulları Ali ve Abdullah'a Ömer bin Abdullah'ın vâsî tâyin edilmesi hakkıdna

Medîne-i Ayıntâb mahallâtından ..... mahallesi sükkânından olub müsâferet ve mehr üzere mahrûse-i Şam hubnet meşâmında sâkin iken fevt olan Mehmed bin İdris'in Haleb-i suğrâ oğulları Ali ve Abdullah babaları müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtından ers-i şer'i ile intikâl eden mallarını hıfz-u tesviye ümûrlarına ... nasb ve tâyin olunmak lâzım olmağla suğrân-ı mezbûrânın amelleri heze'l-kitab Ömer bin Abdullah nâm kimesne vesâyet-i merkûmuna kabûl-ü ahîdesinden mümkün-ü kâdir olmağın mezbûr-u saferân-ı mezbûrân üzerlerine ve ... ve teğayyüz olundukta olduğu vesâyet-i merkûme kabul ve hademiyet-i lâzimesinde ezâya taahhüd ve iltizâm etmeniz mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi-l semânîn suğrâ ... erbea mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: İsmail bin Ali, Mehmed bin Ali, Mehmed bin Mustafa, Eş-Şeyh Ömer bin İsmail

Sayfa 126 / Belge 389

Belge Özeti: Şehreküstü mahallesinde vefât eden Ahmed bin Abdülkadir'in oğlu Ahmed ve kızı Fatıma'ya Ebubekir bin İlyas'ın vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medîne-i Ayıntâb'da Şehreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ahmed bin Abdülkadir sulb-i sağır oğlu Ahmed merhûmun kızı Fatıma'ya nâbî müteveffâ-yı mezbûr ile babalarından sonra vefât eden vâlideleri ... Abdullah'ın muhallefâtlarından ers-i şer'i ile intikâl eden mallarını zabt ve tesviye-i ümûrlarına bir vâsî lâzım ve mühim olmağla savb-ı şeriat-ı merğûbeden sı'rân-ı mezbûr iki akeb-i ikrâsından işbu râfi' el- kitâbü meselâ Ebubekir bin İlyas kimesne vesâyet-i merkûmeye ehil olmağla mezbûr meselâ Ebubekir saferân-ı mezbûrân üzerine vâsî nasb ve tay;în olundukta olduğu vesâyet-i merkûme kabûl ve hizmet-i lâzımesini edâya taahhüd ve iltizâm etmeğın mâvak'a ... fî evâil-i safer

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed Efendi, El-Hac Hüseyin Ali bin Hasan, Es-Seyyid Osman Ali bin Mustafa, Dibâni Efendi, El-Hac Ahmed Durmuş

Sayfa 126 / Belge 390

Belge Özeti: Molla Ahmed mahallesinde kaybolan Mustafa Ali'nin malları için kaym atanması hakkında

Medîne-i Ayıntâb'da Molla Ahmed mahallesi sükkânından Mustafa Ali nâm kimesne bundan akdem Ayıntâb mıntıka ile kaybolub eşyasın zabt ve rabta bir kaym nasb ve tekayyüz olunmak lâzım ve mühim olmağla işbu rafiâtü'l-kitab Molla Ahmed bin Şuhûd Efendi gayet-i mezbûru eşyâsını zabta kabl-eş-şürûdan kaymı vekili nasb ve tağayyüz olunub olduğu ba'del kabûl hizmet-i lâzımesini ve Fatıma'nın nafaka ve kisveye ihtiyaçları olmağla kaym-ı mezkûr Molla Ahmed talebiyle savb-ı şer'iden ba'ad ve kisve behâları için yüz otuz iki akçe bir kuruş olmak üzere safertânı mezbûr tanrı (?) her birine yüz üçer akçe nafaka kisve zebâ farz ve takdîr olunub vakt-i zarûretle isti'rân ve infâka veledi'z-zafer ve'z-zuhûr babaları mezbûr Mustafadan rucû'a mezbûr Molla Ahmed'e izin verilmeye mâvak'a bi't-taleb fî 26 muharrem 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Mustafa bin Ali, Ali bin Abdullah, Mehmed bin Veli, Ahmed bin Ramazan

Sayfa 126 / Belge 391

Belge Özeti: Şehreküstü mahallesinde vefât eden Zeyneb binti Ali'den kardeşi İsmail'e kalan mallar için büyük kardeşi Hatice'nin vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medîne-i Ayıntâb'da Şehreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Zeyneb binti Ali'nin muhalledâtından karındaşı İsmail nâm saġır intikâl eden malına zabt ve tesviye ümûruna bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmaġla saġır-i mezbûrun sulbi kebîre karındaşı râfi-i'a bir alınan Hatice nâm Hatun kable şerîat mutahhereden üzerine vâsî nasb ve tâyin olundukta olduġu vesâyet-i merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesi edâya taahhüd ve iltizâm etmeġin mâvak'a .... fî sene safer 1020

Şuhûdü'l-Hâl: Ali bin Hasan, Yusuf bin Ahmed, İsmail bin Hüseyin, Ahmed bin Ramazan

Sayfa 127 / Belge 392

Belge Özeti: Şehreküstü mahallesinde El-Hac Mehmed bin El-Hac Fazıl'ın mülkünü 142 esedî kuruşa Cuma bin Abdülkadir'e satması hakkında

Medîne-i Ayıntâb'da Şehreküstü mahallesinde sâkin El-Hac Mehmed bin El-Hac Fazıl nam kimesne meclis-i şer'i hatîr lâzım iltizâm işbu rafiü'l-kitab El-Hac Mehmed ve Abdülkâim-i Rabbânî Ahmed nâm kimesneler muhzırlarına ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûreye tâbi' şefidin nâm karyeye vâki' bir tarafı Seylan nâm karyesin ... kuz tarafı işler nâm kimesne bir tarafı teslîme nâm Hatun tarlası karar tarafı Sehilzâde Hüseyin Hilmi tarlası ile mahdûd tahmînen on üç kiledir istîfâb eden beş kıt'a müstei'd mülkî tarlalarım bi sadakatin vâhidetin mezbûrân El-Hac Cuma bin Abdülkadir iştirâk-ı sûi ? üzere yüz kırk iki esedî kuruşa men'îtâtı's sahîh şer'i ile bey'-i teslîm onlar dahî iştirâk kabûl ve teslîm eyledikten sonra semenleri olan meblaġ-ı mezbûr yüz kırk iki kuruş yedlerinden bi't-tamam ve'l ikmâl ahz ve kabz eyledim badel yevm zikr olunan beş kıt'a tarla mezbûran Cuma bin Abdülkadir'in mülk-ü münteşir alıyor ..... eşyâ-i bahtiyâr ve mutasarrıf olsunlar dediġi ġibbe't tasdîki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb kayd-u sedh-i evâil-i saferu'l hayr 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Osman Efendi Gencerzâde, Molla Abdullah Hamdi Hıdırlı, Hamid bin Bektaş, İsmail Ali Şeyhzâde, Cuma bin Tengel, İbrahim bin Halil, İbrahim Efendi Kadızâde, Molla Mehmed bin Hüseyin, Molla Ahmed Gülmecid

Sayfa 127 / Belge 393

Belge Özeti: Sengitavil mahallesinde Abdurrahman Molla Beyazıt'ın bahçesini El-Hac Ömer'e satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Sengitavil mahallesi sekkânından Abdurrahman Molla Beyazıt nâm kimesne isâle değın kız karındaşları Emine ve Hatice nâm hârunlar taraflarından i'tirâtü'l beyânı ikrâra vekilleri olub mezbûrânı karındaşları ilm-i şer'î ile ârifân olan ... El-Hac Mehmed mine'l Hac Mehmed El-Hac mîr-i şehânlarıyla şer'an vekâleti sâbit olduktan sonra vekâlet ve safîrân karındaşı Mehmed'in dahî kabl-eş-şürûdan mensûb murassî olmağla vesâyet-i ... bâisetü heze'l-kitâb El-Hac Ömer ve El-Hac Ali nâm kimesne ..... ikrâr-ı kelâm idüb medrese-i mezbûreye tâbî' Hacı nâm karyede vâki' bir tarafı El-Hac Mehmed ve bir tarafı selîle Ali Çelebi ve bir tarafı Veli ve bir tarafı El-Hac İsa nâm kimesneler mülkleri ile mahdûd bir kıt'a elma ve zerdâlî eşcârını müştamil bahçe meşâ' ve müşterek mülk-ü mevrûsümüz olub ben ve kız karındaşlarım mezbûrtân Emine ve Halime selesât-ı hisselerimizi bey-i Murad idüb min sağır-i mezbûrun dahî mukaddem kisveye ihtiyâc-ı tâmmesi olub menkûlât kısmından ism-i hâl ıtlâk olunur bir sene olmadığı ecilden sülüs hisse-i şâyi'ası zarûret-i iştirâk için bey' olunmak iktizâ etmeğle mahdûd-ü mezkûr bi'l izni şer'î mezât olunub ba'de inkıtâ' ..... nâs yetmiş bir kuruşta mezbûr El-Hac Ömer üzere ikrâr etmeğın birbirimiz isâlete ve vesâyete mahdûd-ü mezkûru El-Hac bey'i kat' eyleyememiş bir kuruşa bey' ve teslim idüb olduğı iştirâ ve kabul ve teslîm eylediğinden sonra semen-i merkûm yetmiş bir kuruşa mîrinden bi't-tamam ve'l ikmâl ahz-u kabz ettik min ba'demâ zikr bahçe ve müştamilâtı müştari-i mezbûr El-Hac Ömer'in mülkü müştari idüb cismen eşya ... müteferrik olsun dediler ki mâvak'a ğıbbe't tasdiki'ş şer'î bi't-taleb ketbolundu sene 2 mâh-ı safer 103

Şuhûdü'l-Hâl: Osman bin El-Hac Yakub, Kanberî El-Hac, Mahmut bin Halil, El-Hac Yusuf bin El-Hac Veli, El-Hac Mehmed bin El-Hac Yakub

Sayfa 127 / Belge 394

Medine-i Ayıntâbta Orul nâm karye sekkânından Mustafa bin Mehmed, Süleyman bin Hüseyin ve Mehmed ve Süleyman ibn-i Ahmed nâm kimesneler meclis-i şer'î hazır lâzımü't-tevkide karye-i mezbûreden sahibetü heze'l-kitab Hasan Ali bin Ebubekir ve zevcesi Âişe binti Halil nâm Hatun muhızrlarında her bir ser- ikrâr tesviye-i kelâm idüb mezbûrların Haleb-i safer oğulların Ebubekir târih-i kitâbdan altı ay mukaddem akrabamızdan işbu hazır-ı bi'l meclis Hüseyin bin Cuma nâm kimesne karye-i mezbûrede serniye? tâbir olunur demek ile hatayı başından harb ve'l hurûc idüb fi'l hâl evvel bundan fevt olmağla ba'de .... şer'î mezbûrlar maktûl ve mezbûrun ... şerden taleb ve davet tardında olmalarıyla kâbil-i mezbûr Hüseyin tarafından vekâlete işbu hazırân bi'l meclis babası mezbûr Cuma ile karındaşı Halil nâm kimesneler ile ittihâd idüb bi tarîk-ı's sulh ve buraya otuz kuruş ve mezbûr Ali'ye kırk yedi kuruş beden-i sulh vermiştik hâlâ meblağ-ı merkûm davasından mezbûr Hasan Ali ve zevcesi mezbûre Âişe'nin zimmetlerini îrâd-ı âmm ile îrâd-ı iskât ettik ba'del-yevm birbirimizden husus-u mezbûre müteallik dava sâdır ederse sû-i ihtikâm ... mesmû'a ve makbûle olsun dediklerinde ğıbbe't tesâdüfü'ş şer'î mâ vak'a bi't-taleb ketbolundu fî gayri saferu'l hayr sene erbea ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Gavs Efendi bin Mehmed, Molla Osman bin Mehmed, Hamza Efendi bin Süleyman, Mustafa bin El-Hac Ali

Sayfa 128 / Belge 395

şerîat-ı şîâr-ı Ayıntâb mâzisi zîde fazlühü ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân-ı mütesellimîn ... inhâ olunur ki bundan akdem şakk-ı evvel defter-i vâris olan Yusuf Efendi bi emrillâhi teâlâ merhûm olub cânib-i mîriyye küllî dînî ve hissî olmağla merhûm müşârünileyhin cümle ümûru ve alacağı taraf-ı mîrîden kabz olunmak lâzım gelmeğle mâlî ve alacağı her nerede var ise tahsîl olunmak bâbında bize hitâben fermân-ı âlişân ve dergâh-ı âlî kapıcı başlarından kıdvetü'l-emâcid ve'l-akrân Mehmed Ağa zîde Mehmed'e teğayyür ve vârid olmağın müteveffâ-yı mezbûrun yüz bir senesine mahsûb olmak üzere Ayıntâb zimmî vesâtından ... ve cüz'iyeye müteâtîat malından vesâir zemimnâs imzalı defter mücebince üç bin sekiz yüz kırk üç kuruş olub tahsîli lâzım ve mühim ve bir gün akdem salîb-i irsâl ve teslîm-i hazîneye ittirmeye muktezâ olmağla buyruldu tahrîr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zîd-i kudret teğayyür ve irsâl olunmuştur. Vusûlündeki keder ki sene-i mezbûr malından söndürülen imzalı defter mücebince tahsîli lâzım gelen akçeleri yerli yerinde mübâşir

merkûm ma'arifetiyle cem'-ü tahsîl ve bir gün akdem mu'temedün aleyh adamlarınız ile gönderüb Haleb hazînesine teslim ettirip meblağ-ı mezbûrun tahsîli lâzım gelenlere ber-vechi ile teallül ve mûmânât ittirmeyüb teallül idüb şer'î cevâbı olanları dîvân-ı haliyye ihzâr eyleyib meblağ-ı mezbûr-u mîriyye râfi-i olmağla ihmâl ve müsâmahadan her biriniz ihtirâz idüb mûceb buyruldu ile âmil olasız fî 29 muharrem 1104

Tahtım Ahmed Paşa

Vâli-i Bağdad el-yevmi'r râbi' saferu'l hayr, Hüve sene 1101

Der- Ayıntâb merhûm Yusuf Efendi'nin tebeasıdır

Kasım Ağa Miralay, Okçuzâde Mehmed Ağa, Vilâyet-i Ser Ayıntâb

Ayıntâb mâl-ı kışlak mâl-ı kırâ-i selâse rumruvâne kuruş

5

.. kuruş 220

kuruş 1500

Dibağzâde Efendi derteriye ayalı karye-i hayyam ba'd Süleyman Ağa
devecizâde

Beylerbeyisidir kuruş 800

etti kuruş 100

mal-ı cüz'î Ayıntâb

Kuruş 250

Bayraktar oğlu Süleyman

merhûm Zülgaftar Ağa

an mâlin muğâtaa-i

.....

Ağa asker-i hodâsıdır

oğlu Ömer mâl tımar

kuruş 62

Kuruş 500

merdân kuruş 166

1101

Hamam-ı maraş ve hân-ı taş kuruş 240

Yalnız üç bin sekiz yüz kırk kırk üç kuruştur

Her bi mağrifeti'l fakîr ileyhi sübhâne ve teâlâ abd'ül halîmü'l kadı mümeddiye
talebü'l mahrûse Ömer

Sayfa 129 / Belge 396***Belge Özeti: Dörder yüz akçe avâriz toplanması hakkında***

..... el Ayıntâb ve'l hukkâm me'adinü'l-fazl ve'l kelâm Ayıntâb sancağında vâki' olan kadılar zîde fazîlehüm tevkî-i refî-i hümâyûn vâsıl olmak ma'lûm ola ki hazîne-i âmiremde defterlerinde livâ-yı mezbûre de vâki' kazâlar ki beş yüz üç ve bir rub'-ı avâriz hâneleri olub bin yüz dört senesine mahsûb olmak üzere avârizları tahsîl-i mühim olmağla deruhde olunub eline mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti verilmesi mücebince cem'ü tahsîl ettirilmesini emr idüb buyurdum ki hükm-ü şer'î amele mübâşir-i mezbûr vârid kayda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahî livâ-i mezbûrda vâki' kadılıkları ol- miktâr avârizhânelerinin tarih-i mezbûre mahsûb olmak üzere bir bir hânelerinden dörder yüz akçe avârizları irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûret-i mücebince cem'ü tahsîl ve teslîm hazîne-i âmirem ettirtip hilâf-ü emr-ü kimesneye teallül ve nizâ' ettirmeyesiz ve bundan mâ adâ mübâşir-i mezbûrun cihet-i maaşî için bir bir hanelerinden ellişer akçe dahî aldirtıp bundan ziyâde bir akçe ve bir hisse alınmaya daldırmayasız ve hîn-i tahsîlde sizin için alınan akçenin yüz sekiz akçesine bir ayını yedi kuruş hesabı üzere ... Altmış iki buçuk kuruşa ve şeri' ? altın iki kuruşa bir rub' ve hâlisü'l iyâr paranız kırk beş kuruşa alıvirilüb ziyâdeye ve noksana alınaya daldırmayasız ki defterden ve noksan hâneden ve hilâf-ı emr-ü defter ve teaddîden ikrâz eylesesiz şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timât kılasız tahrîrâtı el- yevmi's sâlis ve'l ısrîn ... Şevvâlü'l muazzam sene sülüs ve mie ve elf

Buyurdu sahih kılındı.

Sayfa 129 / Belge 397***Belge Özeti: Firarilerin tespiti hakkında***

Şer'iat-ı şî'âr-ı Ayıntâb kadısı zîde fazlühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimi zîde kadrehü inhâ olunur ki bundan akdem şakk-ı on defter varıp ona Yusuf Efendi bi emrillahi teâlâ merhûm olub cânib-i mîriye küllî ve dinî hesabı olmağla merhûm mûmâileyhin malı ve alacağı her nerede var ise tahsil edilmek babında bize hitâben fermân-ı âlişân ve dergâh-ı âlî kapucubaşı Ağalarından

Mehmed Ağa zîde Mehmed'e tağayyüz olmağın Ayıntâb deymusâtından Karataş ve firâriilerin yüz bir senesine mahsûb olmak üzere merhûm-u mezbûrun Ayıntâb sâkinlerinden Muharrem Efendi deruhde idüb Muharrem Efendi Edirne'de merhûm olup deymûsât malından zimmetinde beş yüz kuruş olmağla bundan akdem müteveffâ-yı mezbûrun oğlu ve veklinden iki yüz elli kuruş tahsîl ve ma'arifet-i şer'ile Ayıntâb ..... emânet hıfz olunub tahsîl olunan meblağ bu tarafa gönderülüb ve bâkî olan iki yüz elli kuruş tahsîl olunmak lâzım gelmeğle buyruldu tahrîr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zîde kadrehü teğayyüb ve irsâl olunmuştur vusûlünde gerektir ki mâl-ı mezkûr-u mîriye râcî' olmağla tahsîl olunan iki yüz elli kuruş tâyin olunan mübâşir-i merkûm ma'arifetiyle ma' kudün aleyh adamlar ile gönderüb teslîm ettiresiz ve kusuru iki yüz elli kuruşa dahî müteveffâ-yı mezbûrun oğlu ve vekîlinden tahsîl-i teallül idüb gayri cevâbı var ise bu tarafa irsâl eylesiz ki şer'ile görölüp müceb-i şer'isi icrâ oluna husus-u mezbûr ümûr-u mîrî olmağla teallül ve muhalefetten itiraz eylesiz deyû

.... Ahmed Paşa vâli-i Bağdâd .... El-yevmü'r râbi' safer

Sayfa 130 / Belge 398

Belge Özeti: Mimar Osman hakkında tevcih berâtı

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l müteşerri'in Ayıntâb kazâsında nâibü'ş-şer' olan Molla Ali zîde ilmühü tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki vârid-i fermân vâcibü'l iz'ân El-Hac dergâh-ı muallâma arzuhal idüb kazâ-i mezbûr ki mimârlığı bundan akdem berât-ı şer'îyle Osman nâm kimesnenin üzerinde buna tevcîh olunub yedine berâtı verildikte bildirüb berâtı mücebince amel olunub âhiri ve mezbûr Osman'ı büyüce ve bilâ best bunun mimarlığa umûruna dahl ettirilmemek bâbında emr-ü şerîfim ricâ etmeyesiz buyurdum ki hükm-ü şer'i ile vardıkta husus-u mezbûr mukayyed ve berâtına nazar idüb ..... mimarlık bi't-teallül berât-ı şer'îyle buna tevcîh olunub yedine berât-ı şerîfim verilmiş ise berâtı mücebince amel idüb dahî mezbûru büyüce ve bilâ best bunun mimarlık umûruna dahl ve taarruz ittirmeyüb men eylesiz min ba'di şer'i ve berâtına ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş ittirmeyüb kazıyyede medhali olmayanları dahl ve taarruz ittirmeyüb ..... yazıp arz idüb husus-u mezbûr için tekrâr emr-ü şerîfim varmalı eylesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timât kılâsız taht-ı evâil-i şevvâl sitte sülüs ve mie ve elf

Sayfa 130 / Belge 399***Belge Özeti: Vakfa mütevellî tâyini hakkında berât***

Sefer Paşa vakfının mütevellîsi olan Hamid nâm Hatun âhir diyarda sâkin olub yeri hâlî kalmağla ref'inden mutasarrıf olan işbu darende-i fermân hâvî Hüseyin bâliğalar berât-ı şerîfimle mutasarrıf iki taht-ı âlî bahtı uzun cülûs-ü hümâyünüm merâkım olmağla der-sâadetten mücerriden berât-ı şerîfim virilmek bâbında kendi arzuhali mücebince istid'âsı üzerine sadaka idüb bu berât-ı hümâyünü virdim buyurdum ki varıp mezbûr-u kemâ kâne vakf-ı mezbûrun mütevellîsi olub hizmet-i lâzimesini ..... müeddî kaldıktan sonra yevmi üç akçe vazîfe ile mutasarrıf olub vakfınız ruha mürdevâm .... olmak için duâya müdâvemet göstere ve resp-i berât-ı mütevellîsi teslîm-i hazîne-i damga şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar taht-ı evâil-i şehri ramazân-ı mübârekin .....

Sene 15 muharrem 1014

Sayfa 130 / Belge 400***Belge Özeti: Sazgun karyesinde vakfa mütevellî tâyini hakkında berât***

Asab kazâsına tâbî' Sazgun nâm karyede vâkî' câmi-i şerîf evkâfına mütevellî lâzım mühim olmağı işbu râfî' mâvak'a refî'-i hümâyün Ebubekir her vecihle layık ve mahall-i müstehak olmağa tevcîh olunub berât-ı şerîfim virilmek bâbında istid'â-yı inâyet eylemeniz sadaka idüb bu berât-ı hümâyünü ..... büyür demeğe ba'del-yevm mezbûr varıp mütevellî olub hizmet-i lâzimesini mürâ'î ve müeddî kaldıktan sonra yevmi bir akçe vazîfe ile mutasarrıf olub vâkî'ın rû-yı merhûm ömür-ü devlet için duâya murâdında ... göstere ol-babda taraf-ı âhirden asla bir ferd dahl gabz kalmaya şöyle biline alâmet-i şerife i'timât kılalar evâhir-i şehri zilkâde sene-i sülüs ve mie ve elf

Sene 19 muharrem 1025 asâm Edirne

Sayfa 130 / Belge 401***Belge Özeti: Vergi toplanması hakkında fermân***

Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinül-fazl ve'l-keâm Ayıntâb sancağında vâkî' olan kadılar zîde fazluhum tevki'-i refî'-i hümâyün vâsıl olacak ma'lûm ola ki

hazine-i âmirem defterlerinde livâ-yı mezbûrede vâki' kadılıkların beş yüz üç ve bir rub' nüzül hâneleri olub bin yüz dört senesine mahsûb olmak üzere bedel-i nüzülleri tahsîli mühim olmağla deruhde olunub eline mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti virilmeğle mûcebince cem'ü tahsîl ettirilmek emr idüb buyurdum ki hükm-ü şerîfimle mübâşir merkûm karâr-ı kadre bu babda sâdır olan emir üzere amel idüb dahî livâ-i mezbûrede vâki' kadılıkların ol-miktar menzil hânelerinin her bir hanelerinde tarih-i mezbûre mahsûb olmak üzere ellişer yüz akçe bedel-i nüzülleri irsâl olunan defter sûreti mûcebince cem'ü tahsîl ve teslîm hazîne-i âmirem ettirtip hilâf-ı emr-i defter kimesneye teallül ve nizâ' ettirmeyesiz ve bundan mâ adâ mübâşir-i mezbûre cihet-i maaş için her bir hânelerinden otuzar akçe dahî aldırub bundan ziyâde bir akçe ve bir habbe alınmaya ve aldırmayasız ve hîn-i tahsilde mîri için alınan akçenin her yüz on akçesinden bir aynî yedi kuruş olmak üzere ... altın iki buçuk kuruşa ve şerîfi altın iki kuruş ve bir rub' ve hâlisü'l ıyâr pârenin kırkı bir kuruşa aldırılıb ziyâdeye ve noksana alınmaya ve aldırmayasız ki defterden ve noksandan ve hilâf-ü emr-i defter ve nakdîden ihtirâz edesiz böyle bilesiz alâmet-i şerife i'timât edesiz tahrîrât-ı el- yevmü's sâlis ve'l ısrîn beş şevvâlü'l mükerrerrem sene sülüs mie ve elf

Sayfa 131 / Belge 402

Belge Özeti: Tecdid berâtı

Hâliyâ taht-ı âlî tahtı üzere cülûs-u hümâyûn şevket makrûnum vâki' olub umûmen tecdîr-i revân olunmak fermânım olmağla bundan akdem ibnâ-i sipâhiyândan olub dû-seri Ayıntâb mugâtaası sâlisten olmak ..... yevmi on akçe tekâud-ü ulvîsine taraf olan işbu ..... fermân-ı hümâyûn mîr-i mahrûz-ı hâkanı Hüseyin bu ve yevm emektârından olan berâtı der saâdete getirüb tecdîdine rizâ etmesi hakkında müzeyyid i'nâyet pâdişâhim zuhûr .. atık berâtı mûcebince bin yedi yüz iki ramazan-ı şerîfin yirmi altıncı gününden mahdûden bu berât-ı hümâyûn virdüm ve buyurduğumuz mezbûr vârip üslûb-u sâbık üzere ta'yîn olunan yevmi on akçe ulûfesiz dâvâsı ısrâb-ı muğâtaası malından emin olanlardan ber-vech-i tekâud olub mutasarrıf ola dersim berât-ı emîrîdendir teslîm-i hazîne oluna şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar bir tahsîlü'l yevmi'l hâzırım behr-i şevvali'l mükerrerrem es- sene-i sâlis ve mie ve elf .....

Sayfa 131 / Belge 403

Belge Özeti: Rakka'yai iskânı emredilen bazı aşiretlerin kontrolleri hakkında fermân

Müteâhirü'l emâsil ve'l-akrân Ayıntâb mütesellimi ve alay beyisi ve za'men ve erbâb-ı tımâr zîde kadrihüm ve Ayıntâb kazâsında ale'l umum haml-i tesallud mîr-i kâdir olanlarsız ve kadvetü'l kabâyil ... ihtiyârları ve Çarpın Şeyhleri ve Kuşcular vesâir ol-havâlilerde âte vatana ve haml-i silâha kâdir olanlarsız inhâ olunur ki cümleliz ale'l umûm kalkub mütesellim-i merkûmun bâşına müctemi' idüb onunla mean Osman Dede derbendîn bir hoşça sedd-ü bend idüb Rakka havâfîlerine iskânları fermân olunan tâifelerden bir ayı ve bir adam ol derbendlerden geçirmeyip Karakayık yoluna gönderesiz vahmen hamîs havâfîlerine iskân olunmak olsak dahî yedlerinde Birecik mütesellimi Zülgaffar Ağa'dan mühürletmek olmadıkça bir yen geçirmeyesiz ona Rakka evi karakayığa varmadan ..... evini bilâ temekkünî mürûr ederler ise malları yağma ve kendileri bi'l külliye katl eylesesiz malları lüzûmdan talep olunmaz kademleri ... zor sual olunmaz. Ona göre hareket idüb sedd-ü bende ihtimâm idüb Rakka ebeveyn Karakayık yoluna irsâl idüb vahmen dimhas ? olarsınız yedlerinde bırakın müteselliminden temekkün olmadıkça mürûr ettirmeyesiz.

Fî 29 safer 1103 bahtım Hüseyin Paşa

Sayfa 131 / Belge 404

Belge Özeti: Boyacıoğlu vakfına mütevellî tâyini hakkında berât

İş bu râfî'-i tevkî'-i refî'-üş-şân-ı hakâni imam Hacı Hüseyin der-saadete arzuhal olunub Ayıntâb'da vâki' Boyacıoğlu vakfının tevellîni ve damga-i ma'nâ ile babası üzerinde iken fevt oldukta bâzı ümûru tebeaya tâbi' kimesne alub vakf-ı mezbûrun galebesi ekl ve istihlâs eyleyip vakf-ı mezbûra kadr-i i'lâmıyla diğêr Mehmed ref'inden bundan akdem kendine teveccüh olunub hizmetinde kusuru ve mûceb-i azli yok iken ve cemaat dahî râzı ve .... üzere iken mezbûr diğêr Mehmed bir tarîkıyla tekrâr alub berât ettirip ğadr etmeğle mûmâileyh Hacı Hüseyin ibkâ ve mukarrer kılımp müceddiden berât-ı şerîf-i âlişânım virilmek bâbında inâyet ricâ etmeğın hakkında müzeyyid i'nâyet pâdişâhım zuhûra getirüb kendi arz verilen reis-i hümâyünüm mûcebince ibkâ ve mukarrer idüb bu berât-ı hümâyün-u izzet makrûnu virdim ve buyurdum ki merkûm imam Hacı Hüseyin varıp evkâf-ı mezbûrece mütevellî olub hizmet-i lâzimesi kemâkâne mûra'î kılındıktan sonra bundan evvel

mütevelli olanlar teveccühle mutasarrıf olagelmışler ise mezbûr dahi ol- minvâl üzere vazîfe-i muayyenesin evkâf-ı mezbûre mahsûlundan alır mutasarrıf-ı evvele ol-bâbda ref' olunan mezbûr-u diğêr Mehmed ve dahî âhirden hiç ferd dahl ve taarruz-u kalemiyeler şöyle bile alâmet-i şerîfe i'timât kılalar bir berât-ı yevmi'l hâmis işrîn be her ramazân-ı mübârekin sene sülüs mie ve elf

Sayfa 132 / Belge 405

Belge Özeti: Dimos mukâtaasına mütevelli tâyini hakkında berât

Bundan akdem Dimos Ayıntâb mukâtaası malından olmak üzere .... Otuz akçe vazîfeye mutasarrıf olan İbrahim Dede fevt olmağla mahlûlünden sonra oğlu işbu dârende-i fermân-ı hümâyün şevket makrûn hâkanı Mehmed Seyyid .... vazîfe virilmek bâbında arzuhal idüb inâyet ricâ etmeniz hakkında Seyyid-i inâyet padişâhım zuhura getirüb kendi arzuhali ile bin yüz üç şa'bân-ı muazzamın on beşinci günü tarihiyle müverrih reis-i hümâyünüm suret-i mûcebince mahlûl-ü mezbûrdan yolu on akçesi mezbûr Seyyid .... teveccüh idüb bu berât-ı hümâyünü virdim ve buyurdum ki mezbûr Mehmed varıp vech-i meşrûh üzere tâyin olunan yolu on akçe vazîfesi Dimos Ayıntâb mukâtaası malından emin olanlarından alub mutasarrıf olub devâm-ı ömr-ü hayâtım ediyyesine müdâvemet üzere olan ol- bâbda taraf-ı âhirden hiç ferd dahl ve taarruz kalmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar fi'l yevmi't tâsi' işrîn şâbânü'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 132 / Belge 406

Belge Özeti: 130 kuruşa mutasarrıf tâyini hakkında berât

İş bu râfi'-i tevki'-i refi'i's-şân-ı hâkanî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa kim ki zîde kadrûhü Edirne'de ordu-yu hümâyünuma arzuhal idüb Dimos Ayıntâb mukâtaasına tâbi' ... ve mezraa-i İkişce be her sene mâl-ı mîrîsini Dimos emîni olanlara edâ ve teslîm eylemek şartıyla deruhde ve berât virilüb on seneden mütecâviz uhdesinde ve tasarrufunda iken Halîl nâm kimesne malından on kuruş ziyâde vermek üzere maktû' ve berât ettirtib ğadr etmeğle zikr olunan karyenin defter-i sultânîde olan mal-ı maktû'asına her yirmi kuruş .... ile Dimos eminlerine edâ ve teslîm eylemek şartıyla mezbûr ref'inden .. kendüye deruhde olunub berât virilmek bâbında inâyet ricâ etmeyi hazîne-i âmiremde mahfûz olan baş muhâsebe defterlerine nazar olundukta Dimos Ayıntâb mukâtaasına tâbi' .... Men'-i mezraa-i

İkizce'nin senede yüz on kuruş olmak üzere Yusuf nâm kimesne üzerinde olub bin yüz üç senesi şabanı selhinde berât verildiği derkenar ve arz olundukta derkenarı mûcebince yüz on kuruş olmak üzere sahib-i evvel Mustafa'ya ibkâ ve mukarrer olub berât-ı âlişân virilmek fermânım olmağı hakkında zeyyid-i inâyet padişâhım zuhûra getirüb bin yüz üç ramâzan-ı mübârekin on beşinci gününden bu berât-ı hümâyünü virdim ve buyurdum ki mezkûr Mustafa ..... zîde kadrühû varub karye-i mezbûr evvel geldiği üzere zabt-u rabt idüb vâki' olan tahsîlât ve rüsûmâtın bi hasebi'ş-şer' ve'l-kânun mîri için ahz-u kabz ve seniyyede mâl-ı maktû' olan yüz on kuruş vârid yâd eylediği yirmi kuruş cem'an yüz otuz kuruş olmak üzere mal-ı maktû'u Dimos Ayıntâb mukâtaası eminlerine edâ ve teslîm idüb yedine ma'mul be temekkür aldıkça taraf-ı âhirden hiç ferd mâni' ve müzâhim olmayub dahl ve taarruz-u kalemiyye şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar fi'l yevmi's sâbi' ısrîn şevvâlü'l mükerrer seneler selâse ve mietü elf

be Edirne mahrûse

Sayfa 133 / Belge 407

Belge Özeti: Katl olaylarına karışan ve halkı huzursuz eden eşkıyalık olaylarının önlenmesi hakkında fermân

Mefâhirü'l kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Anadolu'nun orta koluna varınca vâki' olan mâziler zîde fazlühüm mefâhirü'l emâsil ve'l-akrân zikr olunan kazalarda vâki' elviye-i mütesellimleri ve evkâf defter zâbitları vesâir ayân ve iş erleri zîde kadrühüm ve bi'l-cümle reâyâ .... tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki hâliyâ Anadolu yakasında bazı haramzâde ve kuttâ'-ı tarîk eşkıyası zuhûr ve bâzı kapısız ve bacâsız on dört mekûlesiyle ittihâd etmeleriyle habs-i tînetleri muktezâsınca taht-ı kazânızda vâki' yollarda gezip ibnâ-i .... yollarına inip katl-i nüfûs ve ğâret-i emvâl eyleyip tahrîb-i bilâd ve ta'zib-i ibâd idüb fesâd ve şekâvetleri günden güne ...ve iştiğâl bulmakla sekkân-ı vilâyet ve kuttâ-yı memleket ve bi'l-cümle ibnâ-i sebîl ve ehl-i ticâret neşr-i münhezimlerinden emin ve mutmain olmayub ....el hâl oldukları semî' hümâyûna ibkâ ve gayr-i huzûru pâdişâhıma inhâ olunub eyyâm-ı saltanat ve hengâmı hilâfetimde bunun gibi bağı vaad verene rızâ-yı hümâyûnum olmayub te'min-i bilâd-ı terfiye ahvâl-i ibâd ve elzem levâzımât ve ehemmi mühimmâtta olub rızâ illâh muhâlif bu misillü ... dimâ ve ğâret-i emvâl eylemek âdet-i müstemiresi olan eşkıyanın addamları heder olduğuna

şeyhülislâmdan fetvâ-yı şerî'a virilmeğle ümitsiz ki kadılar ve elviye-i mütesellimleri ve evkâf-ı mezbûru zâbitları vesâir a'yân olan ve iş erleri ve bi'l-cümle reâyâ ...işbu emr-ü recebü'l imtisâlim herhanginizin taht-ı kazâsına dâhil olursa sicil-i mahfûza kayd ve mazmûn mübteğî mücemmiü'n nâs olan mahallerde nidâ o cümleye ilân ve rişâat ettirdikten sonra ba'del-yevm o mekûle kuttâ'-ı tarîk eşkiyâsı her nerede zuhûr eder ise buldukları yerlerde bâb-ı hâl ahz ele getirülüb fesât ve şekâvetleri şer'an tâhir oldukta emân ve zemân virilmeyüb şer'ile fiillerinden lâzım gelen cezâların tertîb ve yanlarında mevcûd bulunan emvâl ve erzakları katl ederim ahz-u kabz eyleyüb bi tevfikillâhi teâlâ neşr-ü müferretleri ümmet-i muhammed üzerinden def-ü ref' ve birbirinizi tekayyüd ve ihtimâm ve tekayyüd eylesiniz.ve verilen fetvâ-yı mûcebince demleri heder olmağla evvel mekûle katl olunan eşkiyânın nüfûs ve emvâleri için ba'de zamân sizden biriniz mes'ûl ve muâteb olmak ihtimâli yoktur amma husûs-u mezbûrda ziyâde ihtimâm eyleyip bu takrîb ile şekâvette olmayan ehl-i arza taarruzdan ve kendi hâlinde mürûr ve ubûr eden ibnâ-i sebebin .... ve malına zarar getirüb ayıştırmaktan ve kimesneden akçe bol alınıp celb-i mâl olunmaktan ve hilâf-ı şer'i şerîf bir ferde zulüm ve teaddîden biğâyet iktirâz eylemeniz bâbında hatt-ı hümâyûn saadet makrûnumla fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki : vusûl buldukta bu bâbda hatt-ı hümâyûn ... vech-i meşrûh üzere sâdır olan fermân-ı celîlü'l kadrim mûcebince amel eyleyip min ba'di hilâfetihî rızâ ve cevâz göstermeyib hilâfet-i irtikâbdan ihtirâz ve ictinâb eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timât kılasın tahrîran fî evâil-i hicr-i şer'iasına selâse mie ve elf

Sayfa 134 / Belge 408

Belge Özeti: Mutasarrıf tâyini hakkında berât

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Halep gümrüğü emîni olan zîde kadrühû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak Halep gümrüğü malından yolluk emrîde ? yevmî dokuz akçe ile tekâüd olan İbrahim Velî cepe-i dîvân-ı hümâyûna arzuhal sûret-i ....emsâldir. ... hazîne-i âmiremin müzâyekası olduğundan memâlik-i mahrûsede vâkî' sûret-i mukâtaat ve gümrüklerden vazîfe mutasarrıf mütekâidîn duâgüyânın ? vazîfelerinin .... edâ ve seferiye için mîriyye alışııp ... kendilerine virilmek fermânım olub lâkin mezkûr mecrûh olub kimse kâdir olmamağla ulûfesi yedinde olduğu berât-ı mûcebince tamâmen virilmek üzere emr-ü şerîfim ricâ etmeğın ahdî ilâ mecrûh olub

kibir ile taîş-i iktidâr olmamağla ancak mezbûrun mutasarrıf olduğu vazîfesi berâtı mûcebince tamâmen virilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerîfimle vârid kıla bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahî mezkûrun ilâ mecrûh olub kesb ie taîş-i iktidâr olmamağla ancak mezbûrun mutasarrıf olduğu vazîfesi berâtı mûcebince tamâmen virüb ...eylemesi şöyle biline alâmet-i şerife i'timât kılasın tahrîran fî yevmi's sâni aşera şehran rebî-ul-âhir selâse mie ve elf kaydı 28 zilhicce 1030 Edirne mahrûse

Sayfa 134 / Belge 409

Belge Özeti: Vergi toplanması hakkında fermân

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Mevlânâ Ayıntâb kadısı zîde fazlühü tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki hâlâ kapım kullarının ihrâc olunacak mevâhibleri ve mühimmât-ı seferiye için ziyâde hazîne tedârîki lâzım ve mühim olmağın 1103 senesine mahsûb olmak üzere Dimos Ayıntâb ve tevâbi-i mukâtaatı deruhde eden zimmetinde on bin kırk bir kuruş bâkî kalmağla meblağ-ı mezbûru işbu emr-i şerîfim vârid dahî ki irsâl olunan mübâşir ma'rifetiyle ve muvakkat-ı şer'ile bi't-tamam tahsîl ve tedârik idüb keseleyib ve mühürleyib rikâb-ı hümâyûna irsâl ve bir gün evvel teslîm-i hazîne-i âmirem ettiresiz fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerîfimle

Vardık da bu babda sâdır olan emrim üzere amel idüb ... kat'an te'hir ve tevakkuf ve özür ve bahane ittirmeyüb işbu emr-i şerîfim vârid dahî gibi meblağ-ı mezbûru merkûmdan mübâşir ma'arifetiyle ve ma'arifet-i şer'le bi't-tamam taleb ve tahsîl idüb keseleyip ve mühürleyip serîan ve âcilen yarar ve mu'temedün aleyh adamlarıyla rikâb-ı hümâyûna irsâl ve teslim ve hazîne-i âmirem indirmekte mücerred sâir olub ... te'hir ve ihmâl ve sâhileden biğâyet-i ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timât kılasız tahrîran fi'l yevmi's sâni ve'l ısrîn minhü şevvâlü'l mükerrrem sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 134 / Belge 410

Belge Özeti: Mehmed Abdurrahman için tecdid berâtı

Hâliyâ taht-ı âlî taht-ı Osman üzere cülüs-ü hümâyünüm vâkî' olub umumen tecdirdân fermânım olmağı bundan akdem Dimos Ayıntâb mukâtaası malından almak

üzere yevm beş akçe duâgün vazîfesine mutasarrıf olan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn meserret Makrûn hâkânı Mehmed Abdurrahman ve der-saadetimden tecdîd-i berât ricâ etmeniz hakkında müzeyyed inâyet pâdişâhım zuhûr getirüb atık berâtı mücebince bin yüz iki ramazan-ı şerîfin yirmi altıncı gününden muhayyer bu berât-ı hümâyûnu azîmet makrûn ve merkûm buyurdum ki mezbûr varıp üslûb-u sâbık üzere mutasarrıf olduğu yevm beş akçe vazîfesi Dimos Ayıntâb mukâtaası malından emin olanlarından alub mutasarrıf olub devâm-ı ömr-ü devletim ed'yesine müdâvemet üzere evvel merâsim berât-ı emîn yedinden teslîm-i hazîne oluna şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılasız tahrîran fi'l yevmi's sâlis aşera şehran rebî-ül-âhir sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 135 / Belge 411

Belge Özeti: Vergi toplanması hakkında fermân

Dimos mukâtaası emîni olan fahrü'l-akrân Mustafa Ağa mahal-i kazâda mukâtaa-i merkûmeye tâbi' ...nâm karye ahâlisinden ashâb-ı heze'l-kitâb mahallî sarı koca ve Osman Ömer ve Hamdi ve Ebubekir Mehmed İsmail ve Ahmed İbrahim ve Ali pir-i zâde kimesneler muhzırlarına tekarrür kelâm idüb ibnâ-i sâbık ahâli-i mezbûr ve resm-i çift ve resm-i bennâk ve mücerred ve ...bağlarından kanûn ve defterden ziyâde taleb ahz idüb zulüm ve teaddîlerinden ve nümâyâsına zaifü'l hâl ve perakende olmağla mezbûrlar ile mürâfe'a-i şer'i şerif olub kadîmden vergeldikleri yevm-i mu'tâd her çifte bir buçuk kuruş ve her bin bağa bir buçuk kuruş ve her bennâka bir kuruş ve her mecrûma nısf kuruş ve yirmi ...bir kuruş vergiyle mahsûl öşür bir semen salarya ? olduğunu bi gayrimüslimi ihbâr idüb ihbarlar üzere ahâlî-i mezbûruna rüsûm mukâvelerin bu vecih üzere edâya tenbih olunmağın savb-ı ... ketbolundu fî evâil-i zilhicce-i şerîfe isneyn ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ali bin Kamlakzâde, El-Hac Arap mâ verânım, El-Hac İsmail bin El-Hac Hasan, Osman bin Mehmed, Mehmed bin Hasan, Yusuf bin Süleyman, ... Verdi bin Ali, İsmail bin Ali, Mehmed bin Ahmed

Sayfa 136 / Belge 412

Belge Özeti: Tarla-yı Cedid mahallesinde Emin bin El-Hac Ebubekir'in mülk satışı hakkında

Medîne-i Ayıntâb'da Tarla-yı Cedid mahallesinde sâkin Emin bin El-Hac Ebubekir nâm Hatun mahall-i ... işbu sâhibü'l kitâb Ahmed bin El-Hac Hasan nâm kimesne muhzırı üzerine davet ve takrîr-i kelâm idüb mahallemiz burada vâki' bir tarafı El-Hac Mehmed bir tarafı El-Hac Abdurrahman ve bir tarafı nâm kimesneler ... ve bir tarafı mahallemiz burada vâki' câmi-i şerîf ve vâkıf ile mahdûd menzil ve müşteilâtı vâlidem Rahime bint-i Abdurrahman nâm kimesnelere hükm olunub tarih-i kitâbtan şecâsına mukaddem bekâ ... temlîk-i mehdûd-ü mezkûru benden haber ... ile senesi Receb ...mezbûr râhda altmış kuruşa bâliğ ve teslîm etmeğle sual olundu ... kendilerine tenbih olundu matlûbumuza dedik de ğıbbe's-sual mezbûr Ahmed menzil-i mezkûru mezbûr Rahime Hatun bana meblağ-ı merkûme refî' ettikten sonra müdde'ıye-i mezbûr eminliği mülk olub alan menzil-i mezbûr vâlidem Rahime'nin ... tahvîz ve kabûl olunmuştur. Dedi ki mezbûr Ahmed tekarrur meşrûh emîni .... hâzırân olub eser-i müstehâti fi'l hakîka tarih-i mezkûr Receb .... Mezbûr-u Rahime mâru'z-zikr menziline meblağ-ı merkûme bey' ve teslîm ettikten sonra mezbûr Emine bizim huzurumuz mahdûden benim alaka ve medhalim yoktur vâlidem Rahime'nin .... Tecvîz ettim deyû ikrâr ve i'tirâf ettim bu vecih üzere şâhidleri şehâdet .... tekarruru edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden kadr-i şerâitil kabûl şehâdetleri makbul olmağın mezbûre Emine .... muâraza-ı şeci' berâtı mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fî evâhir-i şehri bey'i evâil selâse mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mefhar-i sâdât Es-Seyyid Mehmed, Receb bin El-Hac Hüseyin, El-Hac Zeynel bin Ahmed, Es-Seyyid Yusuf Çelebi, Ali bin El-Hac Hüseyin, El-Hac Mehmed bin Receb, Eş-Şeyh Ömeru'ş şâm

Sayfa 136 / Belge 413

Belge Özeti: Ehl-i Cefa mahallesinden Mustafa hançer ile yaralandıktan 6 gün sonra vefât edince ailesine 82 kuruş diyet parası ödenmesine karar verilir

Medîne-i Ayıntâb'da Ehl-i Cefa mahallesinde sâkin iken bundan akdem mecrûhan koy olan Mustafa nâm emrin verâseti babası dedesi El-Hac Mehmed nâm kimesne vâlidesi Gevher binti Ahmed nâm Hatun munhasıra olduğu şer'an zâhir ve mübeyyin olduktan sonra mezbûr dede asâlete ve zevcesi mezbûre Gevher tarafından hususâtı iltibâ vekîli mezbûrenin zâtını ilm-i şer'i ile arifân olan Molla Hüseyin bin Hüseyin ... binti Abdulgaffâr nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olmağla vekâlet-i mahall-i şer'i hatır lâzım .... Mahalle-i mezbûre sekânından ashâb-

ı heze'l-kitâb Ahmed bin Mehmed ve Abdullah ve Ali bin El-Hac Mehmed ve Hüseyin bin El-Hac Ali ve Mehmed bin Şaban Hüseyin bin Abdullah ve Mehmed bin El-Hac Mehmed nâm kimesneler taraflarından vech-i âtî üzere sulh ve berâtı tasdîka vekilleri olub alâ tarîkı'ş şer'i vekâlet-i sâbiye olan Mehmed bin Ahmed nâm kimesne muhızırından asâlete ve vekâlete ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem müverrisimiz mezkûr Mustafa ve müvekkilûn merkûmûn gece ile mahallemizde vâki' İbrahim bin Arslan nâm kimesnenin menziline sıhhat için cem' oldukları halde beynerinde cidâl vâki' olub içlerinden biri mezbûr Mustafa'yı sağ ayłuğunda hançer ile darb ve mecrûh idüb sâhib-i firâş olmağla altı gün mûrûrundan sonra ol cerhin başından bi emrillâhi teâlâ fevt olub mezbûrları husus-u mezkûrda müşâreketi olmağı cümleye ahz olunub murâfe'a-i şer'i şerîf olduğumuzda ba'del inkâr biz dahî isbât-ı müddeâ etmesi saadedinde iken bitmeyen muslihûn tevassut idüb mütekaddime-i mezbûrun dem ve dini davasından beni ve zevcem mezbûra gevheri meskenî iki kuruş üzerine sulh eylediklerinde biz dahî sulh-ü mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı merkûm seksen iki kuruşa mezbûrun yedlerinden bi't-tamam ahz-u kabz idüb oğlumuz müteveffâ-yı mezbûrun diyet-i kâmilesi dâvâsından mezbûrdan Ahmed ve Abdullah ve Ali Hüseyin ve Ahmed Hüseyin ve Ahmed ve mezbûr İbrahim binti Arslan'ın dahî zimmetleri îrâd-ı âmm-ı kat'î iltizâ ? a'lâ îrâd ve iskât ettiğî vechen mine'l vücûh ... mine'l esbâb ... kalmadı dedikte inde't tasdîk ve şer'an mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâdis ve'l ısrîn min şehr-i rebî-ül-evvel sene selâse mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Es-Seyyid Mehmed bin ..., El-Hac Halil bin Ali, ... bin Kasım, Molla Hasan bin Hüseyin, Molla Ebubekir bin Molla Abdulkâdir

Sayfa 136 / Belge 414

Belge Özeti: Beylerbeyi karyesinde vefât eden El-Hac Hüseyin'in kızları Hatice ve Âişe'ye Molla Ebubekir bin Hasan'ın vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medîne-i Ayıntâba tâbi' Beylerbeyi nâm karyede sâkin iken fevt olan El-Hac Hüseyin .. hak verdi ki sulb-i sağıre .... Hatice ve Âişe'ye Molla Ebubekir bin Hasan vâsî olunduğu kabulü ....

Rebî-ül-evvel sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ali Ağa Mecliszâde, Es-Seyyid Mehmed bin Ahmed, Muhzır bin Osman Ali

Sayfa 137 / Belge 415

Belge Özeti: Sengitavil mhallesinde görülen borç davası

Medîne-i Ayıntâb'da Sengitavil mahallesi sükkânından işbu hez'el-kitâb El-Hac Ömer El-Hac Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazâda mahalle-i mezbûrede sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Mustafa Abdülkâdir zevce-i meşrûkesi Âişe binti Osman tarafından zekevât-ı davat-ı husûmet ... vekîl olub ... şer'î üzere vekâlet-i nâbete olan Abdülkâdir El-Hac Mehmed nâm kimesne ile karındaşı Fatıma nâm hâtun tarafından kezâlik vekâlet-i sâbite olan Ali bin Hüseyin kendi muhzırlarında üzerlerine davet mezbûr-u kelâm idüb müteveffâ-yı merkûm El-Hac Mustafa'ya bi tarîki'l .... malımdan dört yüz on altı kuruş kıymetli yirmi dokuz gün ... def'ü teslîm almıştım kabûl ve i'mâl-i kuvvet olub halâ aynı müvekkilân-ı mezbûrtân yedlerinde mevcut olmağla ... sual olundu el verilmeğe matlûbumdur dedi ki bihakkı's sual ve'l inkâr müdde'î mezbûr El-Hac Ömer'den müdde'yâsını münbitesi talep olduktan udûl-ü mütesellimînden muhzır Abdulkânî ve Mustafa Mehmed nâm kimseler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l iştişhâd fi'l vâki' hâlâ verese-i merkûme yedlerinde aynı mevcut olan dört yüz on altı kuruş kıymetli yirmi dokuz gün ... müdde'î merkûm El-Hac Ömer'in kendi malı olub müteveffâ-yı merkûm El-Hac Mustafa'ya bizim huzurumuzda mazâr-ı bi tarîk üzere def'ü teslîm etti biz bu hususa bu vecih üzere şahidleriz şahidleriz şehâdet dahî ederiz deyû her biri edây-ı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden ba'de riâyetihî şerâitü'l kabûl şehâdetleri makbûle olduktan sonra zikr olunan yirmi dokuz gün .... dört yüz on altı kuruş kıymetinden küllen ve bazan ahz-u istifâd ve ... havale almayıp tarîk-i şer'iyyeden bir tarîkiyla müteveffây-ı mezbûrun zimmetini ibrâ ve iskât etmediğine mezbûr El-Hac Mehmed Hüseyin teklîf olundukta olduğu alâ vakfi's sual halef-i bi ümmet-i ale'l azîm etmeğin zikr olunan dört yüz on altı kuruş kıymetli yirmi dokuz gün ... müdde'î mezbûr El-Hac Ömer'e teslim vekîlân-ı mezbûrân Abdülkadir ve Ali .... mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fî evâhir-i rebî-ül-evvel sene selâse mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ali Ağa Kamlıkzâde, El-Hac Osman Baharzâde, El-Hac Mehmed Sivâsî, Mehmed beşir bin ..., Osman Ali bin ....

Sayfa 137 / Belge 416

Belge Özeti: Ayıntâb'da vefât eden Seyyid Hüseyin'in terekesinin taksimi hakkında

Medîne-i Ayıntâb kalesi sekkânından Es-Seyyid Mehmed bin Es-Seyyid Mustafa bin Es-Seyyid evmir nâm nâm kimesneler mahfil-i kazada karındaşları oğlu olub bundan akdem vefât eden Seyyid Hüseyin'i Seyyid Arslan'ın vâlidesi olub bundan esbak vefât eden banu Hatun .... Karındaşı ve bi'l verâse eşyâsına vâzî' ileyh olan sâhibetü'l heze'l-kitâb El-Hac Ramazan nâm kimesne muhzırında her biri üzerine deymus ve takrîr-i kelâm idüb mukaddemâ ? emr-i mezbûr Seyyid ..... fevt oldukta eşyâsı bitmez de taksîm ve tevrî' olunmuştur yine terekesinden olub kale-i mezbûrede vâki' bir tarafı Seyyid Ebubekir ve bir tarafı Mehmed nâm kimesneler mülkleri ve iki tarafı tarîk-i sâlik ile mahdûd menzili dahilinde olan bir niyet-i atîk taksîmden hâriç kalub ba'dehû mezbûrân Seyyid Hüseyin ve Banu Hatun'a dahî fevt olub mezkûr beyt-i atîk ile olan hisselerimiz bâkî iken mezbûr El-Hac Ramazan beyt-i merkûmu mezbûre Banu'nun terekesinden olmak üzere verâsete zabt eder sual olunub hisselerimizden kasrından tenbih olunması matlûbumuzdur dediklerinde inde's-sual mezbûr El-Hac Ramazan cevâbında mukaddemâ mezbûr fevt olduk da eşyâsı beyne'l verese taksîm ve tevrî' olundukta mârû'z-zikr beyt-i âtik-i mezbûr Seyyid Arslan'ın hisse-i şer'iyyesine isâbet idüb ba'dehû vefât-ı mezbûrun verâseti oğlu mezbûr Seyyid Hüseyin ile zevce-i mezbûru Banu'ya ve muhzır olacak terekesi beynerine iktisâm mahallinde med'iyye olan beyt-i atîk-i mezbûr Seyyid Hüseyin hisse-i şer'iyyesine isâbet etmeğle ol-dahî vâlidesi mezbûre Banu'ya hibe ve temlik etmeniz ba'de vefâtihâ ers-i şer'i ile bana intikâl etmiştir deyû def'ile mukâbele edeceğiz inde'l inkâr mezbûr El-Hac Ramazan'dan müddeâsına mutâbaka beyne taleb olundukta udûl-ü ricâlden El-Hac Mahmut bin Mustafa ve El-Hac Abbas bin Mehmed nâm kimesneler li eclîş-şehâde meclis-i şer'iyye-i hâzırân olub eserü'l istişhâd fi'l hakîka mahdûd-ü mezkûr merkûm Seyyid Ebubekir mülkü olub ba'de vefâtihâ terekesi taksîm olunduğu halde mârû'z zikr beyt-i atîk oğlu mezbûr Seyyid Arslan intikâl idüb vefâtından sonra hîn-i iktidâmda eşyâ-i menkûlesi zevce-i mezbûre Banu'ya ve zikr olunan beyt-i atîk oğlu mezbûr Seyyid Hüseyin'in hisse-i şer'iyyesinde isâbet etmeniz ol-dâhî bizim huzurumuzda evvel beyt-i atîk vâlidesine Banu Hatun'a hibe-i telakî ile hibe-i temlîki idüb ba'de vefâtihâ mezbûr El-Hac Ramazan ersen intikâl etmiştir biz bu hususa bu vecih üzere şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şehâdetleri makbûle

olmağın mezbûrân Seyyid Mehmed ve Seyyid Mustafa'yı büyüce muârizından men'-
i berle mâvak'a bi't-taleb sene fî evâhir-i rebî-ül-evvel 1030

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac İmam Hüseyin bin El-Hac Ahmed, Şeyh Ömerü'l imâm,
Osman Ali bin Mehmed, Mustafa bin Ali

Sayfa 138 / Belge 417

Belge Özeti: Eblehan mahallesinde terekeden borç talebinde bulunulması hakkında

husûsâtı Eblehan mahallinde iltimâs olunmağı kîl-ü şerî'den mevlâna Abdülhalil Efendi ibni İbrâhim nâm kimesne tâyin ve irsâl olundukta ol dahî medîne-i Ayıntâba tâbi' cedîde nâm karyeye varıp inde'l .... Inde'l halk şer'i hatır eylediğinde karye-i mezbûreye tâbi' sâkin iken bundan akdem ? bin Hamza'nin verâseti zevce-i metrûkesi ... Ali salîb-i evlâdı Osman ve Ömer ve Ebudderdâ ve Mirzâ Ali ve Mehmed ve kebîre kızı Fatıma muhzıra olub ba'dehû mezbûre Fatıma dahî fevt olub verâseti zevc-i metrûkü İbrahim bin ..... vuzu oğulları Ali ve Ebu'l Asım Âişe taraflarından vilâyete muhzır kazada müteveffâ-yı mezbûr ? verese-i ashâb-ı heze'l-kitab mezbûrdan Osman ve Ömer ve Ebudderda ve Mirza ve Mehmed ve Âişe muhzırlarında asâlete ve vilâyete ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr ? terekesi meşâ' ve gayr-i maksûm iken mezbûre Fatıma fevt olub hisse-i ersiyyesi bana ve evlâd-ı mezbûrelere munhasır olmağın hâlâ müteveffâ-yı evvel turkiyânın eşyâsından min ciheti ers-i şer'i müverrisemiz müteveffiye-i mezbûre Fatıma'ya âid olan hisse-i ersiye-i mukâbelesinde yirmi beş kuruş kıymetli iki yaşında bir ra'si erkek kır tay alub badel ahz ve'l kabz müteveffâ-yı mezbûr turkiyânın verâsetine müteallik âmme-i duâvî ve metâliyet ve imandan mezbûrdan Osman Ömer ve Ebudderda ve Mirza ve Ali ve Mehmed Âişe'nin zimmetlerini îrâd-ı iskâd ettim dedik de husus-u mezbûru mevlâna-i merkûm mahallinde kütüb ve tahrîr edip ba'dehû mean irsâl olunan Mehmed'i nâm kimesne ile meclis-i şer'a gelüb alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr etmeleriyle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fî evâhir-i şehri rebî-ül-evvel sene selâse mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: İbrahim bin Mir Hasan, Abdurrahman ve karındaşı, Hasan bin Ahmed karye-i cedîde, Ali Talib bin El-Hac Osman, Süleyman bin Ahmed, ... bin İbrahim, Mustafa bin Mehmed, Kara İbrahim

Sayfa 138 / Belge 418

Belge Özeti: İbn-i Eyyüb mahallesinde vefât eden El-Hac Halil'in kızı Emine'ye babasından kalan mallar için Ahmed bin Mehmed vâsî tâyin edilmiştir

Medîne-i Ayıntâb'da İbn-i Eyyüb mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Halil bin Abdülfenni'nin sulb-i sağır kızı Emine'ye babası müteveffâ-yı merkûmdan intikâl eden malını zabt ve tesviye ümûruna kabl-eş-şürûdan ... Ahmed bin Mehmed nâm kimesne vâsî nasb olduğu kabûlümdür fî evâil-i rebî-ül-âhir sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Şaban bin El-Hac Ahmed, Osman Ali bin Muhzır, Mustafa bin Ali, Ali bin Abdullah

Sayfa 138 / Belge 419

Belge Özeti: Hacı Baba mahallesinde vefât eden İbrahim bin Mehmed'in oğlu Abdullah'a ve kızı Âişe'ye babalarından kalan mallar için vâsî tâyin edilen valideleri Hatice'nin ihtiyaçlar için nafaka talebinde bulunması ve yevmi beşer akçe nafaka bağlanması hakkında

Medîne-i Ayıntâb'da Hacı Baba mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden İbrahim bin Mehmed'in sulb-i sağır oğlu Abdullah ve sulb-i sağır kızı Âişe'ye babaları müteveffâ-yı mezbûrdan ersen intikâl eden mallarını zabt ve tesviye-i ümûrlarına birisi nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla saferân-ı mezbûrânın vâlideleri sâhibetü'l heze'l-kitab Hatice binti El-Hac Ali nâm hâtun vesâyete evlâ olmak kable şurû'dan mezbûr ... üzerlerine vâsî nasb ve tâyin olundukta ol-dâhî vesâyete-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzimesi edâya taahhüd ve iltizâm ettikten sonra saferân-ı mezbûrânın ... tesviye ihtiyaçları olduğu ecilden mezbûr Hatice talebiyle nafaka ve kisve bahâları .... ekli yevmi her bir sene yevmi beşer sâni akçe farz ve takdîr olunub vakt-i zarûretle istîzân ve infâk ... saferânın mâl-ı karındaşlarından saferân-ı mezbûre Hatice'ye izin virilmek mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâni şehr-i rebî-ül-âhir sene selâse mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac İbrahim bin Uğurlu, Ramazan Ali bin El-Hac Halil, El-Hac Ömer Muhsinzâde, El-Hac Ömer Baharzâde, El-Hac Mehmed bin El-Hac Ali, İbrahim Ali Ahir Baba

Sayfa 138 / Belge 420***Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde Ömer Efendi bin Mehmed'in malının 20 kuruşa Es-Seyyid Mustafa Çelebi'ye satılması hakkında***

Medîne-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkin sâhibetü'l heze'l-kitab Ömer Efendi bin Mehmed nâm kimesne mahal-i kazâda mahalle-i mezbûrede sâkin iken bundan akdem fevt olan Ömer bin Cihanşâh'ın zevce-i metrûkesi Emine binti Salih sulb-i kebîre kızı İmhânî nâm Hatunlar muhzırlarında üzerlerine dâvet ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden olub mahalle-i mezbûrda vâki' bir tarafı Molla Ali nâm kimesne mülki ve bir tarafı benim mülküm ve bir tarafı sultan hamamı ve bir tarafı tarîk-ı âmm ile mahdûd ve menzil-i dâhilinde bir beyt-i sağîri ... vusûlü bî muayyeneyi mezbûrtân bana yirmi kuruşa bâ tâbi' ve teslim idüb müverrisimiz müteveffâ-yı mezbûrun mahalle-i mezbûrenin avârızına meşrûd nükûdundan yirmi kuruş ve yeni vârid ... merkûm-u mütevellîsi olan işbu hâzır bi'l meclis Es-Seyyid Mustafa Çelebi Es-Seyyid Nâsır'a havâle etmesiyle bundan meblağ-ı merkûm yirmi kuruş tamâmen mütevellî mezbûra teslim etmekte hâlâ mezbûrtân Emine ve İmhânî tasarrufuna tâbi' olurlar sual olunub şer'an kusur yedlerine

Sayfa 139 / Belge 420'nin devamı

tenbîh olunması matlûbumdan ..... inde's-sual mezbûrtân Emine ve İmhânî havâ .... zikir olunan beyt-i vakte şer'an vusûl-ü bî muayyene-i mezbûr Ömer Efendi bey' etmek üzere müverrisimiz vakf-ı mezkûr deyni için mezbûr Ömer Efendi'den mütevellî-i mezbûre yirmi bir kuruş havâle ettik deyû ikrâr ve i'tirâf idüb lâkin kat'â ..... münkere olmalarıyla müddeâ-yı mezbûr Ömer Efendi'den takrîr-i meşrûhuna mutâbaka beyne talep olundukta ..... müslimînden Es-Seyyid Mustafa bin Seyyid Zeynel El-Hac ... bin El-Hac Ömer nâm kimesneli ecli'n nihâda meclis-i şeri'de olub eserü'l müştehad fi'l hakîka mezbûrân Emine ve İmhânî Hatun mahdûd-u mezkûrdan sâlifü'z-zikir beyt-i sağîr ve şer'an vâkitte vusûl-ü bî muayyene-i bizim huzurumuza yirmi kuruşa mezbûr Ömer Efendi'ye bâ tâbi' teslim olub ba'del kabz ve't-teslîm semenine dahî müverrisleriniz deyni için mütevellî mezbûr havâle eylediklerinde mezbûr dahî kabul-ü havâle idüb meblağ-ı mezkûru mekûl-ü miriden teslim ettiresiz bu hususa bu vecih üzere şâhidleri şahâdet dâhî ederiz deyû her yeri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden ba'de riâyetihî şerâitü'l kabûl şehâdetleri

mekûle olmağı mezbûrân Emine ve imhânî muârizıyye men'-i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fî evâil-i muharremü'l mükerrerrem sene selâse mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Abdurrahman bin İbrahim, Osman Ali bin ..., Şaban bin Ramazan, Mustafa bin Ali

Sayfa 139 / Belge 421

Belge Özeti: Sengitavil mahallesinde vefât eden Es-Seyyid Hüseyin bin Arslan'ın terekesinin taksimi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Sengitavil sekkânından iken bundan akdem fevt olan Es-Seyyid Hüseyin bin Arslan'ın verâsetini vâlideye Banu Hatun Emine Hüsniye ve amelleri Es-Seyyid Mustafa mahfil-i kazada mezbûre Banu Hatun'un karındaşı sahibetü'l heze'l-kitab El-Hac Ramazan bin Hasan nâm kimesne muhızırında takrîr-i üzerinde dava ve takrîr-i kelâm idüb müverrisimiz mezbûr Seyyid Hasan'ın babası mezbûr Arslan fevt olduktan sonra bi'l-cümle ... mezbûrede vâki' bir tarafı Seyyid Ebubekir bir tarafı Mehmed nâm kimesneler mülkleri ve tarafını tarîk-ı sâlik ile mahdûd-ü menzili ersen mezbûr Seyyid Hüseyin ile zevcesi mezbûre bânuya intikâl etmiştir. Lâkin mahdûd-ü mezkûr ve tahammülât-ı hâneyi kable'l emr ve't taksîm mezbûr Seyyid Hüseyin mahdûd mezkûr dâhilinde vâki' mîr beyt-i atîkı vâlidesi mezbûreye meşâ'an hîbe ve temlîk ve teslîm idüb kable't-teslîm fevt olduktan sonra hâlâ mezbûr El-Hac Ramazan dahî verâsete zabt ve tasarruf etmeği meşâan hibenin adem-i havâzine ..... sual olunub mezkûriyeti atîden hisse-i şer'iyyelerimizden takrîrine tenbih olunması matlûbumuz dediklerinden inde's-sual mezbûr El-Hac Ramazân cevâbında mukaddemâ mezbûr Arslan fevt olundukta mezbûr Seyyid Hüseyin ile vâlidesi mezbûr Banu terekesini beynlerinde akşam mahallinde mahdûd-ü mezkûru ve müştemilât-ı mezbûr Seyyid Hüseyinin hisse-i şer'iyyesine ve tahammülâtı hâne-i mezbûre banuya isâbet etmeğle ba'del ikrâr müddeâyâ olan beyt-i atîkı vâlide-i mezbûreye hibe ve temlîk ve teslîm idüb ba'de zamânihâ ersen bana intikâl etmiştir deyû dikkatle mukâbele edceğiz mezbûrân Seyyid Mehmed ve Seyyid Mustafa ... muharrer üzere cârî olan hibe-i münker olmalarıyla mezbûr El-Hac Ramazan'dan muddeâ-yı mutâbakasına talep olundukta udûl-ü sâ'ından El-Hac Mahmud bin Mustafa El-Hac Abbas bin Mehmed nâm kimesneler liecli iltihâd ve meclis-i şer'a hazîrân olub eseru'l istişhâd ve fi'l hakîka mahdûd-ü mezkûr müteveffâ-yı mezbûresidir Arslan'ın mülki olub Hüseyin iktisâmında tahammülât-ı hâneye mezbûre

... ve mahdûd-ü mezkûr oğlu mezbûr Seyyid Hüseyin'in hisse-i şer'iyyesine isâbet etmeğle olduğu bizim huzurumuzda ol beyt-i atık vâlide-i mezbûru Banu Hatun'a hîbe ve temlîk etti biz bu hususa bu vecih üzere şâhidleriz şehâdet ederiz deyû her ... şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şehâdetleri makbûle olmağı müddeiyân-ı mezbûrânı bî vechi davadan men'i ber le mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fî evâhir-i şehri rebî-ül-evvel

Şuhûdü'l-Hâl: İmam Hasan Çelebi El-Hac Ahmed, Eş-Şeyh Ömer El-Hac Ahmed, Osman bin Muhzır Paşa, Mustafa bin Ali

Sayfa 139 / Belge 422

Belge Özeti: Şhreküstü mahallesinde vefât eden Es-Seyyid Murad Ahmed Çelebi'nin oğlu Mehmed'e babasından kalan mallar için vâsî tâyin edilen Hasan, ihtiyaçlar için bafaka talebinde bulunmuş ve yevmi üç akçe nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Şhreküstü mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Es-Seyyid Murad Ahmed Çelebi sulb-i sağır oğlu Mehmed babası müteveffâ-yı mezbûrdan ers-i şer'i ile îsâl eden malını zabt ve tesviye ümûruna bir vecih vâsî lâzım ve mühim olmağın kable şer'i şeri'den ..... işbu rafiü'l-kitab Hasan Satılmış nâm kimesne vâsî nasb ve tâyin olundukta ol-dahî vesâyeti merkûmdan kabûl ve hizmeti lâzimesi edâya taahhüd ve iltizâm eyledikten sonra safer-i mezbûrun ... ve kisveye ihtiyâc olmağla vâsî mezbûr talebiyle yüz otuz iki akçe bir kuruş hesabı üzere yevmi üç akçe nafaka kisve behâ farz ve takdîr olunub vakt-i zarûret-i istî'zân verildi safer-i sağır-i mezbûrun malından rucû'a izin virilmek .... Fî 26 rebî-ül-evvel sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Eş-Şeyh Ömer'ul İmam, Osman Ali Mehmed, Mustafa bin Ali, Ahmed bin Ramazan

Sayfa 140 / Belge 423

Belge Özeti: Ehl-i Cefa mahallesinde vefât eden Ahmed bin Hac Mehmed'in oğlu Ali'ye ve kızı Hatice'ye büyük kardeş Ebubekir'in vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medîne-i Ayıntâb'da Ehl-i Cefa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ahmed bin Hac Mehmed'in sulbü sağır oğlu Ali ve suğra kızı Hatice'ye babaları

müteveffâ-yı mezbûrdan ers-i şer'iyile intikâl eden mallarını zabt ve tesviye-i ümûrlarına bir vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla katl-i şer'î şeriften kebîr-i karındaşları işbu rafîü'l-kitâb Ebubekir nâm kimesne saferân-ı mezbûrân üzerlerine vâsî nasb ve tayîn olundukta ol-dahî vesâyat-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzimesi edâya taahhüd ve iltizâm etmeği mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâni min şehr-i rebî-ül-âhir sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Ağa Koyadzâde, Yusuf Halib bin Osman Halib, El-Hac Bedrettin Ağa bin Ahmed

Sayfa 140 / Belge 424

Belge Özeti: Hayık Müslüman mahallesinde Murad Veled ve Hacı Osman Çelebi arasındaki alacak-verecek konusunun mahkemeye yansımaları hakkında

Medîne-i Ayıntâb'da Hayık Müslüman mahallesinde sâkin debbâğ tâifesinden Murad Veled oğlu nâm dahî muhfil-i kazâda kasaba-i âşudîn sekkânından işbu sâhibü'l-kitâb İmam Çelebi virilmeğle ma'rûfen El-Hac Osman Çelebi ibn-i Ali nâm kimesne .... üzerine davası ve takrîr-i kelâm idüb mukaddemâ mezbûr El-Hac Osman Çelebi'ye bin dokuz yüz on bir kuruş ücret ile min haysü'l mecmu' yüz yetmiş kuruşa ... ve teslîm idüb ücretim olan meblağ-ı merkûm yüz yetmiş kuruş zimmetinde kalmağla sual olunub şer'an aliverilmesi matlûbumdur dedik de inde's-sual mezbûr Hacı Osman Çelebi cevâbında merfûr murâtıba ve hîne mübeyyin üzere ... ettirdi sığ etti zîlini ikrâr ve i'tirâf idüb lâkin ücret-i merkûmeyi tamamen kendine edâ ve teslim idüb ve ... beri olmuş ki mes'ur üzere sâlik olub bin doksan dokuz senesinde hâkimü'ş şer' olan Mevlana Seyyid Ahmed huzurunda dava idüb bend-i ücret-i merkûmeyi kendine def'i isbât sınırında iken bize maslahat-ı tevassud idüb beni yüz on kuruş üzerine sulh eylediklerinde ba'del kabûl bedel-i sulh-ü mezbûru .... teslim olduğu kabz ve teslim idüb zikr olunan yüz yetmiş kuruş sığ ücretinden zimmet-i îrâd-ı iskâd ettikten sonra huzurumuza gelüb zimmeti ibrâ ettiğini dahî ikrâr ve i'tirâf etmeğle yedime hüccet-i şer'iyye i'tâ olunmuştur deyû mevlânâ-yı müşârûnileyhin hatt-ı .... müştemil bir kıt'a hüccet-i şer'iyye ibrâz idüb bi'l müvâcehe feth ve kırâat olundukta süfûr-u murâd hüccet-i merkûmdan münker olmağı mezbûr Osman Çelebiyân mazmûn hüccet-i meşrû'ayı ..... talep olundukta zîlinden muharrerü'l esâmir udûl-ü ricâlden Ali bin Ahmed ve Murad bin Musa nâm kimesneler li eclî'ş-şehâde meclis-i şer'i hâzırân olub istişhâd olundukta fi'l hakîka

mesfûr zimmi Murad bizim huzurumuzda mârû'z-zikr ücret davasından tâliben mezbûr El-Hac Osman Çelebi ile yüz on kuruş üzerine sulh olub meblağ-ı merkûm yedinden ba'del-ahz ve'l-kabz zimmetini ibrâ ve iskâd ettiğini müşârünileyh Seyyid Ahmed Efendi huzuruna dahî ikrâr ve itirâf etmeğle hüccet-i şer'iyye olunmuştur biz bu hususa vech-i şer'î üzere şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyû her biri mazmûn huccet-i merkûmeye edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden ba'de riâyet-i şerâitül kabûl şehâdetleri makbûle olmağı müdde'î sufûr-ü dava-yı mezkûresinden men'-i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fî evâil-i rebî-ül-âhir sene selâse mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed bin El-Hac Safer, El-Hac Ebubekir bin El-Hac Safer, Abdurrahman Ağa bin Ebudderda, Ömer Ali bin El-Hac Bekir, El-Hac Ebubekir bin El-Hac Hüseyin, El-Hac Şaban bin Mustafa, Ahmed Ali bin ... El-Hac Mehmed bin Osman, Bedri Ağa bin Ahmed Ağa, Yusuf Hâkim bin Osman

Sayfa 140 / Belge 425

Belge Özeti: Beğ mahallesinde vefât eden Cennet binti Hızır'ın kızları Selma ve Kerime'ye Ahmed bin El-Hac İbrahim'in vâsî tâyin eidilmesi hakkında

Medîne-i Ayıntâb'da Beğ mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Cennet binti Hızır'ın babası merkûm zafer kaybolmağla müteveffiyât-ı merkûmeden isâbet eden hisse-i ersiyesini hıfzı dahî vâsî lâzım ve mühim olub ve yine müteveffiyât-ı merkûmenin sulb-i sağîre kızları Selma ve Kerime dahî isâbet eden hisse-i ersiyyelerini zabt ve hıfza bir vâsî lâzım ve mühim olmağın hâkim muvakkî' kitâb ... işbu rafiâtü'l-kitab gâyet-i mezbûr ki damadı Ahmed bin El-Hac İbrahim nâm kimesneyi eyledikde ol dahî kabul ve hizmet-i lâzımesin edâya taahhüd ve iltizâm etmeği mâvak'a bi't-taleb .... Fî evâil-i şehri rebî-ül-âhir sene selâse mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed ..., Osman Çelebi bin Mehmed, Mustafa bin Ali, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 141 / Belge 426

Belge Özeti: Kayacık mahallesinde vefât eden Molla İsmail bin El-Hac Mehmed'in oğlu İbrahim ve kızı Hatice'ye El-Hac Mehmed'in vâsî tâyin edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kayacık mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Molla ismâil bin El-Hac Mehmed'in sulbü suğrâ oğlu İbrahim ve sulb-ü suğrâ kızı Hatice'nin tesviye-i ümûrlarına kable şürû'dan mensûb vâsî ber olan El-Hac Mehmed bin El-Hac Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu sâhibü'l-kitâb Hüseyin bin İbrâhim nâm kimesne muhzırından bi'l vesâye ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i kasabada vâki' bir tarafı bir tarafı Ebubekir ve bir tarafı diğeri Ebubekir nâm kimesne bir ..... ve bir tarafı Âişe nâm hâtun ve bir tarafı tarîk-ı âmm ile mahdûd bundan saferân-ı mezbûrânın mekteb mezunları olub nafaka ve kisve-i eşedd-i ihtiyâcları olmağla husûsan menkûlât-ı meşîhatten bir sene olmadığundan gayri bey'i saferân-ı mezbûrâna ... olduğu mahalle-i mezbûradan Abdülaziz bin El-Hac Ali ve Ebubekir bin Yahya ve El-Hac Mehmed bin Mustafa El-Hac Ömer bin İbrahim nâmlar mahdûd-ü mezkûr harâbe müşerref olub ve saferân-ı mezbûrânın .... kisveye ihtiyâclarını meclis-i şer'iden haber verip bi aynihî kabl-eş-şürûdan izin verilmeği ba'del murâbid ve inkıtâ' rağbe semenî misilli olmak üzere kırk yedi kuruşa mezbûr hisse-i bey'iyât-ı sahîh-i şer'i ile bey' ve teslîm idüb ol dahî iştirâ ve kabûl ve teslîm eyledikten sonra semen-i merkûm kırk kuruşu müşteri-i mezbûr Hüseyin bundan vesâyetim hasebiyle ahz ve kabz ettim min ba'di mahdûd-ü mezkûr mülkî müşteri Es-Seyyid .... ve bahtiyâr-ı mutasarrıf olsun dediği ğıbbe't tasdikî'ş şer'i vâsî-i mezbûrun karındaşı El-Hac hayrettin nâm kimesne dahî mahdûd-ü mezkûr müdde'î zuhûr ederse .... ve zamîm dedik de mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi'l ısrîn min şehri rebî-ül-evvel sene selâse mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Hüseyin bin Hafız, El-Hac Ebudderda bin ... Mehmed Ali bin ... Mehmed bin ..., Mustafa bin Hâfız

Sayfa 141/ Belge 427

Belge Özeti: Tarla-yı Atik mahallesinde Mehmed bin Mustafa Çelebi'nin mülkünü Mehmed Ağa'ya 47 kuruşa satması hakkında

Medîne-i Ayıntâb'da Tarla-yı Atik mahallesi sekkânından Mehmed bin Mustafa Çelebi isâle ..... kız karındaşı Rahime tarafından hususât-ü'l beyânı ikrâra vekîli olub ..... Ârifân olan El-Hac Edis bin Mustafa ve İbrahim bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sâbite olmağla vekâlet-i mahfil-i kazâda işbu sâhibü'l-kitâb Mehmed Emin bin kubâd-ı şebe izâlete ve vekâlete ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûreye tâbi' mücrim karyede vâki' bir tarafı El-Hac İsa ve bir tarafı

Mehmed nâm kimesneler mülkleri ve tarafı tarîk-ı âmm ile mahdûd bir kıt'a altı bârân eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmire-i muhtelifeyi müştemil bahçe meşâ' ve müşterek mülkümüz olmağla halâ tarafından icâb ve kabûlü hâvî bey'i tât sahîh-i şer'i ile mahdûd-ü mezkûr-u merkûm Mehmed Ağa'ya kırk yedi kuruşa bey'i teslîm idüb ol dahî iştirâ ve kabûl ve teslim eylediğinden sonra semen-i mezkûr kırk kuruş yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz-u kabz ettik ba'del-yevm mârû'z-zikr bahçe cemî' müştemilâtıyla müşteri-i mezbûrun mülk-ü müşterâsıdır cismen ..... mutasarrıf olsun dedik de ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a fî 8 rebî-ül-âhir sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Es- Seyyid Abdullah Ali Nakîb-i Sâbık, Es-Seyyid Mansûr Ali bin Es-Seyyid Ali, El-Hac Bedri Ağa bin Ahmed Ağa, El-Hac Ali bin El-Hac Mehmed, Murad bin Musa

Sayfa 141/ Belge 428

Belge Özeti: Şehreküstü mahallesinden Mustafa bin El-Hac Sadık'ın Hacar karyesindeki mülkünü Mehmed Ağa'ya 26 kuruşa satması hakkında

Medîne-i Ayıntâb'da Şehreküstü mahallesi sekkânından Mustafa bin El-Hac Sâdık ..... nâm kimesneler ve Hatice binti Ali nâm hâturn mahfil-i kazâda sâhibetü'l heze'l-kitab Ağa bin .... tarafından tahrîrâtü'l beyânı tasdîk-i vekîl-i sabitü'l vükelâsı olan El-Hac .....bin Mustafa nâm kimesne muhzırında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûra tâbi' Hacar nâm karyede vâki' iki tarîk baş Ahmed oğlu Ebubekir ve bir tarafı Osman nâm kimesneler mülkleri ve bir tarafı hark ile mahdûd yetmiş beş ağaç âsâr-ı bahçesine mezbûre Hatice ile ....üzere mülk-ü müverrisimiz olup hâlâ mahdûd-ü mezkûr bey'î kat'î ile yirmi altı kuruş mûmâileyh Mehmed Ağa'ya bey'ü teslîm idüb ol dahî iştirâ ve kabûl ve teslîm eylediğinden sonra bi semen-i merkûm yirmi altı kuruş yedinden bi't-tamam ve'l ikmâl ahz ve kabz ettik min ba'di mahdûd-ü mezkûr cemî'-i mülhakâtıyla müşteri-i mezbûr Mehmed Ağa'nın mülk-i müşterâsıdır ..... mutasarrıf olsun dediklerinde ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fî selhi şehri rebî-ül-evvel sene selâse mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Ahmedü'l İmam, Üstâd İbrâhim dükâk, El-Hac Ahmed bin Hasan, El-Hac Veli bin Zülğaffar, El-Hac Mustafa Hasan Beyzâde

Sayfa 142 / Belge 429

Belge Özeti: Ayıntâb'daki cemaatlerden vergilerin toplanması hakkında

Medîne-i Ayıntâb sekkânından olup Yeni İl ve terekân Haleb ... kaymakamı olan El-Hac Mehmed Ağa ibni meclis-i şer'i hatır lâzım altı ferde işbu rafiû'l-kitâb Hüseyin bin Abdullah ve Kalender bin nâm kimesneler muhızrlarında üzerlerine dâvet ve takrîr-i kelâm idüb mezbûrlarına Keman tâifesinden Tok Timurlu cemâatinden olup bu sene lâzım gelen rüsûm-u raiyyetlerine teallül etmeleriyle sual olunub elvirilmek matlûbumdur dedik de ğıbbe's-sual ve mezbûrlar cevâblarında bizim babalarımız kadîmü'l eyyâmdan medîne-i mezbûreye tâbi' Orul nâm karyenin tevâbiinden ... taş mezra'ada sâkin ve mütemekkin olup .... gelince babalarımız ve biz vâki' olan karye-i merkûme elli bin ile edâ ederiz vecihle cemâat-i merkûmeden olmak üzere ve deyû bir taraflarından babalarımıza ve bize taarruz olunduğu ma'lûmumuz değildir dediklerinde mezbûr El-Hac Mehmed Ağa'dan mezbûrları babaları cemâat-i merkûmenin bağı riâyeti olduklarını meş'ar-i sûret-i defter ve mazmûnunu mübeyyin-i beyyine talep olundukta mezbûr El-Hac Mehmed Ağa yedinde mezbûrların cemâat-i merkûmenin bağı ra'yetinden olduklarını meş'ar-i sû-i defter olmayub karye-i merkûmeden bi ğayri ve ihtiyâr kimesneler mezbûrların babaları kadîmü'l eyyâmdan mezraa-i merkûmede sâkin ve mütemekkin olup vâki' olan bekâlıkları karye-i merkûmede cem' edenlere edâ edegelmışlerdir deyû bir mekteb-i mezbûr El-Hac Mehmed Ağa büyüce muârazadan men'i ber le mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fî evâhir-i şehri rebî-ül-evvel sene selâse mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Ağa, Maksûd Şeyh, Mustafa bin Ali, Osman Ali bin Mehmed, Kemal kol oğlu

Sayfa 142/ Belge 430

Belge Özeti: Abdülkâdir bin Halil'in oğulları Ahmed ve Ebubekir'e Mustafa bin Ali'nin vâsî tâyin edilmesi hakkında

Mahall-i şeri'de fevt olan Abdülkâdir bin Halil'in sulb-i sağir oğulları Ahmed ve Ebubekir kable şurûdan karındaşları Mustafa bin Ali vâsî ol dahî kabûlü

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Mehmed bin Mustafa, Osman Ali bin Mehmed, Ali bin Yahya, Mustafa bin Ali

Sayfa 142/ Belge 431

Belge Özeti: Çukur mahallesinden Fatıma'nın mehir talebinde bulunması hakkında

Medîne-i Ayıntâb'da Çukur mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan ser-Ali'nin vâlidesi Fatıma nâm hâtun mahfil-i kazâda müteveffât-ı merkûmenin zevci olub fevt olan mahall-i evvelin vâlidesi ve muhalledfâtına vâzı'atü'l ber olan işbu râfiatü'l-kitâb ....İbrahim nâm Hatun muhzırında .... dava-yı kelâm idüb kızma müteveffât-ı merkûmun zevc-i mezbûr be her zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdün aleyh olan otuz kuruş mehr-i muaccel... hissemiz kable'l âhir mezbûr bir kuvvet olub vâlidesi mezbûr Elife terekesine vaz'un ileyh yer almakla talep ederim sual olunub el virilmek matlûbumdur dediği inde's-sual mezbûr Elife cevâbında mezbûrenin kızı mezbûre Elife fevt oldukça oğlu mezbûr mahdûd-ü mezbûre Fatıma ve oğlumuz ve kızı Âişe müteveffât-ı mezbûrenin mehr-i muaccel ve müeccelinden hisselerini talep ve dava idüb beynerine müslimûn ve muslihûn tevassut etmeğle mezbûrları oğlum merkûm Mehmed ile dava-yı merkûmeden altı kuruş üzerine sulh eyledikleri ileri dahî sulh-ü mezbûru kabul ve bu eslihadan heer biri hisselerini mezbûr mehir yedinden ahz-u kabz idüb zikr edilen mehr-i müeccel ve muaccel ve mirâsa müteallik davadan oğlu mezbûr mihrin zimmeti ibrâ ve iskât etmişlerdir dedikte aliyyeden müddeâsına ....taleb olundukta udûl-ü müslimînden El-Hac Ahmed bin Ali ve El-Hac Mehmed bin Ramazan nâm kimesneli ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eserü'l istişhâdü'l vâki' müteveff-yı merkûm mehrin ....mezbûrdan mehir ve Fatıma ve Âişe müteveffât-ı merkûme ....mehrinden hisseleri davasından bizim huzurumuzda altı kuruşa sulh olub bedel-i sulhde her biri hisselerini ahz-u kabz ve mezbûr mehrin zimmetini îrâd-ı iskâd ettiği ber-husûsa şâhitleri şehâdet dahî ederiz deyü her biri edâ-i şehâdet şer'iyye eylediklerinden ba'de riâyet-i şerâitül kabûl şehâdetleri mekûle olmağı mezbûr Fatıma büyüce muârizadan men'i berle mâvak'a bi't-taleb olundu sene fî evâsıt-ı reb'iulâhir 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed bin Mustafa, Ahmed bin Ramazan, Mustafa bin Ali, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 143 / Belge 432

Belge Özeti: Boyacı mahallesinden seferde vefât eden Mehmed Beşir bin Yusuf'un mallarının paylaşılması hakkında

Medîne-i Ayıntâb'da Boyacı mahallesinde sâkin iken bundan akdem seferde fevt olan Mehmed Beşir bin Yusuf zevcesi ve sulbü sağır oğlu Yusuf'un kable şurû'dan mensûbe vâsî olan Bağdad ....nam Hatun kendi tarafından isâle ve safer-i mezbûr tarafından vesâyete mahfil-i kazâda müteveffâ-yı merkûmun âhir zevcesi ve sulb-i sağır oğulları Mehmed ve Ali'nin kabl-eş-şürûdan mensûbe vâsîleri olan Raziye binti Mustafa nâm Hatun tarafından tasdîka vekîl olub vechî şer'i üzere vekâleti sâbite olan işbu râfiatü'l-kitâb Mustafa Çelebi bin El-Hac Şaban nâm kimesne muhızırında isâle ve vesâyete ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müverrisimiz müteveffâ-yı merkûmun muhallefâtı taksîme râğîb olduğumuzda savb-ı şurudan üzerine kısâm-ı taksîn ve irsâl olunub müteveffâ-yı merkûmun muhallefât-ı kalîl ve kesîr defter olunub bi'l ferîzati'ş şer'iyye taksîm ve tevzî' ve her birimizin hisse-i ersiyesi her ne ise asâlete ve vesâyete bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz idüb müteveffâ-yı merkûmun mahalle-i mezbûrede vâki' menzil ve tecemmülât hâne ve akar ve nükûd vekîli mezbûr Mustafa Ali ile şirket ettiği dükkanda olan bakkal eşyâsı vesâir terekeden benim ve safîr-i mezbûrun hisse-i ersiyemize müteallika âmme-i duâvisi ve musâlebât ve imân ve fehâsımâtan müvekkile-i mezbûre vesâir veresenin zimmetlerini îbrâ ve iskât ettim min bâ'd müteveffâ-yı merkûmun terekesinden mîrâs- müteallika davası .... vâlidesi dedikde ğbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a kayıt selh-i evâil-i şehri rebî-ül-âhir 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Efendi bin Hamza Efendi, Osman Beşir bin Ali, El-Hac Mehmed bin Zeynel Abidin, Mehmed Ali bin Mehmed Beşir, Molla Ömer Şeyh Mehmed bin El-Hac Ahmed

Sayfa 143/ Belge 433

Belge Özeti: Kanalcı mahallesinden Rahime binti Cuma'nın Tarla-yı Cedid mahallesindeki mülkünü 20 kuruşa İbrahim'e satması hakkında

Medîne-i Ayıntâb'da Kanalcı mahallesinde sâkine Rahime binti Cuma nâm hâturn kendi asâlete ve karındaşı olub bundan akdem fevt olan Ali'nin sulbi sağır oğlu Cuma'nın vâsî olmağla vesâyete mahfil-i kazâda işbu râfiatü'l-kitab El-Hac İbrahim bin El-Hac Yusuf nâm kimesne muhızırında asâlete ve vesâyete ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb Tarlâ-yı Cedîd mahallesinde vâki' bir tarafı Süleyman ve bir tarafı Mehmed Beşir mülkleri ve bir tarafı Cennet Hatun mülkî ve bir tarafı tarîk-ı âmm ile mahdûd .....müştamil menzilin silbeti benim mülk-ü mevrûsüm ve bilinen karındaşım

müteveffâ-yı merkûm-u aliyyeden oğlu sağır-i mezbûrun nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâc olub ve kesr olunan selesân-ı hissesinden gayr-i bey' olunub ittifâk olunmak müştemilâtı olmadığını bi gayrimüslimîn ihtiyârından sonra bi'l izni'ş şer' mahdûd-ü mezkûr müzâyede olunub rağbât-i nâs munkatı'a olduktan sonra mezbûr El-Hac İbrahim üzerinde yirmi kuruşta karar idüb ziyâde ile tâlib ve râğıbeti olmağla mezbûr El-Hac İbrahim asâlete ve vesâyete yirmi kuruşa bâ tâbî' ve teslîm ol dahî iştirâ ve kabûl ve teslim eyledikten sonra zimmetini olan meblağ-ı mezbûr yirmi kuruş yedinden ahz ve kabz ettim mahdûd-ü mezkûrum merhûm El-Hac İbrahim'in mülk-ü müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ..... olsun ve yedinden ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fî evâil-i şehri rebî-ül-âhir sene selâse mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Osman Salih bin Mehmed Beşir, Mustafa bin Ali, Ebubekir bin Mustafa, Ahmed bin Ramazan, El-Hac Mehmed bin Mustafa

Sayfa 144 / Belge 434

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinde vefât eden Yusuf bin Halil'in oğlu Halil ve kızları Fatıma ile Âişe'ye Ali bin Halil'in vâsî tâyin edilmesi

Medîne-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesinde sâkin iken bundan akdm fevt olan Yusuf bin Halil'in sulb-i sağır oğlu Halil ve sulb-i sağır kızları Fatıma ve Âişe'ye babaları müteveffâ-yı mezbûrdan ers-i şer'i ile intikâl eden mallarını zabt ve tesviye-i ümûrlarına bir vecih lâzımve mühim olmağla kable şer'i şeriften hâlâları işbu rafiâtü'l-kitab ...bin Halil nâm Hatun üzerine vâsî nasb ve tâyin olundukta ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve hizmeti lâzimesini edâya taahhüd ve iltizâm .... mâvak'a bi't-taleb kayıd sene 14 rebiul evvel 1030

Şuhûdü'l-Hâl: Osman Bekir bin Ebubekir, Hac Bali bin İsmail, Arslan bin Şeref, Hac Mustafa bin Hac Mehmed

Sayfa 144 / Belge 435

Belge Özeti: İbn-i Eyyüb mahallesinden Emine binti Ahmed Halil'in Hacı karyesindeki mülkünü El-Hac Ömer'e 94 kuruşa satması hakkında

Medîne-i Ayıntâb'da İbn-i Eyyüb mahallesinde sâkin Emine binti Ahmed Halil'in nâm Hatunun İbn-i Ömer ve tarafında ukedâtü'l beyân ikrâra vekîli olub mezbûrenin zâtını ilm-i şer'i ile ârifân olan ....bin Mehmed Veli bin Bayram nâm kimesneler

şehâdetleriyle şer'ân vekâlet-i sâbite olan Molla Davud bin Tayyib Efendi nâm kimesne meclis-i şer'i hatır lâzımü't-tevkîde işbu sâhibetü'l-kitâb El-Hac Ömer bin El-Hac Ali nâm kimesne muhzırında bi'l vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûreye tâbi' Hacı nâm karye sınırında vâki' ...ağzı demekle müverris bir tarafında Molla Ahmed nâm kimesne bahçesi ve bir tarafı El-Hac Mehmed nâm kimesne mülkü ve bir tarafı tarîk-ı âmm ve bir tarafı .....tahmînen iki buçuk kıl bi kadr-i istîfâb ederim kıt'a savben ....tarla müvekkilim mezbûre Emine'nin mahsûs mülk-ü mevrûsü olmağı halâ mezbûre mahdûd-ü mezkûru tarafından îcâb ve kabûlü hâvî şurût-u müfideden ârî bey'i kat' ile mezbûr El-Hac Ömer'e doksan dört esedî kuruşa bey'i teslîm idüb ol-dahî iştirâ ve kabûl ve teslim eylediğinden sonra semen-i merkûm doksan dört kuruşa yedinden bi't-tamam ve iltimâs ahz ve kabz eyledi ba'del-yevm mârû'z-zikr tarla müşteri-i merkûm El-Hac Ömer'in mülkü müşterisidir hasmen yeşâ'i ....mutasarrıf olsun ve yedinde inde't tasdîk şer'an mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâni min şehr-i rebî-ul-âhir sene selâse mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mîr ser Fikri bin Mustafa, Hasan bin Ali, Molla Abdullah bin El-Hac Mehmed, Mehmed bin Beşir, El-Hac Veli bin Bayram, Mustafa bin Bayram

Sayfa 144 / Belge 436

Belge Özeti: Akyol mahallesinde Hızır Bey ibni Ali'nin zevcesi ve çocuklarına nafaka talep edilmesi hakkında

Medîne-i Ayıntâb'da Akyol mahallesinde sâkin işbu rafiâtü'l-kitab Şehr-i Banu binti Ahmed nâm hâton meclis-i şer'i hatır lâzımü't-tevkîde takrîr-i kelâm idüb zevcem Hızır Bey ibni Ali nâm kimesne binti sağır oğlu Ali ve sağır kızı Emine'yi bilâ nafaka metris idüb sefere gitmişler hâlâ onda kalmağla ihtiyâcımız olmağı kable şer'i şerîften kadr-i ma'ruf nafaka ve kisve takdîr olunub istizâneye izn-i talep ederim dedik de hâkim-i mevkî' kitâb-ı sadr-ı kitâb dahî yüz otuz iki akçe bir kuruş hesâbı üzere ba'det tahlîf'iş şer'i mezbûre Şehr-i Banu ile saferân-ı mezbûrâna yevmî bir semen nafaka ve kisve ....farz ve takdîr idüb vakt-i zarûrette istidâne veledi zafer mezbûr Hızır Bey'den ... mezbûre Şehr-i Banu'ya izin vermeği mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâbi' işrîn şehr-i rebî-ul-âhir sene selâse mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Ebubekir bin Abdülkadir, Molla Ahmed bin Abdülhalim, Molla Turan bin İsmail, Abdülhalim bin İbrahim

Sayfa 144 / Belge 437

Belge Özeti: *Hacar karyesinden El-Hac Mehmed'in Mehmed bin İsmail'den şikayetçi olması*

Medîne-i Ayıntâb'da tâbi' Hacar nâm karye sekkânından işbu rafiâtü'l-kitab El-Hac Mehmed El-Hac Mir nâm kimesne mahfil-i kazâda Mehmed bin İsmail nâm şâb-ı muhzırında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb işbu meclis-i mevcûd ve menşâbda olunan bir ... mülk-ü müşterâm olunub tarih-i kitâbdan birine .....merkûmdan şehre gelir iken Türkmen eşkiyâne almıştı hâlâ mezbûr Mehmed'in yedinde bundan sual olunub alıvirilmek matlubumdur dedik de inde's-sual mezbûr Mehmed cevâbında zikr olunan Kasım El-Hac Mehmed'in cihet-i merkûmdan merkûmdan mülkü olduğu ma'lûmum değildir deyû inkâr edecek müdde'î mezbûrdan müddâsına talep olundukta udûl-ü müslimînden El-Hac Mehmed bin El-Hac Osman ve El-Hac Yusuf bin Yakup nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l istişhâd fi'l vâki' zikr olunan ....müdde'î mezbûrun mülk-ü müşterâm olub târih-i mezkûrda Türkmen eşkiyâsı almıştır biz hususa şahidleriz şehâdet dahî ederiz deyû her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden ba'de

Sayfa 145 / Belge 437'nin devamı

Ba'de âtiye şerâitü'l kabûl şehâdetleri makbûle olduktan sonra zikr olunan kâtır-ı âhir bey' veyâ hibe itmeyüb taraf-ı şer'iyyeden bir vecih mülkünden ihrâc etmediğine mezbûr El-Hac Mehmed ....şer'i ileyh tahlîf olunub zikr olunan kâtır-ı mezbûr Mehmed yedinden ...müddeâyı merkûm El-Hac Mehmed'e teslim-i berle mâvak'a bi't-taleb kayıt fî evâsıt-ı şehri rebî-ül-âhir 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Osman bin Abdullah Efendî, El-Hac Mustafa bin Hasan, Ahmed bin Ramazan, El-Hac Mehmed bin Mustafa

Sayfa 145 / Belge 438

Belge Özeti: *Dülük karyesinden kaybolan Şeyh Minnet bin Hızır'ın mallarına kaym atanması hakkında*

Medîne-i Ayıntâba tâbi' Dülük nâm karyede sâkin iken bundan akdem utbe-i munkatî'a ile kaybolan Şeyh Minnet bint Hızırın malını ve bağ hissesini zabt-u rabt bir kaym vâsî nasb ve tâyin olunmak lâzım ve mühim olmağla kâyib-i mezbûrun

hâliyesi oğlu işbu rafiâtü'l-kitab Mahmud bin Ahmed nâm kimesne zabtu rabta kâdir olmağı hâkim hâkim mevkî'i kitâb-ı tûliye ve hüsn-ü meâb dahî mezbûr mahmudu kâim vâsî nasb ve tâyin eyledik de ol dahî kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya müteahhid olmağı mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fî evâhir-i şehri rebî-ül-âhir sene selâse mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed bin El-Hac Hüseyin, Ebudderda bin Osman Murad, Osman Beşir bin Muhzırbaşı

Sayfa 145 / Belge 439

Belge Özeti: İbn-i Şeker mahallesinde Hamza Çelebi bin Felek Mehmed Efendi'nin El-Hac İmam Çelebi'ye verdiği 400 kuruşu aldığına dair

Medîne-i Ayıntâb'da İbn-i Şeker mahallesinde sâkin Hamza Çelebi bin Felek Mehmed Efendi nâm kimesne mahfil-i kazada işbu rafiû'l-kitab El-Hac İmam Çelebi bin muhzırında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr El-Hac İmam Çelebi'ye bundan akdem bi tarîki'l emânet dört yüz kuruş def'ü teslim etmiştim ol dahî benim emrim üzere setr-i âhire def' etmiş deyû dava-yı sadında mezbûr El-Hac İmam Çelebi dahî meblağ-ı mezbûr gâib inde'l meclis El-Hac Mustafa nâm kimesne vâcibü'l edâ ve ....olmağla mezbûr El-Hac Mustafa meblağ-ı mezbûrun kabzına beni vekîl idüb ....hâvî ...göndermekle mezbûr El-Hac Mustafa bin ....kabul idüb meblağ-ı mezbûru ona binâen bana teslîm eyledik bu defa müteahhidî olub beynimizde münâzeât-ı kesîre cereyân etmiştir El-hâlet-ü hezhî es-sulh Seyyidü'l ahkâm fetvâsı üzere beynimize müslimûn ve müslihûn tevassud idüb dâvâ-yı merkûmeden ve beş altı kuruş üzerine sulh eylediklerinde bu dahî sulh-ü mezbûru kabul ve bedel-i sulh olan elli kuruş mezbûr El-Hac İmam Çelebi yedinden tamamen ahz ve kabz idüb sâlifü'z-zikr dört yüz kuruş davasından zimmetini îrâd ve iskâd ettim min ba'di meblağ-ı mezbûre müteallik vechen mine'l vücûh dava ve nizâ'im ve alâmet ve medhalim yoktur dedik de ğıbbe't tasdiki'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fî evâsıt-ı şehri rebî-ül-âhir sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mihri'l Fuzelâ Ömer Efendi, Mihri'l Mehâdim Efendimiz Dibâğ Efendi, Es-Seyyid İbrahim Çelebi, Es-Seyyid Halil bin Seyyid Kasım, Seyyid Hasan Çelebi, Seyyid El-Hac Hamza Hüseyin Ağa tuhurzâde, El-Hac İmam bin Hac Ahmed, Es-Seyyid Ali bin Mehmed, Es-Seyyid Mehmed Çelebi Seyyid Yusuf

Sayfa 146 / Belge 440***Belge Özeti: Yahni mahallesinde El-Hac İmam Hüseyin'in vesâyetinde olan Mehmed ve Fatıma için üçer akçe nafaka talebinde bulunulması***

Medine-i Ayıntbda Yahni mahallesinde sâkin El-Hac İmam Hüseyin bin El-Hac Ahmed nam kimesne meclis-i şer'i hazır lâzımü't tevkîrde takrir-i kelâm ve tâbir-i ani'l merâm idüb hâlâ taht-ı terbiyemde olan Mehmed bin Ali nam sağır ve Fatıma binti diğér Ali nam sağıreler bî kesbleri olub li ecli't-terbiye mezbûrları bâise ahz idüb lâkin mezbûrların nafaka ve kisve behâlârı için savb-ı şurudan kadr-i ma'ruf farz ve takdir olunmak matlubumdur dedik de hâkim-i mevki' ... ve hüsn-ü meâb hazretleri dahî yüz otuz akçe bir kuruşa olmak hesabı üzere sağırân-ı mezbûrânın her birine ... yevmi üçer akçe farz ve takdir idüb veli-i mezbûr El-Hac Hüseyin'e infâk ... izn-i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâni vel işrîn min şehri rebî'us-sâni sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Fahrü'l Fuzelâ Mehmed Efendi Dibağ Efendi zâde, İbrahim Efendi bin Mehmed Latif, El-Hac Mahmud bin Zeynel Abidin, El-Hac Mustafa ..., El-Hac Abbas kethüdâ-yı kale

Sayfa 146 / Belge 441***Belge Özeti: Ammu mahallesinde 750 kuruş iltizâm ödenmesi hakkında***

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkin Yusuf Beşir bin Süleyman nâm kimesne mahfil-i kazada yine mahale-i mezbûrede sekkandan işbu rafiâtü'l-kitab Süleyman Beşir bin Mehmed nâm kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mezbûr Süleyman Beşir ile târih-i kitabdan beş sene mukaddem .... Mustafa Ağa nam zaimin Medine-i mezbûreye tâbi' ... nam karye zeâmeti karyelerini hâlâ mahrûse-i Belgrad'da mütemekkin karındaşım El-Hac Mehmed nam kimesne tevassud eyle yedi yüz elli kuruşa müşarekete deruhde ve iltizâm idüb meblağ-ı merkûmu mezbûr ile ... muaraza cihetinden müşterek olan ra's-i malımızdan mezbûr El-Hac Mehmed'e eda ve teslim ettiğimizden sonra zaîm mezbûr Mustafa Ağa zeamet-i mezkûreyi âhire deruhde idüb bize zabt-ı müyesser olmamağla mezbûr Süleyman Beşir zaim-i merkûme isal için mezbûr El-Hac ... teslim olunan meblağ-ı merkûm yedi yüz elli kuruştan üç yüz yetmiş beş kuruş hissesini tasarrufumuzda olan ra'si maldan ahz ve kabz idüb bak'ı üç yüz yetmiş beş

kuruş karındaşının mezbûr El-Hac Mehmed'den ahz ile deyû âyiben ihale etmişti havale-i mezbûrenin adem-i sıhhatinden mâ ada benim için meblağ-ı mezkûru taleb ve ahz-ü mu'tezir olmağla sual olunub ahkâk olunması matlubudur dedik de ğibbe's-sual mezbûr Süleyman Beşir cevabında mezbûr Yusuf Beşir ile akd-i şirket ve zeâmet-i merkûmeyi iltizâm ve ba'de vech-i meşruh üzere ihale ve meblağ-ı merkûm üç yüz yetmiş beş kuruş ahz-ü ikrâr ve itiraf idüb lâkin mezbûr Yusuf Beşir karındaşım mezbûr El-Hac Mehmed'den meblağ-ı merkûm üç yüz yetmiş beş kuruşu istihlasa imkan olmadı deyû bundan akdem benden taleb ve dava sadedinde olmağla beynimizde vâki' olan ahz-ü i'tâ ve muâmelât-ı ... mezbûre havale olunan meblağ-ı merkûm dahî hesaba idhâl idüb ra's-i mal ve gayesi ve zeâmet-i merkûmenin yedi yüz elli kuruşu vesair hukuka müteallik âmme-i duâvî ve mutâlibattan her birimiz âhirin zimmeti ibrâ ve iskât ettik deyû def'a .... olacak ğibbe'l inkâr mezbûr Süleyman Beşir'den taktir-i meşruhuna mutabaka yine taleb olunduk da udul-ü müsliminden Molla Mehmed bin Ahmed ve Mustafa bin Mehmed nam kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhad fi'l hakıka tarih-i mezkûrda mezbûrân Yusuf Beşir ve Süleyman Beşir vükelâda zikr olunan mevâdı hesaplayıp ve zeâmet-i merkûme için mezbûr El-Hac Mehmed'den mezbûr Yusuf Beşir tevcih olunan üç yüz yetmiş beş kuruşu dahî hesapla yine idhâl idüb bizim huzurumuzda min külli'l vücûh hukuk-u şer'iyeye muteallik davadan her biri âhirin zimmetini ibrâ-i âmm ve kâtru'n nizâ'la

Sayfa 147 / Belge 441'in devamı

İbra ve iskat ettiler biz bu hususa bu vecih üzere sahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyeye eylediklerinde ba'de riayeti şeraitil kabul şehâdetleri makbule olmağını müddeâ mezbûr Yusuf Beşir'i davayı mezkûresinden men-i berle mâvak'a bi't-taleb kütüb lundu fi evahiri şehr-i rebî-ül-âhir sene selâse ve ie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Mehmed bıçakçı, Hamza bin Mehmed, Ebubekir bin Süleyman, El-Hac Ahmed bin Hüseyin, Mehmed bin Osman, Osman Beşir Muhzırbaşı

Sayfa 147 / Belge 442

Belge Özeti: İbn-i Eyüb mahallesinde alacak-verecek davasının görülmesi

Medine-i Ayıntâb'da İbn-i Eyyüb mahallesinde sâkin ... nam zimmi mahfil-i kazada Kirkor .... zimmi muvacehesinde ikrar ve takrir-i kelâm idüb mezbûr Kirkor ile ... tarikıya akd-işirket idüb ... eyyamı beynimizde ahz-ü itâ vazıa olduktan sonra mal muhasebesine mezkûru mesfur ile beynimizde olan ras-i mal ve hasıl olan nemasından her birimiz hisselerimizi ahz ve kabz idüb muhasebemiz mahalline gelince beynimizde olan ra'si mal ile bey-ü şıra ettiğimiz vesair emtia ve hasıl olan nemadan mezbûr Kirkor yedine ve zimmetimde bir akçe ve bir habbe kalmayub şirket-i merkûmeye muteallika amm-i duaviden her birimiz ahirin zimmetini arâ ve iskâd ettik dedik de mesfur Kirkor dahi ... kavmi cemi' kelâmında tasdik ve tahkik etmeğini mâ vaka bi't-taleb kayıtlandı

Fi evâhir-i şehri rebî-ül-âhir

Şuhûdü'l-Hâl: Ömer Efendi El-Gazi, Osman Çelebi Mehmed Beşir, Ahmed bin Ramazan, Mustafa bin Ali, El-Hac Mehmed bin Mustafa, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 147 / Belge 443

Belge Özeti: Tarla-yı Atik mahallesinde Fatıma binti Derviş ve zevci Mustafa Hasan bin Hüseyin'in muhalaa ile boşanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Atik mahallesinde sâkine Fatıma binti Derviş nam Hatun mahfil-i kazada zevc-i sahibetü'l heze'l-kitab Mustafa Hasan bin Hüseyin nam kimesne muhızırında bit tavi ikrar ve takriri kelam idüb mezbûr ile beynimizde şikak vâki' olmağla mukarrer ve ma' kudün aleyh muaccilen ve müeccilen yüz kuruş mehrim ve nafaka iddet ve müennet seknam ve bana müteallika bir telli al kumaş ... üzerine muhâlâ-i sahiha-i şer'iyye ile hal' olub ... merkûmeyi kendine def-ü teslim ve ol dahi kabz u teslim idüb badel hal' ihtilâ her birimiz ahirin semeni ... hukuku müteallika davadan iskat ettik dedik de mezbûr Hasan dahi mezbûreyi takrir-i meşruhunda tahkik ve tasdikten sonra mezbûre Fatıma'nın ... babası El-Hac Mehmed bin Samafi nam kimesne dahi mezbûr Hasan zimmetinde karz hamîd yirmi üç kuruşum olmağını ben dahi meblağ-ı mezkûrdan mezbûrun zimmeti ibrâ ve iskâd ettim dedik de mâvak'a kayıtlandı

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Osman Bahadırlı, Mehmed bin Kozanzâde, Mehmed Bey bin ..., Molla Mehmed bin Ali Efendi, Ali Beşir bin Mehmed, Mustafa bin Ramazan

Sayfa 147 / Belge 444

Belge Özeti: Yahni mahallesinden Muharrem bin Mehmed, Ahmed bin Ali'deki mürekkebin kendisine ait olduğunu iddia ederek mahkemeye başvurmuştur

Medine-i Ayıntâb'da Yahni mahallesinde sâkin işbu rafiâtü'l-kitab Muharrem bin Mehmed nam kimesne mahfil-i kazada Ahmed bin Ali nam kimesne muhızırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb işbu mevcud ve müşahid olunan bir rasi ... tahkik ve mürekkeb mülk-ü müşterâm olub bir sene mukaddem İbrahim ... olunmuştur mezbûr Ahmed'in yedinde buldum taleb ederim sual olunub el virilmek matlubumdr dedik de ğıbbe's-sual mezbûr Ahmed cevabında zikr olunan mürekkebi işbu hazırı bil meclis Seyyid Hasan bin nam kimesneden yedi kuruşa iştira ettim muddeâ merhûm Muharrem'in mülkü olduğu malumum değildir mezbûr Muharrem'den müddeâsını mübeyyine beyini taleb olunduk da udul-ü müliminden Ömer bin İshak ve Ali bin Abdulgaffar nam kimesneler li ecli'ş-şehâde meclisi şer'a hazıran olub eserul istişhad fil vâki' zikr olunan mürekkeb müddeâ merkûmun mülkü müşterası olub tarihi mezbûrda mülkünden olundu biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riayet-i şeratil kabul şehâdetleri makbule olub mezbûr muharrem hal'ı şer'i ile tahlib olunduktan sonra olunan mezbûr Ahmed yedinden niza olunub merkûm muharreme teslim-i berle mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evâsıt-ı rebî-ül-âhir sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Osman Çelebi bin Mehmed Beşir, Ahmed bin Ramazan, Mustafa bin Ali, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 148 / Belge 445

Belge Özeti: Tevbe mahallesinden Abdullah bin İsmail, Molla Ahmed mahallesinden Ahmed bin Celil'e Mehmed Çavuş'a vermesi için 100 esedî kuruş verdiğini ancak Ahmed bin Celil'in bu parayı inkar etmesi üzerine mahkemeye başvurulması

Medine-i Ayıntâb'da Tevbe mahallesi sekkanından Abdullah bin İsmail nam kimesne meclis-i şer'i hazır lâzımü't-tevkide medine-i mezbûrede Molla Ahmed mahallesinde sâkin sahibetü'l heze'l-kitab mekkari taifesinden Ahmed bin Celil'e nam kimesne muhızırında üzerine dava ve takriri kelâm idüb tarih-i kitabdan beş sene mukaddem mahmiye-i ..... zadem olan Mehmed Çavuş'a teslim etmek üzere

mezbûr Ahmed'e yüz esedî kuruş def-ü teslim etmiştim ol dahi kabz u teslim meblağ-ı merkûm mezbûr Mehmed Çavuş'a def-ü irsâl eylemeyip Medine-i yedinde kalmağla hâlâ vedia-i mezkûreyi bana teslimden imtina eder sual olunub şer'an el verilmesi matlubumdur dedik de ğıbbe's-sual mezbûr Ahmed inkar ile cevap vermeğini müddeâ mezbûr Abdullah'dan müddeasını mübeyyine beyini talep olunduk da husus-u mezkûrda şahitlerim yoktur deyû müddeasını isbattan aciz ve kasır olub istihlaf dahi etmeğini büyüce davadan men'i berle mâvak'a ğıbbe't-taleb ketbolundu fil yevmi'r rabi' vel ısrın min şehr-i rebî-ül-âhir sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Osman Efendi bin Bahadırlı, El-Hac Mehmed bin Mustafa, Osman Çelebi Muhzırbaşı, Ali bin Abdullah El-Muhzır

Sayfa 148 / Belge 446

Belge Özeti: Ammu mahallesinde vefât eden Seyyid Ömer bin Hüseyin'in terekesinin ispatı hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesi sekkanından iken bundan akdem mahmiye-i ..... mütemekkin olduğu halde fevt olan Seyyid Ömer bin Hüseyin'in verâseti li ebeveyn kız karındaşı oğlu Cuma bin Mustafa ve kızı Fatıma nam Hatuna munhasıra olduğu şeran zahir müteakkik olduktan sonra mezbûran Mustafa ve Fatıma mahfil-i kazada zikr-i âti menzile isticar vechi üzere mutasarrıf olan .... nam zimmi müvacehesinde her biri üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Kerime ve bir tarafı Ferhat nam Hatunlar ..... ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdüd menzili müverrisemiz mezbûrun mülkü olub hâlâ ersen bize intikâl etmiş ki mesfur kızıl tesliminden imtina eder sual olunub şer'an kasr-i yedine tenbih olunması matlubumuzdur dediklerinde ğıbbe's-sual mesfur kızıl cevabında mahdüdü mezkûr mezbûr Seyyid Ömer'in mülkü olub fevti malumum olmamağla teslimden imtina ederim dedik de müddeyanı mezbûrundan takrir-i meşruhlarını mübeyyine beyin-i talep olunduk da udul- ü ricalden El-Hac Halil bin ve Mehmed bin Molla Halil nam kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hazıran olub eserul istişhad fi'l vâki' mezbûr Ömer mahmiye-i mezbûrede fevt olub biz ... hazır olduk şahitleriz şehâdet dahî ederiz deyû her biri mezbûr Seyyid Ömer'in fevtine eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riayet-i şeraitil kabl şehâdetleri kabule olmağını mahdüdü mezkûru firağ ve mezbûrlara teslime mesfur kızılın zimmiye tenbih-i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Bedrettin Ağa bin Ahmed, Molla Ali tâbi'-i mezbûr, Osman Çelebi Muhzırbaşı, El-Hac Mehmed bin Mustafa

Sayfa 148 / Belge 447

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinde yapılan satış sözleşmesine dair

Medine-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden .... verâseti sülbi oğulları Seyyid Maksud ve Seyyid Ali ve sulbiye kızları Emine ve Rahime'ye munhaura olub kablel kısme mezbûr Seyyid Maksud dahi fevt olub verâseti sülbi oğulları Seyyid Mehmed ve Mustafa nam kimesnelere munhasıra olub .... mezbûre Rahime dahi fevt olub verâset Sadri oğlu Osmana munhasıra olduğu şeran zahir ve mübeyyin olmağını mezbûre Emine dava-yı atıye vekili sabitül vekalesi olan Seyyid Ömer bin Seyyid Mustafa nam kimesne mahfil-i kazada mahalle-i mezbûre sekkanından baisetü heze'l-kitab Mehmed bin Pir Mehmed nam kimesne muhzırında bil vekale üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı El-Hac Mehmed ve bir tarafı gayr-i nafize zirâ' .. ile dokuz zira ile arzan yedi zira menzil arsası müverrisleri müteveffâ-yı ol esedin mülkü olub bi hasebil .... mezbûre Emine mezbûr Seyyid Mehmed nam kimesneye ve Seyyid Ali ve Seyyid Mustafa ve Osman nam gaiblere intikâl etmişken sair verese gıyabında mezbûr Seyyid Mehmed zikr olunan menzil arsası mezkûr Mehmed'e yedi kuruşa bey'ü teslim ve kabz-u semen i merkûm etmeğle hâlâ mezbûr arsa-i mezbûreye mütehaddiden bina vaz etmeğini hâlâ mezbûre Emine hazire olub arsa-i mezkûreden mezbûrun binası kal' olunub .... tasarruf murad eder sual olunub mûceb-i şer'isini

Sayfa 149 / Belge 447'nin devamı

Şerisi icrâ olunmak matlubumdur dedik de ğıbbe's sual müşteri mezbûr Seyyid Mehmed Ali sabat olunduğu üzere minval olmuştur deyû ikrar ve itiraf etmeleriyle kabl-eş-şürûdan Mevlana Seyyid Osman Efendi tâyin ve irsal olunduk da ol dahi zil-i vesikada mesturul esami olan ehl-i hayra ile arz-ı merkûmeye mebnî olan menzile varıp ba'de nazar ve't-tahmin mezbûr Mehmed'in binası ağleb ve arsa-i merkûmenin kıymeti ancak yedi kuruşa mütehammil olub binâ-i kal'a olunmağla müşteri mezbûre küllî .... tertip ettiğini gelüb alâ tarikiş şehade haber vermeleriyle şeran kıymet-i arsa lâzım geldiği kütübü muteberede mutasarrıf olmağı mezbûrun binası ilka

olunduktan sonra vekili mezbûr Seyyid Ömer takrir-i kelâm idüb marüz zikr menzili arsası mezbûrân Seyyid Mehmed ve Emine'nin südüsân hisse-i şer'iyyelerine tahsis ve bakî bir beyt ve .... gaibüne merkûmune tâyin olunub ve arsai merkûmenin kıymet-i misli yedi kuruş ve hın-i baidde mevcu olan .... mezbûre Emine hissesi için merkûm Mehmed yedinden dört kuruş ahz ve kabz idüb arsa-i mezbûre ve kıymetine müteallik davadan mezbûran Mehmed ve Seyyid Mehmed'in zimmetni ibra ve iskat eyledi dedik de ğıbbe't-tasdiki'ş şer'i mâ vaka bit taleb ketbolundu fi evâil-i şehr-i rebî-ül-âhir sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Mehmed bin Abarzâde, Seyyid Hasan bin Seyyid Mehmed, Molla Osman El-İmam, ... Seyyid Ömer Şâtır Mehmedzade, Üstad Hasan Mimarbaşı

Sayfa 149 / Belge 448

Belge Özeti: Cendere karyesinde vefât eden El-Hac Ali'nin oğulları Ahmed, Mustafa ve Veli'ye vâsî tâyin edilen Meryem'in bağ satışı yapması ve El-Hace Âişe'ye 40 kuruşa satması hakkında

Medine-i Ayıntâba tâbi' Cendere nam karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan El-Hac Ali bin ... zevce-i metrûkesi ve sulb-i sağır oğulları Ahmed ve Mustafa ve Veli'nin kabl-eş-şürûdan mensube vâsîleri olan Meryem binti İbrahim nam Hatun mahfil-i kazada müteveffâ-yı merkûmun ahir zevcesi işbu rafiâtü'l-kitab El-Hace Âişe nam Hatun muhzırında asalete ve vesayete üzerine dava ve tekrir-i kelâm idüb karye-i merkûmede vâki' iki tarafı müteveffâ-yı merkûm mülkü ve iki tarafı tariki âm ile mahdüd yedi yüz bin bir kıta bağ ve yine hak verdi ve bir tarafı El-Hac Abdi mükleri ve bir tarafı cebel ve bir tarafı tariki am ile mahdüd sekiz yüz bin bağ mevrusümüz müteveffâ-yı merkûm El-Hac Ali'nin muhallelâtından olub mezbûre El-Hace Âişe vaziatül yed olmağla hisse-i ersiyemizi taleb ederim sual olunub hisselerimizden kasr-ı yedine tenbih olunmak matkubumdur dedik de ğıbbe's-sual mezbûre El-Hace Âişe cevabında fi'l vâki' salifüz-zikr yedi yüz bin bağ müteveffâ-yı merkûmun mülkü olub huyutunda bana kırk kuruşa bana bey'ü teslim sememini zimmetimde olan kırk kuruşun hakkıma takas idüb sekiz yüz bin bağı dahi tashihçi ade Mehmed nam kimesneden kırk dört kuruşa şirâ-ü şer'i ile iştirâ ettim mülk-ü müşteramdır deyû defatle mukabele edecek mezbûre El-Hace Âişe'den def-ü mezkûrunu mübeyyine beyyini taleb olunduk da udul-ü müsliminden Ömer bin

Maksud ve Mahmud bin Abdullah nam kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eseru'l istişhâd fil vâki' zikr olunan yedi yüz bağ muteveffayı merkûm El-Hac Ali huyutunda bizim huzurumuzda mezbûre El-Hace Âişe'ye kırk kuruşa bey-ü semenini zimmetinde olan kırk kuruş hakkına takas ve sekiz yüz bin bağ dahi mezbûre El-Hace Âişe ve mezbûr Mehmed den kırk beş kuruşa iştirâ ve def-ü semen etti biz bu hususa şahitleris şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'det-tadil ve't-tezkiye şehâdetleri makbule olmağın mezbûre Meryem muarazadan men-i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâil-i şehri rebî-ül-âhir sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed bin Hacı Ahmed, Osman Çelebi bin Mehmed Beşir, Mustafa bin Ali, Ahmed bin Ramazan, Ebubekir bin Mustafa

Sayfa 150 / Belge 449

Belge Özeti: Kürkciyân mahallesinden seferde iken vefât eden Yusuf Ağa'nın terekesinden kalan mülkün 130 kuruşa El-Hac Mehmed'e satılması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesinde sâkin iken bundan akdem sefer-i hümâyûnda fevt olan Yusuf Ağa bin sulb-i sağîr oğlu Halil ve sağîre kızları Âişe ve Fatîma'nın kable şuru'dan mensube vâsîleri olan ... binti Halil nam Hatun tarafından zikr-i âti davaya vekil olub .. şerî üzere vekâlet-i sabite olan işbu rafiâtü'l-kitab Osman Bey bin Ebubekir mahfil-i kazada müteveffâ-yı mezbûrun karındaşı olub yine sefer-i mezbûre müteveffâ-yı merkûm Yusuf Ağa'dan sonra fevt olan El-Hac Mehmed'in zevcesi ve terekesine vâzıu'l yed olan Meryem ibnetü El-Hac Mustafa tarafından husumete vekil-i şer'isi olan Molla Abdülğani bin İbrahim muhzırında bi'l vekale üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb mezbûr Yusuf Ağa fevt olduk da emin-i beytü'l mâl marifetiyle müteaveffâ-yı merkûm El-Hac Mehmed'e anda mevcut olan terekesinden yüz otuz kuruş kıymetli bir abd-i Memlükü ile ... boğazı kabili .... kuruş kıymetli ... teslim idüb ol dahi abdi mezkûru ahire yüz otuz kuruşa bey'ü teslim ve kabz-u semen ve salifü'z-zikr ... zabt idüb veresesine kable'l isâl fevt olmağla hâlâ müvekkilem tarafından vekâleti talep ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedik de gıbbe'l inkar vekil-i mezbûrdan müddeâsını mübeyyine beyin-i talep olunduk da udul-ü müsliminden Murad Ağa bin El-Hac Abdülkadir ve Cuma Beşir Abdülkerim nam kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' mezbûr Yusuf

Ağa sefer-i mezbûrda fevt olduk da terekesinden karındaşı merkûm El-Hac Mehmed'e bizim huzurumuzda yüz otuz kuruş kıymetli bir Abdi Memlükü ile bey-ü kabz-u semen eyledi biz bu hususa şahidleriz şehâdet dahî ederiz her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'det-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbule olmağını vekil-i mezbûr Osman Bey'e müteveffâ-yı mezbûr Hac Mehmed'in terekesinden edâya mezbûr Molla Abdülganiy'e mübeyyin berle mâvak'a kayıtlandı fi evâhir-i şehri rebî-ül-âhir sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Ömer Efendi bin El-Kadı, Molla Osman Bahadırılı, El-Hac İmam bin Hac Ahmed, Ali bin Abdullah, Osman bin Mehmed Beşir

Sayfa 150 / Belge 450

Belge Özeti: Nurvane karyesinden El-Hac Mustafa bin Mustafa'nın mallarını ölmeden çocuğu Mehmed'e bıraktığını belirtmesi hakkında

Medine-i Ayıntâba tâbi' Nurvâne nâm karye sekkânından El-Hac Mustafa bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'î hazır lâzımü't-tevkide ikrâr-ı sahih-i şer'î idüb zikr-i âti hibe suduruna gelince sülükü mülkümde ... olub karye-i mezbûre sınırında ki' etraf-ı selâsesi tarik-i sâlik ve bir tarafı El-Hac Hasan mülkü ile mahdûd olub etrafında ve dahilinde vâki' ceviz ve kavak vesiar eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle işbu ... oğlum Mehmed nam sağıre hisse-i sahîha-i şer'iyye ile hibe ve temlik idüb ve tarafından vilâyete kabz idüb mahdûd-ü mezkûre ve müştemilatı oğlum sağır-i mezbûrun mülk-ü mevhubüdür dedik de mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi't tâsi' ve'l işrîn min şehri rebî-ül-âhir sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Mehmed bin Kasım, Hac Hasan Ağa bin Yusuf Beşir, Molla Abdurrahman bin Hacı İsmail, Molla İshak bin Gülâbi, Molla Mehmed bin Salih, El-Hac Hasan bin Dehman, El-Hac Abdullah bin Derviş, Abdülkadir bin El-Hac İbrahim, El-Hac Ali bin Baltacı, El-Hac Mehmed bin El-Hac Hüseyin, Mehmed bin Derviş Halil, Molla Ömer El-İmam, El-Hac Hasan bin Kara Mehmed, Kasım bin Hallâcı, Molla Mehmed bin Molla Ali, Mehmed bin Cevher

Sayfa 150 / Belge 451

Belge Özeti: Ammu mahallesinde vefât eden Mehmed bin Mustafa'nın kızları Fatıma ve İsmihan'ın ihtiyaçları için nafaka bağlanması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Ammu mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Mustafa Çavuş sulb-ü sağîre kızları Fatıma ve İsmihan'ın .... kable şuru'dan mensube vâsîleri olan nam kimesne mahfil-i kazada takrir-i kelâm idüb sağirtân-ı mezbûrtân taht-ı şer'iiyyemde olub nafaka ve kisveye ihtiyaçları olmağla savb-ı şürûdan kadr-i ma'ruf nafaka ve kisve behâ takdir olunmasını talep eder dedik de yevmî ikisine bir semen takdir olunub istizân ..... verildiği kayıtlandı fî 3 cemâzi-yel-evvel sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Mehmed Efendi bin Abdülkadir, Osman Çelebi Muhzırbaşı, Abdullah bin Mustafa ....., Mustafa arâmlık

Sayfa 151 / Belge 452

Belge Özeti: Bostancı mahallesinde Hasan Beşir ve Osman Beşir'in hançer ve taş kullanarak Mehmed bin Abdullah'ı darp etmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Bostancı mahallesinde sâkin Mehmed bin Abdullah nâm mecruh tarafından davay-ı .... vekil-i sâbitü'l vekalesi olan râfiü'l heze'l-kitab El-Hac Ömer bin Ömer nâm kimesne mahfil-i kazada Hasan Beşir ibni El-Hac Abdülkadir ve Osman Beşir bin Abdürrezzak nâm râciller muhzırlarında bil vekale üzerlerine dava ve takrir-i kelâm idüb târih-i kitâbdan bir gün mukaddem ba'del asr mezbûrlar ... mahallesinde müvekkilemin üzerine maıyyet ile taslîd olub şütüm-ü galizden sonra mezbûr Hasan Beşir hançer ile sol gözü altından darb ve mecruh idüb Osman Beşir dahî taş ile muhkem darb etmeği halâ bî hâl sahib-i firâş olmuştur sual olunub müceb-i şer'isi icrâ olunması matlubumdur dedik de gibbe's-sual ve akıbul inkâr vekil-i mezbûrdan takrir-i meşruhunu mübeyyine beyini talep olunduk da udul-ü müsliminden Mehmed bin El-Hac Mustafa ve El-Hac Osman bin Şaban nam kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eseru'l istişhâd fil vâki' tarih-i mezbûrda mahal-i mezkûrede mezbûran Hasan Beşir ve Osman Beşir müvekkil-i mezbûr Mehmed'i aralarına alub hakkında nice şütüm eylediklerinden sonra mezbûr Hasan Beşir hançer ile bizim huzurumuzda küreği altından darb ve mecruh ve mezbûr Osman Beşir dahî taş ile darb etti biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahî ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i

şer'îyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şerâitil kabul şehâdetleri makbule olmağını mücebiyle ba'del hükm mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi selh-i şehr-i rebî-ül-âhir sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ali bin Osman Ağa, El-Hac Ali bin Mustafa, Mustafa bin Ali, Seyyid Hasan Seyyid Mehmed, Osman Beşir Muhzırbaşı

Sayfa 151 / Belge 453

Belge Özeti: Sengi Hoşkadem mahallesinden El-Hac Osman bin El-Hac Mustafa, Akpınar karyesinden İsmail bin Kaya'ya Burç karyesindeki mülkünü satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Sengi Hoşkadem mahallesinde sâkin bâis-i heze'l-kitab El-Hac Osman bin El-Hac Mustafa nam kimesne mahfil-i kazada Medine-i mezbûreye tâbi' Akpınar nam karye sekkanından İsmail bin Ali Kaya nam kimesne muhzırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb Burç nam hudud karye dahilinde vâki' bir tarafı benim mülküm ve bir tarafı Veli nam kimesne tarlası ve bir tarafı mezbûr İsmail tarlası ve bir tarafı ... ile mahdûd tahminen iki buçuk kil bezr-i istiâb eder bir kıta .... tarla Hamza nam kimesnenin tahtı tasarrufuna olmağla mezbûr târih-i kitâbdan sekiz ay mukaddem mahdûd-ü mezkûru bir kuruş kıymetli bir çift ... bedel mukabelesinde bana ferâğ ve tenvîz idüb ben dahi kabz-ı kabûl eyledikten sonra mezbûr İsmail mahdûd-ü mezkûr mülkü mefevvizim olduğunu istima' edî benim ol tarlada alaka ve medhalim yoktur bana ... şirket edelim deyû ikrâr ve itiraf etmeğini hâlâ tasarrufuma muâraza eder sual olunub men' olunması matlubumdur dedik de gıbbe's-sual mezbûr İsmail cevabında mârû'z-zikr tarla yirmi seneden mütecâviz ziraatimdenir ona binaen muaraza ederim deyip vech-i meşruh üzere itirafını inkâr edecek müddeâ mezbûrdan takrir-i meşruhunu mübeyyine beyin-i taleb olunduk da ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz-i istihlâf etmeğini mahdûd-ü mezkûru müddeâ mezbûr El-Hac Osman'dan ziraate talub olub ve mülkü müfevvizi olduğunu dahî ikrar eylediğine mezbûr İsmail'e yemin teklif olunduk da ... etmeğini büyüce muârazadan men'i berle mâvak'a kaytlandı fi selh-i rebî-ül-âhir sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac İmam bin Ahmed, Ali bin Ahmed, Es-Seyyid Ali ..., Osman Beşir Muhzırbaşı

Sayfa 152 / Belge 454

Belge Özeti: Beylerbeyi karyesinde yaşanan darb olayı hakkında görülen dava

Medine-i Ayıntâb'da Beylerbeyi nam karye reâyâsından ashab-ı heze'l-kitab Hacı Ahmed bin Abdal ve Allahverdi bin Mahmud ve Mustafa Veli bin ... Ömer bin Ethem ve Ali ve Ahmed ve Ebubekir bin Hakverdi ve Mehmed bin Dünder nam kimesneler vesairleri bâ cem'uhum meclis-i şer'i hazır lâzımü't-tevkide karye-i mezbûreden Mustafa bin Musa nam kimesne muhızırında her biri takrir-i kelâm ve tâbir-i anil merâm idüb mezbûr Mustafa mukaddema bizim marifetimizle musalahamıza karışıp salisen vâki' olduk da fukaranın malını ekl-i bel' eylediğinden mâ ada ... semtine şuru'dan malı olmayub kendinden mütâdî olduğumuz ecilden mezbûru ihzar şer'i şerîf ettirip umurumuza karışmaktan şer'an men' olunduktan sonra ol dahi kendi hususunda ğayri karye-i mezbûre mesalihine ... karışırsam Allah-ü aliyün üzere hukkamı kirama elli kuruş nezrim olub darb ... ile hukkam-ı haktan gelsin deyû nezr ve şart etmişti el haletü hezihi ba'dehü mezbûr Mustafa yine işimize karışıp mütenebbih olmağla sual olunub takriri ve tahrir kendi halinde olmak üzere tenbih olunması matlubumuzdur dediklerinde mezbûr Mustafa'dan istindak olunduk da cevabında hâli minval-i muharrer üzerine olmuştur deyû ikrar ve itiraf etmeğini tedib ve tağrir olunduktan sonra kendi halinde olmağa mazbur Mustafa'ya ba'det-tenbih mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâil-i cemâzi-yel-evvel sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Ahmed, Molla Hasan bin Gökçe, Ebubekir bin Mustafa, El-Hac Mehmed bin Mustafa, Osman Beşir bin Muhzırbaşı

Sayfa 152 / Belge 455

Belge Özeti: Akyol mahallesinden Ahmed bin Ahmed'in mülkünü satması hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Akyol mahallesinde sâkin Mehmed bin Ahmed nam kimesne mahfil-i kazada zevcesi işbu rafiâtü'l-kitab Mustafa bin Molla Hasan nam Hatun muhızırında ikrar ve takrir-i kelâm idüb mezbûre .... zimmetimde mukarrer ve ma'kudün aleyh olan kırk kuruş mehr-i müeccelini bana hibe ve temlik etmeğle ben dahi ba'del kabul hibe-i merkûme mukabelesinde mahalle-i mezbûre de vâki' bir tarafı El-Hac Mustafa ve bir tarafı İbrahim nam kimesneler mülkleri ve bir tarafı tarik-i âmm ve bir tarafı tarik-i hâs ile mahdüd bir tahtani beyt ve bir tarafı boyacı

dükkanı ve bir matbah .... müstemil mülkü menzili mezbûre ... hibe-i sahiha-i şer'iyye ile hibe ve temlik ve teslim ol dahi hibe ve ithab ve kabz ve kabul ve temlik eyledi ba'del-yevm mahdûd-ü mezbûr mezkûre ... mülkü mevhubüdür. .... yeşâi ... mutasarrıf olsun dedik de mezbûr .. dahî mukarrer merkûm Mehmed'i .... meşruhasında tasdik ve tahkik etmeğini mâvak'a bi't-taleb kayıtladı fî evâil-i cemâzi-yel-evvel sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Yahya bin Molla Hasan, Mehmed bin Ali, Mustafa bin Mahmud, Halil bin Mehmed

Sayfa 152 / Belge 456

Belge Özeti: Yahni mahallesinde gerçekleşen satış hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Yahni mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin İsmail zevce-i metrûkesi ve sulb-i sağıre kızları Âişe ve Elife'nin kabl-eş-şürûdan mensube vâsîleri olan Döndü binti Bayram nam Hatun ile müteveffây-ı merkûmun karındaşı olub fevt olan Beyazıt'ın ğarimleri El-Hac Hasan bin El-Hac Ali ve El-Hac İsmail bin nam kimesneler mahfil-i kazada işbu rafiâtü'l-kitab El-Hac İsmail bin Ali nam kimesne muhzırında her biri üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb Medine-i mezbûreye tâbi' ... nam karyede vâki' bir tarafı Ali nam kimesne ve bir tarafı Hüseyin Çelebi mülkleri ve bir tarafı ... tarik-i salik ile mahdûd beş yüz elli ... bağ müteveffiyân-ı mezbûrân El-Hac İsmail zabt ve tasarruf etmeğle sual olunub ahkâk olunmak matlubumdur dedik de ğıbbe's-sual mezbûr El-Hac İsmail cevabında fi'l-hakika bağ-ı mezkûru mezbûrân El-Hac Mehmed ve Beyazıt'ın meşâ' ve müşterek mülkleri olduğunu ikrarve lâkin mezbûran El-Hac Mehmed ve Beyazıt hali sıhhatlerinde târih-i kitâbdan dört sene mukaddem bana elli üç kuruş bir sülüse bâ bey'ü teslim ve kabz-ı semen idüb mülkü müşterâmdır deyû def' ile mukabele edecek mezbûr El-Hac İsmail'den def' mezkûrunu mübeyyin beyin-i taleb olunduk da udul-ü müsliminden El-Hac Mehmed bin El-Hac Hüseyin ve Seyyid Mustafa bin El-Hac Osman nam kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' mezbûran El-Hac Mehmed ve Beyazıt hal-i sıhhatlerinde mezkûr bağ-ı mezkûru bizim huzurumuzda merkûm El-Hac İsmail'e elli üç kuruş bir sülüs ... bey'ü teslim ve kabz-ı semen ettiler biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şerâitü'l kabul şehâdetleri makbule olmağını mezbûrun Döndü ve El-

Hac İsmail ve Hac Hasan muarazadan men'i berle mâvak'a bi't-taleb kayıtları fi evâil-i cemâzi-yel-evvel sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: El-Hac Osman Baharzâde, Ali Ağa bin Ahmed Bey, Şeyh Ömer Şâmi, Molla Hüseyin bin Hasan, El-Hac Hüseyin bin Abdullah

Sayfa 153 / Belge 457

Belge Özeti: Sengi Nakkaş mahallesinde vefât eden Bektaş bin Ahmed'in Kasım Çelebi'den alacağı hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Sengi Nakkaş mahallesinde sâkin iken bundan akdem Halebü'l hüdâ müsâfiran fevt olan Bektaş bin Ahmed'in sülbu sağır oğlu Abdullah ve sağire kızları Rahime ve Safiye'nin kable şuru'dan mensube vâsîleri olan Hatice nam Hatun ile müteveffâ-yı merkûmun şirket-i mean üzere tarikıyla şirketleri olan Mehmed bin El-Hac Hasan ve Mahmud Mehmed nam kimseler mahfil-i kazada işbu rafiâtü'l-kitab Kasım Çelebi bin El-Hac İbrahim nam kimesne muhızırında her biri asalet ve vesayet üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb sual olunub elvirilmek matlubumdur deyû gıbbe's-sual mezbûr Kasım Çelebi cevabında müteveffâ-yı merkûm Bektaş hal-i huyutunda Mehmed merkûmede kırk altın vedîka vaz'u teslim etmiştir badehü yine zikr olunan altını aynı ile mezbûr Bektaş def'u teslim ettim dedik de mezbûrun Mehmed ve Mahmud ve Hatice mezbûr Bektaş zikr olunan altını mezbûr Kasım Çelebi'ye karz ve def-ü teslim eylediğine beyin-i taleb olunduk da ityân-ı beyyineden aciz ve kasır olub istihlaf eylediklerinden fi'l vâki' zikr olunan kırk altını müteveffâ-yı merkûmdan bi tariki'l garz istizan ve kabz itmeyüb emanet-i kabz eyledikten sonra zikr olunan kırk altının aynı yine mezbûr Bektaş tamamen def-ü teslim eylediğine mezbûr Kasım Çelebi'ye yemin teklif olunduk da ol dahi alâ vakf-i's sual halefün billahil aliyyl azîm eylemeğini ve mezbûre Hatice ve Mehmed ve Mahmud muarazadan men'i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evail-i cemâzi-yel-evvel sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Seyyid Ahmed Çelebi bin Ramazan Efendi, Seyyid Hüseyin Çelebi bin Seyyid Hamza, Molla Ömer bin Hasan Bekir, Ali Ağa Dizdar ... Hüsam an kale, Seyyid Hasan Çelebi Ahir Baba

Sayfa 153 / Belge 458

Belge Özeti: Tarla-yı Atik mahallesinden Ali bin Hüseyin'in kabzalı hançer ile kendisini yaralayan El-Hac Hüsnü'den şikayetçi olması

Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Atik mahallesi sekkanından El-Hac Hüseyin bin Veli nam mecruhun sulbü oğlu tarafından zikri âti davaya vekil olub Ali ve Mehmed ibni Ahmed nam kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâlet-i sabite olan Mehmed nam kimesne mahfil-i kazada Ali bin Hüseyin nam kimesne muhzırında bi'l vekale üzerine dava ve takrir-i kelâm mezbûr Ali târih-i kitâb günü vakt-i sehâdı müvekkilem ... El-Hac Hüsnü mahalle-i mezbûrede vâki' menzili havalisinden ..... kabzalı hançer ile elini ortasından darb ve mecruh etmeğle savb-ı şurudan üzerine keşşaf tâyin olub keşf ve tahrir olmağını sual olunub mûceb-i şer'isi icra olunmak matlubumdur dedik de gibbe's-sual mezbûr Ali vech-i muharrer üzere darb ve cerhini inkar edecek vekil-i mezbûr Mehmed'den müddeâsını mübeyyine beyyin-i taleb olunduk da udul-ü müsliminden El-Hac Ali ve El-Hac Ebubekir Mehmed bin El-Hac Ömer nam kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' târih-i kitâb günü vakt-i mezkûrda mezbûr Ali'nin menzili solundan feryad-ı istimâ' idüb vardığımızda mezbûr Ali hicrim mezkûrun yakasından yapışıp işbu müsaade olunan siyah kabzalı hançer ile darp ve mecruh etti biz bu hususa bu vech üzere şahitleriz şehâdet dahî ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyet-i şeraitil kabul şehâdetleri kabul olmağını mâvak'a kayıtlandı fi evâil-i cemâzi-yel-evvel sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Fahrül kuzat Ahmed Efendi bin Müftüzâde, Mustafa Ağa Gergerizâde, İbrahim Ağa kethüdâ eri, Mehmed Ağa Gergerizâde, Ali Bey ..., El-Hac Ömer bin Mikail, Ali Çelebi bin Gergerizâde

Sayfa 153 / Belge 459

Belge Özeti: Sengitavil mahallesinde vefât eden Cuma bin İlyas'ın borçlarının terekeden ödenmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Sengitavil mahallesinde sâkine El-Hace Âişe binti Mustafa nam Hatun tarafından zikri âti ibra-yı ikrara vekil olub Şaban bin ve Seyyid Mehmed bin Seyyid Yusuf şehâdetleriyle şer'an vekâleti sabite olan El-Hac Ömer bin El-Hac Ali nam kimesne mahfil-i kazada mahalle-i mezbûrede sâkin bundan akdem fevt olan Cuma bin İlyas'ın zevcesi ve sulb-i sağire oğlu Ahmed'in kabl-eş-

şürûdan mensube vâsî olan İmhâni binti Cuma nam Hatun tarafından tasdika vekil olan Mehmed bin Ramazan nam kimesne muhzırında bil vekale ikrar ve takrir-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre El-Hace Âşe'nin müteveffâ-yı merkûm Cuma zimmetinde elli kuruş hakkı olub kable'l edâ fevt olmağla hâlâ terekesinden taleb idüb vâsî mezbûre İmhâni yedinden tamamen ahz ve kabz ve meblağ-ı mezbûrdan veresinin zimmetlerini ibrâ ve iskâd etti min ba'di müvekkilem merkûme El-Hace Âişe'nin meblağ-ı mezbûre müteallik müteveffâ-yı merkûm Cuma'nın menzil vesair muhallefatından dava ve nia'ı alaka ve medhali kalmadı savb-ı şurudan vâsî mezbûre yedine sıhhat-i şer'iyye verilsin dedik de ğıbbe't tasdkî'ş şer'i mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fî evâil-i cemâzi-yel-evvel sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Hasan bin Molla Ali, Mehmed bin Arnavud, Ahmed bin Mustafa, Berber Ahmed bin Mustafa, El-Hac Arap pazarbaşı

Sayfa 154 / Belge 460

Belge Özeti: Kastel mahallesinde çıkan bir kavgada Mehmed Beşir'in darp edilmesi hakkında

Medine-i Ayıntâb'da Kastel mahallesi sekkanından Mehmed Beşir bin Mustafa nam mecruhun vâlidesi ve tarafından zikr-i âti davay-ı vekil olub .... şer'i üzere vekâleti sabite olan Emine binti Hasan nam Hatun mahfil-i kazada Ahmed Beşir bin El-Hac Mehmed muhzırlarında bi'l vekâle üzerlerine dava ve takrir-i kelâm idüb târih-i kitâb gecesi mezbûr Mustafa Beşir'in menziline yirmi miktar yoldaş cemiyet idüb kitab-i .... mübaşeret etmeleriyle zikr olunan cemiyet beyninde merkûm Ahmed Beşir müvekkilem mezbûr Mehmed Beşir ile kavga idüb vusulü gören altından hacz idüb darb ve ecruh etmiştir sual olunub takrirleri tahviz olunmak matlubumdur dedik de ğıbbe's-sual mezbûr Ahmed Beşir cevabında fi'l hakika târih-i kitab gecesi mezbûr Mustafa Beşir'in menziline .... için yirmi miktar yoldaş ile cemiyet etmiştik cemiyet-i merkûme beyninde mezbûr Mehmed Beşir mecruh oldu .... malumum değildir deyû kendi darb ve cerh ettiği inkar idüb ve mezbûr Mustafa Beşir dahî cemiyet-i merkûme menziline olub ben ... iken mezbûr Mehmed Beşir darb ve mecruh etmişler deyû ikrar etmeğini ma hüvel vâki' ğıbbe't-taleb ketbolundu fi evail-i cemâzi-yel-evvel sene selâse ve mie e elf

Şuhûdü'l-Hâl: Ömer Efendi bin El-Kadı, Hacı Bedreddin Ağa bin Osman Ağa, Molla Ali katipleri Ağa, Molla Hüseyin Gökçe, El-Hac Hasan bin Kaye, Ebubekir bin Abdülkadir

Sayfa 154 / Belge 461

Belge Özeti: Sengitavil mahallesinde vefât eden Mustafa bin Hasan'ın oğlu Abdullah'a dayısı Mahmud bin Osman vâsî tâyin edilmiştir

Medine-i Ayıntâb'da Sengitavil mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mustafa bin Hasan'ın sulb-i sağır oğlu Abdullah'a kabl-eş-şürûdan dayısı Mahmud bin Osman vâsî nasb ol dahî kabulü kayıtlandı fî evâsıtı cemâzi-yel-evvel sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Osman Bahadırlı, El-Hac Mustafa, Abdülhalim Çelebi Abdüsselam, Hacı Ali bin Osman Ağa

Sayfa 154 / Belge 462

Belge Özeti: Sengitavil mahallesinde vefât eden Mustafa bin Hasan'ın oğlu Abdullah'a kalan mallar için Mahmud'un vâsî tâyin edilmesi

Medine-i Ayıntâb'da Sengitavil mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mustafa bin Hasan'ın sulb-i sağır oğlu Abdullah'a babası müteveffâ-yı merkûmdan ers-i şer'ile intikâl eden malını zabt ve tesviye-i umuruna talibi işbu rafiü'l-kitab Mahmud bin El-Hac Osman nâm kimesne sağır-i mezbûr üzerine vâsî' nasb olunduk da ol- dahî vesayet-i merkûme kabul ve hizmet-i lâzimesin edâya teaahhüd etmeğini mâvak'a kütüb olundu fî evâsıt-ı cemâzi-yel-evvel sene selâse ve mie ve elf

Şuhûdü'l-Hâl: Molla Osman Bahadırlı, El-Hac Mustafa El-İmam, Abdülhalim Çelebi Abdüsselam, El-Hac Ali bin Osman Bey Ağa

Sayfa 154 / Belge 463

Belge Özeti: Ayıntâb'da vefât eden Ahmed bin Ebubekir'in oğlu Ali'ye kız kardeşi Hayriye'nin vâsî tâyin edilmesi

Medine-i Ayıntâb'da tâbi' müverrivâne karyede fevt olan Ahmed bin Ebubekir sulb-i sağır oğlu Ali'ye kız karındaşı Hayriye nam kimesne kabl-eş-şürûdan vâsî nasb ol dahî kabulü kayıtlandı fi evâsıt-ı cemâzi-yel-evvel sene 1103

Şuhûdü'l-Hâl: Ömer Efendi bin El-Kadı, Hasan Ağa bin Yusuf Beşir, Osman bin Muhzırbaşı, Mehmed bin Ali

Sayfa 154 / Belge 464

Belge Özeti: Ayıntâb kalesi dizdarı olan Ali Ağa'nın aylık 45 kuruşunu teslim etmesi hakkında

Tarafı saltanat-ı aliyeden hususatüz zikre emr-i âli ile mübaşir tâyin buyrulan fahrü'l-akran Ali Ağa meclis-i şer'î hazır lâzımü't-tevkide Medine-i Ayıntâb kal'ası dizdarı olub kendi tarafından asıl ve kale-i merkûmenin kırk nefer malumu'l esâmî ve mahsûrû'l eşhâs neferatı taraflarından vekili şer 'ileri olan rafîü'l-kitab Ali Ağa ibni Bayram Ağa ve kal'a-i mezbûre kethudası olan Ömer Beşir ibni Mustafa muhzırlarında takrir-i kelâm idüb işbu sene-i mubareke de cülüs-ü humayun vâki' olmağla umumen tahdîd-i berât-ı fermân olunub memalik-i mahrûsede evkâf ve kal'a ve erbab-ı cihad ve miri tezkînin kânunen birer aylık vâzifeleri taraf-ı miri için teslimi hazine-i amire olunmak bâbında fermân-ı âli sadır olmağın Medine-i mezbûrenin kal'asının müstahfizlarının vâzifeleri defter ve hesap olunub zikr olunan bir sene de cânib-i miriye aid olan birer aylık kırk beş kuruşunu yedlerinden tamamen ahz ve kabz ettim dedik de mâvak'a bi't-taleb ketbolundu

Şuhûdü'l-Hâl: Mustafa bin Ali, Ahmed bin Ramazan, El-Hac Mehmed bin Molla Mustafa, Osman Beşir bin Mehmed Beşir

Sayfa 155 / Belge 465

Belge Özeti: Orduya asker toplanması hakkında fermân

Fahru's sâdat Seyyid usul Çelebi dame şerefü sıyâdetühü ğıbbet tahıyyetü't Tayyibe inha olunur ki Ayıntâb kazasında olan eşraf üzerlerine .... selâse ve mie ve elf cemâzi-yel-âhiri arasından tarafımızda kaim makam nasb ve tâyin etmişiz ki gerektir ki ... oldukları meşhur ve metin olanlara i'râz ve ihtiram idüb bi gayri vechi emvâl ve ağramlarına taarruzdan hazr edesin ve ihzâr ve ... hukuk-u şer'iyye-i sabite tahsili iktiza ettik de sair hukkamı müdahil ittirmeyüb .... zahir ve

kadı hucceci ve kaim makamlar .... ile dahl olanları alâmet-i Hızır istimalinden men' ve zecr idüb kendin alâmet ve san'ına bir ferde izin vermeyesin iddiây-ı sihat-ı ... sıyadet edenler huzurumuzda isbata vekâlet idüb bu vedit-ı Kübra ve emanet-i uzemaya kemâ vecebet sıyanetühümâ riayet ve ihtimam edesiz tahriran fi evâsıt-ı rebî-ül-âhir senetü'l mezbûre mefâhiru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Edirne'den Anadolu'nun sağ kol nihâyeti Haleb'e varınca vâki' olan kadılar zîde fazlühüm ve mefâhiru'l emâsil ve'l-akrân zikr olunan kazalarda vaki' kethüdâ erleri zîde kadrühüm tevki'-i refi'-i hümâyûn vasıl olacak malum ola ki ve semen-i deynin bazı serhadlere istilası olmağla el kareb-ü me'l akrebü bu vâkitte cihada kudreti olan amme-i muvahhidîn üzerine farz-ı ayn olunduğu cümlelerin malumu olub müstağnâ billah bu sene-i mübarekede musammim olan gazve-i hümâyûnum için sair senelerden mukaddem cem'i asakir ehem ve elzem olmağını siz ki kethüdâ erlersiz inşallahü Teala nûr ..... yirmi gün mukaddem Edirne sahrasında orduyu hümâyûnumda mevcut bulunmanız bâbında fermân-ı şerifim sâdır olmağla sipah ve silahtar ocaklarından kadvetül emasil velakran çavuş zîde kadrühüm sürücü tâyin ve ber vech tâyin-i irsal olunmağla siz ki kadılersiz emr-i şerifim herhangiizin tahtı kazasına varıp dahil olur ise mecma'i nâs olan mahallerde nida ettirtip bölük halkının vakti mezbûrda vech-i meşruh üzere mevcut bulunmalarından ziyade ikdâm ve sa'y-i ihtimam eylesesiz ve siz ki altı bölük halkısız bu husuta birbirinizi haber ve agah eyleyib me'mûr olduğunuz üzere zîr-i livâ-i rasülullah da mükemmel ve müslih kethüdâ erleriniz ile mean mevcut bulunasız fermânım olduğu mahalde vakt-i zamanıyla bulunmayub ihmal ve tekasül üzere hareket edersiniz sair asakir-i islâmın dahi meks ve müsahelelerine yine bais olmağını mütekarrir olmağla cümleliz itâb ve ikâba müstehak olursuz imdi ona göre basiret ve intibah üzere olub sa'y ve ikdam eylesesiz ve siz ki kethüdâ erlersiz zikr olunan kazalarda sâkin altı bölük halkı vakt-i zamanıyla evlerinden ve yerlerinden ihrâc .... önlerine düşüp inşallahü Teala serian ve acilen me'mûr olduğunuz üzere şöyle ki hın-i hareketinizde bir ferde himaye idüb geriye kalmağa müsaadeniz mesmu'u hümâyûnum olur ise cümleliz eşeddi ukubet ile cezalarınız tertip olunmak mukarrerdir bâ husus Anadolu da olub ..... ile sefer-i hümâyûnuma gelecek vüzerây-ı izâm ve beylerbeyiniz olan kazalarda dahil olduk da erbab-ı seferden bir ferd evlerinde ve yerlerinde bulur ise kendileri katl-ü emvâl ve erzakların miri için ahz ve kabz etmeleri mukarrerdir bu ana değin vâki' olan seferlerde evlerinizden kalkub reâya ve berâya fukarasının

üzerlerine konup ve göçüp ve minnet-i meccânen ..... meks ve tehir ederek sefer-i hümâyûnuma avdetine garib mahalde ordu-yu humayunuma geldiğiniz vecihle müşahede olunmuştur işbu sene-i mübarekede vesiar zamana kıyas eylemeyip vakti zamanıyla mektup verilmeğini mücebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur.

Vusul bulduk da bu babda sâdır olan fermân-ı celilü'l kadrîm ve ağaları tarafından verilen mühürlü mektup mücebince amel idüb min ba'di hılâfîhi rıza ve civar göstermeyesiz şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timât kılasın tahrirân fî evâhir-i şehri rebî-ül-evvel sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 156 / Belge 466

Belge Özeti: Sefere katılmak için gönderilen fermân

Şerâir-i şî'âr fazilet ... Anadolu'nun sağ kol nihabeti Haleb ve yol üzerinde vâki' olan kuzat Efendiler hazırlayacak meclisi ... kıdvet'ül-emasil ve'l-akran kethüdâ erleri zîde kadrühüm ... üzerlerine kaza ve cihad farzı ayn olduğu cümlelerin malumlarıdır ki ... ahz-ü intikam için asakiri İslâm nusreti encâm dahî gayret ve hamiyet idüb sair senelerden mukadem cem' olunmak ehem ve elzem olub otağı meymenet-i asâr orta sahrasına nüzül olunması mukarrer olmağla nevrüz-u furuzdan yirmi gün mukaddem erişip hudemat-ı aliyyede mevcut bulunmanız babında fermânı âli sadır olmağla ocaklarımızdan mektup tahrir ve sipah ve silahtar çavuşlarından kadvetül emasil velakran çavuş ve çavuş zîde kadrühüm sürücü tâyin ve ve ber vechi muaccel gönderilmiştir vusulünde gerektir ki mecma-i nâ olan mahallerde münadiler nidâ ettirtip vakti mezbûrda mevcut bulunmaktan ziyade sa'y ikdâm ve ihtimam eyleyesiz ve siz ki altı bölük yoldaşları siz bu hususta birbirinizi hayr ve agah eyleyib me'mûr olduğunuz hazret-i rasul-ü kiram sallallahu teala aleyhi vesellem hazretlerinin livâ-i şeriflerini sayesinde mükemmel ve müslih kethüdâ yeriniz ile mean mevcut bulunmakta ziyade sa'y-ü ihtimam tam eyleyesiz zira sizler bu husus için tâyin olunmuş kul taifesinden olub fermân buyrulduğu mahalde vakt-i zamanıyla bulunmayub ihmal ve tekasül üzere olduğunuz sebebi ile sair asakiri islâma dahî meks ve müsâhelelerine bais olmanız mukarrer olub cümle göz itâb ..... müstehak olursuz imdi ona göre bâsiret ve intibah üzere olub ola ki hazret-i feyyaz-ı mutlak melaîn hallerinden ahz ü intikam ve müyesser ve mukadder eyleyüb cümle ümmeti Muhammedi mürur ve handân

eyleye .... Kethüdâ erlerisiz kaza-i mezbûrunuzda sâkin altı bölük yoldaşların dikkat ve zamanetiyle evlerinden ve yerlerinden ihraç ..... deyû düşüp inşallahü Teala serian ve acilen me'mûr olduğunuz .... yirmi gün mukaddem Edirne sahrasına erişmekte ziyade ihtimam eyleyesiz şöyle ki hın-ı hareketinizde bir ferdin tarafınızı olub geriye kalmaya müsaade eylediğiniz mesmu'u hümâyûn olursa cümlenizin eşedd-i ukubetle cezalarınız tertip olunmak mukarrer olmak bilesiz ba husus Anadolu da olub ..... olub sefer-i hümâyûna beklecek vüzerâ-yı ızâm ve beylerbeyleri taht-ı kazalarına dahil olduk da erbab-ı seferden bir ferdi evlerinde ve yerlerinde bulurlar se kendileri katl-i emvâl erzakların miriye ahz ve kabz etmek üzere bundan akdem fermân-ı âli şanlar ısdâr olunmuştur ve bu ana değin vâki sefer-i hümâyûnlarda evlerinizden kalkub reâyâ ve beraya fukaralarınız üzerlerine konup ve koyup minnet ve meccanen yayıp ve için meks ve tehir ederek sefer-i hümayn avdete karip mahalde orduyu hümâyûna geldiğiniz her vecihle müşahede olunmuştur işbu sene-i mübarekeyi sair zamana kıyas eylemeyib ve bu bab da bir vecihle özür ve cevaba kadir olmayub mazhar-ı itâb şehriyari olmaktan ve hilafi ..... hareket etmekten biğâyet ihtiraz ve ictinâb üzere olub müceb-i mektup amil olasız tahriran fî gurre-i cemâzi-yel-evvel sene selase ve mie ve elf

Sayfa 157 / Belge 467

Belge Özeti: Vergilerin toplanması hakkında fermân

Mefahirul kuzat ve'l-hükkâm ma'denül fazl fuzela ve'l-hükkâm ve asıtane-i saadetinden Diyarbekir'e varınca orta kolunda vâki' olan kadılar zîde fazlühüm ve mefahirul emâsil ve'l-akran mir-i mukâtaat ... muhassıllat ve avâriz ... tahsildarları ve bi'l-cümle canib-i miride emval-i miri cem'ine me'mûr olanlar zîde kadrühüm tevki'-i refi'-i hümâyûn vasıl olacak malum ola ki hâlâ bin yüz üç senesinde bi'l-cümle hazine-i amirenin iradı olan emvâl-i mukarrere ve gayr-i mukarrere memâlik-i mahrûseden tahsil olunduk da mukaddemâ zam olunan sa'y hazinesi idhal olunduktan sonra ... altını üç yüz akçeye şerifi ve mecazi altın iki yüz yetmiş akçeye ve halisü'l ... kamilü'l vezn para üç akçeye tahsil olub mübaşirleri akçe götürüb hazine-i amireye teslim ettiklerinde ..... altını üçer yüz akçeye olmak üzere teslim ve mübaşirlerin ve tenbih mahsüb olunduktan sonra hazine-i amirede dergâh-ı muallâm yeniçerileri ve cebeci ve topcu ve top arabacı ve altı bölük halkı ve umumen kapım kolları müvâcilerine ve serhad kaleleri

neferâtına ve bi'l-cümle iktizâ eden mühimmat-ı seferiye ve mesarîf-ı sâireye harc ve sarf olunduk da ... altını dört yüz akçeye ve şerîfi ve mecazî altın üçer yüz altmışar akçeye virilüb fazla îradı sa'y hazine olmak üzere ruznamçe-i hümâyûnda başka kayd ve halka mûcebi ihlâl ve muamelelerinde sebebi perişani hali olan mangır rub' olunmağla mukabelesinde fazîle-i mezbûr takas olunmak üzere hatt-ı hümâyûn şevket makrûnum sadır olmağın imdi siz ki bir mukâtaat .... ve avâriz ve nezli-i tahsildarları ve muhassılları bi'l-cümle emvâl-i miri amilleri siz sadır olan hattı hümâyûn şevket makrûnum mûcebince memalik-i mahrûsede min haysül mecmu' miri için tahsil olan akçeyi reâyâdan her biri yaldız altın üçer yüz akçeye ve şerîfi ve mecazî altını ikişer yüz yetmiş akçeye ve pâre-i üçer yüz akçeye tahsil idüb hazine-i amireye minval-i meşruh üzere teslim idüb ve bundan ma ada her biriniz de evamiri şerife ile havale olan akçeleri ve tahsiline me'mûr olduğunuz bir emvalde .... şerife ile mütekâid ve duâgüy ve huddâm-ı havâmiden vezaiife mutasarrıf olanları ve sinin-i sabıka üzere fermân ile mesarîf ve âhir icat için akçe verdiğiniz de siz dahî yaldız altınını dört yüz akçeye ve şerîfi ve mecazi altın üçer yüz altmışar ve halisü'l ayar ve kamilü'l vezn-i pâreyi dört yüz akçeye virüb ziyadeye ve noksan vermeyesiz ki hîn-i hesap da tahsil eylediğiniz emvalde vech-i meşruh üzere fazlası ref' olan mankır mukabelesinde takas ve irad olunur ona göre hareket edesiz husus-ı mezbûr için hîn-i hesap da cebren ve agah olmadık deyû özür ve bahane eylemeyesiz deyû fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardık da bu babda sadır olan emrim üzere amel idüb dahi siz ki miri mukâtaat .... avâriz ve nezli tahsildarları ve mahsülleri ve bi'l-cümle emval-i miri amillerisiz sadır olan hatt-ı hümâyûn Şevket Makrûnum mûcebince memalik-i mahrûsede min haysü'l mecmu' miri için tahsil olan akçeyi reâyâdan her bir yaldız altını üçer yüz akçeye ve şerîfi ve mecazi altını ikişer yüz yetmiş akçeye ve parayı üçer akçeye tahsil idüb ve hazine-i amireye dahî minval-i meşruh üzere teslim idüb bundan ma ada her biriniz de evamir-i şerifim ile mütekaid ve duagüy ve huzâm cevâbında vezaiif-i mutasarrıf olanları ve sinin-i sâbıka üzere fermân ile olan mesarîf ve ahir ahir icad üçer akçe verdiğinizde yaldız altını dörder yüz akçeye ve mecâzi şerîfi altını üçer yüz altmışar akçeye ve halis-ül .... kamilü'l vezn parayı dörder yüz akçeye verip ziyadeye noksan vermeyesiz ki hîn-i hesap da tahsil ettiğiniz emvalde vech-i meşruh üzere fazlası ref' olan mangır mütekailesinde takas ve irad olunabilmiş olub ona göre basiret ve intibah üzere hareket edesiz şöyle ki husus-u mezbûr için hîn-i hesapda hayr ve agah olmadık

deyû özür ve bahane eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife itimât kılâsız tahriran fi'l yevmi' s sâni ve'l işrîn min şehri rebî-ül-evvel sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 158 / Belge 468

Belge Özeti: Halka huzursuzluk veren Kürt ve Türkmen aşiretlerin tespiti hakkında fermân

Düstûr-ı mükerrerem ve muazzam müsir-i mufahham ve muhterem nizamü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmî'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkani's-sa'adeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sünûf-i avâtıf-ı'l-meliki'l-a'lâ Anadolu'nun orta kolunda vâki' olan kadılar zîde fazlühüm ve mefahirul emâsil ve'l-akran zikr olunan kasabalarda vâki' mütesellimler ve kethüdâ erleri ve yeniçeri serdarları ve ayarı vilâyet ve iş erleri zîde kadrühüm ve siz ki bi'l-cümle reâyâsız tevki'-i refi'-i hümâyûn vasıl olacak malum ola ki anadolu tebeasında kapısız bacasız gezen lond mekulesi ve mukaddema iskânı fermân olunan ... ve Türkmen taifesinde bazıları fukara ve zuâfa ve sekkanı memlekette .... Teaddîleri ve ibnâsıyla taarruz ve katli nüfus ve gazi emval ve erzâk-ı ibâd eyledik de istimâ' olunmağı ol mekule kapısız gezen ... ve kürt ve Türkmen taifesinden feryad olunan mahallerde ikamet eylemeyüb fesat ve şekavet edenleri buldukları yerlerde ahz ve şer'an müstehak oldukları cezaları tertip olunmak ve mühim olmağını imdi işbu fermânı vacibül enbiya-i herhangi i'nâyete varıp .... olur ise sicillâtı .. ve mecma-i nas olan mahallerde mazmun-u münifini ilan ve işâat eşkiyâ-yı mezkûre her ne semtte zuhur eder ise ahali memlekette darb-ü harbe ve hamli silaha kadir olanları semtli ve semtlerinde ictima ve vüzerâ-i izam ve mirlivâ-yı mir miran mütesellimlerden dahi ol semtlerde bulununlar iktizasına göre i'net idüb ittifak idüb ve ilhâd üzere eşkiya-i mezbûrenin üzerine varıp bayi vech-i kan ele getirülüb marifet-i şer'iyile şer'an lâzım gelen cezaları bi tertip ve ıbadullah üzerinden şer-ü fesatların def-ü ref-ü iskânı fermân olunan mahallerde tevattun eylemeyen Türkmen ve ekrâd taifesini dahi me'mûr oldukları ara sıra ikâmet eylemeleri için tenbih ve tekid-i mütenebbih olmazlar ise alê ra'yi hâl iskân ve temin-i taraf ve malike cedd-ü ikdam eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki

Vusul bulduk da bu babda sadır olan fermânı celilül kadrîm mücebince amel idüb dahi işbu fermânı vacibü'l itbân herhangi kazaya varıp dahil olur ise sicillata .....

mecma'-i nas olan mahallerde mazmun-u münifi ilan ve işaat idüb eşkıyayı mezkûre her sene semtte zuhur eder ise ahali memlekette darb-ü harbe hamli silaha kadir olanları semtlerinde ictima üzerinde ra'yi izam ve mîr-i mîran ve mirlivâ ve mütesellimlerden dahi o semtlerde bulunanlar iktizasına göre ianet idüb ittifak ve ilhad üzere eşkıyayı mezkûrenin üzerlerine varub bay-i vech-i kân ele getirilüb marifet-i şer'ile şeran lâzım gelen cezaları bî tertib ve ibadullah üzerinden şerü fesatları def-ü ref-ü iskânı fermân olunan mahallerde tevattun eylemeyen Türkmen ve ekrâd taifesin dahi me'mûr oldukları arazide ikamet eylemeleri için tenbih ve tekid ve mütenebbih olmayanlar ise al'e ra'yi hal iskân ve tamin tarafı ve mesaliye add-ü ikdâm eyleyesiz ve bu mekule eşkıyadan marifet-i şeriyle katolunanlar için bade zaman ehl-i örf taifesinden ahali vilâyete bir vecihle taarruz olunmak ihtimali yoktur ona göre mülahaza idüb fermânı şerifimin mazmun-u münifini tenfiz ve icrâya ihtimam eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife itimât kılâsın tahriran fî evâhir-i şehri rebî-ül-evvel sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 159 / Belge 469

Belge Özeti: Eyalet ve sancaklarda kişilerin atları ile birlikte kayıtlarının yapılması hakkında fermân

Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinü'l fazl ve'l-keâm Anadolu'nun orta kolunda vâki' olan kadılar zîde fazlühüm ve mefahirü'l emâsil ve'l-akran zikr olunan kazalarda ayanı vilâyeti vesair iş erleri ve müntehabları zîde kadrihüm tevki'-i refi'-i hümayûn vasıl olacak malum ola ki Anadolu da vüzerâ ve mîr-i mîran mirlivâ ve Müslümanlar kağıtlarıyla bazı kimesneler menzili bargirleri alub eyaletlerde ve sancaklarda olan ve vüzerayı izam ve mir mirânı feham ve ümeradan bir ferd hususan mütesellimler menzili bargiri için mühürlü kağıt vermek üzere mesafe-i baide olduklarına binaen ..... basire ve arz-ı Rum ve Van serhadlerine tarihleri açık tuğralı menzil ahkamı gönderilüb ve ma' kudün leh karındaşım Sultan Süleyman han tabe serâhü zamanlarında tenbih olunmuş iken hâlâ yine kılafına hareket olunduğu sem'i hümayûnuma ilka olunub benim dahi eyyamı saadet incamında eaya fukarasına takririyle vücuh-ü ahiri ile zulm ve teaddî olunduğuna rıza-i hümayûnum olmayub miri fenniye ahvalleriyle ihtimam-ı zimmet-i himmet padişahânıma vacib olub vech-i meşruh üzere fermânı vacibül itya'ın var olmağla imdi siz ki kadılsız emri şerifim herhangiizin taht-ı kazasına dahil olur ise sicillata .... mazmun

münifini ilan ve işağat idüb ba'del-yevm Mısır valisinden gayri kimesnenin kağıdıyla menzili bargiri tâyin olunmak ise ancak o kadar virilüb fermânı şeriften ziyade bir bargir mutalibesıyla kimesneye .... ettirilmeyib terk-i enzil hususunda ve gerek umuru sairede inad-ı ilahî himayet ve sıyanet eyleyip hilaf-ı şer'î şerif vazı hareketten her biriniz tevki eylemeniz babında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki vusul bulduk da bu babda sâdır olan fermân-ı celilül kadrım mücebince amel idüb dahi siz ki kadılsız emr-i şerifim herhangi bir tahtı kazasına varub dahil olur ise sicillata ..... ve mazmun-u münifi ilan ve işağat idüb ba'del-yevm Mısır valisinden gayri kimesne kağıdıyla menzili bargiri verdirilmeyip ve turalı olan menzil ahkamından dahi kaç bargir tâyin olunmak ise ancak o kadar virilüb fermânı şerifimden ziyade bir bargir mutalibesıyla kimesneye teaddi ettirilmeyip gerek menzil hususunda ve gerek umuru sairede ibadullahî himayet ve ve sıyanet eyleyip hilaf-ı şer'î şerif vaz'u hareketten birbiriniz tevki eyleyesiz şöyle ki işbu fermânı şerifimin hilafına herhangi birinizden vaz'u hareket mesmu'u hümayûnum olur ise .... tam'ı hâminıza haml ile mes'ul olacağını mukarrer bilib ona göre hareket ve fermân-ı şerifimin mazmun-u münifi ile amel olası şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timât kılasın tahriran fi evâhir-i şehri rebî-ül-evvel sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 160 / Belge 470

Belge Özeti: Eyyüboğlu camine hatip tâyini için gönderilen berât

Ayıntâb'da vâki' Eyyüboğlu cami-i şerifinde vâzife-i müfide ile hâtib olan Hamza şehbizâ fevt olub .... Kalmağla mahall-i müstahak olan sulbü oğlu işbu dârende-i tevki'-i refiü's şân şehriyari Nureddin zîde fetvâhüye tevcih olunub berât-ı şerifim virilmek babında inâyet ricasına kadvetü'n-nevvâb ve'l müteşerriîn Ayıntâb kazasında naib-i şer'î olan Mevlana Osman zîde ilmühü i'lâm etmeğle muhasebe de Hamza fevtinden usulüddin alub hüsn-ü rızasıyla muteveffâyı mezkûr Hamzanın oğlu mezkûr nureddine kasr-ı yed etmeğle babası fevtinden ve usulüddin kasr-ı yedinden tevcih olunmak ricâsına pâye-i serîr a'lâya telhıs olunduk da hakkında müzeyyed inâyet padişahânım zuhura getirüb sadır olan hatt-ı hümayûn saadet Makrûnumla verilen ruüs-ü hümayûnum suret-i mücebince tevcih idüb ve bin yüz üç rebiulahirinin onuncu gününde bu berâtı hümayûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr varub cami-i mezbûrda hâtib olub edâ-i hizmet eyledikten sonra vâzife-i muayyenesin evkaf-ı mezbûre mahsulünden mütevellisi yedinden alub mutasarrıf

ola ol bab da bir derd mani' olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife itimad kılalar tahriran fi'l yevmi't tasi' aşera şehr-i rebî-ül-âhir sene selâse ve mie ve elf

Kayd fî 21 cemâzi-yel-âhir sene 1103

Sayfa 160 / Belge 471

Belge Özeti: 5000 akçelik tımarın Hasan'a verilmesi hakkında berât

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm kebirü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihirâm sâhibü'l izzî ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezid-i inâyeti'l meliki'l-a'lâ Maraş beylerbeyisi dâme ikbâlühü tevki'-i refi'-i hümayün vasıl olacak malum ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ayıntâb sancağı alaybeyisi Kasım zîde kadrühü ... muallama mektub gönderüb livâ-i mezbûrda Telbâşer nâhiyesinde han Kirman karye ve gayriden beş bin dokuz yüz doksan bir akçe tımarı hüsn-ü tahvilinden tezkire ile mutasarrıf olan hüseyinin ibrâ olduğundan mr mirân tezkiresiyle ... alub me'mûr olduğu sefer-i hümayûnuma gelmeyib tımarı mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olundukta ibtidadan beş bin akçe tımara ve bin akçe terakki-i evâmiri şerifim verilen böyle gözlü kaşlı darende-i fermân-ı hümayûn diğer Hasan'a virilmek babında inâyet ricâsına arz eylemeğini mücebince tevcih olunmak emrim olmuştur buyurdum ki göresiz mezbûrun elinde ol miktar terakkiye emirleri varsa ve tımar-ı mezbûr vech-i meşruh üzere mahlûl ise tımarı olduğu sancakta sâkin olub alaybeyisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla teveccüh idüb tezkiresini veresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timât kılâsız tahriran fî evâhir-i şehr-i rebî-ül-evvel sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 160 / Belge 472

Belge Özeti: Sefere katılmayan mutasarrıf Mehmed'in elinden tımarının alınıp Ömer'e verilmesi hakkında berât

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm kebirü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihirâm sâhibü'l izzî ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezid-i inâyeti'l meliki'l-a'lâ Maraş beylerbeyisi dâme ikbâlühü tevki'-i refi'-i hümayûn vasıl olacak malum ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ayıntâb sancağı beyler beyisi Kasım zîde kadrühü orduyu hümayûnuma mektub gönderüb livâ-i mezbûrda ... nam ve gayriden on bir bin akçe tımar mutasarrıf olan Mehmed me'mûr olduğu sefer-i hümayûn bu ana değin gelmeyib tımarı ol-vecihle mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olundukta ibtidâdan

on bin akçe tımara ve bin akçe evâmir-i şerifim verilen boylu gözlü kaşlı darende-i fermân-ı hümâyûn Ömere virilmek babında inâyet ricasını arz etmeğini inşallahü teala evvel baharda asakir-i islâm gelinceye değin belgrad kalesi muhafazasına mevcut bulunmamak talebi mûcebince tevcih olunmak emrim olmuştur buyurdum ki göresiz mezbûrun elinde ol miktar tımar ve terakkiye emirleri var ise tımar-ı mezbûr vech-i meşrûh üzere mahlûl ise tımarı ol dahi sancakta sâkin olub alaybeyisi bayrağı altında .... şartıyla tevcih idüb tezkire veresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timât kılasız tahriran fî evâsıt-ı zilhicce sene isnâ ve mie ve elf

Sahrâ-yı belgrad .

Sayfa 161 / Belge 473

Belge Özeti: Elmalı karyesinde vergilerin toplanması için Abdülkadir'in tâyin eidlmesi hakkında berât

Berât-ı âlişân-ı şerif

işbu rafi'-i tevki'-i refiü's-şân şehriyâri ... tacdâr kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Abdülkadir zîde kadrühü divan-ı hümâyûn arzuhal .... vâki' Dimos Ayıntâb mukâtaası aklân karalarından Elmalı nam karyede Arap ve Türkmén ve Kürt uğrağı olmağla reâyâsı .... perişan olduğu ecilden miriye sa'y olmak üzere kendi çiftlik koyup reâyâsın yerlerine götürüb taraf-ı miriden be her sene Dimos emanetiyle me'mûr olanlara vakt-i zamanıyla mal-ı mirisin tamamen edâ ve teslim etmek şartıyla kendine deruhde ve berât-ı âlişânım virilmek babında inâyet ricâ etmeği hazine-i amiremde mahfuz olan baş muhasebe defterlerine nazır olundukta Dimos Ayıntâb mukâtaasın tâbi' karye-i Elmalı ve ... mezra ... karyenin senede yüz yirmi kuruş tam mal-ı maktû' olduğu derkenâr olunub arz olunduk da bin yüz üç senesine mahsûb olmak üzere derkenarı mûcebince deruhde olunub berât virilmek fermânım olmağını hakkında müzeyyed inâyet-i padişahânım zuhura getirüb bin yüz üç rebüulahirinin onuncu gününden bu berât-ı hümâyûn izzet makrûnum virdim ve buyurdum ki mezbûr Abdülkadir zîde kadrühü varub tarih-i mezbûra mahsûb olmak üzere karye-i mezbûru olageldiği şer'i kânun üzere zabt-u rabt ve vâki' olan mahsûlat ve rüsûmatın bi hasebi's-şer'i vel kânun mirini için ahz ve kabz idüb ve senede malı maktû' u olan yüz yirmi kuruşun tamı Dimos Ayıntâb mukâtaası emin olanlara eda ve teslim eyleyüb ve yedine mamûlün be

temessük aldıkça taraf-ı âhirden hiç ferd mani' ve mezâhim olmayub dahl-i taarruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi'l yevmi'l aşera şehri-i rebî-ül-âhir sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 161 / Belge 474

Belge Özeti: Vergi toplanması konusunda Kasım Ağa'nın görevli olduğuna dair berât

İş bu bais-i tahririnizde oldur ki

Sizler ki karye-i mezbûre ahalilersiz taraf-ı şehriyariden yedimizde olan berât-ı şerifi âlişan mücebine taraf-ı miriye aid olan mahsûlat ve rusumat tahsilinde vesair umurunuzda tarafımızdan rif'atli ve saadetli Kasım Ağa hazretleri vekil nasb ve tâyin etmiştir ki mûmâileyh Kasım Ağa hazretlerinin ra'y-i ma'kul ve münasib gördükleri ahvalinize muhalefet etmeyesiz ves-selâm

Sayfa 161 / Belge 475

Belge Özeti: Tımar ve zeamet sahiplerinin cebelüleri ile birlikte sefere katılmasını emreden fermân

Mefâhiru'l kuzât vel hukkam madenü'l fezâil velkelâm maraş eyaletinde vâki' olan kadılar zîde fazlühüm ve mefâhirü'l emâsil ve'l akrân mütesellimleri ve eminler ve ayân vilâyetin iş erleri zîde kadrühüm tevki'-i refi'-i-i hümâyûn vasıl olacak malum ola ki mâl-ı mukabili olan zeamet ve tımar mahsülleri beytü'l mal isimleri ve nazır ve mütesellimler .... Havas zabıtları birer ... hilâfet-i kânun ve hilaf-ı şerî şerif dahl ve taarruz etmeyeler erbab-ı seyf özüür ve teaddî ve mât-ı kudümden erbabına tımar ocağına bu mekule dahl ve taarruz olunagelmeğle imdi ba'del-yevm dahî dahl ve tarruz olunmamak babında fermân-ı âlişân sâdır olmuştur Buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardık da bu bab da sâdır olan emrim üzere amel idüb dahî siz ki kadılar ve mütesellimler ve ayân-ı vilâyetin iş erleri siz mâ-yı tekaddümden erbâb-ı tımar ocağına bu mekule dahl ve taarruz olunagelmemekle ba'del-yevm dahî hilaf-ı şer'i kânun ve kademinde olunagelmişe meram-ı hümâyûnuma muğâyir ba'de dahl ve taarruz ittirmeyüb men'ü def' eyleyesiz. Şöyleki

Sayfa 162 / Belge 475'in devamı

Mübeyyine olmayub fermân-ı âlişânıma muğayir dahl eder olursa isim ve resimleri ile yazıp divan-ı humayunuma arz ve i'lâm eyleyesiz ki itaat derman eylemedikleri için badehü haklarında fermânım ne vecihle sadır olur ise mücebince amel olunur şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timad kılâsız tahriran fil yevmi's sani işrın şehr-i rebûl-ül-evvel sene selâse ve mie ve elf mefâhirü'l emâsil ve'l-akrân Maraş eyaletinde ref' olunan elviye-i alaybeyleri zîde kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümayün vasıl olacak malum ola ki erbabı tımar berâtlarının yazılarına göre beşbin de bir nefer derleyesiz .... Cebhelileriyle sefer etmeleri kânun-u kadîm olub ve lâkin bazı zeamet ve tımarın yazısı ziyade ve hasılı kalil ve bazısının yazısı kalil ve hasıl ziyade olduğuna binaen mahsûldar zeamet ve tımar ashabı dahi bi hasıl olmak üzere cebelü hususuna riayet eylemediklerinden askerin killetine bais olduğu sem'i hümayûnuma ilkâ olunub tevkîr ve teksîr .... mühimmattan olmağı imdi siz ki alaybeyleri siz her biriniz sancağınızda olan zeamet ve tımarın mahsûldar ve bî hasılı malûmunuz olmağla her bir zeametve tımarın tahammülüne göre cebeli tahmin ve defter ve defterin memhur-u der-devlet medâr irsal ve be her birine tâyin olunduğu kadar tam ıslah-ı yarar ..... cebelüleriyle bayrağı altında mevcut bulunmak üzere kemâ yenbağı tenbih ve tekid eyleyesiz mütenebbih olmayanların zeamet ve tımarlarını vech-i meşruh üzere tahmin ve tâyin olunan cebeliler bayrağı altında mevcut bulunmak üzere ve arzlarında berât edince mahsûllerin ahirden taarruz olunmamak şartıyla mahll-i mstahak kimesnelere arz eyleyip bu bahane ile kimesneye arz ve himaye ve .... İle na müstahak kimesnelere arz vermekten biğayet-i ihtiraz eylemeniz babında fermân-ı âlişânım sadır olmuştur. Buyurdum ki vusul bulduk da bu babda sadır olan fermân-ı celil-i kadrim amel eyleyip dahî siz ki alaybeylerisiz her birinizn sancağınızda olan zeamet ve tımarın mahsûldar ..... hasılı malumunuz olmağla her bir zeamet ve tımarın tahammülüne göre cebeli tahmin ve defter ve deftereyn memhur der devlet medara irsal ve her birine tâyin olunduğu kadar tam ıslah yarar .... cebelüleriyle bayrakları altında hudemet-ı hümaynumda mevcut bulunmak üzere kemâ yenbağı tenbih ve tekid eyleyesiz mütenebbih olmayanların zeamet ve tımarların vech-i meşruh üzere tahmin ve tâyin olunan cebelileriyle bayrağı altında mevcut bulunmak üzere ve arzlarında berât edince mahsullerine ahirden taarruz olunmamak şartıyla mahalli mustahak kimesnelere arz eyleyip bu bahane ile kimesneye arz ve himaye eyleyesiz şöyle ki işbu fermân-ı şerifimin hilafına vaz'u hareketiniz mesmu'u hümayûnum olursa ve yalnız ..... azl ile iktifâ olunmayıp eşedd-i ukubet ile hakkınızdan gelineceğin ..... ona göre hareket ve

fermân-ı şerifimin mazmun menba'ını icrâda dekîka fevt eylemeyesini şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timât kılasın tahriran fî evâsıt-ı şehr-i rebî-ül-evvel sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 163 / Belge 476

Belge Özeti: Kandara mescidine yevmi bir akçe ile imam atanması hakkında berât

Medine-i Ayıntâb'da vâki' Kandara mescid-i şerif yevmî bir akçe ile imam ve evkâfına mütevellî alâ hilâfı vatan idüb terk-i diyâr etmeğle ref' olub işbu râfi-i' tevki'-i refi'-i hümâyûn Ebubekir ..... vecihle layık ve mahal-i müstehak olmağını teveccüh olunub berât-ı şerifim virilmek babında istid'â eylemek terk-i diyâr etmiş ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki ba'del-yevm mezbûr varıp imam ve müteveli olub hizmet-i lâzimesini mura'î ve müeddî ..... sonra yevmî bir akçe ile vâzife ile mutasarrıf olub vakıfın ruhu ve hevâ-i ömrü devletim duaya mudavemet göstere ol bab da taraf-ı âhirden asla bir ferd dahl ve taarruz kılmayalar tahriran fî evâil-i şehr-i rebî-ül-âhir sene selâse ve mie ve elf kaydün fî 23 cemâzi-yel-âhir 1103

Sayfa 163 / Belge 477

Belge Özeti: Telbâşer nâhiyesinde 2900 akçe tımara sahip olan Osman'ın vefât etmesi üzerine bu tımarın Eyüb'e verilmesi hakkında berât

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm kebirü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l izzî ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezid-i inâyeti'l meliki'l-a'lâ Maraş beylerbeyisi dâme ikbâlühü tevki'-i refi'ü hümâyûn vasıl olacak malum ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ayıntâb sancağı alaybeyisi Kasım zîde kadrühü dergâh-ı muallâm mektub gönderüb livâ-i mezbûr da Telbâşer nâhiyesinde ..... nam karye ve gayriden iki bin dokuz yüz akçe tımara mutasarrıf olan Osman fevt olub tımarı mahlûl olmağla bundan akdem ..... arz olundukta ibtidâdan üç bin akçe tımara emr-i şerifim verilen bolu kozlu kaşlı darende-i fermân-ı humayun Eyyub'a virilmek babıda Ayıntâb .... Arz eteğini mücebince tevcih olunmak emrim olmuştur. Buyrdum ki göresi mezbûrun elinde ol miktar tımara emri var ise ve mezbûrfevt olub tımarı mahlul ise sancağında sâkin olub alay beyisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla mezkûre tevch idüb tezkiresiz veresiz şöyyle bilesiz alâmeti şerife i'timât kılasız tahriran fî'l yevmi't tasi' min şehr-i rebî-ül-âhir sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 163 / Belge 478***Belge Özeti: Maraş, Malatya ve Ayıntâb sancaklarına gönderilen fermân***

Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fazl ve'l-keîâm Maraş eyaletinde vâki' nısfı Maraş ve Malatya ve Ayıntâb sancaklarında vâki' olan kadılar zîde fazlühüm tevki'-i refi'-i-i hümayûn vasıl olacak malum ola ki bin yüz iki senesine mahsûb olmak üzere eyalet-i mezbûrlarda olan Kefere taifesinin esnafı selase itibarıyla ... şer'iyelerin 1102 senesi bundan akdem Halep ... tahsiline me'mûr olan dergar-ı muallam kapıcı başlarından müsahib Paşa hazine-i vari' Ali dâme mecdühüye fermân olunub küllen bana sesli sebebiyle bu ana değin tarafından adam varmayıp tahsiline mübaşeret olunmayıb vakt-i mürur eylemekle 1103 senesi tahsildarı ve emirden evvel muaccilen tahsil olacak lâzım olmağla sabıkan halep muhassılı kadvetü'l-emâsil ve'l-akran Mustafa zîde kadrühü eğer Halep'ten asıtane tarafına avdet etti ise de emr-i şerif-i Alişânım vardığı gibi kendine harb mahallinde vasıl olur ise eyalet-i mezbûreye varıp eğer mezkûr Ali dâme mecdühü tarafından vaz'u yed oldu ise dahi adamları kasr-ı yed idüb mûmâileyh Mustafa zîde mecdühü şurut-u malum üzere eğer şer'an üzerine harbe vaz'olunmak lâzım gelen ehl-i zimmet fakîr mu'temelden on iki dirhem kazıyye-i halisa vasatü'l hal olanından 244 dirhem kazıyye-i halisa zahir .... olandan kırk sekiz dirhem alınıp eğer şer'an üzerine kazıyye-i halisa-i eda etmekten ibret olub bedelin vermeye rağıb olursuz ise fakir-i mu'temelden 12 dirhem kazıyyenin bedeline bir dinar vasatül hal olandan 24 dirhem kazıyyenin bedeline 2 dinar ve zahirül ğinadan 48 dirhem kazıyyenin bedeline 4 dinar alınıp zikr olunan şurut ile livâ-i merkûmede olan ehl-i zillet keferre reâyâsından cizye şer'iyelerin muaccilen cem'ü tahsil ve yine hazine idüb ve sürat ve isticâl üzere götürüb teslim eylemek için fermân-ı âlişânım sadır olmuştur. Buyurdum ki

Sayfa 164 / Belge 478'in devamı

Hükm-ü şerifimle kıldvetü'l-emâsil ve'l-akrân emektarlardan İsmail zîde kadrühü vardık da ol babda sadır olan emrim üzere amel idüb dahi zikr olunan sancaklarda vâki' Kefere'nin hazîne-i şer'iyeleri cibâyetine me'mûr olan dergâh-ı muallâm ben dahi başlarından musâhib Paşa hazînedârı Ali dâme mecdühünün tekâsülü sebebiyle zikr olunan keferenin tarih-i mezbûrede hazineleri tahsiline mübaşeret olunmayıb vakt-i mürûr etmeğle yüz üç sene-i .... Tahsildârı varmazdan evvel sâbıkan Halep muhassılı Mustafa zîde mecdühüye tahsili fermân olmağla

mûmâileyh ekber Haleb'ten âsîtâne tarafına avdet etmişbulundu ise de emr-i şerifim vardığı gibi kendine be her ne mahallere vasıl olur ise eyâlet-i mezbûreye varıp mezbûr Ali dâme mecdühû tarafından vaz'u yed olundu ise dahî adamlarına kasr-ı yed ettirtip mûmâileyh Mustafa zîde mecdühüye zikr olunan şurut-u kuyûd üzere elviye-i mezbûre de olan kefere reâyasının tarih-i mezbûrede bir defa ... eda eylediklerine ellerinde mamulün bih kağıtları olmayan keferenin .... şer'iyelerin muaccilen cem'ü tahsîl ve ber vech-i ta'cil-i der-saadetime irsal ve bir ün evvel teslim âmire ettirmede her biriniz dikkat-i tâm ile ihtimâm idüb ... tehirden ihmal ve müsaheleden ve tarih-i mezbûrda bir defa ... edâ idüb yedlerinde memhûr kağıdı olan kefere tekrâr kağıd vermekte zulm ve teaddîden biğâyet-i ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timât kılâsın tahrîran fi'l yevmi'l işrîn min cemâzi-yel-evvel sene selâse ve mie ve elf

...

Sayfa 164 / Belge 479

Belge Özeti: Mihaliye medresesinde görevli iken vefât eden Mehmed'in yerine Süleyman'ın tâyin edilmesi hakkında berât

Ayıntâb'da vâki' Mihaliye medresesi mescid-i şerifinde vâzife-i muayyen ile emân olan Mehmed fevt olub .... mahlûl olmağla erbâb-ı istihkâktan işbu râfi'-i tevki'-i refi'üş-şân hakanı kadvetü's sulehâi's sâlikîn Süleyman halifeye tevcih olunub berât-ı şerifim virilmek ricâsına kıdvetü'n nüvvâbi'l-müteşerri'in Ayıntâb kazasında naib-i şer'î olan mevlana Osman zîde ılmühû i'lâm etmeği hakkında müzeyyed inâyet-i padişâhanım vucûda getirüb mevlâna mûmâileyhin arzı bin yüz üç rebî'ül-âhirinin dördüncü günü tarihiyle müverrih verilen ruüs-ü hümâyûnum sureti mûcebince tevcih idüb bu berât-ı hümâyûnu izzet makrûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr Süleyman halife varıp mescid-i mezbûrda müteveffâ-yı merkûm Mehmed yerine eman olub edâ-i hizmet eyledikten sonra tâyin olunan vâzife-i muayyenesini evkaf-ı mezbûre mahsülünde mütevellisi yedinden alub tasarruf ola evvel ol bab da bir ferd mani' olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılâlar tahrîran fi'l yevmi's salis aşere şehri rebî'ül-âhir sene selâse ve mie ve elf

Kayd 28 cemâzi-yel-âhir 1103

Sayfa 164 / Belge 480

Belge Özeti: Haleb’de evkâfın Seyyid Ahmed Çelebi’ye kiraya verilmesi hakkında

Vech-i tahrir-i huruf budur ki mahmiye-i Haleb de vâki‘ Hameyn-i Şerifeyn şerrafehümallahü tealâ fi’dâreyn evkâfından olub hâlâ naks-ı medine-i Ayıntâb’da olan müteayyinat ve ahkâr ve hayrât ve kat’ı arazî ve ... nâhiye-i mezkûreye tâbi’ cümle eşcârı ve karye kâfir kendi ... mahsülleri bi hesâbi’t tedâhül zabt olunur ki bin yüz iki senesinde mâh-ı şevvalü’l mübarek guresinden işbu darende-i atîk fahrü’l eşrâf Es-Seyyid Ahmed Çelebi’ye tarih-i mezbûrdan kendine talub ve râğib olduğunu ecilden bir seneye dek iki yüz altmış kuruşu icâreye verilmiştir mezkûr varıp yedine cânib-i vakıftan verilen suret-i defter mücebince zabt ve tasarruf eyleye lâkin mezkûr kafir kendi ... yüz üç senesinin vâki‘ olan mahsulü yüz müddet senesinde vâki‘ olunur ve meblağ-ı mezkûru mûmâileyh yedinden cihet-i vakf-ı şerîfe ber vechi peşin iki yüz kuruş ahz ve kabz olundu ve bâkî kalan altmış kuruşu mah-ı şabanü’l muazzamın guresinde edâ olunmak şartıyla yedine işbu icâr ve zabt-ı temessük vaz’ olunmuştur ahirden bir kimesne müdahale eylemeye tahriran fî evâhir-i cemâzi-yel-âhir sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 165 / Belge 481

Belge Özeti: Behcet Ağa’ya ait olan berâtın yenilenmesi hakkında

Berât-ı âlişân-ı şerif

Taht-ı âli bahtı üzere cülûs-ü hümâyûn saadet makrûnum vâki‘ olmağla umumen tecdid-i berât-ı fermânım olmağı râfi’-i tevki’-i refi’i’ş-şânı hâkanî kıdvetü’s sâdâtül kiram Seyyid Hasan zîde sâdetühû dergah-ı muallâma gelüb Ayıntâb’ın dibağlar .... Ve ehl-i havfi Şeyh seb’alığı merhûm ve mağfûrun leh karındaşım sultan Süleyman tâbe serâhü berâtıyla üzerinde olmağla elinde olan berâtı tecdid olunmak babında inâyet ricâ etmeği üzerinde olub müceddiden tevcih idüb ş buberâtı saadet ayât ve Behcet Ağa’yı virdim ve buyurdum ki ba’del-yevm mezkûr varıp kemâ kâne kaza-i mezbûrda vâki‘ dibağlar âhi babası ve Şeyh tebea olub hizmet-i lâzimesin bî kusur mura’i ve müeddi kıldıktan sonra ol babda efrâdı âferibeden hiç ahd-i mâni’ ve dâfi’ ve râfi-i mezâhim olmayub dahi taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i’timât kılalar tahriran fî evâhir-i şehri rebî-ül-evvel sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 165 / Belge 482

Belge Özeti: Sengioğlu vakfına mütevellî tâyini hakkında berât

Berât-1 âlişân-1 şerif

Ayıntâb'da vâki' merhûm Sengioğlu evkafında evladiyet ve meşrutiyet üzere mütevellisi olan işbu refi'-i tevki'-i refi'i'ş-şânî şehriyâr Hüseyin bi'l fiil mutasarrıf olub sene isneyn ve mie ve elf şehr-i ramazan-1 şerifin yirmi altıncı günü tahtı âli üzere cülüs-ü hümâyûn saadet makrûnum vâki' olmağla der-saadetimden müceddiden berât-1 şerifim virilmek babında istid'â-yı inâyet etmeğini üzerinde ise sadaka idüb bu berât-1 saadet ayâtı virdim buyurdum ki varıp mezbûr kema kâne evkâfi mezbûreye mütevellî olub hüzzet-i lâzimesin mûra'i ve müeddî kıldıktan sonra vâzife-i muayyenesiyle mutasarrıf olub vakfın zevc-i deynim devâm-1 ömrü devlet rûz-1 efvânım için duaya müdavemet göstere ve resm-i berât mütevellisi yediyle teslim-i hazine oluna şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar tahriran fi'l yevmi'l hâdi ve'l ısrîn şehrî reb'ül-evvel sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 165 / Belge 483

Belge Özeti: Tımar sahiplerinin askerleri ile birlikte sefere katılması hakkında fermân

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm kebirü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l izzî ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezid-i inâyeti'l meliki'l-a'lâ Ayıntâb sancağına mutasarrıf olan Abdulkadir dâme ikbâlühü tevki'-i refi'-i-i hümâyûn vasıl olacak malum ola ki inşallahü teala bi avni teyidi ve hüsn-ü tevfiika teşdid-i niyeti hâlisa gibi i'lâ-i kelimetullahi'l müteâl ve istisâl-i rüsûm küfr-ü zılâl için bu sâl-ı meymenet meelde musammim olan gazve-i meymune ve cihad-ı hümâyûnuma sair senelerden ziyade ad ve itâd ve kesret-i hümâyûnuma me'mûr olmuş ... şerifim vardığı gibi şimdiden techiz ecnâd ve edevât ve tertib-i esliha ve âlâtı ile mukayyed olub sâir senelerden ziyade ceng-ü harbe yarar-ı tâm silâh adamları ve livâ-i merkûmun alaybeyisi ve zuemâ ve erbâb-ı tımarıyla kalkub inşallahü tealâ evvel baharda nevrüz ..Mukaddem edirne

Sayfa 166 / Belge 483'ün devamı

Sahasında bâ-yi hâl ordu-yu hümâyûnuma mülhak olub ibnâ tarikıyla sekkan vilâyete zâd ve zahîre teklifi ile âhir vecihle hilaf-ı şer'î teaddiden ittifâk eylemek

babında .... Fermânı âlişanım sadır olmuştur. Buyurdum ki vusul bulduk da bu bab da sadır olan fermân-ı celil-i kadrîm mücebince amel idüb dahî sen ki mir mrân-ı mûmâileyhsin emr-i şerîfîm vardığı gibi şimdiden tecehhüz-ü ecnâd ve edevât ve tertib-i esliha ve alat ile mukayyed olub sair senelerden ziyade ceng-ü harbe yarar-ı tam silah adamları ve livâ-i merkûmun alay beyisi ve zuemâ ve erbâb-ı tımarıyla kalkub inşallahü tealâ evvel baharda nur-u firuzdan mukaddem Edirne sahrasında bay-ı hâl orduyu hümâyûnuma mülhak olub ibnâî tarikıyla sekkan vilâyete zad ve zahire teklifi ile ve ahir vecihle hılâf-ı şer'î teaddiden ihtirâz eyleyip sadır olan emr-i şerîfîmin mazmune münifi ile amel olasız şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timât kılasın tahrîran fî evâil-i cemâzi-yel-evvel sene selâse ve mie ve elf kayd fî receb sene 1103

Sayfa 166 / Belge 484

Belge Özeti: Menzîlcilerin sicil kayıtlarının yapılması hakkında fermân

Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fazl ve'l-keîâm Edirne'den Anadolu'nun orta kolu nihâyetine varınca vâki' olan kadılar zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kazalarda vâki' menzîlciler zîde kadrühüm tevki'-i refi'-i hümâyûn vasıl olacak malum ola ki umur-ü mühimmem ile irsal olunan ulaklar yedlerinde olan fermânımdan ziyade menzil bargiri aldıkları istima' olunmağla imdi herhangi bir taht-ı kazasına ulak ahlolur ise yedlerinde olan tuğralı fermânlarına nazar olunub ve sicile kayd olunur ise ona göre mezili bargiri virilüb ziyade virilmekten ikrâr eylesiz şöyle ki emr-i şerîfîmden ziyade menzili bargiri verildiği istimâ' olunur ise onlara olacak ukubet sizlere olmak dergardır ona göre dikkat ve ihtimam eylemeniz bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuştur buyurdum ki

Vusul bulduk da bu babda sâdır olan fermân-ı celil ü'l kadrîm mücebince amel idüb dahi siz ki kadılar menzîlciler siz emr-i şerîfîm herhangi bir taht-ı kazasına varub dahil olursa o mekule menzil ile .... Kimesnelerin yedlerinde olan tuğralı menzil fermânlarına nazar idüb ve sicillât kayıd olunduktan sonra kaç nefere tasrîh olunmuş ise ona göre menzili bargiri verildiği istimâ' olunur ise onda olacak ukubet sizlere olması mukarrerdir ona göre vakt-i ihtimâm eyleyip bu babda varid olan emr-i şerîfîm mazmunu münifi ile amel olasız şöyle bilesin alâmet-i şerife itimad kılasın tahrîran fî evâsıt-ı cemâzi-yel-âhire sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 167 / Belge 485

Belge Özeti: Sefere katılmayıp tımarı elinden alınan Mahmud'un yerine sefere katılmak şartıyla 3000 akçelik tımarın Abdullah'a verilmesi hakkında berât

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ayıntâb sancağı alaybeyisi Kasım mektub gönderüb livâ-i mezbûrda ve nâhiyesinde .... nam karye ve gayriden on bin akçe tımara mutasarrıf olan ... işbu sene-i mübarekede me'mûr olduğu bi gayri hümâyûnda firar idüb tımarı mahlûl olmağla bndan akdem yararlığı arz olundukta ibtidadan üç bin akçe tımar-ı emr-i şerifim ... râfi'-i tevki'-i refi'i'-ş-şân-ı hâkanî Abdullah'a virilmek babında inâyet ricâsına arz etmeğini tımarı olan sancakta sâkin olub alaybeyisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla teveccüh olunmak için sene selâse ve mie ve elf muharreminin evailinde hükmü şerifimle verildik de tezkiresi ihrac olunmak mezeyanım olmağını zikr olunan üç bin akçe tımarı vech-i meşruh üzere sefer-i hümâyûnumdan firar eden merkûm Mahmud tahvilinden ibtidâsı bedeli mezkûr Abdullah'a tevcih olunub virdim ki zikr olunur .... tâbi' mezbûr ve buyurdum ki ba'del-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılıb hissesi şol ki vezâif-i hudemât-ı mezbûre ... müceb-i defter-i hakan-i bî kusur mura'î ve müeddî kıla ol bab da ahd-i meblağ vâki' ve muzahim olmayub dahl ve taaruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar

Kayd fi 12 receb sene 1103 tahriran 13 muharremü'l haram sene 1103

Sayfa 167 / Belge 486

Belge Özeti: Maraş, Malatya ve Ayıntâb'daki zeamet ve tımar gelirlerinin bir an önce toplanması hakkında fermân

Akza-yı kuzatü'l-müslimin evlâ-yı vülati'l-muvahhidîn me'adinü'l-fazl ve'l yakîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l mürselîn el muhakkikin bi müzeyyidi inâyeti'l mülki't tâyin Maraş ve Ayıntâb kadıları zîdet fezâilühümâ ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fazl ve'l-keîlâ Maraş ve Malatya ve Ayıntâb ve Kars sancaklarında vâki' olan kadılar ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân alaybeyleri ... başları ve iş erleri zîde kadrühüm tevki'-i refi'-i hümâyûn vasıl olacak malum ola ki zikr olunan sancaklarda olacak olan alaybeyleri ve hâlâ rikab-ı hümâyûnumda olan söz sâhipleri zuemâ ve erbâb-ı tımarları bundan akdem 1101 senesinde tahsili fermân olan bedel malından zimmetlerinde bakî kalan 10.000 kuruş işbu sene-i mübarekede vâki'

rebî'ül-âhir guresinden doksan gün tamamına değin ve işbu 1103 senesine mahsûb olmak üzere fermân olunan 25.000 kuruş bedel malını dahi mâh-ı mezbûr rebî'ül-evvelden yüz seksen gün tamamına değin bi't-tamam edâ ve teslim eylemek üzere birbirilerine kefilün bi'l mâl olub i'lemü'l ulemâil mütebahhîrîn Rumeli kadı askerim tarafımdan hüccet-i şer'iyye virilüb mücebince baş muhasebe defterlerine kayıt ve müşarun ileyhin zîde kadrühû mübaşir tâyin olunub tahsil olunmak babında i'nâyet ricâ eyledikleri telhîs olundukta imdi vech-i meşruh üzere tahsil olunmak babında fermân-ı âli şanın sadır olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerîfimle vardıkta sâdır olan fermân-ı celilü'l kadrîm üzere amel idüb dahî tereke kadıları zikr olunan sancaklarda sâkin olan alaybeyleri ... başları ve zümâ ve erbab-ı tımarın söz sahipleri ber vech-i meşruh üzere bin yüz bir senesinde bakî kalan on bin kuruş tarih-i mezbûrede edâ ve 1103 senesinde tahsili fermân olunan yirmi beş bin kuruş dahî 180 gün tamamına değin bi't-tamam tahsîl ve teslim-i hazine ettirmekte verilen muhabbet-i şer'iyye mücebince birbirinize ... hasebiyle îânet idüb zikr olunan akçeleri mabeyninizde mübaşir marifetiyle birgün evvel tahsil ve rikâb-ı hümâyûnum hazinesine irsâl ve teslim ettirmekte her biriniz tekayyüd nâmla ihtimâm idüb bir vecihe özür ve bahane eylemeyesiz şöyleki ihmâl vesâileniz sebebiyle tehire kalırsa

Sayfa 168 / Belge 486'nindevamı

Sonradan zeâmet ve tımarlarınızın mahsülü miri tarafından zabt olunur. Bilmesin olası ona göre basîret ve intibah üzere olası şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılasız tahriran fi'l yevmi's sâni ve'l ısrîn şehr-i rebî'ül-âhir sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 168 / Belge 487

Belge Özeti: Dimos mukâtaasından İbrahim'in vefâtı üzerine yeni birinin görevlendirilmesi hakkında berât

Bundan akdem Dimos Ayıntâb mukâtaasından olmak üzere yevmî otuz akçe vâzifeye mutasarrıf olan İbrahim Dede fevt olub vâzifesi mahlûl olmağla on akçesi hazine mandası olub bâkî yevmi 20 akçesin erbab-ı istihkaktan olub mahal ve müstahak olan işbu râfi-i' tevki'-i refi'-iu's şân şehriyârî kıdvetü's sâdat Seyyid Usulüddin zîde şerefü sıyâdetühûye tevcih olunub berât-ı şerîfim virilmek

babında istidâ-yı inâyet etmeği hakkında müzeyyed inâyete padişahânım zuhura getirüb kendi arzuhali ve 1103 rebî-ül-evelinin yirmi yedinci günü tarihiyle müverrih verilen ruüs-ü hümâyûnum sûret-i mücebince Dimos Ayıntâb mukâtaası malından almak üzere yevmi 20 akçe vâzife tâyin ve teveccüh idüb buberât-ı himayunu virdim ve buyurdum ki mûmâileyh Seyyid Usulüddin zîde şerefü sıyedühü varıp vech-i meşruh üzere tâyin olunan yevmi 20 akçe vâzifesin Dimos Ayıntâb mukâtaası malından emin olanlarından alub mutasarrıf olub devam-ı ömr-ü devletim iddiasından müdavemet üzere ola ol babda bir ferd mani' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i'timât kılalar fi'l yevmi's sâni ve'l işrîn sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 168 / Belge 488

Belge Özeti: Asker sayımı yapılması hakkında fermân

Düstûr-ı mükerrerem ve muazzam müsir-i mufahham ve muhterem nizamü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkani's-sa'adeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sünûf-i avâtıf-ı'l-meliki'l-a'lâ Diyarbekir eyaletine mutasarrıf olan vezirim Ali Paşa ademüllahi teala iclâlühû tevki'-i refi'-i hümâyûn vasil olacak malum ola ki inşallahü teala bi avnihi ve tâyidühû ve hüsn-ü tevfiika ve tesdîde binti halisa ile ilâ-i kelimetullahi'l muteâl ve istisâli rüsûmu küfr-ü zılâl için bu sâl-ı meymenet maalde musammim olan gazve-i meymûn ve cihad-ı hümâyûnum sair senelerden ziyade add-ü inâd-ı kesret ihtişâd ve ecnâd iktizâ idüb ... karar-ı serhad-i islâmiyye de bir mahalle sü-i kasdıyla hareket eylemezden mukaddem .... teveccüh ve azimetleri için fermân-ı hümâyûnum sâdır olmağla anadolu ve rumelinde vâki' olan vüzerâ-yı izâm ve mir mirân-ı kirâm ve ümerâ-i fehâm ve dergâh-ı muallâm müteferrika ve çavuşları ve divan-ı hümâyûnum defter-i hakani kâtibleri ve şakirdleri ve zuemâ ve erbabı tımar ve altı bölük halkı ve cengü harbe kudreti olan sipahizadeler ve sahihü'l esâmi dergah-ı muallâm yeniçerileri ve sebîl-i dîn-i mübîninde hizmeti sebkat idüb hîn-i yoklamada esamileri halik olanlar ve kozcu ve oturak ve kuloğulları ve cebeci ve topcu vesair tevâif-i askeriye .. firuzdan mukaddem edirne sahrasında orduyu hümâyûnum munkasim ve mülhak olmak üzere sefer-i hümâyûnuma me'mûr vech-i meşruh üzere her tarafa evâmir-i şerifim gönderilip tenbih-i hümâyûnum olmuştur lakiğn inşallahü

teala vakt-i sefer karîb olmağla bir gün ve bir saat mukaddem mezkûrların ..... nusret-i eserimde mevcut bulunmaları ehemmi mühimmât-ı diniyyeden olub sen ki vezir-i müşârûn ileyhsin bu emr-i azîmde sıdk ve hulusuyla senden külli hizmet memul

Sayfa 169 / Belge 488'in devamı

Hümâyûnum olmağla umumen Anadolu'da asker ihracı ve tesyirlerine sen me'mûr olmuşundur imdi emr-i şerifim var deyû tevki ve tevkif eylemeyip kalkub beherinde aynı tesarik de vâki' vech-i meşrûh üzere sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan vüzerâ-yı ızâm ve mîr-i mîran-ı kirâm ve ümerâ-yı fehâm vesair tavaif-i askeriyyeyi evlerinden ve yerlerinden ihracı ve olbabda ... asarda ordu-yu hümâyûnum Edirne sahrasında hareket etmezden mukaddem ..... nusret ..... mevcut bulunmak üzere tesyir ederek kütahyaya değin gelüb bin nefis varılması mümkün olan mahallere kendin varıp hadd-i mekanda olmayan yerlere mu'temedün aleyh müstakim ve dindar adamlar gönderüb hasıl-ı leyl ve nehâr hizmet-i hitâmına değin ..... rahatı haram idüb etrafa gönderdiğiniz adamların ahvalini dahî istikas ve kemâl-i teyakkuz ve intibah ile hareket idüb göreyim seni bu emr-i mühimde melhuz-u hümâyûnuma muvafık hudemât- cemile vücuda getirmeye bezl-i himmet ve sarf-ı kudret eyleyip etrafa tenbih için gönderdiğin adamlardan ve ğayriden birisi vardıkları mahallerde ve sünûkla mean mürur ve ubur ettikleri yerlerde kimesneden bir akçe ve bir habbe almakla tesyir-i asker emrinde müsamahadan ve hilaf-ı şer'i şerif .... Meccanen zâd ve zahîre talebiyle bir ferde teaddîden tevkî ve inşallahü teala hitam-ı hizmetten sonra yine mensubuna varub zabt-ü rabt memlekette ve himayet ve sıyanet raiyyet vesair hudemât-ı aliyyemde bezl-i kudret eylemek babında fermân-ı âlişanım sâdır olmuştur buyurdum ki vusul bulduk da bu babda sadır olan fermân-ı celil i'l kadrîm mücebince amel idüb dahî sen ki vezir-i müşârûnileyhsin emr-i şerifim vardığı gibi te'hir ve tavakkuf eylemeyip kalkub beherinde yemin ve sairende vâki' vech-i meşrûh üzere sağır-ı hümâyûnuma me'mûr olan vüzerâ-yı ızâm ve mîr-i mîran-ı kirâm ve ümerâ-yı fehâm vesair tavaif-i askeriyyeyi evlerinden ve yerlerinden ihrac ve evvelbahar meymenet-i asarda orduyu hümâyûnum edirne sahrasında hareket etmezden mukaddem .... nusret eserimde mevcut bulunmak üzere tesyir ederek kütahyaya değin gelüb bi'n nefis varılması mümkün olan mahallere kendin varub hadd-i imkanda olmayan yerlere mu'temedün aleyh müstakim ve dindar adamlar gönderüb

hasılı leyl ve nehâr hizmet hitamına değin .... kendine havab-ı rahatı haram idüb etrafa gönderdiğin adamların ahvalini dahi istikâs ve kemal-i teyakkuz ve intibah ile hareket idüb göreyim seni bu emr-i mühimde melhuz- u hümâyûnuma muvafik hudemât-ı cemile vücuda getirmeye bezl-i himmet ve sarf-ı kudret eyleyib etrafa tenbih için gönderdiğin adamlardan ve gayriden birisi vardıkları mahallerde ve seninle mean mürür ve ubur ettikleri yerlerde kiesneden bir kaç vech almaya tesyîr-i asker emrinde müsamahadan ve hilaf-ı şer'ii şerîf .... Meccanen zade ve zahire talebiyle bir ferde teaddiden tevkî inşallahü teala hizmet-i hitamından sonra yine mensabına varıp zabt-ü rabtı memlekette ve himayet ve sıyanet raiyyette ve sair hudematı aliyyemde bezli kudret eyleyesiz şöyleki gerek vezir ve mîr-i mîran ve ümerâ sayirlerinden ra'yine muhalefet edenleri redd-i devlet medârıma i'lâm ve sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan sair tavaif-i askeriden ba'det-tenbih mütenebbih olmayub feranı vacibü'l ekârime muhalif sefer-i hümâyûnumdan kalub evlerinde ve yerlerinde bulunanları ahz-ü karîb olan kalelerde habis ve ism-i resimleriyle arz eyleyesiniz ki sonradan haklarında emr-i şerifim ne vecihle sadır olur ise mazmun-u münifini mütehayyiz ve icrâ eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerife itimad kılâsin tahriran fî evâil-i şehri cemâzi-yel-âhire sene selâse ve mie ve elf

Kayd fi'l yevmi'l hamis ve'l ısrîn min receb ...

Sayfa 170 / Belge 489

Belge Özeti: Başboş dolaşan Türkmen aşiretlerin kontrol edilmesi için gönderilen fermân

Düstûr-ı mükerrerem ve muazzam müsir-i mufahham ve muhterem nizamü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkani's-sa'adeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sünûf-i avâtıf-ı'l-meliki'l-a'lâ Orta Anadolu'dan asker ihracına me'mûr olan vezirim Ali Paşa ademullah-i tealâ iclâl-i tevkî-i refi-i hümâyûn vasıl olacak malum ola ki Anadolu'da Türkmen .. taifesinden bazılarının kapısız ve bacasız gezen eşkıyanın ibnâ-i sebîl ve sekkân-ı memlekete bazı mertebe teaddî ve taarruzları mesmu' hümaynum olmağını imdi sen ki vezir-i müşarun ileyhsin me'mûr olduğun vecih üzere asker ihracı tekarrubuyla uğradığın mekule o mahallerde o mekule fesad ve şekavetiyle müteârif olan eşkıyayı ahz-ü keyfiyyet

ahvalini bi ğarazın Müslümanlardan istiksa idüb vech-i şer'i üzere üzerlerine sabit olan mevâd-ı sicil ve huccet olunduktan sonra şeran katli iktizâ edenleri katli ve hapis lâzım gelenleri habs-i hudud-u şer'iyeyi ikamet idüb şerefsâdırların bilâd-ı ibâd üzerinden def'ü ref'a kemâ yenbaĝî ikdam ve mukaddemâ iskânı fermân olunan tavaif-i Türkmenden fermân-ı âli mücebince me'mûr oldukları mahalliye henüz varıp ikamet eylemeyenleri bir gün evvel tâyin olunan mahallerde varub mukîm ve mutavattin olmaları babında dahî müzeyyed ihtimam eyleyip fermân-ı celil-i şânının mazmununa mahalefet ve me'mûr oldukları mevâzi'de varıp sâkin olmğa muhalefet edenlerin dahî haklarından gelüb kendi halinde olanlardan bir ferd hilaf-ı şer 'i şerîf zulm ve teaddî olunmaktan biĝayet ve rencide eylemek bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuştur vusul buldukta bu babda sadır olan fermân-ı celilü'l kadrin mücebince amel idüb dahi senki veziri müşarûn ileyhsin me'mûr olduĝn vecih üzere asker ihracı tekarrubla uğradıĝın mahallerde o mekule fesad ve şekavet ile muteârif olan eşkiyayı ahz-ü keyfiyyeti ahvallerini bî garaz müslümanlardan ve istiksâ idüb vech-i şer'i üzere üzerlerine sabit olan mevâd sicil ve huccet olunduktan sonra katli iktizâ edenler katli habsi lâzım gelenleri habs-i hudud-u şer'iyeyi ikamet idüb şerefsâdırların bilâd-ı ibâd üzerinden def'ü ref'a kemâ yenbaĝı ikdam ve mukaddemâ iskânı fermân olunan tevâif Türkmenden fermân-ı âli mücebince me'mûr oldukları mahalle henüz varub ikâmet eylemeyenleri bir gün evvel tâyin olunan mahallerde varıp maıyyetim ve mutevattin olmaları bâbında dahî müzeyyed ihtimâm eyleyüb fermân-ı celîl-i kadrinin mazmununa muhalefet e me'mûr oldukları mevâzi'de varub sâkin olmaĝa muhalefet edenlerin dahi haklarından gelüb kendi ve halinde olanlardan bir ferde hılâf-ı şer'i şerîf zulm ve teaddî olunmaktan biĝayet tecennüb eyleyüb bu babda vârid olan emr-i şerifimin mazmun manbaĝı ile amil olasın şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timât kılasın tahriran fî evâil-i şehri cemâzi-yel-âhir sene selâse ve mie ve elf

Sayfa 171 / Belge 490

Belge Özeti: Orduya katılabilecek ve esamileri halik olanların tespiti hakkında fermân

Medine-i Ayıntâb'da haliyâ seccâde nişîn şeriat neferât olan izzetli ve faziletli Efendi hazretleri ve ve fezâil-i şuaradan ve farz ve zül kudreti Ayıntâb ve selefine

... kadıları fazlühüm ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân el verilmeleri ve imtâd-ı ummâl ... kethüdâ emirleri ve yeniçeri serdarları vala-yı beyleri ve ayan vilâyetin iş erleri zîde kadrühüm i'lâmı kelimetullah için ...sâl meymenet-i mal da musammim olan sağır-ı hümâyûnda umumen Anadolu'da vâki' vüzerâ-yı ızâm ve mir mirân-ı kirâm ve ümera-yı fehâm dergâh-ı âli müteferrikaları ve çavuşları ve divan-ı hümâyûn defter hakanı katipleri ve şakirdleri ve zuemâ ve erbab-ı tımar ve altı bölük halkı ve ceng-ü harbe kâdir olan sipâhizâdeler ve sahihü'l esâmî dergâh-ı ulyâ yeniçerileri ve sebil-i dîn-i mübinde hizmeti sebkât idüb hın-i yoklamada esamileri halik olanlar ve korucu ve oturak ve kuloğulları ve cebeci ve topcu ve sair tavaif-i askeriyeyi nevrüzda Edirne sahrasında ordu-yu hümâyûna mulhak ve mülakî ettirmek babında müekked emr-i şerif-i âlişân sâdir olup umumen Anadolu vilâyetlerinde olan asakiri ihrâç ve tesyirine taraf-ı saltanat-ı aliyyeden me'mûr olduğumuz hasebiyle mumzî ve mahtûm suret-i emr-i şerif ve tarafımızdan dahî buyruldu ile ağalarımızdan kîdvetü'l-emacid ve'l-ayân Vakkas Ağa zîde mecdühû tâyin ve irsal olunmuştur. İnşallahü teala vusulünde layık ve lâzım olan oldur ki zikr olunan asakir-i ber vechi tacil mübaşir-i merkûm ma'arifetiyle yerlerinden ve evlerinden ihrâç ve nevrüzda edirne sahrasında ordu-yu hümâyûna mülhak ve mülaki olmak üzere ser'ian ve acilen irsâl ... te'hirden ihtiyât oluna şöyleki ihmal ve müsamaha ve adem-i tekayyud ve tam'ı hamdan naşî kimesneye himaye ve taklil-i askere bais olanlar istimâ' olunduk da bir vecihle hevaya kadir olmazlar ve ba'det tenbih mütenebbih olmayub ber mûceb-i mazmun emr-i âli sefer-i hümâyûna gitmeyip yerlerinde ve evlerinde bulunanların aslan özür ve cevapları istimâ' olunmayıp bilâ emân ve zemân kabulleri önünde sulb olunurlar ona göre mecma'i nas olan mahallerde mufâdiler bezl ettirip her kişi haber ve agah eyleyesiz sonra bilmedin ve işitmedik dairyeler ruz-ı cezada vezir vebaları kendi boyunlarına ola

Fî 5 receb sene 1103

Sayfa 171 / Belge 491

Belge Özeti: Maraş, Konya, Kütahya, Manisa, Ayıntâb, Adana, Menteşe ve Aydın'da başıboş gezen eşkıyalar hakkında fermân

Fezail-i şuarâ Maraş ve Konya ve Kütahya ve Manisa'da sancağında şeriat-ı gara olan hazerât-ı mevâlî izâm zîdet fezailühüm ve şerâyi-i şîâr-ı Ayıntâb ve Adana ve

Menteşe ve Aydın kadıları zîde fazlühüm ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân elviye-i mezbûre mütesellimleri ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdarları ve ayan-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki vilâyet-i Anadolu'da Türkmen ikrâd ve eşkıyâ taifesinden bazılarının ve kapısız ve bacasız gezen eşkıyanın ibnâ-i sebil ve sekkan-ı memlekete bazı mertebe teaddi ve taarruzları olmağla o mekule fesâd ve şekâvet ile müteârif olan eşkıyayı ahz-ü ... ahvallerin bi garzı Müslümanlardan istiksâ olunub vech-i şer'i üzere sabit olan mevad-ı sicil ve hucet olunduktan sonra şer'an katli iktizâ edenler katli haebî lâzım olanları hapis ve hudud-u şer'iyye ikamet ve şerefsâdırları bilâd-ı ibâd üzerinden def'ü ref' olunub ve mukaddemâ iskânı fermân olunan tavaif-i Türkmen ... fermân-ı âli mûcebince me'mûr oldukları mahalle henüz varıp ikamet eyleyenleri tâyin olunan mahallerde ikamet olunmak babında müekked fermân-ı celil-i şân sadır olmağın mûcebinde tarafımızdan dahî buyruldu ısdâr ve mumzî ve mahtüm suret-i emr-i şerif-i âlişân ile Ağalarımızdan kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân Vakkas Ağa zîde mecdühû tâyin ve irsâl olunmuştur. Vusulünde gerektir ki vilâyet-i Anadolu'da Türkmen ve ... taifesinden ve kapısız ve cebesiz gezüb ibnâ-yı sebil ve sekkanı memlekete zulm ve teaddileri ol mekule fesad ve şekavetleri şer'an sabit olanların mevâd-ı ... hucet olunduktan sonra mûceb-i emr-i âli mubaşir mûmâileyh marifetiyle şer'leri ile hâlârında lâzım geleni icrâ ve ahkak-ı hak eyleyesiz lâkin bu bahane ile kendi hallerinde olub kimesneye zarar ve teaddî nişin olmayanlardan bir ferd hılâf-ı şer'i şerîf zulm ve teaddî olunmaktan dahî ihtirâz ve muğayir mazmun emr-i şerif-i âlişân kimesneye tecavüz olmaktan ihtirâz eyleyesiz.

Bahtım hazret-i vezir-i âlişanım Ali Paşa kayd fi'l yevmi'l hamis ve'l işrîn min receb..

Fî 3 receb sene 1103

Sayfa 172 / Belge 492

Belge Özeti: Ayıntâb'da yeniçeri serdarı olan Murad'ın şikayetleri hakkında

Bir vecih arpalık Ayıntâb sancağında mutasarrıf olan izzetli Abdülkadir Paşa hazretleri Ayıntâb'da yeniçeri serdarı olan Murad'ın şâkileri olub inşallahü Teala biz varub vasıl olunca kalede habs olunması muktezâ olmağla buyruldu vusulünde

gerektir ki mezbûr Murad'ı ... ahz idüb kal'a bend edesiz ki vardığımızda ahvalleri şer'iyile görölüb icrâ-yı hak oluna

Sene 26 receb 1103

Sayfa 172 / Belge 493

Belge Özeti: Asker toplanması hakkında fermân

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fazl ve'l-keîâm Anadolu'nun orta kolunda vâki' olan kadılar zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kazalarda vâki' yeniçeri serdarları zîde kadrühüm tevki'-i refi'-i hümâyûn vasıl olacak malum ola ki küffâr haksâr-ı gayret iddibân batılıyeleri ile memâlik-i islâmiyyeye istilâkasında olub olan âme-i muvahhidîn üzerine kaza farz-ı ayn olduğu emr-i mukarrer olmağla siz ki kadılar siz taht-ı kazalarınızda vâki' kasabat ve karada sâkin gerek müteammim gerek misafir sahîhü'l esâmî olan dergâh-ı muallâm yeniçerileri ve sağır-ı hümâyûnumda külli hizmeti sebkat idüb bir tekarrubuyla esâmisini halik olanlar ve topçu ve cebeci ve oturak ve korucu ve kul oğulları umumen ihraç ve serdarları bayrağın açıp önlerine düşüp mükemmel ve müslih neferâtı ile bir vecih müsâreat ..... mukaddem Edirne sahrasında gelüb isbat-ı vücud etmek için bundan akdem fermân-ı âlişanım ile ocakları tarafından sürücü çavuşlar tâyin olunmak eder alan tavaif-i mazbureden kimesne hareket eylemekleri sem'i hümâyûnuma ilkâ olunmağla haliyâ dergâh-ı muallâm yeniçerileri ocağı ağalarından kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân ağa zîde mecdühû müstekillen sürücü tâyin ve irsal olunmağla inşallahü teâla herhanginizin taht-ı kazanıza varıp dahil olur ise sâdir olan fermân-ı şerifim mücebince tahtı hükümetinizde cem'i nâs olan mahallerde nidâ ve sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan tavaif mezbûrundan bir ferdi alıkomayıp umumen evlerinden ve yerlerinden ihraç ve serdarlarının bayrağı altında cem'ü vakt-i zamanıyla edirne sahrasında mevcut bulunmaları için gereği gibi tekayyüd ve ihtimâm ve alât-ı harbiyye sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan guzât-ı müslüminden ihraç ve isalinde ve edâ-i feriza-i ... kıyamla tahsil-i saadet-i dareyn ve rıza-yı hümâyûnuma mazhar olmağa say eylesesiz ve siz ki serdarlar me'mûr olduğunuz üzere tavaif-i mezbûreyi umumen ihraç ve mükemmel müslih boylu tüfekleri ile bayrağı altına alub bir vecih ta'cil-i vakt-i mezbûrda Edirne sahrasında cümle neferâtınızla gelüb isbatı vücud ve eda-i hizmet edesiz inşallahü teala sahîhü'l esami olmaları .... sağır-ı hümâyûnumda küllî emeği sebkat idüb

esamisi casık olanlar tashih ve kuloğulları müceddiden dergâh ve korucu ve oturak olanlar dahî kânun-u kadîm üzere .... saadetim muhafazasına tâyin olunurlar bu zamanı sayir zamana kıyas eylemeyüb sağır-ı hümâyûnuma me'mûr olan tavaif-i askerden vakt-i mezbûrda evlerinden ve yerlerinden veyahut me'mûr oldukları mahalde bulunmamak ahkâli olursa asla eman ve zeman verilmeyüb haklarından gelindiğinden gayri sizin dahî dam'ı kâm ve adem-i itaatine haml olunub bilâ tehîr haklarınızdan gelinmek mütekarrirdir bundan sonra dahî vüzerâ-yı izamdan vilâyetlerinize müstakillen sürücüler tâyin olunub serdar ve serdar vekili ve çavuş ve mumcu hasıl bir nefer bulmak ihtimali olur ise bilâ te'hir

Sayfa 173 / Belge 493'ün devamı

Katıl olunmaları mukarrerdir ve ona göre her biriniz ferdegâh olası velisini .... Hizmetine me'mûr olan zîde mecdühûsün me'mûr olduğu üzere tavaif-i mezbûrânı sâkin oldukları kassab ve kuradan ihrâc ve kat'an te'hir ve tevakkuf ve meks-i ârâm ittirmeyüb serdarlarının bayrağı altında cem'ü vakt-i mezbûrda verip eriştirmekte sa'y-ü ihtimâm idüb mürûr eyledikleri mahallerde reâyâ fukarâsına teaddî eylemeleri için serdarlarına muhakkem tenbih eylesin şöyleki ba'det-tenbih vilâyetlerde bulunanlar itaat emr etmedikleri için eman ve zeman verilmeyip .... tertip olunur vechen fi'l vücûh bir ferd himaye ve müsaade olunmaktan biğâyet ihtirâz eylesin bundan sonra sünûk dahî bir güne ihmaal ve müsamaha veyahut tarafından tam'ı hâm sebebiyle iğmâz ve bir türlü taksîrâtın zahir olur ise bir vecihle özür ve cevabınız mesmu' olmayub eşedd-i ... muâteb ve envâ'ı ukubet ile muâkib olmak mütekarrirdir ve ona göre basiret ve intibâh üzere olası deyû bi'l-fiil dergâh-ı muallâm yencerileri ağası olan iftihârü'l-ümerâ ve'l-ekâbir Mustafa Ağa dâme ulvühû tarafından mühürlü mektup virilmeğle mücebince amel olunmak babında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki vusul buldukta bu babda sâdır olan emrim ve ağayı mûmâileyh tarafından verilen mühürlü mektup mücebince amel idüb min ba'di hılafına rıza ve .... göstermeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timât kılasın tahriran fi evâsıt-ı cemâzi-yel-evvel sene selâsün ve mie ve elf kaydün fi'l yevmi's sâdis ve'l işrîn min receb ...

Sayfa 173 / Belge 494

Sabıkan İstanbul kadısı olan fazilet Mirza Mustafa Efendi tarafından Ayıntâb'da nâib-i şer'i şerif olan Osman Efendi bin zîde ilmühû inhâ ve i'lâm olunan budur ki

Ayıntâb yatağı hâlâ üzerinizde olmağla ... zabt ve tekarrur idüb beyne'l ahalî icrâ-yı ahkâm ... edesin ...âhirden bir ferdi dahl ve taarruz ettirmeyesin

Sayfa 173 / Belge 495

Belge Özeti: Kasım Ağa'nın alaybeyi olarak atanması hakkında berât

Kıdvetü'n-nüvvab ve'l-müteşerriîn Ayıntâb mahkemesinde nâib-i şer'î şerîf olan mevlana zîde ılmuhû iha olunur ki Dimos Ayıntâb ve tevabi'i mukâtaası zabtı için bin yüz üç senesinde âsitâne tarafından berât-ı şerifiyle kimesne gelmeyip ve zabt-ı tarihi bin yüz üç senesi muharrem guresinden olmağla mâl-ı pâdişâhiye özür olmak mukarrer olmağın sene-i mezbûre muharrem guresinden zabt olunmak babında işbu dârende-i buyruldu kıdvetü'l-emâcid ve'l-akrân Ayıntâb alay beyisi Kasım Ağa zîde kadrühüye vech-i emanet sipariş ve tefvîz olunub zabtı için tarafımızdan buyruldu verilmiştir vusulünde ... mukâtaa mezbûre asitânede berât ile âhir virilüb zabtı için müstakil ve mahsus adem gelince bir vecih emânet-i mezbûre zabt ve taarruf ettirtip ve Dimos olan karanın her vâkit hasadı karîb olduk da talibi olanlara taraf-ı mîriden ma'arifet-i şer'iyle furuht ettirtib âhir .... müdahale ettirmeyesin bahtım meşârihiyye 27 receb sene 1103

Sayfa 174 / Belge 496

Belge Özeti: Hac Hüseyin'in katline diyet kabul edilmeyip kısas istenmesi hakkında

Fazilet-i diyâr-ı Ayıntâb ulemasından dibağ Ahmed bin zade Mehmed Efendi zîde fazlühû bundan akdem Ali Beşir nam kimesne nâhiye-i mezbûre sâkinlerinden Hac Hüseyin nam kimesne bi ğayri hakkın bihak ile urup ile katl eylediğın veresesi ve isbât ve huccet olunduktan sonra Ayıntâb filosuna mahbûs olub hâlâ maktül-ü mezbûrun varisleri diyet kabul eylemeyip kısasa talip eylemeleriyle ocakları tarafından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Muslî Ağa'ya zîde kadrühû ve baş tüfekçimiz olan Hüseyin Beşir ma'arifetiyle mukteza-yı şer'î şerîf mahallinde icrâ olunmak babında buyruldu ısdâr ve irsâl kılınmıştır vusulünde gerektir ki maktül-ü mezbûrun veresesinde sağır ve sağıresi ve ğaib ve ğaibesı .... fetvâ-yı şerife ve maktülün veresesi yedinde olan hüccet-i şer'iyye mücebince mezbûrân Muslî Ağa ve tüfenkçi başı Hüseyin ma'arifeti şer'iyle hakkına lâzım geleni zecren ve bir müceb-i fetvâ-yı şerife ahkâk-ı hak eyleyesiz deyû sene 1103 .... Sadr-ı âli hazret-i Ali Paşa

Sayfa 174 / Belge 497**Belge Özeti: Abdülkadir Paşa'nın mutasarrıflığa atandığına dair berât**

Fazîlet desâr-ı Ayıntâb ulemasından dibağ Efendi Efendi Mehmed Efendi zîde fazlühû inhâ olunur ki hâlâ Ayıntâb naibi olan kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'in Mevlana Osman zîde ılmühû arzuhal idüb bir vecih arpalık Ayıntâb sancağına mutasarrıf olan Abdülkadir Paşa ve nâhiye-i mezbûrede yeniçeri serdârı olan Murad bunun mahkemesinin basıb yedinde olan defter mûcebince nükûd ve eşyasın kesb-ü gâret ve isal-i müfred eylediklerini bildirmekle buyruldu ısdâr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân tüfenkçi başımız Hüseyin zîde kadrühü tâyin ve irsal olunmuştur. Vusulünde bu hususu gezip şer'ile icrâ-yı hak eylemek için siz mevla nasb ve tâyin olduğunuz hasebiyle ihkâr .... şer'ile göreler defter mûcebince iddia eylediği ol-miktâr nükûd ve eşyâsı gâret eyledikleri alâ vücûhi'l husemâ şer'an sabit ve zahir olur ise mübaşir-i mûmâileyh ma'arifetiyle red-ü teslim ettiresiz Hüseyin davada tarafından birine meyl muhâbâ ile ibtâl-i hukuk olunmaktan dahî ihtirâz eyleyesiz deyû

Bahtım sadr-i âli hazret-i Ali Paşa sene 1103

Sayfa 174 / Belge 498

I'lemü'l ulemâ-i'l âmilin ve zübdetü'l muhakkikîn faziletli Şeyh Mehmed Efendi zîde ılmühû inhâ olunur ki sâbıkan sâbitü'ş-şer'i olan Osman Efendi'nin hâlâ serdar Murad Ağa ile şer'an davası olub saadetli sadr-i âlî hazretlerinin fermân-ı şerifi mûcebince sizi mevlâ nasb eyleyüb icrâ-yı hak olunmak için buyruldu terkîm olub gerektir ki vusul buldukta mezbûrların ve sair erbab-ı hukukun bi hasebi'ş-şer'i eyleyib mûceb buyruldu berle amel olasız deyû

İzzetlü ve rif'atlı inâyetli nâibimiz

Sayfa 174 / Belge 499

Dürer-i ed'ıye layika ..... ithafıyla mîzâc-ı şerifleri sual olunur .... Sohbet ve selamete olub hizmet-i ibâdullah da bir vakf-ı merâm muvaffak olasız ğıbbe mâ benimm canım ahâlî Ayıntâbını hüsn-ü sülükünüzü mebn-i arz ve muhzırları vasıl ve varid ve envâ' ser-âti ser olunub fevka'l had ve ilgaya memnun ve mahzûz olmuştur

yine .... beyne'l ahali kemâ yenbağî icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyye eylesiz bakî ve
mennâ iddiâ

Min tahakkümü Mustafa kadı ... Kostantiniyye sâbıkan

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

I. 41 NUMARALI AYINTÂB ŞER'İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ ve BULGULAR

A. AİLENİN TEŞEKKÜLÜ ve SONA ERMESİ

a. Aile

Aile, insan neslinin devamını sağlayan, toplumsallaşma sürecinin ilk ortaya çıktığı, karşılıklı ilişkilerin belirli kurallara bağlandığı, ekonomik, sosyal, hukukî vb. gibi yönleri bulunan toplumsal bir birimdir. Kınalızâde Âli Çelebi'ye göre, bu birimi meydana getiren unsurlar beştir. Bunlar; baba, anne, çocuklar, hizmetçi ve beslenmeyi sağlayan yiyeceklerdir¹³⁷. En genel anlamı ile aile, ana-baba, çocuklar ve yakın akrabalardan meydana gelmiş toplumsal ve ekonomik bir birlik olarak tanımlanmaktadır¹³⁸. Ailenin oluşabilmesi için evlilik olayının gerçekleşmiş olması gerekirdi. İslâm fıkında “hıtbe” olarak adlandırılan nişanlanma, şer'îyye sicillerinde “namzedlik” şeklinde ifade edilen nişanlılık evliliğin ilk adımı kabul edilmiştir.

b. Evlenme / Nikah Akdi

Evlenme, aralarında engel bulunmayan karşı cinsten iki kişinin ortak bir hayat sürmek ve evlat yetiştirmek amacıyla gerekli bağı meydana getirmek üzere yaptıkları bir akit olarak tarif edilmektedir¹³⁹. Evlilik Kur'an-ı Kerim'de “sağlam teminat”

137 Arzu KARAASLAN, “Osmanlı Toplumunda Ailenin Teşekkülünde İlk Adım: Namzedlik”, *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, C.5, S.2, Batman 2015, s.188.

138 Galip EKEN, “XVIII. Yüzyıl Ortalarında Antep'te Aile”, *OSAM*, C.1, s.99.

139 Ziya KAZICI, *Osmanlı'da Toplum Yapısı*, Bilge yay. İstanbul 2010, s.190

şeklinde nitelendirilmiştir¹⁴⁰. İslâm'da aile birliğine büyük önem verilmiş ve insnaların aile kurmaları muhtelif âyet ve hadislerle teşvik edilmiştir¹⁴¹.

c. Boşanma

İslâm hukukuna göre üç şekilde boşanma mümkün. Buna göre, kocanın tek taraflı iradesiyle herhangi bir sebep göstermeksizin ve karısının rızasını aramaksızın evliliğe son vermesine “talâk”, kadının bazı haklarından feragat etmek suretiyle karşılıklı anlaşarak ayrılmasına “hul” (muhâla); evliliğin belli sebeplerle kadı kararıyla sona erdirilmesine ise “tefrîk” denilirdi¹⁴².

Eşlerin birbirlerinden talâk ile ayrılmalarının gerçekleşmesi için mahkeme kararına ihtiyaç yoktur. Talâkın gerçekleşmesi için erkeğin karısına üç defa “boş ol!” demesi yeterlidir¹⁴³. Talak, Ric-i ve Bâin olarak ikiye ayrılmaktadır. Ric’i Talak; kocaya iddet süresi içinde yeni bir nikaha ihtiyacı duymaksızın boşadığı eşine geri dönme imkanı verirken, bâin talak da tam tersi boşadığı eşine yeni bir nikah kıyma zorunluluğu vardır¹⁴⁴.

Sicilde 5 adet boşanma belgesi bulunmaktadır. 192, 259, 346 numaralı belgelerde kadın mehir hakkından vazgeçerek boşanma talep ediyor, 236 numaralı belgede anlaşmazlık yüzünden kadıya başvuru yapılırken, 362 numaralı belgede ise “beynimizde adem-i zindeganeden” olarak ifade edilen şiddetli geçimsizlik yüzünden boşanma gerçekleşmiştir. 362 numaralı bölge şu şekildedir: “*Medine-i Ayıntâb’da Tarlay-ı Atik mahallesinde sâkine Hatice binti Mehmed nâm Hatun meclis-i şer’i hazır lâzımü’t tevkiir zevc-i muhâlif râfiatü’l’ heze’l-kitâb Mehmed bin Ali nam kimesne muhzırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb zevcim mezbûr Mehmed ile beynimizde hüsn-i zindegânenen nâs-ı muhalefe murad eylediğimizde mezbûrun zimmetinde mütekarrir ve ma’kudiün aleyh otuz beş kuruş mehr-i müeccelim ve nafaka-i iddet ve müennet seknâm üzerine ve merkûm Mehmed’in firaşından zuhuru karîb hamlem olub ... dahi iki sene tamamına değin irzâ’ emr-i sâl üzerine hal’ olub ba’del-yevm zevciyet ve hukukuna müteallika dava ve niza’dan her birimiz âhirin zimmetini îrâd ettik yedin de merkûm dahî hal’ı mezkûru kabul idüb*

140 Selahaddin EROĞLU, “Talak Hakkında Kur’an-ı Kerim’in Genel Tutumu”, *AÜİFD*, C.28, S1.1, Ankara 1987, s.163

141 M. Akif AYDIN, “Aile”, *DİA*, C.2, İstanbul 1989, s.199

142 İsmail KIVRIM, 17. yüzyılda Osmanlı Toplumunda Boşanma Hadiseleri (Ayıntâb Örneği; Talâk, Muhâla’a ve Tefrîk), *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S.10, Gaziantep 2011, s.375

143 KIVRIM, Boşanma Hadiseleri...s.383.

144 AYDIN, *Türk Hukuk Tarihi*, s.289.

makarre-i mezbûreyi kelimât-ı meşrûhasında tahkik ve tasdik etmeğini mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi 15 muharrem sene 1103”

d. Mehir

Erkek evlenme sırasında kadına mehir adıyla belirli bir para veya mal öder. Mehir evlenecek kadının ailesine değil, bizzat kendisine verilir ve kadın diğer mallarında olduğu gibi onda da dilediği gibi tasarrufta bulunur. Mehrin amacı kadına iktisâdî bir kazandırma ve boşanmanın suistimal edilmesini önlemektir¹⁴⁵. Ayrıca bir koca karısını boşamaya karar verdiğinde mehir verip nafakasını temin etmek zorunda kalacağından, boşanma konusunu yeniden düşünmesi gerekecektir¹⁴⁶. Mehir hasta, yaşlı, genç, bekar, dul her kadın için geçerli bir haktır¹⁴⁷. İslâm hukukunda mehir kadının hakkı olduğundan kocası, velisi, vâsîsi veya bir başkası tarafından harcanması veya kullanılması söz konusu değildir¹⁴⁸. Halil Cin, mehirin İslâmiyet'ten önceki Arap Yarımadasında da mevcut bir uygulama olduğunu, İslâmiyet'le birlikte bu eski adetin kadının lehine olacak şekilde değiştirilerek kabul edildiğinden bahsetmektedir¹⁴⁹.

Evlilik akdinin şartlarından biri olan mehir iki türdür. İlki “mehr-i muaccel” denilen ve evlenme sırasında erkeğin kadına peşin olarak verdiği miktardır. İkinci tür mehir ise; “mehr-i müeccel” olarak adlandırılan ve evlenme sırasında erkeğin kadına sonradan vermeyi taahhüt ettiği, eşlerin ölmesi veya karı-koca arasındaki ayrılıkla tahakkuk eden mehirdir¹⁵⁰. 41 Numaralı Ayıntâb Şer’iyye sicilinde hem muaccel hem de müeccel mehirlerle ilgili davalara rastlanmaktadır.

Sicilde mehir ile ilgili 14 adet¹⁵¹ belge mevcuttur. Bu belgeler içerisinde 116 numaralı belgede Tevbe mahallesinden Hatice binti Hüseyin , kendisini talak-ı selâse ile boşayan kocası Es-Seyyid Ömer’den mehir hakkını talep eder. 168, 185, 256, 262, 288 numaralı belgelerde kadın mehir bedelini ölen kocasının terekesinden talep ederken 218 numaralı belgede ise Hatice yirmi beş kuruş olan mehr-i müeccel hakkını kocası Abdurrahman’a hibe ettiğini bildirmek üzere kadıya başvurmuştur.

218 numaralı belge şu şekildedir: “*Medine-i Ayıntâb’da Şarkıyan mahallesinde*

145 AYDIN, *Aile*, s.199.

146 EROĞLU, “Talak Hakkında...”, s.163.

147 Jülide AKYÜZ, “Evlenme Sözleşmesinin Önemli Bir Örneği Olan “Mehir” Hakkında Bazı Düşünceler”, *TAD*, C.24, S.37, Ankara 2005, s.223.

148 İlber Ortaylı, *Osmanlı Toplumunda Aile*, İstanbul 2002, s.57.

149 Halil CİN, “İslâm Hukukunda Mehir”, *AÜHFD*, C.29, S.1, Ankara 1972, s.200.

150 Jülide AKYÜZ, *Evlenme Sözleşmesi ...* s. 216.

151 A.Ş.S. 41/116,134, 143, 168, 185, 186, 218, 256, 262, 265, 288, 339, 431, 443

sâkine iken bundan akdem fevt olan Hatice binti Abdurrahman'ın verâseti zevci metrüku Abdurrahman bin Abdurrahman ile vâlidesi Mukadder binti Mahmut ile lab Emine'ye ve i'lâmı er karındaşı Mustafa'ya münhasıra olduğu şer'an zahir ve müteayyin olduktan sonra mezbûrtan Bağdat ve ... mahfil-i kazada işbu rafiatü'l-kitab mezbûr Abdurrahman muhızırında üzerine dava ve takrir-i kelâm idüb müverrisemiz müteveffât-ı mezbûrenin merkûm Abdurrahman zimmetinde olan yirmi beş kuruşu mehr-i müeccel ... hisse-i ersiyelerimizi taleb ederiz sual olunub el virilmek matlubumdur dediklerinde ğibbe's-sual mezbûr Abdurrahman cevabında fi'l vâki' müteveffât-ı mezbûrun zimmetinde yirmi beş kuruş mehir olduğu ikrâr ve lâkin mezbûre Hatice huyutunda sana hibe ve temlik idüb ben dahi ithâb-ı kabul ettim deyû def ile mukâbele edecek ğibbe'l inkâr mezbûr Abdurrahman def-i mezkûrunu mübeyyine beyyini taleb olundukta udul-ü müsliminden El-Hac Mehmed bin Hasan nâm kimesne ile ... yemini binti Mehmed ve Hüsnü ... Ali nâm Hatunumuz li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l vâki' müteveffâ-tı merkûme Hatice huyutunda bizim huzurumuzda zevci merkûm Abdurrahman zimmetinde olan yirmi beş kuruş mehr-i müeccelini mezbûr Abdurrahman'a hibe ve temlik idüb ol dahi ithab ve kabul etti biz bu hususa şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyye eylediklerinde ba'de riayet-i şeraiti'l kabul şehâdetleri makbule olmağını mezbûrtan Bağdat ... muarazan men'i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i şevvali'l mükerrerrem sene selâse ve mie ve elf"

e. Nafaka

Nafaka, ihtiyaçların karşılanması amacıyla harcanan para anlamına gelmektedir. Nafaka borçlusu koca, karısının normal hayatını devam ettirebilmesi için gerekli tüm ihtiyaçlarını karşılamak zorundadır. Koca, karısının nafakasını ödemez veya eksik öderse kadın yargı yoluna başvurabilir. Tarafların mali durumlarına göre nafaka miktarı tâyin edilir. Kocanın mahkemeye gelmesi mümkün değilse nafaka talebi kocanın gıyabında dinlenir ve dava neticeye bağlanır¹⁵².

İncelediğimiz sicilde 41 adet¹⁵³ nafaka belgesi bulunmaktadır. 199 numaralı belgede aniden ölen Seyyid Mehmed'in eşi mahkemeye başvurarak küçük yaştaki oğlu Mehmed ve kızı Âişe için kocasının terekesinden nafaka talebinde bulunmuştur.

152 Celal ERBAY, "Nafaka", *DİA*, s.282.

153 A.Ş.S. 41 / 100, 111, 115, 122, 144, 145, 150, 151, 178, 184, 194, 199, 202, 203, 206, 207, 208, 214, 221, 242, 244, 245, 260, 281, 283, 285, 286, 287, 289, 305, 325, 327, 344, 361, 365, 373, 419, 422, 436, 440, 451.

199 numaralı belge şu şekildedir: “*Medine-i Ayıntâb’da Ammu mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Es-Seyyid Mehmed bin Seyyid Mehmed’in sulb-i sağır oğlu Mehmed ve sağire kızı Âişe’nin vâlideleri rafiatü’l heze’l-kitab Emin bin Hamza nam Hatun meclis-i şer’i hatır lâzımı’t-tevkide takrir-i kelâm idüüb sağıran mezbûran hâlâ tahtı terbiyemde olub nafaka ve kisve ihtiyaçları olmağla babalarından intikâl eden mallarından kadri maruf nafaka ve kisve beha takdir olunub istidaneye izin taleb ederim dedikte 133 akçe 1 kuruş olmak üzere hâkimi mevki sadri kitab ... bin Hasan meab hazretleri dahi sağıranı mezbûranın her birine yevmi 5 akçe arz ve takdir olunub vakti zaruretde istidane ... veledi’-zafer sağıran mezbûranın ersen intikâl eden mallarından cev’a mezbûre Emine’ye izin virilmek mâvak’a kayıtlandı fi 10 şevval sene 1103”*

f. Velâyet

Bir işin sorumluluğunu kendi üstüne almak demektir. Velâyet hakkına sahip kişiye “Veli” denir. Velinin adil olması şartı vardır. Velâyet kişiye doğrudan tanınmış olabileceği gibi başkasına tanınmış yetkinin devredilmesi ile de ortaya çıkabilir. Velâyetin gerekçesinin yaş küçüklüğü olduğu kabul edilir. Büluğ çağına girmemiş ve kimsesi kalmayan çocukların korumasına önem verilmiştir. 41 numaralı Ayıntâb şer’iyye sicilinde 69 adet¹⁵⁴ vâsî belgesi bulunmaktadır. Bu belgelerin bazılarında anne ya da baba vâsî tâyin edilirken, hem annesi hem babası hayatta olmayan çocuklara akrabaların (amca, dayı, amcaoğlu, kardeş) tâyin edilidği görülmektedir. 275 numaralı belgede İbn-i Şeker mahallesinde El-Hac Abdulah’ın sulbü sağır oğlu Mehmed’e akrabalarından Hüseyin Ahmed vâsî tâyin edilmiştir. Burada dikkati çeken ise 231 numaralı belgedir. Birkaç yıldır Baba Dağ’ında bulunan Bektaş Çavuş’un bir hıfâf dükkanı, Oruç Beğ çarşısındaki dükkan, üç bin akçeyi, bir kıta bağ ve diğer eşyalar için kızına El-Hac Ahmed’i vâsî tâyin etmiştir. Belge şu şekildedir: “*Fi’l asıl vilâyeti Anadolu’da medine-i Ayıntâb’da ... mahallesi ahâlisinden olub vilâyet-i Rumeli’nde Baba Dağı’nda mütebail ve mütemekkin olan Bektaş Çavuş ibni El-Hac ebudderda meclis-i şer’i şerif enverde işbu baisü’l kitab El-Hac Ahmed bin El-Hac Mehmed nâm kimesne muhzırında ikrâr ve takrir-i kelâm tâbiri ani’l merâm idüüb ben birkaç seneden beri ol tarafta kat-ı alaka ve Baba Dağı’nda mütemekkin olmağla ... olub medine-i mezkûrda hıfâf hânede vâki*

154 A.Ş.S 41 / 97, 101, 103, 112, 131, 135, 136, 138, 146, 164, 165, 167, 169, 170, 173, 175, 179, 181, 183, 189, 190, 193, 197, 201, 217, 220, 223, 224, 225, 227, 228, 229, 231, 239, 240, 243, 248, 251, 252, 253, 263, 267, 273, 275, 279, 292, 297, 303, 310, 313, 319, 322, 368, 371, 372, 377, 378, 388, 389, 391, 414, 418, 423, 430, 434, 461, 462, 463.

ma'lûmü'l hudud bir hifâf dükkânı ve Oruç Bey çarşısında vâki' malumu'l hudud dört babı teal dükkânı ve mahal-i mezbûrede vâki' menzil ... nâm karyede vâki' üç bin akçe bir kıta bağ ve kendi sâkin olduğum menzil ve esas beyt ve bi'l-cümle onda ismi malı ıtlâk olunur eşyayı semen malları ile ahire bey'ü semenlerin kabza ve anda sâkine sevce-i ... fi tatlik ve zimmilere ma'küdin aleyh olan mehr-i müeccelini edâya ve mâ adâsını anda sâkine sülbiye kızı ... münâsib kimesneye tezvice ve mehr-i mezbûrdan fazla her ne kalırsa kızım mezkûrenin muhazene sarf ve kendine teslime mezbûr El-Hac Ahmed'i tarafından vekil ve nayibi münasib nasb ve tâyin eyledim dedikte ol dahi vekâleti mezbûre-i kabul ve hizmet-i lâzimesin kemâ yenbaği edâya taahhüt etmeğini işbu vesika-i bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sâlis ve'l işrin min receb ... sene isneyni ve mie ve elf"

g. Miras

Ölen kimsenin terekesinin kimlere, nasıl ve ne şekilde intikâl edeceğini tâyin ve tespit etmek miras hukukunun konusunu teşkil eder. Ölüme bağlı tasarruflar yani vâsîyet mirastaki en önemli konudur¹⁵⁵. İslâm hukukunda “tereke”, ölünün geride bıraktığı ve mirasçılara intikâl eden eşyalar ve tasarruflardır. Menkul, gayr-i-menkul, misli ve kıymete bağlı bütün mallar, ölünün alacakları, diyet ve tazminat bedelleri, irtifak hakkı gibi mala tabi haklar borç verilinceye kadar satılan mal, terekenin şümulünü teşkil eder¹⁵⁶.

İncelediğimiz defterde 27¹⁵⁷ adet miras belgesi bulunmaktadır. Bu belgelerin çoğunluğunu terekenin varisler arasında paylaşımı ya da vefât eden kişiden kalan mallar satıldıktan sonra bedelinin paylaşılması oluşturmaktadır. Miras konusunda bazen aile bireylerinin karşı karşıya geldiği de görülmektedir. Mesela 317 numaralı belgede Kürkciyân mahallesindeki Ali Bey'in vefâtından sonra çocukları ve kardeşi arasında miras paylaşımı konusunda anlaşmazlık yaşanır ve konu mahkemeye intikâl eder. Belge şu şekildedir: “*Medine-i Ayıntâb'da Kürkciyân mahallesi sekkânından iken bundan akdem vefât eden Ali Bey bin Mahmud'un sulbü kebir oğlu Mehmed nâm şabı emri mahfil-i kazada karındaşı olub kendi tarafından asıl ve sağır karındaşı Mahmud'un tesviye-i ümuruna kable şuru'dan vâsî' nasb ve tâyin olunan Durmuş Bey nâm kimesne muhızırında dava ve takrir-i kelâm idüib babam müteveffâ-*

155 Hayrettin KARAMAN, *Ana Hatlarıyla İslâm Hukuku*, Ensar Neşriyat, C.2, İstanbul 1990, s.147.

156 Ahmet AĞGÜNDÜZ-Halil CİN, *Mukayeseli İslâm ve Türk İslâm Hukuk Tarihi 3*, İstanbul 1990, s.125

157 A.Ş.S. 41 / 110, 113, 114, 120, 133, 140, 141, 157, 158, 177, 187, 195, 211, 222, 235, 237, , 311, 317, 323, 350, 355, 380, 383, 384, 387, 432, 450.

yı mezbûr târih-i kitâbdan iki sene mukaddem bizaristanda vâki' bir bâb dükkanın hakkı tasarrufunu bana fâriğ olduktan sulh ticârette şeriki olan El-Hac Ahmed nâm kimesne yedinde bin kuruş ra'si malını dahi şuhudu udül muhzırında hibe ve temlik ve teslim ben dahi ithâb ve kabul ve temlik etmişken hâlâ mezbûr Durmuş Bey tasarrufuma mâni' olur sual olunub muârazadan men' olunmasını talep ederim dedikte ğibbessuâl ve akibül inkar ve müddeâ mezbûr Mehmed'den müddeasını mübeyyine beyyini talep olundukta udul-ü ricâlden Molla Ali bin Mustafa ve El-Hac Ahmed bin Hüseyin nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l istişhâd fi'l hakîka tarih-i mezkûrda mezbûr Ali Bey zikr olunan dükkanın hakkı tasarrufunu oğlu mezbûr Mehmed'e fariğ olduktan sonra şeriki mezbûr El-Hac Mehmed yedinde olan bin kuruş ra'si malını dahi bizim huzurumuzda mezbûre hibe ve temlik teslim idüb ol dahi ithâb ve kabul ve temlik eyledi biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de riâyeti şeraiti'l kabûl şehâdetleri makbule olmağını mezbûr Durmuş Bey'i muârazadan men'i berle mâvak'a kayıtlandı fi evâhiri zilhicce sene 1103”

Göze çarpan diğer konu ise Osmanlı Devleti ataerkil bir toplum olmasına rağmen mirastan kadınların da faydalanabiliyor olmalarıdır. Kadınlar mirastan erkeklere oranla ½ oranında hak sahibi olmuşlardır.

B. BORÇLAR HUKUKU

a. Borç (Deyn)

Borç “para ile ödenecek yükümlülük” demektir. İslâm Hukuku borç davalarını Deyn ve Karz diye ikiye ayırmıştır. Deyn; Eski hukukumuzda borca “deyn”, alacaklıya “dâin”, borçluya “medin” denilmektedir. Deyn borcunu taraflar birbirine zimmetlerindeki sabit mallar ile ödemektedir¹⁵⁸. Karz ise, iade edilmek üzere elden alınan borçtur.

Çalışmamızda borç ile ilgili 30¹⁵⁹ adet belge tespit edilmiştir. Bunlardan bazıları borcunun ödendiğini tasdiklemek için mahkemeye başvuranlara ait, bazıları borcunu inkar ettiği için alacaklı tarafından şikayet edilenlere ait, bazıları ise borcunun ölen kişinin terkesinden verilmesini talep edenlere aittir. İbn-i Şeker

158 AKGÜNDÜZ-CİN, *Mukayeseli ...*, s. 225.

159 A.Ş.S. 41 / 96, 98, 108, 118, 127, 137, 147, 163, 204, 233, 247, 250, 270, 295, 296, 301, 309, 329, 330, 334, 343, 352, 364, 380, 381, 415, 439, 442, 445, 459.

mahallesinde Hamza Çelebi ile El-Hac İmam Çelebi arasındaki borç konusunun kapandığına dair 439 numaralı belge şu şekildedir: “*Medîne-i Ayıntâb’da İbn-i Şeker mahallesinde sâkin Hamza Çelebi bin Felek Mehmed Efendi nâm kimesne mahfil-i kazada işbu rafiatiü’l-kitab El-Hac İmam Çelebi bin muhızırında ikrâr ve takrîr-i kelâm idiüb mezbûr El-Hac İmam Çelebi’ye bundan akdem bi tarîki’l emânet dört yüz kuruş def’ü teslim etmiştim ol dahî benim emrim üzere setr-i âhire def’ etmiş deyû dava-yı sadında mezbûr El-Hac İmam Çelebi dahî meblağ-ı mezbûr ğâib inde’l meclis El-Hac Mustafa nâm kimesne vâcibü’l edâ ve ....olmağla mezbûr El-Hac Mustafa meblağ-ı mezbûrun kabzına beni vekîl idiüb ....hâvî ...göndermekle mezbûr El-Hac Mustafa bin ....kabul idiüb meblağ-ı mezbûru ona binâen bana teslîm eyledik bu defa mütehattî olub beynimizde münâzeât-ı kesîre cereyân etmiştir El-hâlet-ü hezîhî es-sulh seyyidü’l ahkâm fetvâsı üzere beynimize müslimân ve müslihân tevassud idiüb dâvâ-yı merkûmeden ve beş altı kuruş üzerine sulh eylediklerinde bu dahî sulh-ü mezbûru kabul ve bedel-i sulh olan elli kuruş mezbûr El-Hac İmam Çelebi yedinden tamamen ahz ve kabz idiüb sâlifü’z-zikr dört yüz kuruş davasından zimmetini îrâd ve iskâd ettim min ba’di meblağ-ı mezbûre müteallik vechen mine’l vüücûh dava ve nizâ’ım ve alâmet ve medhalim yoktur dedik de inde’t tasdîki’ş şer’î mâvak’a bi’t-taleb ketbolundu fi evâsit-ı şehri rebiulahir sene selâse ve mie ve elf”*

233 numaralı belgede Câbî mahallesindeki El-Hac Mehmed ise vefât eden İbrahim’in kendisine olan borcunu terekesinden almak için İbrahim’in oğlu Mehmed’e dava açar. Belge şu şekildedir: “*Medine-i Ayıntâb’da Câbî mahallesinde sâkin işbu rafii’l kitab El-Hac Mehmed bin El-Hac Hamza nâm kimesne mahfil-i kazada medine-i mezbûreye tâbi’ çobanız nam karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan köse Mehmed bin İbrahim’in sulb-i kebir oğlu muhalledâtına vaziu’l yed olan nâm zimmetinde karzı şer ‘iden bin kuruş ve ciheti selmi şer ‘iden iki ... hakkım olub hâlâ sıhhatinde meblağ-ı mezbûr yüz kuruşun otuz beş kuruşuna müteveffâ-yı merkûmdan beyimiz ahz idiüb bade vefâtihi oğlu mezbûr Ali yedinden 30 kuruş 1 sülüs bir defa ve 5 kuruş birer iki bin ve sekiz buçuk kuruş bir defa ve iki kuruş bir rub’a nohut ki cem’an seksen bir kuruş ahz ve kabz ettim ve zimmetinde on dokuz kuruş ile iki kantar maz ve hakkım bâki’ kaldı terekesinden talep ederim sual olunub el virilmek matlubumdur dedikte ğibbe’s-sual mezbûr Ali cevabında fi’l vâki’ babam müteveffâ-yı merkûm Köse Mehmed zimmetinde müddeâ mezbûr El-Hac Mehmed’in yüz kuruş karz ve iki kantar maz ve ciheti selmi şer ‘iden hakkı olduğunu ikrar ve*

lâkin babam nur muhammed huyutunda meblağ-ı mezbûrun elli beş kuruşuna mezbûr El-Hac Mehmed'e beyimiz ve otuz iki kuruş nakit ve otuz altı kuruşuna keçi verip fevt oldukta ben dahi kırk altı kuruşa salifü'z-zikr nukud ve eşya def'ü teslim ettim dedikte ğıbbe'l istimdâk mezbûr El-Hac Mehmed ziyadeyi ... olub mezbûr Ali'den ziyâde müddeâsını mübeyyine beyin-i taleb olundukta ityân-ı beyyineden ihzarı acz idiüb istihlaf edecek fil hakika müteveffâ-yı merkûmun huyutunda 35 kuruşa beyimiz bade vefâtihi mezbûr Ali'lerin dahi kırk altı kuruş nakit ve iki bin nohut ahz idiüb ziyade ahz etmediğine müteveffâ-yı merkûmun huyutunda meblağ-ı bâkî on dokuz kuruş ile iki kantar mazıdan küllen ve bazen ahzü istifa veya hibe ve ahire havale itmeyüb bir tarafı şer'iyeden bir tarikla müteveffâ-yı mezbûrun zimmetini ibrâ ve iskât etmediğine mezbûr El-Hac Mehmed'e yemin teklif olundukta ol dahi ala vakfın mes'ul halefün billahi'l aliyi'l azim etmeğini meblağı bâkî on dokuz kuruş ile iki kantar ... mezbûr El-Hac Mehmed'e tereke-i müteveffâ-yı merkûmdan edaya mezbûr Ali'ye tenbihi berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf"

C. EŞYA HUKUKU

Eşya "ayn, deyn ve menfaat" şeklinde de kullanılmaktadır. Ayn; menkul ve gayrimenkul bütün eşyaları içine almaktadır¹⁶⁰.

a. Kira (İcare)

Çalışmamızda 1 adet¹⁶¹ kira belgesine rastlanmıştır. 314 numaralı belge şu şekildedir: "Medine-i Ayıntâb'da vâki' dekakcı taifesi üzerlerine Şeyh olan İbrahim bin Ahmed nâm kimesne ve Seyyid Ömer bin Ali Mehmed bin Ramazan ve El-Hac Recep bin nam kimesneler vesayirleri mahfil-i kazada boyacı taifesinden El-Hac Şaban bin Mustafa ve El-Hac Hüseyin bin Mustafa Ahmed bin Sarı Yusuf bin ve Mehmed ve Mehmed bin Ali sayirleri muhızrlarında her biri takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l merâm idiüb hâlâ karu kesb ettiğimiz dükkanlar ve dekak altı mezbûrların malı olub bize pervah için verdikleri her yüz bize iki yüz kuruş ücret dekâyık ... olmağını ücret-i merkûmeden her birimiz birer sülüs alub iki dergahda ... sülüs ... Türkmen dergahda işleyen ... bir sülüs üstadeye tâyin olunub ve yarım kuruş dahi dükkan icâresi ve ıslahı alat ve mesarîfi lâzime hesab olunub bu vâsî üzere ittifâk olunmuştur hâlâ bâzımız niza'a mütesaddi olmağla sual olunub takrirleri tahrir ve mu'tad-ı

160 Nasuhi BİLMEN, *Hukuk-ı İslâmiye ve Islahat-ı Fıkhiye Kâmusu* 4, İstanbul, 1970, s.14-15.

161 A.Ş.S. 41 / 314

kadîme muhâlif olunmamak üzere hüccet-i şer'îyye olunması murâdımızda dediklerinde mezbûrun El-Hac Şaban ve El-Hac Hüseyin ve Mehmed ve Yusuf ve Mehmed vesâyirleri cevaplarında hâli minvâli muharrer üzere olub mezbûrların balâda zikr ettikleri ücretlerine aslâ inâd ve muhalefetimiz yoktur her biri ... birer sülüs ve iki dergah reisine yarım sülüs ve dört dergah reisine bir sülüs üstadiye vermeye razularız min ba'di muhâlefetimiz yoktur dediklerinden tarafının rızâ ve talebleriyle mâ hüve'l-bâki' hıfzan li'l müteâl ketbolundu fil evâhir-i zilhicce sene 1103”

b. Alış-Veriş (Bey ve Şira)

Bey “satım” şira “alım” ; alıcıya “müşteri” satıcıya “bayi” denir. 41 numaralı Ayıntâb şer'îyye sicilinde toplamda 61¹⁶² adet satış belgesi mevcuttur. Bu belgelere konu olan mülkler ev, bağ, bostan, dükkan satışlarıdır. Kızılca Mescid mahallesindeki satış hakkında bilgi veren 119 numaralı belge şu şekildedir: “*Medine-i Ayıntâb'da Kızılca Mescid mahallesinde sâkin Ebu İshak Bey bin Mehmed Beşir meclis-i şer'i hatır lâzımü't-tevkide işbu rafiu'l-kitâb El-Hac Mustafa bin El-Hac Osman nâm kimesne muhzırında ikrâr ve takrir-i kelâm idüb medine-i mezbûreye tâbi' Kürd nâm karyede vâki' bir tarafı El-Hac Ahmed oğlu İbrahim Ağa mülkü ve bir taraf-ı yine benim mülküm ve bir taraf-ı tarik-i âmm iledir ve bir tarafı ... cari ile mahdüd ... bir buçuk çiftlik tâyin olunur bir kıt'a mülkü tarlâmı merkûm El-Hac Mustafa'ya doksan iki kuruşa bey'i bâtu sahihi şer'i ile bey'ü teslim idüb ol dahi iştirâ ve kabul ve teslim eylediğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr doksan iki kuruşu yed'inden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledim ba'del-yevm mahdüd-ü mezkûr tarla-yı merkûm El-Hac Mustafa'nın mülk-ü müşterâsıdır ke ni'me yeşâ-i ... mutasarrıf olun dedikte ğıbbe't tasdiki's şer'i mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı”*

D. CEZA HUKUKU

Cezanın amacı ”fiilden önce işlenmeye engel, fiilden sonra da tekrarına manidir.” Ceza, el-cinâyet, el-cirah, el-kıyas, ed-diyet gibi kavramlarla da ifade edilebilir .

162 A.Ş.S. 41 / 119, 121, 126, 128, 129, 142, 154, 160, 172, 205, 209, 216, 219, 226, 230, 232, 238, 241, 246, 249, 266, 274, 280, 290, 298, 299, 300, 302, 304, 306, 307, 308, 312, 316, 326, 331, 335, 347, 348, 356, 357, 358, 359, 370, 374, 375, 376, 382, 392, 393, 419, 420, 426, 427, 428, 433, 435, 447, 448, 455, 456.

İslâm Hukuku'nun "ukubat" adı altında topladığı cezalara yönelik en yerleşmiş ayırım had, kısas ve ta'zirdir. Bu üç kavram, İslâm Hukuku'nda ceza anlamına gelmektedir. Fakat suçlarla birlikte özleşmeleri yani, had kısas ve ta'zir suçları şeklinde yaygın olarak kullanılmaları neticesinde suç anlamına da sahip olmuşlardır. "Had" men etmek anlamına gelmektedir. Had suçu ve cezası yedi çeşittir. Bunlar; kazf (iffete iftira), hırsızlık, yol kesme, zina, dinden dönme, içki içme ve devlete isyandır. "Kısas", "kasten işlenen adam öldürme veya yaralama suçunun failinin işlediği fiil cinsinden ve ona denk bir ceza ile cezalandırılması"ını ifade eder. "Ta'zir" ise; yukarıda sayılan bu suçların dışında kalan tarifi ve müeyyidesi Allah ve Peygamber tarafından belirlenip, tespiti hususunda devlet başkanı yahut hâkimin yetkili kılındığı suçlardır. Kayıtlarda en çok karşılaşılan kavramlardan birisi diyetdir. Diyet, İslâm hukukunda ceza ve kan bedeli olarak, mal cinsinden verilmesi gereken bedel olup, bir kişinin öldürülmesi, yaralanması, sakat bırakılması durumunda ve kısas istenmediğinde ya da kısasın imkân dâhilinde olmadığı durumlarda devreye sokulurdu¹⁶³. Cinâyet, darb, hırsızlık, taciz gibi konular çalışmamızda rastladığımız suç unsurlarını oluşturmaktadır

a. Vefât / Katl

Faili meçhul bir cinâyet işlendiğinde, sorumluları tespit etmek amacıyla kasâme usulü uygulanmaktaydı. Kasâme, cezai ve mali sorumluları ortaya çıkarmak için cinâyet mahallinin bulunduğu bölge halkına yemin ettirilmesi ya da ölen şahsın yakınlarının yemin etmesi şeklinde uygulanmaktaydı¹⁶⁴. Kasâme toplumun bilinçlenmesi açısından önemli bir uygulama olmuştur.

Defterde vefâtla ilgili 10 adet¹⁶⁵ belge bulunmaktadır. Ölüm sebebinin tespiti ve kasten adam öldürme konuları mahkemeye en çok yansıyan konulardır. Bu tür belgeler Osmanlı Devleti'nde bir tür otopsi uygulamasının da var olduğunu göstermesi açısından oldukça önemlidir. 254 numaralı belgede Ehl-i Cefa mahallesinden Fatıma binti Cafer'in sağ memesine sekiz kurşun saçması isabet etmiş ve hayatını kaybetmiştir. Ailesi katilin tespiti için mahkemeye başvurmuştur. 109 numaralı belgede ise Fatıma'nın ölüm sebebinin belirlenmesi için mahkemeye başvurulmuş mahkeme tarafından Mevlana Abdurrahman Çelebi görevlendirilmiştir.

163 Eyyub ŞİMŞEK, "Şer'iyye Sicillerine Göre 18. Yüzyılım Başlarında Trabzon'da Yaralama ve Cinâyet Vakaları", *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, Trabzon, 2013, S. 15, s.9-26.

164 ŞİMŞEK, "Yaralama ve Cinâyet ...", s.9-26.

165 A.Ş.S. 41 / 109, 123, 155, 254, 277, 318, 320, 321, 351, 353.

Yapılan inceleme sonucu Fatıma'nın başının sol tarafına taş ile vurularak öldürüldüğü belirlenmiştir. Belge şu şekildedir: *“Hususatü'l beyâni mahallinde tahrir için kable şuru'dan bi't-taleb tâyin olunan Mevlana Abdurrahman Çelebi zili sahifede muharrerü'l esâmi olan Müslümanlar ile medine-i Ayıntâba tâbi' ... nâm karye sâkinelerinden karye-i mezbûrede mecruh fevt olan Fatıma binti Bayram havâce ikisi üzerine varıp a'zası keşf ve ilka-i nazar ettiklerinde fi'l hakîka mezbûrenin başının sol tarafında taş cerrahiyesini muâyene ve müşâhede idüb mahal-i mezbûrda akd-i meclis-i şer'i hatır ettiklerinde müteveffîye-i mezbûrenin sulb-i kebir oğulları Murat ve Hamza ve Ali ve Mustafa ve zevci Halil bin El-Hac Kasım nâm kimesnelerden keyfiyeti istimdâk olundukta her biri takrir-i kelâm ve tâbi'r-i ani'l merâm tarihi kitapdan yedi gün mukaddem yeniçerileri sağır-i hümâyûna giderken karye-i mezbûreye konulmak maksadıyla ahal-i karye ile mücadele esnâsında mecruha-i mezbûrenin başına taş ile darb idüb mecruh etmeleri ile cerâhati mezbûrenin tesirinden fevt olub cârihi dahi bulunmamakla müteveffîye-i mezbûrenin ahali karyeden vesâyirden dem ve diyetine müteallika dava ve niza'ım yoktur dediklerini Mevlana-yı merkûm mahallinde tahrir ve mütesellim Kasım Ağa taraflarından mean irsâl olunan siyanümüş Abdullah ile gelüb Ali merkûme meclis-i şer'ide inhâ etmeleriyle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi'l âşir min şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf”*

155 numaralı belgede ise Bostancı mahallesinden Mehmed, Sacur kenarında iken toprak kayması sonucu hayatını kaybetmiştir.

b. Darb

Defterde 22 adet¹⁶⁶ yaralama/darb vakıası bulunmaktadır. Yaralama olaylarının çoğunda şiddetin kaynağı belirtilmemiştir. Ancak bazı ipuçları alacak/verecek, hırsızlık, kız kaçırma ve misillemenin bu tür şiddet olaylarına sebep olduğunu göstermektedir. Yaralama olaylarında genelde taş, değnek, bıçak, kılıç ve tüfek kullanıldığı görülmektedir. Çalışmamız XVII. yüzyılın son çeyreğini kapsamaktadır. Bu dönemde halk arasında tüfek kullanımının yaygın olması dikkat çekmektedir. 139 ve 460 numaralı belgede yaralama suçundan dava edilen kişilerin bu suçlamayı kabul etmedikleri görülmektedir. 139 numaralı belge bu konuyu örneklemektedir: *“Medine-i Ayıntâba tâbi' ... mezrası sekkânından baisi heze'l-kitab Ebubekir bin Ahmed nâm kimesne erbab-ı tumar itbâ'ından İbrahim bin Ahmed nâm*

166 A.Ş.S. 41 / 105, 107, 130, 132, 139, 159, 162, 188, 255, 268, 336, 337, 338, 341, 342, 384, 385, 386, 413, 452, 458, 460

kimesne üzerine dava ve takrir-i kelâm idiüb târih-i kitâb günü Şarkıyan mahallesi kurbunda vâki' mekâbir-i müslimin arasında mezbûr İbrahim bi ğayri hak beni ahz idiüb sol kulağı üzerinden başıma taş ile darp ve kemiğe varınca ... şetm etmeğle sual olunub mûceb-i şer'isi icrâ olunması matlubumdur dedite ğıbbe's-sual mezbûr İbrahim cevabında fi'l vâki' mahal-i mezkûrda müddeâ merkûm ile mücadele idiüb evvel mukaddem beni başımdan bir parça taş ile darb ve cerh eyledi lâkin ben vech-i muharrer üzere darb ve cerh etmedim deyû inkâr edecek müddeâ mezbûr Ebubekir'den takrir-i meşruhuna mutabaka yine taleb olundukta udul-ü ricâlden Ebubekir bin Satılmış ve Ahmed bin Ali nam kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eseru'l istişhâd fi'l hakîka zıkr olunan kabulü müslimin arasında mezbûrları mücadele halinde beynerin tefrik edince mezbûr İbrahim bizim huzurumuzda müddeâ mezbûr Ebubekir'in taş ile sol kulağı ... başına darp ve mûcebince şah eyledi biz bu hususa bu vecih üzere şahitleriz şehâdet dahi ederiz deyû her biri eda-i şehâdeti şer'iyeye eylediklerinde ba'de şeraiti'l kabul şehâdetleri makbule olduktan sonra cerrah tâifesinden Hızır bin Mustafa nâm kimesne mecruhu mezbûrun mahalli cerhine nazar idiüb kemiğe varınca mûcebince ... olduğunu haber vermeğini mûcebiyle ba'del hüküm mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi'l yevmi's sabi' ve'l işrin min şabani'l muazzam sene selâse ve mie ve elf

c. Hırsızlık

Defterde 2¹⁶⁷ adet hırsızlık vak'asına rastlanmıştır. 191 numaralı belgede Zeliha siyah mürekkebe, halı ve bir tenceresini çaldığı iddiasıyla Hasan'dan şikayetçi olur. 282 numaralı belgede ise Gerciğin karyesinde Âişe'nin kaybolan kuşağı Seyyid Ebubekir tarafından bulunur ve Âişe'ye teslim edilir. Belge şu şekildedir: “*Medine-i Ayıntâb'da Gerciğin nam karyede sâkine Âişe binti Ali nâm Hatunun vâlidesi tarafından husasatü'l beyân vekili sabiü'l vekâleti olan Müslime binti Ömer nâm Hatun yine karye-i mezbûre sekkânından baisü'l kitâb Seyyid Ebubekir bin Seyyid Mustafa nâm kimesneyi meclis-i şer'a isfâr ve muvâcehesine üzerine dava ve takrir-i kelâm târih-i kitâb mâh-ı ramazan-ı şerifinde kızım müvekkile-i mezbûrenin menzîlinden kendi malı iki tarafı ... resim kuşağı zayi' olmağla tefahhus idiüb bundan akdem mezbûr Seyyid Ebubekir zıkr olunan kuşağı ben ahir mevzîde buldum deyû mezbûreye teslim etmişti hususu mezbûr Seyyid Ebubekirden sual ve keyfiyet-i hali ba'del istihbâr hüccet-i şer'iyeye olunması matlubumdur dedikte mezbûr Seyyid Ebubekir istindâk olunub cevabında fi'l vâki' mezbûre Âişe'nin zıkr olunan kuşağını*

karye-i mezbûre ... bulup kendine teslim ettim dedikte mezbûr Seyyid Ebubekir'in mezkûr kuşağı bulup mezbûreye teslim etmesiyle şer'an kendine bir şey lâzım gelmediğinden gayri karye-i mezbûre ahalisinden hizar-ı meclis-i şerif olan Molla Hasan bin El-Hac Mehmed ve Mustafa bin İbrahim ve İbrahim bin El-Hac Mustafa ve Seyyid Mehmed bin Seyyid Veli nâm kimesnelerden istihbâr olundukta mezbûr Seyyid Ebubekir kendi haline meşgul olub bu ana gelince bir ferd zarar ve takdisi zahir olmayub her hal mezbûrdan râzı vesayirleriz deyû her biri hüsn-ü malından haber vermeleriyle mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evahil-i zilhicce sene 1103"

d. Zina

Zina, aralarında nikâh sözleşmesi olmayan bir erkek ve bir kadının yaşadığı cinsel ilişkisi şeklinde tanımlanır. Zina yalnızca İslâm'da değil bütün dinlerde çirkin, kötü bir fiil olarak kabul görmüş, nesebin karışması ve namus gibi kavramlar açısından tehlikeli bulunmuştur. Bu sebeple İslâm hukukunda da hadd cezalarının en ağırı, zina suçlarında görülür. İslâm, zinayı açıkça yasaklamıştır. 'Zinaya yaklaşmayın. Zîrâ o, bir hayâsızlıktır ve çok kötü bir yoldur' (İsra: 17/32)¹⁶⁸. Zina suçu, İslâm (ceza) hukuku gereği, had suçlarındandır¹⁶⁹.

Çalışmamızda 1 adet¹⁷⁰ zina davasına rastlanmıştır. 276 numaralı belgede Sam karyesinden Meryem, Ali'nin kendisini تنها bir yere götürerek kendisine saldırdığını ve bekaretini bozduğunu söyleyerek Ali'den şikayetçi olmuştur. Belge şu şekildedir: "*Medine-i Ayıntâba tâbi' Sam nâm karye-i sâkinelerinden Meryem binti Mustafa nâm Hatun meclis-i şer 'i hazır lâzımı't tevki'de yine karye-i mezbûre sekkânından rafi-i heze'l-kitab Ali bin Mehmed nâm kimesne müvâcehesinde üzerine dava ve takrir-i kelâm idüüb târih-i kitâbdan bir ay mukaddem mezbûr Ali ... ile karye-i mezbûrda beni tenhâ mekâna çekip cebren ve kerhen benimle fili zinâyâ mübâşeret ve bekâretimi izâle etmiştir sual olunub müceb-i şer 'isi icrâ olunması matlubumdur dedikte mezbûr Ali istimdât olundukta husus-u mezbûru bi'l külliye mükesser olmağını mezbûre Meryem'den takrir-i meşruhunu mübeyyine beyyini talep olundukta ityân-ı beyyineden âciz ve kâsire olub istihlâk etmeğini müddeâ aleyh mezbûr Ali'ye bu maddede şer'an yemin lâzım gelmediği inde'l fukahâi'l izâm müttefekun aleyh olub ve inde'l imamü'l a'zâm ve himamü'l efhâm müdde'ye-i*

168 Yağmur TEMİZ, "Türk İslâm Hukukundan Günümüze Zina", *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Malatya, 2014, C. 5, S. 2, s. 493

169 Cihan OSMANAĞAOĞLU, "Klasik Dönem Osmanlı Hukukunda Zina Suçu ve Cezası", *İÜHFD*, İstanbul, C. LXVI, 2008, s.109-178.

170 A.Ş.S. 41 / 276

mezbûre Meryem'e dahi haddi şer 'i lâzım olmadığı kütüb-ü mu'teberede Musarrâh olmağını mezbûre Meryem'i büyüce davadan men'i berle mâvak'a bi't-taleb ketbolundu fi evâhir-i zilkâde-i şerife sene selâse ve mie ve elf"

e. Kadın Kaçırma

Kaçırmayı tanımlayacak olursak: Bir kız ya da kadının zor, tehdit ya da hîle yoluyla ve şehvet duygusu ya da evlenme amacıyla kaçırılması ya da bir yerde alıkonulmasıdır¹⁷¹.

İncelediğimiz sicilde 1 adet¹⁷² kadın kaçırma vak'ası bulunmaktadır. 198 numaralı belgede Tarla-yı Cedid mahallesinde yaşayan Ali, zevcesi Fatıma'yı beş kişinin zorla kaçırdığını söyler. Kaçırma olayına adı karışan kişiler Fatıma'yı zorla kaçırp ceviz altına götürdüklerini söyleyerek suçlarını kabul ederler. Belge şu şekildedir: "*Medine-i Ayıntâb'da Tarla-yı Cedid mahallesi sekkanından işbu rafî'ul kitab Ali bin Mehmed nam kimesne mahfil-i kazada İbrahim bin İlyas ve Mehmed bin Veli ve Hasan bin Ebubekir nam şabı emir ... muhzırında üzerlerine dava ve takrir-i kelâm idüb târih-i kitâbdan bir gün mukaddem vakti işada mezbûrdan İbrahim ve Mehmed ve Hasan ve rifatleri ğalibanı anil meclis Ömer ve ... Hasan ile 5 nefer şaki menzirim kapısına aleti harb ile gelüb cebran ... zevcem işbu haziratü bil meclis Fatıma binti Ali nam Hatunu mehrimden çıkarub mukabeleye kudretim kalmayub getirüb ahir mahalle girmişlerdir sual olunub mûceb-i şer 'isi icra olunmak matlubumdur dedikte ğıbbessuâl mezbûrdan İbrahim ve Mehmed ve Hasan cevaplarından fil vâki' birbirimizi ... ile târih-i kitâb gecesı 5 nefer kimesne müddea mezbûr Ali'nin vakti mezbûrda menzili kapısına varıp zevcesi mezbûre Fatıma'yı cebren menzilinden çıkarub medine-i mezbûre ... meydan başı nam mahalde cevizler altına götürdük deyû ikrar ve itiraf eylediklerinden mûcebiyle ba'del-hüküm mâvak'a bi't-taleb kayıtlandı fi evâsıtı şevval'ül mükerrem sene 1103"*

f. Vakıf

Bir mülkü kamu yararına ebedi olarak tahsis etmek anlamında kullanılan bir terim olan vakıf, ferdi çalışma ve gayretle elde edilen imkânların ve mal varlığının gönül rızasıyla paylaşılmasını öngören hukukî ve sosyal bir sistemdir¹⁷³. Özel şahıslar tarafından kurulan vakıfların denetimi kadılar tarafından yapılmaktaydı. Her

171 Mahmut TEZCAN, "Türk Kültüründe Kız Kaçırma Geleneklerinin Antropolojik Çözümlemesi", *Aile ve Toplum*, 2003, C. 5, S. 2 (dergipark.gov.tr)

172 A.Ş.S. 41 / 198

173 Mehmet BAYARTAN, "Osmanlı Şehirlerinde Vakıflar ve Vakıf Sisteminin Şehre Kattığı Değerler", *Osmanlı Bilimi Araştırmaları*, C.10, İstanbul 2008, s.157.

kadı kendi bölgesindeki vakıfları emrindeki müfettişlere teftiş ettirir, bazen de bizzat kendisi teftiş ederdi¹⁷⁴.

Vakıfların başlangıçta sözlü olarak yapıldığı ancak daha sonra bazı aksaklıklar yüzünden vakıf şartlarının yazılarak belirlenmesine ihtiyaç duyulmuştur. Bu durum vakfiyelerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Vakfiyelerin umumiyetle mukaddime, asıl metin ve hâtime kısımlarından oluştuğu görülmektedir. Besmele ile başlayan mukaddimede Allah'a hamd ve peygambere övgüden sonra, eğer vakıf hükümdar veya yüksek devlet erkânından biri tarafından tesis edilmişse vâkıfın adı ve unvanları uzun uzadıya zikredilerek dindarlığı ve hayrata düşkünlüğü methedilir. Ardından gelen asıl metinde vakfedilen arazi ve diğer gayri menkullerin mahiyeti ve sınırları açık bir şekilde belirtilir, vakfa tahsis edilen gelirler ve bunların işletilme biçimi izah edilir. Daha sonra vakfın yönetimi ve denetimi, bu işle görevli kimselere verilecek tahsisatın miktarı, bunların tâyin ve azilleri anlatılır¹⁷⁵.

Vakfın işlerini görmesi için tâyin edilen kişiye Mütevellî denilirdi. Mütevellî tâyininde vakfedenin iradesi esas alınır, iradesinin belirlenemediği durumlarda yetki hâkime geçer. Vâkıfın isteğiyle tâyin edilene “meşrut mütevellî”, hâkim tarafından tâyin edilene “mansub mütevellî” denir. Osmanlılar'da önceleri, boşalan mütevellîlik görevleri hâkimin yaptığı tevcihle doldurulurken sonraları padişahların berâtlarıyla “sadaka” nevinden tevcihler yapılmaya başlanmıştır ve bu tür mütevellî tâyinlerine “sadaka tevliyâtler” adı verilmiştir¹⁷⁶. Vakıflarda bazı görevliler bulunmaktadır. Bunlar: nazır, mütevellî, mutasarrıf, kâtib, Câbî, nakib-i nan; vakıf camilerindeki görevliler ise müezzin, aşırhan, devirhan, ferraş, bahçıvan, imam, hâtip, cüzdan, loğkeş, çerağdar. Bu görevliler maaşlarını vakıftan alırlar ve atamaları berâtlarla yapılırdı.

Çalışmamızda vakıflarla ilgili 10 adet¹⁷⁷ belge tespiti yapılmıştır. Vakıflardaki görevli tâyinleri , vakıflara bırakılan mallar bu belgelerin konularını oluşturmaktadır.

E. FERMÂN

Fermân, Farsça “fermûden” masdarından alınmış bir kelime olup “emir, irâde ve buyruk anlamlarına gelir. Osmanlı diplomatiğinde de “herhangi bir iş hakkında

174 BAYARTAN, “Vakıflar...”, s.159.

175 Osman Gazi ÖZGÜDENLİ, “Vakfiye”, *DİA*, C.42, s. 466.

176 Nazif ÖZTÜRK, “Mütevellî”, *DİA*, C.32, s. 217.

177 A.Ş.S. 41 / 125, 153, 171, 180, 257, 271, 272, 293, 294, 367.

ısdar olunan, padişahın alâmet-i şerife adı verilen tuğralı emri demektir. Fernanda , emrin padişaha ait olduğu ve kendisine itaat edilmesinin zorunlu olduğunu belirten tuğra ve övücü sıfatlar (*fermânı-ı âlişan, fermân-ı şerif, fermân-ı saâdet unvân, fermân-ı şeref-ıktıran*) bulunmaktadır¹⁷⁸.

Fermânlar doğrudan muhataba uygun elkabla başlar. Fermânların başlangıcında yer alan bazı lakablar şunlardır;

Sadrizam Elkâbı

“Düstûr-ı Ekrem müşir-i efram, nizâmü'l-ümem, enisü'd-devleti'l-kahire, celisü saltanati'z-zahire, müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'r-reyi's-sâ'ib, mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'l-fikri's-sâkıb, müessis-i cenâbi'd-devleti ve'l-ikbâl, muhassıs-ı erkâni's-saltanati ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sunûfi'l-avâtıfi'l-meliki'l-a'lâ vezir-i a'zam... Paşa”

Vezir Rütbesindeki Beylerbeyi Elkâbı

“Düstûr-ı mükerrem, müşsi-i müfahham, nizamü'l-âlem, müdebbir-i uûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb, mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib, mümehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl, müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl, elmahfûfu bi-sünûfi'l-avâtıfi'l-meliki'l-a'lâ... hala ...valisi olan vezirim ...Paşa”

Vezirliği Olmayan Beylerbeyi Elkâbı

“Emîr'ül-ümerâil-kirâm, kebîr'ül- küberâi'l- fihâm zül-kadr ve'l-ihtirâm sahibü'l- izzı ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ ... beylerbeğisi”

Sancakbeyi Elkâbı

“Kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm, umdetü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm, sâhibü'l-izzı ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezid-i inâyeti'l-meliki'l-allâm”

Defterdar Elkâbı

178 Necdet GÖK, “Osmanlı Diplomatikasında Fermân ve Berât Arasında Benzerlik ve Farklar”, *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, S.XI, Ankara 2000, s.215.

“İftihâr’ül-ümâra ve’l-ekâbir, muhtârü’l-küberâ ve’l-mefâhir, müstecmi’ü’l-cemî’ü’l-me’âlî ve’l-mefâhir zü’l-kadri’l-etemm ve’l-sadri’l-ekrem el-muhtass bimezîd-i inâyeti’l-meliki’l-bâri Hazine-i Âmiremin defterdarı”

Dergâh-ı Âli Çavuşları ve Sipahi Elkâbı

“Kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân... Çavuş”

Kadırlara Ait Elkablar

Beşyüz Akçelik Kadırlara

“Akzâ-yı kuzâtî’l-müslimîn, evlâ-yı vülât’il-muvahhidîn ma’denü’l-fazl ve’lyakîn vâris-i ulûmi’l-enbiyâ ve’l-mürselîn, hüccetü’l-hakkı ale’l-halkı ecma’in elmuhtass bi-mezîd-i inâyeti’l-meliki’l-mu’in”

Yüzelli Akçelik Kadırlara

“Kıdvetü’l-kuzâtî’l-islâm umdet-i vülâtî’l-enâm, mümeyyizü’l-helâl ani’l hâram”

Naîb Elkâbı

“Kıdvetü’n-nüvvâbi’l-müteşerri’in...kazasında naibü’ş-şer olan Mevlâna...”

Muhataba uygun elkabdan sonra dua rûknü vardır. Bu da elkabda olduğu gibi şahsın mevkiine göre olurdu. Duadan sonra asıl konunun anlatılacağı bölüme geçilir. Anlatılan yeni bir olay ise “hâliyâ” veya “şimdiki halde”, daha önce olan bir olayı özetliyorsa “bundan akdem” veya “bundan evvel” ifadeleri ile başlanarak ilgili durum aktarılır bu kısma Nakil / İblağ denilir. Konu anlatıldıktan sonra “emir/hüküm” bölümüne geçilerek durumla ilgili emirler sıralanır¹⁷⁹. “imdi vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbunda” ibaresiyle başlayıp, “fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur” ibaresi ile son bulur¹⁸⁰. Bazı fermânlarda emir rûknünü takiben “şöyle bilesiz, alâmet-i şerife i’timad kılâsız, bir dürlü dahi etmeyesiz ve tekrar arza muhtac eylemeyesiz, imdi siz dahi ana göre amel edesiz . . .” gibi tehdid formülleri yer alır. Tehdidden sonra tarih yazılır. Tarihlerin başında genelde “tahriren fi, hurriren fi” ibaresi yer alır ve daime yazıyla gün, ay, yıl sırasına göre Arapça yazılır. Femanlarda son rûkûn sol alt köşeye yazılan ve fermânın nerede yazıldığını belirten Mahall-i

179 GÖK, “Fermân ve Berât...” s. 222.

180 Mübahat KÜTÜKOĞLU, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul 1994, s.110.

Tahrirdir. Padişahın sürekli ikamet ettiği yerlerden birinde yazılmışsa başına”be-makam, be-Edirne” sonuna ise “el-mahrusa, el-mahmiye” kelimeleri ilave edilir. Be-makam-ı Konstantiniyye el mahrûsa, Be makam-ı Edirne el-mahrûsa... gibi. Fermân sefer sıransıdna ya da geçici bir ikamet yerinde yazıldıysa o zaman da başına “be-yurd, be-sahra, be-meşta” kelimeleri getirilirdi. Be-sahrâ-yı Bağdad, Be-yurd-ı sahrâ-yı Sivas ...gibi¹⁸¹.

Sicilde toplamda 68 adet¹⁸² fermân bulunmaktadır. Asker toplanması, askere katılmayanların yakalanması, göçebe aşiretlerin yaylalara gitmesine engel olunması, eşkiyalık yapan bazı aşiret üyelerinin tespiti ve bazı Kürt, Arap ve Türkmen aşiretlerinin Rakka, Hamas gibi yerlere iskânı bu fermânlarla konu olmuştur. 10 numaralı belgede padişah orduya katılmak istemeyenlerin cezalandırılmasını ister, 12 numaralı belgede yaylak bölgelere gitme kisteyen Türkmenlerin engellenmesini emreder. 83 numaralı belgelerde ise göçebe Türkmenlerin Rakka ve Hamas’ a iskânı istenir. Belge şu şekildedir: *“Emîrû'l-ümerâil-kirâm, kebîr'ül-küberâi'l-fihâm zül-kadr ve'l-ihtirâm sahibü'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Rakka eyâletine mutasarrıf olan kadı zâde Hüseyin dâme ikbale tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Rakka'da Nehr-i Belinc kenarında Hama ve Hamas beylerinde Türkmen ve Yeni İl cemaatlerinden bundan akdem iskânı fermân olunan Beydili vesâyir aşayirlerin müfredât üzere defteri gönderilmediğinden iskân hususunda iskândan mâ adâ cemaatlerin tahriri ümuru mahsûb olub fark edecek defterleri olmayub ma'lûm olmadığından gerek iskân ve gerek tahriri hususu bu güne değın netice verilmediği i'lâm olunmağı hâliyen hazine-i âmiremde mahfuz olan Haremeyn-i Şerifeyn muhasebesi defterlerinden Türkmen Halep ve Yeni İl cemaatlerinden Rakka'da Nehr-i Belinc kenarında ve Hama ve Hamas beylerinde iskânı fermân olunan Beydili vesâyir cemaatlerin müfredat üzere cemaat be cemaat ale'l esami tahrir ve tuğralı ve nişanlı ve mühürlü defterin sana gönderilmekle tab'ı suretü'l metâ' suretü'l ârife ... Eş-Şeyh makbulü'l kadı' idilleh ... vardıkta bundan akdem vârid olan iskânı emr-i şerifimde tahrir ve tasrih olunan şurut ve kuyudu üzere irsâl olunan mühürlü ve nişanlı tuğralı defterin Haremeyn-i Şerifeyn muhâsebesi defterleri mücebince mevâzı-ı mezkûreye şurut-u sâbika üzere iskân ettirtip bir fert inât ve muhalefet ve özür ve bahâne ettirmeyesin ve inşallah-ü tealâ*

181 KÜTÜKOĞLU, Osmanlı Belgeleri..., s. 111-114.

182 A.Ş.S. 41 / 5, 6, 7, 9, 10,11, 12, 16, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 45, 46, 50, 52, 54, 55, 56, 59, 60, 64, 66, 67, 71, 72, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 92, 93, 397, 398, 401, 402, 407, 408, 409, 467, 468, 469, 475, 478, 484, 486, 489, 491, 493, 496, 497.

irsâl olunan mühürlü ve nişanlı turalı defter mücebince iskân itmâm olunduktan sonra defterlerin der- saâdetime arz ve i'lâm eyleyesin deyû fermân-ı âli şânım sâdir olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardıkta bu bâbda sâdir olan emrim üzere amel idüb dahi sanki mîr-i mîran mûmâileyh sen hâliya irsâl olunan mühürlü ve nişanlı ve tuğralı memhur Haremeyn-i Şerifeyn muhâsebesi defterlerin mücebince nehr-i belinc kenarında ve Hama ve Hamas beynlerinde iskânları fermân olunan Türkmen Haleb ve Yeni İl cemaatlerinden ale'l esâmi nakli tasrih olunan cemaatler şürut-u sâbıkâ üzere iskân ettirtip bir fert inat ve muhalefet ve özür ve bahâne beyân ettirmeyesin inşallah-ü tealâ hâliyen irsâl olunan mühürlü ve nişanlı ve tuğralı defter mücebince iskân itmâm olduktan sonra defterin ile der- saâdetime arz-u i'lâm eyleyip mazmun emr-i şerifimle amel edesin şöyle bilesin alâmeti şerife i'timât kılâsın tahriran fi'l yevmi şehri ramazan sene selâse ve mie ve elf"

F. BERÂT

Berât “yazılı kağıt ve mektup” anlamına gelen Arapça bir kelimedir. Osmanlı Devleti’nde bazı vâzife, hizmet ve memuriyetlere tâyin edilenlere vâzifelerini yapma yetkisi veren üzerinde padişahın tuğrasının bulunduğu belgedir. Osmanlı’da berât-ı şerif, nişan, nişan-ı şerif, hüküm ya da misal de denilmiştir¹⁸³. Padişahlar değiştikçe berâtlar da değiştirdi ve yeni berâtlar yeni padişahın tuğrası ile yeniden verilir (tecdid)¹⁸⁴. Berâtlarda, berâtın kime ne amaçla verildiği, yetki ve imtiyazlar; Berâtın tevcih olduğu kişi, "Darende-i tevki'-i hümayun vb." ifadelerle de belirtilir¹⁸⁵. “Menşur”, yüksek rütbeli kişilerin tâyini için verilir, “timar berâtı”nda kişi fiziksel özellikleri bakımından detaylı bir şekilde tasvir edilir. Berâtların yazılma sebebi kısaca yetki, imtiyaz, tasarruf ve mülkiyet kazandırmaktır¹⁸⁶.

Defterde 57 adet¹⁸⁷ berât bulunmaktadır. 8 numaralı belge timar berâtıdır. *“Ayıntâb sancağında Telbâşer nâhiyesinde Ayıntâb nâm karyede gayriden sekiz bin akçe timara şaban fevtinden tezkire ile mutasarrıf olan Ahmed fevt olub timar mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olunduk da ibtidâdan beş bin akçe timara emri şerifim verilen orta boylu ela gözlü açık kaşlı refi'i tevki'-i refi'i ş-şânı hâkanî*

183 M. Tayyip GÖKBİLGİN, *Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmî*, Enderun Kitabevi, İstanbul 1992, s.8.

184 GÖKBİLGİN, *Paleografya* ...s.86.

185 GÖK, “*Feman ve Berât...*”, s.223.

186 GÖK, “*Fermân ve Berât...*”, s.218.

187 A.Ş.S. 41 / 8, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 24, 31, 36, 41, 42, 47, 48, 49, 51, 53, 57, 58, 61, 62, 63, 65, 68, 69, 70, 74, 76, 77, 78, 80, 81, 94, 95, 396, 399, 400, 404, 405, 406, 410, 470, 472, 473, 474, 476, 477, 479, 480, 481, 482, 485, 487, 494, 495.

icrây-ı mühemmede virilmek babında inâyet ricâsına livâ-yı mezbûr alaybeyini kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kasım zîde kadrûhü i'lamıyla sene isneyn ve mie ve elf şabanın altıncı gününden mîr mirân sâbık tarafından tevcîh olunub tahvîl mektûbî virilmeğle zikr olunan sekiz bin akçe tumar vech-i meşrûh üzere müteveffâ-yı mezbûr Ahmed tarafından tumar olduğı sancakta sâkin olub alay beyini bayrağı altında sefere almak şartıyla ibtidâsı bedelinden noksanı ile ber vech-i tekmîl on bin akçelik üzere merkûm saray-ı Mehmed'e tevcîh olunub emîrî'l ümerâ ahkam Maraş beylerbeyi Mehmed dâme ikbalenin tezkiresi mücebince ve bir ... zikr olunur”

17 numaralı belge Ermeni vakfında yaşanan bir sorunun çözümü için rahip Kirkor'un görevlendirilmesi hakkındadır. Belge şu şekildedir: “*Hâliyâ İstanbul ve tevabi'inde sâkin Ermeni tâifesi üzerlerine bi tarik olan Divos bin Şahin nâm rahip divân-ı hümayûnuna mühürlü arzuhal gönderüb hâliyen rahip mezbûrun patrikliğine dahil sinin olan ve tevbihî vilâyetlerine sâkin Ermeni tâifesi üzerlerine mir hisseleri olan Kirkor nâm rahip bundan akdem eline bir tarikla berât alub şartı iltizâmumdur etmeğle mezbûr Kirkor nâm rahip ref olunub işbu dârende-i fermân-ı hümayûn Orhan nâm kısa tevcih olunmak bâbında inâyet ricâ etmeğini hazîne-i âmiremde mahsus olan atik defterlere nazar olundukta zikr olunan mir hisseliği 6000'er akçe adet peşkeşi olub Kirkor nâm rahibin üzerine olduğı derkenar olunub arz olundukta mücebince berât-ı şerîfim virilmek babında fermân-ı âli şânım sâdir olmağını ve âdet-i peşkeşi dahi fermân-ı âlişânım ile in'âm olmağını 1103 saferü'l hayrın 22. gününde bu berât-ı hümayûnu virdim ve buyurdum ki mezkûr Orhan nâm rahib seyis Dârende ve Halep ve Maraş ve Malatya ve Şam ve Divriği ve Rumkalesi ve Urfa ve Gerger Hısn-ı Mansur ve tevabi' vilâyetlerinde sâkin olan Ermeni taifesi üzerlerine kemâ kâne hisse olub murahhasalığına dahil Ermeni taifesinin ... rahibi mezbûru üzerlerine murahhasalayıp murahhasalığına müteallik olan hususlarda rahibi mezbûre müracaatları olub doğru sözünden tecâvüz eylemeyenler ve rahibi mezbûrun murahhasalığına dahil yerlerde azle müsteha olan Ermeni papazları ve keşişleri rahibi mezbûr anıları üzere azl ve muzib eylediğinde ahirden kimesne karışmaya murahhasalığına dahil Ermeni papazlarından dimâlî garblerinden birisi merd olsa kânun-u kadîm üzere 5000 ekalli olmamak ... rahib-i mezbûr ahz ve kabz eylediğinde felakı şinas beytü'l mâl ve kassam adamları tarafından müdâhele olunmaya ve merd olan papaz vesâir Ermeni kefişi kendi anıları üzere kiliseleri fukarâsına ve rahib-i mezbûre her ne vâsîyyet ederlerse makbûl olub yine Rum*

şairleriyle amel olunan rahibi merkûm kendi tarafından her kim vekil nasb ederse ahirden kimesne müdâhale eylemeye câiz olmayan keferelere nikah eylemeyeler ve aynuları mûcebince kul papazları rahibi mezbûrdan ... kiliselerinde taşra çıkıp germeyeler ve bir zimmiye ukureti fâhişe veya bir zimmi avreti boşamlı olsa evlerine rahibi mezbûrdan gayri kimesne getirmeye ve karışmaya ve vilâyeti seyis olan papaz bâis herhangi vilâyete götürürlerse kimesne rencide eylemeye ve bi'l-cümle kendilerin anıları mûcebince kiliselerine vakf olan bağ ve bahçe murahhasalarına ve evlatlarına ve mübâşirlerine ve münsadıklarına ve ayarmelerine vesâir kiliseye vakf olan eşyalarına ve davarlarına bundan evvel ve bunun emsâli murahhasa olanlar ne vecihle zabt ve tasarruf ede gelmişler ise mezbûr dahi ol minvâl üzere murahhasa olub mutasarruf ola olbâbda ref' olunan mezbûr Kirkor nâm rahib ve ahirden bir ferd dahl ve taarruz kalmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timât kılalar taht-ı fi'l yevmi's sâlis şehri saferu'l hayr sene selâse ve mie elf". 20 numaralı belge tımar dağıtımı için gönderilmiş.

E. TABLOLAR

a. Sicilde Adı Geçen Müslüman Erkek İsimleri

Abbas	Abdullah	Abdurrahman	Abdülaziz	Abdülbâkî
Abdülfetih	Abdülhalim	Abdülhamid	Abdülkadir	Abdülkerim
Abdüllatif	Abdülvehhab	Ahmed	Ali	Allahverdi
Arslan	Asaf	Bayezid	Bayram	Bektaş
Beşir	Cafer	Cuma	Davud	Derviş
Durmuş	Ebubekir	Fethi	Halid	Halil
Hamza	Hanifi	Hasan	Hızır	Himmet
Hüseyin	İbrahim	İdris	İlyas	İsa
İshak	İsmail	Kasım	Kaya	Kenan
Mahmud	Mehmed	Mikail	Mirza	Muharrem
Muhsin	Murad	Musa	Mustafa	Osman
Ömer	Ramazan	Receb	Sadri	Safer
Salih	Satılmış	Selim	Sıdkı	Sinan
Süleyman	Şemseddin	Şerafeddin	Tanrıverdi	Veli
Yahya	Yakub	Yunus	Yusuf	Zekeriyya
Zeynel	Zeynel Abidin	Zülgaffar		

Tablo 1. Müslüman Erkek İsimleri

b. Sicilde Adı Geçen Müslüman Kadın İsimleri

Âişe	Altun	Banu	Celile
Cemile	Cennet	Döndü	Elif
Elife	Emine	Esmâ	Fatıma
Gülef	Hatice	Hesna	Hüdâ
İmsiye	İsmihan	Leyla	Mahbube
Meryem	Mukadder	Münhi	Müslime
Nebat	Peri	Rabia	Rahime
Raziye	Rukiye	Safiye	Seniye
Sultan	Şakire	Şami	Şehbaz
Teslime	Ümmü Gülsüm	Zeliha	Zemzem
Zeyneb	Zuhal	Zühre	Hacîc

Tablo 2. Müslüman Kadın İsimleri

c. Sicilde Adı Geçen Gayrimüslim Erkek İsimleri

Aranis	Avaz	Bagos	Bedros
Divos	İvaz	Kirkor	Manas
Morevhan	Sergin		

Tablo 3. Gayrimüslim Erkek İsimleri

d. Sicilde Adı Geçen Karye İsimleri

Akpınar	Beylerbeyi	Boyalı	Burç
Cendere	Cubba	Dülük	Fecr
Gerciğin	Gücüge	Hacar	Havas
İncesu	Kalağuz	Kandıra	Karataş
Kılavuz	Kızılcahisar	Kızılhisar	Kiliscik
Kürt	Mirlüsin	Nifah	Nurvane
Orul	Ruhan	Sam	Sarut
Sazgun	Tahtani	Zenbur	Zeytun

Tablo 4. Karye isimleri

e. Sicilde Adı Geçen Mahalle İsimleri

Akyol	Ali Neccar	Ammu	Beğ	Bostancı
Boyacı	Câbî	Cevizlice	Çukur	Eblehan
Ehl-i Cefa	Hacı Baba	Hayık Müslüman	İbn-i Câbî	İbn-i Eyyüb
İbn-i Kör	Kanalıcı	Kastel	Kayacık	Kayser
Kızılca Mescid	Kozanlı	Kürkciyân	Kürt Tepe	Kürtünciyân
Sengi Hoşkadem	Sengitavil	Şarkıyan	Şehreküstü	Tarla-yı Atik
Tarla-yı Cedid	Tevbe	Yahni	Yarıcık	

Tablo 5. Mahalle İsimleri

SONUÇ

Sicilde 499 adet belge mevcuttur. Bu belgelerden 100'e yakını fermân,57 berât, 32 borç, 69 vâsî tâyini, 41 nafaka talebi, 23 yaralama/darb, 10 vefât/cinâyet, 61 satış, 26 miras, 10 vakıf, 14 mehir, 5 boşanma, 2 hırsızlık, 1 zina, 1 kadın kaçırma, 2 tane de kaybolan kişilerin mallarına kaym atanması ile ilgilidir.

Asayiş ve güvenlik konuları genelde eşkıyalık ile ilişkilendirilse de bireysel vâk'alarda zaman zaman güvenlik açığı olduğunu göstermektedir. 1690-1693 yılları arasında üç yıllık bir süre içinde sadece Gaziantep bölgesinde cinâyet, hırsızlık ve darb olayının bu kadar fazla olması toplum içerisinde huzursuzluğun olduğunu göstermektedir. Yaralama olaylarının çoğunda şiddetin kaynağı belirtilmemiştir. Ancak, bazı ipuçları alacak/verecek, hırsızlık, kız kaçırma ve misillemenin bu tür şiddet olaylarına sebep olduğunu göstermektedir. Yaralama olaylarında genelde taş, değnek, bıçak, kılıç ve tüfek kullanıldığı görülmektedir. Çalışmamız XVII. yüzyılın son çeyreğini kapsamaktadır. Bu dönemde halk arasında tüfek kullanımının yaygın olması dikkat çekmektedir. Ayrıca ölüm ile ilgili davalarda ölüm sebebinin tespitinin istenmesi XVII. yüzyılın son çeyreğinde Osmanlı'da otopsi uygulamasının olabileceğini akla getirmektedir.

Doğrudan belgelerden bir sonuca ulaşmak mümkün olmasa da fermânlardan yola çıkarak ülkenin siyasi olarak içinde bulunduğu zor yılların taşrada gündelik hayatı da etkilediği söylenebilir. Fermânların büyük çoğunluğu Türkmen, Arap ve Kürt aşiretlerinin Rakka ve Humus'a iskânı, eşkıyalık olaylarının ivedilikle önlenmesi ile ilgilidir. Belgelerde adı sıkça geçen Beydili aşireti ve o dönem bir sürgün yeri olan Rakka dikkati çekmektedir. Rakka 1516 yılında Osmanlı'ya bağlanan ve Urfa'daki Osmanlı valisi tarafından yönetilen Suriye'ye bağlı eyalettir.

Osmanlı Rakka için özel bir iskân politikası uygulamış ve en yaygın aşiret olan Beydili ve Bozulus Türkmenlerini Fırat boyunca yerleştirmeye çalışmıştır. Çalışmamızda iskâna tâbi tutulan 101 cemaat adı geçmektedir. Bu iskân sonucu Arap ve Türkmen aşiretleri karşı karşıya gelmiş ve çatışmalar başlamıştır. 1690-1693 yıllarında Osmanlı halkı bir taht değişikliğine (II. Süleyman/1687-1691 ve II. Ahmed/1691-1695), 16 yıl süren ve başarısızlıkla sonuçlanan Viyana kuşatmasına ve çok sayıda sadrazam değişikliğine (Köprülü Fazıl Mustafa Paşa, Bahadır-zâde Arabacı Ali Paşa, Merzifonlu Çalık Hacı Ali Paşa, Bozoklu Mustafa Paşa) şahitlik etmiştir. Bitmek bilmeyen savaşlar ve artan vergiler Osmanlı halkının belini bükmüş, başkentte bir türlü sağlanamayan istikrar da halkın huzursuzluğuna yol açmıştır.

Siyasi istikrarsızlığa rağmen taşradaki halkın hukukî haklarını aramaya devam ettiği görülmüyor. Sicilde 34 adet mahalle ismine rastlanmıştır¹⁸⁸. Bunlar arasında Şehreküstü mahkemeyi en aktif kullanan mahalledir. Çukur, Tarla-yı Atik, Tarla-yı Cedid, Kürkciyân da yine göze çarpan yerler arasındadır. Mahallelerin büyük çoğunluğu davaya taraf olan kişilerin ikamet ettiği yerlerdir. Köyler için ise aynı şeyi söylemek mümkün değildir, köyler daha çok terekeye konu olan bağ, ağaç ve mahsüllerin bulunduğu yerlerdir. Bostancı, Boyacı, Beg, Eyyüboğlu (İbn-i Eyyüb), Kozanlı, Tahtanî gibi mahallelerin isimlerini orada bulunan camii ve mescidlerden aldıkları bilinmektedir. Bazı mahalleler isimlerini coğrafi özelliğine göre alırken (Tarla-yı Atik, Tarla-yı Cedid, Çukur...), bazılarının hikayesi ise efsanelere dayanmaktadır. Mesela; eskiden muhasebecilere “Câbî” denildiği bilinmektedir. Vakıf hesaplarına bakan muhasebeciler burada oturduğu için zamanla mahalle “Câbî” adını almıştır.

Davalarda şuhûdü'l-hâl denilen şahitlerin bulunması mahkemeye duyulan güveni arttırmakla beraber şuhûdü'l-hâl sayısının fazla ya da az olmasının da ekonomik seviye ile paralel olduğunu görüyoruz. Kadınlar mahkemeyi aktif olarak kullanmasına rağmen hiçbir davada kadın şahit olmaması da dikkat çekmektedir. Hac, hâce, seyyid, molla, şeyh gibi ünvanların fazlalığı o dönem Gaziantep’de ayrıcalıklı kesimin de fazla olduğunu göstermesi açısından önemlidir. Hac yolculuğu uzun ve meşakkatli de olsa elimizdeki verilerden hareketle Hacca giden kadınların da olduğunu görüyoruz. Hacca giden Müslüman kadınlara “El-Hâce” denmiştir. Bu durum, maddi olarak hali vakti yerinde olan müslümanların yerine getirebildiği Hac

188 Bkz. Tablo 6

ibadetinin, fevkalâde yüksek bir oranda ifâ edildiğinin de göstergesidir. Dînî vâzifenin yerine getirilmesinin yanında ayrı bir saygınlık kazandırdığını da rahatlıkla söyleyebiliriz. Seyyid ünvanını kullanabilmek için peygamber soyundan gelmek gerekirdi. Bu ünvanı isteyen herkes kullanamayacağı gibi toplumda ayrı bir saygınlığı vardı. Peygamber evladı olanların ellerinde siyâdet berâtı denilen ve o sülâleye mensup olduğunu gösteren hüccetleri vardı. Sâdâttan olduğunu iddia eden kimse bu iddiasını seyyidlerden olan şahitlerle ispat ederek nakîbu'l-eşrâf defterine kayıt olurdu. Molla ünvanını kullanabilmek için üst düzeyde medrese tahsili görmüş olmak gerekirdi. İncelediğimiz sicilde “Molla” ünvanını kullanan çok sayıda Müslümanın olması o dönemde Gaziantep'te eğitimin de önemli olduğunu gösterir.

Kısaca Osmanlı Devleti İslâm inancından dolayı şer'î hukuku uygulamış ancak beraberinde zamana ve ihtiyaçlara göre değişebilen örfî hukuk da varlığını devam ettirmiştir. Kadın erkek ayrımı yapılmaksızın herkese mahkemeye başvurma hakkı tanınmıştır. Gaziantep'in kavşak bir noktada bulunması ticâretin gelişmesine katkı sağlamış bu durum da bölgede zengin diye tabir edebileceğimiz maddi geliri yüksek kesimin fazlalığına yol açmıştır.

Netice itibariyle Osmanlı hukuk tarihi bakımından büyük ehemmiyeti olan şer'îyye sicilleri, taşrada meydana gelen olayların çeşitliliği ve çözüm yolları bakımından da Gaziantep şer'îyye sicilleri bizlere bol miktarda örnekler sunmaktadır. Bu vesileyle bu çalışma ile Gaziantep tarihinin XVII. yüzyılda karanlık kalan noktaları aydınlığa kavuşturulmaya çalışılmıştır. Eğer bu tez bu amaca hizmet etme noktasında bir katkı sağlamışsa kendimizi bahtiyar hissedeceğiz.

KAYNAKÇA

ACAR, İsmail, “Osmanlılarda Zina Suçu ve Cezası”, *Türkler*, Ankara, C.10, 2002.

AKDAĞ, Mustafa, *Türkiye'nin İktisâdi ve İctimaî Tarihi*, İstanbul, Yky, 2010.

AKGÜNDÜZ, Ahmet, **CİN**, Halil, *Mukayeseli İslâm ve Türk İslâm Hukuk Tarihi 3*, İstanbul 1990.

AKGÜNDÜZ, Ahmet, *Osmanlı Kânunnâmeleri ve Hukukî Tahlilleri*, İstanbul, Fey vakfi yay. 1990.

: *Şer'iyeye Sicilleri Mahiyeti Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, İstanbul, TDAV yay. 1. Baskı, C.1, 1988.

AKYÜZ, Jülide, “ Evlenme Sözleşmesinin Önemli Bir Örneği Olan Mehir Hakkında Bazı Düşünceler”, *TAD*, C.24, S.37, Ankara 2005.

ALTUNDAĞ, **Şinasi**, “Osmanlılarda Kadıların Salâhiyet ve Vâzifeleri Hakkında”, *VI. Türk Tarih Kongresi (1961)*, Ankara, TTK yay. 2011.

ASLAN, Nasi, *İslâm Yargılama Hukukunda “Şuhûdü'l-Hâl”*, İstanbul, Beyan yay, 1999.

AYDIN, M. Akif, “Aile”, *DİA*, C.2, İstanbul 1989.

BAYARTAN, Mehmet, “Osmanlı Şehirlerinde Vakıflar ve Vakıf Sisteminin Şehre Kattığı Değerler”, *Osmanlı Bilimi Araştırmaları*, C.10, İstanbul 2008.

BAYINDIR, Abdülaziz, *İslâm Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, İslâmi İlimler Araştırma Vakfı, İstanbul, 1988, C.1.

BİLMEN, Nasuhi, *Hukuk-ı İslâmiye ve Islahat-ı Fıkhiye Kâmusu 4*, İstanbul, 1970.

CANBAKAL, Hülya, “XVIII. Yüzyılda Teseyyüd ve Ayntab Sadâtı”, *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu (22 Ekim 1999)*, edt. Yusuf Küçükdağ, baskı: Gaziantep Valiliği, Gaziantep.

CEYHAN, Erdal, *Gaziantep Tarihi*, Gaziantep, GTO Kültür yay. 1999.

CİN, Halil, “İslâm Hukukunda Mehir”, *AÜHFD*, C.29, S.1, Ankara 1972.

ÇADIRCI, Musa, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, Ankara, TTK yay. 2013.

ÇAKIR, İbrahim Etem, 16. Yüzyılda Ayıntab Şehrinde Ailenin Demografik Yapısı (1539-1576), *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Gaziantep, 2010.

DEVELLİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Ankara, Aydın Kitabevi, 2007.

EKEN, Galip, *XVIII. Yüzyıl Ortalarında Antep'te Aile*, OSAM, C.1.

EKİNCİ, Ekrem Buğra, *Osmanlı Hukuku*, İstanbul, Arı yay. 2008.

EROĞLU, Selahaddin, “Talak Hakkında Kur'an-ı Kerim'in Genel Tutumu”, *AÜİFD*, C.28, S.1, Ankara 1987.

FAROQHI, Suraiya, “Dokuma İmalatında Gerileyişler ve Canlanışlar”, *Türkiye Tarihi (1603-1839 Geç Osmanlı İmparatorluğu)*, İstanbul, Kitap yay. 1. Baskı, 2011.

FINDLEY, Carter Vaughn, “Siyasi Kültür ve Büyük Haneler”, *Türkiye Tarihi (1603-1839-Geç Osmanlı İmparatorluğu)*, İstanbul, Kitap yay. 1. Baskı, 2011.

GÖK, Necdet “Osmanlı Diplomatasında Fermân ve Berât Arasında Benzerlik ve Farklar”, *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, S.XI, Ankara 2000.

GÖKBİLGİN, Tayyip, *Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmi*, Enderun Kitabevi, İstanbul 1992.

GÖKHAN, İlyas, “Gaziantep ve Yöresinin Osmanlı Hâkimiyetine Geçmesi”, *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu (22 Ekim 1999)*, edt. Yusuf Küçükdağ, baskı: Gaziantep Valiliği, 1999.

GÖYÜNÇ, Nejat, “Gaziantep Tarihi ile İlgili Bazı Notlar” *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu (22 Ekim 1999)*, edt. Yusuf Küçükdağ, Gaziantep, baskı: Gaziantep Valiliği, 1999.

GÜZELBEY, Cemil Cahit, *Gaziantep Şer'iyye Mahkeme Sicillerinden Örnekler*, C.4.

HALAÇOĞLU, Yusuf, *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*, Ankara, TTK yay. 2003.

İNALCIK, Halil, “Türk Tarihinde Töre ve Yasa Geleneği” *Doğu Batı Dergisi*, Ankara, S.13, 2000.

: *Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adâlet*, İstanbul, Eren yay, 2000.

KARAASLAN, Arzu, “ Toplumunda Ailenin Teşekkülünde İlk Adım: Namzedlik”, *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, Batman, 2015, C.5, S.2.

KARAMAN ,Hayrettin, *Ana Hatlarıyla İslâm Hukuku*, Ensar Neşriyat, C.2, İstanbul 1990.

KAŞIKÇI, Osman, “Anayasal Açından Fatih’in Teşkilat Kânunnâmesi”, *Türkler*, Ankara, 2002, C.10.

KAZICI, Ziya, *Anahatlarıyla İslâm Eğitim Tarihi*, İstanbul, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi yay. 1995.

: *İslâm Medeniyeti ve Müesseseleri Tarihi*, İstanbul, İfav yay. 2010.

: *Osmanlı'da Toplum Yapısı*, Bilge yay. İstanbul 2010.

KHOURY, Dina Rızk, “Osmanlı İmparatorluğunda Merkez ile Taşradaki Güç Sahipleri Arasındaki İlişkiler: Bir Tarih Yazımı Çözümlemesi”, *Türkiye Tarihi (1603-1839 / Geç Osmanlı İmparatorluğu)*, İstanbul, Kitap yay. 2011.

KIVRIM, İsmail, 17. yüzyılda Osmanlı Toplumunda Boşanma Hadiseleri (Ayıntâb Örneği; Talâk, Muhâla‘a ve Tefrîk), *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S.10, Gaziantep 2011.

KURT, Yılmaz, **CEYLAN**, Muhammet, *Osmanlı Paelografyası ve Osmanlı Diplomatikası*, Ankara, Akçağ yay. 2012.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul 1994.

MORTDMANN. J.H. “Dulkadirliiler”, *İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, C. III, 1977.

ORTAYLI, İlber, “Osmanlı Devleti’nde Kadı”, *DİA*, 2001, C. 24.

: Osmanlı Toplumunda Aile, İstanbul 2002.

OSMANAĞAOĞLU, Cihan, “Klasik Dönem Osmanlı Hukukunda Zina Suçu ve Cezası”, *İÜHFD*, İstanbul, C. LXVI, 2008.

ÖZCAN, Abdülkadir, “Osmanlı Kânunnâmeleri” *Osmanlı Ansiklopedisi (Tarih/Medieniyet/Kültür)*, İstanbul, Ağaç yay. C.2, 1993

ÖZCOŞAR, İbrahim, **KANKAL**, İbrahim, *252 Numaralı Mardin Şer’iyye Sicili*, İstanbul, İmak yay. 2006.

ÖZDEĞER, Hüseyin, “Gaziantep”, *DİA*, C. 13.

ÖZGÜDENLİ, Osman Gazi “Vakfiye”, *DİA*, C.42.

ÖZKAYA, Yücel, *XVIII. Yüzyılda Osmanlı Kurumları ve Osmanlı Toplum Yaşantısı*, Ankara, Kültür Turizm Bakanlığı yay. 1985.

ÖZTÜRK, Nazif, “Mütevelli”, *DİA*, C.32.

ÖZTÜRK, Sait, *Askeri Kassama Ait On Yedinci Asır İstanbul Tereke Defterleri (Sosyo-Ekonomik Tahlil)*, İstanbul, OSAV, 1995.

: “Kassam”, *DİA*, Ankara, 2003, C.24.

PEIRCE, Leslie, *Ahlak Oyunları*, İstanbul, Tarih Vakfı yay. 2005.

ŞABONOV, F. “Osmanlı İmparatorluğunda Hükümdarlığın Hukukî Esasları (Birinci Meşrutiyete Kadar), *VI. Türk Tarih Kongresi(1961)*, Ankara, TTK yay. S.428

ŞEN, Murat, “Osmanlı Hukukunun Yapısı”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, C. 6.

ŞİMŞEK, Eyyub, “Şer’iyye Sicillerine Göre 18. Yüzyılım Başlarında Trabzon’da Yaralama ve Cinâyet Vakaları” *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, Trabzon, S. 15, 2013.

T. DARLING, Linda, “Kamu maliyesi: Osmanlı Merkezi Yönetiminin Rolü”, *Türkiye Tarihi (1603-1839- Geç Osmanlı İmparatorluğu)*, İstanbul, Kitap yay. 1. Baskı, 2011.

TAŞ, Kenan Ziya, “Arşiv Malzemesi Olarak Şer’iyye Sicilleri ve Taşra Üniversitelerinde Tarih Araştırmaları”, I. Milli Arşiv Şurası, Ankara, 1998.

TEMİZ, Yağmur, “Türk İslâm Hukukundan Günümüze Zina”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Malatya, 2014, C.5, S.2..

TEZCAN, Mahmut, “Türk Kültüründe Kız Kaçırma Geleneklerinin Antropolojik Çözümlemesi”, *Aile ve Toplum*, 2003, C. 5, S. 2 (dergipark.gov.tr)

UĞUR, Yunus, “Şer’iyye Sicilleri”, *DİA*, C.39.

ÜNAL, Mehmet Ali, *Osmanlı Sosyal ve Ekonomik Tarihi*, İstanbul, Paradigma yay. 2013.

:*Osmanlı Tarih Sözlüğü*, Paradigma yay. 2011, s.364

VELİDEDEOĞLU, Hıfzı Velled, *Kânunlaştırma Hareketleri ve Tanzimat*, İstanbul, Maarif Matbaası, C.1, 1940.

YAMAN, Mümtaz, “Şer’i Mahkeme Sicilleri”, *Ankara Ülkü Halk Evleri Dergisi*, Ankara, C. 12, S.68, 1938.

YILMAZÇELİK, İbrahim, “XVIII. Yüzyılda Gaziantep’in İdari, Fiziki ve Sosyo-Ekonomik Durumu” *Osmanlı Araştırmaları XVIII*, İstanbul 1998.

: “1750-1752 (H.1164-1165) Tarihli Gaziantep Şer’iyye Sicilinin Tanıtımı ve Fihristi”, *FÜSBD*, Elazığ, C.12, S. 1, 2002.

YÜCEL, Yaşar, *Osmanlı Devlet Teşkilatına Dair Kaynaklar*, Ankara, TTK yay. 1988.

ZT17

136

Handwritten text in Arabic script, starting with a large heading and followed by several paragraphs of dense text.

- A list of names and titles at the bottom of the right page, including 'السيد محمد...', 'الشيخ...', and 'الفاضل...'

137

Handwritten text in Arabic script, continuing from the previous page with dense, flowing script.

- A list of names and titles at the bottom of the left page, including 'الفاضل...', 'الشيخ...', and 'السيد...'

تتبعه اولوس فرعان عالتی ...

عصاوردنه

منه تو الامان اول قران ...

مخبر اولوس فرعان ...

عصاوردنه

تتبعه اولوس فرعان ...

عصاوردنه

منه تو الامان اول قران ...

مخبر اولوس فرعان ...

عصاوردنه

ÖZGEÇMİŞ

Makbule DEMİR KUTVAL 1989 yılında Kurtalan'da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Adana'da tamamladı. 2007 yılında Gaziantep Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih bölümünde eğitime başladı. 2013 yılında Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim dalında yüksek lisansa başladı.